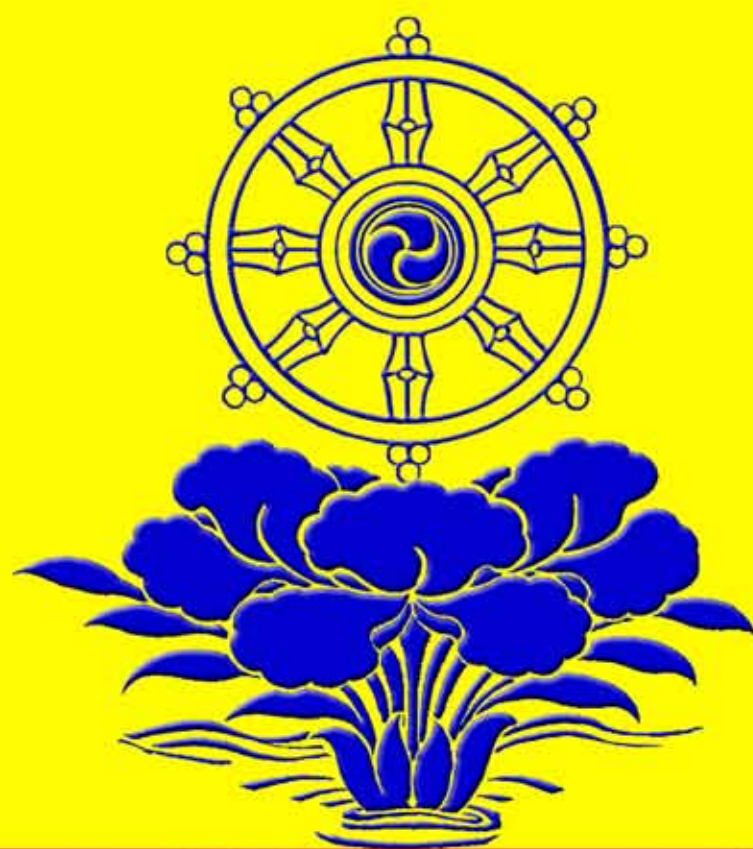

ཚད་མ་དེ གས་བྱེད།

མཐོང་བ་ལྟོ། རྟོ་དགེ་འདུན་བྱེད།

བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོས་པ་དང་། བརྗོད་བྱ་ངོས་བཟུང་བ། 1

ཆོད་མའི་མཆན་ཉིད་དང་། མཆན་གཞིའི་སྟེང་དུ་མཆན་ཉིད་
ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་དང་། མཆན་གཞིའི་དབྱེ་བ་ལས་
ཆོད་མ་གྲངས་ངེས་བཤད་པ། 34

བྱེ་བ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ལས་ཆོད་མའི་མཆན་ཉིད་། དབྱེ་བ།
ལོག་སྟོགས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུབ་བཤད་པ། 45

ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ། 117

རྗེས་དཔག་གི་རང་བཞིན་དང་། རྒྱ་རྟགས་འཛིན་
སེམས་བཤད་པ། 152

གཏན་ཆོག་ས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། ཉག་ས་ དཔེ་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་སྒྲིན་ཡོན་བཤད་པ།	165
གཏན་ཆོག་ས་ལྟར་སྒྲུང་གི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ།	276
སྐྱབ་དག་དང་། སུམ་འབྱེན་དང་། རྒྱལ་ཕྱི་རྒྱལ་དཔང་པོ་ གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	300
བསྐྱབ་བྱ་དངོས་དང་། ཆོད་མ་བསལ་བ་དང་། དམ་བཅའ་ ལྟར་སྒྲུང་ལ་གཞི་དུ་ཚུལ་བཅས་བཤད་པ།	330
རིག་ས་པ་ཅན་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་མཆན་ཉིད་དགག་པ། མཆན་ གཞི་ལ་བརྟགས་ནས་དགག་པ། དེས་བཟུང་གི་སྒྱུར་ས་ལ་ བརྟགས་ནས་དགག་པ།	367

ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་དགུ་འོས་བཟུང་བ།

དེའི་དགོས་པ་བཤད་པ། 378

གཞལ་བྱའི་མཆན་ཉིད་དང་། རབ་དབྱེ་ལས་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་

དབྱེ་བ། དུལ་བཞིར་དབྱེ་བ། མཛོན་སྒྲོག་གཉིས་སུ་

དབྱེ་བ་བཅས་བཤད་པ། 383

འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། 410

དགག་སྒྲུབ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། སྒྲང་སེལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། 441

སྤྱི་བྱེ་བྲག་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། བདེན་པ་གཉིས་སུ་

དབྱེ་བ་བཤད་པ། 479

དཔར་བྱང་སྒྲོན་ཆིག 498

[illegible]

མེར་སྐྱད་དམར་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས་གྱིས།

དེབ་བཅོས་ཟིན་བ་རྣམས་སུ་ལ་དགོས་ན་བྱ་རྒྱུ་དྲན་ཅིན་མེད་དུ་སྤུལ་ཆོག
བྱ་རྒྱུ་ཁ་བྱེད། marjamson618@gmail.com

༡༡། །ཆོད་མའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་རིགས་པའི་རྒྱན་ ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོས་པ་དང་། བརྗོད་བྱ་ངོས་བཟུང་བ།

༡༡། །ཆོད་མའི་བསྟན་བཅོས་རིགས་པའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ། རྟོགས་
བཅུའི་རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་དང་སྟོབ་མར་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུག་འཆལ་
སོ། །གངས་མེད་བསྐྱལ་པར་སྟོང་རྗེའི་འཕྱིན་ལས་ཆོགས་གཉིས་ཁ་བ་རབ་
འཁྲིགས་རབ་དཀར་དགེ་ལེགས་ས་འཛིན་སྟོ་ལ་དགོས་པར་རོལ། །རྩ་
འབྲུལ་རྒྱུ་པའི་ཞབས་བརྟན་སྟོབས་བཅུའི་རྩལ་འཆང་པ་རོལ་བྱིན་པའི་
རལ་པ་རབ་རྒྱས་མི་འཛིགས་རྣམ་བཞིའི་མཆེ་བ་གཅིགས། །སོ་སོར་
རིགས་བཞིའི་སྟེར་བྱིས་འཛིགས་རུང་རབ་བཟང་བདུད་དང་ལྷ་སྟེགས་
བྱེད་ཀྱི་གཉིས་འབྲུང་དེགས་པའི་སྟོས་བྱམ་འཛིག་མཛད་ཅིང་། །སྤྱིད་པ་
གསུམ་ན་རིགས་པའི་གད་རྒྱུད་རྒྱ་ཆེན་སྟོགས་ལ་སྦྲ་བ་ཆེ་མེད་ཤྲུག་སེང་
གོ་རྟག་ཏུ་རྒྱལ་བྱུང་ཅིག །གསུང་གི་དབང་ལྷག་རབ་མཛེས་གཞོན་ཀུའི་
སྟུ། །སྟོན་ཀའི་མཁའ་ལྷར་དག་པའི་རལ་གྱི་དང་། །རྒྱལ་བའི་ཆོས་མཛོད་པོ་
ཏི་འཛིན་མཛད་པ། །སྟོ་གཏེར་མི་ཟད་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་འདུད། །རྒྱལ་
བ་ཀུན་གྱི་འཕྱིན་ལས་མཐའ་ཡས་རྣམས། །གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པ་རབ་མཛེས་
ལྷ་མོའི་སྟུ། །དན་པའི་བདེ་སྟེར་ལྷགས་རྗེའི་སྟུན་ཡངས་མ། །རྗེ་བཙུན་

ཡུལ་འཕྲུལ་པ་སྐྱེས་པ་སྐྱེས་པ་དགོ་ལེགས་མཛོད། །པད་དཀར་ཅན་གྱི་ཞལ་གྱི་པ་སྐྱོ་
ཡི། །ཆེ་མས་གྱི་ཟུ་འབྲུ་དཀར་པོ་སྐྱོད་པ་ལས། །རབ་འབྲུངས་ངང་པའི་བྱ་
མོ་དབྲངས་ཅན་ཁྱོད། །པདག་སྐྱོ་པ་སྐྱོ་འི་ཆལ་འདིར་རྟག་ཏུ་རོལ། །སྟོགས་
ལས་རྣམ་རྒྱལ་སྟོགས་ཀྱི་སྒྲང་པོ་ཆོས་མིན་པམ་མཛོད་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་
པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོར་ས་གསུམ་གྲགས་པ་དང་། །རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་
སྟོད་བང་སྐྱོ་དང་ལྷ་ཀྱ་སྐྱོ་གྲོས་རྒྱལ་སྐྱེས་རྒྱལ་རྒྱལ་པ་དབྱུན་པ་ཁྱིམས་གཙང་
མཆོག་གྱུར་ཆོས་ཀྱི་མཆོག། །ཤེས་རབ་ཕུན་ཆོགས་ཤེས་རབ་འབྲུང་གནས་
སྐྱེས་པ་ཉི་མ་སྐྱེས་པ་ལ་སོགས་མདོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་འགྲེལ་བ་ཤད་མཛོད་
རྣམས་དང་། །སྐྱོ་གྲོས་མཚུངས་མེད་སྐྱོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་སོགས་
དཔལ་ལྷན་སྐྱེས་པ་ཕྱག་འོས་ཀུན་ལ་ཀུན་ནས་གྲུས་པས་ཕྱག་བཞུགས།

འདིར་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་འགྲེལ་པར་བྱེད་
པའི་ཆོད་མའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་རིགས་པའི་རྒྱན་ཅིས་བྱ་བ་འཆད་པ་ལ་
གསུམ། །

བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོས་པ་བཤད་པ་དང་། །བཛོད་བྱེད་སྐྱེས་གཟུང་
བ་དང་། །དེ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། །གཞན་
ལྷགས་དགག་པ་དང་། །རང་ལྷགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། །བོད་ཁ་ཅིག་ན་
རེ། །ཆོད་མའི་བསྟན་བཅོས་འདི་དག་གྲོལ་བ་དོན་གཉིར་ལ་ཉི་བར་མཁོ་བ་
མིན་ཏེ། །རྟག་གའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། །ནང་རིག་པའི་བསྟན་
བཅོས་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་གཏན་ཆོགས་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་

ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། རྟོག་གེ་ཞེས་པ་ཕྱི་རོལ་པའི་སྟོན་པ་བྱང་སྤོང་
སྤྱིང་སྤྱེས་ལ་སོགས་པས་དོན་མཐའ་དག་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པར་རྟོག་པས་
བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་བཞག་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་བསྟན་
བཅོས་ལ་རྟོག་གེར་བྱས་པ་དང་། རྟོག་གེ་རྟོན་ཅིང་མ་ངེས་ལ། །མ་ཁྲབ་
ཀུན་རྫོབ་སྐྱོ་བ་ཙན། །བྱིས་པ་ལ་ནི་བརྟོན་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་
ལྟར། དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོན་སྤྱི་ཙམ་གྱི་སྟོན་སྟོགས་རྟོགས་པ་ལ་རྟོག་གེར་
བྱས་པ་ལས། དང་པོ་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་མི་མཁོ་བ་བདེན་ཡང་རིགས་
པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་དག་ནི་དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། རང་གི་སྟོན་པ་ཤེས་
བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་གྱིས་གཟེགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་བསྟན་
བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྟོག་གེ་ཡིན་པས་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་
ལ་མི་མཁོ་ན། སྐྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་མན་ཆད་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་ཉེ་
བར་མཁོ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོན་སྤྱི་ཙམ་གྱི་སྟོ་
ནས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རང་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་པའང་མི་འཐད་
དེ། རིགས་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་དག་གིས་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདག་
མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་རིགས་པས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་ལྟག་
པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་
བ་འཇུག་ལྡོག་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་ནང་གི་སེམས་རྒྱུད་འདུལ་པའི་
ཐབས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་

སྟོན་པའི་ཕྱིར་དོ། །གཏན་ཚིགས་རིག་པ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་ཉེ་བར་མི་མཁོ་བའང་མི་འཐད་དེ། གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་དོན་ནི་རྒྱ་མཆོན་རིག་པ་ལ་བཟེང་ལ། བསྟན་བཅོས་འདི་དག་གིས་ཀྱང་གསུང་རབ་གྱི་དགོངས་པ་རྒྱ་མཆོན་ཡང་དག་གི་སྟོན་ས་རིག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདི་དག་ནི་གཏན་ཚིགས་རིག་པ་དང་ནང་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། ནང་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཁོ་ན་ཡིན་པ་འདུལ་བའི་མདོ་ལྟ་བུ་དང་། གཏན་ཚིགས་རིག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་ནང་རིག་པ་མ་ཡིན་པ་ནི། ཏྲགས་དང་དཔེ་དང་གྲོལ་གྱི་གྲོལ་ཚུངས་པའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་ཙམ་ཞིག་གཏན་ལ་འབེབས་པ་རྣམས་སོ། །གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་བཟོ་དང་གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུའོ། །གཏན་ཚིགས་རིག་པ་ཡིན་པས་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་ཉེ་བར་མི་མཁོ་ན། རིག་པའི་གནས་ལྟ་དག་ལ་བཙོན་པར་མ་བྱས་ན། །འཕགས་མཆོག་གིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཉིད་མི་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་གཞན་དག་ཚར་གཙོད་མེས་གཟུང་དང་། །བདག་ཉིད་ཀྱན་ཤེས་བྱ་ཕྱིར་དེ་ལ་དེ་བཙོན་བྱ། །ཞེས་མེད་བཙུན་གྱིས་གསུངས་པ་རྣམས་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཞན་ཡང་ཚད་མ་རྣམས་པ་གཉིས་དང་ཏྲགས་དང་སྐྱབ་དག་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པས་ནང་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ན། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱན་ཀྱང་ནང་རིག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་མ་རྣམས་པ་གཉིས་དང་ཏྲགས་དང་སྐྱབ་དག་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་བསྟན་ན།

མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་སྟོན་པོ་ཤེས་ཀྱི་སྟོན་པོའི་སྟུང་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་དང་། གཟུགས་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། མིག་དང་ཡིད་ལ་བརྟེན་
པའི་ཞེས་པས་མངོན་སུམ་བསྟན་ལ། ཏུ་བ་ལས་ནི་མེ་ཤེས་དང་། །ཆུ་བྱ་ལས་
ནི་ཆུ་ཤེས་སྟར། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟོ་ལྟར་གྱི། །རིགས་ནི་མཆོན་མ་
དག་ལས་ཤེས། །ཞེས་པས་འབྲས་ཏྟགས་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་
བསྟན་ཅིང་། གང་ཅུང་བད་སྟེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན། །དེ་ཐམས་ཅད་ནི་འགག་
པའི་ཆོས་ཅན་ནོ། །ཞེས་པས་རང་བཞིན་ཏྟགས་ཀྱི་སྒྱུབ་དག་དང་། དཔམ་ང་
དང་འདྲ་བས་གང་ཟག་གི་ཆོད་བཟུང་གི། །གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་གི་ཆོད་
བཟུང་བར་མི་བྱ། །ཞེས་པས་མ་དམིགས་པའི་ཏྟགས་བསྟན་ཏོ། །འདི་དག་ནི་
གསུང་རབ་ལས་ཆད་མ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལན་དུ་མར་མ་གསུངས་པར་
ལན་རེ་ཅ་མ་གསུངས་པ་དཔེར་བཞེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་
དཔག་གི་རྟེན་གཏན་ཆོགས་ལ་སོགས་པ་མ་གསུངས་པའི་གསུང་རབ་མི་
སྲིད་པས། གསུང་རབ་མཐའ་དག་ལས་གསུངས་པ་མཆོན་བྱེད་དུ་བཞེད་པ་
ཡིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་དགོས་པ་མེད། །ཟུ་སྟེགས་ཚོད་
པ་བསྟོག་པའི་བྱིར། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པ་
སྟར། ཆད་མའི་བསྟན་བཅོས་འདི་དག་བྱི་རོལ་ཟུ་སྟེགས་པའི་ལོག་རྟོག་
དགག་པའི་བྱིར་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པས། བྱི་རོལ་པ་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་
ཉན་པ་དང་འཆད་པ་སོགས་བྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་

ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཕྱི་རོལ་བ་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕུང་
 པོ་གཙང་བདེ་ཏྲག་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་དང་། སྐྱེ་བ་སྐྱ་ཕྱི་དང་
 ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་ལྷ་
 བ་བསལ་ནས། ཕུང་པོ་མི་ཏྲག་སྐྱུག་བསྐྱལ་སྒྲོང་བདག་མེད་དང་། སྐྱེ་བ་སྐྱ་
 ཕྱི་དང་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཡོད་པ་ལ་ངེས་ཤེས་ལེགས་པར་
 དང་དགོས་ལ་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་འདི་དག་གིས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་སྐྱ་ཕྱི་མེད་
 པ་དང་། ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྐྱར་འདེབས་
 དང་། ཕུང་པོ་གཙང་བདེ་ཏྲག་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་བསལ་བའི་
 སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ བསྟན་བཅོས་
 འདི་དག་ཟས་ཀྱི་ལན་ཚུ་དང་འབྲ་བར་འདི་ཉིད་གཙོ་བོར་ཉེར་མཁོ་མེད་
 ཀྱང་། འདི་དག་གི་དོན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ན་གཙོ་བོའི་དོན་གཞན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་
 ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་ཅུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། ཐོས་པ་དང་
 བསམ་པ་དང་སྒྲོམ་པའི་གཞི་འདི་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་
 པ་གཞན་རྙེད་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། རང་དང་གཞན་གྲོལ་བ་དོན་དུ་
 གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེ་འཆི་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་འཁོར་བའི་
 སྐྱུག་བསྐྱལ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ལ་འབད་དགོས་ཏེ། ཐབས་དེ་ཡོད་
 བཞིན་དུ་འབད་པ་མ་བྱས་ན་དོན་ཆེན་པོ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །

འོ་ན་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཐབས་དེ་ལ་འབད་པར་བྱ་ཞེ་
ན། བདག་ནི་སངས་རྒྱས་ཕྱོགས་མི་འདྲིན། །སེར་སྐུ་སོགས་ལ་མི་སྤང་
ཡང་། །གང་ཞིག་རིགས་པར་ལྡན་པའི་ཆོག་ །དེ་ཉིད་སྟོན་པར་འདྲིན་པ་
ཡིན། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། ལུགས་གང་འཐད་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་དཔྱད་པ་
ན། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉག་གཅིག་སྟོན་མེད་པར་
གྲུབ་པས་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། རིགས་པའི་བསྟན་བཅོས་
འདི་དག་གིས་ཀྱང་ལུང་དང་རྟོགས་པས་བསྐྱུས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་
པ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་མེད་པ་དང་། དེ་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་ཆད་མའི་སྐྱེས་བུ་དང་།
བསྟན་པའི་དོན་ཚུ་ལ་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དགོ་འདུན་རྣམས་སྟོན་
མེད་པར་རིགས་པས་གཏན་ལ་འབབས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ནི་
རིགས་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་དག་གི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །རི་རྒྱུད་བཤད་པའི་
དགོས་པ་དེ་དག་རིགས་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་དག་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ཏེ།
བསྟན་བཅོས་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དང་། དེའི་བསྟན་
པ་སྟོན་མེད་པར་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་ངེས་པར་བྱེད་རྒྱས་ཀྱི་གཞན་
ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་རྟེན་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་
ན་གྲོ་ལ་བ་དོན་གཉེར་རྣམས་ཀྱིས་རིགས་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་དག་ལ་
གཅེས་པར་བཟུང་ནས། ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པ་ལ་འབད་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་ཡང་
འཁོར་བ་འཇུག་ལྡོག་ཉིད་ལ་སྒྲོར་ནས་ཉན་པ་ལ་སོགས་པ་དེའི་ཐབས་སུ་
འགྱུར་བ་ལ་འབད་པར་བྱའི། གཞན་དང་ཁ་གཤགས་འབྱེད་པ་ཙམ་གྱི་ཆེད་

དུ་མི་བྱ་སྟེ། རང་ཉིད་ཉམས་པར་འགྱུར་ཞིང་གཞན་ཡང་བསྟན་བཅོས་ལ་
གྲས་པ་སྐྱེད་པའི་གོགས་བྱེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ངོས་གཟུང་བ་ལ་གཉིས། དངོས་
དང་དོགས་པ་བཅད་པའོ། ། དང་པོ་ནི། འོ་ན་སྟེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་
བརྗོད་པར་བྱ་བ་གང་ཞེ་ན། བན་པ་དང་མི་པན་པ་ཐོབ་པ་དང་སྤྱོད་བཞི་ངེས་
པར་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པས། དེ་མི་མཁས་པ་
རྣམས་ལ་བསྟན་པའི་དོན་དུ་འདི་བརྩམ་མོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གནས་
སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་པན་པ་ཐོབ་པ་དང་། མི་པན་པ་སྤྱོད་བཞི་ངེས་ཀྱི་
ལ་སྒྲུང་དོར་བྱེད་པ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ངེས་པར་ཡང་དག་པའི་
ཤེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པས། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་འཁོར་དང་
བཅས་པ་རྣམས་སྟེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ནོ། ། འོ་ན་པན་
པ་དང་མི་པན་པ་ཐོབ་པ་དང་སྤྱོད་བཞི་ངེས་པར་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་སྟོན་
དུ་འགྲོ་བའི་ཀྱུ་མཆོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་དེ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། མཐར་
ཐུག་གི་པན་པ་འཁོར་བའི་སྐབས་བསྐྱེད་ལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཐར་པ་དང་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པ་ཐོབ་པ་ལ། བདག་མེད་མདོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་རྣལ་
འབྱོར་མདོན་སུམ་གོམས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ལ། དེ་ལ་བདག་མེད་དོན་
སྤྱི་ལྟེ་ཚུལ་གྱིས་བསྟོམས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་འཁོར་བའི་རྩ་
བ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་སྤྱང་བའི་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ལ། རྗེས་དཔག་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་རྣམས་ཐ་སྙད་པའི་དབང་
པོའི་མངོན་སུམ་དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་བར་མ་ཆད་
དུ་སྐྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ངན་འགྲོའི་སྐྱབ་བསྐྱེད་ཆེ་ཆུང་
དང་ཆེ་རིང་ཐུང་སོགས་དང་། ངན་འགྲོའི་རྒྱ་བཀག་ནས་ཕྱི་མ་ལ་མངོན་
མཐོ་སྐྱབ་པ་སོགས་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་རྣམས་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་
ལུང་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲུག་ཅིང་། དེའི་ཚུལ་གསུམ་རྣམས་ཀྱང་སྤར་
བཤའ་པ་ལྟར་སྐྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་བཞིན་དུ་གྲུབ་མཐས་སྒྲོ་མ་བསྐྱར་བའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱིས་འདོད་
པའི་དོན་ཐོབ་པ་དང་། མི་འདོད་པའི་དོན་སྤོང་བ་ལ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་
སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐེ་ཆོམ་དངས་ནས་འཇུག་པ་ལའང་ཐེ་ཆོམ་འདྲན་
པའི་ཆད་མ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་
པས་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་འཁོར་དང་བཅས་པ་བཟོད་བྱར་ངེ་ལྟར་བྱེད་
ཅེ་ན། མངོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་ ། ལྟར་སྤང་བཅས་པ་བདག་རིག་
ཕྱིར། །སྐྱབ་པ་དང་ནི་སུན་འབྱེན་ངག་ ། ལྟར་སྤང་བཅས་པ་གཞན་རྟོགས་
ཕྱིར། །ཞེས་བཤའ་པའི་རྟོག་གའི་ཆིག་དོན་བརྒྱད་དང་བྱེད་པར་དུ་ཡང་དག་
པའི་ཤེས་པ་དོན་ཆོན་དུག་ཏུ་བསྐྱེད་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཆད་མ་ཀྱན་
ལས་བརྒྱས་པ་མཛད་དེ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེ་བྱ་དང་། རང་དོན་གྱི་ལེ་བྱ་དང་།
དེ་ལ་འཕྲོས་པ་སེལ་བ་བརྟག་པ་དང་། གཞན་དོན་ལེ་བྱ་དང་། དེ་ལ་འཕྲོས་པ་
དཔེ་བརྟག་པ་དང་། སུན་འབྱེན་བརྟག་པ་གསུངས་སོ།

དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་དཔལ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་སྡེ་བདུན་
 མཛད་དེ། གཙུ་བོ་ལུས་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་གསུམ་དང་འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་
 ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་བཞིའོ། །གཙུ་བོ་ལུས་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་གསུམ་ནི།
 རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་དང་། ཅུང་ཟད་བསྐྱུས་པ་ཚད་མ་
 རྣམས་དང་། ལུས་ཤིན་ཏུ་བསྐྱུས་པ་ཚད་མ་རིགས་པའི་ཐེགས་པའོ། །འོ་
 རྣམས་འགྲེལ་འདིས་ཅི་བསྟན་ཅེ་ན། རང་ཉིད་ཀྱིས་གཞལ་བུའི་གནས་ཕྱིན་
 ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་ནས། དེ་གཞན་ལ་འདོམས་པའི་ཐབས་རྟོག་གཏེ་ཆོག་
 དོན་བརྒྱད་ཚད་མ་མདོའི་ཆོག་གི་ཆ་དང་སྒྱུར་ནས་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་
 རང་ནས་མདོན་སུམ་ལེ་འུའི་དོན་རྣམས་འབྱོར་མདོན་སུམ་གྱི་གཙུ་བོ་ཐམས་
 ཅད་མཐུན་པ་སྐྱབ་པ་རྟོགས་དཀའ་བ་དང་། དེ་བསྟན་བུའི་གཙུ་བོ་ཡིན་ཞིང་
 སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོས་སྐྱབ་པ་ཚད་མར་བསྐྱབ་པའི་སྟོན་པ་གསུང་
 རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་ཚུལ་ལ་ངོ་མཆར་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ། སྟོན་
 པ་དང་བསྟན་པ་སྟོན་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེ་འུ་བུར་པ་མཛད་
 པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ལ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་པར་འཇིན་
 པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་པར་འཇིན་པའི་ལོག་པར་
 རྟོག་པ་གཉིས་ལས། ལོག་རྟོག་དང་པོ་བསལ་ནས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་
 ལས་གང་ནས་བྱོན་པ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་ལུགས་ལས་འབྱུང་བའི་བཤད་པ་
 མཛད་ཅིང་། ལོག་རྟོག་གཉིས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ལུགས་ལས་བསྐྱོག་
 པའི་བཤད་པ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།།

ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ཀྱིས་ཅི་བསྟན་ཞེ་ན། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་གིས་
རྟོག་གི་མི་ཤེས་ཞེས་སྟོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བར་འདོད་
པའི་སྤྲིང་རྗེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་ལྟ་བུའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་
མ་བསྟན་པར་ཚད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་གདུལ་བྱ་རྗེས་
སྤྱ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་རྟོག་གའི་ལུས་ཅུང་ཟད་བསྐྱས་ནས་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་
ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་རྒྱས་པ་རྣམ་འབྲེལ་ལྟ་བུ་མེད་ཀྱང་གཞན་དོན་ལེ་ཏུ་རྣམ་
ངེས་འདིར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།། རིགས་པའི་ཐིགས་པས་ཅི་བསྟན་
ཞེ་ན། གདུལ་བྱ་སྟོས་པ་རྒྱས་པའི་རྗེས་སྤྱ་འབྲེལ་མི་རྒྱས་པ་དང་། ཆིག་ཉུང་
དུས་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་པའི་གདུལ་བྱ་རྗེས་སྤྱ་གཟུང་བའི་
ཕྱིར་དུ་རྟོག་གའི་ལུས་ཤིན་ཏུ་བསྐྱས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གསལ་བར་བྱེད་པ་འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་ལྟ་བུའི་བསྟན་
བཅོས་བཞི་ནི། གཏན་ཆིགས་ཐིགས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་བརྟག་པ་དང་། རྒྱད་
གཞན་སྐྱབ་པ་དང་། རྩོད་པའི་རིགས་པའོ། །བཞི་པོ་འདི་འཕྲོས་པ་ཡན་
ལག་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དང་པོ་གཉིས་རང་དོན་ལེ་ཏུ་
ལ་འཕྲོས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞལ་བྱ་སྒྲོག་གྱུར་རྟོགས་པ་རྗེས་དཔག་ལ་རག་
ལས་ལ། དེ་ཡང་མཐའ་ཚད་པར་རྟོགས་པ་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་རྒྱས་པར་གཏན་
ལ་ཐབ་པ་ལ་རག་ལས་ཤིང་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་དུག་དང་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་
སོགས་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་ནས། རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་དུ་གྱངས་ངེས་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་གཏན་ཆིགས་ཐིགས་པས། ཕྱོགས་ཆོས་

དེ་ཆས་བྲུབ་པ་ཡི། །གཏན་ཆིགས་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད། །ཅེས་པ་འདི་
རྒྱས་པར་འཆད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། ཚུལ་གསུམ་གྱི་རྩ་བ་འབྲེལ་བ་ལ་
རག་ལས་པ་ཡིན་ལ། འབྲེལ་བ་ལ་ལྡན་འདུའི་འབྲེལ་བ་དང་། འབྲེལ་བ་ལ་
རྩས་གྲུབ་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་ནས། འབྲེལ་བ་ལ་བདག་གཅིག་དང་
དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པར་བསྐྱབ་པའི་སྤྱིར་དང་། ཐར་
པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། འཁོར་
བའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་ཡིན་ལ། དེའི་ཞེན་ཡུལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་
འབྲེལ་བ་རྩས་གྲུབ་བཀག་པས་འབྲུབ་པར་དགོངས་ནས། འབྲེལ་བ་བརྟག་
པས། མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་རྒྱས་པར་འཆད་
པའི་སྤྱིར་རོ། །སྤྱི་མ་གཉིས་ནི་གཞན་དོན་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་
ལེ་ཏུར་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་བཀག་ནས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ལ།
གལ་ཏེ་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་ཡིན་ན། རྒྱུད་གཞན་
མ་གྲུབ་པས་གཞན་དོན་བྱེད་པ་མི་འཐད་དོ་སྟུམ་ན། རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་
ཡིན་ཡང་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་ལས་ཀྱན་སྦྲོང་དཔགས་ནས། དེ་རང་གི་རྒྱུད་
དང་འབྲེལ་བ་བཀག་ནས་རྒྱུད་གཞན་བསྐྱབ་པའི་སྤྱིར་དུ། རང་ལུས་སྦྲོ་སྦྲོན་
འགོ་བ་ཡི། །བྱ་བ་མཐོང་ནས་གཞན་ལ་དེ། །འཛིན་སྤྱིར་གལ་ཏེ་སྦྲོ་ཤེས་
འབྱུང་། །ཚུལ་འདི་སེམས་ཅམ་ལ་ཡང་མཚུངས། །ཞེས་རྒྱུད་གཞན་སྐྱབ་པ་
མཛད་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁ་ཅིག་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེ་ཏུར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྒྱུའི་རྩ་བ་

སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོར་བཤད་པ་དེའི་དམིགས་ཡུལ་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པས།
ལེ་ལུ་དེ་ལ་འཕྲོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཚུད་པའི་རིགས་པ་གཞན་དོན་
ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། གཞན་དོན་བྱེད་པ་ན་ཟས་གོས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་
པས། གནས་སྐབས་སུ་བདེ་བ་ཙམ་འབྱུང་བ་ཀྱང་གཏན་གྱི་བདེ་བ་མི་འབྱུང་
ལ། གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཇོན་པའི་ལོག་ཏྟག་དང་།
མཐའ་གཉིས་སུ་དྲོགས་པའི་ཐེ་ཆོམ་སུན་འབྱེན་དང་སྦྱབ་དག་གིས་བསལ་
ནས་ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་བཀོད་པས་གཏན་གྱི་བདེ་བ་འབྱུང་པའི་ཚུད་
པའི་ཚུལ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཚུད་པའི་རིགས་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་
ན་སྡེ་བདུན་གྱི་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ཏྟག་གའི་ཆིག་དོན་བརྒྱད་ཀ་ཆང་བར་
སྟོན་པས་ལུས་ལྟ་བུ་དང་། ཕྱི་མ་བཞིས་དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་ཙམ་སྟོན་
གྱི་ཏྟག་གའི་ཆིག་དོན་བརྒྱད་ཀ་ཆང་བ་མི་སྟོན་པས། འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་
ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆང་མ་སྡེ་བདུན་པོ་འདིས་ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་སུ་བསྟོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་
ཀྱི་རིམ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ནས་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་རིམ་པ་སྟོན་པ་ཡིན་
ལ།

དེ་ཡང་མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་གམ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །བསྐྱེད་གས་
བཅད་བདར་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ང་ཡི་
བཀའ། །སྤང་བར་བྱ་ཡི་གྲུས་ཕྱིར་མིན། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞལ་
བྱའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་ལ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་དབྱེད་པ་དག་

པར་བྱེད་པ་དང་། ཞིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་ལུང་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་དཔོག་
 ཅིང་། དེ་ལ་ཡང་ཁས་སྦངས་སྤྱི་ཕྱི་འགལ་བ་དང་། རང་ཆོག་དངོས་ཤུགས་
 འགལ་བ་སོགས་ཡོད་མེད་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་དཔྱེད་པའི་ཚུལ་
 གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་རྣམ་འགྲེལ་ཡིན་པས་དེ་
 ལ། རྟོག་པའི་བྱ་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་མཛད་
 ཅིང་ཐ་མ་ནི་རྩོད་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དྲོགས་པ་བཅད་པ་ལ་གཉིས། ལེ་འུའི་གྲངས་ངེས་ལ་དྲོགས་
 པ་བཅད་པ་དང་། གོ་རིམ་ལ་དྲོགས་པ་བཅད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསྟན་
 བཅོས་རྣམ་འགྲེལ་འདི་ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་རྣམ་འགྲེལ་དུ་རྩོམ་ན། ཀུན་ལས་
 བརྟུས་སུ་ལེ་འུ་དྲུག་གསུངས་ལ་འདིར་ལེ་འུ་བཞིར་བྱས་པ་རྩི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་
 བ། རྒྱུན་མེད་དེ། དཔེ་བརྟག་པ་དང་སེལ་བ་བརྟག་པའི་ལེ་འུ་གཉིས་འདིར་
 རང་དོན་ལེ་འུའི་ནང་དུ་བསྐྱུས་ནས་བསྟན་ཅིང་། ལྟག་ཆོད་བརྟག་པ་གཞན་
 དོན་ལེ་འུའི་ནང་དུ་འདུས་ཤིང་རྩོད་རིགས་སུ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་པབ་པས་
 འདིར་ལེ་འུ་ལོགས་སུ་མ་བསྟན་ལ། ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་ནས་
 བཤད་པའི་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་
 ཡིན་པས། དེ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་ཆོད་མ་གྲུབ་པའི་ལེ་འུ་ལོགས་སུ་
 མཛད་པས་ལེ་འུ་བཞིར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བསྟན་བཅོས་འདིའི་
 ལེ་འུ་བཞིར་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཐར་པ་
 དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ལམ་དང་བཅས་པར་ངེས་ཤིང་། དེ་ཉིད་རང་གིས་

ཉོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་མངོན་སུམ་དང་ཇེས་དཔག་གཉིས་སུ་ངེས།
རང་གིས་ཉོགས་ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་ཇེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙུག་པོ་
གཞན་དོན་ཇེས་དཔག་ཏུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལེ་འཁྱེད་ཀོ་རིམ་ལ་དྲོགས་པ་བཅད་པ་ལ་གཉིས། ལྟ་དབང་
སྒྲིའི་ལུགས་དང་། རྒྱན་ཇེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་
ནི། བསྟན་བཅོས་འདི་ཀྱན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་རྣམ་འགྲེལ་དུ་ཚུལ་ན། ཅིའི་ཕྱིར་
ལེ་འཁྱེད་ཀོ་རིམ་བསྒྲིག་ནས་རང་དོན་དང་པོར་བཞད་ཅེ་ན། སྒྱིར་གོ་རིམ་
ལ་རྒྱད་ལ་སྒྲིལ་བའི་གོ་རིམ་དང་དགོས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གོ་རིམ་སོགས་དུ་མ་
ཡོད་པ་ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དང་པོར་མངོན་སུམ་གྱི་ལེ་འཁྱེད་དང་
དེའི་འོག་ཏུ་རང་དོན་གྱི་ལེ་འཁྱེད་དང་དེའི་འོག་ཏུ་གཞན་དོན་གྱི་ལེ་འཁྱེད་འཆད་
པར་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲིབ་ངག་གི་སྒྲོ་ནས་གཞན་ལ་འདོམས་པ་ལ་དང་པོར་རང་
ཉིད་ཀྱིས་ཉོགས་དགོས་ལ། དེ་ཡང་སོ་སྒྲིལ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་ཉོགས་
པར་མི་རྟུས་པས་ཇེས་དཔག་གིས་ཉོགས་དགོས་ཤིང་། ཇེས་དཔག་གི་རྟེན་
གཏན་ཆིགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་པོ་ཡང་། མཐར་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་བ་
ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་གཉིས་སྒྲིབ་པའི་རིམ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་གྲང་
གོ་རིམ་དེ་འབྲང་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཀྱན་ལས་བརྟུས་དང་རྣམ་ངེས་ལས་
བཞད་པ་ནི་རྒྱད་ལ་སྒྲིལ་བའི་གོ་རིམ་ཡིན་ལ། རྣམ་འགྲེལ་འདིར་ནི་དགོས་
པ་ལ་ལྟོས་པའི་གོ་རིམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། རང་དོན་ལེ་འཁྱེད་དང་པོར་

གསུངས་ཏེ། རང་དོན་ལེ་ཏུ་དང་པོར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་རང་དོན་རྗེས་
 དཔག་ཀྱན་ལས་བཏུས་འཆད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་དང་པོར་འཆད་ཅེས་སྟོན་པ་
 ལ། རང་འབྲེལ་ལས། དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་པར་འབྲེད་པ་ནི་རྗེས་སུ་
 དཔག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ལ། དེ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པས་དེ་རྣམས་པར་བཞག་
 པའི་ཕྱིར་བཤད་པ་ཞེས་གསུངས་ལ། འདིའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་ །དོན་པན་པ་
 དང་དོན་མ་ཡིན་པ་ནི་མི་པན་པ་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་པར་འབྲེད་པ་ནི་ཐོབ་པ་དང་
 སྟོང་བ་ཡིན་མོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འོ་ན་པན་པ་དང་མི་པན་པ་རྣམས་པར་
 འབྲེད་པ་ནི་རྗེས་དཔག་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དང་པོར་འཆད་ཅེས་ཟེར་
 རམ། པན་པ་དང་མི་པན་པ་ཁོ་ན་རྣམས་པར་འབྲེད་པ་རྗེས་དཔག་ལ་བརྟེན་
 པའི་ཕྱིར། རྗེས་དཔག་དེ་ལ་ལོག་པར་རྟོགས་པས་དེ་རྣམས་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་
 བཤད་པ་ཞེས་ཟེར། དང་པོ་མི་རིགས་ཏེ། པན་པ་དང་མི་པན་པ་རྣམས་པར་
 འབྲེད་པ་མངོན་སུམ་ལ་ཡང་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། པན་པ་དང་མི་པན་པ་ཐོབ་
 པ་དང་སྟོང་བ་ནི་ངེས་པར་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བ་ཅན་ཡིན་
 པས་ཞེས་དང་། འདི་དག་གིས་དོན་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་འཇུག་པས་ན་དོན་
 བྱ་བ་ལ་བསྐྱུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པའང་
 མི་རིགས་ཏེ། སྒང་དོར་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱ་བའི་ཆོས་རྣམས་པར་འབྲེད་པ་ཡང་
 རྗེས་དཔག་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ།

རང་ལུགས་ནི། དོན་ནི་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་མཛད་པའི་ཚད་མའི་མཆོན་
 ཉིད་དང་དབྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། རིགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་

རོ། །དོན་མ་ཡིན་པ་ནི་སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་པའི་ཆ་དང་མའི་མཆན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་ལ་
སོགས་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་སྤྱིར་རོ།

དེ་གཉིས་རིགས་པ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་རྗེས་དཔག་
ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱིར་དང་པོར་རང་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
མངོན་སུམ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་ནི་ཡུལ་ལ་དབྱུང་བ་མི་
འཇུག་པའི་སྤྱིར། འོ་ན་སློབ་དཔོན་གྱིས་རྗེས་དཔག་བཤད་ཟེན་པ་མིན་ནམ་
ཞེ་ན། བཤད་མོད་དེ་ལ་ཡང་ལོག་པར་རྟོགས་པ་མཐོང་བས་དེ་རྣམ་པར་
བཞག་པའི་སྤྱིར་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། སློབ་དཔོན་རྒྱལ་བ་ཅན་ན་རེ། སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་མ་བསྟན་
པར་བྱུང་བར་གྱི་མཆན་ཉིད་མི་རྟོགས་པས། ཆ་དང་མ་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་བརྗོད་
པའི་སྤྱིར་དུ་ཆ་དང་མ་གྲུབ་པའི་ལེ་ཏུ་དང་པོར་བསྟན། དེ་ནས་རང་གི་དོན་
འཕེལ་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་གྱི་ལེ་ཏུ་བསྟན། རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་
སྤྱི་དཔག་པ་ནི་མངོན་སུམ་ལ་རག་ལས་པའི་ཆ་དང་མ་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་
གྱི་ལེ་ཏུ་འོག་ཏུ་བསྟན། དེའི་རྗེས་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གཞན་དོན་གྱི་ལེ་ཏུ་
བསྟན་ལ། ལྷ་དབང་སློལ། རང་དོན་ལེ་ཏུ་དང་པོར་བྱས་པ་ནི་ལེ་ཏུ་འོག་ཏུ་
ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སློབ་དཔོན་གྱིས་རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་པོར་
བཤད་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྟོགས་པར་དཀའ་བས་དང་པོར་བཤད་པ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ཡ་མ་རི་ན་རེ་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། རྩ་བའི་
པོ་ཉིད་རང་དོན་དང་པོ་བསྟན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ཆ་དང་མ་མི་བྱེད་ན་ཆ་དང་

མའི་མཆོན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་སློབ་དཔོན་གྱི་ཡིན་པར་ཡིད་ཆེས་པ་
 མེད་དོ། །རྩ་བའི་པོ་ཉིད་རང་དོན་དང་པོར་འབྱུང་བ་ནི་ལྟ་དབང་སློབ་བྱས་པ་
 ཡིན་གྱི་སློབ་དཔོན་གྱིས་མཛད་པ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཚད་མ་བསྐྱུ་མེད་ཅན་
 ཞེས་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱང་ལྟ་དབང་སློབ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་སློབ་དཔོན་གྱིས་
 མཛད་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་ཅི་ཡོད། གཞན་ཡང་ལྟ་དབང་སློབ་ལེ་འཁུའི་གོ་རིམ་
 འཆད་པ་ལ་རྒྱས་པ་ཉམས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། འབྲུལ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འབྲུལ་
 པའི་རྒྱ་ཅི་ཡིན། རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་པོར་བཤད་པ་ནི་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་
 ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སློབ་དཔོན་མི་མཁས་པར་ཐལ། རང་དོན་ལེ་འཁུ་དང་པོ་
 མ་ཡིན་བཞིན་དུ་དེ་ལ་རང་འབྲེལ་དང་པོར་མཛད་པའི་ཕྱིར། སློན་མེད་དེ།
 རང་དོན་ལེ་འཁུ་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བསྟན་བཅོས་སྤྱི་
 དཀའ་བའི་ཆ་དབྱས་དང་མཐར་མཐོང་ཡང་དང་པོར་འཆད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། མངོན་སུམ་གྱི་ལེ་འཁུ་ལས་རང་དོན་ལེ་འཁུ་དཀའ་བར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །རང་དོན་ལེ་འཁུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བས་དེའི་རང་འབྲེལ་དང་པོར་རྩོམ་
 བ། རང་དོན་ལེ་འཁུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བས་དང་པོར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་རྩོམ། གལ་
 ཉི་རང་དོན་རྗེས་དཔག་ནི་མངོན་སུམ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས། མངོན་སུམ་གྱི་
 འོག་ཏུ་རྩོམ་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན་འཆད་པར་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་རིགས།
 གཞན་ཡང་། རང་དོན་ལེ་འཁུ་དང་པོ་མ་ཡིན་ན། དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་
 པར་འབྲེད་པ་ནི་རྗེས་སྤྱི་དཔག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་
 དང་འགལ་ལོ།

གཞན་ཡང་ཚད་མ་གྲུབ་པ་ལེ་ཏུ་དང་པོ་ཡིན་ན། རྟོག་པའི་བ་བ་རྣམས་
བསལ་ཅིང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མཚོད་བརྗོད་དང་། སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར་ཞེས་
སོགས་ཀྱི་རྩམ་པར་དམ་བཅའ་ཡང་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེ་ཏུར་འབྱུང་རིགས་
ཀྱི་རང་དོན་ལེ་ཏུ་འདི་དང་པོར་འབྱུང་བ་མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་ཆོག་མཁན་བཅད་
དེ་གཉིས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་རང་དོན་ལེ་ཏུ་འདི་དང་པོར་གསུངས་ཀྱང་ཚད་མ་
གྲུབ་པའི་ལེ་ཏུ་འདི་དང་པོར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་
ན་དོན་འདི་ལ་སྟོབ་དཔོན་ནི་མི་མཁས་པ་ཡིན་ལ། བདག་ཅག་ནི་མཁས་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལྟ་དབང་སྟོབ་བསྟན་བཅོས་
ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཟབ་མོ་ལ་འཁྲུལ་ཡང་གོ་རིམ་ལ་འཁྲུལ་བ་མིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ལྟ་
དབང་སྟོབ་སྟོབ་དཔོན་ལ་དངོས་སུ་ཉན་པ་བརྗོད་བྱ་ལ་འཁྲུལ་བ་མི་འཐད་དེ།
འདིས་འདི་བཤད་དོ་ཞེས་འཇིན་པའི་རྣམས་པ་གྱིས་པ་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གལ་ཏེ་བརྗོད་བྱ་ལ་འཁྲུལ་ན་ལེ་ཏུ་འདི་གོ་རིམ་ལ་ཡང་ཅི་ཕྱིར་མི་འཁྲུལ་
ཞེ་ན། ལྟ་དབང་སྟོབ་རྣམ་འགྲེལ་ནི་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པ་ལས་དངོས་སུ་མ་
ཐོས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོའི་དངོས་ཀྱི་སྟོབ་མ་ཡིན་པས་དེའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་
རྣམ་འགྲེལ་འདི་ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་རྣམ་འགྲེལ་དུ་བཀྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་
ན་ལྟ་དབང་སྟོབ་ལ་རྣམ་འགྲེལ་ཉེ་བར་བསྟན་པ་མེད་པས་བརྗོད་བྱ་ལ་འཁྲུལ་
བ་སྲིད་ལ། མ་འཁྲུལ་ན་ཡང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོ་ལ་མཛོན་པར་ཞེན་པའི་དབང་
གིས་ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་རྣམ་འགྲེལ་དུ་བཀྲལ་བ་ཡིན་གྱི་ལེ་ཏུ་འདི་གོ་རིམ་ལ་
འཁྲུལ་བ་མིན་ནོ།

འོན་ཀྱང་མཁན་པོས། རང་གི་དོན་གྱིས་མེས་སུ་དཔག་པའི་དེ་མ་ཐག་
 ཏུ་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་མེས་སུ་དཔག་པ་བརྗོད་དེ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་
 ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། རང་དོན་མེས་དཔག་གི་མཐུག་ཐོགས་སུ་གཞན་དོན་
 མེས་དཔག་འཆད་པའི་དོན་མིན་གྱི། རང་དོན་མེས་དཔག་གི་ཕྱིས་གཞན་
 དོན་མེས་དཔག་འཆད་པ་མཆོན་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་མ་ཐག་ཅེས་སྒྲོས་པ་ཡིན་ཏེ།
 གཞན་གྱི་དོན་གྱི་མེས་སུ་དཔག་པ་ནི་རང་གི་དོན་གྱི་མེས་སུ་དཔག་པ་སྒྲོན་
 དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་དོན་མེས་
 དཔག་གི་མཐུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གཞན་དོན་མེས་དཔག་འཐུག་པར་མ་
 དེས་ཏེ། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཞེས་འདོད་ལ་སོགས་པའི་དུས་ཀྱིས་བར་དུ་ཆོད་པ་
 སྤིང་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་དོན་མེས་དཔག་གི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གཞན་དོན་མེས་
 དཔག་འཐུག་པ་ཡང་དེས་པ་མེད་ན་འཆད་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། ཡང་ན་མེས་དཔག་
 གཞན་མེད་པས་རིགས་མ་ཐུན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པས་དེ་མ་ཐག་ཅེས་སྒྲོས་
 པ་ཡིན་ཏེ། འདས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་པ་ཡང་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་
 རྒྱུན་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཡ་མ་རིའི་འགྲེལ་པ་ལས་འབྱུང་ངོ་། །ཉི་མ་སྤྲས་
 པའི་ལུགས་ལ་ཡང་། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དོན་གྱི་ཆ་ལ་ལྟ་དབང་སྒོ་འབྲུལ་ཡང་
 ལེ་འུའི་གོ་རིམ་ལ་མ་འབྲུལ་པར་བཞེད་དོ།

འོན་ཀྱང་རང་གི་ལུགས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ཆོད་མ་
 གྲུབ་པ་ལེ་འུ་དང་པོ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུན་གྱི་འགྲེལ་པར་ཆོད་མ་གྲུབ་པ་ལ་ལེ་འུ་
 དང་པོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ནི་རང་གི་འགྲེལ་པ་ལ་སྒྲོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་

ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་གཞན་དོན་གྱི་ལེ་ལུ་ལ་ལེ་ལུ་གསུམ་པ་ཞེས་འབྱུང་
རིགས་པ་ལ་ལེ་ལུ་བཞི་པ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྟོག་པའི་བ་བ་རྣམ་བསལ་
ཅིང་། །ཞེས་སོགས་ནི་རང་འགྲེལ་གྱི་མཆོད་བརྗོད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

གསུམ་པ་བརྗོད་བྱ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཆོད་མ་བཤད་པ་
དང་། དེའི་ཡུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཆོན་ཉིད་དང་། མཆོན་
གཞིའི་སྟངས་ལྟ་མཆོན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་བཤད་པ་དང་། མཆོན་གཞིའི་
དབྱེ་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལྷ་དབང་སྒྲོའི་ལུགས་ལ། ཆོད་
མ་བསྐྱུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། ཞེས་པས་ཆོད་མའི་མཆོན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་
གཅིག་བསྟན། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། །ཞེས་པས་ཀྱང་ཆོད་མའི་
མཆོན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་གཅིག་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་དབང་སྒྲོའི་འགྲེལ་
པར། དེ་བས་ན་དེ་ལྟར་ཆོད་མའི་མཆོན་ཉིད་མི་བསྐྱུ་བ་གཅིག་ཅིག་བཤད་
དོ། །མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། །གཞན་ཆོད་མའི་མཆོན་ཉིད་གཉིས་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་འགོག་པ་ལ། མཆོན་བྱ་ཆོད་མ་དེ་
རང་སྟོག་ཐ་དད་པ་གཉིས་སུ་ཐལ། ཆོད་མའི་མཆོན་ཉིད་གཉིས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་མཆོན་བྱ་གཞན་དོན་བསྐྱུ་བ་བྱ་དེ་རང་སྟོག་ཐ་དད་
པ་གཉིས་སུ་ཐལ། གཞན་དོན་བསྐྱུ་བ་བྱའི་མཆོན་ཉིད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཀྱན་ལས་བརྟུས་ནས་ཀྱང་གཞན་དོན་བསྐྱུ་བ་བྱའི་མཆོན་ཉིད་ཡོངས་
རྫོགས་གཅིག་བསྟན། རིགས་སྟོ་ནས་ཀྱང་གཞན་དོན་བསྐྱུ་བ་བྱའི་མཆོན་

ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་གཅིག་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་མོ། ཁ་ཅིག་རྒྱན་
མཁན་པོའི་ལུགས་ལ། གཞུང་སྤྱ་མས་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་མཆོན་ཉིད་དང་།
གཞུང་ཕྱི་མས་དོན་དམ་པའི་ཚད་མའི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
མི་ཐད་དེ། རྣམ་འབྲེལ་འདིར་ཚད་མ་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་ཆད་པའི་སྒྲིན་ཡོད་
པར་ཐལ། གཞུང་སྤྱ་མས་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་མཆོན་ཉིད་བསྟན། གཞུང་ཕྱི་
མས་དོན་དམ་པའི་ཚད་མའི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པ་གང་ཞིག། །དེ་གཉིས་ལས་
གཞན་པའི་ཚད་མ་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་སྒྲིན་པའི་གཞུང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བེར་
རོ།

འོ་ན་ཚད་མ་མདོར་ཡང་ཚད་མ་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་ཆད་པའི་སྒྲིན་ཡོད་
པར་ཐལ། མིང་དང་རིགས་སོགས་སྒྲུར་བ་ཡི། །རྟོག་པ་དང་བྲལ་མདོན་སུམ་
མོ། །ཞེས་པས་མདོན་སུམ་ཚད་མའི་མཆོན་ཉིད་བསྟན། རྗེས་དཔག་རྣམ་
གཉིས་རང་དོན་ནི། །ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་དོན་མཐོང་ཡིན། །ཞེས་པས་
རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པ་གང་ཞིག། །དེ་གཉིས་ལས་གཞན་
པའི་ཚད་མ་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་སྒྲིན་པའི་གཞུང་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་
རྒྱན་གྱི་དགོངས་པ་དེ་ལྟར་བྱས་ནས་རང་ལུགས་སུ་བྱེད་པའང་མི་འཐད་དེ།
དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་
གཞལ་བྱ་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། ཚད་མ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའང་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་ཚད་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་

གྲུབ་ན། ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་ཚད་མ་བསྟུ་མེད་ཅན་ཤེས་
པ། །ཞེས་པས་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་མཆན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་
མ་ཡིན་ཏེ། ཐ་སྙད་པ་ལ་གསལ་དུ་མི་སྟུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་ཞེས་པས།
དོན་དམ་པའི་ཚད་མའི་མཆན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། དེ་དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་ཡིན་
ཏེ་དོན་དམ་པ་མ་ཤེས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེ་ན། འོ་ན་གཞུང་སྤྱ་མས་དོན་དམ་པའི་ཚད་མའི་མཆན་ཉིད་བསྟན་
པར་ཐལ། དེས་དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པ་ལ་གསལ་དུ་བསྟུ་
བ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཞུང་
ཕྱི་མས་ཀྱང་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་མཆན་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་
ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། ཐ་སྙད་པ་སྤྱར་མ་ཤེས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། འདོད་ན། དེ་གཉིས་སོ་སོར་སྟོས་པ་དོན་མེད་
དོ། རང་ལུགས་ལ། ལྷ་དབང་སྟོས་ཚད་མའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་ལ་མཆན་
ཉིད་ཀྱི་སྒྲས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་བསྟུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །ཞེས་པས་
མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་མི་བསྟུ་བ་བསྟན་ལ། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། །
ཞེས་པས་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་གསལ་དུ་ཞེས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་
ཀ་དྲིལ་བས་ཚད་མའི་མཆན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན།
སྟོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་མཆན་གཞི། ཚད་མ་ཡིན་པར་མཆོན། གསལ་དུ་
མི་བསྟུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱའོ།

འོན་ཅིང་ཕྱིར་ཚད་མ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཚད་མའི་སྐད་དོད། བྲ་སྐྱ་ཏ་ཞེས་
 པའི་བྲ་དང་པོ་དང་སྐྱ་ཏ་འཇལ་བ་ལ་འཇུག་པས། དང་པོར་འཇལ་བའི་དོན་
 གྱིས་ཚད་མ་ཞེས་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་
 ཚོས་ཅན། གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཉགས་མ་གྱུབ་ན། སྟོན་པ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུར་བསྐྱུབ་པ་དོན་མེད་པར་
 འགྱུར་རོ། །ཅེ་བར་འདོད་ན། ཚོས་ཅན། གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་གཞལ་བྱ་གསར་དུ་ཉགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་
 དུ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་
 དུ་རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་གསར་དུ་སྐྱེས་སམ་མ་སྐྱེས། ཕྱི་མ་ལྟར་
 ན། དེ་གཉིས་དངོས་རྒྱ་དངོས་འབྲས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དང་པོ་ལྟར་ན།
 རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པས་གཞལ་བྱ་གསར་དུ་ཉགས་པར་ཐལ། རྣམ་
 མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་དུ་རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་
 སྐྱེས་པ་དེ། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པས་གསར་དུ་ཉགས་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་སྐྱེས་ཕྱིན་ཆད་ཤེས་བྱ་གསར་ཡོད་
 མི་སྤིང་ན། དངོས་པོ་ཉག་པར་འགྱུར་ལ། སྤིང་ན་གསར་ཡོད་དེ་ཉིད་གསར་
 དུ་ཉགས་དགོས་པས་གསར་ཉགས་མེད་པ་ཉམས་སོ། །གཉིས་པ་མཚན་
 གཞིའི་སྤྱི་དུ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། གཞན་
 ལུགས་དགག་པ། རང་ལུགས་བཞག་པ། ཅོད་པ་སྤང་བའོ། དང་པོ་ནི། རིག་

བྱེད་པ་རྣམས། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེའི་ཡུལ་ལ་ཆད་མ་གཞན་མི་འཇུག་པས་ཆད་
མ་མ་ཡིན་པར་མ་གྱུར་ཅིང་སྟམ་དུ་བསམས་ནས། ཆད་མ་ཡིན་ན་ཆད་མ་
ཡིན་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱིས་གྲུབ་པ་མིན་ནོ་ཞེས་སྒྲི
བར་བྱེད་དོ།

འོན་ཆད་མ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན། རང་ཉིད་ལས་སྐྱེས་
པའམ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་རང་ཉིད་སྐྱེས་
སམ་མ་སྐྱེས། སྐྱེས་སོ་ཞེ་ན། ཆད་མ་ཆོས་ཅན། ཆད་མས་སྐྱེད་མི་དགོས་
པར་ཐལ། ཆད་མའི་དུས་ན་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། མ་སྐྱེས་ན། ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ཀྱིས་ཆད་མ་སྐྱེད་མི་རུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རང་
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན། ཆད་མ་ཡིན་ན་ཆད་མ་ཡིན་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་
གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོན་ཆད་མིན་གྱི་སྟོ་ཡིན་ན་ཆད་མིན་གྱི་
སྟོ་ཡིན་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་དགོས་པར་ཐལ། ཆད་མ་ཡིན་ན་ཆད་མ་
ཡིན་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆད་མ་དང་ཆད་
མིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་སྟོངས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཆད་མ་ཡིན་ན་ཆད་མ་ཡིན་
པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་དགོས། ཆད་མིན་གྱི་སྟོ་ཡིན་ན་ཆད་མིན་གྱི་སྟོ་ཡིན་
པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་
སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་སྟོངས་
པ་སྟོག་བྱེད་ཡིན་ན། ཆད་མ་དང་ཆད་མིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་སྟོངས་པ་མི་སྲིད་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བསྟན་བཅོས་ཚུལ་པ་པོ་རྣམས་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་

མི་མ་ཐུན་པ་སྐྱ་བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ།།

འདོད་ན། རིག་བྱེད་པས་ཀྱང་གསར་དུ་མི་བསྐྱ་བའི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་
ཚད་མ་འི་མཆོན་ཉིད་དུ་འཛོག་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྐྱེས་བྱས་
མ་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རང་རིག་
མངོན་སུམ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཚད་མ་ཡིན་ན་ཚད་མ་ཡིན་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་
རིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྐྱོན་དེ་སྤང་པར་འདོད་ནས་ཚད་མ་གཞན་ཀྱིས་གྲུབ་
པར་འདོད་ན་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རིག་བྱེད་ཚད་མ་དང་དེའི་ཡུལ་ལ་ཚད་མ་
གཞན་མི་འཇུག་པར་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཚད་མ་ཡིན་ན་ཚད་མ་
ཡིན་པར་རང་ཁོ་ན་ལས་ངེས་པས་མ་བྱུང་སྟེ། ཚད་མ་ཡིན་པ་ལ་མ་ཡིན་པ་
དང་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་ཐེ་ཚོམ་བྱ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

ཁ་ཅིག་ཚད་མ་ལ་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་དང་གཞན་ལས་ངེས་
ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་
དགོས་ཏེ། ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་
འདྲན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོན་ལ་མི་ཡིན་ཞིང་རྟོག་པས་མི་ཡིན་མིན་
ཐེ་ཚོམ་བྱ་བའི་རྒྱུ་རིང་པོའི་དམར་པོ་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་
དེ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་
པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ངེས་པ་འདྲན་པའི་ཚད་མ་
དེ་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ངེས་པ་འདྲན་མི་རུས་
པའི་ཚད་མ་དེ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་

དེ། ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་
པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཚད་མ་ཡིན་པ་གཞིར་
བཞག་ནས་རང་ཉིད་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་ཅུས་པ་དང་མི་ཅུས་
པ་ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་དེ་མི་འཐད་དེ། ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་ལ་རང་
སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་ཅུས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་ལས་རང་གི་ངོ་
བོ་རྟོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ངོ་ཞེས་ཟེར་ངོ། །དེ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་
དེ། དོན་བྱེད་སྒྲུང་གི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། བྱོང་རང་ཉིད་ལ་རང་
སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་ཅུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོང་ཀྱིས་བྱོང་རང་
ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱོང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་
ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་པོའི་སེམས་ནི་ངེས་ཕྱིར་དང་། ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། རང་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་
ཏེ། རང་རིག་མངོན་སུམ་ལས་མངོན་སུམ་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་
ཡིན་གྱི། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་པར་བསྟན་
པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངོ།

ལོ་རྒྱ་བ་ཆེན་པོ་ན་རེ། ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ཚད་མ་
ཡིན་པའི་དོན་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་ཅུས་ཡིན་པས་བྱུང་གྱུང་།
རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་
འདྲེན་ཅུས་པ་རང་ལས་ངེས་དང་། དེ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་མི་

རྒྱས་པ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས། འདི་ལ་ཁ་ཅིག
 མངོན་སུམ་རྟོག་པར་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་
 པོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རྟོག་བྲལ་མ་འབྲལ་བའི་ཤེས་པ་ལ་རང་སྟོབས་
 ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་རྒྱས་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 སུན་འབྱེན་ནོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། བྲལ་པ་མི་འབྲིག་པའི་ཕྱིར་ དང་། དེ་
 ལྟ་བུའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་
 པའི་དོན་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་རྒྱས་པར་ཐལ། ཆད་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ན། ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོའི་ལྷགས་ལ་འདོད་ལན་དོན་མ་ཐུན་
 ཐེབས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་དེ་ཡང་འཐད་པ་མིན་
 ཏེ། འདི་ལྟར་བརྟེན་ལ་མ་བྱུང་བའི་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ལ་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་
 མ་མེད་པར་ཐལ། རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་ན། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་
 ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་རྒྱས་པས་བྲལ་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། བརྟེན་ལ་མ་བྱུང་བའི་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ལ་གོམས་
 པ་ཅན་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྒྱུད་འཕེན་ཀྱི་
 རྒྱུད་ཀྱི་དུ་ལྡན་ཀྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་ཆོས་
 ཅན། རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཉིད་རང་གི་གཞལ་བྱ་
 ལ་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་མི་རྒྱས་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བའི་རྟགས་གྲུབ་སྟེ།
 རྒྱུད་འཕེན་པ་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག དང་པོ་

པ་དང་ཡིད་མ་གཏད། །འབྲུལ་རྒྱ་ཅན་རྣམས་གཞན་ལས་ངེས། །ཞེས་པའི་
དགོངས་པར་བྱས་ནས། མངོན་སུམ་དང་པོ་པ་དང་། ཡིད་མ་གཏད་པ་དང་།
འབྲུལ་རྒྱ་ཅན་རྣམས་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆོད་མ་ཡིན་ལ། དང་པོ་པ་ནི་གྱིས་
པ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུའོ། །ཡིད་
མ་གཏད་ནི་ཡིད་གཟུགས་མངོས་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་སྐྱེས་བུའི་རྒྱད་
ཀྱི་སྐྱ་འཛིན་ཉན་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །འབྲུལ་རྒྱ་ཅན་ནི་སྒྲིག་རྒྱ་ལ་ཆུར་འཛིན་ཀྱི་
སྐྱོ་འདོགས་དངོས་སུ་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིག་རྒྱ་མཐོང་བའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་
ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཟེར། ཡིད་གཟུགས་མངོས་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་སྐྱེས་བུའི་
རྒྱད་ཀྱི་སྐྱ་འཛིན་ཉན་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཆོད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་
གཞལ་བྱ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲིག་རྒྱ་ལ་ཆུར་འཛིན་
ཀྱི་སྐྱོ་འདོགས་དངོས་སུ་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིག་རྒྱ་མཐོང་བའི་དབང་པོའི་མངོན་
སུམ་ཆོས་ཅན། ཆོད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོད་མའི་བྱ་བ་དངོས་སུ་འགོག་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲིག་རྒྱ་ལ་ཆུར་འཛིན་ཀྱི་སྐྱོ་འདོགས་དངོས་སུ་སྐྱེ་བྱེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆོད་
མ་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། རོན་རིག་གཉིས་དང་རང་རིག་དང་། །རྗེས་སུ་དཔག་
པ་རང་ལས་ངེས། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། རང་རིག་
མངོན་སུམ་ཡིན་ན་ཆོད་མ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རིག་མངོན་
སུམ་ཡིན་ན་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་རྒྱས་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པའི་
ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། ཚད་མ་གང་ཞིག རང་གི་གཞལ་བྱའི་བདག་ཉིད་ཡུལ་སྟེང་དུ་གནས་པ་མེད་ན་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲན་བྱས་པ། དེ་སྐད་དུ་འང་ཆོས་མཆོག་གིས་མངོན་སུམ་གོམས་པ་ཅན་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། དེས་ན་རང་གི་ངོ་ཐོ་ལས་དོན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་བྱ་བ་ཐོ་ཞེས་བཤད་དོ། །གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། ཚད་མ་གང་ཞིག་རང་གི་གཞལ་བྱའི་བདག་ཉིད་ཡུལ་སྟེང་དུ་གནས་པ་མེད་ན་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་ལ་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲན་དགོས་པ། དེ་སྐད་དུ་འང་ཆོས་མཆོག་གིས། གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། ཞིང་ཤ་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱང་པར་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་ངེས་པ་ནི་གཞན་ལས་ངེས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་དབྱེ་ན། སྒྲ་བ་རང་ལས་ངེས་ཞིང་བདེན་པ་གཞན་ལས་ངེས་པ་དང་། སྤྱི་རང་ལས་ངེས་ཞིང་བྱང་པར་གཞན་ལས་ངེས་པར་གཉིས། དང་པོ་ནི་དོན་ལ་མེ་ཡིན་ཞིང་རྟོག་པས་མེ་ཡིན་མིན་གྱི་ཆོམ་བཟ་བའི་རྒྱུ་རིང་པོའི་དམར་པོ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་སྟ་བུ་སྟེ། དེས་དམར་པོར་སྒྲ་བ་ལ་ངེས་པར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་བྱངས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་འདི་མེ་ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་མ་ཡིན་སྟམ་དུ་གྱེ་ཆོམ་བཟ་བཞིན་དུ་ཞུགས་པ་ན་ཕྱིས་དོན་བྱེད་སྒྲ་གི་མངོན་སུམ་ཀྱིས་སྒྲར་ཀྱི་དམར་པོ་མེ་ཡིན་པ་དེ་མེད་ན་མངོན་སུམ་དེ་མི་འབྱུང་བར་ངེས་པ་འདྲན་དགོས་པ་ཡིན་

ནོ། །དེ་ཡང་ངེས་ཤེས་སྒར་བྲངས་ནས་དེའི་མེས་སུ་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི།
ཐེ་ཆོམ་དངོས་སུ་སྐྱེ་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་མེད་དེ། སྒྲོ་འདོགས་གྱིས་ཆད་མའི་
བྱ་བ་འགོག་པ་བཞིན་དུ་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་ཀྱང་ཆད་མའི་བྱ་བ་འགོག་པའི་ཕྱིར།
འོན་ཏེ། སྒར་གྱི་མངོན་སུམ་དེ་དམར་པོ་མེ་ཡིན་པ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་ནམ་མིན།
མིན་ན། དེ་ལ་གཞན་ལས་ངེས་གྱིས་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། ཡིན་ན།
ཕྱིས་དམར་པོ་མེ་ཡིན་པ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་དེ་བཅད་ཤེས་སུ་འགྱུར་རོ་
ཞེ་ན། བཅད་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ། སྒར་གྱི་མངོན་སུམ་དེ་དམར་པོ་མེ་ཡིན་
པ་ལ། ཐེ་ཆོམ་སྐྱེ་བྱེད་ཡིན་གྱི་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ།

འོན་དམར་པོ་མེ་ཡིན་པ་ལ་གཞན་ལས་ངེས་གྱི་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་གཞན་ལས་ངེས་གྱི་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
དམར་པོ་ལ་ཡང་གཞན་ལས་ངེས་གྱི་ཆད་མ་མ་ཡིན། དམར་པོ་མེ་ཡིན་པ་
ལ་ཡང་གཞན་ལས་ངེས་གྱི་ཆད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲོ་མི་རྟག་པར་
རྟོགས་པའི་མེས་དཔག་དེ་འབྲུལ་པའི་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲོ་མི་རྟག་
པ་ལ་ཡང་འབྲུལ་པའི་ཆད་མ་མ་ཡིན། སྒྲོ་མི་རྟག་པའི་དོན་སྒྲི་ལ་ཡང་འབྲུལ་
པའི་ཆད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། སྒྲོ་མི་རྟག་པ་ལ་མ་འབྲུལ་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། སྒྲོ་མི་རྟག་པའི་དོན་སྒྲི་ལ་ཆད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
སྒྲི་རང་ལས་ངེས་ཤིང་བྱུང་པར་གཞན་ལས་ངེས་པ་ནི་དོན་ལ་ཅན་དན་ཡིན་
ཞིང་རྟོག་པས་ཅན་དན་ཡིན་མིན་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་རྒྱུ་རིང་པོའི་ཡལ་ག་ལོ་
འདབ་དང་ལྡན་པ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུའོ།

རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་དབྱེ་ན། གོམས་པ་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་
 ཚད་མ་དང་མེས་དཔག་གཉིས་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རང་ལས་ངེས་ཡིན་ལ།
 དོན་བྱེད་སྒྲུང་གི་མངོན་སུམ་དང་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་རང་ལས་ངེས་དང་
 གཞན་ལས་ངེས་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྔོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་
 མི་བསྐྱུ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་ན། སྔོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་དེ་ཉིད་གང་གིས་རྟོགས།
 མི་བསྐྱུ་བ་དང་ཚད་མ་ཡིན་པར་གང་གིས་རྟོགས་ཤེ་ན། སྔོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་
 ཚོས་ཅན། རང་གི་ངོ་བོ་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་བྱུང་མི་དགོས་ཏེ། རང་རིག་
 མངོན་སུམ་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རང་ཉིད་སྔོན་པོ་ལ་ཚད་མ་
 ཡིན་པ་ནི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལས་རྟོགས་པ་མིན་ཏེ། ཕྱིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་
 ཚད་མ་ལས་རང་ཉིད་སྔོན་པོ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 གལ་ཏེ་སྔོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚོས་
 ཅན། སྔོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ཚད་མ་ཡིན་པ་དེའང་རྟོགས་པར་ཐལ། སྔོ་སྒྲུང་
 དབང་ཤེས་ཚད་མ་ཡིན་པ་དེའང་བཟུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྔོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་
 སྐྱབ་པའི་སྒྲོ་ནས་བཟུང་བ་གང་ཞིག་ སྔོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་དང་དེ་ཚད་མ་ཡིན་
 པ་བྱུང་བའི་རྣམས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྔོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ཉམས་སུ་
 སྤྱོད་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་དེ་རང་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་བྱེ་ནས་འཇུག་པ་
 མ་ཡིན་པས། དེས་སྔོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ཚད་མ་ཡིན་པའང་བཟུང་མོད་ཀྱི་དེ་
 ཅུ་མ་གྱིས་དེ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བཟུང་བ་ལ་ཡང་ངེས་པ་སྐྱེད་པར་
 བྱེད་པ་དེ་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་ཚོས་ཅན། སྔོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་

དང་དེ་ཚད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ལ། དེས་པ་འདྲན་མི་འདྲན་གྱི་བྱུང་པར་མེད་
པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་མཐོང་བ་ལ་བྱུང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་བྲལ་སྟེ།
མཐོང་བ་ལ་མཚུངས་ཀྱང་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་གོམས་པ་ལ་སོགས་པའི་
མཐུན་སྦྱོར་ཚད་ན་དེས་པ་འདྲན་པ་ཡིན་གྱི། མཐུན་སྦྱོར་མ་ཚད་ན་དེས་པ་
མི་འདྲན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྡོ་སྒྲིང་དབང་ཤེས་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཆ་བཟུང་
ཡང་མ་བཟུང་བ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དེས་ཤེས་འདྲན་པར་མི་རྒྱས་པའི་
ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འང་ལྟ་དབང་སྒྲོས། །ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དམིགས་པ་ན་ཚད་
མ་ཉིད་བཟུང་དུ་ཟིན་ཀྱང་མ་བཟུང་བ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ་དེས་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ངོ་ཞེས་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཡིད་གཟུགས་མངོས་ལ་ལྟག་པར་ཆགས་
པའི་སྦྱེས་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲ་འཛིན་ཉན་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྲལ་
ན། རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་མི་དགོས་པར་ཐལ། མངོན་
སུམ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་
ཏེ། ཆོས་དེ་ལ་རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་དེ་ལ་དེས་པ་གསུང་དུ་འདྲན་པའི་ཤེས་
པ་ཡིན་དགོས། ཆོས་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་ཆོས་དེ་ལ་དེས་པ་གསུང་དུ་
འདྲན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཆད་མའི་མཆོག་ཉིད་དང་། མཆོག་གཞིའི་སྤྱི་མཆོག་ཉིད་ཀྱི་ཆད་མ་དང་། མཆོག་གཞིའི་དབྱེ་བ་ལས་ཆད་མ་གྲངས་ངེས་པ་འདད་པ།

གསུམ་པ་མཆོག་གཞིའི་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། གྲངས་ངེས་དང་། བྱེ་བ་སོ་
སོའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཏྲགས་དགོད། ཚུལ་བསྐྱབ། གྲངས་ངེས་
ཀྱི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཆད་མ་ལ་མངོན་སུམ་ཆད་མ་དང་། རྗེས་དཔག་ཆད་
མ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ཏེ། ཆད་མའི་སྤྱང་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་ལ་རང་མཆོག་
དང་སྤྱི་མཆོག་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྟོགས་ཆོས་བསྐྱབ་པ་དང་། འབ་པ་བསྐྱབ་པའོ།
དང་པོ་ལ་དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་རྒྱུ་མཁན་
པོའི་དགོངས་པར་བསམས་ནས། གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་ངེས་ཏེ།
གཞལ་བྱ་ལ་རང་འཛིན་ཤེས་པ་དངོས་སུ་སྤྱེད་རྒྱས་མི་རྒྱས་གཉིས་སུ་ངེས་
པའི་ཕྱིར། སྤྱི་མཆོག་གིས་རང་འཛིན་ཤེས་པ་དངོས་སུ་སྤྱེད་མི་རྒྱས་པ་ཡིན་
གྱི་རང་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་སྤྱེད་མི་རྒྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་
པ་ཆད་མའི་གཞལ་བྱར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆད་མ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོའི་
ཡུལ་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཆད་མ་གཉིས་ཀ་
དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་དེ། སྤྱི་མི་ཏྲག་པར་འཛིན་པའི་མངོན་
སུམ་ཆད་མ་དང་། སྤྱི་མི་ཏྲག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་གཉིས་
སྤྱི་བྱ་འཇུག་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་རང་མཆོག་དུ་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་
གྱི། ཆད་མ་ཡིན་ན་འཇུག་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་རང་མཆོག་པ་ཡོད་པས་མ་
འབ་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་མ་གྲུབ་ན། རུམ་པས་དག་པའི་ས་རྟོགས་བུམ་མེད་

དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་ལ་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཡོད་པར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་ན། དགག་གཞི་བྱམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་དེ་དེའི་འཇུག་ཡུལ་
ཡིན་ནམ། དགག་ཆོས་བྱམ་པ་དེ་དེའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་ནམ། རྗེས་དཔག་
དེའི་གཟུང་རྣམ་དེ་དེའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། བྱམ་པས་དག་པའི་
ས་ཕྱོགས་བྱམ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟ་བུའི་
ས་ཕྱོགས་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཆད་མ་གང་ཞིག
ཁྱོད་དེ་ལྟ་བུའི་ས་ཕྱོགས་དེ་ལ་ཆད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན།
གང་ཟག་གི་བདག་དེ་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་
པའི་རྗེས་དཔག་ཆད་མའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ།
གང་ཟག་གི་བདག་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལྟར་ན། སྐྱེ་རྟག་འཇིན་
རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་དེ་འང་སྐྱེ་རྟག་འཇིན་རྟོག་པའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་པར་
ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་མེད་པའི་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་ཀྱི་ཤེས་
པ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ།

ཡང་ཁ་ཅིག གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་ངས་ཏེ། གཞལ་བྱ་ལ་
འདྲ་བ་གཞན་དང་ཐུན་མོང་བ་དང་མི་འདྲ་བ་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
གཉིས་སུ་ངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། དེ་འང་མི་འཐད་དེ། ལྷོག་པ་གཞན་དང་
ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པ་ཅུ་མ་གྱིས་སྤྱི་མཚན་དུ་སྒྲུབ་མི་རུས་རང་གི་འགལ་ལྷོ་
དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པ་མི་སྤྱི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཆོས་འདྲ། གཞལ་བྱ་ལ་ཆོས་
གཞན་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་འགོ་བྱེད་པ་དང་། ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་འགོ་མི་བྱེད་

པ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་སྤྱི་ཚོས་ཅན། སྤྱི་མཆོན་ཡིན་
 པར་ཐལ། ཚོས་གཞན་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་འགོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་
 གསལ་བ་དུ་མ་ལ་རྗེས་འགོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དོན་བྱེད་རུས་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁ་ཅིག་གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་
 ཏེ། གཞལ་བྱ་ལ་སྤྱི་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་སྤྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་ངེས་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རང་མཆོན་ཡང་སྤྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་མ་གྱུ་བ་ན། རང་མཆོན་སྤྱི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པར་དམ་འཆའ་
 བ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་ཁས་སྦངས་སྤྱི་ཕྱི་འགལ་བའི་དམ་
 བཅའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་མཆོན་སྤྱི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་ཆོག་
 ཟུར་གྱི་རང་མཆོན་ཞེས་པའི་སྤྱི་ངེས་རང་མཆོན་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ངའི་
 མ་མོ་གཤམ་ཡིན་ཞེས་པའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་ངའི་མ་ཞེས་པ་ངེས་བྱ་སྤྱི་བའི་
 རུས་ལྡན་དེ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་སྤྱི་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་མིན་གཉིས་
 སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའང་མི་འཐད་དེ། བུམ་པ་དེའང་སྤྱི་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བུམ་པ་ཞེས་
 པའི་སྤྱི་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྤྱི་བརྗོད་པ་གང་
 ཞིག་དེས་ཤུགས་ལ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡང་ཁ་ཅིག་གཞལ་བྱ་ལ་རང་
 སྤྱི་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་ཏེ། གཞལ་བྱ་ལ་རྟོག་པའི་ཡུལ་དང་རྟོག་མེད་ཤེས་
 པའི་ཡུལ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་རོ། འོ་ན་བུམ་པ་ཚོས་ཅན།
 སྤྱི་མཆོན་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བུམ་པ་འཛིན་རྟོག་པ་

ལ་བྱམ་པར་སྒྲུང་བ་ཆོས་ཅན། རང་མཚན་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་མེད་ཤེས་
པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱམ་འཇིན་རྟོག་པ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་རང་རིག་
མཛོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱམ་པ་སྤྲ་མ་གཉིས་ཁས་སྒྲངས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་གྲངས་ཤིང་ཏེ། དེ་ལ་དོན་
བྱེད་རྒྱས་པ་དང་མི་རྒྱས་པའི་ཆོས་གཉིས་སུ་ཤིངས་པའི་བྱིར་དང་། རང་སྒྲུང་
ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སློང་ལ་ཆོས་གཞན་ལ་རྗེས་འགོ་བྱེད་པར་སྒྲུང་བ་དང་མི་
སྒྲུང་པའི་ཆོས་གཉིས་སུ་གྲངས་ཤིངས་པའི་བྱིར་དང་། རང་སྒྲུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་
པའི་སློང་ལ་རྗེས་སྒྲུང་བ་ལྟར་སྤྱིའི་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་མིན་པའི་ཆོས་གཉིས་
སུ་ཤིངས་པའི་བྱིར་དང་། རྟོག་པའི་སྒྲུང་ཡུལ་དང་རྟོག་མེད་ཤེས་པའི་སྒྲུང་ཡུལ་
གཉིས་སུ་ཤིངས་པའི་བྱིར། དེ་དག་ནི། དོན་བྱེད་རྒྱས་དང་མི་རྒྱས་བྱིར། །འབྲ་
དང་མི་འབྲ་ཉིད་བྱིར་དང་། །སྤྱི་ཡི་ཡུལ་དང་ཡུལ་མིན་བྱིར། །རྒྱ་མཚན་
གཞན་ནི་ཡོད་པ་ན། །སློང་ནི་ཡོད་དང་མེད་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་
ཡིན་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། གཟུང་འཇིན་རྣམས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཆོས་
ཅན། རང་མཚན་ཡིན་པར་ཐལ། རང་སྒྲུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སློང་ལ་རྗེས་
སྒྲུང་བ་ལྟར་སྤྱིའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ།
དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། སྐབས་འདིར་གཟུགས་འཇིན་རྣམས་གཞན་
གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། སྐབས་འདིར་མདོ་སྤེལ་པའི་ལྷགས་
ཡིན་པས་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྲུབ་པའི་བྱིར་རོ། །འོ་ན་རྣམས་འགྱུར་མཛོན་སུམ་

འཆད་པའི་སྐབས་སུ་གཟུགས་འཛིན་རྩལ་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་
རྣལ་འབྱོར་མཛོན་སུམ་མ་བསྟན་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་གཟུང་འཛིན་རྩལ་
གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདོད་དེ། དེ་
ལ་སྤར་བ་འད་དངོས་པོ་བཞིན་ཞེས་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་
རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མཛོན་སུམ་ཅམ་ཞིག་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ།

འོན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆོས་ཅན། རང་མཆོན་ཡིན་པར་ཐལ།
རྟོག་མེད་ཤེས་པའི་སྤང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མཛོན་སུམ་གྱི་སྤང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་
གསལ་བར་སྤང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྱུབ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་
པའི་རྩལ་དཔག་གི་རྒྱུན་གོམས་པ་ལས་གོམས་བྱའི་དོན་ལ་གསལ་སྤང་
ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གསལ་བར་སྤང་བའི་རྣལ་
འབྱོར་མཛོན་སུམ་མ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཕྱིར་ཡང་དག་
ཡང་དག་མིན། །གང་གང་ཤིན་ཏུ་གོམས་གྱུར་པ། །སྒྲིམ་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་
པ་ན། །དེ་གསལ་མི་རྟོག་སྟོ་འབྲས་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་
ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གསལ་བར་སྤང་བའི་རྣལ་འབྱོར་མཛོན་སུམ་མ་
གྱུབ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྩལ་དཔག་གི་རྒྱུན་གོམས་པ་
ལས་གོམས་བྱའི་དོན་ལ་གསལ་སྤང་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་
མ་གྱུབ་ཀྱང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྩལ་དཔག་གི་རྒྱུན་གོམས་
པ་ལས་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་དབེན་པའི་འདུ་བྱེད་ལ་གསལ་སྤང་ཐོབ་

པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
གསལ་བར་སྒྲུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་མས་བསྟན། །མ་
འདྲེས་པ་ཡི་དོན་ཅམ་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་མ་འདྲེས་པའི་དོན་ནི་རང་
མཆན་ཡིན་ལ། ཅམ་སྒྲས་ལྟག་མ་འགོག་ཅིང་། རང་མཆན་འདིར་མདོ་སྡེ་
པའི་སྒྲ་བས་ཡིན་པས་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་
ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་གི་དབེན་པའི་འདུ་བྱེད་དངོས་སུ་རྟོགས་ཤིང་།
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཤྲགས་ལ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་འཇིན་མངོན་
སུམ་ཀྱིས་བྱམ་པས་དག་པའི་ས་སྤྱོད་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་ཤིང་། ས་སྤྱོད་པ་
དེའི་སྤྲོད་གི་བྱམ་པ་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པ་ཤྲགས་ལ་རྟོགས་པ་བཞིན་
ནོ། །མདོར་ན། མེད་ལ་དབང་སྐྱེས་སྒྲོ་མིན་ཏེ། །དོན་གྱི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་
པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། མདོ་སྡེ་པའི་ཤྲགས་ལ་མངོན་
སུམ་ཀྱིས་སྐྱེ་མཆན་དང་དངོས་མེད་དངོས་སུ་མ་རྟོགས་པར་འདོད་པ་ཡིན་
ནོ། །ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་མཆན་ཡིན་པར་ཐལ།
དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲུག་རྟགས་ཁས་སྒྲངས། འདོད་
མི་རྒྱས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་དག་གི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲུག་སྟེ། མངོན་པ་ཀུན་
ལས་བརྟུས་སུ། རྣམ་དག་གི་དམིགས་པ་ལ་དོན་དམ་བདེན་པར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཀུན་ལས་བརྟུས་སུ་གསུངས་པ་སེམས་ཅམ་

པའི་ལུགས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་ཡིན་
 པར་ཐལ། སྤྱི་མཆོན་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྤྱི་སྤྱི་ཡང་མ་ཡིན།
 དོན་སྤྱི་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། གཞི་གྲུབ་ན་ཁྱོད་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཞེ་
 བ། རྟོག་པ་ལ་སྤོའི་ཡུལ་དུ་བྱར་རུང་དུ་སྤང་བ་ཆོས་ཅན། དོན་སྤྱི་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན་ཁྱོད་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྤོའི་
 ཡུལ་དུ་བྱར་རུང་དེ་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟོག་པ་ལ་ཤེས་བྱར་སྤང་བ་
 ཆོས་ཅན། སྤྱི་སྤྱི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན་ཁྱོད་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཤེས་བྱ་དེ་མཆོན་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཤེས་བྱ་
 ཆོས་ཅན། རང་འཇིན་རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་
 ཡིན་པ་གང་ཞིག། རང་འཇིན་རྟོག་པ་ལས་གཞན་པའི་རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་མ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་འཇིན་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་
 ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། སྤྱི་དོན་ཆོས་ཅན། རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། གཞི་གྲུབ་པའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་བྲུབ་པ་བསྐྱབ་པ་ལ། དགག་བཞག་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁོ་
 ན་རེ། གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་ན། ཚད་མ་ལ་མདོན་རྗེས་
 གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པས་བྲུབ་སྟེ། རང་མཆོན་གྱི་ཡུལ་ཅན་ནི་མདོན་སུམ་
 ཁོ་ན་ཡིན་ལ། སྤྱི་མཆོན་གྱི་ཡུལ་ཅན་ནི་རྗེས་དཔག་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་
 སྐད་དུ་འང་རྒྱལ་དབང་སྟོས། རང་མཆོན་གྱི་ཡུལ་ཅན་མདོན་སུམ་ཁོ་ན་དང་།
 སྤྱི་མཆོན་གྱི་ཡུལ་ཅན་རྗེས་དཔག་ཁོ་ན་འོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན།

དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། རྗེས་དཔག་གིས་ཀྱང་རང་མཚན་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་ལ།
མངོན་སུམ་གྱིས་ཀྱང་སྤྱི་མཚན་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི།
ཚད་མའི་སྒྲིབ་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་གྲངས་ཤིང་ས་ན། ཚད་
མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གྲངས་ཤིང་ས་པས་བྱུང་སྟེ། རང་མཚན་སྒྲིབ་ཡུལ་
དུ་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པས་བྱུང་། སྤྱི་མཚན་
སྒྲིབ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ན་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལ་དགོངས་ནས་རྒྱལ་དབང་སྒྲོས། རང་མཚན་གྱི་ཡུལ་ཅན་མངོན་
སུམ་ཁོ་ན་དང་སྤྱི་མཚན་གྱི་ཡུལ་ཅན་རྗེས་དཔག་ཁོ་ནར་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ།

འོ་ན་ཚད་མ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་
མཚན་སྒྲིབ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚད་མ་གང་ཞིག་སྤྱི་
མཚན་སྒྲིབ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་སྤྱི་མ་མ་གྲུབ་
ན། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །བྱུང་བ་ཁས་སྒྲངས་ཟེར་ན། ཚད་
མ་ཚོས་ཅན། རང་ཡུལ་གསལ་བར་སྒྲིབ་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་
མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་རང་ཡུལ་མི་གསལ་བར་སྒྲིབ་པའི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། ཏྲགས་སྤྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། ཚོས་ཅན། ཏྲག་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། རང་ཡུལ་མི་གསལ་བར་སྒྲིབ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་
འདོད་ན། ཚོས་ཅན། ཏྲག་མེད་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་གསལ་
བར་སྒྲིབ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྣམ་

པར་རྟོག་དང་རྗེས་འབྲེལ་ནི། རོན་གསལ་སྤང་བ་ཅན་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་།
གཉིད་ལོག་པའམ་སད་པ་ན། །གསལ་བར་སྤང་བ་ཅན་སྟོག་དང་། །དེ་ནི་རྟོག་
མེད་གཉིས་ཀར་ཡང་། །དེ་ལྟ་མིན་ན་རྟོག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ།།

གསུམ་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གངས་
ངེས་པའི་རོན་མངོན་རྗེས་གཉིས་ལས་རྗས་གཞན་པའི་ཚད་མ་མེད་པའོ་
ཞེས་ཟེར། དེ་ནི་མི་འབྲད་དེ། ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་
པའི་རོན་སྟོང་རྒྱུ་ན། མངོན་རྗེས་ལ་དགག་ཕྱོགས་དང་སྤྱུ་ཕྱོགས་གི་
ཕྱང་པོ་གསུམ་པ་སྟོང་རྒྱུ་ཁེགས་དགོས་པ་གང་ཞིག མངོན་རྗེས་གཉིས་
ལས་གཞན་པའི་ཚད་མ་མེད་པ་སྟོང་རྒྱུ་གྲང་། སྤྱུ་ཕྱོགས་གི་ཕྱང་པོ་
གསུམ་པ་སྟོང་རྒྱུ་ཁེགས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རྒྱང་འཕེན་ཆོས་
ཅན། བྱིས་ཀྱིས་ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་རོན་གྱུ་
པར་ཐལ། བྱིས་ཀྱིས་ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་ལས་རྗས་གཞན་མེད་
པར་གྱུ་པའི་ཕྱིར། བྱུ་པ་ཁས་སྤངས། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རྗེས་དཔག་ཚད་
མ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚད་མ་ཡིན་ན་མངོན་རྗེས་གང་
རུང་ཡིན་དགོས་པ་དེ། ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་
རོན་ཡིན་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་ཡིན་ན་མངོན་རྗེས་གང་རུང་
ཡིན་པས་བྱུ་པར་ཐལ། ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་
ཕྱིར། བྱུ་པ་ཁས། འདོད་ན། ཚད་མ་དེ་ཚད་མ་ཡིན་ན་མིན། ཡིན་ན། ཚད་
མ་ཆོས་ཅན། མངོན་རྗེས་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དེ་ཡང་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཚད་མ་དེ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཚེས་ཅན།
ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་ཚད་མའང་མ་ཡིན། རྗེས་དཔག་ཚད་
མའང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁྲབ་ཁས། འདོད་ན། ཚད་མ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་
པར་ཐལ། ཚད་མ་དེ་ཡང་ཚད་མ་མ་ཡིན། མངོན་སུམ་ཚད་མ་དེའང་ཚད་མ་
མ་ཡིན། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དེའང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།
ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གྲངས་མ་ངེས་ཏེ། ཚད་མ་དེ་
ཚད་མ་ཡིན་ཞིང་མངོན་རྗེས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཚད་མའི་
བྱད་པར་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྲེ། འོ་ན་
ཚད་མའི་བྱད་པར་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
སོ་སྤྲེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་ཚད་མའི་བྱད་པར་ཡིན་ཞིང་མངོན་རྗེས་གང་རུང་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་གསལ་ཁས་སྤངས། གཞན་ཡང་ཚད་མའི་གྲངས་
ངེས་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དབྱེ་གཞི་ཚད་མར་ཁས་སྤངས་ན་ཚད་མ་མངོན་
རྗེས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་ལ་གཞོད་ཅིང་། དབྱེ་གཞི་མེད་ན་དབྱེ་བའི་ཡ་
གྲུལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་ཁས་སྤངས་སོ།།

རང་ལུགས་ལ། ཚད་མའི་གྲངས་ངེས་བསྐྱབ་པ་ལ། སྐྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་
ཕུང་གསུམ་སེལ་བ་དང་། དགག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕུང་གསུམ་སེལ་བ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་སྐྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕུང་གསུམ་
མེད་དེ། སྡོ་སྤང་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པར་དངོས་སུ་

གཞུང་སྟོབས་ཀྱིས་ཟེས་དཔག་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་ཤུགས་ལ་རྟོགས་ནུས།
 སྤྱི་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཟེས་དཔག་སྟ་བུ་ཟེས་དཔག་ཆད་མ་ཡིན་པར་
 དངོས་སུ་གཞུང་སྟོབས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་ཤུགས་ལ་
 རྟོགས་ནུས་པའི་ཕྱིར་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་དེ། སྡོ་སྤང་དབང་ཤེས་
 ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡིན་ཏེ། བྱོད་ཆད་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་བྱོད་
 ཡིན་དུ་གྱུར་པའི་ཟེས་དཔག་ཆད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ དང་། སྤྱི་མི་རྟག་
 པར་རྟོགས་པའི་ཟེས་དཔག་ཆོས་ཅན། ཟེས་དཔག་ཆད་མ་ཡིན་ཏེ། ཆད་མ་
 གང་ཞིག་བྱོད་ཡིན་དུ་གྱུར་པའི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་
 རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས། ཆད་མ་ལ་མངོན་ཟེས་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་དགག་
 རྟོགས་ཀྱི་ཕུང་གསུམ་ཁེགས་པ་ཡིན་ནོ་ཟེས། འོ་ན་མངོན་ཟེས་གཉིས་ཀ་
 ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ཆད་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་
 བྱོད་ཡིན་དུ་གྱུར་པའི་ཟེས་དཔག་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། རང་ལུགས་
 ནི། སྡོ་སྤང་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡིན་ཏེ། བྱོད་ཆད་མ་
 ཡིན་ཞིང་། བྱོད་ཡིན་ཡོད་པ་གང་ཞིག་བྱོད་ཡིན་དུ་གྱུར་པའི་ཟེས་དཔག་
 མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། སྤྱི་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཟེས་དཔག་ཆོས་
 ཅན། ཟེས་དཔག་ཆད་མ་ཡིན་ཏེ། བྱོད་ཆད་མ་ཡིན་ཞིང་། བྱོད་ཡིན་ཡོད་པ་
 གང་ཞིག་བྱོད་ཡིན་དུ་གྱུར་པའི་མངོན་སུམ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་
 ལ་བརྟེན་ནས། ཆད་མ་ལ་མངོན་ཟེས་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་དགག་རྟོགས་
 ཀྱི་ཕུང་གསུམ་ཁེགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆད་མ་མངོན་ཟེས་

གཉིས་ཀྱིས་བར་ན་སྐྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕུང་གསུམ་ཁེགས་པ་དང་དགག་ཕྱོགས་
ཀྱི་ཕུང་གསུམ་ཁེགས་པ་དེ་ཆད་མ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་
དོན་ཡིན་ནོ།

ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ལས་ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། ལོག་ཕྱོགས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་བ་ཤད་པ།

གཉིས་པ་ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་ལ། མངོན་སུམ་ཆད་མ་དང་། རྗེས་དཔག་
ཆད་མ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་། ཆད་འབྲས་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་གོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ། ལོག་ཕྱོགས་
མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་བ་ཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། མཆོན་
གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། མངོན་སུམ་ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད། རྟོག་བྲལ་
མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡིན་
ན་རང་ཡུལ་ལ་ངེས་ཤེས་འདྲན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མངོན་སུམ་གྱི་
མཆོན་ཉིད། རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ། མངོན་སུམ་ཆད་མའི་མཆོན་
ཉིད། གསར་དུ་མི་བསྐྱབ་བའི་ཤེས་པ་གང་ཞིག་ རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའོ། །དེ་
ཡང་སྒྱིར་མཆོན་ཉིད་ལ་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བ་དང་། ལོག་རྟོག་སེལ་
བ་གཉིས་ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསར་དུ་མི་བསྐྱབ་བའི་ཤེས་
པ་གཞིར་བྱས་ལ། རྟོག་བྲལ་དང་མ་འཁྲུལ་བ་གང་རུང་རེ་རེས་གྲང་མངོན་

སྤྱི་ཆོད་མ་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་རྒྱས་ཏེ། མངོན་སྤྱི་ཆོད་མ་རིགས་
 མི་མཐུན་ལ་ཆོད་མིན་དང་ཟླ་དང་པོ་ཆོད་མ་གཉིས་སྤྱི་དེས་ལ། ཆོད་མིན་
 བྱི་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པས་སེལ་རྒྱས་ཤིང་། ཟླ་དང་པོ་ཆོད་མ་
 བྱི་རྟོག་བྲལ་དང་མ་འཁྲུལ་བ་གང་རུང་རེ་རེས་ཀྱང་སེལ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཟླ་དང་པོ་ཆོད་མ་དེ་རྟོག་བྲལ་དང་མ་འཁྲུལ་བ་གང་ཡང་མིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །གལ་ཏེ་ཟླ་དང་པོ་ཆོད་མ་དེ་ཆོས་ཅན། མ་འཁྲུལ་བར་ཐལ། འཇུག་
 ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར། འཇུག་ཡུལ་ལ་ཆོད་མ་ཡིན་ན་ཆོད་མ་
 ཡིན་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འཁྲུལ་བར་ཐལ། དེ་མ་ཡིན་ལ་
 དེར་འཇིན་གྱི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་ལ་སྤྱང་བ་དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་དོན་དུ་
 སྤྱང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མངོན་སྤྱི་ཆོད་མ་རིགས་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་
 ཟུར་དུ་རྟོག་བྲལ་དང་མ་འཁྲུལ་གཉིས་ཀ་སྒྲོས་པ་ལ་དོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་
 གཉིས་གང་རུང་རེ་རེས་ཀྱང་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
 སྒྲོན་མེད་དེ། དེ་གཉིས་གང་རུང་རེ་རེས་ཀྱང་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་རྒྱས་
 ཀྱང་གཉིས་ཀ་སྒྲོས་པ་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟླ་
 བ་གཉིས་སྤྱང་གི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུའང་རྟོག་བྲལ་ཡིན་པས་མངོན་སྤྱི་ཆོད་
 མ་ཡིན་ན་མ་སྤྱི་པའི་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མ་འཁྲུལ་བ་
 སྒྲོས་ལ། རིགས་པ་ཅན་པ་སོགས་མངོན་སྤྱི་རྟོག་པར་འདོད་པའི་ལོག་
 རྟོག་སེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྟོག་བྲལ་སྒྲོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མངོན་སྤྱི་ཆོད་མ་རིགས་
 མཆོན་ཉིད་ལ་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བྱེད་མེད་པར་ཐལ། རྟོག་བྲལ་དང་མ་

འཇུལ་བ་གཉིས་ཀ་སྒྲོས་པ་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེན་
སྒྲོན་མེད་དེ། རྟོག་བྲལ་དང་མ་འཇུལ་བ་གང་རུང་རེ་རེས་རིགས་མི་མཐུན་
སེལ་བ་ དང་། གཉིས་ཀ་སྒྲོས་པས་ལོག་རྟོག་སེལ་བ་ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ།

འོན་མངོན་སུམ་ལ་རྟོག་བྲལ་དགོས་ན་བྲལ་བྱ་རྟོག་པ་དེ་གང་ཞེན།
སྒྲོན་མེད་སྤང་དུ་འཇོག་པའི་སྒོ་ཐམས་ཅད་བྲལ་བྱ་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་
ན་སྒྲོན་མེད་སྤང་བར་འཇོག་པའི་ཆད་གང་། རུང་བ་སྒྲོས་པའི་དོན་ཅི་ཞེན།
ཆོས་དེའི་སྒྲ་སྒྱི་དང་དོན་སྒྱི་གཉིས་ཀ་རྟོག་པ་དེའི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་རྒྱས་པ་
དེའི་ཆོ། སྒྲོན་མེད་སྤང་བ་འཇོག་པ་ཞེས་བྱ་ལ། བརྟེན་ལ་མ་བྱང་བའི་བྱིས་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་པས་སྒྲ་སྒྱི་དང་དོན་སྒྱི་གང་རུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་ཀྱང་གཉིས་ཀ་
ཆོག་པ་པ་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པས། སྒྲོན་མེད་སྤང་བ་ཡིན་གྱི་སྒྲོན་
མེད་སྤང་བར་འཇོག་པ་ནི་མིན་ནོ།

དེས་ན་འཇུལ་རུང་འཇོག་པ་ཞེས་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བརྟེན་ལ་
མ་བྱང་བའི་བྱིས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་པ་བསྐྱུ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་བརྟེན་
ལ་བྱང་བའི་རྟོག་པ་ཡིན་ན་སྒྲ་སྒྱི་དང་དོན་སྒྱི་གཉིས་ཀ་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་
པས་མ་བྱུང་སྟེ། བདག་མེད་ལ་སྤྱོད་བ་ཐོན་པའི་སྒྲིས་བྱས་སྒྲ་སྒྱི་ལ་མ་སྒྲོས་
པར་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་སྒྲི་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོན་སྒྲོན་
མེད་སྤང་དུ་འཇོག་པའི་སྒོ་ཐམས་ཅད་བྲལ་བྱ་རྟོག་པ་ཡིན་ན། སྒྲོབ་དཔོན་
ཀྱིས། མིང་དང་རིགས་སོགས་སྒྲུར་བ་ཡི། ། རྟོག་པ་དང་བྲལ་མངོན་སུམ་

མོ། །ཞེས་མིང་སྒྱུར་རྟོག་པ་དང་རིགས་སོགས་རྫས་ལ་སྒྱུར་ནས་འཛིན་པའི་
 རྟོག་པ་ཅམ་ཞིག་སྒྲིས་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། རང་ལུགས་ཀྱི་རྟོག་པའི་དབང་དུ་
 བྱས་ནས་མིང་སྒྱུར་རྟོག་པ་དང་། གཞན་ལུགས་ཀྱི་རྟོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་
 ནས་རིགས་སོགས་རྫས་ལ་སྒྱུར་ནས་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྒྲིས་པའམ། ཡང་
 ར་གཉིས་ཀ་ཡང་གཞན་ལུགས་དགག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རིག་
 བྱེད་པས། སྒྲ་ཡི་རྗེས་འཇུག་མ་གཏོགས་པའི། །ཞེས་དེ་འཛིན་རྟོག་ན་ཡོད་
 མིན། །ཞེས་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲ་དང་ནི། །ལྡན་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་བ་ཡིན། །ཞེས་
 །ཞེས་པ་ཐམས་ཅད་མིང་སྒྱུར་རྟོག་པར་འདོད་ཅིང་། རིགས་པ་ཅན་པས་
 དབང་ཞེས་ཐམས་ཅད་རིགས་སོགས་རྫས་ལ་སྒྱུར་ནས་འཛིན་པའི་རྟོག་
 པར་འདོད་པས་དེ་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲིས་པའི་ཕྱིར་རོ།

འོ་ན་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་རྟོག་པའི་རང་སྒྲོག་དང་
 བྲལ་བའོ་བེད། འོ་ན་སྒྲ་མི་རྟོག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། རྟོག་བྲལ་
 ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པའི་རང་སྒྲོག་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་པའི་བྱེ་བྲག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པའི་རྫས་དང་བྲལ་བ་ལ་བྱེད་པའང་མི་འཐད་དེ། རྟོག་
 སྤྱིང་རང་རིག་མདོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 རྟོག་པའི་རྫས་དང་བྲལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་པ་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་
 ཚུལ་གྱིས་མི་བརྟོན་པ་ནི་རྟོག་བྲལ་གྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་མ་འཁྲུལ་བའི་དོན་
 རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འཁྲུལ་རྒྱ་བཞི་པོ་གང་རུང་གིས་མ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤང་

ཡུལ་ལ་མ་འབྲུལ་བའོ། །འབྲུལ་རྒྱ་བཞི་པོ་གང་ཞེ་ན། འབྲུལ་རྒྱ་རྟེན་ལ་ཡོད་
པ་ནི། མིག་རབ་རིབ་ཀྱིས་དགྲུགས་པ་ལས་ལྷ་གཉིས་གསལ་བར་སྤང་བའི་
དབང་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །འབྲུལ་རྒྱ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པ་ནི། མགལ་མེ་སྒྱར་དུ་བསྐྱོར་
བ་ལས་འཁོར་ལོར་སྤང་བའི་ཤེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གནས་ལ་ཡོད་པ་ནི། གྲུ་
ཞུགས་པ་ལས་སྡོན་ཤིང་འགོ་བར་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །འབྲུལ་རྒྱ་
དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལ་ཡོད་པ་ནི། ཞེ་སྤང་གིས་ཡིད་དགྲུགས་པ་ལས་ས་གཞི་
དམར་པོར་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །འོ་ན་འདིར་བསྟན་མངོན་སུམ་གྱི་
མཆོན་ཉིད་འདི། མདོ་སྡེ་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་ཡིན་ནམ། མདོ་སེམས་ཐུན་མོང་
བའི་ལུགས་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། མདོ་སེམས་ཐུན་མོང་བའི་ལུགས་
ཡིན་ཏེ། མ་འབྲུལ་བའི་དོན་མི་བསྐྱུ་བ་ཡིན་ལ། སེམས་ཅམ་པས་ཀྱང་མངོན་
སུམ་མི་བསྐྱུ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟེ། ཡང་ཁ་ཅིག དེའི་སྐབས་བྱེད་
མ་འབྲུལ་བའི་དོན་འབྲུལ་རྒྱ་བཞི་པོ་གང་རུང་གིས་མ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ།
སེམས་ཅམ་པས་ཀྱང་མངོན་སུམ་རྣམས་འབྲུལ་རྒྱ་བཞི་པོ་གང་རུང་གིས་
མ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། དེ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་དེ། འདིར་
མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་དུ་སྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ། དོན་གྱི་མཐུ་ཡིས་ནི། །ཡང་
དག་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། སེམས་ཅམ་པས་དབང་མངོན་
རྣམས་གཟུང་དོན་ལས་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མདོ་སྡེ་པའི་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་སྡེ་བདུན་གྱི་གཞུང་གང་དུ་ཡང་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་

མངོན་སུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་སྟོན་པའི་གཞུང་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྟོན་
 མེད་དེ། སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་ལ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་བག་ཆགས་བརྟན་
 པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་དེ། མངོན་སུམ་ཡིན་པར་རྣམ་ངེས་ལས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་རྟོག་མེད་འབྱུང་ཤེས་ཡུལ་གྱི་ཆ་ཤས་ལ་ཚད་
 མ་ཡིན་པ་དགག་རྟོག་མེད་མ་འབྱུང་བའི་ཤེས་པ་དོན་གཞན་ལ་ཚད་མ་ཡིན་
 པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྣམ་པ་ལ་འབྱུང་པ་ཚད་མ་ཡིན་པ་དགག་
 ཡུལ་ལ་འབྱུང་པ་ཚད་མ་ཡིན་པ་དགག་ དུས་ལ་འབྱུང་པ་ཚད་མ་ཡིན་པ་
 དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དུང་སེར་འཇིན་གྱི་དབང་ཤེས་དེ་དུང་
 གི་ཁ་དོག་ལ་འབྱུང་ཡང་དབྱེ་བས་ལ་མ་འབྱུང་བའི་ཚད་མ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན། དུང་གི་དབྱེ་བས་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་དངོས་རྟོགས་
 ཚད་མ་ཡང་མ་ཡིན། རྟུགས་རྟོགས་ཚད་མ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟུགས་
 དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། ཁྱོད་ལ་དུང་གི་དཀར་པོ་སྤང་བར་ཐལ། དུང་གི་དཀར་པོ་
 དང་དུང་གི་དབྱེ་བས་གཉིས་གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པ་གང་ཞིག ཁྱོད་
 དུང་གི་དབྱེ་བས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་འཇུག་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྟུགས་ཁས། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཁྱོད་ལ་དུང་སེར་པོར་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཅ་
 བའི་རྟུགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་དངོས་རྟོགས་ཚད་མར་སོང་བའི་ཡུལ་མི་
 སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག སྟོན་ཤིང་འགྲོར་སྤང་གི་དབང་ཤེས་དེ་སྟོན་ཤིང་
 སྟོན་པ་ལ་འབྱུང་ཡང་སྟོན་ཤིང་སྟོན་པོ་ཡིན་པ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཟེར་བའང་མི་
 འཐད་དེ། དངོས་རྟོགས་ཚད་མ་དང་རྟུགས་རྟོགས་ཚད་མ་གང་ཡང་མ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། མཐའ་དབྱུང་པའོ། དང་པོ་ནི།
ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁང་ཕྱགས་གྱི་ཁོར་བྱའི་འོད་སློ་གསེབ་དུ་ཤར་བའི་ཆོ། སློ་
གསེབ་གྱི་ཁོར་བྱའི་འོད་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་དེ་ཁོར་བྱ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་ཏེ།
ཁོར་བྱ་ཐོབ་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁོར་བྱ་ལ་ཆད་མ་མ་
ཡིན་ཏེ། ཁོར་བྱ་བཅད་སར་མ་ཐོབ། ཐོབ་སར་མ་བཅད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱན་
གྱི་ཕྱགས་དགག་ ལྟ་ལྟ་གི་ཕྱགས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱན་མཁན་
པོ། ཁོར་བྱ་སློན་མའི་འོད་དག་ལ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཁོར་
བྱའི་འོད་ལ་ཁོར་བྱར་འཛིན་པའི་སློ་མངོན་སུམ་ཆད་མར་བཞེད་དེ། དེ་ཕྱིར་
ཁོར་བྱའི་འོད་ལ་ནི། །ཁོར་བྱར་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་དེ། །དེ་ཉིད་དུ་ན་མངོན་
སུམ་མམ། །ཡང་ན་རྗེས་དཔག་ཉིད་དུ་ངེས། །ཞེས་གསུངས་ལ། མངོན་
སུམ་མམ་ཞེས་པ་རྒྱན་རང་གི་འདོད་པ་དང་། རྗེས་དཔག་ཉིད་དུ་ངེས་ཞེས་
པ་ལྟ་སློའི་འདོད་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཡ་མ་ངེས་མངོན་སུམ་མམ་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་རང་གི་འདོད་པའོ། །ཡང་ན་རྗེས་དཔག་ཉིད་དུ་ངེས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྟ་
སློའི་འདོད་པའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་བ་ཅན་གྱིས། དེ་ཉིད་དུ་ན་མངོན་སུམ་
མམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་གི་ཕྱགས་སོ། །ཡང་ན་རྗེས་དཔག་ཉིད། ཅེས་བྱ་བ་
ནི་ལྟ་སློའི་འོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་ཁོར་བྱའི་འོད་ལ་ཁོར་བྱར་འཛིན་
པའི་སློ་མངོན་སུམ་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། སློན་མེད་དེ། མི་བསྐྱུ་བ་ཅམ་གྱིས་ཆད་མར་འགྱུར་གྱི་མ་འབྲུལ་བའི་

ཞེས་པ་དགོས་ན་རྗེས་དཔག་གྲང་ཚད་མར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དོ། །གལ་ཏེ་
འཁྲུལ་ཞེས་གྲང་ཡིན་ཚད་མ་ཡང་ཡིན་ན་རྗེས་དཔག་དང་བྱུང་བར་ཅི་ཡོད་
ཅི་ན། རང་ཡུལ་གསལ་མི་གསལ་གྱི་བྱུང་བར་ཡོད་དོ། །འཁྲུལ་ཞེས་ཡིན་ན་
བྱུང་བར་དེ་ཡང་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། རྒྱུ་འཁྲུལ་གིས་རང་ཡུལ་
གསལ་མི་གསལ་དུ་སྒྲིས་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་མངོན་
སྟུང་སྟུང་སྟུང་བཞིན་ནོ། །མངོན་སྟུང་ཚད་མ་ཡིན་པས་མ་འཁྲུལ་བའི་ཞེས་
པ་ཡིན་དགོས་ན། རྟོག་བྱ་རང་མཆོན་པ་མཐོང་བའི་མངོན་སྟུང་ཡང་མ་
འཁྲུལ་བའི་ཞེས་པར་འགྱུར་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།

དེ་དགག་པ་ནི། འདིར་བསྟན་རྟོག་བྱའི་འོད་ལ་རྟོག་བྱར་འཇིན་པའི་སྒོ་
དེ་མངོན་སྟུང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་འོད་རྟོག་བྱར་འཇིན་པའི་སྒོ་
ཡང་མངོན་སྟུང་ཚད་མ་མ་ཡིན། སྒོ་གསལ་ན་རྟོག་བྱ་ཡོད་པར་འཇིན་པའི་
སྒོ་ཡང་མངོན་སྟུང་ཚད་མ་མ་ཡིན། རྟོག་བྱའི་འོད་མཐོང་བའི་དབང་ཞེས་
དེ་ཡང་མངོན་སྟུང་ཚད་མ་མིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གཉིས་གྱུབ་སྟེ། དེ་
གཉིས་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ལོག་ཞེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་བྱའི་འོད་
རྟོག་བྱ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསུམ་པ་གྱུབ་སྟེ། དེ་སྒོ་འདོགས་
དངོས་སུ་སྒྲིད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་བྱའི་འོད་རྟོག་བྱར་འཇིན་པའི་སྒོ་
དངོས་སུ་སྒྲིད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་
དང་། དེ་དག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཉིས་པ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པར་བཞེད།
ཅེས་རྗེས་དཔག་འཁྲུལ་ཞེས་སུ་བསྟན་པ་ལ། དེ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་མ་ཡིན་

པར་ཐལ། འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཟླ་བ་གཉིས་སྤང་གི་དབང་
ཤེས་བཞིན། དེ་ལྟར་ཐལ་བ་ལས། མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆད་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མངོན་སུམ་བཞིན། ཞེས་དྲོགས་པ་བཀོད་ནས།
འདི་ལ་ལྟ་དབང་སྟོས། རྟོག་པའི་སྒྲུབ་བ་དང་པོ་ལ། ཞོར་བུའི་འོད་ལ་ཞོར་
བུའི་སྟོས་མ་ངེས་སོ་ཞེས་ཞོར་བུའི་འོད་ལ་ཞོར་བུར་འཇིན་པའི་སྟོ་ཆད་མར་
བཞེད་ལ། དེའི་འབྲེལ་བཤད་དུ་ཤུག་སྟོས་གྲང་། འདིར་བསྟན་ཞོར་བུའི་
འོད་ལ་ཞོར་བུར་འཇིན་པའི་སྟོ་དེ་འབྲུལ་པ་ཡིན་ཡང་ཆད་མ་ཡིན་ཏེ། ཆད་
མ་སྒྲིའི་མཆན་ཉིད་མི་བསྟུ་བ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་བུའི་སྟོ་དེ་
མངོན་རྗེས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཆད་མ་ཕྱང་གསུམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆད་
མ་གང་ཞིག་མངོན་རྗེས་གང་ཡང་མིན་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་མིན་ཏེ། འབྲུལ་
ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོག་བྲལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་
ཏེ། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲེས་པའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། མངོན་རྗེས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཆད་མ་ཕྱང་པོ་གསུམ་པར་མི་
འགྱུར་ཏེ། རྗེས་དཔག་ཆད་མའི་ནང་དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་ཏུ་གྱུར་པའི་
དོན་གཞན་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐོག་
མར་ཞོར་འོད་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞོར་བུར་འཇིན་པའི་སྟོ་
སྟེ་ཞིང་། ཞོར་བུའི་འོད་དེ་ཞོར་བུ་ལ་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་
འབྲས་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་ཐོག་མར་ཞོར་བུའི་འོད་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་དེ་རྟགས་འཇིན་

སེམས་ཡིན་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཞོར་བུའི་འོད་ཞོར་བུར་ངེས་པའི་
ཤེས་པ་ནི་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲོ་དེ་རྗེས་
དཔག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲོ་དེས་རྟགས་ཞོར་བུའི་འོད་དེ་ཉིད་ཞོར་བུར་ཞེན་
པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དུ་བའི་རྟགས་ལས་དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་རྟགས་
པའི་རྗེས་དཔག་གིས་དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་བརྒྱུད་གི དུ་བ་མེར་མ་
བརྒྱུད་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཞོར་བུའི་འོད་ཞོར་བུར་བརྒྱུད་བས་
འཁྱུལ་པ་ལྟག་པོ་ཡོད་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། དེ་ཅམ་གྱིས་ཆོད་མ་མ་ཡིན་པར་མི་
འགྱུར་ཏེ། ཞོར་བུ་ཅམ་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲོ་དེ་རྗེས་དཔག་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞོར་བུའི་འོད་དང་ཞོར་བུ་གཉིས་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་
བ་དྲན་པ་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། མེ་དུའི་འབྲེལ་བ་དྲན་
པ་མེད་པར་ཡང་དུ་བ་སྒྲོ་བུར་དུ་མཐོང་བའི་རྟགས་ལས་དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་མེ་
ཡོད་པར་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཞེད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྟོན་གཏན་ཆིགས་དགག་ ཡུལ་ཅན་གྱི་ཆོད་མ་
དགག་ དཔེར་མི་རུང་བས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲོ་དེ་རྗེས་
དཔག་ཡིན་ན་རྟོན་གཏན་ཆིགས་ལས་སྐྱེ་དགོས་པས། ཞོར་བུའི་འོད་ཞོར་
བུར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནམ། ཞོར་བུའི་འོད་དེ་ཞོར་བུ་ཅམ་ཡོད་
པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནམ། ཞོར་བུའི་འོད་དེ་སྒྲོ་གསེབ་ན་ཞོར་
བུ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་ཁང་ཕྱགས་ན་ཞོར་
བུ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནམ། སྒྲོ་གསེབ་ཀྱི་ཞོར་བུའི་

འོད་དེ་སྒོ་གསེབ་ན་ནོར་བུ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནམ།
ནོར་བུའི་འོད་དང་ནོར་བུ་གང་རུང་གཞི་དེར་ནོར་བུ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། ནོར་བུའི་འོད་ནོར་བུར་སྐྱབ་མི་
རྣམས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ནོར་བུའི་འོད་ནོར་བུ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
པ་མི་འཐད་དེ། ནོར་བུའི་འོད་ཡོད་པར་ངེས་ནས་སྒྱུར་ནོར་བུ་ཡོད་མེད་ཐེ་
ཆོམ་བ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་མི་འཐད་དེ། གྲུབ་པ་ཡང་མ་ངེས་
པའི་ཕྱིར། ཞི་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གྲུབ་པ་མ་ངེས་ཤིང་། ཕྱོགས་ཆོས་
མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་མི་འཐད་དེ། སྒོ་གསེབ་ནས་ནོར་བུ་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྒྱག་པ་མི་འཐད་དེ། ནོར་བུའི་འོད་རྟགས་སུ་འགོད་ན་རྟགས་ཆོས་
ཐ་དད་མེད་པར་འགྱུར་ལ། ནོར་བུའི་འོད་རྟགས་སུ་འགོད་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མ་
གྲུབ་པ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་དེར་ནོར་བུའི་འོད་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ནོར་བུའི་འོད་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་དེ་གཞི་དེར་ནོར་བུའི་འོད་ལ་
ཆད་མ་མ་ཡིན། དེ་ལས་གཞན་གཞི་དེར་ནོར་བུའི་འོད་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་
མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ནོར་བུའི་འོད་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་
དེ། སྒོ་འདོགས་དངོས་སུ་སྒྲེ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ནོར་བུའི་འོད་ནོར་བུར་
འཛིན་པའི་སྒོ་དངོས་སུ་སྒྲེ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། འདིར་བསྟན་ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་འཛིན་པའི་སྒོ་
དེ་ནོར་བུ་ལ་ཆད་མ་མིན་ཏེ། སྒོ་གསེབ་ཀྱི་ནོར་བུ་ལ་ཡང་ཆད་མ་མ་ཡིན།
ཁང་ཕྱགས་ཀྱི་ནོར་བུ་ལ་ཡང་ཆད་མ་མ་ཡིན། ནོར་བུ་ཅམ་ལ་ཡང་ཆད་མ་

མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྒོ་གསེབ་ཏུ་ཞོར་བུ་མ་ཐོབ་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁང་ཕྱགས་སུ་ཞོར་བུ་མ་བཟུང་བའི་ཕྱིར།
 རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དུམ་དུས་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་
 ཞོར་བུ་ཅ་མ་མ་བཟུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིར་བསྟན་ཞོར་བུའི་འོད་ལ་ཞོར་
 བྱར་འཛིན་པའི་སྒོ་ཆོས་ཅན། ཞོར་བུ་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞོར་བུ་བཟུང་
 སར་མ་ཐོབ། ཐོབ་སར་མ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་
 སྒོ་དེ་རྗེས་དཔག་སྤང་ཡུལ་ལ་འཁྱུལ་ཤེས་ཡིན་ཡང་མི་བསྐྱུ་བའི་དཔེར་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་སྒོ་དེ་རྗེས་དཔག་གང་ཞིག་སྐབས་འདིར་དགག་
 དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་དེས་རྗེས་དཔག་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་རང་ཕྱགས་ནི། འདིར་བསྟན་ཞོར་བུའི་འོད་ལ་ཞོར་བྱར་འཛིན་
 པའི་སྒོ་ནི། ཁང་ཕྱགས་ན་ཞོར་བུ་ཡོད་པའི་འོད་སྒོ་གསེབ་ཏུ་མ་ཐོབ་བ་ལས་
 སྒོ་གསེབ་ཏུ་ཞོར་བུ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་རྗེས་དཔག་ལ་
 འཁྱུལ་ཤེས་ཡིན་ཡང་ཚད་མ་ཡིན་པའི་དཔེར་བཞོད་པ་མིན་ཀྱི་འཁྱུལ་ཤེས་
 ཡིན་ཡང་མི་བསྐྱུ་བའི་དཔེར་བཞོད་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རྗེས་དཔག་འཁྱུལ་
 ཤེས་ཡིན་ཡང་ཚད་མ་ཡིན་པའི་དཔེར་བཞོད་པ་ཡིན་ཏེ། རོན་གྱི་སྐབས་
 ལྟ། ཚད་མ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་
 རྗེས་དཔག་ལོག་ཤེས་ཡིན་ཡང་ཚད་མ་ཡིན་པའི་དཔེར་བཞོད་པར་ཐལ།
 དཔེའི་སྐབས་སྟེ། ལོག་པའི་ཤེས་པར་ཁྱད་མེད་ ཀྱང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། སྒོ་སྤང་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྒོ་ན་པོ་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་

པར་ཐལ། སྟོན་པོའི་སྐད་ཅིག་མ་བཟུང་ཡང་། དེ་མ་ཐོབ་པར་སྟོན་པོ་ཅམ་
ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་མི་མཚུངས་ཏེ། འདྲིར་བསྟན་ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་
འཛིན་པའི་སྒྲོས་སྒྲོ་གསེབ་ཀྱི་ནོར་བུ་དང་ཁང་ཕུགས་ཀྱི་ནོར་བུར་མ་བཟད་
ནོར་བུ་ཅམ་ཡང་བཅད་ཐོབ་གཉིས་ཀའི་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་ལ། སྟོ་སྤང་དབང་
ཤེས་ཀྱིས་སྟོན་པོ་ཅམ་བཅད་ཐོབ་གཉིས་ཀའི་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེས་
ན་སྟོ་སྤང་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྟོན་པོའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆད་མ་མིན་
ཡང་སྟོན་པོ་ཅམ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པོའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆད་མ་མིན་
ཡང་སྟོན་པོ་ཅམ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་གསུང་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འང་ཆོས་མཆོག་གིས། དེས་པར་ཡུལ་དུ་བྱས་
པའི་དངོས་པོའི་ཆ་ཐམས་ཅད་མ་ཐོབ་པ་དེ་ལྟ་འང་མཐོང་བ་ལས་གཞན་ཐོབ་
པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོ་ན་སྟོ་སྤང་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྟོན་པོ་ལ་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། བྱིད་ཀྱིས་རགས་པའི་སྟོན་པོ་ཁོ་ན་མཐོང་བ་གང་ཞིག་ བྱིད་ཆད་མར་
སོང་བའི་སྟོན་པོ་དེ་སྟོན་པོའི་རྩལ་སྟན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྟགས་
དང་པོ་མ་བྱུང་སྟེ་སྟོན་པོའི་རྩལ་སྟན་ཡང་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོ་རྩལ་གྱིས་
བརྩམས་པའི་སྟོན་པོ་སྐྱབ་པའི་སྟོ་ནས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། བཀོད་
པ་ཅན་ནི་མ་བཟུང་བར། བཀོད་པ་འཛིན་དུ་མི་རུང་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། ཁ་ཅིག་མཆོན་སྟེད་ལ་ཉིན་སྟེད་དུ་འབྱུང་ནས་
ཉིན་སྟེད་ལ་བུ་བྱང་བར་མིས་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཉིན་སྟེད་ཀྱི་བུ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་

ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་དངོས་ཏྟགས་ཆོད་མ་དང་ཤུགས་ཏྟགས་ཆོད་མ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཏྟག་མེད་གྱི་ཤེས་པ་རྣམས་རང་ཡུལ་གྱི་ཆ་གཅིག་ལ་འབྱུང་ན་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བ་དང་། ཆ་གཅིག་ལ་མ་འབྱུང་ན་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ལ་མ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཏྟག་མེད་གྱི་ཤེས་པ་རྣམས་རང་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་མ་སྤྱེ་བར་སྐྱབ་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འདྲ། དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །བདག་ཉིད་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ། །ཆོད་མ་རྣམས་གྱི་བརྟག་བྱ་གང་། །མ་མཐོང་ཆ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཅེས་དང་། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཡིས། །ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐོང་བ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། །ཁ་ཅིག་དུང་གི་ཁ་དོག་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་དེ་དུང་གི་རེག་བྱ་འཇམ་པོ་ལ་ཆོད་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་དེ་ལ་ངེས་ཤེས་འདྲན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། དུང་གི་ཁ་དོག་འཇིན་པའི་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། དུང་གི་རེག་བྱ་འཇམ་པོ་ལ་ཆོད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་དངོས་ཏྟགས་ཆོད་མ་དང་ཤུགས་ཏྟགས་ཆོད་མ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྟགས་དང་པོ་མ་གྱུ་བ་ན། ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་དུང་གི་རེག་བྱ་འཇམ་པོ་གསལ་བར་སྒྲུང་བར་ཐལ། བྱོད་མངོན་སུམ་ཆོད་མ་གང་ཞིག བྱོད་དུང་གི་རེག་བྱ་འཇམ་པོ་ལ་དངོས་ཏྟགས་ཆོད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དུང་གི་རེག་བྱ་འཇམ་པོ་འཇལ་བའི་ལུས་ཤེས་མངོན་སུམ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། ། དེ་ལ་ཤུགས་ཏྟགས་ཆོད་མ་འང་མིན་ཏེ། དེ་སྒྲོ་འདོགས་དང་མི་འགལ་བར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དུ་ལྡན་ལ་ལ་དུ་བ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་

ཆོས་ཅན། ལ་མེད་ཆོགས་དོན་ལ་ཆད་མ་ཡིན་པར་བཤ། ལ་མེད་ཆོགས་
དོན་ལ་ངེས་ཤེས་འདྲན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་མ་གྲུབ་སྟེ། ཏུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་ཏུ་
བ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཏུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་ཤེས་པ་དེ་
སྟོ་བྱར་བའི་ཉགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཅིག་ཤོས་
ལའང་མཚུངས་སོ། །ཅ་བར་འདོད་ན། ཏུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་
པའི་ཉགས་དང་རྗེས་དཔག་དོན་མེད་ཏུ་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་མངོན་སུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ། དབྱེ་བ་དངོས། གངས་
ངེས། ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། མངོན་སུམ་ནི་གཟུང་ཡུལ་ལ་མ་
འཁྱུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་བཞི་སྟེ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་།
ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་། རྣལ་འབྱོར་མངོན་
སུམ་སོ། །གཉིས་པ་ནི། མངོན་སུམ་ལ་བཞིར་གངས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་
ཡུལ་ལ་མ་འཁྱུལ་བའི་ཤེས་པ་ལ། རང་གི་རྗེས་གཟུང་ཡུལ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་
རང་ལས་རྗེས་གཞན་གཟུང་ཡུལ་ཏུ་བྱེད་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། རང་ལས་
རྗེས་གཞན་གཟུང་ཡུལ་ཏུ་བྱེད་པ་ལའང་། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་བརྟེན་
པ་དང་ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ ཤིང་། །སྤྱི་མ་ལ་ཡང་། ཡིད་
ཅ་མ་ལ་བརྟེན་པ་དང་ཡང་དག་པའི་དོན་བསྐྱོམས་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་
ཡིད་བྱུང་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ།
མངོན་སུམ་ལ་བཞིར་གངས་པ་མིན་ཏེ། མངོན་སུམ་ལ་བཞི་པོ་དེ་ལས་མང་
བ་ཡོད་པའང་མི་ཁེགས། ཉུང་བའང་མི་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ།

གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་དེ་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ བཞི་
 པོ་དེ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་
 ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་དེ་མ་ཐག་
 རྒྱུན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁ་ཕྱིར་བསྟན་གྱི་ཤེས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ལའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གངས་
 ཉུང་བའང་མི་ཁེགས་ཏེ། ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་སྤྱོད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་རྟེ། ཡིད་མངོན་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལོག་ཏྟིག་
 བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་བཞིར་གངས་ངེས་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རྩེ་བྲག་སྤྱི་
 བ་མིག་གི་དབང་པོ་དོན་ལ་སྟོབ་པའི་ཚད་མ་འདོད་པའི་ལོག་ཏྟིག་བསལ་བའི་
 ཕྱིར་དུ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་། རྩེ་བྲག་སྤྱི་བ་མ་ཡིད་མངོན་
 མེད་པར་འདོད་པའི་ལོག་ཏྟིག་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་དང་།
 རྩེ་བྲག་པ་སོགས་རང་རིག་མེད་པར་འདོད་པའི་ལོག་ཏྟིག་བསལ་བའི་ཕྱིར་
 དུ་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་། རྒྱུད་འཕེན་པས་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མེད་
 པར་འདོད་པའི་ལོག་ཏྟིག་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་བསྟན་
 པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་དེ་མངོན་སུམ་
 བཞི་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིན་མེད་དེ། དེ་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་
 གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩེ་བྲག་སྤྱི་བ་མ་ཡིད་མངོན་མེད་པར་འདོད་
 པའི་ལོག་ཏྟིག་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཡིད་མངོན་བསྟན་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ།
 ཡིད་མངོན་སྤྱོད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མངོན་སུམ་ལ་བཞིར་

དཔྱེ་བ་འདི་མདོ་སྡེ་བ་ཁོ་ནའི་ལུགས་ཡིན་ནམ། སེམས་ཅམ་བ་སོགས་
དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག བྱེ་བྲག་སྤྲ་གསུམ་རྣམ་རིག་
གཉིས། །མངོན་སུམ་བཞི་པོ་མདོ་སྡེའི་ལུགས། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་བསམས་
ནས། མངོན་སུམ་བཞིར་བྱེ་བ་མདོ་སྡེ་བ་ཁོ་ནའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
ལུགས་ཡིན་གྱི་སེམས་ཅམ་བ་དང་ཐུན་མོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅམ་
པས་དབང་མངོན་དང་ཡིད་མངོན་མི་འདོད་པའི་བྱིར་ཏེ། སོ་སྤྱེའི་ཁ་བྱིར་
བལྟས་གྱི་ཤེས་བ་ཐམས་ཅད་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་བེར་ཡང་།
གཟུང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་བ་ལ་བཞིར་བྱེ་བ་མདོ་སྡེ་བ་ཁོ་ནའི་
ལུགས་ཡིན་ཡང་། སེམས་ཅམ་པས་ཀྱང་མངོན་སུམ་ལ་བཞིར་འདོད་པ་
ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་འཁྲུལ་ཤེས་དང་མངོན་སུམ་མི་འགལ་
བའི་བྱིར་ཏེ། དེའི་ལུགས་ལ་བག་ཆགས་བརྟན་འབྱུང་གི་དབང་ཤེས་རྣམས་
འཁྲུལ་ཤེས་དང་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་པའི་བྱིར་རོ། །འོ་ན་མངོན་སུམ་བཞི་
པོ་འདིའི་གོ་རིམ་རི་ལྟར་ངེས་ཤེ་ན། ངེས་ཏེ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་འཕགས་
བ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པས་མཐུག་ཏུ་བསྟན། གཞན་གསུམ་པོ་སྤྱེ་འཕགས་
གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པས་དང་པོར་བསྟན། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་གཞན་
གཉིས་ཉམས་སུ་སྤོང་བྱ་ཡིན་པས་དང་པོར་བསྟན། རང་རིག་དེ་གཉིས་
ཀ་ཉམས་སུ་སྤོང་བྱེད་ཡིན་པས་དེའི་མཐུག་ཏུ་བསྟན། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་
དབང་མངོན་རྒྱུ་ཡིན་པས་དང་པོར་བསྟན་ལ། ཡིད་མངོན་འབྲས་བྱ་ཡིན་
པས་དེའི་མཐུག་ཏུ་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་བཞི། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་
 དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མོ། །དང་པོ་ལ་
 གསུམ། མཆོན་ཉིད་དང་། མཆོན་གཞིའི་དབྱེ་བ་དང་། མཆོན་གཞིའི་སྟངས་
 ཏུ་མཆོན་ཉིད་ངེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། དབང་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། རང་གི་
 བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཁ་སྤྱོད་བསྟུན་
 ཀྱི་ཤེས་པ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། རང་གི་བདག་རྒྱུན་དབང་
 པོ་གཟུགས་ཅན་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་གང་ཞིག
 རྟོག་བྱལ་མ་འཁྱུལ་བ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཆོན་ཉིད། རང་
 གི་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་གསར་དུ་མི་
 བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་གང་ཞིག རྟོག་བྱལ་མ་འཁྱུལ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་
 འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པ་ལྔའོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ། རྟོག་
 བྱལ་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་། མ་འཁྱུལ་བར་བསྐྱེད་པ་དང་། དབང་པོ་གཟུགས་
 ཅན་སོགས་ལ་བརྟེན་པར་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མངོན་སུམ་རྟོག་བྱལ་དེ་
 མངོན་གྱུར་ཡིན་ནམ། རྟོག་གྱུར་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། མངོན་སུམ་རྟོག་བྱལ་
 ཏུ་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་དང་འགལ་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། མངོན་སུམ་རྟོག་
 དང་བྱལ་བར་ནི། །མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱིས་འབྱུང་བར་འབྱུང། ། ཞེས་གསུངས་
 པ་དང་འགལ་བར་འབྱུང་རོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ། ཁ་ཅིག མངོན་སུམ་རྟོག་
 བྱལ་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་ཀྱིས་བྱུང་ལ། ཐ་སྙད་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱབ་དགོས་པས་
 རྒྱུན་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲ་བ་མི་འཐད་དེ། དེའི་དོན་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱབ་དགོས་པ་དང་

ཐ་སྙད་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག

རྟོག་པ་དང་དབང་ཤེས་ཡུལ་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་འཇུག་པའི་ཆེ་མངོན་སུམ་
རྟོག་བྲལ་དུ་རྟགས་གྱིས་སྐྱབ་དགོས་ལ། དབང་ཤེས་ཁོ་ན་ཡུལ་ལ་འཇུག་
པའི་ཆེ་མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེས་
ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། རྟོག་པ་དང་དབང་ཤེས་གཉིས་ཀ་ཡུལ་ལ་ཅིག་ཅར་
དུ་འཇུག་པའི་ཆེ་དེ་རྟོག་བྲལ་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། དབང་ཤེས་
ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་དེ་རྟགས་གྱིས་སྐྱབ་དགོས་པའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།

རང་ལན་ནི། གྲུབ་མཐས་རྒྱུད་མ་བསྐྱད་པའི་མཁས་པས་རང་ཡུལ་
གསལ་བར་སྤང་བའི་སྟོབས་གྱིས་མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་དུ་མངོན་སུམ་ཉིད་
གྱིས་གྲུབ་ལ། གྲུབ་མཐས་རྒྱུད་བསྐྱད་པའི་རིགས་པ་ཅན་པ་ལྟ་བུ་ལ་མངོན་
སུམ་རྟོག་བྲལ་དུ་རྟགས་གྱིས་སྐྱབ་དགོས་ལ། དེ་ལའང་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྟགས་
དང་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གཟུགས་
འཛིན་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན། རྟོག་བྲལ་ཡིན་ཏེ། རང་ཡུལ་གསལ་
བར་སྤང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྟེ། རྟོག་པ་ཡིན་ན་རང་ཡུལ་
མི་གསལ་བར་སྤང་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རིགས་པ་ཅན་པས་
མངོན་སུམ་དེ་ཆད་མས་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ། དང་པོ་ལྟར་ན་རིགས་པ་ཅན་
པ་ཆོས་ཅན། རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཆད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ།
མངོན་སུམ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྟེ། རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་པའི་ཤེས་
པ་དེ་མངོན་སུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱིད་

གྱི་དོར་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱབ་མི་དགོས་པར་ཐལ་
 ལོ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཚོས་ཅན། བྱིད་ཀྱི་དོར་མདོན་སུམ་དེ་རྟོག་བྲལ་དུ་
 རྟགས་ཀྱིས་སྐྱབ་མི་དགོས་པར་ཐལ། བྱིད་ཀྱིས་མདོན་སུམ་དེ་ཚད་མས་མ་
 གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེན་སྒྲིན་མེད་དེ། རིགས་པ་ཅན་པའི་དོར་རྟོག་བྲལ་དུ་
 སྐྱབ་པའི་ཚོད་གཞི་མདོན་སུམ་དེ། རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པའི་མཆོན་
 བྱ་མིན་གྱི་དོན་མདོན་དུ་བྱེད་པས་མདོན་སུམ་སྟེ་གཟུགས་འཛིན་དབང་
 ཤེས་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་གྲུབ་ཟིན་པ་དང་དེ་རྟོག་བྲལ་
 དུ་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱབ་དགོས་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ལ་དགོངས་
 རས་སློབ་དཔོན་ཚོས་མཆོག་གིས། མཆོན་བྱ་རྗེས་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱི་དང་མཆོན་
 ཉིད་སྐྱབ་པའི་སྤྱི་ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་
 ཚོས་ཅན། རྟོག་པར་ཐལ། སྤྱིར་འཛིན་པའི་སློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོགས་པ་
 དམིགས་པའི་སློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསགས་པ་ལ་དམིགས་པའི་སློ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྷ་ནི་བསགས་པ་ལ་
 དམིགས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་གསུངས་
 པས་བསགས་པ་ལ་དམིགས་མི་དགོས་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་སྐྱེད་རྒྱས་ཀྱི་
 རྒྱལ་དུ་མ་ལ་དམིགས་པ་ལ་བསགས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཅུ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་སྤྱི་དང་ཚོགས་པ་དང་བསགས་
 པ་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གསུམ་ག་དངོས་པོ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་
 ཅིག ཚོགས་པ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་བསགས་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ཞེས་གསུང་

ངོ། །གཉིས་པ་ནི་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་
པ་ཡིན་ཏེ། རང་ལ་སྤང་བ་དེར་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
ཏེ། གཟུང་དོན་གྱིས་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
ངོ། །ཁ་ཅིག་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་དེ་སྤང་ཡུལ་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་
པར་ཁས་སྤངས་ནས། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་གཟུགས་སུ་སྤང་བ་
དེ་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་གཟུགས་སུ་སྤང་བ་ཡིན་ཞིང་། གཟུགས་
འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་གཟུགས་སུ་སྤང་བ་དེ་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་
གཟུང་རྣམ་ཡིན་ཞེས་ཟེར། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་གཟུགས་སུ་སྤང་
བ་དེ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་
ལ་གཟུགས་སུ་སྤང་བ་གང་ཞིག་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་དེ་སྤང་ཡུལ་
ལ་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཏྲགས་གཉིས་ཁས་སྤངས། འདོད་
ན། བེམ་པོར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་དང་རྗེས་ཐ་
དད་དུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་ཡིན་
པ་འབྱུང། འོ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྩ་བའི་ཐལ་བ་དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར། འདོད་
ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བེམ་པོ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། གཟུགས་འཛིན་དབང་
ཤེས་དང་རྗེས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་
གཟུང་རྣམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཏྲགས་མ་གྲུབ་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་
ཀྱི་གཟུང་རྣམ་མེད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། སྤྱི་མ་ལ་ཁྱབ་པ་མེད་དེ། དེ་གཟུགས་
འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་མ་ཡིན་ཡང་། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་

ལ་གཟུགས་གསལ་བར་སྒྲུབ་བ་དེ་དེའི་གཟུང་ནམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་
 གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་གཟུགས་གསལ་བར་སྒྲུབ་བ་ཆོས་ཅན།
 གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་གཟུགས་སྤྱི་སྒྲུབ་བ་
 གང་ཞིག །གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་དེ་སྒྲུབ་ཡུལ་ལ་མ་འཁྱུལ་བའི་ཤེས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཏྲགས་དང་པོ་མ་གྱུབ་པོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཟུགས་
 འཛིན་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཀྱི་ཆ་དང་ཆ་ཅན་རྩལ་ཐ་དད་ཡིན་
 པར་ཐལ། ཁྱོད་མ་འཁྱུལ་བའི་ཤེས་པ་གང་ཞིག ཁྱོད་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཆ་དང་
 ཆ་ཅན་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ལ་གཟུགས་ཆ་བཅས་སྤྱི་སྒྲུབ་བའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ལ་གཟུགས་རགས་པར་སྒྲུབ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལ་མདོ་སྡེ་
 པ་ན་རེ། དབང་ཤེས་ལ་གཟུགས་རགས་པ་སྒྲུབ་ན་བདེན་ཡང་དབང་ཤེས་
 ལ་གཟུགས་རགས་པར་སྒྲུབ་བ་མིན་པས་སྒྲིན་མེད་དོ་ཞེས་ལན་འདེབས་ལ།
 འོན་རགས་པར་སྒྲུབ་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྟོག་པ་ལ་སྒྲུབ་བ་ཡིན་ཀྱི་
 དབང་ཤེས་ལ་སྒྲུབ་བ་མིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་སེམས་ཅམ་པ་ན་རེ། དེ་ནི་མི་
 འཐད་དེ། རགས་པ་གསལ་བར་སྒྲུབ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྟོག་པ་ལ་ཡུལ་གསལ་
 བར་མི་སྒྲུབ་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་གཟུགས་རགས་པར་
 སྒྲུབ་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་ཆ་དང་ཆ་ཅན་རྩལ་ཐ་དད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། གཟུགས་
 འཛིན་དབང་ཤེས་འཁྱུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་ཕྱི་དོན་མ་ཡིན་
 པ་ལ་དེ་སྒྲུབ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། ཁ་ཅིག་སེམས་ཅམ་
 པའི་ལུགས་ལ། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མི་

སྤང་སྟེ། གལ་ཏེ་སྤང་ན་མི་གསལ་བ་སྤང་ངམ། གསལ་བར་སྤང་། དང་པོ་
ལྟར་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཉོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་
ཡུལ་མི་གསལ་བར་སྤང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། མེད་པ་གསལ་སྤང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་ཕྱི་
དོན་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །གཟུགས་ཕྱི་དོན་དུ་གསལ་བར་སྤང་བའི་ཤེས་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁྱལ་རྒྱ་བཞི་པོ་གང་རུང་གིས་བསྐྱད་པའི་
ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་མེད་པ་གསལ་སྤང་ཅན་གྱི་
སྟོ་ཡིན་ཡང་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གཟུགས་འཛིན་དབང་
ཤེས་ལ་སྤང་བའི་གཟུགས་དེས་དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ན། ལྷ་
བ་གཉིས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་དེ་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ། ལྷ་བ་གཉིས་སྤང་
གི་དབང་ཤེས་ལ་ལྷ་གཉིས་སུ་སྤང་བ་དེས་དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དེས་
ན་མདོ་སྟེ་པའི་ལྷགས་ལ། དབང་ཤེས་ལ་གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྤང་
ལ། སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་ལ་དེ་ལྟར་སྤང་བ་མིན་ནོ་ཞེས་གསུངས། དེ་
ནི་མི་འཐད་དེ། སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་ལ་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་
དང་ལྷ་བ་གཉིས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་གཉིས་མེད་པ་གསལ་སྤང་ཅན་གྱི་སྟོར་
མཚུངས་ཀྱང་མངོན་སུམ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། གཟུགས་འཛིན་
དབང་ཤེས་དེ་བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་གི་དབང་ཤེས་ཡིན་ལ། ལྷ་བ་གཉིས་
སྤང་གི་དབང་ཤེས་ནི་འཁྱལ་རྒྱ་སྟོ་བྱུར་བས་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། གཞན་ཡང་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ། དབང་ཤེས་ལ་ཕྱི་དོན་མི་
སྒྲུང་ན། རྣམ་པ་རྗེས་ཀྱི་ལུགས་ཅན་དེ་ཡོད། །ཅེས་དང་། མཐོང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
རྣམས་ཀྱིས། །གཟུང་བ་འཛིན་པ་སྤྱོད་བ་དག །ཐ་དད་ལྡན་བཞིན་རྟོགས་པར་
འགྱུར། །ཞེས་དང་། མ་རིག་གིས་བསྒྲུབ་བདག་ཉིད་ལ། །རྗེ་ལྟའི་རང་རྒྱུན་ལ་
སྟོས་ནས། །རྣམ་རིག་དེ་བཞིན་མིན་རྣམ་པ། །སྤྱི་འགྱུར་རབ་རིབ་ལ་སོགས་
བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མདོ་སྤེལ་པའི་ལུགས་དང་། སེམས་ཅམ་པའི་
ལུགས་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བདག་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་པར་བསྐྱབ། དམིགས་
རྒྱུན་ལ་བརྟེན་པར་བསྐྱབ། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་པར་བསྐྱབ་པའོ། །དང་
པོ་ནི། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ན། སྤྱོད་ཅམ་དང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་
ལྡན་དུ་སྤྱེས་པ་དང་། ཡུལ་འཛིན་རྒྱས་སུ་སྤྱེས་པའི་ཆ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས།
སྤྱོད་ཅམ་དེ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱི་ལག་རྗེས་ཡིན་ཡང་། དེ་ཅམ་གྱི་སྟོན་ས་
གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་མཆོན་མི་རྒྱས་ཏེ། ཤེས་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་ན་སྤྱོད་ཅམ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་
སྤྱེས་པ་དེ་དམིགས་རྒྱུན་གྱི་ལག་རྗེས་ཡིན་ཡང་། དེ་ཅམ་གྱི་སྟོན་ས་གྲང་
གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་མཆོན་མི་རྒྱས་ཏེ། ཡུལ་
གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྤྱེས་པ་ཡིད་ཤེས་ལའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མིག་གི་
དབང་པོའི་སྟོན་ས་མིག་ཤེས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་མཆོན་རྒྱས་ཏེ། མིག་
གི་དབང་པོ་དེ་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་

ན་མིག་དབང་ལ་བརྟེན་པར་གང་གིས་འབྱུང་ཅེ་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་
ཤེས་ཆོས་ཅན། དམིགས་རྒྱུན་དང་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་ཞིག་
ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བ་སྤིད། རེས་འགའ་སྐྱེ་བ་སྤིད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བོ། །འོ་ན་མིག་དབང་གི་ངོ་བོ་གང་ཞེ་
ན། འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་བ་གང་ཞིག་མིག་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་ཀྱི་རིགས་སུ་
གྱུར་པའི་གཟུགས་ཅན་དང་བ་ཞིག་གོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ན་རེ།
གཟུགས་དེ་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་ཞིང་དེ་དང་
དུས་མཉམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་གཟུགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གཟུགས་
འཛིན་དབང་ཤེས་སྐྱེད་མི་དགོས་པར་ཐལ། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་དེ་
ཁྱོད་ཀྱི་དུས་ན་གྲུབ་ཟེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་པར་འགལ།
ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གཟུགས་མི་
འཛིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དུས་ན་གཟུགས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་
དེ། དེའི་དུས་ན་གཟུགས་མ་གྲུབ་ཀྱང་། གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་གྲུབ་ལ།
གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་གཟུགས་འཛིན་པར་འཇོག་རུས་པའི་
ཕྱིར།

ཁ་ཅིག དམིགས་རྒྱུན་དང་གཟུང་དོན་དོན་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་དབང་
ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དབང་ཤེས་ལ་རང་འབྱེད་རྣམ་པ་
དངོས་སུ་གཏོད་བྱེད་ཡིན་པ་ཞེས་ཟེར། ལྷ་གཅིག་ཆོས་ཅན། ལྷ་བ་གཉིས་
སྤང་གི་དབང་ཤེས་ལ་རང་འབྱེད་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཏོད་བྱེད་ཡིན་པར་

ཐལ། དེའི་དམིགས་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་གཙོ་བོར་
དངོས་སུ་སྤྱོད་ཀྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ སློ་དེའི་གཟུང་དོན་དང་གཟུང་ཡུལ་དོན་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས།
སློ་དེའི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ན་སློ་དེའི་རྒྱ་ཡིན་དགོས་ཏེ། རྒྱ་ཡི་དངོས་པོ་མ་
གཏོགས་པ། གཟུང་བ་ཞེས་བྱ་གཞན་ཅིའང་མེད། ཅེས་དང་། རྒྱ་མིན་ཡང་
ཡང་ངེ་ལྟར་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན།
རང་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་ཡིན་པར་ཐལ།
དེའི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྤང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་
སྤང་བ་ཙམ་གྱི་སློ་ནས་རིག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བྱམ་འཇིན་རྟོག་
པ་ལ་བྱམ་པར་སྤང་བ་ཆོས་ཅན། བྱམ་འཇིན་རྟོག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ།
དེའི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྤང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཁ་
ཅིག་དབང་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའི་གཟུང་ཡུལ་དང་གཟུང་དོན་དོན་མི་གཅིག་
སྟེ། དབང་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའི་གཟུང་རྣམ་དེ་དབང་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའི་
གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུང་དོ། །གཟུགས་འཇིན་དབང་ཤེས་མ་
འཁྲུལ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཁྱོད་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱོད་མཆེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་
དུའང་། དབང་བའི་སེམས་ནི་ངེས་ཕྱིར་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །

རང་ལུགས་ནི། དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུ་གྱི་མཆོན་ཉིད། དབང་
ཤེས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྤྱོད་ཀྱི་ཡིན། དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་

དོན་གྱི་མཆོན་ཉིད། དབང་ཤེས་རང་འདྲའི་རྣམ་ལྡན་དུ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་
སྐྱེ་བྱེད། དེ་ཡང་གཟུགས་ཀྱིས་དབང་ཤེས་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་
གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི། གཟུགས་
འཛིན་དབང་ཤེས་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པའི་ཆ་དེ་གཟུགས་ཁོ་ནས་
དངོས་སུ་བསྐྱེད་པ་ནི་མིན་ཏེ། མིག་གི་དབང་པོས་ཀྱང་དེ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མིག་གི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་འཛིན་དབང་
ཤེས་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པའི་ཆ་དེ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པར་ཐལ།
དེ་དང་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་གྲུབ་བདེ་རྩིས་གཅིག་ཡིན་པ་གང་ཞིག
གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི།
གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྤྲ་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་གཟུགས་ཡིད་ལ་བྱེད་
པ་དེ་མཆོན་གཞི། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་
རྒྱུན་དུ་མཆོན། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་སྤྱིང་ཅམ་དུ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་
སྐྱེ་བྱེད་ཡིན་པ། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ནི། རིགས་མཐུན་ཁོ་ནས་བྱེད་པར་མ་ངེས་
ཏེ། རྟོག་པས་དབང་ཤེས་ དང་། དབང་ཤེས་ཀྱིས་རྟོག་པ་དང་། དཀར་འཛིན་
དབང་ཤེས་ཀྱིས་སེར་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱེད་པའང་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་ལ། །མདོ་སྤེ་པའི་ལྷགས་
དགག་ རང་ལྷགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི་མདོ་སྤེ་པ་ན་རེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་
དོན་དེ་དབང་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའི་དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། ཕྱི་རོལ་

གྱི་དོན་རྒྱལ་མ་རྒྱུ་རབ་དེ་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུ་ཡིན་ནམ། སྤྱི་རོལ་གྱི་
 དོན་རྒྱལ་རགས་པ་དེ་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུ་ཡིན། དང་པོ་མི་འཐད་
 དེ། རྒྱལ་མ་རྒྱུ་རབ་དེ་དབང་ཤེས་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཏོད་བྱེད་མ་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དབང་ཤེས་ལ་རྒྱལ་མ་རྒྱུ་རབ་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་སྤྱིར་ཏེ།
 དབང་ཤེས་ལ་རགས་པ་ལིང་པོར་སྤང་བའི་སྤྱིར་རོ། །ཅེ་བའི་བྲུབ་པ་ཁས་
 གཞིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རགས་པ་དེ་དབང་ཤེས་ལ་རང་འདྲའི་
 རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཏོད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རགས་པ་དབང་ཤེས་ཀྱི་
 རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རགས་པ་རྣམ་སུ་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་ཆེ་བ་
 གཞིས་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྤྱི་དོན་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། རྒྱལ་མ་རྒྱུ་རབ་དང་རགས་པ་གང་ཡང་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུ་མ་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རྒྱལ་མ་རྒྱུ་རབ་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་དབང་
 ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་མ་ཡིན། རགས་པ་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་ཡང་
 རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཡང་མདོ་སྤྱི་པས། རྣམ་གྱི་བེམ་པོར་གྱུར་པའི་དབང་
 པོ་གཟུགས་ཅན་པ་དེ་དབང་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུ་དུ་འདོད་པའང་མི་འཐད་དེ།
 བེམ་པོ་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རྒྱལ་མ་རྒྱུ་ཆ་མེད་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་རོ།

གཞིས་པ་ནི་སྤྱི་སྤང་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུ་ནི་གཞིས་ཏེ། སྤང་
 བའི་དམིགས་རྒྱུ་དང་། རུས་པ་འཛོག་པའི་དམིགས་རྒྱུ་ནོ། །དང་པོ་ནི།
 སྤྱི་སྤང་དབང་ཤེས་དང་དུས་མཉམ་པའི་སྤྱི་པོ་ལྟ་བུའོ། །གལ་ཏེ་སྤྱི་སྤང་
 དབང་ཤེས་དང་དུས་མཉམ་པའི་སྤྱི་པོ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་སྤང་དབང་ཤེས་ཀྱི་

རྒྱུན་ཡིན་པར་ཐལ། སྡོ་སྤང་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དང་དུས་མཉམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། བདག་སྐྱེ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྡོ་སྤང་མེད་དེ།
དེ་སྡོ་སྤང་དབང་ཤེས་ལ་སྤང་བའང་ཡིན། སྡོ་སྤང་དབང་ཤེས་དེ་དེ་དང་རྫས་
སུ་འགོ་སྡོག་མི་འབྲུལ་བས་སྡོ་སྤང་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་དུ་བཤད་
པ་ཅུ་མ་ཡིན་གྱི། དམིགས་རྒྱུན་མཆན་ཉིད་པར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །རྒྱས་པ་འདྲིལ་པའི་དམིགས་རྒྱུན་ནི། སྡོ་སྤང་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ལོགས་
སུ་བྱུང་བའི་སྡོ་སྤང་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དམིགས་རྒྱུན་གྱི་ཆོས་གཉིས་ཆང་
སྟེ། རང་འདྲིལ་ཤེས་པས་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན་ལ། སྡོ་སྤང་དབང་ཤེས་ལྷུལ་
གྱི་ནུས་ལྡན་དུ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྡོ་
སྤང་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་སྡོ་སྤང་པོ་ཆོས་ཅན། སྡོ་སྤང་དབང་
ཤེས་ཀྱིས་དམིགས་པར་ཐལ། དེའི་དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། སྡོ་སྤང་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་འདྲིལ་རྫས་ཐ་དད་དུ་བྱུང་བ་ཐལ། སྡོ་སྤང་
དབང་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་སྡོ་སྤང་པོ་དེ་སྡོ་སྤང་དབང་ཤེས་ཀྱིས་
དམིགས་པ་ཡང་ཡིན། སྡོ་སྤང་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
འདིའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་སྡོ་སྤང་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་
འདྲིལ་རྫས་ཐ་དད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་ཟེར། འོན་པར་གཟུང་བྱུང་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་གང་ཞིག་དེ་
གཉིས་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞན་དབང་སྐྱེ་བ་དོ་བོ་ཉིད་

མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་སྤྱི་ཡོད་པའི་བྱིར། རང་ལན་ནི། སྤྱི་སྤྱང་
 དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་ན། སྤྱི་སྤྱང་དབང་ཤེས་ཀྱིས་དམིགས་མི་
 དགོས་ཏེ། སྤྱི་སྤྱང་དབང་ཤེས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྤྱི་
 བྱེད་ཡིན་ན། སྤྱི་སྤྱང་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་པར་འཛོག་རྒྱས་ལ།
 སྤྱི་སྤྱང་དབང་ཤེས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྤྱི་བྱེད་ཡིན་
 ན། སྤྱི་སྤྱང་དབང་ཤེས་ཀྱིས་དམིགས་མི་དགོས་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་སྤྱི་པོ་
 དེ་སྤྱི་སྤྱང་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་ཞེས་བེད། སྤྱི་པོ་ཆོས་ཅན།
 སྤྱི་སྤྱང་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་སྤྱང་དབང་ཤེས་
 དང་རྣམས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། སྤྱི་སྤྱང་དབང་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་
 པའི་བྱིར་རོ། །དབང་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་ཡུལ་
 འཛོན་རྒྱས་སུ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྤྱི་བྱེད་ནི། དབང་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་
 ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཀྱི་བཅའ་པོ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དབང་
 ཤེས་སྤྱི་མའི་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ན་དབང་ཤེས་སྤྱི་མ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་དངོས་སུ་
 སྤྱི་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་དང་། སྤྱི་ཅུ་དུ་དངོས་སུ་སྤྱི་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་དང་ཡུལ་
 འཛོན་རྒྱས་སུ་དངོས་སུ་སྤྱི་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་གསུམ་ཡོད་ལ། གསུམ་པོ་དེ། རོ་
 བོ་གཅིག་ལ་སྤྱི་ག་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཡིད་ཀྱི་མཛོན་སུམ་ལ།
 དགག་བཞག་སྤྱང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡིད་ཀྱི་མཛོན་སུམ་
 མེད་དེ། མིག་གཟུགས་ལ་བསྟ་བ་ལ་མཛོན་དུ་སྤྱི་གས་པའི་དུས་ཀྱི་གཟུགས་
 གསལ་བར་སྤྱང་བའི་ཤེས་པ་ནི་དབང་ཤེས་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། མིག་གཟུགས་

ལ་ལྟ་བུ་ལ་མི་ཕྱོགས་པའི་དུས་སུ་གཟུགས་གསལ་བར་སྤང་བའི་ཤེས་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཡིད་མངོན་མེད་དེ། ཡིད་མངོན་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་
ལྷང་ཅམ་དུ་བྱད་གྱི་དངོས་སྟོབས་གྱི་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་
མཆོག་གིས། ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་སྐྱབ་པ་ལ་ཆད་མ་གཞན་ནི་བཅའ་བར་
བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤར་
སྤྱོད་བའི་འཇིན་པ་ན། །ཞེས་སོགས་རང་ལུགས་དང་། དེ་ཕྱིར་དབང་པོའི་
རྣམ་པར་ཤེས། །ཞེས་སོགས་གཞན་ལུགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིད་མངོན་
མེད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། སྦྱིན་པ་བཏང་བ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་བ་
ཆོས་ཅན། སྤྱོད་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སྤྱོད་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་ལྷང་ཅམ་དུ་
བྱད་གྱི་དངོས་སྟོབས་གྱི་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་པ་སྤྲུལ་ཁས། གཞན་ཡང་། གཟུགས་ཤེས་པ་ནི་
རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། མིག་དང་ཡིད་ལ་བརྟེན་པའོ། །ཞེས་པའི་ལྷང་བསྟན་བྱའི་
དོན་ལ་མི་བསྐྱབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིད་མངོན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་
དེ། གཟུགས་འཇིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་སྤྱད་ཅིག་དང་པོ་དབང་མངོན་
ཁོ་ན་ཡིན་ལ། སྤྱད་ཅིག་གཉིས་པ་པན་ཆད་དབང་མངོན་དང་ཡིད་མངོན་
གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །དབང་མངོན་ལ་ཡིད་མངོན་གྱི་ཐ་སྙད་བྲས་པ་ཡོད་དམ་
ཞེ་ན། ཡོད་དེ། ཏྲིག་བཅས་ཏྲིག་པ་མེད་པའི་ཡིད། ། ཅས་དང་། ཡིད་ཀྱང་
དེ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། གཟུགས་
འཇིན་དབང་ཤེས་སྤྱད་ཅིག་སྤྲུལ་དང་ཕྱི་མ་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་གཉིས་དབང་

ཤེས་ཁོ་ན་ཡིན་མིན་གྱི་བྱུང་བར་མེད་པར་ཐལ། བྱིད་གཉིས་རང་གི་བདག་
 རྒྱུན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་
 བར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། བསལ་བ་ཁས། གཞན་ཡང་། ཚད་མ་མདོར། ཡིད་
 གྱུང་དོན་དང་ཞེས་པའི། གྱུང་སྐྱོས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། བྱིད་ལྟར་ན་
 ཡིད་གྱུང་དོན་དང་ཞེས་པའི་དོན། དབང་མདོན་གཟུང་དོན་ལ་མ་འཁྱུལ་བར་
 མ་བཟང་དབང་མདོན་ཡང་གཟུང་དོན་ལ་མ་འཁྱུལ་ཞེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
 ཏྲགས་ཁས། གཞན་ཡང་། རྩ་གཉིས་གསལ་བར་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་ཕྱི་མ་
 རྣམས་ཡིད་སློབ་འཁྱུལ་བར་ཐལ། དབང་མདོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་པན་ཆད་
 ཡིད་མདོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། སློབ་དང་རྩ་གཉིས་
 ལ་སོགས་སློབ་ཤི། །ཞེས་པའི་གཞུང་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དོ། །གཞན་ཡང་།
 ཡིད་ཤིན་ཏུ་མི་གསལ་ལ་མིག་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་གང་ཟག་མི་སྲིད་པར་
 ཐལ། དབང་མདོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་པན་ཆད་ཡིད་མདོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཁ་ཅིག །རྒྱན་མཁན་པོའི་དགོངས་པར་བསམས་ནས། དང་པོར་དབང་
 མདོན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སྟེ། དེ་ནས་ཡིད་མདོན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སྟེ།
 དེ་ནས་དབང་མདོན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སྟེ། མདོར་ན་དབང་མདོན་གྱིས་
 འགོ་བྱངས་ཡིད་མདོན་གྱིས་མཐུག་བསྐྱུས་ཏེ། དབང་མདོན་དང་ཡིད་མདོན་
 སྟེལ་མར་སྐྱོའོ་ཞེས་བེད། དབང་མདོན་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་བར་མ་ཆད་དུ་
 འཛིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་འཛིན་པའི་བར་དུ་ཡིད་མདོན་གྱིས་
 ཆོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། བྱུང་སྟེ། རིམ་གྱིས་འཛིན་ན་དེ་སྤྱིང་བ། །རྣམ་

ཆད་མེད་པར་སྤང་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཁ་ཅིག །དང་
པོར་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སྟེ། དེས་དེ་མ་ཐག་
རྒྱུན་དང་། དེ་དང་དུས་མཉམ་པའི་གཟུགས་ཀྱིས་དམིགས་རྒྱུན་དང་། མིག་
གི་དབང་པོས་བདག་རྒྱུན་བྱས་ནས། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་
གཉིས་པ་སྟེ། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་
དང་པོ་དེས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དང་། དེ་དང་དུས་མཉམ་པའི་གཟུགས་དང་ཡིད་
དབང་གིས་དམིགས་རྒྱུན་དང་བདག་རྒྱུན་བྱས་ནས་གཟུགས་འཛིན་ཡིད་
མངོན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་སྟེ། དེ་ཕན་ཆད་དབང་མངོན་དང་ཡིད་མངོན་གངས་
མཉམ་དུ་སྟེ་ལ། དེ་ལྟར་ན་ནང་ལྟ་རང་རིག་གི་འགྲོས་གཅིག་དང་ཕྱིར་ལྟ་དོན་
རིག་གི་འགྲོས་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་འགྲོས་གསུམ་པ་ཡིན་ ཞིང་། ཡིད་
དབང་ལས་ཡིད་དབང་མི་སྟེ་བས་ཡིད་དབང་རྒྱུན་མེད་དང་། མིག་དབང་
ལས་མིག་དབང་སྟེ་བས་མིག་དབང་ལ་རྒྱུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དབང་མངོན་
དང་ཡིད་མངོན་གཉིས་ལ་ངེས་དཀའ་སྤྲིའི་བྱད་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་
ནང་ལྟ་རང་རིག་འགྲོས་གཅིག་པའི་དོན། རང་རིག་མངོན་སུམ་གཉིས་པོ་དེ་
ཁ་ནང་དུ་ཕྱོགས་པར་མཚུངས་པའི་སྟོན་ནས་འཛོག་པ་ཡིན་ནམ། མངོན་སུམ་
གཉིས་པོ་དེ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གཅིག་གིས་སྤྱོད་བའི་སྟོན་ནས་འཛོག་པ་
ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཕྱིར་ལྟ་དོན་རིག་གི་འགྲོས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་ཐལ། མངོན་
སུམ་དེ་གཉིས་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་སུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཉིས་
པ་ལྟར་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་དང་གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་

ཚོས་ཅན། རང་རིག་མངོན་སུམ་གཅིག་གིས་ཉམས་སུ་བྱོང་བྱ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། རྩལ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། ཡིད་དབང་ལས་ཡིད་དབང་
 མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན།

མངོན་ལས། ཏུག་པོ་འདས་མ་ཐག་པ་ཡི། །རྣམ་ཤེས་གང་ཡིན་དེ་
 ཡིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྣམ་ཤེས་འདས་མ་ཐག་པ་དེ་ཡིད་དབང་
 ཡིན་ལ་དེ་ལས་ཡིད་དབང་མི་སྐྱེ་བའི་བྱིར་ཞེ་ན། རྣམ་ཤེས་འདས་མ་ཐག་
 པ་ཚོས་ཅན། ཡིད་མངོན་གྱི་བདག་རྒྱུན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་མེད་ཡིན་
 པའི་བྱིར། རྟགས་བསལ་ཁས། གཞན་ཡང་། དེ་ཚོས་ཅན། རྣམ་ཤེས་ཡིན་
 པར་ཐལ། ཡིད་དབང་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། ཡིད་མངོན་གྱི་སྤྱོད་གས་
 དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཡིད་དབང་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཡིད་
 དབང་ལ་རྒྱུན་ཡོད་པར་ཐལ། ཡིད་མངོན་གྱི་སྤྱོད་གས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་
 བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡིད་དབང་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་བསལ་ཁས། ཁ་
 ཅིག་རྒྱུན་མཁན་པོས། གོམས་ལས་མདུན་ན་གནས་པ་ལ། །འདིའོ་ཞེས་ནི་
 ཤེས་པ་གང་། །མངོན་དུ་བྱེད་བྱིར་དེ་ལ་ནི། །ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་
 འདོད། །ཅེས་གསུངས་པས། འདིའོ་སྣམ་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིད་ཀྱི་
 མངོན་སུམ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཡུལ་ལ་སྐྱབ་པས་འཇུག་པའི་རྟོག་པ་ཡོད་
 པར་ཐལ། འདིའོ་སྣམ་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། དེས་ན་རྒྱུན་མཁན་པོའི་ལྷགས་ནི་གོམས་པའི་དབང་གིས་དོན་
 མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་

ཡིན་ནོ། །དེ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། དབང་མངོན་
ནི་ཡུལ་ལ་སྤང་བ་ཅམ་གྱིས་འཇུག་པ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་ཡུལ་ངེས་པའི་རྣམ་
པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ།

འོ་ན་སློབ་དཔོན་གྱིས། མངོན་སུམ་ནི་གང་གིས་ཀྱང་ངེས་པར་བྱེད་
པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་
དབང་མངོན་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཞེད་དོ། །དེ་ཡང་
མི་འཐད་དེ། གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱིས་གཟུགས་གྱི་
མི་རྟག་པ་ངེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཟུགས་གྱི་མི་རྟག་པ་ལ་སྐྱབ་འཇུག་ཡིན་
པ་གང་ཞིག །ངེས་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་ཁས། བྱབ་སྟེ། ངེས་
པ་རྣམས་གྱིས་མ་ངེས་པ། །དེ་ནི་དེ་ལྟར་དེ་ཡུལ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། གཟུགས་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་
འཇུག་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། དབང་མངོན་ངེས་སྤྱི་ལ་
ཡིད་མངོན་ངེས་དཀའ་བའི་བྱེད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡིད་མངོན་ངེས་
ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་། ཆོས་མཆོག་གི་རྗེས་སུ་
འབྲངས་ནས་གཞན་ལུགས་དེ་རྣམས་དགག་པར་བྱ་སྟེ། དབང་མངོན་སྤྱད་
ཅིག་གཉིས་པ་པན་ཆད་ཡིད་མངོན་དུ་འདོད་པ་དང་དབང་མངོན་དང་ཡིད་
མངོན་སྟེལ་མར་སྐྱེ་བ་དང་མངོན་སུམ་འགྲོས་གསུམ་པ་དང་རྒྱན་གྱིས་ཡིད་
མངོན་འདོད་ཚུལ་རྣམས་མི་འཐད་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་གཟུགས་བལྟ་བ་
ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་དུས་ཀྱི་གཟུགས་གསལ་བར་སྤང་བའི་ཤེས་པ་ནི་

དབང་ཤེས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། དབང་ཤེས་མིན་ནོ་ཞེ་
ན། འོ་ན་དབང་ཤེས་གཞི་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་གཟུགས་ལ་བརྟུན་
ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་དུས་ཀྱིས་གཟུགས་གསལ་བར་སྤང་བའི་ཤེས་པ་དེ་
དབང་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འང་ཆོས་མཆོག་གིས། མིག་གེད་
པ་དང་ལྟན་པའི་ཆེ་གཟུགས་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མིག་བརྟེན་པ་ཁོ་ན་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡང་མིག་ལ་བརྟེན་པ་མེད་པར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་བཞི། ཡིད་མངོན་
སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་བཤད་པ། ཡིད་མངོན་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དབྱེད་པ། ཡིད་
མངོན་ཀྱི་རྒྱུ་གསུམ་དབྱེད་པ། ཡིད་མངོན་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ་དབྱེད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡིད་མངོན་ཡོད་པར་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆོད་
མས་གྲུབ་སྟེ། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆོད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཤེས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ཡང་འཐད་པར་དཀའ་བས། གཟུགས་ཤེས་པ་ནི་
རྣམ་པ་གཉིས་ཉེ། མིག་དང་ཡིད་ལ་བརྟེན་པའོ། །ཞེས་པའི་ལུང་ཆོས་ཅན།
རང་གི་བརྟེན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱེད་སྟེ། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གིས་
གྲུབ་སྟེ། ཆོས་མཆོག་གིས། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་སྐྱེ་བ་ལ་ཆོད་མ་གཞན་ནི་
བཅུ་ལ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཡིད་
ཀྱི་མངོན་སུམ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། རང་གི་བདག་རྒྱུན་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ལས་
དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཡིད་ཤེས་གང་ཞིག། རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་

བ། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་གྱི་མཆན་ཉིད། དབང་
པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྲས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
གཞན་རིག་གི་ཡིད་གྱི་ཤེས་པ་གང་ཞིག་ ཁྱོད་བྲལ་མ་འབྲལ་བ། གསུམ་པ་
ནི། ཡིད་མངོན་རང་གི་སྤྲ་ལོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་དབང་པོའི་མངོན་
སུམ་ནི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དང་། དེ་དང་དུས་མཉམ་པའི་དོན་དམིགས་རྒྱུན་དང་།
དུག་པོ་འདས་མ་ཐག་པ་ཡི། རྣམ་ཤེས་གང་ཡིན་དེ་ཡིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར། ཡིད་མངོན་རང་གི་སྤྲ་ལོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་རྣམ་ཤེས་ནི་
བདག་རྒྱུན་ཡིན་ཏེ། སྡེ་བདུན་གྱི་གཞུང་གང་དུ་ཡང་ཡིད་མངོན་གྱི་བདག་
རྒྱུན་གཞན་གསལ་པོར་མ་བཤད་ཅིང་དེ་ཡིད་མངོན་གྱི་བདག་རྒྱུན་ཡིན་པ་
ལ་རིགས་པས་གཞོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞུང་དེའི་དོན་ཡང་། ཡིད་མངོན་གྱི་དུས་སུ་འདས་ཤིང་སྤྲ་ལོགས་དེ་
མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡིད་དབང་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། རྣམ་
ཤེས་འདས་པ་ཡིད་དབང་དུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་འདས་པ་དངོས་
མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། ཡིད་མངོན་དེ་དབང་མངོན་གྱི་རྒྱུན་མཐར་
སྡེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྡེ་བ་གང་ཞིག་ དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་
ཡིད་མངོན་ཡིན་པ་དང་སྡེ་ལ་མར་སྡེ་བ་དང་འགྲོས་གསུམ་པ་དང་། རྒྱུན་
མཁན་པོའི་ལུགས་ཀྱི་ཡིད་མངོན་སྡེ་ཚུལ་རྣམས་མི་འཐད་པར་བསྐྱབས་
ཟེན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡིད་མངོན་རྒྱུན་མཐར་སྡེ་ཚུལ་ནི་མཐའ་གཞན་
འགོག་པའི་རིགས་པས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག་ ཡིད་མངོན་རྒྱུ་མཐར་སྐྱེ་ཚུ་ལ་འདི་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་གིས་
 གྲུབ་པ་ཡིན་གྱི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆོད་མས་མ་གྲུབ་སྟེ། སྐྱེ་ཚུ་ལ་འདི་ཤིན་ཏུ་
 རྟོག་གྲུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱེད་གཞི་ཡིད་མངོན་ཤིན་ཏུ་རྟོག་གྲུར་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཡིད་མངོན་སྐྱེ་ཚུ་ལ་དེ་ཤིན་ཏུ་རྟོག་གྲུར་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཤིན་ཏུ་རྟོག་གྲུར་ཡིན་ན་སྤྱོད་བྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་པ་གང་
 ཞིག་ ཡིད་མངོན་རྒྱུ་མཐར་སྐྱེ་ཚུ་ལ་ལུང་ལས་གསལ་བར་མ་བཤད་པའི་
 ཕྱིར་དོ། །དེ་ཡང་ཡིད་མངོན་རྒྱུ་མཐར་སྐྱེ་སྤྱི་པ་ཡིན་གྱི་མཐའ་གཅིག་
 ཏུ་སྐྱེ་བར་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མར་མའི་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མ་འཛིན་པའི་དབང་
 མངོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ལྟར་ན། འདིར་བསྟན་ཡིད་མངོན་དེ་སྐྱད་ཅིག་
 མ་གཅིག་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་རྒྱུ་ལྟར་ཏུ་སྐྱེ་བ་མིན་ཏེ། འདིར་བསྟན་ཡིད་མངོན་
 དེ་དབང་སྟོན་གྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་དགོས་པ་གང་ཞིག་ ཡིད་
 མངོན་གྱི་དུས་ན་དབང་མངོན་གྱི་རིགས་འདྲ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཚུར་
 མཐོང་གི་རྒྱུད་ལ་འདིར་བསྟན་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཆོད་མ་མེད་དེ། འདིར་
 བསྟན་ཡིད་མངོན་དེ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྟེ། ཆོད་མ་
 ཡིན་ན་ངེས་ཤེས་འདྲེན་དགོས་པ་གང་ཞིག་ ཚུར་མཐོང་གི་མངོན་སུམ་སྐྱད་
 ཅིག་མ་གཅིག་གིས་ངེས་ཤེས་འདྲེན་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་འདིར་བསྟན་
 ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཆོད་མ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། འཕགས་
 པའི་རྒྱུད་ལ་འདིར་བསྟན་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཆོད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 འཕགས་པའི་ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་བྱུང་ངེས་ཤེས་འདྲེན་པ་མི་

འགལ་ཏེ། སྒོ་གྲོས་ཆེན་པོ་མཐོང་ཉིད་ལས། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་
བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །འོ་ན་འདྲུག་ཤེས་ལྡེ་ཅིག་ཅར་འགགས་
པའི་ཆེ་ཡིད་མངོན་ལྡེ་ཅིག་ཅར་སྐྱེའམ་མི་སྐྱེ་ཞེ་ན། དེའི་ཆེ་ཡིད་མངོན་གང་
རུང་གཅིག་སྐྱེ་བ་སྤིད་ཀྱི་ལྡེ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཡིད་ཡུལ་
གང་ལ་འདྲིས་པ་ཤས་ཆེ་བ་དེའི་ཡིད་མངོན་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་གོམས་པ་ཆ་
མཉམ་ན་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེ་ན་སྐྱོན་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་རྒྱད་
ཐ་དད་པ་ལྟར་ཐལ་བ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བུག་དུ་གངས་མ་ངེས་པའི་
སྐྱོན་ཡོད་ཅེས་གསུང་ རོ། །

གསུམ་པ་རྩོད་སྤང་ལ། ཁོ་ན་དེ། ཡིད་མངོན་ཆོས་ཅན། ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་
གྱུར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆད་མས་བྱལ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་
པའི་སོ་སྐྱེའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆད་མས་བྱལ་པར་
ཐལ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སོ་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། འཕགས་པར་
ཐལ། རང་རྒྱད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱིས་བྱད་པར་
དུ་བྱས་པའི་ཤེས་པ་བྱལ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁ་ཅིག་ ཡིད་མངོན་ཤིན་
ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་མ་ཡིན་ཏེ། རང་སྒོ་རང་ལ་སྒྲོག་གྱུར་མི་སྤིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་
སྒོ་རང་ལ་སྒྲོག་གྱུར་ཡིན་པ་ལ། གཞན་ཡང་མངོན་སུམ་མེད་པས་ན། །སྒོ་
ནི་རྟགས་ལས་རྟགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གཞོན་བྱེད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གཞུང་ངེས་རྒྱལ་དཔོག་པས་རང་སྒོ་རང་ལ་སྒྲོག་གྱུར་

ཡིན་པར་འདོད་པ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི། རང་སློ་ཡང་ཡིན་སློག་གྱུར་ཡང་ཡིན་
 པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་འགོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་སློ་ཡང་ཡིན་སློག་
 གྱུར་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ཡིད་མངོན་
 དེ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ཀྱང་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་
 གྲུབ་སྟེ། དེས་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡིད་མངོན་
 སློག་གྱུར་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྤྱོད་རང་གི་ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་རྣམ་རྟོག་
 གི་གངས་རི་ཙམ་བརྒྱས་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་
 གྲུབ་པར་ཐལ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སློག་གྱུར་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སེམས་ཅན་གཞན་ལ་རྟགས་མེད་པའི། རྣམ་
 རྟོག་ལ་སོགས་མི་འགྲུབ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཡིད་
 མངོན་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱོད་ཡིན་དུ་གྱུར་པའི་ཚད་མིན་
 གྱི་སློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་བཞིར་གངས་རེས་པ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་ཚད་
 མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱོད་ཡིན་དུ་གྱུར་པའི་ཚད་མིན་གྱི་སློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཡིད་སྤྱོད་ལ་ལྟག་པར་ཆགས་དུས་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་དེ་སྤྱོད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དབང་མངོན་གྱི་རྒྱན་མཐར་ཡིད་མངོན་སྟེ་ལ། དེའི་སྤྱོད་
 ལོགས་རྣམས་སུ་མི་སྟེ་བའི་བྱད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱན་མཐར་དང་སྤྱོད་
 ལོགས་རྣམས་སུ་ཡིད་མངོན་གྱི་རྒྱན་གསུམ་ཚད་མ་ཚད་གི་བྱད་པར་མེད་
 པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱོད་ལོགས་རྣམས་སུ་དབང་མངོན་རྒྱན་

ཆགས་སུ་སྐྱེ་བས་ཡིད་མངོན་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་
ཏེ་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཡིད་མངོན་ཡིན་པར་ཐལ།
རང་གི་བདག་རྒྱུན་ཡིད་དབང་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཡིད་
ཤེས་གང་ཞིག་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དབང་མངོན་
གྱིས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བར་ཐལ་ལོ། །བྱབ་སྟེ། དེ་ཕྱིར་དབང་
པོའི་རྣམ་པར་ཤེས། །དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལས་བྱུང་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པས་
སོ་ཞེ་ན། རྒྱུན་མེད་དེ། གཞུང་དེས་ཡིད་མངོན་གྱི་མཆོན་གཞི་ཙམ་བསྟན་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་བཞི་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། དབང་མངོན་ཡང་མ་ཡིན། ཡིད་མངོན་ཡང་མ་ཡིན། རང་རིག་མངོན་
སུམ་ཡང་མ་ཡིན། རྣམ་འགྱུར་མངོན་སུམ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་
མངོན་སུམ་ལ་བཞིར་གྲངས་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཆད་མ་
ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་།
རང་གི་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་
གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་གང་ཞིག་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བ་ཡིན་ན་དབང་མངོན་
ཡིན་པས་མ་བྱབ་པར་ཐལ། རང་གི་བདག་རྒྱུན་ཡིད་དབང་ལས་དངོས་སུ་
སྐྱེས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཡིད་ཤེས་གང་ཞིག་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བ་ཡིན་ན་
ཡིད་མངོན་ཡིན་པས་མ་བྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གསུམ་པ་རང་རིག་
མངོན་སུམ་ལ། དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་མོ།

དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་

མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར། འོ་ན་སྤྱི་མཐོང་གི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དཔག་
 ཚད་མ་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་ནམ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་
 ནམ། རང་གི་ངོ་བོ་གཟུང་ནམ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ནམ།
 དེ་གཉིས་གང་དུའང་མ་གཏོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་
 ཚད་མ་ཡིན། དང་པོ་ཉལ་ན། སྤྱི་མཐོང་གི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དཔག་ཚད་མ་ཆོས་
 ཅན། རང་གི་གཟུང་ནམ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ། རང་གི་འཛིན་ནམ་ལ་མངོན་
 སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་རང་གི་གཟུང་ནམ་དང་རང་གི་འཛིན་ནམ་
 གཉིས་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་སྟོས་ནས་ཀྱང་གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟོག་བྱལ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། རང་
 གི་གཟུང་ནམ་གསལ་བར་སྤང་བར་ཐལ། དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྟོགས་ཁས། དེ་གཉིས་གང་དུའང་མ་གཏོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་
 མངོན་སུམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་གང་དུའང་མ་གཏོགས་པའི་
 རང་གི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟོག་བྱལ་དུ་ཐལ་བའི་སྟོན་མེད་དེ།
 རང་གི་འཛིན་ནམ་གསལ་བར་སྤང་ལ་གཟུང་ནམ་མི་གསལ་བར་སྤང་བའི་
 ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤྱི་མཐོང་གི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དཔག་ཚད་མ་ཅན། རྟོག་མེད་དང་རྟོག་པ་
 གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་འཛིན་ནམ་གསལ་བ་སྤང་ལ་གཟུང་ནམ་མི་
 གསལ་བར་སྤང་བའི་ཞེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འཛིན་ནམ་གཞལ་
 གྱ། གཟུང་ནམ་ཚད་མ། རང་རིག་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་ནམ་
 གཞག་འཐད་པར་ཐལ། སྤྱི་མཐོང་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་རང་གི་

འཇིན་ཀླུ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གྲངས་ཅན་སོགས་ཀྱིས་
སྡོ་སྤང་དབང་ཤེས་ཀྱིས་བདེ་བ་སྤྱོད་བར་ཁས་སྤངས་པ་ལ། དབང་པོའི་
སེམས་ནི་ངེས་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་གཞོན་གྱིད་བསྟན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
སྡོ་སྤང་དབང་ཤེས་ཀྱིས་རང་གི་འཇིན་ཀླུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
གཞན་ཡང་། སྤྱི་རྟག་འཇིན་གྱི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཁྱོད་རང་ལོག་ཤེས་
ཡིན་པ་དེ་སྤང་བར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་འཇིན་ཀླུ་ལ་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡིན་
པ་གང་ཞིག ཁྱོད་ལོག་ཤེས་ཡིན་པ་དང་ཁྱོད་ཀྱི་འཇིན་ཀླུ་གཉིས་པོ་ཡུལ་
དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་སྟོས་ནས་ཀྱང་བྱུང་བ་དེ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་དང་པོ་ཁས། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁྱོད་རང་ལོག་ཤེས་ཡིན་པ་དེ་ངེས་
པར་ཐལ། ཁྱོད་ཁྱོད་རང་ལོག་ཤེས་ཡིན་པ་སྤང་བའི་སྤྱོད་ལ་ཡུལ་ཡིན་པ་གང་
ཞིག ཁྱོད་ངེས་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཞེན་ཡུལ་ལ་ལོག་ཤེས་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྤྱི་རྟག་འཇིན་གྱི་རྟོག་པ་དེ་ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་ངེས་
པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཀླུ་ཤེས་བཅའ་པོའི་རང་བཞིན་
ལས་ལོག་ནས་རིག་པར་སྦྱེས་ཅམ་ལ་རང་རིག་ཏུ་འཇོག་པ་ཡིན་པས་རང་
རིག་ལ་ཡུལ་མེད་དེ། མར་མེ་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་གསལ་བར་སྦྱེས་ཅམ་ལ་རང་
གསལ་བ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ཐ་དད་མེད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་
ན། རང་རིག་ཆོས་ཅན། ཁྱོས་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་མེད་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་། གཟུང་ཀླུ་གཞལ་བྱ། འཇིན་ཀླུ་ཆད་
མ། རང་རིག་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་ཀླུ་གཞལ་མི་འཐད་པར་

ཐལ། རང་རིག་ལ་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་
ཆོད་མ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཆོད་མ་མ་ཡིན་
པ་ཐལ་ལོ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་གཉིས། མཆོན་ཉིད་དང་། མཆོན་གཞིའོ། །དང་
པོ་ནི། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད། ཁ་ནང་ཁོ་ནར་སྤྱོད་གས་པའི་ཤེས་
པ། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆོད་མའི་མཆོན་ཉིད། གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་
པ་གང་ཞིག་ཁ་ནང་ཁོ་ནར་སྤྱོད་གས་པའི་ཤེས་པ། གཉིས་པ་ནི། སྡོ་སྒྲིང་དབང་
ཤེས་ལྟ་བུ་ལ། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཆ་དང་། སྤྱོད་ཅུང་གྱི་ཆ་དང་གཉིས་
ཡོད་པའི་དང་པོ་གཟུང་རྣམ་དང་། གཉིས་པ་ནི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ།
འོ་ན་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡོད་པར་ཆོད་མ་གང་གི་གྲུབ་ཅེ་ན། སྤྱིར་རང་
རིག་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དུ་མ་གསུངས་གྲང་། འདིར་བློ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་
རང་རིག་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྡོ་སྒྲིང་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་
ཆོས་ཅན། རང་རིག་ཡོད་དེ། བློ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་
བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་མཐུན་དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འོ་
ན་རི་ལྟར་སྐྱབ་ཅེ་ན། སྡོ་སྒྲིང་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་བ་ཡོད་དེ། བློ་
པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཟུགས་བཞིན་ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་
རང་རིག་འགྲུབ་སྟེ། རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད་བ་ཡོད་པར་གྲུབ་ལ། སྤྱོད་
བ་ལ་རང་སྤྱོད་དང་གཞན་སྤྱོད་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་ཅིང་། གཞན་སྤྱོད་

རིགས་པས་ཁྱེད་པའི་བྱིར། ཏྲགས་མ་བྱུང་སྟེ། རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཤེས་
པས་ཉམས་སུ་སྐྱོང་བའི་བྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལ་སྐྱོང་བྱེད་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་
དང་། ཤེས་པ་བྱི་མ་ཡུལ་ལ་འཕོ་བ་མེད་པའི་ཉེས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྗེས་
སུ་སྐྱེས་པ་ལ་སྐྱོང་བྱེད་རྗེས་གཞན་དགོས་སམ། མི་དགོས། མི་དགོས་ན།
སྟོ་སྤང་དབང་ཤེས་ལ་སྐྱོང་བྱེད་རྗེས་གཞན་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་གང་ཞིག
རྒྱ་མཆན་མཚུངས་པའི་བྱིར། དགོས་ན། སྟོ་སྤང་དབང་ཤེས་སྐྱོང་བྱེད་ཐུག་
མེད་དུ་ཐལ། སྟོ་སྤང་དབང་ཤེས་དེ་སྐྱོང་བྱེད་རྗེས་གཞན་གྱི་སྐྱོང་དགོས།
སྐྱོང་བྱེད་རྗེས་གཞན་དེ་ལ་འང་སྐྱོང་བྱེད་རྗེས་གཞན་དགོས་པའི་བྱིར།
འདོད་ན། སྟོ་སྤང་དབང་ཤེས་ལ་སྐྱོང་བྱེད་མེད་པར་ཐལ་ལོ། ཉེས་པ་གཉིས་
པ་ནི། སྟོ་སྤང་དབང་ཤེས་བྱི་མ་ཆོས་ཅན། བྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་འཕོ་བར་
མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་སྤྲུལ་གཟུང་དོན་
དུ་བྱས་ནས་ཉམས་སུ་སྐྱོང་བའི་བྱིར། བྱིར་སྟེ། ཤེས་པ་སྤྲུལ་གཟུང་དོན་
དུ་བྱས་ནས་སྐྱོང་ན། རང་ལ་ཉེ་བའི་ཤེས་པ་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པ་བོར་ནས་
རིང་བའི་དོན་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པ་མི་རིགས་པའི་བྱིར་རོ།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོ་
ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ན། རང་གི་ངོ་བོ་སྤྲུལ་དོན་མིན། །དེ་བྱིར་དེ་
ལ་ཀུན་མངོན་སུམ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ།
གཞུང་དེས་ཤེས་པ་ཀུན་གྱི་སྟེང་གི་འཛིན་ཆུང་མངོན་སུམ་དུ་བསྟན་པ་ཙམ་
ཡིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་སྤྲུལ་མི་རྟག་ཏྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། གཞན་

མི་རིག་པར་ཐལ། རང་མི་རིག་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྤྱོད་ ཅི་སྟེ་རང་དངོས་མི་རིག་
ན། རི་ལྟར་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་རིག་ ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ།
དེའི་དོན་རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་ནམ་གྱིས་མི་རིག་ན་གཞན་མི་རིག་པར་བསྟན་
པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་ཀུན་རང་རིག་མ་ཡིན་ན། རྟོག་
པའང་རང་རིག་ཉིད་དུ་འདོད། ། ཅེས་པ་དང་། ཀུན་ལས་བརྟུས་གྱི་འགྲེལ་
པར། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ལྷག་དང་བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་རང་རིག་པ་ནི་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།
མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་རང་རིག་མཛོན་སྤྲུལ་གྱིས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་རང་
རིག་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། རང་རིག་པར་བྱེད་པས་རང་རིག་ཏུ་བཤད་པ་
མིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་རྣམ་འགྱུར་མཛོན་སྤྲུལ་ལ་ལྟ། མཛོན་དོན་བཤད་པ། མཆོན་
ཉིད། མཆོན་གཞིའི་དབྱེ་བ། ཡུལ་བདེན་བཞི་གཏན་ལ་དབབ་པ། ཐར་པ་
དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་རིགས་པས་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་ལོ། ། དང་པོ་ནི། ཚད་
མ་མཛོན། རྣམ་འགྱུར་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་མས་བསྟན། ། མ་འདྲེས་པ་ཡི་དོན་ཅམ་
མཐོང་། ཞེས་རྣམ་འགྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱུས་གྱིས་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་བསྟན་པ་ལྟར་རྟོགས་ནས་གོམས་
པར་བྱེད་པ་ལས། སྒྲ་སྒྱི་དང་དོན་སྒྱི་མ་འདྲེས་པའི་དོན་རང་མཆོན་ཅམ་
གསལ་བར་མཐོང་བའི་ཤེས་པ་དེ་རྣམ་འགྱུར་མཛོན་སྤྲུལ་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་
ནོ། ། དེས་ན་མཛོན་སྤྱོད་པའི་ལུགས་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣམ་

འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གསལ་བར་སྤང་བ་མ་ཡིན་
ཏེ། མངོན་སུམ་གྱི་སྤང་ཡུལ་ཡིན་ན་རང་མཆོན་ཡིན་དགོས་ལ། གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་རང་མཆོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་ཉོགས་པའི་སྒོས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དངོས་
སུ་ཉོགས་ལ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དངོས་
སུ་ཉོགས་ལ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཤུགས་
ལ་ཉོགས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཉོགས་པའི་རྗེས་དཔག་
གི་རྒྱན་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས། གོམས་བྱའི་དོན་ལ་གསལ་སྤང་ཐོབ་པ་
མི་སྲིད་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གསལ་བར་སྤང་བའི་རྣལ་འབྱོར་
མངོན་སུམ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་རུས་ཏེ། དེ་ཕྱིར་ཡང་དག་ཡང་
དག་མིན། །གང་གང་ཤིན་ཏུ་བསྐྱོམས་གྱུར་པ། །སྐྱོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་
ན། །དེ་གསལ་མི་ཉོག་སྒོ་འབྲས་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདིའི་
ལན་སྤར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་མཆོན་
ཉིད། ཡང་དག་པའི་དོན་བསྐྱོམས་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་འཕགས་རྒྱད་
གྱི་ཤེས་པ་གང་ཞིག་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་ཉོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བ། གསུམ་
པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། ཉན་
ཐོས་དང་། རང་རྒྱལ་དང་། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་
མོ། །དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་མཐོང་ལམ། སྐྱོམ་ལམ། མི་སྒྲོབ་ལམ། གསུམ་གསུམ་
ཡོད་དོ། །ཡུལ་གྱི་སྐྱོན་ས་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། རི་ལྟ་བུ་དང་རི་སྟེང་པ་མཁྱེན་

པའི་རྣམ་འགྱུར་མངོན་སུམ་མོ། །བཞི་པ་ལ་བཞི། བདེན་བཞིའི་གྲངས་ངེས།
གོ་རིམ་ངེས་པ། མཚན་གཞི། དེ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ནི། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙུག་པོ་ནི་བདེན་པ་བཞིར་
ངེས་ཏེ། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་དོར་བྱ་འཁོར་བ་ལ། རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་
དང་འབྲས་བུ་སྤྱུག་བསྐྱེད་བདེན་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། སྤང་བྱ་བྱ་ངན་ལས་
འདས་པ་ལ་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ཐབས་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་འཁོར་བ་
ལས་གྲོལ་བའི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་བདེན་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གཉིས་པ་ནི། བདེན་པ་བཞི་ལ་རྒྱ་འབྲས་དོན་གྱི་རིམ་པ་དང་། དུལ་
ཅན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་གཉིས་ལས་འདིར་ནི་ཕྱི་མའི་དབང་དུ་
བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོར་སྤྱུག་བསྐྱེད་མངོན་པ་རྟོགས་པ་འབྱུང་། དེ་ནས་
ཀུན་འབྱུང་། དེ་ནས་འགོག་པ། དེ་ནས་ལམ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར། དེ་ཡང་དང་པོར་འཁོར་བ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་ཉེས་དམིགས་བསམས་
པས་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལ་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་སྒོ་སྒྲིལ། དེ་སྒྲིལ་པ་ན་ཀུན་འབྱུང་ལ་
སྤོང་འདོད་ཀྱི་སྒོ་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། སྤྱུག་བསྐྱེད་རང་གི་ངོ་བོ་ཆེར་མ་འདོན་
པ་ལྟར་སྤོང་བའི་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལ་རྒྱ་ཡོད་
མེད་དང་རྒྱ་དེ་རྟག་གམ་མི་རྟག་སྟུང་དུ་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱུག་བསྐྱེད་རྒྱ་
མེད་དུ་འབྱུང་བ་དང་རྒྱ་རྟག་ན་སྤྱུག་བསྐྱེད་བསྐྱོག་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ལྟར་དབྱེད་པ་ན་ངེས་འགའ་སྤྱི་བའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་
ཡོད་པ་དང་མི་རྟག་པར་བྱུང་ལ། རྒྱ་མི་རྟག་པ་དེ་ཡང་གང་ཡིན་དབྱེད་པ་ན་

གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དེ་རྒྱ་ཡིན་པར་བྱབ་སྟེ། དེ་ལས་བདག་ལ་སྟེད་པ་
འབྱུང་ལ། དེ་ལས་བདག་གི་བདེ་བ་ལ་སྟེད་པ་འབྱུང་། དེ་ལས་བདེ་བ་སྐྱབ་
བྱེད་དབང་སོགས་བདག་གི་བ་ལ་སྟེད་པ་འབྱུང་ཞིང་། བདག་གི་བདེ་བ་
བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པ་ལས་འཁོར་
བར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། གང་ཞིག་བདག་མཐོང་དེ་ལ་ནི། །ང་
ཞེས་ཏྲག་ཏུ་ཞེན་པར་འགྱུར། །ཞེན་པས་བདེ་ལ་སྟེད་འགྱུར་ཞིང་། །ཞེས་
སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་དབྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་འབྱུང་
སྟོང་རྒྱས་སུ་མཐོང་བར་འགྱུར་བས་ཀུན་འབྱུང་དུས་གཉིས་པར་བསྟན། དེ་
ལྟར་མཐོང་བ་ན་སྐྱག་བསྐྱེད་འགོག་རྒྱས་དང་། སྐྱག་བསྐྱེད་འགགས་པའི་
འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་རྒྱས་སུ་མཐོང་བས་འགོག་བདེན་དུས་གསུམ་པར་
བསྟན། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡང་ལམ་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་པ་ལ་རག་ལུས་
པར་མཐོང་བས། ལམ་བདེན་དུས་བཞི་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་མཆོན་གཞི་ནི། སྐྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐྱག་བསྐྱེད་དང་། འགྱུར་
བའི་སྐྱག་བསྐྱེད་དང་། བྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱག་བསྐྱེད་རྣམས་སྐྱག་བསྐྱེད་
ཀྱི་བདེན་པ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་
ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་དང་། སྐྱག་བསྐྱེད་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ནི་འགོག་པའི་
བདེན་པ་དང་། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ལམ་གྱི་
བདེན་པ་ལོ། །བཞི་པ་ལ་གཉིས། ལོག་རྟོག་བཅུ་དྲུག་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་
དང་འགལ་བ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱག་བསྐྱེད་བདེན་

པའི་ལོག་ཏྟག་བཞི་ནི། གཙང་བ་དང་བདེ་བ་དང་རྟག་པ་དང་བདག་ཏུ་འཛིན་
 པའོ། །ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་ལོག་ཏྟག་བཞི་ནི། སྤྱུག་བསྐྱེད་རྒྱ་མཐོང་དུ་
 འཛིན་པ་དང་། མི་མཐུན་པ་རྒྱུར་འཛིན་པ་གཉིས་ལས་སྤྱི་མ་ལ་ཡང་། རྒྱ་
 གཅིག་འབའ་ཞིག་ལས་སྤྱི་བར་འཛིན་པ་དང་། དབང་སྤྱུག་སོགས་ལས་
 སྤྱི་བར་འཛིན་པ་དང་། རང་བཞིན་རྟག་ལ་གནས་སྐབས་འབྱུར་བར་འཛིན་
 པའོ། །འགོག་བདེན་གྱི་ལོག་ཏྟག་བཞི་ནི། ཐར་པ་ཡེ་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང་།
 ཟག་བཅས་གྱི་བྱད་པར་འགའ་ཞིག་ཐར་པར་འཛིན་པ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱེད་གྱི་
 བྱད་པར་འགའ་ཞིག་ཐར་པར་འཛིན་པ་དང་། ཐར་པ་ཡོད་ཀྱང་སྦྲར་སྤྲོག་པར་
 འཛིན་པའོ། །ལམ་བདེན་གྱི་ལོག་ཏྟག་བཞི་ནི། ཐར་ལམ་ཡེ་མེད་དུ་འཛིན་
 པ་དང་། བདག་མེད་རྟགས་པའི་ཤེས་རབ་ཐར་ལམ་མ་ཡིན་པར་འཛིན་པ་
 དང་། བསམ་གཏན་གྱི་བྱད་པར་འགའ་ཞིག་ཐར་ལམ་དུ་འཛིན་པ་དང་། སྤྱུག་
 བསྐྱེད་གཏན་ནས་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་མེད་པར་འཛིན་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་
 ཏེ། རེས་འགའ་སྤྱི་བའི་ཕྱིར། སྤྱུག་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ལས་དང་ཉོན་
 མོངས་པའི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རོན་
 གཞན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་
 གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བདག་མེད་པའི་ཕྱིར། མེད་པ་ཆོས་ཅན། ཀུན་འབྱུང་གི་
 རྒྱུ་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲས་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་
 འབྱུང་གི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲས་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཡང་ཡང་སྤྱེད་པའི་ཕྱིར།

རབ་སྐྱེའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲས་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། སྤྱིད་
པའི་སྤྱིད་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ལྟན་ཅིག་
བྱེད་རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱག་བསྐྱེད་སྤངས་པའི་
བྲལ་བ་ཆོས་ཅན། འགོག་བདེན་གྱི་འགོག་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་
སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞི་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་
སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གྲུ་ལོ་མ་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། བན་བདེའི་
ངོ་བོར་གྱུར་བའི་ཐར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ།
སྤངས་པ་སྤྱར་མི་སྟོག་པའི་ཐར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། ལམ་བདེན་གྱི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཐར་
པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་བགྲོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་པའི་རྣམ་
པ་ཡིན་ཏེ། མི་རིགས་པ་ཉོན་མོངས་པའི་དངོས་གཉེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱུག་
པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྤྱུག་པའི་
ཕྱིར། དེས་འབྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་གཏན་ཟད་དུ་བྱེད་པའི་
ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་
པོ་ལ་བཞི། བྱེ་བྲག་པའི་ལུགས། གངས་ཅན་པའི་ལུགས། གཅེར་བྱ་པའི་
ལུགས། དཔྱོད་པ་པའི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་པའི་ལུགས་ལ། རྩ་ས་
དང་ཡོན་ཏན་ལས་དང་སྤྱི། །བྱེ་བྲག་འདུ་བ་རྣམ་པ་དུག །ཅེས་པའི་ཚུལ་
གྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཆོག་གི་དོན་དུག་ཏུ་འདུས་པར་འདོད་ཅིང་། དེའི་

ནང་ནས་རྒྱལ་ལ་ཐམས་ཅད་སོང་བ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱལ་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་
 སོང་བའི་རྒྱལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འབྲུང་བ་བཞི་དང་ཡིད་དོ། །གཉིས་
 པ་ནི། བདག་དུས་སྤྱོད་གས་ནམ་མཁའ་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཡང་རྒྱལ་ལ་རྟག་པའི་
 རྒྱལ་དང་མི་རྟག་པའི་རྒྱལ་གཉིས་ལས། བདག་དུས་སྤྱོད་གས་ནམ་མཁའ་ནི་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྟག་པའི་རྒྱལ་ཡིན་ལ། འབྲུང་བཞི་ལ་རགས་པ་དང་
 རྩལ་སྤྱ་རབ་གཉིས་ལས། །དང་པོ་ནི། མི་རྟག་པ་ཡིན་ལ། བྱི་མ་ནི་རྟག་རྒྱལ་
 ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་ཡིན་ན་ཁོ་རྩལ་བྱེད་ཀྱི་རྩལ་སྤྱ་ཡོད་དགོས་པ་ལས་
 མེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཅིའི་བྱིར་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། རང་རྒྱ་ཐུབ་པས་གཞན་ལ་
 རྟོན་མི་དགོས་ཤིང་། ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་གྱི་རྟོན་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཡོན་
 ཏན་ལ་དབྱེ་ན། གཞུགས་ཅི་རོ་རེག་གངས་ཚད་དང་། །སོ་སོ་དང་ལྡན་རྣམ་
 དབྱེ་དང་། །གཞན་དང་གཞན་མིན་སྒོ་རྣམས་དང་། བདེ་སྤྱུག་འདོད་དང་
 འབད་པ་དང་། །སྤྱི་གཤེད་འདོད་སྤྱུམ་འདུས་བྱས་དང་། །ཆོས་དང་ཆོས་མིན་
 ཉི་ཤུ་བཞི། །ཞེས་ཉེར་བཞི་ཡོད་དོ། །ཡོན་ཏན་གྱི་རོ་བོ་གང་ཞེ་ན། །རྒྱལ་ལ་
 བརྟེན་པ་དང་། །ཡོན་ཏན་གཉིས་པ་མི་བརྟེན་པ་དང་། །འཕྲོད་པ་འདུ་བའི་རྒྱ་
 བྱེད་པ་དང་། །རྟགས་ལ་མི་སྤྱོད་པའོ། །འོ་ན་དེ་དག་རྒྱལ་གང་གི་ཡོན་ཏན་
 ཡིན་ཞེ་ན། གཞུགས་ནི་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཞུང་བྱ་ཡིན་པས་ས་སྐྱ་མེ་གསུམ་
 ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་། ཅི་ནི་སྤྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གཞུང་བྱ་ཡིན་པས་ས་སྐྱ་དང་། རོ་
 བོ་སྤྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གཞུང་བྱ་ཡིན་པས་ས་སྐྱ་དང་། རེག་བྱ་ནི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་
 ཤེས་ཀྱི་གཞུང་བྱ་ཡིན་པས་འབྲུང་བ་བཞི་ཀའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ། ། གངས་

ནི་གཅིག་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་དངོས་
པོ་ཞིག་གོ། །དབྱེ་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་དོ། །ཆད་ནི་ཆེ་ཆུང་
ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་གོ། །དབྱེ་
ན་ཆེན་པོ་དང་ཆུང་དུ་དང་རིང་པོ་དང་སྤང་དུ་སྟེ་བཞིའོ། །ཆེན་པོ་ལ་ཉག་
པའི་ཆེན་པོ་དང་མི་ཉག་པའི་ཆེན་པོའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་དུས་ཕྱོགས་ནམ་
མཁའ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་ལ་མཆོག་ཏུ་ཆེན་པོ་ཞེས་གྲང་
བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྩལ་སྤྲོ་གསུམ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་རྫས་ཀྱི་
ཆད་ཡིན་ནོ། །ཆུང་དུ་ལ་ཡང་ཉག་པ་དང་མི་ཉག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩལ་
སྤྲོ་རབ་ཡིད་ལ་ལྷུ་མ་པོར་སྤང་བའི་རྫས་ཀྱི་ཆད་དུ་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི་
རྩལ་སྤྲོ་རབ་གཉིས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་རྫས་ཀྱི་ཆད་དོ། །རིང་པོ་ནི་རྩལ་སྤྲོ་
གསུམ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་རྫས་ཀྱི་ཆད་ཡིན་ལ། སྤང་དུ་ནི་རྩལ་
སྤྲོ་གཉིས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་རྫས་ཀྱི་ཆད་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མཆོག་ཏུ་ཆེན་
པོ་མ་གཏོགས་པའི་རྫས་ཀྱི་ཆད་རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པའི་
རྫས་ཀྱི་ཆད་ཡིན་ནོ། །སོ་སོ་བ་ནི། ཀ་བུ་མ་ལྟ་བུ་སོ་སོ་བའི་ཐ་སྙད་འཇུག་
པའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་གོ། །ལྟན་པ་ནི། ལྟན་བྱའི་གནས་སྐབས་
ན་སྤལ་མ་རྣམས་སྤང་བ་ལ་འདི་རྣམས་ནི་སྤང་བའོ་སྤམ་དུ་འཇིན་པའི་སྟོན་
རྒྱར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་གོ། །རྣམ་དབྱེ་ནི། སྤང་སྤང་བ་བྱིས་སོ་སོར་
སོང་བ་ལ་བྱེ་བར་འཇིན་པའི་སྟོན་རྒྱར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་གོ། །གཞན་
ནི་བུ་མ་པ་ལྟ་བུ་ཀ་བ་ལྟ་བུ་ལས་གཞན་དུ་འཇིན་པའི་སྟོན་རྒྱར་གྱུར་པའི་

དངོས་པོ་ཞིག་གོ། །གཞན་མིན་པ་ནི། བྱམ་པ་ལྟ་བུ་རང་ལས་གཞན་མ་ཡིན་
པར་འཇིན་པའི་སྒྲིའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་གོ། །སྒྲིའི་རྒྱུར་མི་འཇུག་
ཞེས་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེ་རྒྱུ་མི་རང་ཉིད་རིག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡིད་ཀྱི་རྒྱུ་
ཞེས་ཀྱི་རིག་བྱེད་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།།

བདེ་བ་ནི་སེམས་པ་དང་། སྤྱུག་པ་ནི་གདུང་བ་དང་། འདོད་པ་ནི་འདོད་
ཆགས་དང་། ལྡང་བ་ནི་ཞེ་སྤང་དང་། འབད་པ་ནི་རྩོལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་རྒྱུ་མི་
ནི་བེམ་པོ་ཡིན་ཞིང་རང་གང་ལ་ལྡན་པའི་ཡོན་ཏན་ཅན་དེ་ལས་རྫས་ཐ་དང་
པ་དང་། ཐ་སྤྱད་པའི་ཚད་མས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།། །སྤྱི་བ་ནི་ཡན་ལག་
ཅན་བྱེད་པར་གསུམ་ལྡན་ཀྱི་རྫས་ཐུར་དུ་འབྲེན་པར་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་
ཞིག་གོ། །གཤེར་བ་ནི་ཚུའི་ཡོན་ཏན་དང་། རྩོ་བ་ནི་མེའི་ཡོན་ཏན་དང་། སྤྱུ་
པ་ནི་སྤྱུ་ལྟ་བུ་དང་ཚུ་སྤྱད་པའི་རྫས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུ་འདོད་དོ།།

འདུས་བྲས་ལ་དབྱེ་ན། རྒྱུགས་དང་། བག་ཆགས་དང་། གནས་པ་
འཇིག་པ་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། འབད་རྩོལ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་བྱེད་པར་
ཞིག་སྟེ། དཔེར་ན། མདའ་འཕངས་པ་འབད་རྩོལ་གྱིས་བསྐྱེད་པས་བར་དུ་
ས་ལ་མི་ལྟང་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །དེ་ཡང་མདའ་དང་འབད་རྩོལ་ལས་དོན་
གཞན་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་གོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་རྒྱུ་རྒྱུ་ཞེས་ལས་སྐྱེས་པ་དང་
རང་འབྲས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་པའི་དོ་བོར་གྱུར་པ་ཞིག་གོ། །དེ་ཡོད་
པར་ཅིས་གྲུབ་ཅེ་ན། མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་བྲན་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱགས་ལས་
འགྲུབ་སྟེ། མཐོང་ཐོས་ཀྱི་བག་ཆགས་མ་བཞག་ན་སྤྱིས་བྲན་པ་སྐྱེ་བ་མི་

འབད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ནི། འབད་པས་གནས་པར་བྱས་ཀྱང་འབད་པ་
བཏང་བ་ན་སྤར་གྱི་ངི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འདུག་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཤིང་
ཏ་ལའི་འདབ་མ་འབད་པས་བརྒྱུངས་པ་བཏང་བ་ན་སྤར་བལྟ་བ་པ་བཞིན་དུ་
སྤར་ཡང་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །ཆོས་ནི་བྱས་དང་མཆོད་སྦྱིན་སོགས་མ་འོངས་
པ་ན་བདེ་བ་སྟེར་བར་བྱེད་པའི་ལས་སོ། །ཆོས་མིན་པ་ནི་མ་འོངས་པ་ན་
སྦྱག་བསྐལ་སྟེར་བར་བྱེད་པའི་ལས་སོ། །དེས་ན་སྟོ་དང་བདེ་སྦྱག་འདོད་
སྤང་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་པ་དང་འབད་པ་དང་འདུས་བྱས་ཏེ། དགྲུ་ནི་བདག་
ཁོ་ནའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ། །རྒྱས་པར་བྱེ་ན། སྟོ་ལ་ལྟ་དང་འདུས་བྱས་ལ་
གསུམ་དུ་བྱེ་བས་བཅོ་ལྔ་ཡོད་དོ། །འོ་ན་བདག་གི་ངོ་བོ་གང་ཞེ་ན། ཡོན་ཏན་
དགྲུ་པོའི་ཉིན་བྱེད་པ་དང་། ལུས་དབང་སྟོ་གསུམ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ཡིན་
པ་དང་། ཡོན་ཏན་དགྲུ་པོ་དེ་རང་ལ་འཕྲོད་པའི་རྒྱ་བྱེད་པ་དང་། རྟག་པ་དང་།
ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པའོ། །འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་བདག་ཡོད་པར་ཅིས་གྲུབ་ཅེ་ན། དེ་
ལྟ་བུའི་བདག་མེད་ན་ལས་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་རྣམས་སྟོང་བ་པོ་མེད་པ་
དང་། གཞན་གྱིས་ལས་བྱས་པ་གཞན་གྱིས་སྟོང་བ་དང་། ལས་བྱས་པ་ཆུད་
ཐོས་པ་དང་། ལས་མ་བྱས་པ་དང་ཕྱད་པར་འགྱུར་བས། ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་
རྣམས་སྟོང་བ་པོའི་བདག་རྟག་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་བདག་གི་ངོ་བོ་རྟག་པ་ཡིན་ན། དེ་ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་རྣམས་སྟོང་
སྟོང་བ་པོ་ཡིན་པར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། བདག་གི་ངོ་བོ་རྟག་པ་
ཡིན་ཀྱང་། བདག་ལ་འདུ་བའི་ཤེས་པ་དང་འབད་པ་ལ་སོགས་པས་ལས་

བྱེད་པ་ལ་བདག་གིས་ལས་བྱེད་པ་ཞེས་པ་དང་། བདག་ལ་འདུ་བའི་རྣམ་
ཤེས་ཀྱིས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་སྤྱིང་བ་ལ་བདག་གིས་བདེ་བ་སྤྱིང་བར་
འཛོག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བདག་ལ་འདུ་བའི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་
གཟུགས་མཐོང་བ་ལ་བདག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བར་འཛོག་པ་བཞིན་
ནོ། །གལ་ཏེ་བདག་གི་ངོ་བོ་རྟག་པ་ཡིན་ན་བདག་སྤྱི་འཆི་བྱེད་པར་འགལ་
ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། བདག་རྟག་ཀྱང་དེ་ལྟས་དབང་སྒོ་སོགས་དང་གསར་
དུ་འབྲེལ་བ་ལས་བདག་སྤྱི་བ་དང་། དེ་དེ་རྣམས་དང་གསར་དུ་བྲལ་བ་ལས་
འཆི་བར་འཛོག་པའི་ཕྱིར་དོ། །དཔེར་ན་འདུས་མ་བྲས་ཀྱི་རྣམ་མཁའི་ངོ་བོ་
རྟག་པ་ཡིན་ཡང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འདུ་འགོད་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། གསོན་ལྟས་ཆོས་ཅན། བདག་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། སློག་
ལྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་བདག་ཡོད་པར་གྲུབ་
བོ། །ལས་ལ་བརྒྱུད་ས་བསྐྱམས་འདེགས་འཛོག་འགོ་བ་དང་ལྗེའོ། །སྤྱི་ལ་
ཡོད་པ་ཉིད་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་ལ་བྲུབ་པའི་སྤྱི་དང་། བ་ལང་ཉིད་ལྟ་བུ་ཉི་ཆེ་
བའི་སྤྱི་གཉིས་སོ། །བྱེ་བྲག་ནི། སོ་སོར་མ་འབྲེས་པའི་གསལ་བ་རྣམས་ཡིན་
ལ། དེ་ཡང་སྤྱི་གསལ་བྱེད་དུ་འདོད་དོ། །འདུ་བ་ནི་རྩ་ལ་སོགས་པ་རྟེན་དང་
བརྟེན་ཅན་དུ་འདུ་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཆིག་གི་དོན་གཞན་ལྟ་ལས་ངོ་བོ་
གཞན་དུ་འདོད་དོ། །ཇི་སྲིད་ཡོན་ཏན་དགུ་པོ་དེ་བདག་ལ་འཕྲོད་པ་འདུ་བ་
དེ་སྲིད་དུ་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ལས་བསགས་ནས་བདེ་འགོ་དང་ངན་
འགོར་འཁོར་བར་འགྱུར་ཞིང་། བདག་གི་བ་རྣམས་སྤྱག་བསྐྱེད་དུ་བསྐྱོམས་

ནས་ཡོན་ཏྲན་རྣམས་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཏེ། བདག་ཏྲག་པ་འབའ་ཞིག་
གནས་པ་དེའི་ཆེ་འཁོར་བ་ལས་ཐར་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་དོ། །གཉིས་པ་གྲངས་
ཅན་གྱི་ལུགས་ནི།

གྲངས་ཅན་གྱི་ལུགས་ལ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཉེར་ལྟར་གྲངས་ངེས་
པར་འདོད་ལ། ཉེར་ལྟ་གང་ཞེ་ན། བདག་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བྱ་དང་། གཙུ་བོ་
དང་། ཆེན་པོ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། དེ་ཙམ་ལྟ་དང་། དབང་པོ་བརྟུ་གཅིག་དང་།
འབྱུང་བ་ལྟོ། །བདག་ཡོད་པར་གང་གིས་བྱུབ་ཅེ་ན། སྐྱེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
བདག་ཡིན་ཏེ། བཅིང་ཐར་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་
ནས་བདག་ཡོད་པར་བྱུབ་ཅིང་། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་བྱེད་དེ།
འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་
སོགས་བདག་གི་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བྱུབ་ལ། དེ་ལྟར་ན་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོའི་
བདག་ཡོད་པར་བྱུབ་པོ། །སྤྱི་དང་གཙུ་བོ་དང་རང་བཞིན་རྣམས་རྣམ་གྲངས་
ཡིན་ལ། རོ་བོ་ནི་རྟུལ་སྤོང་སྤོང་བས་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་གནས་སྐབས་
མི་གསལ་བར་རྟུས་པའི་རོ་བོར་གནས་པ་ནི་གཙུ་བོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་
གཙུ་བོ་ཡོད་པར་གང་གིས་བྱུབ་ཅེ་ན། གསལ་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏྲན་
གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་རྟུས་པའི་རོ་བོ་བྱུར་པའི་གཙུ་བོ་ཡོད་དེ། རིགས་གཅིག་
པའི་སྤྱོད་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡོན་ཏྲན་གསུམ་གྱི་རིགས་ཆ་མཉམ་པ་
རྗེས་སུ་འགོ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་དུ་མས་འབྲས་བྱ་གཅིག་སྤྱོད་
པའི་རྟུས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་གྱི་ས་བོན་ལས་ནས་གྱི་སྤྱ་བྱ་འབྱུང་

ལ། སྤྱན་མའི་ལྷ་གྲུ་མི་འབྱུང་བའི་དབྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁམས་གསུམ་
 པོ་འདི་དབྱེར་མེད་དུ་ཐིམ་པར་འགྱུར་བའི་གནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 ཉགས་ལྷ་བཀོད་དེ། བྱད་པར་ཆོད་ཕྱིར་རྗེས་འགྲོའི་ཕྱིར། རུས་པའི་སྒོ་ནས་
 འབྱུག་པའི་ཕྱིར། །རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དབྱེར་ཡོད་ཕྱིར། །རང་བཞིན་སྤྱོད་ཆོགས་
 དབྱེར་མེད་ཕྱིར། །མི་གསལ་བ་ཡི་རྒྱ་ཡོད་དོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །སྒོ་དང་
 ཆེན་པོ་ནི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཕྱི་ནས་ཡུལ་དང་ནང་ནས་
 སྤྱིས་བུ་གཉིས་ཀའི་གཟུགས་བརྒྱན་འཆར་བ་མེ་ལོང་ངོས་གཉིས་བ་ལྷ་བུ་
 ཞིག་ཡོད་དོ། ང་རྒྱལ་དང་སྤྱོད་སེམས་པ་ནི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ། དབྱེ་ན་སྤྱིང་
 སྟོབས་ཅན་གྱི་ང་རྒྱལ་དང་། །རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཅན་གྱི་ང་རྒྱལ་དང་། །ལྷན་
 བ་ཅན་གྱི་ང་རྒྱལ་ཉེ་གསུམ་མོ། །དེ་ཙམ་ལྷ་ནི། གཟུགས་སྤྱི་དེ་རོ་རེག་བྱ་
 ལྷོ། །དབང་པོ་བརྒྱ་གཅིག་ནི། མིག་དང་རྩ་བ་དང་སྒྲ་དང་སྤྱེ་དང་པགས་པའི་
 དབང་པོ་སྟེ་སྒྲོའི་དབང་པོ་ལྷ་དང་། ངག་དང་། ལག་པ་དང་རྒྱང་པ་དང་། རྒྱབ་
 དང་། འདོམས་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ་ལས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྷ་དང་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་
 རྣམས་ཡིན་ནོ། །འབྱུང་བ་ལྷ་ནི། ས་ཚུ་མེ་རླང་ནས་མཁའ་འོ། །ཞེས་བྱ་ཉར་
 ལྷ་ལ། རྒྱ་ཡིན་ལ་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པ། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ། འབྲས་
 བུ་ཡིན་ལ་རྒྱ་མ་ཡིན་པ། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་དེ།
 དབང་ལྷག་ནག་པོའི་གཞུང་ལས། རྩ་བའི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་འགྱུར་མིན་
 ལ། །ཆེན་པོ་སོགས་བདུན་རང་བཞིན་རྣམ་པར་འགྱུར་ཞིང་། །བརྒྱ་བྱག་པོ་ནི་
 རྣམ་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། །སྤྱིས་བུ་རང་བཞིན་མ་ཡིན་རྣམ་པར་འགྱུར་མིན། །ཞེས་

འབྱུང་བ་ལྟར། ཅ་བའི་རང་བཞིན་རྒྱ་ཡིན་གྱི་རྣམ་འབྱུང་མ་ཡིན་ནོ། །ཆེན་
པོ་སོགས་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། ཅ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་འབྲས་
བུ་ཡིན་ལ། རང་གི་རྣམ་འབྱུང་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཅུ་དྲུག་པོ་ནི་
འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། ང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མ་
ཡིན་ཏེ། རང་གི་འབྲས་བུ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། བདག་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་ནི་
རྒྱ་ཡང་མ་ཡིན་འབྲས་བུ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ནི། སྐྱེས་བུ་ཡུལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་
འདོད་པ་སྐྱེས་པའི་ཆེ། སྐྱེས་བུའི་འདོད་པ་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་དང་སྐྱེས་བུ་
གཉིས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྦྱར་ནས་རྣམ་འབྱུང་རྣམས་འབྱེན་པར་བྱེད་དེ། གཙུ་པོ་
ལས་སྒོའམ་ཆེན་པོ་འབྱུང་ལ། དེ་ལས་ང་རྒྱལ་འབྱུང་། ང་རྒྱལ་གསུམ་ཡོད་
པ་ལས། སྙིང་སྙོལས་ཅན་གྱི་ང་རྒྱལ་ལས་དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་འབྱུང་། རྣམ་
པར་འབྱུང་བ་ཅན་གྱི་ང་རྒྱལ་ལས། དེ་ཙམ་ལྟ་འབྱུང་ལ། དེ་ལས་འབྱུང་བ་
ལྟ་འབྱུང་ངོ། །ཐུན་པ་ཅན་གྱི་ང་རྒྱལ་ནི། །དེ་གཉིས་ཀའི་འཇུག་བྱེད་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལྟར་རི་སྲིད་དུ་རང་བཞིན་དང་སྐྱེས་བུ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་ནས་ཡུལ་ལ་
ལོངས་སྤྱོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་འཁོར་བ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་དང་སྐྱེས་བུ་ཐ་དད་དུ་
ཤེས་ནས་གོམས་པར་བྱས་པས་མངོན་ཤེས་ཐོབ་པའི་ཆེ། མངོན་ཤེས་ཀྱིས་
གཙུ་པོ་ལ་བལྟས་པས་གཙུ་པོ་སྐྱེངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱེས་བུ་དང་བྲལ་བར་
འབྱུང་ལ། དེའི་ཆེ་རྒྱ་ལོག་པའི་རིམ་གྱིས་རྣམ་འབྱུང་རྣམས་ཀྱང་སྤྱོད་ཅིང་།
བདག་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཆེ་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་

ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

གསུམ་པ་གཅེར་བྱ་པའི་ལུགས་ནི། གཅེར་བྱ་པའི་ལུགས་ལ། ཤེས་བྱ་
 ཐམས་ཅད་དོན་དགྲུང་འདུས་ཏེ། སྟོག་དང་། ཟག་པ་དང་། སྟོམ་པ་དང་། དེས་
 པར་རྒྱ་བ་དང་། འཆིང་བ་དང་། ལས་དང་། སྟོག་པ་དང་བསོད་ནམས་དང་།
 ཐར་པའོ། །དེ་ལ་སྟོག་ནི་བདག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྦྱེས་བྱའི་ལུགས་ཀྱི་ཚད་ཇི་
 ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །ཟག་པ་ནི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་
 ཏེ། དེའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་ཟག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོམ་པ་ནི་ཟག་
 པ་འགོག་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ལས་གསར་དུ་མི་གསོག་པའོ། །དེས་པར་རྒྱ་བ་
 ནི། ཟས་མི་བ་བ་དང་། ལུས་གདུང་བ་ལ་སོགས་པའི་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་སྤར་
 བསགས་པའི་ལས་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ལས་བདེ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །འཆིང་བ་ནི། ལོག་པར་ལྟ་བའོ། །ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ།
 ཕྱིས་སྤྱིང་བར་འགྱུར་བ་དང་། མིང་དང་། རུས་དང་། ཆེའོ། སྟོག་པ་ནི་ཆོས་
 མིན་པའོ། །བསོད་ནམས་ནི་ཆོས་སོ། ། ཐར་པ་ནི། དཀའ་ཐུབ་ལ་སོགས་
 པས་སྤར་བྱས་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་བདེ་པར་བྱས་ཤིང་། ལས་གསར་དུ་མ་
 བསགས་པས། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིང་ན་འདུག་པའི་གནས་འཇིག་
 རྟེན་འདུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གདུགས་དཀར་པོ་གྲེན་ལ་བསྐྱངས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་
 པས་དེར་འགོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་འང་། རྒྱལ་བ་དམ་པས། ཀའ་རྒྱ་སྟོས་མེ་
 ཏོག་དང་། །བ་ཞོ་བ་མོ་ཐུ་ཏིག་མདོག་ །གདུགས་དཀར་བཟུང་བའི་དབྱིབས་
 འདྲ་བ། །ཐར་པ་ཡིན་པར་རྒྱལ་བས་བཤད། །ཅེས་འབྱུང་དོ།

བཞི་པ་དཔྱེད་པ་པའི་ལུགས་ནི། དཔྱེད་པ་པའི་ལུགས་ལ། རིག་བྱེད་
ལས་གང་སྤང་བ་ནི་རང་བྱུང་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲོ་
བཏགས་ནས་མཆོད་སྦྱིན་ལ་སོགས་པ་འབའ་ཞིག་གིས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་
འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་མཐོ་རིས་དང་ཐར་པ་ཅ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱི། ཐམས་ཅད་
མཐེན་པ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲུར་བ་འདེབས་ཏེ། ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་
མཐེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དག་སྒྲ་བའི་ཕྱིར། སྦྱོན་རྣམས་བད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་
དང་སྒོ་དང་དབང་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲུའོ།

དེ་ཡང་རིག་བྱེད་བཞི་ཆད་མར་སྒྲ་བས་ན་རིག་བྱེད་པ་ཞེས་གྲང་བྱ་
ལ། རིག་བྱེད་བཞི་ནི། སྙན་དག་གི་རིག་བྱེད་དང་། སྲིད་སྤངས་ཀྱི་རིག་བྱེད་
དང་། དེས་བརྗོད་ཀྱི་རིག་བྱེད་དང་། མཆོད་སྦྱིན་ཀྱི་རིག་བྱེད་དོ། །རིག་
བྱེད་དེ་དག་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་པ་ཡིན་ཀྱི། འདོད་པའི་
དབང་གིས་དོན་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་འཇུག་པ་མིན་ནོ། །དེས་ན་རིག་བྱེད་ཀྱི་
སྒྲ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྦྱེས་བྲས་མ་བྲས་པའི་
ཕྱིར་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་བདེན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་དོ། །གཞན་སྡེ་འདི་
རྣམས་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་བུང་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་འདྲུ་
གཉིས་ཡོད་དེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་འདྲུ་ནི། འཁོར་
བའི་སྦྱེ་འཆིས་བསྐྱུས་པའི་སྤྱུག་བསྐྱུས་སྦྱོན་ཆད་པར་འདོད་པ་དང་། དེ་དག་
གི་ཙྰ་བ་གང་ཟག་གི་བདག་དང་། གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་རྟག་པར་འདོད་པ་
འགལ་ཏེ། སྦྱུ་མ་ལོག་པར་འབྲས་བུ་མི་སྡོག་ཅིང་། རྟག་དངོས་དུས་ནམ་ཡང་

མི་ལྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་བུར་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་འདུན། སྐྱུག་བསྐྱེལ་
འགགས་པའི་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་རིགས་
པས་གྲུབ་པ་འགལ་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡོད་ན་འཁོར་བའི་སྐྱུག་
བསྐྱེལ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ནན་གྱིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

དཔྱེད་པ་པའི་ལུགས་འགོག་བྱེད་རྒྱས་པར་རྩ་བའི་གཞུང་ལས་བཤད་
ལ། འདིར་རིག་བྱེད་གྱི་སྐྱོ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་གྱིས་རིག་བྱེད་གྱི་སྐྱོ་ཏྱག་པ་
གཟུང་དོན་དུ་གསལ་ལ། གཞོད་བྱེད། སློ་ནི་སྐྱེས་བུའི་རྟེན་ཅན་མིན། ཞེས་
པའི་དོན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། རིག་བྱེད་གྱི་སྐྱོ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ཆོས་ཅན།
ཏྱག་དངོས་ཡིན་པར་ཐལ། རིག་བྱེད་གྱི་སྐྱོ་ཏྱག་དངོས་གཟུང་དོན་དུ་གསལ་
བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱེས་བུ་ལ་མི་བརྟེན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རྒྱུ་མཆོན་
མཚུངས་པས་སློ་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་བུ་ལ་མི་བརྟེན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་
ན། སློ་ནི་སྐྱེས་བུའི་བརྟེན་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཏྱག་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ། ཁས་
སྐྱེས་མཛོན་སྐྱེས་གྲགས་པ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པས་ཅིག་ཅར་དུ་གཞོད་
དོ། །རི་ལྟར་གཞོད་ན། དཔྱེད་པ་པས་སློ་རྣམས་སྐྱེས་བུ་ལ་མི་བརྟེན་པར་
ཁས་སྐྱེས་པས་ཁས་སྐྱེས་འགལ་བས་གཞོད་དེ། དཔྱེད་པ་པས་སློ་ཐམས་
ཅད་སྐྱེས་བུའི་ཡོན་ཏན་དུ་ཁས་སྐྱེས་ཤིང་། ཡོན་ཏན་ཡང་ཡོན་ཏན་ཅན་
ལ་བརྟེན་པར་ཁས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉེས་རྣམས་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་
ཕྱིར། །ཞེས་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་རྣམས་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་པར་ཁས་སྐྱེས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །སློ་ཉན་ཤེས་མ་བྱས་པར་ཁས་སྐྱེས་པའི་དོན་ལ་མཛོན་

སུམ་གྱིས་གཞོད་དེ། ཉན་ཤེས་དེ་དབང་ཡིད་སོགས་རྒྱུན་གསུམ་ཆོགས་
པའི་སྐབས་ལ་ལར་སྟེ། རྒྱུན་གསུམ་མ་ཆོགས་ན་མི་སྟེ་བར་སྤྱོད་བས་བྱུབ་
པའི་ཕྱིར། ཉན་ཤེས་སྟེས་བྱས་མ་བྱས་པའི་ཐ་སྙད་ལ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་
དཔག་གིས་གཞོད་དེ། དེ་ལ་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ཆོས་ཅན།
སྟེས་བྱས་བྱས་ཏེ། དབང་ཡིད་དང་ལྟེ་རྒྱུན་གྱི་ཚུལ་བ་སོགས་པན་འདོགས་
བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་
བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ཐོས་པའི་ཉན་
ཤེས་རྟག་པའི་ངག་རྟུལ་ཁས་སྤངས་པ་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་དེ། དེ་ལ་ངག་
ཐམས་ཅད་འདོད་པའི་དབང་གིས་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་རུང་དུ་རྟོགས་
པའི་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་མངོན་རྗེས་
ཀྱིས་བྱུབ་པའི་དོན་ཡིན་ན། གྲགས་པས་བྱུབ་པས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་
གྲགས་པས་གཞོད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གྲགས་པ་ཞེས་པ་གྲགས་པའི་ཆད་
མ་ལ་འདོད་དམ། འཇིག་རྟེན་པ་ལ་དེ་ལྟར་གྲགས་པ་ལ་འདོད། དང་པོ་ལྟར་
ན། དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུབ་ན་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་བྱུབ་པས་བྱུབ་པར་ཐལ།
མངོན་རྗེས་ཀྱིས་བྱུབ་པའི་དོན་ཡིན་ན་གྲགས་པའི་ཆད་མས་བྱུབ་པས་བྱུབ་
པའི་ཕྱིར། ཆད་མ་བཞི་པོ་གཞོད་ཡུལ་སོ་སོར་བསྟན་པའང་མི་འཐད་པར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། གྲགས་པས་གཞོད་པ་དམ་བཅའི་སྟོན་
ཡིན་ནམ་མིན། མིན་ན། དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཡིན་ན་གྲགས་པས་མི་གཞོད་
པ་ཞིག་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། མངོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་

དཔག་དང་། །ཡིད་ཆེས་གྲགས་པས་མ་བསལ་བ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་
འགལ་ལོ།

གྲགས་པས་གཞོད་པ་དམ་བཅའི་སྒྲིན་ཡིན་ན། བྱམ་པ་ཡུལ་དུས་རང་
བཞིན་མ་འདྲེས་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་པར་ཐལ། འདྲིག་
ཏེན་ན་སྤྱོད་བྱམ་པ་ཕྱི་དོ་ཡོད་པར་གྲགས་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ཁས། འདོད་
ན། བྱམ་པ་ཡུལ་དུས་མ་འདྲེས་པར་དམ་འཆའ་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལ་
གྲགས་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། བྱམ་ཏྲགས་ཁས། གཞན་ཡང་། འདྲིག་ཏེན་པ་
ཡིན་ན་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བདུ་ལ་བྱང་བས་བྱམ་པར་ཐལ། མདོན་རྗེས་ཀྱིས་
བྱམ་ན་འདྲིག་ཏེན་པ་ལ་གྲགས་པས་བྱམ་པའི་ཕྱིར། འདྲིར་ཁས་སྤངས་ཀྱིས་
གཞོད་པ་ནི། ཁས་སྤངས་སྤྱི་ཕྱི་འགལ་བས་གཞོད་པ་ཡིན་གྱི། ཁས་སྤངས་
པའི་ལུང་གིས་གཞོད་པ་མིན་ཏེ། རྩོམ་སྤྱི་བྱུ་ལ་མི་བཏེན་པ་ལུང་གི་བསལ་
བ་ཡིན་ན། །རྩོམ་སྤྱི་བྱུ་ལ་བཏེན་པ་ཞིན་ཏུ་རྩོག་གྱུར་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །སྤྱིར་ཁས་སྤངས་ཀྱིས་གཞོད་པ་དང་མདོན་སྤྱི་བྱུ་ཀྱིས་གཞོད་པ་གཉིས་
གཞི་གཅིག་ལ་འཇུག་པ་མི་འགལ་ཏེ། སྤྱིར་སྤྱི་གཉན་བྱུར་ཁས་སྤངས་ནས་
དེ་མ་དོར་བཞིན་དུ་སྤྱི་གཉན་བྱུ་མ་ཡིན་པར་ཁས་སྤངས་པ་ལྟ་བུའོ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ་གཉིས། ཐར་པ་རིགས་པས་བསྐྱབ་
པ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རིགས་པས་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།
གང་ཆོས་དེའི་རྒྱུ་རི་རིགས་ལ་གཞོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་ཡོད་ན། ཆོས་དེ་རྒྱན་
ཆད་པ་སྤིང་པས་བྱུ་བ། དཔེར་ན་གང་རིག་ལ་གཞོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་པ་ཡོད་

པས་གང་འབྲས་སྤྱ་ལོང་བྱེད་རྒྱུ་ཆད་པ་སྤིང་བ་བཞིན། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་
རྒྱུ་རིགས་ལ་གཞོན་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་རྟགས་
ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་རྒྱུ་ཆད་པའི་ཐར་པ་ཡོད་པར་གྱུ་བ་པའོ། །རྟགས་
འདིའི་བྲུབ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྱུ་བ་ལ། སྟོགས་ཆོས་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་
རིགས་པས་གྱུ་བ་སྟེ། དེའི་ཚུལ་ནི། ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ལ་སྤྱན་ཅི་ལོག་ཏུ་
ཞུགས་པའི་སྟོ་ཡིན་ན། གཞོན་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་ཡོད་པས་བྲུབ། དཔེར་ན་དུ་
ལྡན་གྱི་ལ་ལ་དུ་བ་མེད་པར་འཇིན་པའི་སྟོ་བཞིན། གང་ཟག་གི་བདག་འཇིན་
དེ་ཡང་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ལ་སྤྱན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །རྟགས་
འདིའི་བྲུབ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྱུ་བ་ལ། སྟོགས་ཆོས་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་སྐྱབ་པའི་རིགས་པས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །གང་ཟག་གི་བདག་འཇིན་ལ་
གཞོན་བྱེད་ཡོད་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་གཞོན་བྱེད་ཡོད་པར་གང་གིས་
འབྱུང་ཅེ་ན། འབྱུང་སྟེ་གང་ཟག་གི་བདག་འཇིན་དེ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་ཏེ། གང་ཞིག་བདག་མཐོང་དེ་ལ་ནི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གང་
ཟག་གི་བདག་འཇིན་ལས་བདག་དང་མི་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་སྤྱེད་པ་སྤྱེད་
ལ། དེ་ལས་བདག་གི་བདེ་བ་ལ་སྤྱེད་པ་སྤྱེ། དེ་ལས་བདག་གི་བདེ་བ་སྐྱབ་
བྱེད་དབང་སོགས་བདག་གི་བ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཟས་གོས་སོགས་ལ་སྤྱེད་
པ་སྤྱེ་ལ། དེས་སྟོ་གསུམ་གྱི་ལས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པ་ལས་འདོད་པའི་
དོན་མ་ཐོབ་པ་དང་། མི་འདོད་པའི་དོན་ཐོབ་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱེ་བའི་སྤྱིར།
དེས་ཆེ་འདིའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་གང་ཟག་གི་བདག་འཇིན་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་

སྤྱི་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འཆི་ཁའི་སྤེད་པས་སྤེད་པ་སྤྱི་མ་མཆོམས་སྤྱོད་བར་
སྤྱི་བ་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་ཆེ་སྤྱི་མའི་
སྤྱི་གྲུབ་བསྐྱེད་པ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སྤྱི་དངོས་སྤྱོད་པས་རྗེས་དཔག་གི་གྲུབ་པ་ཡིན་
ནོ།།

འོ་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ལ་སྤྱི་ཅི་ལོག་
ཏུ་ཞུགས་པའི་སྤྱོད་ཡིན་པར་གང་གིས་གྲུབ་ཅི་ན་འདི་ལ་དགག་བྱ་གང་ཟག་
གི་བདག་ངོས་གཟུང་བ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྤྱི་བ་པ་
དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཉམས་སྤྱི་ལེན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱོད་
སྤྱི་སྤྱོད་པ་འདི་ལ་སྤྱི་པོའི་ཆོགས་རྒྱུན་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་རང་དབང་
བའི་གང་ཟག་ཏུ་ཞེན་པ་ཞིག་ཡོད་ལ། བདག་འཛིན་དེས་གང་ཟག་དེ་སྤྱི་
པོ་ལ་བཏགས་པ་ཅམ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་འཛིན་
པ་མིན་ཏེ། ད་ལྟའི་སྤྱི་པོ་དང་རྣམ་ཤེས་མི་གསལ་བ་འདི་དང་། སྤྱི་པོ་
དང་རྣམ་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་གཞན་བརྗེས་སྤྱི་པོ་ན་བརྗེས་པ་ལ་འཇུག་པའི་
སྤྱི་པ། དེས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དེའི་ཞེན་ཡུལ་རང་དབང་བའི་གང་
ཟག་ཡོད་ན་དེ་དགག་བྱར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་ཡིན་ནོ། །གཉིས་
པ་ནི། རང་དབང་བའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། སྤྱི་
པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་ཡང་མ་གྲུབ། རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་
པའི་སྤྱི་པ། དེ་སྤྱི་བ་པ་ལ་སྤྱི་པོ་ཆོས་ཅན། རང་དབང་བའི་གང་ཟག་དང་རང་
བཞིན་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་རྒྱེན་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱི་པ།

ཆོས་ཅན། དེ་དང་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་
ན་ཆད་མས་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་དེ་ལྟར་དུ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་གཏན་ཆིགས་གཉིས་པོ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་
འཛིན་ཀྱན་བརྟགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་བདེན་
པའི་བྱད་ཆོས་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་གྲུབ་ལ་རྩ་བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་
གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྟན་སྦྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་བདག་
མེད་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་ནི། དང་པོར་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ངོས་གཟུང་ལ་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱབ་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་དབང་བའི་གང་
ཟག་རུང་བད་ཀྱང་མེད་དོ་སྟུམ་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་མཉམ་པར་འཛོག་ཅིང་།
དེ་ལས་ལངས་པའི་ཆེ་གང་ཟག་འདི་ཡུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟགས་པ་
ཅམ་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱས་ནས་མཉམ་རྗེས་གཉིས་སུ་གོམས་པར་བྱས་
པ་ལས། སྤྱག་བསྐྱེད་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་དེ་ཉིད་
ཐར་པ་དང་འགོག་བདེན་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ཆོས་མཆོག་གིས། དེས་པར་
ལེགས་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ནི་འགོག་པའོ། །ཞེས་པའི་དོན་
དུ་བསམས་ནས་འགོག་བདེན་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བོ་ཞེས་ཟེར་
རོ། །དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། འགོག་བདེན་ལན་ཅིག་ཐོབ་ཕྱིན་ཆད་འཁོར་བ་
རི་སྤྱིད་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་དེས་འཛོག་མིན་པར་རྒྱན་མི་ཆད་ལ། འགོག་
བདེན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ལ་དེ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཉེན་པོའི་

སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཞིག་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན། དེས་
ལེགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་མེད་པར་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་དེས་
ལེགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ལ་འགོག་བདེན་དུ་བཏགས་པ་
དོན་མེད་པར་ཐལ། གཉིན་པོའི་སྟོབས་ཀྱི་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་དེ་ཉིད་
འགོག་བདེན་དུ་ཁས་སྤངས་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་སྟེ། བྲལ་བ་དེ་ཉིད་
འགོག་བདེན་དང་སེམས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་རིགས་ཏེ། དེ་
ཉིད་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་མཆོག་གི་འགྲེལ་པའི་དོན་ནི། སེམས་ཀྱི་
སྟངས་གི་དེས་ལེགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་བྲལ་བ་དེ་འགོག་བདེན་ཡིན་
ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་གཞོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་ཡིན་ན། དེའི་རིགས་
ལ་གཞོད་བྱ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་ཆོགས་པ་ཡོད་པས་
ཁྲབ། དཔེར་ན། གཞོད་བྱེད་མེ་སྟོབས་ལྡན་པ་དེ་གཞོད་བྱ་གང་རེག་མཐའ་
དག་ཟད་པ་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་ཆོགས་པ་བཞིན། བདེན་བཞིའི་གནས་ལྷགས་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི་ཡང་གཞོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་པ་ཡིན་
ནོ། ། ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དེ་མ་མཐའ་དག་
ཟད་པ་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་ཆོགས་པ་ཡོད་པར་གྱུབ་ལ། དེ་མ་མཐའ་དག་ཟད་
པ་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་ཆོགས་པའི་བདེན་བཞིའི་གནས་ལྷགས་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་ཀྱན་མཁྱེན་ཞེས་བརྗོད་དོ།

གཞན་ཡང་། རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སྤྱོད་པའི་རིགས་པ་ལ་གཉིས།
བྱུང་བེན་གྱི་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་། འབྱུང་འགྱུར་གྱི་རྣམ་འབྱོར་མངོན་

སུམ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། བཀའ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་པོ་
ཆོས་ཅན། རང་རྒྱ་མཐུན་པ་རྣམ་དག་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། རྫོང་པ་རྣམ་དག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲུབ་པོ། །འོ་ན་འདུས་བྲས་མི་
རྟག་པར་སྟོན་པའི་སོ་སྐྱེའི་ཆོག་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱ་མཐུན་པ་རྣམ་དག་སྟོན་
དུ་སོང་བར་ཐལ། རྫོང་པ་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། སོ་སྐྱེའི་
རྒྱད་ལ་མཐུན་པ་རྣམ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། མཐུན་པ་རྣམ་
དག་སྟོན་དུ་སོང་བར་བསྐྱབས་པས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་འགྲུབ་པ་ལ་མི་
ཕན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། སྦྱིར་མཐུན་པ་རྣམ་དག་སྟོན་དུ་སོང་
བར་བསྐྱབ་པ་ཡིན་གྱི། རང་རྒྱད་ལ་མཐུན་པ་རྣམ་དག་སྟོན་དུ་སོང་བར་
བསྐྱབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། བདག་མེད་རྟགས་པའི་ཤེས་
རབ་ཆོས་ཅན། གོམས་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་དང་མ་བུལ་ན་རང་འབྲས་གསལ་
ལ་མི་རྟོག་པའི་སློ་འབྱུང་དུ་རུང་སྟེ། རྟེན་བརྟེན་ཞིང་གོམས་བེན་འབད་རྩིས་
བསྐྱར་མ་ལ་མི་སྟོས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའང་བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་བདག་མེད་སྐྱབ་པའི་རིགས་པས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ལ་
རྟེན་ནི་སེམས་ཡིན་ལ། དེ་བརྟེན་པ་ནི་རིག་པའི་ཡ་མཐའ་དང་མ་མཐའ་ཐུག་
མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་འགྲུབ་ན། མངལ་དུ་
སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་སེམས་ལ་རྒྱ་ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། མེད་པ་ལ་ངེས་
འགའ་སྐྱེ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་གཞོན་པས་རྒྱ་ཡོད་པར་གྲུབ། རྒྱ་དེ་ཡང་རྟག་མི་
རྟག་གང་རུང་དུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་ལ། རྟག་དངོས་རྒྱར་མི་འཐད་དེ། དེ་དང་རྗེས་

སྤྱི་འགོ་ལྟོག་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱ་མི་རྟག་པར་ངེས་ལ། དེ་ལ་ཡང་
 བེམ་པོ་དང་རིག་པ་གཉིས་ལས་བེམ་པོས་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་མི་བྱེད་དེ། བྱང་
 གི་བེམ་པོ་དང་ཕྱིའི་བེམ་པོ་གང་གིས་ཀྱང་ཉེར་ལེན་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྟེ།
 དབང་སོགས་རེ་རེ་བ་དང་ཚོགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་ཉེར་ལེན་མི་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་སྤྱོད་དང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྣམས་གང་གིས་ཀྱང་ཉེར་ལེན་མི་
 བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རིག་པས་ཉེར་ལེན་བྱེད་པར་གྱུབ་ལ། གཞན་གྱི་རིག་
 པས་ཉེར་ལེན་མི་བྱེད་དེ། བྱེད་ན་པ་མ་སྒྲོགས་ལ་བ་ལ་བྱ་ཆ་ཡང་སྒྲོགས་ལ་
 བས་བྱུང་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་གི་རིག་པས་ཉེར་ལེན་བྱེད་
 པར་གྱུབ་པོ། །དེ་ལྟར་ན། མངལ་དུ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། རིག་
 པ་སྤྱི་མ་སྒྲོན་དུ་སོང་སྟེ། རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ད་ལྟར་གྱི་རིག་པ་
 འདི་བཞིན། ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས། རིག་པའི་ཡ་མཐའ་ཐུག་མེད་
 དུ་གྱུབ་ལ། ལྷས་ལ་སྟེད་བཅས་ཀྱི་སྐྱེས་བྱ་འཆི་ཁ་མའི་སེམས་ཆོས་ཅན།
 སེམས་ཀྱི་མ་མཆོམས་སྒྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷས་ལ་སྟེད་བཅས་ཀྱི་སེམས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ད་ལྟར་གྱི་རིག་པ་འདི་བཞིན་ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་
 ནས་རིག་པའི་མ་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁ་ཅིག་རྟེན་བརྟེན་ཞིང་གོམས་ཟེན་ལྷས་ཀྱི་འབད་ཚོལ་བསྐྱར་མ་ལ་མི་
 ལྟོས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས། བདག་མེད་རྟགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་གསལ་
 སྤང་འབྱུང་རུང་དུ་བསྐྱབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་མ་རྟགས་པའི་སྐྱེས་
 བྱའི་རྒྱུད་ལ་གསལ་སྤང་འབྱུང་རུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །གསལ་སྤང་འབྱུང་

ངེས་སུ་བསྐྱབ་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་བསྐྱབ་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
གོམས་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་མ་བུལ་ན། གསལ་སྤང་འབྱུང་བར་ངེས་ཏེ།
ཞེས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ལས་གསལ་སྤང་འབྱུང་བར་ངེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལས་གསལ་
སྤང་འབྱུང་བར་ཆད་མས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་དོ། །འོག་ཕྱོགས་མངོན་སུམ་ལྟར་
སྤང་བཤད་པ་ལ། ཆད་མ་མདོར། འབྲུལ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་
དཔག་རྗེས་སུ་དཔག་ལས་བྱུང་། །བྲན་དང་མངོན་འདོད་ཅེས་བྱའོ། །མངོན་
སུམ་ལྟར་སྤང་བར་རིབ་བཅས། །ཞེས་སྒྲིག་རྒྱ་ལ་ཚུར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ལྟ་
བུ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་དང་། འདི་ནི་བྱམ་པའོ་སྙམ་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་ཀུན་
རྫོབ་པའི་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་དཔག་ནི་རྟགས་འཛིན་སེམས་དང་། རྗེས་སུ་
དཔག་པ་ལས་བྱུང་བ་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་དང་། འདས་པའི་དོན་བྲན་པའི་
ཤེས་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་དོན་མངོན་པར་འདོད་པའི་ཤེས་པ་སྟེ། རྟོག་པ་
མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་བྱུག་དང་། རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་གཅིག་སྟེ།
མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་བདུན་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །བསྟན་པའི་དགོས་པ་གང་
ཞེ་ན། རིགས་སྒོར། མངོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་སུ་དཔག །ལྟར་སྤང་བཅས་
པ་བདག་རིག་ཕྱིར། །སྐྱབ་པ་དང་ནི་སུན་འབྱིན་ངག །ལྟར་སྤང་བཅས་པ་
གཞན་རྟོགས་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་རྟོག་གའི་ཆིག་དོན་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་
ནས་ལྟར་སྤང་བཞི་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི། ལྟར་སྤང་བཞི་པོ་དེ་ཡང་དག་ཏུ་
འབྲུལ་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ན་མི་འདོད་པའི་དོན་འཕྲོག་ཅིང་འདོད་པའི་

དོན་མི་འཐོབ་པས་ལམ་གྱི་གོལ་ས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། བྱུང་པར་
 དུ་འདིར་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི། སློབ་དཔོན་སྟོགས་
 སྤང་གིས་མ་འབྲུལ་བ་མངོན་སུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་དངོས་སུ་མ་
 གསུངས་ཀྱང་། སྤྱིར་བཏང་དམིགས་བསལ་གྱི་ཚུལ་དུ་བསྟན་པ་དང་། རང་
 ཉིད་ཀྱིས་མ་འབྲུལ་བ་མངོན་སུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་བསྟན་པ་གཉིས་
 དགོངས་པ་མཐུན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཚད་མ་མདོར།
 མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་བདུན་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི། རྟོག་བྲལ་གྱི་རྣམ་པར་
 བཅད་བྱ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་བྱུག་དང་། མ་
 འབྲུལ་བའི་རྣམ་པར་བཅད་བྱ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ལྟར་
 སྤང་གཅིག་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་རིགས་པ་ཅན་པས་རྟོག་པའི་བྱུང་པར་འགའ་ཞིག་མངོན་སུམ་
 དུ་འདོད་པས། དེ་རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་དུ་སྦྱབ་པའི་མཐུན་དཔེར་
 ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྟོག་པ་ཕྱི་མ་བཞི་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། རྟོག་པ་མངོན་
 སུམ་ལྟར་སྤང་དུ་སྦྱབ་པའི་ཚུད་གཞི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་འབྲུལ་པའི་ཤེས་པ་
 དང་། གྱུན་རྒྱུ་བའི་ཤེས་པ་གཉིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རྣམ་འགྲེལ་དུ་
 རྟོག་པ་ཕྱི་མ་བཞི་པོ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་
 བ། རང་ཡུལ་སྟོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇལ་བར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་དུ་སྦྱབ་པའི་མཐུན་དཔེར་རིགས་གཅིག་
 པའི་ཕྱིར་དོ། །རྟོག་པ་སྤྱི་མ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་

མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། རིགས་པ་ཅན་པས། སྒྲིག་རྒྱ་ལ་ཆུར་འཛིན་གྱི་རྟོག་
པ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ཡང་དབང་ཤེས་སུ་འདོད་ལ། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཤེས་པ་
དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་པས། རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུབ་དུ་སྐྱབ་
པའི་རྩོད་གཞི་དེ་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲ་
མ་གཉིས་སོ་སོར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུབ་བསྟན་
པའི་དགོས་པ་ནི། མ་འབྲུལ་བ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་རྟོགས་
པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་མདོར། མིང་དང་རིགས་སོགས་སྒྲོར་བ་
ཡི། །རྟོག་པ་དང་བྲལ་མངོན་སུམ་སོ། །ཞེས་མ་འབྲུལ་བ་མངོན་སུམ་གྱི་
མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་གྱང་། མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུབ་རབ་
རིབ་བཅས། །ཞེས་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དེ། རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་
སྒྲུབ་གི་སྒྲེ་ཆན་ལས་ལོགས་སུ་བསྟན་པས་རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུབ་མ་
ཡིན་པར་རྟོགས་བྱས་ལ། མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུབ་དུ་བསྟན་པས་རྟོག་མེད་ཡིན་
ཡང་འབྲུལ་ན་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟོགས་བྱས་པའི་ཕྱིར་དོ། །

ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས། གཞན་ལྷགས་
དགག་རང་ལྷགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲ་བ་ན་དེ། གཟུགས་
སོགས་གཞལ་བྱ། རྟོན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ཚད་མ། དེ་ལས་

སྐྱེས་པའི་དོན་རྟོགས་འབྲས་བུ་ཞེས་ཟེར། རྟོན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་གཟུགས་
 ཅན་པ་ཆོས་ཅན། དོན་རྟོགས་འཛོག་རྒྱས་ཀྱི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་
 རྟོགས་པ་དང་མ་རྟོགས་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱན་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་རྒྱ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དཔྱེད་པ་པ་ན་རེ། གཟུགས་སོགས་གཞལ་བྲ། དང་པོར་དོན་ལ་ལྟ་
 བའི་ཤེས་པ་དག་པ་པ་རྟོག་མེད་ཚད་མ། དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་དོན་རྟོགས་
 འབྲས་བུའི་ཞེས་ཟེར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། དང་པོར་ཡོད་པའི་ལྟ་བ་པོ། ཤེས་པ་
 རྟོག་པ་མེད་པ་ཅན། །བྱིས་དང་སྐྱུགས་སོགས་སྟོ་འབྲ་བ། ། དག་པ་དངོས་
 ལས་སྐྱེས་པ་གང་། །དེ་ནི་ཚད་མ་ཉིད་དུ་འདོད། །དེ་ཡི་འོག་ཏུ་སྟོ་གང་ཞིག །
 དངོས་ཆོས་རིགས་ལ་སོགས་རྣམས་སྟ། །སྟོ་ནི་ཞེན་པར་བྱེད་པ་གང་། །དེ་
 ཡང་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅེས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་པ་དག་པ་པ་
 རྟོག་མེད་དེ་དོན་རྟོགས་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མར་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡུལ་གྱི་
 རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྟོ་མེད་ན་དོན་ལ་ལྟ་བ་མ་གྲུབ་ལ། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་
 སྟོ་ཡོད་ན་དེ་ཉིད་དོན་རྟོགས་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མར་ཁས་སྦྱངས་པས་ཆོག་
 པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་ཅན་པ་ན་རེ། བྱེད་པར་མ་བཟུང་བར་བྱེད་པར་ཅན་
 ཀྱི་སྟོ་མི་སྐྱེ་བས། གཟུགས་སོགས་གཞལ་བྲ་སྐྱི་སོགས་བྱེད་པར་འཛིན་
 པའི་སྟོ་ཚད་མ། བྱེད་པར་ཅན་རྣམས་འཛིན་པའི་སྟོ་འབྲས་བུ་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་
 ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྟོ་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ། མ་གྲུབ་ན་བུམ་པའི་བྱེད་པར་
 འཛིན་པའི་སྟོ་དང་སྐྱུམ་བུའི་བྱེད་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་གཉིས་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་
 དུ་འབྱེད་བྱེད་མེད་པར་ཐལ། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྟོ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བུམ་པ་འཛིན་པའི་སྒོ་དང་སྒྲུམ་བུ་འཛིན་པའི་སྒོ་
གཉིས་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་བྱེད་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། བྱང་
པར་གྱི་སྒོ་ཚས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་བྱང་པར་དངོས་སུ་རྟགས་ལ་བྱང་པར་ཅན་
དངོས་སུ་མ་རྟགས་པའི་བྱང་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱོད་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་
པ་མ་ཤར་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་བྱལ་ན། བྱང་
པར་གཞལ་བྱ། བྱང་པར་གྱི་སྒོ་འབྲས་བྱ། བྱང་པར་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཤེས་
པ་ཚད་མ་དང་། བྱང་པར་ཅན་གཞལ་བྱ། བྱང་པར་ཅན་གྱི་སྒོ་འབྲས་བྱ། བྱང་
པར་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཤེས་པ་ཚད་
མར་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བྱང་པར་གྱི་སྒོ་ཚད་མ། བྱང་
པར་ཅན་གྱི་སྒོ་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཁས་སྒྲངས་
པ་ལ་དགོས་པ་རྩལ་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། བྱང་པར་གྱི་སྒོ་འབྲས་བྱ་དང་།
བྱང་པར་ཅན་གྱི་སྒོ་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས་
ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱང་པར་གྱི་སྒོ་དེ་བྱང་པར་ཅན་གྱི་སྒོ་འཛོག་བྱེད་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཁས། བྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། ཤེས་བྱ་ཆིག་གི་དོན་བྱུག་གང་རྩལ་
གཞལ་བྱ། དབང་དོན་འབྲེལ་བ་ཚད་མ། དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་དོན་རྟགས་འབྲས་
བྱ། དེ་ཡང་འབྲེལ་བ་ནི་བྱུག་སྟེ། སྦྱོར་བའི་འབྲེལ་བ་དང་། སྦྱོར་བ་ལ་འདུ་

བའི་འབྲེལ་བ་དང་། སྒྲོར་བ་ལ་འདུ་བ་ལ་འདུས་བའི་འབྲེལ་བ་དང་། སྒྲོར་བ་
དང་ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་། འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་དང་།
འདུ་བ་ལ་འདུས་བའི་འབྲེལ་བ་ལོ། །

དང་པོ་ནི་མིག་གི་དབང་པོ་དང་བྱམ་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། མིག་
གི་དབང་པོ་དང་བྱམ་བའི་གཟུགས་དྲི་སོགས་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། མིག་
གི་དབང་པོ་དག་བྱམ་བའི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་ནི། མིག་གི་
དབང་པོ་དག་བྱམ་བས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱམ་མེད་ལྟ་བུའོ། །ལྔ་པ་ནི།
ན་བའི་དབང་པོ་དང་སྒྲིམ་ལྟ་བུའོ། །དྲུག་པ་ནི། ན་བའི་དབང་པོ་དང་སྒྲིམ་ཉིད་ཀྱི་
སྒྲིམ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་ཟེར། དབང་དོན་སྤང་བ་དོན་རྟོགས་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་
མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་དོན་སྤང་བ་དང་དོན་རྟོགས་གཉིས་རྟོགས་པ་
ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་སྒྲིམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་རྟོགས་འཛོག་པར་བྱེད་པ་
ལ། དབང་དོན་སྤང་བར་རྟོགས་པ་སྒྲིམ་དུ་འགྲོ་དགོས། དབང་དོན་སྤང་བ་
རྟོགས་པ་ལ་སྤང་རྒྱུ་དེ་དབང་པོ་དང་དོན་རྟོགས་པ་སྒྲིམ་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱམ་གཟུགས་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཚུལ་ཅན། བྱིས་
ཀྱིས་བྱམ་གཟུགས་དངོས་སུ་རྟོགས་ལ། བྱམ་པའི་དྲི་རོ་སོགས་མ་རྟོགས་
པའི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། བྱིས་ཀྱི་བདག་རྒྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་
དེ། བྱམ་པའི་གཟུགས་དྲི་སོགས་དང་འབྲེལ་བར་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་རྟོགས་ཁས། དེས་ན་དབང་དོན་སྤང་བ་དོན་རྟོགས་འཛོག་བྱེད་དུ་མི་
འཐད་དེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་དེ་བྱམ་པའི་དྲི་རོ་སོགས་དང་འབྲེལ་

བར་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་། རོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་མ་ཤར་གྱི་སྒོ་ནས་དོན་རྟོགས་
 པ་དང་མ་རྟོགས་པར་འཛོག་དགོས་པའི་སྤྱིར་རོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་གི་བྱ་བ་
 བས་སྐྱ་འདྲིན་ཉན་ཞེས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་རྟོགས་ལ་སྐྱའི་མི་རྟག་པ་མ་
 རྟོགས་པའི་བྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། བྱོད་ལ་སྐྱ་དང་སྐྱའི་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་
 ཤར་མ་ཤར་བྱད་པར་མེད་པའི་སྤྱིར་། ཞེས་བརྗོད་ན་ལན་ཅི་ཡོད། སྐྱོན་མེད་
 དེ། རོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་དོན་རྟོགས་འཛོག་གི་དང་དོན་ལ་ངེས་པ་འདྲན་
 རུས་ཀྱི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་དོན་རྟོགས་ཆོད་མའི་འཛོག་གི་དང་ཡིན་པས།
 སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྤྱིར་བེར་ན།
 འདོད་ལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཆོད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པའི་
 རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྤྱིར་བེར་ན། བྱ་བ་པ་མ་ངེས། སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་
 ཆོད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་ངེས་པ་འདྲན་རུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་
 བའི་སྤྱིར་བེར་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་ཐེབས་པའི་སྤྱིར་བེར་ན། བྱ་བ་
 བས་ཀྱང་། དབང་དོན་སྤྱད་པ་དོན་རྟོགས་འཛོག་གི་དང་། དོན་ལ་ངེས་པར་
 འདྲན་རུས་ཀྱི་དབང་དོན་སྤྱད་པ་དོན་རྟོགས་ཆོད་མའི་འཛོག་གི་དང་དུ་འཛོག་
 རུས་པར་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། རོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཅུ་མ་
 རོན་རྟོགས་ཀྱི་འཛོག་གི་དང་མ་ཡིན་ལ། རོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་རྣམ་པ་ལ་
 རང་རིག་གིས་ངེས་ཤེས་འདྲན་རུས་པ་དེ་དོན་རྟོགས་ཆོད་མའི་འཛོག་གི་དང་
 དུ་ཁས་ལེན་པའི་སྤྱིར་རོ། །གྲངས་ཅན་ན་རེ། གཞུགས་སོགས་གཞལ་གྱ། རྣ་
 བ་ལ་སོགས་པ་དབང་པོའི་འཇུག་པ་ཆོད་མ། དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་དོན་རྟོགས་

འབྲས་བུ་ཞེས་ཟེར། དེ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། ཚད་མ་དང་འབྲས་བུ་རྫས་ཐ་དད་
དུ་ཁས་སྦྲངས་པའི་སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། སྤྱིར་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་ལ་བར་དུ་ཚད་པའི་
འབྲས་བུ་དང་། བར་དུ་མ་ཚད་པའི་འབྲས་བུ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྦྲང་དོར་
སྤྱོན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་ནས་ཞུགས་པས། མི་འདོད་པའི་དོན་སྦྲངས་ཤིང་
འདོད་པའི་དོན་ཐོབ་པའི་མདོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱབ་པ་
ཡང་བར་དུ་མ་ཚད་པའི་འབྲས་བུ་ལ་རག་ལས་ཤིང་། དེ་ནི་གཞལ་བྱ་རྟོགས་
པའི་ཚད་མ་ཡིན་ལ། དེ་གང་གིས་འཛོག་པར་རུས་པ་དེ་ཚད་མ་ཡིན་ནོ། དེ་
ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བ་དང་སྤྱི་རོལ་པས་བཏགས་པ་ལྟར་མིན་གྱི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་
པ་ཤར་བའི་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་
དོན་སྐྱ་བ་ཁ་བྱང་བའི་སྤྱིར་དུ་རེ་ཞིག་སྤྱི་དོན་གཞལ་བྱར་བཞག་པའི་ཚད་
འབྲས་དང་། སྤྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་བཀག་ནས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་
གྱུར་པའི་གཟུགས་སོགས་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ དང་། དོན་
སྐྱ་བས་སྤྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་གཟུགས་སོགས་གཞལ་བྱར་བྱེད་ནའང་
ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སོགས་རིག་པ་འབྲས་བུར་ཁས་
སྦྲང་དགོས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གསུམ་ལས། འབྲས་
རྟོག་དང་པོའི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས།

གཞན་ལུགས་དགག། །རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་
འབྲས་རྟོག་དང་པོ་འདི་མདོ་སྡེ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་ཡིན་

ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འབྲས་རྟོག་དང་པོའི་སྐབས་འདིར་གཟུགས་
 སོགས་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཅིག་མདོ་སེམས་
 གཉིས་ཀས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་དོན་གཞལ་བྱ། དོན་གྱི་རྣམ་པ་
 འཤར་ནས་དོན་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མ། དོན་རྟོགས་པའི་
 ཚད་མ་འབྲས་བྱ་ཞེས་ཟེར། བྱམ་པས་དག་པའི་ས་སྟོགས་འཛིན་པའི་དག་
 འཛིན་དབང་པོའི་མདོན་སྐྱུ་མ་ཆོས་ཅན། བྱིད་བྱམ་པས་དག་པའི་ས་སྟོགས་
 ཀྱི་བྱམ་པ་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་འཤར་ནས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་
 བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་
 པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དངོས་སྐྱུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་དོན་
 གཞལ་བྱ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་འཤར་ནས་དོན་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་
 ཚད་མ། དོན་དངོས་སྐྱུ་རྟོགས་པའི་སྟོ་འབྲས་བྱ་ཞེས་ཟེར། སྟོ་སྒྲུང་དབང་
 ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སྐྱེས་པའི་སྟོན་པོ་དོན་མ་ཐུན་དུ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཆོས་
 ཅན། སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་འཤར་ནས་སྟོན་པོ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་
 ཡིན་པར་ཐལ། སྟོན་པོ་དངོས་སྐྱུ་རྟོགས་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་
 ཁས། རྟགས་བྱུང་སྟེ། སྟོན་པོ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག །སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་འཤར་
 བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་དོན་གཞལ་བྱ། དོན་གྱི་རྣམ་པ་འཤར་ནས་དོན་ལ་གསར་
 དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མ། དོན་དངོས་སྐྱུ་རྟོགས་པའི་གཞན་རིག་གི་
 ཚད་མ་འབྲས་བྱ་ཞེས་ཟེར། སྟོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ཉམས་སྐྱུ་སྟོང་བའི་རང་རིག་
 མདོན་སྐྱུ་མ་ཆོས་ཅན། སྟོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་དངོས་སྐྱུ་རྟོགས་པའི་གཞན་རིག་

གི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྡོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤར་ནས་དེ་ལ་
གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ཁས། ཉགས་གྲུབ་སྟེ།
དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་གང་ཞིག་དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་
མ་མ་གྲུབ་ན། ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་སྡོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་དངོས་སུ་ཉྱེགས་ལ་
སེར་སྒྲུང་དབང་ཤེས་དངོས་སུ་མ་ཉྱེགས་པའི་བྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། བྱོད་
ལ་སྡོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཀྱུགས་འཛིན་
དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་དངོས་སུ་མ་ཉྱེགས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་
བར་དུ་རྣམ་པས་ཆོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་གཞུགས་
ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་མི་འཛིན་
པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཆ་ནས་
ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་འཛིན་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཕྱི་
རོལ་དོན་ནི་དངོས་སུ་མིན། །ཞེས་དང་། བདག་ཉིད་བྱེད་པོ་མིན་ན་ཡང་། །དེ་
ཡི་དབང་གིས་དེར་བཞག་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་
རོ། །གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་
ཤུགས་ལ་ཉྱེགས་པར་ཐལ། དེ་ཉྱེགས་པ་གང་ཞིག་དེ་དངོས་སུ་མ་ཉྱེགས་
པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་
འགལ་ལ། གཞན་ཡང་། ཤུགས་ཉྱེགས་འདོད་ན། གང་དངོས་སུ་ཉྱེགས་པའི་
ཤུགས་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་ཉྱེགས་པ་ཡིན། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་
པ་དངོས་སུ་ཉྱེགས་པའི་ཤུགས་ལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་ཉྱེགས་པ་ཡིན་ནོ།

ཞེ་ན། གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཚས་ཅན། བྱི་རོལ་གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པའི་
 རྣམ་པ་ཤར་བར་ཐལ། བྱི་རོལ་གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་
 བྱིར། འདོད་ན། བྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་
 ལོ། །གཞན་ཡང་། བྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། བྱི་རོལ་གྱི་རྣམ་པའི་རྣམ་པས་ཚད་པའི་
 བྱིར། འཁོར་གསུམ། དེས་ན་དེ་ཚས་ཅན། བྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་དངོས་སུ་
 རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་ལ་གསར་
 དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱི་རོལ་དོན་ནི་དངོས་སུ་མིན། །ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་དངོས་སུ་ཉམས་སུ་སྤྱོང་
 བ་མིན། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་གཞུགས་འཛིན་དབང་
 ཤེས་ཀྱིས་བྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་རྟོགས་པ་མིན་ཏེ། བྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་
 མངོན་གྱུར་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་སྒྲོག་གྱུར་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། སེམས་
 ཅམ་པའི་ངོར་བྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་ཡོད་པར་རྟགས་ཀྱི་སྐྱབ་དགོས་པའི་བྱིར་
 ཞེས་ཟེར། འོ་ན་གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་མ་འབྱུང་བའང་སྒྲོག་གྱུར་ཡིན་
 པར་ཐལ། སེམས་ཅམ་པའི་ངོར་དེ་ཡོད་པར་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱབ་དགོས་པའི་
 བྱིར། བྱི་རོལ་གྱི་ཁས་འདོད་ན། དེ་མངོན་གྱུར་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
 ན། དེ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འཁོར་གསུམ་
 མོ།།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། གཞུགས་གཞལ་བྱ། རང་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་

ཤར་ནས་གཟུགས་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མ། གཟུགས་
 རྟོགས་པའི་ཚད་མ་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། མདོ་སྡེ་པ་དང་སེམས་ཅམ་པ་
 གཉིས་ཀས་སྤྱན་མོང་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཚད་འབྲས་ཡིན་ལ། སྤྱི་རོལ་གྱི་
 གཟུགས་གཞལ་བྱ། རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་སྤྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ལ་
 གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མ། སྤྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྟོགས་པའི་ཚད་
 མ་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 ཚད་འབྲས་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་གཟུགས་ལ་གསར་
 དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། དོན་རྟོགས་འཛོག་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་
 གསུམ་ཆང་བར་ཐལ། གཟུགས་རྟོགས་པའི་ཚད་མའི་འཛོག་བྱེད་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར། དཔེར་ན་སྟ་རེས་ཤིང་གཙོད་པའི་ཆེ་སྐྱེས་བྱའི་ལག་པས་བབྱང་བ་
 ལ་རག་ལས་པ་སྟ་བུ་བྱེད་པ་པོ་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་དང་། སྟ་རེ་སྟེང་
 དུ་འཕར་ཞིང་འོག་ཏུ་འབབ་པ་སྟ་བུ་རང་ཉིད་བྱ་བའི་ལས་དང་ལྡན་པ་དང་།
 ཤིང་དུམ་བུར་ཆད་པ་སྟ་བུ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བསྐྱུ་བ་བྱ་ལ་ཉེ་བར་སྒྲོར་བ་
 གསུམ་ཆང་བ་བཞིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། བྱེད་པ་པོ་
 གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་དོན་ཆང་བ་ཡིན་ཏེ། འཛིན་རྣམ་གྱིས་རིག་པའི་
 སྤྱིར། རང་ཉིད་བྱ་བའི་ལས་དང་ལྡན་པ་དང་། གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བསྐྱུ་བ་བྱ་
 ལ་ཉེ་བར་སྒྲོར་བའི་དོན་ཆང་སྟེ། རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་གཟུགས་
 ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཙོད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་སྤྱིར། འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་རྣམ་
 གཞན་ལ་གསུམ་།

མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པ། བྱི་དོན་
འགོག་བྱེད་སྟུན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་བཤད་པའོ། དང་པོ་ནི། མདོ་
སྡེ་པས་འབྲས་རྟོག་དང་པོའི་སྐབས་སུ། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པས་བྱི་རོལ་གྱི་
དོན་རིག་པར་ཁས་སྐྱབས་པ་ལ་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་པའི་རྒྱ་མཚན་ངེས་
པས། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། བྱི་
རོལ་གྱི་དོན་དང་འབྲས་བའི་བྱིར་ཞེ་ན། འབྲས་བའི་དོན་རྣམ་པ་ཤར་བ་ལ་བྱེད་
དམ། བྱི་རོལ་དོན་གྱིས་རང་འབྲས་རྣམ་པ་གཏང་པ་ལ་བྱེད། དང་པོ་སྟར་
ན། རྩ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྩ་གཉིས་རྟོགས་པར་ཐལ།
རྩ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་བྱིར། གཉིས་པ་སྟར་ན། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་
ཆོས་ཅན། བྱི་རོལ་དོན་གྱིས་རང་འབྲས་རྣམ་པ་མ་གཏང་པར་ཐལ། བྱི་རོལ་
གྱི་དོན་རགས་པས་ཀྱང་རང་འབྲས་རྣམ་པ་མ་གཏང། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྒྱལ་
ལ་རབ་གྱིས་ཀྱང་རང་འབྲས་རྣམ་པ་མ་གཏང་པའི་བྱིར། རྟགས་དང་པོ་བྱུབ་
སྟེ། རགས་པ་རྩལ་སུ་མ་བྱུབ་པའི་བྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། བྱི་རོལ་
གྱི་རྒྱལ་རེ་རེ་བས་ཀྱང་རང་འབྲས་རྣམ་པ་མ་གཏང། བྱི་རོལ་གྱི་རྒྱལ་དུ་མས་
ཀྱང་རང་འབྲས་རྣམ་པ་མ་གཏང་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱལ་རེ་རེ་བ་དང་རྒྱལ་དུ་མ་
རགས་པ་ལིང་པོ་གཅིག་རྒྱལ་བྱུབ་པ་གང་ཞིག ཁྱོད་ལ་རགས་པ་ལིང་པོ་
གཅིག་རྒྱ་སྣང་བའི་བྱིར། གལ་ཏེ་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། བྱི་རོལ་གྱི་
དོན་དང་སྐྱེས་འབྲས་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེ་ན།

སྡོ་སྟོ་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྩལ་སུ་སྐྱེས་པའི་སྡོན་པོ་དེན་པའི་ཤེས་པ་ཆོས་

ཅན། སྡོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་རིག་པར་ཐལ། སྡོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་དང་སྐྱེས་འདྲ་
 བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྡོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ལ་སྐྱེས་པ་གང་ཞིག །སྡོ་སྒྲུང་དབང་
 ཤེས་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྡོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་དང་སྡོན་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་
 དུ་འདྲ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན། སྡོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་དང་འདྲ་བ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། སྡོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འདྲ་བ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཞེ་ན། འོན་སྡོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་གྱི་སྡོན་པོ་དང་འདྲ་
 བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་སྡོན་པོ་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འདྲ་བ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་མ་གྲུབ་ན། ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པར་ཐལ་
 ལོ། །འདོད་ན། ཤེས་པ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཕྱི་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སྡོ་
 སྒྲུང་དབང་ཤེས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྡོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་
 ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་གྱི་སྡོན་པོ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་སྡོན་པོའི་
 རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོན་སྡོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་
 དན་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྡོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་དང་འདྲ་བར་ཐལ། སྡོ་སྒྲུང་དབང་
 ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྡོ་སྒྲུང་དབང་སྒྲུའི་དགོངས་
 པའོ། །གཉིས་པ་རང་ལྷགས་ལ། ཁ་ཅིག །གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ། འཛིན་
 རྣམ་ཚད་མ། རང་རིག་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདི་
 འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་
 ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་འདྲའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མདོ་སྡེ་པས་
 གྲུང་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྡོན་པོ་

རྟོགས་པའི་གཟུགས་རྣམ་གཞག་བྱར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
 ཅིག ། དེས་ན་གཞན་རིག་མེད་པའི་སྤྱིར། ། རང་རིག་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་
 འདོད། ། ཅེས་པའི་གཞུང་གིས་འཕངས་ནས་བསྟན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། གཞུང་དེས་
 ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་གཞུང་བྱར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་
 ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པའི་སྤྱིར། ། ཁ་ཅིག ། གཞུང་རྣམ་གཞག་གྱ། འཛིན་རྣམ་
 ཚད་མ། ། རང་རིག་ཚད་མ་འབྲས་བྱ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འཛིན་རྣམ་
 ཡིན་ན་ཚད་མ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་སྤྱིར་རོ།

དེས་ན་རང་ལུགས་ལ། ། འབྲས་རྟོགས་གཉིས་པའི་ཚད་འབྲས་ལ།
 གཞན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་དང་། རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་གཉིས་ལས། དང་
 པོ་ནི། ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་གཞུང་བྱ། རང་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་
 བཤར་ནས་ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྟུ་
 བའི་ཞེས་པ་ཚད་མ། ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་རྟོགས་པའི་
 ཚད་མ་འབྲས་བྱའོ། ། གཉིས་པ་ནི། ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་
 པོ་རྟོགས་པའི་གཞུང་རྣམ་གཞག་གྱ། དེ་ལ་ངེས་པ་གསར་དུ་འཛིན་རྣམ་ཀྱི་
 འཛིན་རྣམ་ཚད་མ། དེ་ཡོངས་སུ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་ཚད་མ་འབྲས་
 བྱའོ། ། གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། རྣམ་བཤེན་རྩན་གྱི་བྱེད་པར་རོ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟོགས་གཏན་ལ་ཕབ་
 པའི་དགོས་པ། ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟོགས་ཀྱི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་
 པའོ། ། དང་པོ་ནི། གཞུང་འཛིན་རྣམ་ཐ་དད་དུ་མཛོན་པར་ཞེན་པའི་ཞེས་སྟོབ་

སྤང་བའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སྤྱི་བ་དེ་སྤྱོད་བ་ལ་གཟུང་འཛིན་རྩིས་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་བའི་སྤྱོད་ཉིད་མཛོན་སྤྱུལ་དུ་རྟོགས་པའི་ཞེས་རབ་སྤྱི་དགོས་ལ། དེ་སྤྱི་བ་ལ་གཟུང་འཛིན་རྩིས་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་བ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་དགོས་ཤིང་། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་གྱིས་གཟུང་འཛིན་རྩིས་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་བར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་བ་ལ་དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱོད་སྤང་དབང་ཞེས་དང་དེ་ལ་ཤར་བའི་རྣམ་པ་གཉིས་རྩིས་གཞན་མ་ཡིན་པར་མདོ་སྤྱོད་བ་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་བའི་ངོར་སྤྱོད་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་ཀས་དེ་གཉིས་རྩིས་གཞན་མིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་བས་སྤྱོད་སྤང་དབང་ཞེས་ལ་ཤར་བའི་རྣམ་པ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་སྤྱོད་བས་དེ་གཉིས་རྩིས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱོད་པོར་སྤང་བ་དང་སྤྱོད་སྤང་དབང་ཞེས་གཉིས་རྩིས་གཞན་མ་ཡིན་པར་མདོ་སྤྱོད་བའི་ངོར་སྤྱོད་བ་མི་འཐད་དེ། མདོ་སྤྱོད་བས་དེ་གཉིས་རྩིས་གཞན་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྤྱོད་བས་སྤྱོད་པོར་སྤང་བ་དངོས་པོར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་པོ་དང་སྤྱོད་སྤང་དབང་ཞེས་གཉིས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་གྱིས་རྩིས་གཞན་མ་ཡིན་པར་སྤྱོད་བའང་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། སྤྱོད་འཛིན་ཡིད་ཀྱི་མཛོན་སྤྱུལ་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་སྤང་དབང་ཞེས་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་སྤྱི་བ་པར་ཐལ། སྤྱོད་པོ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། ཁ་ཅིག །ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་གྱིས་སྤྱོད་པོ་དང་སྤྱོད་སྤང་དབང་

ཤེས་རྒྱས་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་
དང་བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བུམ་པར་སྒྲུང་བ་ཆོས་ཅན། རྒྱས་གཅིག་ཡིན་པར་
ཐལ། ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཏྲགས་འགོད་པ་དང་། ཚུལ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་
ནི། ཆོས་ཅན་གྱི་དོན་ནི་སྟོན་པོ་དང་སྟོན་འཛིན་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ལྟན་ཅིག་
དམིགས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། །སྟོ་དང་དེ་སྟོ་ལས་གཞན་མིན། །ཞེས་དང་།
སྟོན་པོ་དང་དེའི་སྟོ་དང་ལྟན་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་
སོ། །བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་ནི། རྒྱས་གཞན་བཀག་ཅམ་ཡིན་རོ། །ཏྲགས་
ཀྱི་དོན་ནི། ལྟན་ཅིག་པ་ནི་དུས་གཅིག་པ། དམིགས་པ་ནི་རྟོགས་པ། ངེས་པ་
ནི་བྱུང་པའོ། །དེས་ན་སྟོན་པོ་དང་སྟོན་འཛིན་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱས་གཞན་
མིན་ཏེ། ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ལྷ་གཉིས་སུ་སྒྲུང་
བ་བཞིན་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྟོགས་ཆོས་བསྐྱབ་པ་དང་། བྱུང་པ་བསྐྱབ་པའོ། །
དང་པོ་ནི། སྟོན་པོ་ཆོས་ཅན། སྟོན་འཛིན་ཤེས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་དམིགས་
ངེས་ཡིན་ཏེ། སྟོན་འཛིན་ཤེས་པ་དང་ཐ་དད་གང་ཞིག་ བྱོད་དམིགས་ན་སྟོན་
འཛིན་ཤེས་པ་དམིགས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པས་བྱུང་། དེ་དམིགས་ན་
ཡང་བྱོད་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་
ཆོས་མཆོག་གི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་མཆོག་གི་འགྲེལ་པར། ཤེས་བྱ་
དམིགས་པ་ན་ཤེས་པ་དམིགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་མིན་

ལ་ཤེས་པ་དམིགས་པ་ཡང་ཤེས་བྱ་དམིགས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་ན་རྩལ་གཞན་མ་
ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། རྩལ་གཞན་ལ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཤིགས་པའི་ཕྱིར།
དཔེར་ན་སྟོ་སེར་བཞིན། སྟོ་སེར་ལ་ལང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་ཡོད་པ་མིན་
ནམ་ཞེ་ན། ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་དམིགས་པའི་ངེས་པ་མེད་
དོ།

གསུམ་པ་ཚུད་སྤང་ལ་འགལ་བའི་ཚུད་སྤང་ནི། ལྷན་ཅིག་དམིགས་
ངེས་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་སྟོན་པོ་དང་སྟོན་འཛིན་ཤེས་པ་རྩལ་གཞན་མིན་པར་
བསྐྱབ་པའི་བྱུང་པ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་ན་ཐ་དད་
ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་ཐ་དད་དུ་ཚད་མས་བྱུང་དགོས། དེ་ལྟར་ན་ཡུལ་རང་
ངོས་ནས་ཐ་དད་ཡིན་དགོས། དེ་ལྟར་ན་རྩལ་ཐ་དད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། སྐྱོད་ཀྱི་དངོས་དབང་གིས་འབྱུག་པར་འདོད་པ་ལ་སྐྱོན་དེ་ཡོད་མོད།
ཁོ་བོ་ལ་སྐྱོན་མེད་དེ། ངོ་བོ་གཅིག་ལ་སྟོན་པ་ཐ་དད་པའི་རྣམ་གཞག་ཁས་
ལེན་པའི་ཕྱིར་དོ། མ་གྲུབ་པའི་ཚུད་སྤང་ནི། སྟོན་པོ་དང་སྟོན་འཛིན་ཤེས་
པ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་མིན་པར་ཐལ། སྟོན་འཛིན་ཤེས་པ་དམིགས་ན་
སྟོན་པོ་དམིགས་པས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོན་འཛིན་ཤེས་པ་ཉམས་སུ་
སྒྱུང་བའི་རང་རིག་མཛོན་སུམ་ཀྱིས་སྟོན་འཛིན་ཤེས་པ་དམིགས་ཀྱང་སྟོན་
པོ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། སྟོན་པོ་མ་དམིགས་ཀྱང་སྟོན་
པོ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དོ། །མ་ངེས་པའི་ཚུད་སྤང་

ནི། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཚོས་ཅན། རྩ་ས་གཞན་མིན་པར་ཐལ། ལྷན་ཅིག་
 དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་མ་དམིགས་པར་
 སེམས་བྱུང་དམིགས་པ་དང་སེམས་བྱུང་མ་དམིགས་པར་སེམས་དམིགས་
 པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་ཚོས་མཆོག་གིས། སེམས་དང་སེམས་
 ལས་བྱུང་བས་ཀྱང་འབྲུལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་རྣམས་ཀྱང་སོ་སོར་
 བདག་ཉིད་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཚོས་ཅན། རྩ་ས་གཞན་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཏྲགས་མ་གྲུབ་སྟེ།
 སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དམིགས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མ་དམིགས་
 པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤང་གཟུགས་ཚོས་ཅན། རྩ་ས་གཞན་མིན་པར་ཐལ། ལྷན་
 ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བར་མ་ཆོད་པའི་སྤང་གཟུགས་ལ་
 བྱེད་དམ། སྤང་གཟུགས་ཅམ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན་འདོད་དེ། དེ་གཉིས་
 དངོས་རྒྱ་ཆོགས་པ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་པའི་སྟོན་ས་ངོ་བོ་གཅིག་
 ཏུ་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤང་བ་སྤྲ་མས་བར་མ་ཆོད་པའི་སྤང་བའི་ཉེར་ལེན་
 དང་། བར་མ་ཆོད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་དང་། གཟུགས་སྤྲ་
 མས་བར་མ་ཆོད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དང་། བར་མ་ཆོད་པའི་སྤང་
 བའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བྱས་པའི་སྟོན་ས་བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་སྦྱེས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །སྤང་གཟུགས་ཅམ་ལ་བྱེད་ན། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་སུ་མ་གྲུབ་
 ཏེ། ཏུག་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཆོན་མོ་སྤང་བ་མ་དམིགས་ཀྱང་གཟུགས་

དམིགས་པ་དང་། གཟུགས་མ་དམིགས་ཀྱང་བར་གྱི་སྒྲུབ་པ་དམིགས་པ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་སྟོན་པོ་
 དང་སྟོན་འཛིན་ཤེས་པ་རྫས་གཞན་མིན་པར་བསྐྱབས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་
 མེད་མི་འགྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་རྫས་གཞན་མིན་པར་བསྐྱབས་པས་ཕྱི་དོན་
 མི་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པར་
 བསྐྱབས་པས། སྟོན་པོ་སྟོན་འཛིན་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ལ། དེ་ལྟར་
 བྱ་སྟོན་པོ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ལ། དེ་ལྟར་ན། སྟོན་པོ་ཤེས་པ་ལས་
 རྫས་གཞན་མིན་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མིན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་
 ཏེ་སྟོན་པོ་དང་སྟོན་འཛིན་ཤེས་པ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་ན། གྲུབ་
 གཟུགས་ལ་བལྟ་བའི་ལྷས་བྱིན་གྱི་མིག་ཤེས་དང་། ལྷས་བྱིན་གྱི་མིག་ཤེས་
 ལ་སྒྲུབ་བའི་གྲུབ་གཟུགས་གཉིས་ཆོས་ཅན། རྫས་གཞན་མིན་པར་ཐལ། ལྷན་
 ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷས་བྱིན་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་སྒྲུབ་
 བའི་གྲུབ་གཟུགས་དམིགས་ན། གྲུབ་གཟུགས་སྒྲུབ་བའི་ལྷས་བྱིན་གྱི་མིག་
 ཤེས་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན།
 ལྷས་བྱིན་དང་མཆོད་སྦྱིན་གཉིས་ཀྱིས་གྲུབ་གཟུགས་གཅིག་ལ་ཐུན་མོང་
 དུ་དམིགས་པའི་ཆེ་ན། གྲུབ་གཟུགས་སྒྲུབ་བའི་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་མིག་ཤེས་
 ཆོས་ཅན། གྲུབ་གཟུགས་སྒྲུབ་བའི་ལྷས་བྱིན་གྱི་མིག་ཤེས་དམིགས་བྱེད་
 ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པར་ཐལ། ལྷས་བྱིན་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་སྒྲུབ་བའི་གྲུབ་
 གཟུགས་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆེ་ལྷས་བྱིན་དང་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་མིག་

ཞེས་གཉིས་ཀས་གྲུད་གཟུགས་གཅིག་ལ་སྤྱོད་མེད་དུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་
 ཞེན། ཕྱི་མ་མ་ཁུབ་སྟེ། ལྷས་ཕྱིན་དང་མཚོད་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱི་ཆེ་བ་གཉིས་
 སྒྲིབ་གི་དབང་ཞེས་ལ་ཆེ་གཉིས་སྒྲིབ་བར་མཚུངས་ཀྱང་། གཅིག་ལ་སྒྲིབ་བ་
 ཅིག་ཞེས་ལ་མི་སྒྲིབ་བ་བཞིན་ནོ། །གོང་དུ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་
 ཀྱིས་ཕྱི་དོན་བཀག་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། ས་བོན་ལས་སྤྱུ་གུ་སྟེ་བ་དང་དུ་བ་ལས་
 མེ་སྤྱུ་བ་བ་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁུབ་སྟེ། དེ་
 འདྲའི་རྣམ་གཞག་དེ་ཕྱི་རོལ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། མ་ཁུབ་སྟེ། ཕྱི་དོན་
 མ་གྲུབ་ཀྱང་སྟོའི་རྣམ་ལ་བརྟེན་ནས་མེ་དུ་སོགས་སྤྱུ་འབྲས་སུ་ཁས་ལེན་པ་
 ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོན་དུ་བ་དུར་སྒྲིབ་གི་བག་
 ཆགས་འབའ་ཞིག་ལས་སྟེ་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་དུ་བ་མེས་སྟེད་པ་མ་ཡིན་
 པར་འགྱུར་རོ། །འདོད་ན། དུ་བ་དུ་ལྷན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྤྱུ་བ་པའི་འབྲས་
 རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །

གལ་ཏེ་དུར་སྒྲིབ་དེ་མེའི་སྤྱུར་ཁས་ལེན་ན་ཡང་། དུ་བ་དེ་དེ་སྤྱུ་བ་ཀྱི་
 འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དུར་སྒྲིབ་མེའི་སྤྱུ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་
 སྤྱུ་འབྲས་བྱ་ལ་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར་ཞེན། ཁ་ཅིག་གིས་དེའི་ལན་དུ་བསམ་ནས།
 འདོད་ཚུལ་ལ། ལར་སྒྲིབ་ཆོས་ཅན་མེར་སྒྲིབ་ཡོད་དེ། དུར་སྒྲིབ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་ནས་སོང་ཆོད་ལ་དུར་སྒྲིབ་གི་རྟགས་ལས་མེར་སྒྲིབ་གི་
 བག་ཆགས་གསལ་བར་སད་པ་ཅན་གྱིས། མེར་སྒྲིབ་གི་སྟོ་མ་འོངས་པ་ན་
 འགྱུར་རུང་དཔོག་པ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། མདོ་སྟེ་བས་དུ་བ་དེ་སྤྱུ་བ་ཀྱི་

འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞེས་བཅད་པའི་ལན་དུ། ཏྲགས་
 སྐྱོར་དེ་ལྟར་འགོད་པ་འབྲེལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དུར་སྒྲུང་གི་ཏྲགས་ལས་མེར་
 སྒྲུང་གི་སྒྲོ་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་རུང་དཔོག་མི་རྒྱས་ཤིང་། རྒྱས་ན་ཡང་རང་
 བཞིན་གྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་མདོ་སྡེ་བས། ཕྱི་
 རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་མེ་
 ཡོད་དེ། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་རིགས་
 པར་ཐལ། སེམས་ཅམ་བས་ལར་སྒྲུང་ཆོས་ཅན། མེར་སྒྲུང་ཡོད་དེ། དུར་སྒྲུང་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་རིགས་པའི་ཕྱིར། བྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་མེ་དུ་དང་
 ས་སྐྱུག་སོགས་ཁས་ལེན་ནམ་མི་ལེན། ལེན་ན། ལར་སྒྲུང་ཆོས་ཅན། མེར་
 སྒྲུང་ཡོད་དེ། དུར་སྒྲུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྲུང་བའི་བྱད་པར་ཏྲགས་སྐྱུ་
 སྐྱར་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་བ་ལྟར་དུ། དུ་ལྡན་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་
 དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། མེ་དུ་ཁས་ལེན་ཡང་རྒྱ་འབྲས་སྐྱུ་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་
 བ། མི་འཐད་དེ། ཕྱི་དོན་བཀག་པ་ལ་མེ་དུ་སོགས་རྒྱ་འབྲས་སྐྱུ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ་བ་ལ། མ་བྱུང་སྟེ། ཕྱི་དོན་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྒྲོའི་རྩ་ས་ལ་བརྟེན་ནས་མེ་
 དུ་རྒྱ་འབྲས་སྐྱུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ལན་བཏབ་པ་
 དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱོད་ལྟར་ན། མེ་དུ་རྒྱ་འབྲས་སོགས་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ་བ་ལ་འདོད་ལན་འདེབས་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྒྱ་འབྲས་སྐྱུ་
 འདོད་པའི་མེ་དུ་སོགས་རྒྱ་འབྲས་སྐྱུ་སྒྲུང་ཡང་རྒྱ་འབྲས་མ་ཡིན་པས་དུར་

སྒྲིབ་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དུར་སྒྲིབ་ཚེས་ཅན། ལར་སྒྲིབ་
 ལ་མེར་སྒྲིབ་ཡོད་པར་སྒྲིབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེར་སྒྲིབ་
 དང་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པར་སྒྲིབ་ཡང་། དེ་དང་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་། གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཚེས་རྣམས་དེར་སྒྲིབ་ཡང་དེར་
 མ་གྲུབ་པར་ཐལ། མེ་དུ་མེ་དུར་སྒྲིབ་ཡང་མེ་དུར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
 མེ་དུ་གྲུབ་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་མེ་དུ་གྲུབ་དགོས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་གྱི་མེ་དུ་མ་གྲུབ་
 པས། ལར་སྒྲིབ་ཚེས་ཅན། མེར་སྒྲིབ་ཡོད་དེ། དུར་སྒྲིབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 འགོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་གཞུགས་པུང་མ་
 གྲུབ་པར་ཐལ། གཞུགས་གྲུབ་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་གྲུབ་དགོས་པ་ལས།
 ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་པོ་ལྷ་ཁམས་བཙོ་
 བརྒྱད་སྟེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་
 ལོ།

ཡང་ཁ་ཅིག །མེ་དུ་གྲུབ་ཀྱང་དུ་ལྡན་གྱི་ལ་མེ་ཡོད་དུ་སྒྲིབ་པའི་ཆོ།
 ལར་སྒྲིབ་གི་རྒྱུད་ལ་ཚེས་ཅན། མེར་སྒྲིབ་གི་སྟོ་ཡོད་དེ། དུར་སྒྲིབ་གི་སྟོ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་པ་ཡིན་གྱི། མདོ་སྟེ་པ་ལྷར་དུ་དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ཚེས་ཅན།
 མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་གཞན་སྒྲིབ་
 པར། པ་རོལ་པོའི་རྒྱུད་ལ་སེམས་ཡོད་པར་སྒྲིབ་པའི་ཆོ། མདོ་སྟེ་པས། པ་
 རོལ་པོའི་རྒྱུད་ལ་ཚེས་ཅན། སེམས་ཡོད་དེ། དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད། སེམས་ཅམ་པས་པ་རོལ་པོའི་རྒྱུད་ལ་ཚེས་ཅན།

སེམས་ཡོད་དེ། ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དུ་སྒྲུབ་བའི་སྒོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་འགོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་ཏེ། ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་
 བྱེད་དུ་སྒྲུབ་བའི་སྒོ་ཡོད་པའི་རྟགས་ལས། བ་རོལ་པོའི་རྒྱུད་ལ་སེམས་ཡོད་
 པར་བདེ་ལྷག་ཏུ་འགྲུབ་ཅིང་། དུར་སྒྲུབ་གི་སྒོ་ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ལར་
 སྒྲུབ་གི་རྒྱུད་ལ་མེར་སྒྲུབ་གི་སྒོ་ཡོད་པར་བསྐྱབས་པས། དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་མེ་
 ཡོད་པར་འགྲུབ་པ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་པན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་ལར་
 སྒྲུབ་གི་རྒྱུད་ལ་མེར་སྒྲུབ་གི་སྒོ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་འདི། དེའི་རྒྱུད་ལ་མེར་སྒྲུབ་
 གི་སྒོ་ཅམ་དང་མེ་འཛིན་རྟོག་པ་དང་མེ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་
 གང་ཡིན། དང་པོ་གཉིས་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་ཡོད་པར་བསྐྱབས་པས།
 དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་དུ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ཡང་མི་འཐད་དེ་དུར་
 སྒྲུབ་གི་སྒོ་ཡོད་ན་མེ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཡོད་པའི་བྲུབ་པ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །གཉིས་པ་རྣམ་བདེན་རྒྱུན་གྱི་བྲུད་པར་བཤའ་བ་ལ། དགག་བཞག་
 གཉིས། དང་པོ་ནི།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་བདེན་རྒྱུན་གྱི་བྲུད་པར་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་འདོད་
 མི་འདོད་ཡིན་ཀོ་ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་བདེན་པའི་ལྷགས་ལ་ཡང་ཐ་
 སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐ་སྙད་དུ་ཡང་གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་
 ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་དེ་སྟོན་པོ་དང་སྟོན་འཛིན་
 ཞེས་པ་རྣམས་གཞན་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གལ་ཏེ་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། སྟོན་པོ་དང་སྟོན་འཛིན་ཞེས་པ་དོན་དམ་པར་

རྩམ་གཞན་མ་ཡིན་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་རྩམ་གཞན་དུ་འདོད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་རྣམ་
 བདེན་པའི་ལུགས་ལ། ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་
 ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དོན་དམ་དཔྱེད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་
 མས་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་གཞོད་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
 ཀྱིས་གྲུབ་པ་གང་ཞིག་དོན་དམ་དཔྱེད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་སྟོན་པོ་དང་སྟོན་
 འཛིན་ཤེས་པ་རྩམ་གཞན་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། གཞན་
 ཡང་། རྣམ་བདེན་པའི་ལུགས་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་གྲུབ་པར་ཐལ། ཐ་
 སྙད་དུ་སྟོན་པོ་དང་སྟོན་འཛིན་ཤེས་པ་རྩམ་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། ཐ་སྙད་དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་
 ཐ་སྙད་དུ་གཟུགས་སྤང་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་
 དེ། རྣམ་རྟུན་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་གཟུགས་སྤང་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐ་སྙད་
 དུ་སྤང་པོ་ལྟའི་རྣམ་གཞག་དོན་མཐུན་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་།
 རྣམ་རྟུན་པའི་ལུགས་ལ་སྟོ་སྤང་དབང་ཤེས་དང་ལྷ་བ་གཉིས་སྤང་གི་དབང་
 ཤེས་གཉིས་མངོན་སུམ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱེད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་རྟུན་
 པའི་ལུགས་ལ་སྟོན་པོ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྟོ་
 སྤང་དབང་ཤེས་དེ་བག་ཆགས་བརྟན་སྤང་གི་དབང་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག་ གཟུང་རྣམ་གྱི་དངོས་པོ་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡིན་ལོ་
 ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། རྣམ་རྟུན་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་གཟུང་རྣམ་གྱི་དངོས་པོ་
 གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྟོ་སྤང་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། འཛིན་རྣམ་ཡིན་

པར་ཐལ། ཤེས་པ་གང་ཞིག གཟུང་ནམ་གྱི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། རང་རིག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཁ་ནང་ཁོ་ནར་
 ཕྱོགས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གཉིས་སྒྲུང་ཅན་གྱི་ཤེས་
 པ་ཡིན་ན། རྟོག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག སྟོན་པོ་དང་སྟོན་
 འཛིན་ཤེས་པ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པ་སེམས་ཅམ་ནམ་བདེན་པ་དང་། རྣམ་
 གཞན་བཀག་པ་ཅམ་དུ་འདོད་པ་ནམ་རྟུན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐྱབ་པའང་མི་འཐད་
 དེ། རྣམ་བདེན་རྟུན་གཉིས་ཀ་དེ་གཉིས་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པར་འདྲ་ལ།
 རྣམ་བདེན་པའི་ལྷགས་ལ་ཡང་ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་རྣམ་
 གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བདེན་པའི་ལྷགས་ལ་ཡང་
 ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་ན་རྣམས་གཅིག་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར།
 ཏྲགས་མ་གྲུབ་ན་བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་དང་བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པ་སྒྲུང་
 བ་ཆོས་ཅན། རྣམ་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས་སོ།།

གཉིས་པ་རང་ལྷགས་བཞག་པ་ལ་གསུམ། ཚྱོད་གཞིའི་རྣམ་པ་ངོས་
 གཟུང་བ་དང་། བདེན་རྟུན་གྱི་དོན། རྣམ་རྟུན་པའི་ཕྱོགས་འཐད་པར་
 བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི་སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱན་
 བཏྲགས་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་གསུམ་དུ་འདུས་པ་ལས། ཀྱན་བཏྲགས་
 ཀྱི་ཕྱོགས་རྣམས་ནི་རྣམ་བདེན་རྟུན་ཚྱོད་པའི་གཞིར་མི་རུང་སྟེ། རྣམ་བདེན་
 རྟུན་གཉིས་ཀས་དེ་སྒྲུང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོངས་

གྲུབ་ཀྱང་ཚྱོད་གཞིར་མི་རུང་སྟེ། རྣམ་བདེན་རྩུན་གཉིས་ཀས་དེ་སྒྲུང་བ་
 ལྟར་བདེན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བདེན་རྩུན་གཉིས་ཀས་དེ་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་མ་འབྲུལ་པའི་ཤེས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །གཞན་དབང་ལ་ཤེས་པ་དང་གཟུང་བར་སྒྲུང་བ་གཉིས་ལས། ཤེས་པ་ནི་
 ཚྱོད་གཞིའི་རྣམ་པར་མི་རུང་སྟེ། རྣམ་བདེན་རྩུན་གཉིས་ཀས་དེ་སྒྲུང་བ་ལྟར་
 དུ་བདེན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་པ་མ་འབྲུལ་པའི་སྒྲུང་ཡུལ་དུ་འདོད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲུང་ཡུལ་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 དེས་ན་དབང་ཤེས་ལ་རགས་པར་སྒྲུང་བ་འདི་རྣམ་བདེན་རྩུན་ཚྱོད་པའི་ཚྱོད་
 གཞིའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་བདེན་པ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ། དེ་ཕྱིར་དོན་
 དང་ཤེས་པ་ལ། །རགས་སྒྲུང་ཡོད་མིན་ཞེས་དང་། སྒྲོ་བ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་
 གིས། ལུས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་རྩ་བའི་བཞི་མེད་ཀྱི། ཞེས་དབང་ཤེས་ལ་
 རགས་པར་སྒྲུང་བ་ལྟར་བདེན་ན། ཕྱི་རོལ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ལ་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དོན་བྱེད་རྒྱས་མི་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བདེན་རྩུན་དུ་
 འབྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བདེན་རྩུན་གཉིས་ཀས་དབང་ཤེས་ལ་རགས་
 པར་སྒྲུང་བ་དེ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོངས་གྲུབ་དང་
 གཞན་དབང་གང་རུང་ལ་བདེན་པ་དང་། གྲུན་བརྟགས་ལ་རྩུན་པར་བྱས་
 པའང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀས་རྣམ་པ་དེ་ཡོངས་གྲུབ་དང་གཞན་དབང་
 གང་རུང་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ལ་བདེན་རྩུན་དུ་
 བྱས་པའང་མིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀས་རྣམ་པ་དེ་བདེན་གྲུབ་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་

རོ། །དེས་ན་རྣམ་རྒྱུན་པས་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་མ་
གཏོགས་པ་མ་རིག་པས་བསྐྱེད་པ་མ་ཞུགས་པའི་ཤེས་པ་མེད་པར་འདོད་ལ།
རྣམ་བཤེན་པས་སྡོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་དེ་མ་རིག་པའི་བསྐྱེད་པ་རྩུང་བད་ཀྱང་མ་
ཞུགས་པའི་ཤེས་པར་འདོད་པས་ཤེས་པ་མ་འབྲུལ་བའི་སྒྲུང་ཡུལ་དང་ཤེས་
པ་འབྲུལ་བའི་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་བཤེན་རྒྱུན་དུ་འབྱེད་པ་འཐད་དོ། །གསུམ་པ་ལ་
གཉིས། ཏྲགས་དགོད་པ་དང་། ཚུལ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྡོ་སྒྲུང་དབང་
ཤེས་ལ་རགས་པར་སྒྲུང་བ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བཤེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་སྒྲུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་མེད་ཅིང་། ཁྱོད་སྒྲུང་ཡུལ་
དུ་བྱེད་པའི་ཚུར་མཐོང་གི་མངོན་སུམ་གྲུབ། ཁྱོད་སྒྲུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་
མངོན་སུམ་དེ་མ་རིག་པའི་བསྐྱེད་པ་རྩུང་བད་ཀྱང་མ་ཞུགས་པའི་ཤེས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། དོན་དམ་བཤེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
དོན་དམ་བཤེན་པའི་གཅིག་ཏུ་ཡང་མ་གྲུབ། དོན་དམ་བཤེན་པའི་དུ་མར་ཡང་
མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འབ་པ་བསྐྱབ་པ་དང་། རྩོགས་ཆོས་
བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་དམ་བཤེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མར་མ་གྲུབ་ན།
དོན་དམ་བཤེན་པ་མ་ཡིན་པས་འབ་སྟེ། གཅིག་དང་དུ་མ་པན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་
གནས་པའི་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་བཅས་དང་ལྷ་མེད་པན་ཚུན་
སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆོས་
ཅན། དོན་དམ་བཤེན་པའི་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་སྟེ། རང་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་གོ་
ས་ཁེབས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཆ་བཅས་སུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། དོན་དམ་བཤེན་པའི་

དུ་མར་མ་གྲུབ་སྟེ། གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་རྣམ་བདེན་རྩུན་གཉིས་
 ཀའི་ལུགས་ལ། སྟོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པོ་ཕྱི་དོན་
 མ་ཡིན་པ་ལ་དེར་སྒྲུང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་རྩུན་པའི་ལུགས་
 ལ། སྟོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་སྟོན་པོ་ལའང་འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པོ་ཕྱི་དོན་
 མ་ཡིན་པ་ལ་དེར་སྒྲུང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བདེན་པའི་ལུགས་
 ལ། དེ་སྟོན་པོ་ཕྱི་དོན་ཡིན་པ་ལ་འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་ཡང་སྟོན་པོ་ལ་མ་འབྲུལ་
 བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པོ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རྣམ་རྩུན་པའི་ལུགས་ལ། སྟོན་པོ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ།
 བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་པའི་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་
 སྟེ། མངོན་སུམ་ལ་སྒྲ་ཆོགས་སུ་བདེན་པར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། བདེན་པའི་དུ་
 མར་མ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་པའི་གཅིག་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྣམ་པ་དངོས་
 པོ་མ་ཡིན་ནམ་ངེ་ལྟར་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ཅེ་ན། རྣམ་བདེན་པ་དང་མདོ་སྟོ་
 པའི་ལུགས་ལ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་བདེན་གྲུབ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཀྱང་། རྣམ་རྩུན་
 པའི་ལུགས་ལ། རྣམ་པ་བདེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་འབྲུལ་པའི་དམིགས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། གཟུང་འཇིན་རྩལ་གཞན་གྱིས་
 སྟོང་པ་དེ་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོ་མ་འབྲུལ་བའི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ལྟར་ན་གཟུང་འཇིན་རྩལ་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་བདེན་པར་གྲུབ་ན། དེའི་རྟེན་
 བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཞིག་ཁས་སྒྲུང་དགོས་ཏེ། བདེན་པ་རྩུན་པ་ལ་འབྲུད་པ་མི་
 སྲིད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེའི་རྟེན་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། ཤེས་པ་དེ་བདེན་པ་ཡིན་

ཏེ། སློ་མ་འབྲུལ་བའི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉིས་སྤང་དང་བྲལ་བའི་
འཛིན་ནམ་གྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྤྱོད་པ་མི་འཐད་དེ། བདེ་སྤྱད་
ཆོས་ཅན། བདེན་པའི་དུ་མར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། བདེན་པའི་གཅིག་ཁེགས་
པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བྲུབ་ཁས་སྤངས། འདོད་ན། བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་ན། བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། སློ་མ་འབྲུལ་བའི་དམིགས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། སྒྲོན་པོ་ཆོས་ཅན། གཟུང་འཛིན་རྩལ་
གཞན་གྱིས་སྤོང་བའི་རྟོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བདེན་པར་གྲུབ། བྱོད་རྟུན་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྲུབ་ཏྲགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་བྱོད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྤྲད་དུ་ཡང་། དེ་ཕྱིར་གཉིས་སྤོང་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་དེའི་
ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་ནམ་གཞན་ལ། དགག་བཞག་སྤང་
གསུམ་སོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འབྲས་རྟོག་གསུམ་པ་འདི་བྱེ་བྲག་ཏུ་
སྤྱོད་པ་དང་དབུ་མ་པའི་ལྷགས་མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་རང་རིག་བདེན་གྲུབ་འདོད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་སྤེ་པའི་ལྷགས་མ་ཡིན་ཏེ། མ་ཡིན་དུ་མས་བདག་སྒྲོན་
ཕྱིར། །ཞེས་དབང་ཤེས་འབྲུལ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཅམ་པའི་
ལྷགས་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱར་
བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་བཞི་པོ་གང་གི་ཡང་ལྷགས་
མ་ཡིན་གྱི། ལྷགས་སྤང་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་གྲུབ་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་པ་ལ་བཞི་པ་དང་། །ལྷ་པ་

བྱབ་པའི་དགོངས་པ་མིན། །ཞེས་སངས་རྒྱས་པ་ལ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ལས་
གཞན་པའི་གྲུབ་མཐའ་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ།

ཁ་ཅིག །ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ། གཟུང་རྣམ་ཆོད་མ། རང་རིག་འབྲས་བྱར་
བྱས་ནས་འདི་སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེལ། འོ་ན་འབྲས་ཏྱིག་
གསུམ་པའི་སྐབས་འདིར་ཆོས་ཅན། གཟུང་འཇིན་རྫས་གཞན་གྲུབ་པར་ཐལ།
ཕྱི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུང་འཇིན་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་
དེར་སྒྲུང་བའི་གཞན་དབང་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གཟུང་འཇིན་
རྫས་གཞན་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་དེར་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་དང་། གཟུང་
འཇིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྒྲོང་བའི་ཡོངས་གྲུབ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་
གདགས་གཞི་གཞན་དབང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་མ་
གྲུབ་པས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་གྱི་ལྷགས་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །གལ་ཏེ་སྒྲིན་
མེད་དེ། ཕྱི་དོན་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ཀྱང་། དོན་དམ་དཔྱེད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་
ཕྱི་དོན་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་ཡོད་པའི་དོན། ཕྱི་དོན་ཡོད་
པ་ཐ་སྙད་པའི་ཆོད་མས་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་དམ། །ཆོད་མས་མ་གྲུབ་པར་འབྲལ་
རོར་ཡོད་པ་ཅམ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། དོན་དམ་དཔྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མས།
ཐ་སྙད་པའི་ཆོད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་གཞོད་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་པའི་ཆོད་
མས་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་གང་ཞིག་དོན་དམ་དཔྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མས་
ཕྱི་དོན་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དོན་དམ་དཔྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་ལ་ཡང་
ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། ཆོད་མའི་མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཐ་སྙད་

པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་གཞི་དཔེ་ཡོད་པའི་བྱིར། བྱིར་སྟེ། མཆོན་
 ཉིད་དང་ལྡན་པ་གཅིག་ལ་གཞི་དཔེ་པ་སྤྲོད་ན། དེའི་མཆོན་ཉིད་སྤྲོད་སྤྲུང་བའོ་
 རྒྱུ་འགྱུར་བས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། འབྲས་ཏྲོག་གསུམ་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
 འདི།

རང་ལུགས་ཀྱི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དོན་མཐུན་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། གཞལ་བྱ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། ཏྲགས་ཁས། གཞན་ཡང་།
 སེམས་ཅམ་པའི་རང་ལུགས་ཡིན་པ་དང་བྱི་དོན་གཞལ་བྱར་འཛོག་པའི་
 གཞི་མཐུན་ཁས་ལེན་པར་མི་རིགས་ཏེ། མདོ་ལས་ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་
 རྟེན་སེམས་ཅམ་མོ་ཞེས་པའི་ཅམ་ཀྱི་སྐྱས་བྱི་དོན་འགོག་པ་སེམས་ཅམ་པའི་
 ལུགས་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འབྲས་ཏྲོག་གསུམ་པ་འདི་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་
 མིན་ཀྱི་མདོ་སྟེ་པའི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། ལྟ་སྟོན། ཤེས་བྱ་ནང་གི་ཡིན་པར་
 སྐྱ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་དྲོགས་པ་བསལ་བའི་བྱིར་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཞེ་ན།
 སྐྱོན་མེད་དེ། དེས་སེམས་ཅམ་པ་ཕྱོགས་སྐྱ་མར་བསྟན་པ་མིན་ཀྱི། ཤེས་
 བྱ་ནང་གི་ཡིན་པ་སྟེ་ཤེས་པ་གཞལ་བྱ་ལ་རང་རིག་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆེ་
 འཛིན་རྣམ་ཚད་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། འབྲས་ཏྲོག་གསུམ་པའི་སྐྱབས་འདིར་
 ཡང་། རང་རིག་པ་འབྲས་བྱ་ཡིན་ན། འཛིན་རྣམ་ཚད་མར་འགྱུར་སྐྱམ་པའི་
 ཕྱོགས་ཀྱི་དྲོགས་པ་བསལ་བའི་བྱིར་ཞེས་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག ཕྱི་དོན་ཡོད་ན་གཞལ་བྱ་ཞེས་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་སྒོ་ནས་གཞལ་བྱར་འཛོག་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཕྱི་དོན་གྲུབ་ན་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་སྒོ་ནས་འཛོག་པ་དོན་མེད་ལ། ཕྱི་དོན་མ་གྲུབ་ན། ཚད་མ་དང་འབྲས་བྱ་ཡང་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ་གཟུང་རྣམ་ཚད་མ། དོན་ལ་རང་རིག་གྱུར་ཐ་སྙད་དུ་དོན་རིག་པའི་དོན་རིག་བརྟགས་པ་བ་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་འབྲས་རྟོག་གསུམ་པ་འདི་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན། འདིར་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ལ། རང་རིག་འབྲས་བྱ་ཡིན་ན། འཛིན་རྣམ་ཚད་མར་འགྱུར་སྟམ་པ་དང་། རང་རིག་འབྲས་བྱ་ཡིན་ན། དོན་རིག་འབྲས་བྱར་བཤད་པ་དང་འགལ་སྟམ་པ་དང་། ཚད་འབྲས་ཀྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་རྫས་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་སྟམ་དུ་དོགས་པ་སྡེ་བའི་རྒྱ་མཚན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། མདོ་སྡེ་པ་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཆེ་རང་རིག་དང་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་རིག་པ་འབྲས་བྱར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ལ་རང་རིག་འབྲས་བྱར་འདོད་ན། ཚད་འབྲས་ཀྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་རྫས་ཐ་དད་དུ་ཐལ་བའི་རྩོད་པ་སྤོང་བར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། དེ་ཡང་རེ་ཞིག་ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་མདོ་སྡེ་པ་དང་ཐུན་མོང་དུ་འབྲས་རྟོག་དང་པོ་བསྟན་ལ། ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་བཀག་ནས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སོགས་གཞལ་བྱ་དང་། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སོགས་རིག་པ་འབྲས་བྱར་

བྱས་པའི་འབྲས་ཏྲིག་གཉིས་པ་དང་། སྤྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་བཀག་པའི་
 རང་སྤྱོད་ནས་མ་བསྟན་པར་དོན་སྤྱོད་བ་བྱེད་རང་དོན་དུ་འདོད་པའི་གཟུགས་
 སོགས་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཆེ་ནའང་། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་
 གཟུགས་སོགས་རིག་པ་འབྲས་བྱར་བཞག་དགོས་སོ་ཞེས་འབྲས་ཏྲིག་
 གསུམ་པ་བསྟན་ཏེ། འདི་ཡང་སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་ཡིན་ནོ། །ཚད་འབྲས་
 གྱི་རྣམ་གཞག་ནི། མདོ་སྡེ་པས་སྤྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་གཟུགས་གཞལ་
 བྱ། རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་གཟུགས་ལ་གསར་དུ་མི་སྤྱོད་པའི་ཤེས་
 པ་ཚད་མ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཏྲིགས་པའི་ཚད་མ་
 འབྲས་བུའོ། །དེ་ལྟར་བཞག་པའི་ཆེ་ན། འབྲས་ཏྲིག་གསུམ་པ་འདིར་སྤྱི་རོལ་
 གྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ལ། ཤེས་པ་ཡོངས་སུ་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་འབྲས་
 བྱར་བཞག་འདུག་སྟུང་དུ་བསམས་ནས། གལ་ཏེ་སྤྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ལ་རང་
 རིག་འབྲས་བྱར་འཛོག་ན། འཛིན་རྣམ་ཚད་མར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་ཤེས་པ་
 གཞལ་བྱ་ལ། དེ་ཡོངས་སུ་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་འབྲས་བྱར་བཞག་པའི་
 ཆེ་འཛིན་རྣམ་ཚད་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ཞེ་ན། ཤེས་པ་ཡོངས་སུ་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་
 རང་རིག་འབྲས་བྱར་བཞག་ན་བདེན་ཡང་དེ་འབྲས་བྱར་འཛོག་པ་མིན་གྱི།
 ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཏྲིགས་པ་འབྲས་བྱར་འཛོག་ལ།
 ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཏྲིགས་པ་དེ་གང་གིས་འཛོག་
 རུས་པ་དེ་ཚད་མར་འཐད་ཅིང་། དེ་ཡང་གཟུང་བའི་རྣམ་པས་འཛོག་རུས་
 གྱི་འཛིན་རྣམ་གྱིས་འཛོག་མི་རུས་ཏེ། འཛིན་རྣམ་ནི་ཁ་ནང་ཁོ་ནར་སྤྱོད་ས་

པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཡང་འདི་སྣམ་དུ་གཤམ་ཏེ་སྤྱི་དོན་གཞལ་བྱ་
ལ། གཟུང་རྣམ་ཚད་མ་ཡིན་ན། དོན་རིག་འབྲས་བྱར་བྱ་དགོས་ཏེ། འབྲས་
ཏྟིག་དང་པོ་བཞིན། སྤྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ལ་གཟུང་རྣམ་ཚད་མར་བྱས་པའི་ཆེ་
རང་རིག་འབྲས་བྱར་མི་རིགས་ཏེ། ཚད་མས་སྤྱི་དོན་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་
འབྲས་བྱ་ལ། ཤེས་པ་རང་རིག་པ་མི་འཐད་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་སྟ་རེས་ཤུ་པ་
བཅད་པའི་འབྲས་བྱ་ལ། ཅན་དན་དུམ་བྱར་སོང་བ་མི་འཐད་པ་བཞིན། ཡང་
རང་རིག་འབྲས་བྱ་ཡིན་ན། དོན་རིག་འབྲས་བྱར་བརྗོད་པ་དང་འགལ་ལ།
ཚད་མ་དང་འབྲས་བྱ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་རྗེས་སྐྱེད་དུ་ཡང་
འགྱུར་ཏེ། ཚད་མས་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ལ། འབྲས་བྱ་ཤེས་པ་རང་
རིག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་སྣམ་ན། འདིར་སྤྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ལ། རང་རིག་འབྲས་
བྱར་བཞག་ན། སྟོན་དེ་དག་སྟོང་མི་རྣམས་མོད། འོན་ཀྱང་མདོ་སྟེ་པས་སྤྱི་རོལ་
དོན་དུ་འདོད་པའི་གཟུགས་སོགས་གཞལ་བྱ་ལ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་
གྱུར་པའི་གཟུགས་སོགས་ཏྟིགས་པ་འབྲས་བྱར་འཛོག་ལ། དེའི་ཆེ་སྟོན་དེ་
དག་མེད་དེ། ཚད་མ་དང་འབྲས་བྱ་གཉིས་ཀས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་
པའི་གཟུགས་སོགས་ཏྟིགས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དོན་རིག་པ་འབྲས་བྱར་བརྗོད་
པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། རྗེས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྱུང་བའི་ལོག་ཤེས་ལ་
སྟོས་ནས་སྤྱི་དོན་རིག་པ་འབྲས་བྱར་བརྗོད་པ་ཅམ་མིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །འོ་
ན་འབྲས་ཏྟིག་གསུམ་པ་འདི། རྣམ་བདེན་རྩུན་གང་གི་ལྷགས་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་
ཅིག་ན་རེ། འདི་རྣམ་བདེན་པའི་ལྷགས་ཡིན་གྱི་རྣམ་རྩུན་པའི་ལྷགས་མ་

ཡིན་ཏེ། འདིར་ཆོས་མཆོག་གིས། འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་རང་རིག་གིས་
 ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་བཤད་ལ། རྣམ་རྒྱུན་པ་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་རང་
 རིག་གིས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རིག་གིས་ཉམས་
 སུ་སྤྱོད་བྱ་ཡིན་ན་བདེན་སྐྱབ་ཡིན་དགོས་ །ཞིང་། རྣམ་རྒྱུན་པ་འདོད་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་སྒྲུའོ། །འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་རང་རིག་གིས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་
 བར་བཤད་པས། རྣམ་རྒྱུན་པའི་ལྷགས་མ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། རང་རིག་གིས་
 ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་བཤད་པའི་རྣམ་པ་ནི། འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་
 བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རྣམ་རྒྱུན་པས་ཀྱང་རྒྱུན་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་
 དང་། རྣམ་བདེན་རྒྱུན་ཚད་པའི་གཞིའི་རྣམ་པ་དེ་རྣམ་བདེན་པས་ཀྱང་རང་
 རིག་གིས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ཚད་པ་སྤང་བ་ནི། གཤམ་ཏེ་འབྲས་ཏྟག་གསུམ་པ་འདི་སེམས་
 ཅམ་པའི་ལྷགས་ཡིན་ན། གང་གི་ཆེ་ཕྱི་རོལ་དོན་འབའ་ཞིག་གཞལ་བྱར་
 བྱས་པ་དེའི་ཆེ་ཞེས་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་པ་དང་
 ལྟ་དབང་སྒྲོས། གང་ཁོ་ན་ཕྱི་རོལ་ལ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་བྱ་བ་
 ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། རྒྱ་ན་ཤྱེས། དེ་ལྟར་ན་ཏྟག་པ་འདི་རང་རིག་པ་ཡིན་ཡང་
 ཕྱི་རོལ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་དོན་རིག་པར་བལྟ་
 བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། ཕྱི་རོལ་
 གྱི་དོན་འབའ་ཞིག་ཅེས་པ། །ལྟ་སྒྲོས། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡང་ཞེས་པའི་དོན་
 བཤད་ལ། དེ་ནི། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། ། ཞེས་པ་དང་དོན་འདྲ་བས།

མདོ་སྡེ་པས་སྤྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་གཟུགས་སོགས་གཞལ་བྱར་བྱས་ན་
 ཡང་། ཞེས་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། རང་ལུགས་ལ་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་
 ལེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འབྲས་ཏྟིག་གསུམ་པ་འདི་སེམས་ཙམ་པའི་
 ལུགས་ཡིན་ན། ཆོས་མཆོག་གིས། འདིར་འཐད་པ་འདིས་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་
 ལྟོག་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་ཀྱང་རང་རིག་
 པ་ཉིད་འབྲས་བྱར་རིགས་ཀྱི་དོན་རིག་པ་ནི་མིན་ནོ། །འདི་ལྟར་སྤྱི་རོལ་གྱི་
 དོན་གྱི་ཚུལ་ལ། དོན་ནི་གཞལ་བྱ། གཟུང་བའི་རྣམ་པ་ཚད་མ། དོན་རིག་
 པ་ནི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྤྲོ་བ་ལ་ནི། བདག་ཉིད་གཞལ་བྱ།
 འཇིན་པའི་རྣམ་པ་ཚད་མ། བདག་ཉིད་རིག་པ་ནི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ནོ། །ཡང་
 སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྱི་ཚུལ་ལ། འབྲས་བྱའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་གཉིས་པ། དོན་
 གཞལ་བྱ། གཟུང་བའི་རྣམ་པ་ཚད་མ། རང་རིག་པ་འབྲས་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་
 བ་འདི་ནི་འབྲས་བྱ་འདི་ལྟར་རྣམ་པར་བཞག་པའི་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། འདིར་འཐད་པ་འདིས་སྤྱི་
 རོལ་གྱི་དོན་ལྟོག་པར་འདོད་པ་མིན་ཞེས་པའི་དོན་འདིར་སྤྱི་དོན་བཀག་པའི་
 རང་ལྟོག་ནས་གཞལ་བྱ་མི་འཇོག་ཅེས་པ་ཡིན་ལ། སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྱི་ཚུལ་
 ལ་འབྲས་བྱའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་གཉིས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་། འབྲས་ཏྟིག་
 དང་པོའི་སྐབས་སུ་སྤྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སོགས་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཚད་
 འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སེམས་ཙམ་པས་མི་འདོད་ཀྱང་། གཟུགས་སོགས་
 གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་འདོད་པས་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་

གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་
 ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་འདིར་སྟོན་ན། སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་པ་འབྲས་བྱར་
 བཞག་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན། རང་རིག་པ་ཉིད་འབྲས་བྱར་རིགས་ཀྱི་དོན་རིག་
 པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ།

རྗེས་དཔག་གི་རང་བཞིན་དང་། རྒྱ་རྟགས་འཛིན་སེམས་བཤའ་པ།

གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་བཤའ་པ་ལ་གཉིས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་།
 གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གོ། དང་པོ་ལ་གསུམ། རྗེས་དཔག་གི་རང་བཞིན། རྒྱ་
 རྟགས་འཛིན་སེམས། རྟོན་གཏན་ཆོག་པ་བཤའ་པའོ། དང་པོ་ལ་གསུམ།
 མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། མཆོན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བའོ། དང་པོ་ནི།
 རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་མཆོན་ཉིད། ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་
 རྣམ་རང་གི་གཞལ་བྱ་སྒྲོག་གྱུར་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ། དེ་སྐད་
 དུའང་། ཚད་མ་མདོར། རྗེས་དཔག་རྣམ་གཉིས་རང་དོན་ནི། །ཚུལ་གསུམ་
 རྟགས་ལས་དོན་མཐོང་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རྗེས་དཔག་
 ཚད་མ་ལ་དབྱེ་ན། དངོས་པོ་སྟོབས་ཁྱུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ གྲགས་པའི་
 རྗེས་དཔག་ ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་དང་གསུམ་སོ། །དང་པོའི་མཆོན་
 ཉིད་དངོས་པོ་སྟོབས་ཁྱུགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས། རང་གི་
 གཞལ་བྱ་སྒྲོག་གྱུར་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པའོ། །དབྱེ་ན། དངོས་

པོ་སྟོབས་ཁྱུགས་ཀྱི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་
དཔག་གསུམ་མོ། །ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གི་མཆོན་ཉིད། ཡིད་ཆེས་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་གཞལ་བྱ་སློག་གྱུར་ལ་གསར་དུ་མི་
བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ། ཁ་ཅིག་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གི་མཆོན་ཉིད། ཡིད་ཆེས་
པའི་ཁས་སྤངས་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས། རང་གི་གཞལ་བྱ་
སློག་གྱུར་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཡིད་
ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་མ་
ཁུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཆོས་
ཅན། སྦྱིན་པས་ལོངས་སྟོང་བྱིས་པའི་ཞེས་པའི་ལུང་རང་གི་བསྟན་
བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བར་སྦྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
སྦྱབ་ཀྱི་ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོགས་གཅོད་རྒྱས་
པར་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཁྱུགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་མཆོན་ཉིད།
ཁྱུགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་གཞལ་བྱ་སློག་གྱུར་ལ་
གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ། རྗེས་དཔག་འཁྲུལ་
ཤེས་ཡིན་མིན་དབྱེད་པ། རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དགག་
པ། རྗེས་དཔག་ཡིན་པ་ལ་མ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་
ཅིག་ རྗེས་དཔག་སྤང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། རང་ལ་སྤང་བ་དོན་མ་
ཡིན་པ་ལ་དོན་དུ་མཛོན་པར་ཞེན་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་
ཤེས་ཡིན་ཡང་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་

ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲུག་སྤྱི། རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་ཞེན་
 ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་པ་རྣམས་ཡུལ་ལ་ཞེན་པའི་དབང་གིས་འཇུག་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྟོག་པ་རྣམས་ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འཇུག་ན་མ་འཇུག་བ་དང་།
 ཞེན་ཡུལ་ལ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དང་། ཞེན་
 ཡུལ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན་ཚད་མ་ཡིན་དགོས་ལ། ཞེན་ཡུལ་ལ་ལོག་ཤེས་ཡིན་
 ན་ལོག་ཤེས་དང་། ཞེན་ཡུལ་ལ་ཚད་མིན་གྱི་སྟོ་ཡིན་ན་ཚད་མིན་གྱི་སྟོ་ཡིན་
 པས་འབྲུག་བོ། །གལ་ཏེ་རྗེས་དཔག་འཇུག་ཤེས་ཡིན་ཏེ། དེ་མ་ཡིན་ལ་དེར་
 འཇིན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་སྤྱི་རང་མཆོན་མ་ཡིན་པ་ལ། དེར་
 སྒྲུང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་རྗེས་དཔག་ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་
 ཐལ། སྒྲུང་ཡུལ་ལ་ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ།
 འོ་ན་མཛོན་སྐྱུ་ཚད་མ་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་མ་འཇུག་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས། མ་
 འཇུག་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་འཇོག་རྒྱས་སམ་མི་རྒྱས། མི་རྒྱས་ན། དེ་མ་
 འཇུག་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་འཇོག་བྱེད་མེད་པར་འགྱུར་ལ། འཇོག་རྒྱས་ན།
 རྗེས་དཔག་འཇུག་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲུང་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཤེས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་
 ཆོས་ཅན། ཞེན་ཡུལ་ལ་འཇུག་བའི་ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ལ་སྒྲུང་
 བ་དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བསལ་ཁས།
 མ་འབྲུག་ན། སྐྱ་རྟག་འཇིན་གྱི་རྟོག་པ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཇུག་བའི་ལོག་ཤེས་ཡིན་
 པའི་སྐྱབ་བྱེད་མེད་པར་ཐལ། དེ་མ་ཡིན་ལ་དེར་ཞེན་གྱི་སྟོ་ཡིན་ན་ཞེན་ཡུལ་

ལ་འབྲུལ་བའི་ལོག་ཤེས་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་
ཡང་། སྤྱ་རྟག་གམ་མི་རྟག་སྟུང་དུ་ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་སྒོ་ཆོས་ཅན། ལོག་ཤེས་
ཡིན་པར་ཐལ། འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། གཞན་ཡང་། སྤྱ་
མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་ཞེན་སྒྲངས་མི་མ་ཐུན་པ་གཉིས་ཡོད་
པར་ཐལ། དེས་རང་ལ་སྒྲང་བ་སྤྱ་མི་རྟག་པར་ཞེན་ཅིང་། སྤྱ་མི་རྟག་པར་ཡང་
ཞེན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྒྲངས། འདོད་ན། སྤྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ཆོག་ལ་
ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་མི་མ་ཐུན་པ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ།

ཁ་ཅིག་སྤྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་
ཤེས་ཡིན་ཏེ། རྟག་པ་ཡིན་ན་འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་གང་ཞིག་དེ་ཞེན་
ཡུལ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་
དེས་སྤྱ་མི་རྟག་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་སྒྲངས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཆད་མ་ཡོད་པར་
ཐལ། དེ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱ་དེ་མི་རྟག་པ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འོ་ན་རྗེས་དཔག་དེ་རང་ལ་སྒྲང་བ་དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་
དོན་དུ་མདོན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་མ་ཡིན་ན། རྣམ་ངེས་ལས། རང་གི་སྒྲང་བ་
དོན་མེད་པ་ལ་དོན་དུ་མདོན་པར་ཞེན་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། དེ་
ཡི་ངོ་བོས་སྒྲོང་དེ་དག་། དེ་ཡི་ངོ་བོར་ཞེན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་
འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་རང་ལ་སྒྲང་བ་དོན་དུ་སྒྲང་བའི་སྒོ་ནས་
དོན་དུ་ཞེན་པ་སྤྱེ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། རང་ལ་སྒྲང་བ་དེ་ཉིད་དོན་དུ་ཞེན་
པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་འདྲིན་རྟོག་པ་ལ་བུམ་པའོ་སྟུང་

པའི་ཞེན་པ་ཡོད་ཀྱི། རང་ལ་སྤང་བ་འདི་བྱམ་པའོ་སྤྱམ་དུ་མ་ཞེན་པ་བཞིན་
 རོ། །འདི་གང་ལས་ཤེས་ཤེ་ན། སྒོ་བ་དཔོན་ལྟ་དབང་སྒོ་ས། དེའི་རྣམ་པ་གྲུབ་
 པས་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚོགས་
 པའི་བྱད་པར་ལས་སྐྱེ་བ་ཅན་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་གྱིས་ཤེས་པའི་ཡུལ་
 ལ་མཆོན་མ་ལ་སོགས་པ་གྲུབ་པས་བཞིན་གྱི་མཆོན་མ་ལ་སོགས་པ་གྲུབ་
 པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དཔེ་དོན་སྒྱུར་ཤེས་ན་དོན་འདི་རྟོགས་པར་
 འགྱུར་བས། དེའི་དཔེ་དོན་སྒྱུར་ན། བྱད་བཞིན་ལ་ནག་པོ་ལྟ་བུའི་མཆོན་མ་
 ཡོད་མེད་རྟོག་པའི་སྒྱུར་དུ་མེ་ལོང་ལ་བལྟས་པ་ན། དངོས་སུ་མེ་ལོང་ནང་གི་
 གཟུགས་བརྟན་ལ་ནག་པོ་ལྟ་བུའི་མཆོན་མ་སྤང་ཡང་བདེ་ལ་བྱང་བའི་སྐྱེས་
 བུ་ཡིན་ན། བྱད་བཞིན་རང་མཆོན་པའི་སྤྱིང་དུ་ནག་པོ་ལྟ་བུ་ཡོད་པར་ཞེན་
 གྱི། མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་སྤྱིང་དུ་ནག་པོ་ལྟ་བུ་ཡོད་པར་མི་ཞེན་
 པ་བཞིན་དུ། སྤྱི་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྩིས་དཔག་ལ་དངོས་སུ་སྤྱི་མི་རྟག་
 པའི་དོན་སྤྱི་སྤང་ཡང་སྤྱི་དེ་མི་རྟག་པར་ཞེན་པ་ཡིན་གྱི། དོན་སྤྱི་སྤྱི་མི་རྟག་
 པར་ཞེན་པ་མ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག །ཁང་སྤྱགས་ན་ནོར་བུ་ཡོད་པའི་འོད་སྟོགས་པའི་
 ཏུ་ཤར་བ་ལས་ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་ཞེན་པའི་སྒོ་དེ་རྩིས་དཔག་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་སྤྱར་བ་ཤད་ཟེན་ཏོ།

གསུམ་པ་ནི། ཁ་ཅིག སྤྱི་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྩིས་དཔག་དེ། སྤྱིའི་
 སྤྱིང་དུ་སྤྱིའི་མི་རྟག་པ་དང་བྱམ་པའི་མི་རྟག་པ་ལ་ཆད་མ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་

དུ། སྒྲིའི་སྟེང་དུ་མི་རྟག་པ་ལ་འང་ཆད་མ་མིན་ནོ་ཞེས་སྒྲ་བ་མི་འཐད་དེ། བྱས་
པ་དེ་སྒྲིའི་སྟེང་དུ་སྒྲིའི་མི་རྟག་པ་དང་བྱམ་པའི་མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་མ་ཡིན་ཡང་། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱ་རྟགས་འཛིན་སེམས་བཤའ་པ་ལ། དགག་
བཞག་སྤང་གསུམ་མོ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།
ཆོས་མཆོག་གིས། རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འཛིན་པའི་སྟོན་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་
ཏེ། ཚུད་གཞི་ལ་མི་ལྟོས་པར་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་བྲབ་པ་སྦྱར་འཛིན་པའི་
སྟོན་དང་། ཚུད་གཞིའི་སྟེང་དུ་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འཛིན་པའོ། །དང་པོ་
རྟགས་འཛིན་སེམས་དང་། གཉིས་པ་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་ཡིན་ལ། གཉིས་
ཀས་ཀྱང་རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་གཉིས་ཀ་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་
ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་། དེ་གཉིས་བྲད་
མེད་དུ་ཐལ་པའི་སྟོན་མེད་དེ། རྟགས་འཛིན་སེམས་ཀྱིས་རྟགས་གཙོ་བོ་དང་
རྟགས་ཅན་པལ་པའི་ཚུལ་དུ་འཛིན་ལ། རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གིས་རྟགས་
ཅན་གཙོ་བོ་དང་རྟགས་པལ་པའི་ཚུལ་དུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འདོད་པ་ལ།
རྒྱན་མཁན་པོ་ན་རེ། རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གིས་རྟགས་འཛིན་བཞིན་དུ་
རྟགས་འཛིན་གྱི་སེམས་ལོགས་སུ་དབྱེད་དགོས་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་ལ།
རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་འཛིན་ན་རྟགས་འཛིན་སེམས་
མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་དུ་བཤའ་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་གསུངས། རྒྱན་རང་

གི་ལུགས་ལ། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་རྟགས་འཛིན་སེམས་དབྱུང་པར་
 མི་བྱ་སྟེ། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཆོས་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རང་
 བཞིན་རྟགས་ལ་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་ལས་ལོགས་སུ་རྟགས་འཛིན་གྱི་
 སེམས་དབྱུང་མི་དགོས་ཏེ། རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གིས་རྟགས་འཛིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འབྲས་བུའི་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གིས་རྟགས་འཛིན་པར་མི་རྒྱས་
 ཏེ། འབྲས་བུའི་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 འབྲས་བུའི་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་ལས་ལོགས་སུ་རྟགས་འཛིན་སེམས་
 དབྱུང་པར་བྱ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་དུ་ལྡན་ལའི་དུ་བ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་དེ་
 རྟགས་འཇལ་བའི་ཆད་མ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་བཅད་ཤེས་དེ་རྟགས་
 འཛིན་སེམས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་ངོ་། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ནི། རང་བཞིན་
 རྟགས་ཀྱི་རྟགས་འཛིན་སེམས་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དེ་
 རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གིས་འཇལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྟགས་
 དང་རྟགས་ཅན་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པས་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གིས་རྟགས་
 འཛིན་པར་འདོད་པའང་མི་འཐད་དེ། གང་གིས་གོ་བར་འགྱུར་བ་དེ། །དེ་
 ལས་གཞན་གྱི་རྒྱས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བྱས་མི་རྟག་ངོ་བོ་
 གཅིག་ཡིན་ཡང་རྟགས་དཀའ་སྤྱིའི་བྱུང་པར་ཡོད་པས། དང་པོར་བྱས་པའི་
 རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་དང་
 བཅད་ཤེས་སྐྱེས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་

དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྟགས་འཛིན་སེམས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་རྟགས་ཀྱི་རྟགས་མངོན་སུམ་གྱིས་འཇལ་བའི་ཕྱིར།
འཁོར་གསུམ། དགག་རྟགས་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པས། དགག་
རྟགས་ལ། རྟགས་འཛིན་སེམས་དབྱུང་པར་མི་བྱ་ཞེས་པའང་མི་འཐད་དེ།
རྟགས་འཛིན་སེམས་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བར་མ་
ངེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དགག་རྟགས་ལ་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་དབྱུང་
པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་རྟགས་འཛིན་སེམས་
ལས་སྐྱེ་དགོས་པ་གང་ཞིག །དགག་རྟགས་ལ་རྟགས་འཛིན་སེམས་དབྱུང་
པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དགག་རྟགས་ཡང་དག་མ་གྲུབ་པར་
ཐལ་ལོ།།

ཁ་ཅིག །ཤུ་ལྟོས། རྟགས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་མངོན་སུམ་གྱི་ཕྱིས་འབྱུང་
བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཆོད་མར་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོད་མའི་རྒྱ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པས། རྟགས་འཛིན་སེམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཕྱོགས་
ཆོས་འཇལ་བའི་བཅད་ཤེས་གང་ཞིག །རང་འབྲས་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་
གི་བརྒྱུད་རྒྱ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། ཏུ་ལྟན་ལའི་ཏུ་བ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་
དང་། སྤྱི་བྱས་པར་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ། ཕྱོགས་ཆོས་འཇལ་བའི་
ཆོད་མ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་བཅད་ཤེས་ནི་རྟགས་འཛིན་སེམས་
ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཤུ་ལྟོས། ཕྱོགས་ཆོས་འཇལ་བའི་
བཅད་ཤེས་རྟགས་འཛིན་སེམས་སུ་བཞད་ཀྱི། དེ་ཁོ་ན་རྟགས་འཛིན་སེམས་

སྐྱེས་པ་ལྟར་པའི་བྱིར། དེ་ལྟ་མིན་ན། རྒྱུགས་ཆོས་ཁོན་རྟགས་ཡང་དག་གི་
ཚུལ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུགས་ཆོས་འཇལ་པའི་བཅད་ཤེས་ཁོན་རྟགས་འཛིན་
སེམས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་གསུམ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྟགས་ཅན་
རྗེས་དཔག་དང་རྟགས་འཛིན་སེམས་མི་བསྐྱེད་བར་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
རྟགས་འཛིན་སེམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། རང་འབྲས་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱུར་གྱུར་
པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་འཇལ་བའི་སྒོ། གཉིས་པ་ནི། རྟགས་འཛིན་སེམས་ལ་
དབྱེ་ན། རྒྱུགས་ཆོས་འཇལ་བའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་དང་། རྒྱབ་པ་འཇལ་
བའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་གཉིས། དང་པོ་ལ་དབྱེ་ན། རྒྱུགས་ཆོས་འཇལ་
བའི་ཚད་མ་དང་བཅད་ཤེས་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྒྱུགས་ཆོས་འཇལ་བའི་
མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གཉིས། དཔེར་བརྗོད་རིམ་བཞིན་དུ་དུ་ལྟན་གྱི་
ལ་ལ་དུ་བ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་ དང་། སྐྱེས་པར་རྟོགས་པའི་
རྗེས་དཔག་ལྟ་བུའོ། །རྒྱུགས་ཆོས་འཇལ་བའི་བཅད་ཤེས་ལ་དབྱེ་ན། རྒྱུགས་
ཆོས་འཇལ་བའི་ཚད་མ་གཉིས་པོ་དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་བཅད་ཤེས་གཉིས་
སོ། །རྒྱབ་པ་འཇལ་བའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་ལ་དབྱེ་ན། རྒྱབ་པ་འཇལ་བའི་
ཚད་མ་དང་བཅད་ཤེས་གཉིས། དང་པོ་ལ་རྒྱབ་པ་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་
དང་རྗེས་དཔག་གཉིས། དཔེར་བརྗོད་རིམ་བཞིན། ཚད་མང་གི་སྟངས་དུ་མེ་
ལས་དུ་བ་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་དང་། སྐྱེས་པར་རྟོགས་པའི་བྱིས་
པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆོ། རྟག་པ་བྱས་སྟངས་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་

བུ་ལོ། ། རྒྱལ་པ་འཇལ་བའི་བཅད་ཤེས་ལ་དབྱེ་ན། རྒྱལ་པ་འཇལ་བའི་མངོན་
རྗེས་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སྤྱེས་པའི་བཅད་ཤེས་གཉིས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱི་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། སྤྱི་མི་
རྟག་པ་ལ་མི་བསྐྱུ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་མི་རྟག་པར་ཞེན་པ་གང་ཞིག །སྤྱི་མི་རྟག་པ་
ལ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱོད་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་ལ་
འབྲེལ། དེ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ལ་འབྲེལ། སྤྱི་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་པོ་དེ། སྤྱི་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་
སྤྱི་འཛིན་མངོན་སུམ་དེ་སྤྱི་མི་རྟག་པ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་པ་ལས་སྤྱེས་ཤིང་།
དེ་ལས་སྤྱི་བྱས་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་སྤྱེ། དེ་དང་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
རྒྱལ་འབྲེལ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ལས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་འཇལ་བའི་
བཅད་ཤེས་སྤྱི་ལ། དེ་ལས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྤྱི་བ་ཡིན་
ནོ། །དེས་རྟགས་འཛིན་སེམས་མི་བསྐྱུ་བའི་ཚུལ་ཡང་ཤེས་པར་བུ་ལོ། །

ཁ་ཅིག དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
རྟགས་འཛིན་སེམས་ལ་འབྲེལ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་བྱས་པ་ལ་འབྲེལ། བྱས་
པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱུ་བ་བྱའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་
བ་མི་འཐད་དེ། མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བས་སྤྱི་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བར་སྐྱབ་མི་
རྣམས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཆོས་མཆོག་གི་འབྲེལ་བར་རྩོད་
ལན་རྗེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཚུལ། དེ་ལ་ལོ་རྒྱ་བ་ཆེན་པོས་སྒྲོན་བརྗོད་མཛད་པའི་

ཚུལ། དེ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པའོ། དང་པོ་ནི། དེར་སྒྲུང་བ་ཡིས་ནི། སྟོང་
 ཡང་སྐྱེས་བྱེད་ཉིད་མ་ཡིན། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། ཏྲགས་འཛིན་སེམས་དང་
 ཏྲགས་ཅན་རྗེས་དཔག་མི་བསྐྱེད་པར་བསྟན་པ་ལ། ལུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་བདེ་
 བྱེད་ན་རེ། དེ་ལ་མི་འཐད་པ་དང་། སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་སྟོན་གཉིས་ཡོད་
 ལ། མི་འཐད་པའི་སྟོན་ཡོད་དེ། ཏྲགས་འཛིན་སེམས་མི་བསྐྱེད་ན། ཏྲགས་ལ་
 མི་བསྐྱེད་མ། ཏྲགས་ཅན་ལ་མི་བསྐྱེད། དང་པོ་ཉམས་ན། མཛོན་སུམ་ཡིན་ནམ་
 རྗེས་དཔག་ཡིན། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། དེར་སྒྲུང་བ་ཡིས་ནི། སྟོང་ཡང་སྐྱེས་བྱེད་
 ཉིད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་མི་འཐད་
 དེ། ཏྲགས་ཅན་མི་བསྐྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྩ་བའི་དམ་བཅའ་ལས་མ་འདས་པའི་
 ཕྱིར། ཏྲགས་ཅན་ལ་མི་བསྐྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། ཏྲགས་ཅན་མ་བཟུང་བའི་ཕྱིར།
 སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་སྟོན་ཡོད་དེ། ཏྲགས་ཅན་རྗེས་དཔག་མི་བསྐྱེད་པར་
 སྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་ཏྲགས་འཛིན་སེམས་མི་བསྐྱེད་པར་སྐྱབ་པ་སྐབས་སུ་མ་
 བབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ན་རེ། མི་འཐད་པའི་སྟོན་
 མེད་དེ། ཏྲགས་འཛིན་སེམས་ཀྱིས་ཏྲགས་སུ་མ་བད། ཏྲགས་ཅན་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཆོས་ཀྱང་བཟུང་བའི་ཕྱིར། སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་སྟོན་ཡང་མེད་དེ། ཏྲགས་
 ཅན་རྗེས་དཔག་མི་བསྐྱེད་པར་སྐྱབ་པ་ལ། དེ་ཏྲགས་འཛིན་སེམས་ལ་འབྲེལ།
 ཏྲགས་འཛིན་སེམས་ཏྲགས་ལ་འབྲེལ། ཏྲགས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་འབྲེལ་བར་སྐྱབ་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་། གཉིས་པ་ནི། ལོ་རྒྱ་བ་ཆེན་པོ་ན་རེ། མི་
 འཐད་པའི་སྟོན་སོན་གནས་ཏེ། ཏྲགས་འཛིན་སེམས་མི་བསྐྱེད་ན་མི་བསྐྱེད་པ་

ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པས། མངོན་སུམ་ཡིན་ནམ་རྗེས་དཔག་ཡིན། དང་
པོ་མི་འཐད་དེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་རྟུགས་འཛིན་སེམས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་
དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། ཀྱན་ལས་བརྟམ་སྟུ། རྗེས་དཔག་
རྗེས་སུ་དཔག་ལས་བྱུང་། །ཞེས། རྟུགས་འཛིན་སེམས་དེ་རྗེས་དཔག་གི་
སྡེ་ཆན་ལས་ལོགས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་སྟོན་སོ་
ན་གནས་ཏེ་རྣམ་ངེས་ལས། མངོན་སུམ་ཡང་ནི་དོན་མེད་ན། །མི་འབྱུང་བ་
ལས་ཆད་མ་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། མངོན་སུམ་མི་བསྐྱུ་བར་སྐྱུ་བ་པ་
ལ། རང་ཡུལ་ལ་འབྲེལ་བར་སྐྱུ་བ་དགོས་ཀྱང་། སྐར་ཡང་འབྲེལ་ཡུལ་མི་
བསྐྱུ་བར་སྐྱུ་བ་མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ། རྟུགས་ཅན་རྗེས་དཔག་མི་བསྐྱུ་བར་
སྐྱུ་བ་པ་ལ། དེ་རྟུགས་འཛིན་སེམས་ལ་འབྲེལ་བར་སྐྱུ་བ་དགོས་ཀྱང་། སྐར་
ཡང་རྟུགས་འཛིན་སེམས་མི་བསྐྱུ་བར་བསྐྱུ་བས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། རྟུགས་འཛིན་སེམས་མི་བསྐྱུ་ན། མི་བསྐྱུ་
བ་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པས། མངོན་སུམ་ཡིན་ནམ་རྗེས་དཔག་ཡིན།
ཞེས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། མི་བསྐྱུ་བ་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་དུ་མི་འཐད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བ་ཞེས་སྟོས་པ་
ལ་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཙོད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟུགས་འཛིན་
སེམས་སུ་གྱུར་པའི་མངོན་སུམ་ཡོད་ཀྱང་རྟུགས་འཛིན་སེམས་མངོན་སུམ་
ལྟར་སྤང་དུ་བཤད་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། རྟུགས་འཛིན་སེམས་ལ་མངོན་སུམ་
དང་རྟོག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ལས། རྟོག་པར་གྱུར་པའི་རྟུགས་འཛིན་སེམས་

དེ་མའོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་དུ་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་འཛིན་སེམས་
ལ་ཐེས་དཔག་ཡོད་ཀྱང་ཏྲགས་འཛིན་སེམས་ཐེས་དཔག་ལས་ལོགས་
སུ་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། རང་འབྲས་ཐེས་དཔག་ལས་ལོགས་སུ་
གྱུར་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཙམ་གྱིས་ཐེས་དཔག་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
རོ། །སྐྱབས་སུ་མ་བབ་པའི་སྒྲོན་སོན་གནས་པའང་མི་འཐད་དེ། ཏྲགས་ཅན་
ཐེས་དཔག་མི་བསྐྱབ་བར་སྐྱབ་པ་ལ་ཏྲགས་འཛིན་སེམས་རང་ཡུལ་ལ་འབྲེལ་
བར་སྐྱབ་དགོས་ལ། ཏྲགས་འཛིན་སེམས་རང་ཡུལ་ལ་འབྲེལ་བར་སྐྱབ་པ་
དང་། ཏྲགས་འཛིན་སེམས་མི་བསྐྱབ་བར་སྐྱབ་པ་སྐྱབས་འདིར་དོན་གཅིག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ཙོད་སྒྲུང་ནི། ཐེས་དཔག་གི་དངོས་རྒྱུར་གྱུར་
པའི་ཏྲགས་ཀྱི་ཚུལ་འཇལ་བའི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། ཏྲགས་འཛིན་སེམས་ཡིན་པར་
ཐལ། རང་འབྲས་ཐེས་དཔག་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཏྲགས་ཀྱི་ཚུལ་འཇལ་བའི་
སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། རང་འབྲས་ཐེས་དཔག་གི་བརྒྱུད་
རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ། བྱབ་སྟེ། ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་འབྲེལ་པར། ཏྲགས་
ཤེས་པ་ནི་ཐེས་དཔག་གི་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ་བྲན་པས་བར་དུ་ཆོད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། ཏྲགས་འཇལ་
བའི་ཚད་མ་དེ་ཐེས་དཔག་གི་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱབ་འབྲེལ་འཇལ་
བའི་བྲན་པས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་
འཛིན་སེམས་ཆོས་ཅན། ཐེས་དཔག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེས་དཔག་ལས་
ལོགས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཡིད་ཆེས་ཐེས་དཔག་ཆོས་ཅན། ཐེས་

གཏན་ཆོག་ས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྟགས་དཔེ་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་སྒྲིན་ཡོན་བཤའ་བ།

དཔག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་ལས་ལོགས་སུ་བཤའ་བའི་བྱིར། རྗེས་
དཔག་ལས་ལོགས་སུ་བཤའ་བ་མ་ཡིན་གྱི། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ལས་
ལོགས་སུ་བཤའ་བ་ཅམ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་རྟགས་འཛིན་སེམས་ཀྱང་རྗེས་
དཔག་ལས་ལོགས་སུ་བཤའ་བ་མ་ཡིན་གྱི། རང་འབྲས་རྗེས་དཔག་ལས་
ལོགས་སུ་བཤའ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མཆོངས་སོ། །

གཏན་ཆོག་ས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྟགས་དཔེ་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་སྒྲིན་ཡོན་བཤའ་བ།

གསུམ་པ་རྗེས་དཔག་གི་རྟེན་གཏན་ཆོག་ས་བཤའ་བ་ལ་གཉིས།
རྟགས་ཡང་དག་བཤའ་བ་དང་། རྟགས་ལྟར་སྤང་བཤའ་བའོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྟགས་དཔེ་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་སྒྲིན་ཡོན་བཤའ་
བའོ། །དང་པོ་ལ། དགག་བཞག་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྟོབ་དཔོན་དབང་ཕྱག་
སྡེ་ན་རེ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་རྗེས་འགྲོ་
དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ལྟོག་པ་དང་། དམ་བཅའ་
ལ་ཆོད་མས་གཞོད་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་དང་། ལོག་ཕྱོགས་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་
ཆོད་མ་མེད་པའི་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་གངས་གཅིག་པ་དང་། ལྷ་པོ་དེ་སྟོ་
ཡུལ་དུ་ངེས་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་དེ། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཚུལ་ཐུག་
ཡིན་ནོ། །རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པའི་དོན་རྟགས་དང་དགག་བྱའི་
ཆོས་གྱི་གཞི་མཐུན་མ་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི་གཞི་མཐུན་མེད་པར་ངེས་པ་ནི་མ་

ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་རྟགས་མི་མཐུན་སྟོགས་མཐའ་དག་ལ་ཡོད་ན་སྒྲིང་
 རུང་དུ་ངེས་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་མི་མཐུན་སྟོགས་མཐའ་དག་ཡོད་ན་སྒྲིང་
 རུང་དུ་འགྱུར་དགོས་ལ། མི་མཐུན་སྟོགས་མཐའ་དག་ཡོད་ཀྱང་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་
 ལ་སྒྲིང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །ཚུ་ལ་ཕྱི་མ་གསུམ་མི་རིགས་
 ཏེ། དམ་བཅའ་ལ་ཆོད་མས་གཞོད་པ་མེད་པའི་དོན་གཞོད་པ་མ་མཐོང་བ་ལ་
 བྱེད་ན་སྟོགས་ཆོས་ཀྱིས་གྲུབ་ཟིན་ལ། གཞོད་པ་མེད་པར་ཆོད་མས་ངེས་
 པ་ལ་བྱེད་ན་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལོག་སྟོགས་
 སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་མེད་པའི་དོན་ལོག་སྟོགས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་མ་
 མཐོང་བ་ལ་བྱེད་ན་སྟོགས་ཆོས་ཀྱིས་གྲུབ་ཟིན་ལ། ལོག་སྟོགས་སྐྱབ་བྱེད་
 ཀྱི་ཆོད་མ་མེད་པར་ངེས་པ་ལ་བྱེད་ན། གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུ་ལ་གསུམ་ལས་ལོགས་སུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུ་ལ་སྟོས་པ་མི་
 རིགས་པར་ཐལ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཚུ་ལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཐར་ངེས་པ་སྟོས་
 ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྟགས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅ་མ་
 ཀྱིས་ལྟོག་བྱུང་གྲུབ་ན། ལྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་རྟགས་ལྟར་སྒྲིང་དུ་བརྗོད་བྱ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅ་མ་གྱིས་ལྟོག་བྱུང་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། རྟགས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅ་མ་འབའ་ཞིག་
 ཏུ་བད་ན་ལྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེ་ཆོམ་མི་བ་ན་དེ་ཡོད་པའམ་
 མེད་པར་ངེས་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སྟོགས་
 ཆོས་མ་གྲུབ་པ་བཞི་དང་། བྱུང་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་སོགས་བཞི་ཅི་རིགས་

པར་དཔེ་དོན་དུ་སྒྱུར་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཕྱོགས་
གྱི་ཆོས་ནི་ཆོལ་བ་དང་ཕྱིར་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པར་བཟུང་ངོ། །དེ་
བཞིན་དུ་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་
ཡང་ཅི་རིགས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ།

གལ་ཏེ་མི་འགལ་ཏེ། སྒྲོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བཟན་སྒྲོག་པ་མི་འགྲུབ་བམ་
སྒྲུལ་པ་དག་གི་པའི་ཕྱིར་དུ་ཅི་རིགས་པ་སྒྲོས་པས། ཐེ་ཆོམ་བཟན་པ་ལ་སྒྲོག་
བྱུང་གྲུབ་པ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་མ་བཀག་གོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། རྗོད་
པ་གང་ཞིག་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པ་དེ་ཁོ་ན་སྒྲུབ་པའམ་སུན་འབྱེན་པ་ཡིན་གྱི་
གང་ཡང་རུང་བ་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་བཟན་པ་བརྗོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཡང་
སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་སྒྲོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཁོ་ན་ཅི་རིགས་
པའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཕྱོགས་ཆོས་ཆོལ་ཕྱི་ཆོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པ་
དང་། གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་བཟན་པ་དང་། ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་
ནས་མ་གྲུབ་པའི་དཔེ་བཞི་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་བྱུང་བྱེད་
དུ་ཡོད་པ་དང་། བྱུང་བྱེད་དུ་མེད་པ་དང་། རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱོགས་
ཆོས་ཅན་དགྲའི་རྗེས་སུ་འགོ་སྒྲོག་ཆོལ་ཕྱི་ཆོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་།
གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་བཟན་པ་དང་། མི་མ་ཐུན་དཔེ་གཞི་མ་གྲུབ་
པ་བཞི་ཅི་རིགས་པར་དཔེ་དོན་དུ་སྒྱུར་ཏེ། སྒྲ་མ་གསུམ་དཔེ་དོན་སྒྱུར་ཞིང་
ཕྱི་མ་མི་སྒྱུར་བའི་དོན་ནོ། །དཔེ་དོན་སྒྱུར་ཚུལ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་ཆོལ་ཕྱི་
ཆོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་

དགྲའི་འགལ་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་གཉིས་ཀ་
 ལ་མ་གྲུབ་པས་ཁྲབ་པ་མི་འགྲུབ་ཅེས་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱོར་བ་དང་། དེ་བཞིན་
 དུ་ཕྱོགས་ཆོས་ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་ན། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་
 པ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དགྲའི་ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་བཞི་པོའི་
 རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་པས། ཁྲབ་པ་མ་གྲུབ་པ་
 དཔེ་དོན་སྦྱོར་བ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་ལ་ཐེ་ཚོམ་བྱ་བ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་
 དགྲའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་ལ་ཐེ་ཚོམ་བྱ་བས་
 ཁྲབ་པ་མ་གྲུབ་པ་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱོར་བ་རིགས་ལ། ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་
 རྟེན་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དགྲའི་ཡང་དག་གཉིས་
 ཀྱི་མི་མ་ཐུན་དཔེ་གཞི་མ་གྲུབ་ན། རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་ཁྲབ་པ་མི་འགྲུབ་པ་
 དཔེ་དོན་མི་སྦྱོར་ཏེ། ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པས་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་
 འགྱུར་ལ། མི་མ་ཐུན་དཔེ་གཞི་མ་གྲུབ་པས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་ཁྲབ་པ་མ་
 གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །འདི་ཡང་གཞན་དོན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་
 དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། རྟགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་
 ཆོས་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་གཉིས་ཀས་མ་གྲུབ་ཀྱང་། རྟགས་
 ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བའི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །གཞན་དོན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་སྐབས་རྟགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་
 རྟགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་
 དུ་བརྒྱུད་བའི་གཞན་དོན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་བཞིན་

དུ་མར་མེད་པ་དེ་བ་ལང་གི་སྤྱི་ཉག་དངོས་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་དོན་དམ་པར་
འཕྲོད་འདུ་མ་འབྲེལ་བར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱབ་
ཉག་ས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ས་བྱ་འདི་ཆོས་ཅན། སྤྱུག་བསྐྱེལ་
བ་ཡིན་ཏེ། རི་བོང་གི་རྩས་སྤྱུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ན། རི་བོང་གི་
རྩས་སྤྱུག་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་ས་བྱ་སྤྱུག་བསྐྱེལ་བར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ལྟར་སྒྲུང་
ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉག་ས་སུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག །སྤྱོད་ས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉག་ས་སུ་བཀོད་ནས་སྤྱོད་ས་ཆོས་མ་གྲུབ་
པ་དེ། རི་བོང་རྩས་སྤྱུག་པ་སྤྱི་ས་བྱ་སྤྱུག་བསྐྱེལ་བར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ལྟར་
སྒྲུང་དུ་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། མི་
མཐུན་སྤྱོད་ས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅེས་ཀྱིས་ལྟོག་བྱུང་གྲུབ་ན། མཉན་བྱ་ཆོས་
ཅན། སྤྱི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྟོག་བྱུང་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་
སྤྱོད་ས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅེས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉག་ས་ཡང་
དག་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱོད་ས་ཆོས་གང་ཞིག །འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
རྩས་ཏེ། སྤྱོད་དཔོན་གྱིས་བྱུང་པར་ནི་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་གཏམ་ཆོག་ས་མ་
ཡིན་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།

གལ་ཏེ་མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྤྱོད་ས་ཆོས་གང་ཞིག །སྤྱི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་
མཐུན་སྤྱོད་ས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་མ་གྲུབ་ན། སྤྱི་ཉག་
པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་དེ་སྤྱི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྤྱོད་ས་ཁོ་

ན་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། ཚེས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྟོགས་
 ཚེས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ངོར་བྱིད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་
 སུ་འགོ་སྟོག་གི་བྱབ་པ་བྱུབ་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ངོར་བྱིད་ཡིན་
 ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་དེ་དཔེ་སྟངས་དུ་ངེས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེའི་ངོར་སྐྱ་མི་རྟག་པར་མ་བྱུབ་པ་གང་ཞིག །བྱིད་དང་སྐྱ་གཉིས་མི་རྟག་
 པར་རྟོགས་དཀའ་སྐྱ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱིད་སྐྱའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྟོངས་པས་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་དཔེ་ལ་སྟོས་པ་ཡིན་གྱི་མཁས་
 པས་དཔེ་མེད་པར་ཡང་། སྤར་བྱབ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུབ་ནས་རྟགས་
 མཐོང་མ་ཐག་འབྲེལ་བ་དྲན་པའི་རྗེས་སུ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་གོ་བས། མཉན་བྱ་
 སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མི་རིགས་ཏེ། སྐྱ་དང་
 མཉན་བྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་དཀའ་སྐྱ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་དང་མཉན་བྱའི་
 མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་མ་ཞེས་པའི་སྤར་མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པའི་བྱབ་པ་ངེས་
 རུས་སམ་མི་རུས། མི་རུས་ན། ཁང་པ་དེའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མིང་མི་
 ཞེས་པར་ཁང་པ་དེ་འཛིག་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུབ་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་
 ལོ། །ངེས་རུས་ན། མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
 པར་ཐལ། སྤར་མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པའི་བྱབ་པ་ངེས་པའི་ངང་ནས། མིང་དོན་
 གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོགས་ཚེས་སྤེས་གོ་བར་བྱར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
 ན། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཡང་མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་

མི་འབྱུར་ཏེ། སྤར་མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པའི་བྱ་བ་པ་དེས། དེའི་རྗེས་སུ་མཉན་བྱ་སྤྱིའི་བྱ་བ་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སུ་དེས། དེའི་རྗེས་སུ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་དེས་ཀྱང་ཚུ་ལ་གསུམ་གྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་དེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེའི་ཆེ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པར་བཤམ། དེའི་ཆེ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་གསར་དུ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག །སྤྱི་མི་རྟག་པར་རྗེས་དཔག་གིས་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤར་མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པའི་བྱ་བ་པ་དེས་པའི་མངོན་སུམ་དང་། སྤྱིས་མཉན་བྱ་དང་སྤྱིའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དེས་པའི་ཆོད་མ་གཉིས་གྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་དེས་པ་ཡིན་ལོ། །

གཞན་ཡང་། རྟགས་མི་མ་བྱུན་སྤྱོད་ས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅེས་གྱིས་སྒྲིག་བྱ་བ་བྱུང་། དེ་ཉིད་སྒྲིབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པའང་ཡིན་ན། བྱེ་བྲག་པས་གང་མིན་ངོ་མིན་གྱི་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་དེ་རྒྱུད་གི་རྩ་ས་གྱི་ཡོན་ཏན་དུ་སྤྱོད་པར་འདོད་ནས། རྩ་དང་ཤིང་མེད་པའི་ཕྱ་ངམ་གྱི་ཐང་ན་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་གི་རྩ་ས་ཡོད་དེ། གང་མིན་ངོ་མིན་གྱི་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་ལ། གཞི་དེར་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་དམིགས་པས་རྒྱུད་གི་རྩ་ས་ཡོད་པར་རི་ལྟར་འབྱུང་བྱིས་པས། རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་དམིགས་པས་རྒྱུད་གི་རྩ་ས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་དེ་སྤྱིར་ཡོན་ཏན་ཡིན་པས་རྩ་ས་ལ་བརྟེན་དགོས་ཤིང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་རེག་བྱ་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པས། འབྱུང་བ་བཞི་གང་རུང་ལ་བརྟེན་དགོས་ལ། ས་རྒྱ་

མེ་གསུམ་ནི་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པའི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་བེད། ས་ཚུ་
 མེ་གསུམ་ལ་རྗེ་ལྟར་མི་བརྟེན་ངེས་པས། ས་ཚུ་མེ་གསུམ་ཆོས་ཅན། གྲང་
 མིན་ངོ་མིན་གྱི་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་མེད་དེ། དེ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་
 ཟེར་རོ། །ཁྱོད་ལྟར་ན། རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་མ་མཐོང་བ་ཆོས་ཅན། དེ་
 སྐབས་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་གྱུ་བ་པར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་
 ཅམ་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
 པར་ཐལ། ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག་ཕྱོག་ཁྲབ་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་
 ཏེ། སྟོབ་དཔོན་གྱི་རྒྱུང་གི་རབ་བྱེད་ལས། གང་ཡང་མ་མཐོང་བ་དག་གིས་
 མཐོང་བ་དག་ལ་འགོག་པར་བྱེད་ན་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་ཡོད་
 ན། རྣང་རུང་གི་ས་སོགས་ལ་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་མ་མཐོང་བས་མེད་
 པར་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་ཕྱིར་ས་སོགས་གསུམ་ལ་རེག་བྱ་བཏང་
 སྟོམས་པ་མ་མཐོང་བས་མེད་པར་མི་འགྲུབ་ཅེ་ན། རེག་བྱ་གཞན་དང་ལྡན་
 པའི་ས་སོགས་གསུམ་ལ་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་ཡོད་ན། དམིགས་སུ་རུང་
 བ་ལས་མ་དམིགས་པས་མེད་པར་འགྲུབ་མོད་དེ་ཅམ་ལ་འགོག་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། བྱེ་བྲག་པས་སྦྱིར་ས་སོགས་གསུམ་ལ་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་དགག་
 པར་སྐྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་སོགས་ཅམ་ལ་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་ཡོད་
 ན་དམིགས་སུ་རུང་དུ་མ་གྱུ་བ་སྟེ། བར་དུ་ཆོད་པ་དང་བསྐྱལ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་
 རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་ཡོད་ཀྱང་དམིགས་སུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་

རེག་བྱ་གཞན་དང་ལྡན་པའི་མཐོང་བའི་ས་སོགས་ལ་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་
པ་བཀག་པས་མ་མཐོང་བའི་ས་སོགས་གསུམ་ལའང་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་
པ་འགོག་པར་རུས་ཏེ། དེ་གཉིས་ས་སོགས་སུ་རེགས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། ས་སོགས་ཀྱི་རེག་བྱའི་བྱེད་པར་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། སྟོན་བལ་དང་རྩོད་དང་ལོ་མ་ལ་སོགས་པའི་རེག་བྱ་ཐ་དད་པར་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་ངེས་ལྟར་ན། གལ་ཏེ་མ་མཐོང་བའི་ས་སོགས་
ལའང་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་མེད་དེ། མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་བེར་ན། ཁྱོད་ལྟར་
ན་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་མ་མཐོང་བ་ཆོས་ཅན། མ་མཐོང་བའི་ས་སོགས་
གསུམ་ལ་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་བྱབ་པར་
ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་བྱབ་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་
པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱོགས་ཆོས་
གང་ཞིག་ཕྱོག་ཁྲབ་བྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་པར་མི་རུས་ཏེ། སྟོན་དཔོན་
གྱིས། གལ་ཏེ་མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་མི་སྤང་བ་དག་ལ་འགོག་པར་བྱེད་ན་ཡང་
དེ་རེགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ།

དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་པས་ས་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་
འགོག་པར་འདོད་པས། མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བའི་ས་སོགས་གསུམ་པོ་
ཐམས་ཅད་ལ་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་འགོག་དགོས་པས། རྣམ་འགྲེལ་ལས་
མཐོང་བའི་ས་སོགས་དང་། རྣམ་ངེས་ལས་མ་མཐོང་བའི་ས་སོགས་ལ་རེག་
བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་འགོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།

འོ་ན་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅེས་གྱིས་ཕྱོག་ཁྲབ་གྱུབ་པར་
 འདོད་པ་རིགས་པས་མི་འགོག་པར་ལུང་གིས་འགོག་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཅི་ཡིན་
 ཞེ་ན། ལུང་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་གཞོན་སྐྱབ་དུ་འཇུག་པས་ལུང་གིས་
 བཀག་པ་མ་ཡིན་གྱི། རྟགས་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅེས་གྱིས་
 ཕྱོག་ཁྲབ་གྱུབ་པར་འདོད་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལུང་ཚད་མར་ཁས་ལེན་
 པ་གཉིས་ཁས་སྒྲངས་ནང་འགལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་ལུང་གི་བཀག་
 པ་ཡིན་ནོ། །ལུང་འགལ་གཞན་རྣམས་ནི་ཆོག་མང་དུ་དྲོགས་ནས་མ་བྲིས་
 སོ། །སྟོབ་དཔོན་ཕྱ་བ་ན་རེ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་གྱི་
 ཕྱོག་པས་སེལ་མི་རུས་པའི་ལོག་རྟོག་དང་རིགས་མི་མ་ཐུན་གང་ཡང་རྗེས་
 འགོས་སེལ་མི་རུས་པས། ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཕྱོག་པ་ཚང་བ་ཅེས་རྟགས་ཡང་
 དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཟེར། ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྗེས་འགོ་ཚང་བ་ཅེས་རྟགས་
 ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་
 ཟུར་གྱི་རྗེས་འགོས་སེལ་མི་རུས་པའི་ལོག་རྟོག་དང་རིགས་མི་མ་ཐུན་གང་
 ཡང་ཕྱོག་པས་སེལ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རྟགས་
 ཡང་དག་གི་དོན་ཕྱོག་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་
 ཕྱོག་པ་ཚང་བའང་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན། ཕྱོགས་ཆོས་དང་
 རྗེས་འགོ་ཚང་བའང་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན། ཕྱོགས་ཆོས་དང་
 རྗེས་འགོ་ཚང་བའང་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་
 ཅིག ཚུལ་གསུམ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་དེ་རྟགས་

ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་ཟེར། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་
གསུམ་ཆོས་ཅན། ཆོད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོད་མའི་སྟོབས་
ཀྱིས་གཞལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ན་ཆོད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་
གཞལ་བ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ།
སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆོད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་གཏན་
ཆོག་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། ཁ་ཅིག་ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་
དེ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་འོག་སོགས་འདུས་
པའི་བ་ལང་དེ་བ་ལང་གི་མཆོན་ཉིད་དུ་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་ཚུལ་གསུམ་ཆོད་
བ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་གྱི། ཚུལ་གསུམ་ནི་རྟགས་ཡང་དག་
གི་མཆོན་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོག་པ་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཡིན་པར་ཐལ་
ལོ། །ཞེས་ཟེར། འོ་ན་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྟོག་པ་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཡིན་པར་
ཐལ། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། གཞན་
ཡང་། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། སྟོག་པ་ཐ་དད་པ་ལྟ་ཡིན་པར་ཐལ། རོ་བོའི་
དོན་སོགས་ཆོས་ལྟ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། ལུ་
སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་གཞོད་ཀྱི་ཟེ་ན་རེ། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། གཞན་
དུ་མི་འཐད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་གཞན་དུ་མི་
འཐད་པའི་དོན་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་ལ་བྱེད་དམ།

བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་ལ་བྱེད་དམ། ཚོགས་དོན་ལས་
གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། མཉན་བྱ་ཚོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དུ་བ་ཚོས་ཅན། དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་
སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་
ལས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལྟར་ན། ཚོས་ཅན། ཚོས་འབྲ། དེ་སྐྱབ་
གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། དེ་
སྐྱབ་གྱི་ཚུལ་གསུམ། ཚུལ་གསུམ་ནི། ཕྱོགས་ཚོས་དང་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་
གི་ཚུལ་རྣམས་ཡིན་པས་འདི་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་ཚོས་དབྱེད་པ་དང་། རྗེས་
སུ་འགོ་ལྟོག་གི་བྱུང་པ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་ཚོས་གྱི་མཆོན་ཉིད།
རང་གི་རྟོན་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་
ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ། ཞར་ལ་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་
གྱི་ཕྱོགས་བཏགས་པ་བ་གང་ཞིག བསྐྱབ་བྱ་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་བསྐྱབ་
བྱའི་ཚོས་གྱི་དཔག་གཞིར་སྒྲོས་བཟུང་བ། གལ་ཏེ་གཏན་ཆོག་ལས་ཕྱོགས་
གྱི་ཚོས་ཞེས་སྒྲོས་པ་མི་རིགས་ཏེ། ཕྱོགས་ཕྱི་ཆོལ་གྱིས་གྲུབ་ན་རྟགས་
བཀོད་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ལ། མ་གྲུབ་ན། རྟགས་ཕྱོགས་གྱི་ཚོས་སུ་མ་
གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། ཕྱོགས་གྱི་སྐྱ་དངོས་མིན་དུ་འཇུག་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་བདེན་ཡང་འདིར་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ལ་ཕྱོགས་གྱི་

སྐྱུ་སྐྱུ་བཏགས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་གྱི་སྐྱུ་དེ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་
དང་བསྐྱུ་བ་བྱའི་ཆོས་དང་ཆོགས་དོན་གསུམ་ག་ལ་འཇུག་སྟེ། ཀུན་ལས་
བཏུས་སུ། ཉམས་གྱི་བསྐྱུ་བ་བྱ་ཆོགས་པ་ཉིད། །ཡིན་ཕྱིར་ཆོས་དང་ཆོས་
ཅན་དག། །གཙོ་བོ་མིན་ཡང་ཕྱོགས་གཅིག་ཕྱིར། །བསྐྱུ་བ་བྱ་ཉིད་དུ་འདོགས་
པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཕྱོགས་སུ་
འདོགས་པའི་ཆོས་གསུམ་ཆང་ངམ་ཞེ་ན། ཆང་སྟེ། འདོགས་པའི་རྒྱ་མཆོན་
བཏགས་པའི་དགོས་པ་དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་གསུམ་ལས། འདོགས་པའི་རྒྱ་
མཆོན་ལ། འབྲ་བ་རྒྱ་མཆོན་དུ་བྱས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཆོན་དུ་བྱས་
པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མི་དཔའ་བོ་ལ་སེལ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན། གཉིས་པ་
ལ། དེ་བྱང་འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཆོན་དུ་བྱས་པ་དང་། བདག་གཅིག་འབྲེལ་བ་རྒྱ་
མཆོན་དུ་བྱས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྒྱ་མིང་འབྲས་བུ་ལ་བཏགས་པ་དང་།
འབྲས་མིང་རྒྱ་ལ་བཏགས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལ་ཉི་མ་
ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐྱབ་ངག་ལ་རྗེས་དཔག་ཅེས་བརྗོད་པ་
ལྟ་བུའོ། །བདག་གཅིག་འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཆོན་དུ་བྱས་པ་ལ། ཆོགས་པའི་མིང་
གིས་ཡ་གྲུལ་ལ་བཏགས་པ་དང་། ཡ་གྲུལ་གྱི་མིང་གི་ཆོགས་པ་ལ་བཏགས་
པ་གཉིས་ལས། འདིར་ནི་ཆོགས་པའི་མིང་གིས་ཡ་གྲུལ་ལ་བཏགས་པ་
ཡིན་པས། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྐྱུ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན། ཕྱོགས་སུ་འདོགས་
པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཕྱོགས་མཆོན་ཉིད་པ་དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན་རས་ཡུག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོག་པ་ལ་རས་ཡུག་ཆོག་ཅེས་

བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཚུད་གཞི་ལ་སྟོགས་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ལ་དགོས་
 པ་ཡོད་དེ། ཚུད་གཞི་དེ་སྟོགས་གྱི་མིང་གིས་གདགས་རུང་གི་ཆོས་ཅན་དུ་
 གོ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གོ་བ་ལའང་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་
 ཅན་གང་ཡང་རུང་བའི་ཆོས་སུ་གྱུབ་པ་ཙམ་གྱིས་ཚུལ་དང་པོ་གྱུབ་བམ་
 སྟམ་པའི་དྲོགས་པ་ཁེགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ན་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་
 པའི་སྐབས་སུ་ཚུད་གཞི་ལ་སྟོགས་གྱི་མིང་གིས་གདགས་པར་རིགས་སོ། །
 གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་སྟོས་པས་ཀྱང་ཏྲགས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་
 གྱི་ཆོས་སུ་གོ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཞེས་སྟོས་པས་ཆོས་ཅན་ཞིག་ལ་བརྟེན་
 པར་གྱུབ་ལ། ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ལྟག་པོ་སྟོས་པས། ཆོས་ཅན་བྱད་པར་ཅན་
 ལ་བརྟེན་པར་གྱུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་ཅན་བྱད་པར་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་གོ་
 བས་ཚུད་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་གོ་བས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། མཐུན་དཔེ་
 ཆོས་ཅན་ཡང་ཆོས་ཅན་བྱད་པར་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་
 ཞེས་སྟོས་པས་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་མི་གོ་བར་ཐལ། བསྐྱུ་བྱ་
 སྐབ་པའི་དུས་སུ་ཆོས་ཅན་ཞེས་པའི་སྐྱེ་ཚུད་གཞི་ཁོ་ན་ལ་ཉེ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་
 བ། ཏྲགས་མ་གྱུབ་སྟེ། དེའི་དུས་སུ་ཆོས་ཅན་ཞེས་པའི་སྐྱེ་མཐུན་དཔེ་ཆོས་
 ཅན་ལའང་ཉེ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་སྟོས་པས། ཚུད་
 གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་གོ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་
 ཞེས་པས་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་གཏན་ཆོག་ཡིན་པར་བརྗོད་
 བ། རྗེས་བྱུང་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་མཐུན་དཔེ་གཞིར་བཟུང་ནས། མཐུན་

ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅེས་བསྟན་པ་དང་། སྐྱོས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། དག་གཞན་གྱིས་མ་ཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་པས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་
ཞེས་པའི་དག་གིས་མ་ཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་དྲོགས་པ་མི་ཁྱེད་གས་
པར་ཐལ། གྲུབ་བཞིན་དུ་བསྟན་ནས་བསྟན་ནམ་སྟམ་པའི་དྲོགས་པར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པར་
ནི། །ངེས་པ་ཞེས་པའི་དག་བར་པས་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་བསྟན་
ནས། ཡང་དག་གྱི་མས་དོན་དེ་ཉིད་བསྟན་པར་དྲོགས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།
དེས་ན་ཚུ་ལ་དང་པོ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། ཚེད་གཞི་ལ་ཕྱོགས་གྱི་སྐྱས་
གདགས་པར་རིགས་གྱི་ཆོས་ཅན་རང་མིང་གིས་སྟོས་མི་རིགས་ཏེ། ཆོས་
ཅན་རང་མིང་གིས་སྟོས་ན། ཚེད་པ་བརྒྱད་མ་སྤང་དགོས་པས་བཤད་དགའ་
ལ་བཤད་དགའ་བ་དེ་ཡང་ཕྱོགས་སྐྱས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་
ཅན་རང་མིང་གིས་སྟོས་ན་ཆོས་གྱི་སྐྱས་ཆོས་ཅན་ཅམ་གོ་བ་དང་། ཆོས་
ཅན་གྱི་སྐྱ་ལྟག་པོས་ཆོས་ཅན་བྱད་པར་ཅན་དང་ཉེ་བའི་ཤྱགས་གྱིས་ཚེད་
གཞི་དང་སྟོས་སྒྲིན་དང་བྲལ་བས་མ་ཐུན་དཔེ་ལ་མི་གོ་བའི་ཤྱགས་གྱིས་
ཉན་པ་པོས་ཚེད་གཞི་ཁོ་ན་ལ་གོ་དགོས་ན་རྟོགས་དགའ་བས། ཕྱོགས་ཆོས་
ཞེས་པའི་སྐྱས་ཚེད་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་གོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
རྟགས་གྱི་ཚུ་ལ་བསྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་ཕྱོགས་སུ་གདགས་རུང་གི་ཆོས་ཅན་
ཚེད་གཞི་མ་གཏོགས་པ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚེད་གཞི་སྐྱ་ལྟ་བུ་ཆོས་
ཅན། ཕྱོགས་མཆོན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱི་རོལ་ཏུ་གྲུབ་

ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གལ་ཏེ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྱས་པ་
 ཞེས་སྒྲིམ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཕྱོགས་ནི་ཚོད་གཞི་དང་ཆ་ནི་དེའི་ཕྱོགས་
 གཅིག་ཡིན་པས་ཚོད་གཞིའི་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་རྟགས་ལ་བྱས་པ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། ཆ་ནི་སྐྱ་བ་པོས་ཆོས་ལ་བརྗོད་པར་འདོད་
 ལ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་རྣམས་ཀྱིས་བརྗོད་འདོད་དང་མ་ཐུན་པར་དོན་སྒྲིན་པ་མ་
 གཏོགས། རང་དབང་དུ་དོན་སྒྲིན་པའི་རུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱས་པ་དབྱེད་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་།
 མ་ཐུན་ཕྱོགས་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དགག་བཞག་སྤང་
 གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་རྗེས་བྱས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། བྱས་པའི་ཚུལ་
 གང་ཞིག ། མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ། ལྟོག་བྱས་ཀྱི་མཆོན་
 ཉིད་གང་ཞིག །མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ། ཞེས་ཟེར། སྒྲིའི་
 དུལ་དུ་བྱར་རུང་ཆོས་ཅན། བྱམ་པ་ཤེས་བྱར་སྐྱབ་པའི་ལྟོག་བྱས་མ་གྲུབ་
 པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཁས།
 འདོད་ན། བྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་།
 བྱས་པའི་སྤེང་དུ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྟོག་བྱས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་
 རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྟོག་བྱས་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་
 ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱས་པ་དེ་སྐྱ་མི་
 རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱས་དང་། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱས་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་

པར་སྐྱབ་པའི་ལྗོགས་བྱུང་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་
སུ་འགྲོ་ལྗོགས་གི་བྱུང་བ་མེད་དོ། །ཞེས་བེད་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་
སྟེང་དུ་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་བ་དེས་པའི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། བྱིད་ཀྱིས་ནམ་
མཁའི་སྟེང་དུ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱུང་དངོས་ལྷགས་གང་རུང་ལ་
དེས་པར་ཐལ། བྱིད་ཀྱིས་ནམ་མཁའི་སྟེང་དུ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྗོགས་
བྱུང་དངོས་སུ་དེས་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། བྱུང་སྟེ། གཉིས་ལས་གང་ཡང་
རུང་སྐྱས་པས། དོན་གྱི་གོ་བས་ཅིག་ཤོས་ལ། །དེ་པ་ཡང་དག་སྟེ་བར་
འགྱུར། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་། དངོས་པོ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་དེས་
པའི་སྒྲོ་ཡིན་ན། མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་དེས་པའི་
སྒྲོ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་དེས་པའི་
སྒྲོ་ཡིན་ན། རྟག་ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་དེས་པའི་སྒྲོ་ཡིན་དགོས།
རྟག་ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་དེས་པའི་སྒྲོ་ཡིན་ན། རྟག་ན་མཉན་བྱའི་
དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་དེས་པའི་སྒྲོ་ཡིན་དགོས། རྟག་ན་མཉན་བྱའི་
དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་དེས་པའི་སྒྲོ་ཡིན་ན། མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་
ཡིན་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་དེས་པའི་སྒྲོ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། རྟགས་སྐྱ་བྱི་
གཉིས་ཁས་སྒྲངས། འདོད་ན། དངོས་པོའི་རྟགས་ཀྱིས་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་
མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱུང་བ་དེས་པའི་ཆེ་ན་བསྐྱབ་བྱུང་བ་པར་ཐལ་ལོ།

གཉིས་པ་རང་ལྷགས་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་བྱུང་གི་མཆོན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་བསྐྱབ་བྱུང་བ་པའི་སྐྱ་རོལ་དུ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱུང་ཆོས་ལ་འབྲེལ་

སྟོབས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངས་པ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
སྟོག་ཁབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ངས་པའི་སྒྲ་རོལ་ཏུ། དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་འབྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་
མེད་པ་ཁོ་ནར་ངས་པ།

གསུམ་པ་ཚུད་པ་སྤང་བ་ནི། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་ཆོས་
ཅན། བུམ་པ་མཆོན་བྱར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངས་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁབ་པ་ཁས། འདོད་མི་
རུས་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཆོན་བྱ་མ་ཡིན་
པ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཆོན་བྱ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
འདིའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག །མཆོན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡོད་ན། བུམ་པ་མཆོན་བྱར་
སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་མི་དགོས་པར་ཐལ། མཆོན་བྱ་མ་ཡིན་
པ་དེ་བུམ་པ་མཆོན་བྱར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་མི་
འཐད་དེ། བུམ་པ་མཆོན་བྱར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་ན། བུམ་
པ་མཆོན་བྱར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་མི་དགོས་པར་ཐལ། བུམ་
པ་མཆོན་བྱར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་དེ་བུམ་པ་མཆོན་བྱར་སྐྱབ་པའི་
མཐུན་སྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མཆོན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་ལན་ནི།
བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་མཆོན་བྱར་སྐྱབ་པའི་
མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད། བུམ་པ་མཆོན་བྱར་སྐྱབ་
པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཡང་ཡིན་བུམ་

པ་མཚོན་བྱར་སྐྱབ་པའི་མི་མ་ཐུན་སྤྲོད་པ་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱོད་ཡིན་ན་མཚོན་བྱ་ཡིན་དགོས། བྱམ་པ་མཚོན་བྱར་སྐྱབ་
པའི་མི་མ་ཐུན་སྤྲོད་པ་ཡིན་ན། མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་
ཏེ་གང་བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་སོ་
ཞེས་པའི་སྐྱབ་དག་གིས་བྱས་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་
བྱུང་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། སྤྲོད་བྱུང་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱུང་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་བྱུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
བཞིན་དུ། གང་ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་
མཁའ་བཞིན་སྐྱ་ནི་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་སྐྱབ་དག་དེས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་
སྤྲོད་བྱུང་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་རྗེས་བྱུང་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྤྲོད་བྱུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། སྒྲིམ་མེད་དེ། སྐྱབ་དག་དེས་བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱུང་པ་དང་། སྐྱ་བྱས་
པར་དངོས་སུ་བསྟན་པས་བྱས་པ་དེ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་སྤྲོད་པ་
ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཏྲགས་ལ། དེའི་ཤུགས་ལ་བྱས་པ་དེ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་
པའི་མི་མ་ཐུན་སྤྲོད་པ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཏྲགས་པས་རྗེས་བྱུང་དངོས་བསྟན་
དང་། སྤྲོད་བྱུང་ཤུགས་བསྟན་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་དག་
དེས་ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་པ་དང་སྐྱ་བྱས་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པས་བྱས་
པ་དེ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མ་ཐུན་སྤྲོད་པ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཏྲགས་ལ།
དེའི་ཤུགས་ལ་བྱས་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཐུན་སྤྲོད་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཏྲགས་

བས་ཕྱོག་ཁྲབ་དངོས་བསྟན་དང་། རྗེས་ཁྲབ་ཤུགས་བསྟན་དུ་བརྗོད་པ་ཡོད་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དབྱེད་པ་
 ལ། དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་
 མཆོན་ཉིད། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིས་དོན་མཐུན་
 པ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཆོས་ཀྱི་སྤྱིས་དོན་མི་མཐུན་པ་ཞེས་ཟེར་ན། གཞལ་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱོད་
 པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སྤྱོད་དང་རྟག་པར་ཆོས་མཐུན་
 པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རྟེ། སྤྱོད་རྟག་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞལ་བྱ་
 དེ་སྤྱོད་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱོད་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་དགོས་
 ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་མི་རྟག་པར་ཆོས་མཐུན་པ་ངེས་པར་ཐལ། སྤྱོད་
 མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། རྟགས་
 གྲུབ་སྟེ། བྱས་པ་དེ་སྤྱོད་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་
 ངེས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱོད་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་
 ངེས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། བྱས་པ་དེ་ཁྱོད་
 ཀྱི་དོར་སྤྱོད་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅ་བར་
 འདོད་ན། ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྱོད་མི་རྟག་པར་ངེས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན།
 ཁྱོད་ཀྱི་དོར་སྤྱོད་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་མི་དགོས་པར་ཐལ་ལོ།

ཁ་ཅིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་

ཚུལ་ལྟར་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་མི་སྟོང་བ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཚུལ་ལྟར་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་བ། ཞེས་
བེད་ན། དུམ་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ཚུལ་ལྟར་བསྐྱབ་
བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་མི་སྟོང་བར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། མི་རྟག་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པ་གང་ཞིག
།དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཚུལ་ལྟར་མི་རྟག་པས་མི་སྟོང་བའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་
ཚུལ་ཡིན་སྐྱབ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན།
ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཚུལ་
ཡིན་སྐྱབ་གང་ཞིག །འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་རྟེ། སྐྱའི་སྟོང་དུ་མ་
བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད། མི་རྟག་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པ་
གང་ཞིག །སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ཚུལ་ལྟར་མི་རྟག་པས་མི་སྟོང་བ།
སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །སྐྱ་
མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ཚུལ་ལྟར་མི་རྟག་པས་སྟོང་བ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་
ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་སྐྱ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་
མ་ཡིན་རྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། སྐྱ་དང་མི་རྟག་པར་ཆོས་
མཐུན་དགོས་ལ། རང་ཉིད་རང་དང་ཆོས་མཐུན་པ་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གལ་
ཏེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་

སྐུ་བ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བར་ཐལ། སྐྱ་དེ་དེ་སྐུ་བ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ཡིན་པ་གང་ཞིག །སྐྱ་ལ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐུ་བ་
 པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་གས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་
 རོ། །ངེས་ན་སྐྱ་དེ་དེ་སྐུ་བ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱང་མ་ཡིན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་མི་རྟག་པ་ཡང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐུ་བ་
 པའི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐུ་བ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། སྐྱ་
 དང་མི་རྟག་པར་ཆོས་མཐུན་དགོས་ལ། རང་ཉིད་རང་དང་ཆོས་མཐུན་པ་མ་
 གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཚུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་
 རྟག་པར་སྐུ་བ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བར་ཐལ། ཤེས་བྱ་དེ་དེ་སྐུ་བ་
 ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པ་གང་ཞིག ཤེས་བྱ་ལ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། རྒྱུ་
 པ་ཁས། གཞན་ཡང་། མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐུ་བ་པའི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བར་ཐལ། ཁྱོད་མི་རྟག་པ་ལ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱ་མི་
 རྟག་པར་སྐུ་བ་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཉན་ཤེས་མངོན་སུམ་གྱིས་ཁྱོད་མི་རྟག་པ་ལ་
 མཐོང་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་མཉན་བྱ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐུ་བ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མ་མཐོང་བར་བཞག་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་
 འགལ་ཏེ། མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐུ་བ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་
 གང་ཟག་ངེས་མཉན་བྱ་མི་རྟག་པར་ཡང་མ་གྲུབ། རྟག་པར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ལ་
 དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། བྱས་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐུ་བ་པའི་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པས། དེ་སྐུ་བ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་

ལ་ཡོད་པར་ངེས་མི་རྒྱས་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་བསྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་
དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་གཉིས་མ་ཡིན་གྱི་ཡུང་གསུམ་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྒྲོག་པ་རྒྱང་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་
ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་མཐུན་ཕྱོགས་དེ་རྗེས་ཁྲབ་གྱི་སྟོས་གཞི་དང་།
མི་མཐུན་ཕྱོགས་དེ་སྒྲོག་ཁྲབ་གྱི་སྟོས་གཞི་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
དེ་སྐྱབ་གྱི་སྒྲོག་ཁྲབ་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་
ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། ཞེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་བསྐྱབ་
བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིས་དོན་མཐུན་པ་དེ། མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ན།
རིགས་ཐིགས་ལས། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིས་
དོན་མཐུན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་དེ། དེ་ནི་
མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱ་བཤད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ་ལ་བྱལ། །ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་
བ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ། བསྐྱབ་བྱའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ། སྐྱབ་
ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ།
ཁོལ་བའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན། གངས་ངེས་ལ་
དྲོགས་པ་བཅད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟགས་ཡང་དག་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ།
འབྲས་རྟགས། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སོ། །དང་པོ་
ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་ལྷགས་
དགག། རང་ལྷགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་

གི་མཆོན་ཉིད། སྐུ་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །བསྐྱབ་བྱེ་ཆོས་ལ་དེ་བྱང་
 དུ་འབྲེལ་བ། ཞེས་ཟེར་ན། དུ་བ་ཆོས་ཅན། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་
 སྐུ་བ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐུ་བ་གྱི་བསྐྱབ་བྱེ་
 ཆོས་ལ་དེ་བྱང་དུ་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐུ་བ་གྱི་བསྐྱབ་བྱེ་ཆོས་དང་
 རྫས་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐུ་བ་གྱི་བསྐྱབ་བྱེ་ཆོས་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐུ་བ་པའི་བསྐྱབ་བྱེ་ཆོས་ཀྱང་རྫས་
 སུ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སྐྱ་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་དང་། མི་རྟག་པ་བསྐྱབ་
 བྱེ་ཆོས་ཡིན་པ་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་ན། སྐྱ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་
 གྲོ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དུ་སྒྲུང་བར་ཐལ། སྐྱ་དང་མི་རྟག་པ་
 གཉིས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
 འདོད་ན། སྐྱ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་གྲོ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བར་ཐལ་
 ལོ། །འདོད་ན། དེ་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག འབྲས་
 རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། དེ་སྐུ་བ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག དེ་སྐུ་བ་གྱི་
 དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱེ་ཆོས་སུ་བཟུང་ལེ་བོ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ། ཞེས་ཟེར་
 ན། དུ་བ་ཆོས་ཅན། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་མེ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཡོད་པར་
 སྐུ་བ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐུ་བ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་
 ཞིག མེ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མེའི་འབྲས་
 བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་སྐུ་བ་གྱི་སྐུ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
 པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། མེ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དགག་པ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་མེ་མེད་ཆོས་ཅན། མེ་མེད་མཆོད་མའི་རྒྱ་མཆོ་དུ་
མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་
ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག དུ་མེད་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་གཉིས། མཆོད་ཉིད་དང་། མཆོད་གཞིའི་སྟངས་
དུ་མཆོད་ཉིད་ངེས་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་སྐྱབ་གྱི་འབྲས་
ཏྲགས་ཡང་དག་གི་མཆོད་ཉིད། དེ་སྐྱབ་གྱི་སྐྱབ་ཏྲགས་ཡང་དག་གང་ཞིག
།དེ་སྐྱབ་གྱི་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན། རང་དང་རྩལ་ཐ་དད་པའི་
ཁྲབ་བྱེད་ཡིན་པ། འདི་ལ་ཁ་ཅིག །དུ་བ་ཆོས་ཅན། དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་
པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་དངོས་གྱི་
བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན། བྱོད་དང་རྩལ་ཐ་དད་པའི་ཁྲབ་བྱེད་ཡིན་མི་དགོས་
པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་མ་བྱལ་ན། མེ་ཡོད་ཆོས་ཅན། དུ་བ་དང་རྩལ་ཐ་དད་པའི་
ཁྲབ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཏྲགས་བྱལ་སྟེ། མེ་མེད་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྲབ་སྟེ། དགག་བྱའི་ཆོས་ལོག་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བེར་
རོ། །འོ་ན་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་
ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། ཏྲག་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྲབ་པ་ཁས། གཞན་ཡང་། མེ་མིན་དེ་དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་
དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། མེ་དེ་དེ་སྐྱབ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལོག་པ་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་སྐྱེ་བྱེ་ཁས། གཞན་ཡང་། ཏུ་ཡོད་དེ་ཏུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་མེ་
ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། མེ་ཡོད་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་
བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ། ཏུ་བའི་རྟགས་གྱི་ཏུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་
ཕྱོགས་ཆོས་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་ལ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱུང་བ་མེ་ཏུ་རྒྱ་
འབྲས་སུ་ངེས་བྱེད་གྱི་ཆོད་མ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བས། འདི་ལ་རྒྱ་འབྲས་
ངེས་བྱེད་གྱི་ཆོད་མ་ཏུ་དགོས་དབྱེད་པ་དང་། རྒྱན་དང་སྐྱད་ཅིག་མ་གང་
ལས་ངེས་དབྱེད་པའོ། དང་པོ་ནི། མེ་ཏུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་འབྱུང་བ་ལ་ཆོད་མ་
ཏུ་མ་ངེས་པར་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཏུ་བ་མེ་ལས་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་མངོན་
སུམ་ཆོད་མ་གཅིག་གིས་ཀྱང་མེ་ཏུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
རྟགས་མ་བྱུང་སྟེ། མེ་ཏུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་འབྱུང་བ་ལ། དང་པོར་མེ་དམིགས་
པའི་མངོན་སུམ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཏུ་བ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་ངེས་པར་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོན་ཏེ་བྱུང་བས་རྒྱ་སྐྱོར་བར་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་
ཆོད་མ་གཅིག་གིས། བྱུང་བས་རྒྱ་སྐྱོར་བར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱུང་
བས་རྒྱ་སྐྱོར་བར་འབྱུང་བ་ལ། དང་པོར་བྱུང་བ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་
གཅིག་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་རྒྱ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་ངེས་པར་དགོས་པའི་
ཕྱིར། བྱུང་རྟགས་ཁས། གལ་ཏེ་མི་མཚུངས་ཏེ། མེ་ཏུ་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་ལ་བྱུང་
བ་དང་རང་ནང་གི་རྒྱ་རྒྱ་འབྲས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྟགས་མ་བྱུང་སྟེ།
བྱུང་བ་དེ་རང་ནང་གི་རྒྱ་སྐྱོར་ཏུ་མི་ལྟོང་བར་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་

དུ་བ་མེ་ལས་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གཅིག་གིས་མེ་དུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་
འབྱུབ་ན། མེ་དུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་འབྱུབ་པ་ལ་ཆོད་མ་སྤྲགས་གསུམ་ལ་སོགས་
པ་བཤད་པ་དགོས་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། མངོན་སུམ་ཆོད་
མ་གཅིག་གིས་མེ་དུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་འབྱུབ་ཀྱང་། དུ་བ་རྒྱ་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང་
མི་མ་ཐུན་པ་རྒྱུར་འཛིན་པའི་ལོག་ཉོག་རྒྱས་པར་འགོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་ཆོད་མ་སྤྲགས་གསུམ་ལ་སོགས་པ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་
ཆོད་མ་དེ་གང་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག །དང་པོར་མེ་དུ་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས་པའི་
མངོན་སུམ་གཅིག །དེའི་རྗེས་སུ་མེ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག །དེའི་
རྗེས་སུ་དུ་བ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག །དེའི་རྗེས་སུ་མེ་དུ་གཉིས་ཀ་
དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག །དེའི་རྗེས་སུ་མེ་མ་དམིགས་པའི་མངོན་
སུམ་གཅིག །དེའི་རྗེས་སུ་དུ་བ་མ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་སྟེ། ཆོད་
མ་སྤྲགས་བྲག་ལ་བརྟེན་ནས་མེ་དུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་འབྱུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་
ལ་ཆོད་མ་སྤྲགས་བྲག་མི་འཐད་དེ། སྤྲགས་ནི་བྱང་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཆོད་མ་ཡ་
བྲག་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི་བྱང་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། རྟ་བོར་གཉིས་
ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་སྤིང་པར་ཐལ། དང་པོར་རྟ་བོར་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས་པའི་
མངོན་སུམ་གཅིག །དེའི་རྗེས་སུ་རྟ་དམིགས། དེའི་རྗེས་སུ་བོར་བྲ་དམིགས།
དེའི་རྗེས་སུ་རྟ་བོར་གཉིས་ཀ་དམིགས། དེའི་རྗེས་སུ་རྟ་མ་དམིགས། དེའི་
རྗེས་སུ་བོར་བྲ་མ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་སྤིང་པའི་ཕྱིར། བྲབ་པ་
ཁས་སྒྲངས་སོ། །

རང་ལུགས་ནི། དང་པོར་མེ་དུ་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས་པའི་དག་འཛིན་
 མངོན་སུམ་གཅིག་། དེའི་རྗེས་སུ་མེའི་རྗེས་ཁོ་ན་གསར་དུ་དམིགས་པའི་
 མངོན་སུམ་གཅིག་། དེའི་རྗེས་སུ་བ་ཡུལ་གཞན་ནས་འོངས་པ་ལྟ་བུ་མ་
 ཡིན་པར་གཞི་དེར་གསར་དུ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་། དེའི་རྗེས་
 སུ་མེ་དུ་གཉིས་ཀ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་། དེའི་རྗེས་སུ་མེ་མ་
 དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་། དེའི་རྗེས་སུ་བ་ཡུལ་གཞན་དུ་སོང་
 བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་གཞི་དེ་ཉིད་དུ་གསར་དུ་མ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་
 གཅིག་སྟེ། ཚད་མ་སྤྲུགས་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་དུ་བ་རྒྱ་མེད་དུ་འཛིན་པ་
 དང་། མི་མཐུན་པ་རྒྱུར་འཛིན་པའི་ལོག་ཏོག་ཁེགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤར་དུ་བ་
 མ་དམིགས་པའི་དག་འཛིན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་གཅིག་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་
 དུ་བ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དུ་བ་
 རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་ཁེགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དུ་
 བ་རེས་འགའ་བའི་དངོས་པོར་གྲུབ་པའི་བྱིར། ཚད་མ་བྱུང་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་
 བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དུ་བ་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བ་ཁེགས་པ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དུ་བ་དེ་མེས་པན་བཏགས་སྟོབས་ཀྱིས་
 མེ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་བྱེད་པར་གྲུབ་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་མེ་དུའི་
 རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་གྱི།
 རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་དངོས་སུ་འཛིན་པ་ནི་མ་ཡིན་
 ཏེ། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཏོགས་པས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བསྟན་

བཅོས་སུ་མེ་དུའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་རྒྱས་པར་
གཏན་ལ་པབ་པ་ནི། མེ་དུ་ཅམ་རྒྱ་འབྲས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་
པ་མ་ཡིན་གྱི། མེ་ལས་དུ་བ་སྐྱེ་བ་དཔེར་བྱས་ནས་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་
རྟོགས་པ་ལས་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྟུག་བསྟུལ་བར་རྟོགས་པ་འབྱུང་། དེ་
ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་པ་འབྱུང་། དེ་ལས་སྤངས་ལས་
འདས་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་། བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་སོགས་
པའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རིམ་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། མེ་དུའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ་རྒྱན་དང་སྐྱད་ཅིག་
གང་ལས་དེས་ཞེ་ན། རྒྱན་ལ་སྟོས་ནས་དེས་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་
མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དུས་མཐའི་སྐྱད་ཅིག་མ་
ཚུར་མཐོང་གི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དེས་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་མཆོན་གཞིའི་དབྱེ་བ་ལ་ལྷ། རྒྱ་དངོས་བྱུང་བ། རྒྱ་སྟོན་སོང་
སྟུག་པ། རྒྱའི་སྤྱི་སྟུག་པ། རྒྱ་བྱེད་པར་སྟུག་པ། རྒྱའི་ཆོས་དཔོག་པའི་འབྲས་
རྟགས་སོ། །དང་པོ་ནི། དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྣམ་མཁའི་དུ་བ་སྟོ་ལོང་པོ་ཆོས་ཅན།
རང་རྒྱ་མེ་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། དུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་
ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཡིན་
ཏེ། དེས་འགའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་ཟེར། དེ་ནི་མི་འཐད་
དེ། དེས་འགའ་བ་ཡིན་ན་རང་རྒྱ་དང་བཅས་པ་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་

གྲུབ་ན། བྱམ་པའི་ཚོས་ཉིད་ཚོས་ཅན། རང་རྒྱ་དང་བཅས་པར་ཐལ། རེས་
འགའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱམ་པ་ཡོད་སར་ཡོད་ལ། བྱམ་མེད་གི་ས་
ཕྱོགས་ན་མེད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། ཉར་ལེན་གི་ཕུང་པོ་ཚོས་ཅན། རང་རྒྱ་དང་བཅས་པ་
ཡིན་ཏེ། རེས་འགའ་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཕྱོགས་ཚོས་མངོན་
སྤུམ་གྱིས་གྲུབ་ལ་བྱུང་བ་ནི། རེས་འགའ་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན་རང་རྒྱ་དང་
བཅས་པས་བྱུང་སྟེ། རྒྱ་མེད་དུ་འབྱུང་ན་རེས་འགའ་བའི་དངོས་པོར་འགལ་
བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་མེད་དུ་འབྱུང་ན་རྟག་ཏུ་ཡོད་པས་ཀྱང་བྱུང་བ་ཀྱང་ནས་མེད་
པས་ཀྱང་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་ནི། གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཚོས་
ཅན། བྱོད་ལ་དམིགས་སྐྱེན་དང་ཡིད་བྱེད་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་དེ།
དེ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བ་སྤིང་ཅིང་། རེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་
བུའོ། །ལྔ་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁ་ནང་བྱ་རམ་གི་གོང་བྱ་ཚོས་ཅན། གཞུགས་
ད་ལྟར་བ་ཡོད་དེ། རོ་ད་ལྟར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་འདི་རྒྱ་ཚོས་རྗེས་སུ་
དཔོག་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །རོ་ད་ལྟར་བ་ཚོས་
ཅན། དེ་སྐྱབ་གི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་དང་གཞུགས་
ད་ལྟར་བ་གཉིས་ལ་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་གི་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱོད་དང་
གཞུགས་ད་ལྟར་བ་གཉིས་དུས་མཉམ་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
ཚོས་ཅན། བྱོད་གི་རྟགས་ལས་ཁ་ནང་བྱ་རམ་གི་གོང་བྱའི་སྟེང་དུ་གཞུགས་
ད་ལྟར་བ་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་མི་སྤིང་པར་ཐལ། བྱོད་ཁ་ནང་བྱ་

རམ་གྱི་གོང་བུའི་སྟེང་དུ་གཟུགས་ད་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱོང་དང་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་ལ་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། རོ་ད་ལྟར་བའི་རྟགས་ལས་
ཁ་ནང་བུ་རམ་གྱི་གོང་བུའི་སྟེང་དུ་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་རྟོགས་པའི་རྗེས་
དཔག་སྒྲིལ། བ་ལང་གི་རྟགས་ལས་གཞི་འགར་རྟ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་
དཔག་སྒྲིལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་བ་ལང་དེ་གཞི་འགར་རྟ་ཡོད་པར་སྐྱབ་
པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། རོ་ད་ལྟར་བ་དེ་གཟུགས་ད་ལྟར་
བའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པ་ཡང་དེ་སྐྱབ་གྱི་འབྲས་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
གསུམ། གལ་ཏེ་རོ་ད་ལྟར་བ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ལྟར་སྤང་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་གྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པ་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་གྱི་འགལ་རྟགས་ཀྱང་མ་ཡིན། མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱང་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་
རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་གྱི་དངོས་གྱི་མ་ངེས་པའི་
རྟགས་ཀྱང་མ་ཡིན། ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བར་བ་མ་གྲུབ་ན། རོ་ད་ལྟར་བ་ཡོད་ན་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་ཡོད་པས་བྱུང་བ་
ལ་དངོས་སྒྲིབ་འཇུག་པར་ཐལ་ལོ། །རྟགས་ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་འགལ་
བ་ལྷག་ལྷན་དང་ཡག་དག་ལྷག་ལྷན་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱབ་
གྱི་མ་ཐུན་སྤྱོད་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རོ་ད་ལྟར་བ་ཆོས་

ཅན། བྱོད་དེ་སྐྱུ་གི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཡང་། བྱོད་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་
ནས་དེ་འདྲའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་མི་འགལ་བར་ཐལ། བྱོད་གི་རྟགས་ལས་
ཁ་ནང་བྱ་རམ་གི་གོང་བུའི་སྟེང་དུ་རོ་སྒྲ་མས་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་སྐྱེད་པའི་
རྒྱས་པ་དཔགས་སྟོབས་གིས་ཁ་ནང་བྱ་རམ་གི་གོང་བུའི་སྟེང་དུ། གཟུགས་
ད་ལྟར་བ་ཡོད་པར་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི། བྱོད་དེའི་སྟེང་དུ་
གཟུགས་ད་ལྟར་བ་ཡོད་པར་སྐྱུ་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་
གིས་དེ་ལྟ་བུའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱོད་དང་གཟུགས་
ད་ལྟར་བ་ལ་བདག་གཅིག་དང་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་མ་བྱུང་བའི་
ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་ཤུ་ཀྱེ་སྒྲེས། རོ་ལས་དངོས་སུ་གཟུགས་རྗེས་སུ་དཔོག་
པ་ནི་མིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་རོའི་རྒྱ་ཁོ་ནའི་གཟུགས་གི་ལྟ་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱ་
རྒྱས་པ་ཐོགས་པ་མེད་པ་ཉིད་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་ཅེས་དང་། དངོས་སུ་
རྟགས་ཉིད་ཡིན་པས་ནི་མིན་ཏེ། འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་
སོ།།

རང་ལུགས་ནི། ཁ་ནང་བྱ་རམ་གི་གོང་བུ་ཆོས་ཅན། བྱ་རམ་གི་རོ་སྒྲ་
མས་བྱ་རམ་གི་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་དེ། བྱ་རམ་གི་
རོ་ད་ལྟར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ཡང་རོ་ད་ལྟར་བའི་རྒྱ་ནི་
རོ་སྒྲ་མ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆོས་རོ་སྒྲ་མས་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་
པ་དཔག་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡིན་པས། རྒྱ་ཆོས་རྗེས་སུ་དཔོག་པའི་འབྲས་
རྟགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་དུ་བས་དུ་ལྟན་གི་ལ་ལ་མེས་བུད་ཤིང་གི་འགྱུར་

བ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་དཔགས་སྟོབས་ཀྱིས་བྱད་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་དཔོག་པ་
བཞིན་ནོ། །ཁ་ཅིག ཁ་ནང་བྱ་རམ་གྱི་གོང་བུའི་སྟེང་དུ་རོ་སྒྲ་མས་གཟུགས་
ད་ལྟར་བ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེས། ཁ་ནང་
བྱ་རམ་གྱི་གོང་བུའི་སྟེང་དུ་རོ་སྒྲ་མས་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་
དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤུགས་ལ་དེའི་སྟེང་དུ་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་ཡོད་པར་
རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། དེ་ལྟ་བུའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། ཁ་ནང་བྱ་རམ་
གྱི་གོང་བུའི་སྟེང་དུ་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཁ་ནང་བྱ་རམ་གྱི་གོང་བུའི་སྟེང་དུ་གཟུགས་ད་ལྟར་བའི་རྣམ་པ་ཤར་
བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁ་ནང་བྱ་རམ་གོང་བུའི་སྟེང་དུ་རོ་སྒྲ་མས་གཟུགས་ད་ལྟར་
བ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ།
རོ་སྒྲ་མས་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་གཟུགས་ད་ལྟར་བས་བྱད་
པར་དུ་བྱས་ནས་དངོས་སུ་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་
དང་། རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཆོད་ཉིད་དགག་པ།
མཆོད་གཞི་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །དེ་སྐྱབ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་
ཡང་དག་གི་མཆོད་ཉིད། དེ་སྐྱབ་གྱི་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་
གྱི་བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་ལ་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་ཞེས་ཟེར་ན། དུ་བ་ཆོས་
ཅན། དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་

བྱེད་ཆོས་ལ་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས། ཉག་ས་གྲུབ་སྟེ།
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་ལ་འབྲེལ་བ་གང་ཞིག ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་
 ཆོས་དང་རྩལ་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་རྩལ་
 སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་མ་གྲུབ་ན། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱེད་
 ཆོས་ཀྱང་རྩལ་སུ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། མི་ཉག་པ་སྐྱ་ལ་བརྟེན་པ་
 དང་སྐྱ་དེ་མི་ཉག་པའི་རྟེན་ཡིན་པའང་རྩལ་སུ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན།
 བྱས་པའི་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟོག་པ་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྱུལ་
 བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བྱས་པ་དེ་སྐྱའི་སྟེང་དུ་མི་ཉག་པ་
 སྒྲུང་མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱ་བྱེད་རྟོག་པ་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་མ་
 འཁྱུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །རྟོག་པ་དེ་ལ་དང་པོར་སྐྱ་གྲུབ། དེའི་
 རྩལ་སུ་བྱས་པ་སྒྲུང་མེད་གསར་དུ་གྲུབ། དེའི་རྩལ་སུ་མི་ཉག་པ་སྒྲུང་མེད་
 གསར་དུ་གྲུབ་པ་སྐྱ་བྱེད་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དུ་བ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་ལ་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བར་ཐལ། མེ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་
 ཆོས་ཡིན་པ་གང་ཞིག །མེ་ལ་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དུ་ཕྱན་ཀྱི་ལ་
 ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་
 ཆོས་ལ་འབྲེལ་བར་ཐལ། གང་ཞིག །མེ་ལ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག །ཡོད་པ་དེ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་
 ཀྱི་ཉག་ས་ཡིན་ཏེ། འཛིག་ལ་འབྲས་དང་ཡོད་ཉིད་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མ་

ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཡོད་པ་དང་མི་རྟག་པའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ། དང་པོ་
ལྟར་ན། ཡོད་པ་དང་མི་རྟག་པའི་འབྲེལ་བ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། ཡོད་
པའི་ཕྱིར། བྱམ་རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རྟག་པས་བཏགས་པའི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་བྱད། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཡོད་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་བྱས་མི་རྟག་གི་
འབྲེལ་བ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་
པོར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བྱས་མི་རྟག་གི་ཐ་དད་དངོས་པོར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
ན། བྱས་མི་རྟག་རྫས་ཐ་དད་དུ་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་
མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཞི་གྲུབ་པ་གང་ཞིག །རྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
འབྲེལ་བ་ཅན་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། འབྲེལ་བ་ཅན་
རྣམས་མི་རྟག་ཕྱིར། །འབྲེལ་བ་ལ་རྟག་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། གཞུང་གི་དོན་ནི། འབྲེལ་བ་ཅན་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་
འབྲེལ་བ་རྟག་དངོས་ཡོད་པ་མིན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་
འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། ཡོད་པའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། གཟུགས་ཅན་སྐྱེ་བའི་གོ་འབྲེད་པ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
ན། སྐྱེས་བུ་འགྲོ་འོང་བྱེད་པ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། རང་མཆོན་
པན་ཚུན་འདྲེས་པ་མེད་པ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། རང་མཆོན་པན་ཚུན་འདྲེས་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག རྣམ་གྱི་སྒྱ་གྲུའི་
རྒྱ་ཆོགས་གངས་ཆང་དེ། རྣམ་གྱི་ས་བོན་དང་ཚུ་ལུད་བྱོད་གཤེར་ཆོགས་

པའི་ཞིང་སྟེང་དུ་ནས་ཀྱི་སྐུ་གྲུ་འབྱུང་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། ནས་ཀྱི་སྐུ་གྲུའི་རྒྱ་ཆོགས་གངས་ཚང་དེ་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞིང་སྟེང་དེར་ཁྱོད་དེས་ནས་ནས་
 ཀྱི་སྐུ་གྲུ་འབྱུང་མི་འབྱུང་ཐེ་ཆོས་ཟ་བའི་གང་ཟག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞིང་
 སྟེང་དེར་ཁྱོད་དེས་ན་ནས་ཀྱི་སྐུ་གྲུ་འབྱུང་བ་དེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 གྲུབ་སྟེ། གཞི་དེ་ནས་ཀྱི་སྐུ་གྲུའི་རྒྱ་ཡིན་པར་དེས་ན་ནས་ཀྱི་སྐུ་གྲུ་སྐྱེད་
 པར་དེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འབྲས་སྐྱེད་པ་དེ་རྒྱའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ན། རྒྱ་
 ཆོགས་པ་ལས་འབྲས་སྐྱེ་བར། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་
 སྟེན་སྦྱོར་གྱི་དབང་གིས་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། དོན་ནི། ནས་དང་ཆུ་ལུང་བྱོད་
 གཤེར་ཆོགས་པའི་ཞིང་ཆོས་ཅན། ནས་ཀྱི་སྐུ་གྲུ་འབྱུང་དུ་རུང་སྟེ། ནས་
 དང་ཆུ་ལུང་བྱོད་གཤེར་ཆོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་
 ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁ་ཅིག །རྒྱ་ཆོགས་པ་ལས་འབྲས་སྐྱེ་བར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནས་
 ཀྱི་ས་བོན་དང་ཆུ་ལུང་བྱོད་གཤེར་ཆོགས་པའི་ཞིང་དེ་ནས་ཀྱི་སྐུ་གྲུ་འབྱུང་
 རུང་དུ་བསྟན། ཆོགས་པའི་འབྲས་བྱ་རུས་པ་རྣམས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་
 ལྟ་བུའི་ཞིང་ཆོས་ཅན། ནས་ཀྱི་སྐུ་གྲུ་འབྱུང་དེས་མ་ཡིན་ཏེ། ནས་ཀྱི་སྐུ་གྲུ་
 སྐྱེད་པ་ལ་འགལ་རྒྱུན་གྱི་གོགས་བྱེད་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་

ནོ། །ཞེས་ཟེར། དེ་སྟ་བུའི་ཞིང་ཆོས་ཅན། རས་ཀྱི་སྟུ་གུ་སྐྱེད་ངེས་ཡིན་པར་
ཐལ། རས་ཀྱི་སྟུ་གུ་སྐྱེད་པར་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
སྟོས་སྐྱེད་པར་ངེས་ཀྱང་དོན་གྱི་སྟངས་ནས་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། ཞིང་ངེས་ནས་
ཀྱི་སྟུ་གུ་སྐྱེད་པར་ངེས་པའི་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྱུང་པའི་ལོག་
ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ཞིང་ངེས་ནས་ཀྱི་སྟུ་གུ་སྐྱེད་པར་ངེས་པའི་ཤེས་
པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཞིང་ངེས་དོན་གྱི་སྟངས་ནས་ནས་ཀྱི་སྟུ་གུ་སྐྱེད་པར་མ་
ངེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཞིང་ངེས་ནས་ཀྱི་སྟུ་གུ་སྐྱེད་པར་ཐག་ཆོད་
དམ་མ་ཆོད། མ་ཆོད་ན་ནས་ཀྱི་སྟུ་གུ་སྐྱེད་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་དང་འགལ་
ལ། ཐག་ཆོད་ན་ཞིང་ངེས་ནས་ཀྱི་སྟུ་གུ་སྐྱེད་པར་མ་ངེས་པ་དང་འགལ་ལོ། །
གཞན་ཡང་། ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། འཆང་རྒྱ་
ངེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཆང་རྒྱ་བ་ལ་འགལ་རྒྱེན་གྱི་གོགས་བྱེད་པ་སྤྱིད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཆང་རྒྱ་བ་ལ་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མས་གོགས་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཤིང་ཤ་པ་དེ་ཤ་པའི་སྟོང་སྦྱར་ཤིང་དུ་སྦྱབ་པའི་རང་བཞིན་
གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ན། ཤིང་ཤ་པ་ཆོས་ཅན། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་
རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྦྱབ་
ཀྱི་སྦྱབ་ཚུལ་ཡིན་སྦྱབ་དང་འགོད་ཚུལ་ཡིན་འགོད་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཤ་
པའི་སྟོང་སྦྱར་དེ་བྱོད་ཡིན་པར་ངེས་ནས་དེ་ཤིང་ཡིན་མ་ཡིན་གླེ་ཆོམ་ཟ་བ་
མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བྱོད་ཡིན་པར་ངེས་ན་དེ་ཤིང་ཡིན་པར་ངེས་དགོས་

པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྱུ་བ་སྟེ། དེ་ཤིང་ཡང་ཡིན་ཤིང་པའང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་
དུ་ངེས་ན་དེ་ཤིང་ཡིན་པར་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་གཉིས། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་
པོ་ནི། དེ་སྐྱབ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་གྱི་
སྐྱབ་ཏྲགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་གྱི་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་
ན། བྱོད་གྱི་བདག་གཅིག་པའི་བྱེད་ཡིན་དགོས་པ། གཉིས་པ་ལ་གཉིས།
དབྱེ་བ་དངོས་དང་། མཆོན་གཞིའི་སྟེང་དུ་མཆོན་ཉིད་ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་གྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས།
བྱེད་པར་སྟོས་པ་བ་དང་། རང་བཞིན་དག་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ཏྲགས་ཡང་
དག་གཉིས། ཁ་ཅིག །བྱེད་པར་སྟོས་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་
གི་མཆོན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །རང་སྟོ་
ཡུལ་དུ་འཆར་བ་རང་གི་བྱེད་པར་བྱེད་ཆོས་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ལ་སྟོས་པ།
རང་བཞིན་དག་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། གང་
ཞིག་རང་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་རང་གི་བྱེད་པར་བྱེད་ཆོས་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཆར་
བ་ལ་མི་སྟོས་པ་ཞེས་ཟེར། འོ་ན། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་
པའི་བྱེད་པར་སྟོས་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
སྐྱབ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །རང་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་
རང་གི་བྱེད་པར་བྱེད་ཆོས་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ལ་སྟོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་
སྟོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་རང་གི་བྱེད་པར་བྱེད་ཆོས་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་སྟོ་ཡུལ་དུ་

འཆར་བ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རོན་བྱེད་རུས་པ་དེ་བྲོད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་དངོས་པོར་ཡོད་པ་དེ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་
དག་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ཏྲག་ས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དངོས་པོར་ཡོད་
པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་དག་པ་བའི་རང་བཞིན་
གྱི་ཏྲག་ས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྲད་པར་ལྟོས་པ་བའི་
རང་བཞིན་གྱི་ཏྲག་ས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་
ཏྲག་ས་ཡང་དག་གང་ཞིག །རང་བཟློད་པའི་སྐྱས་རང་གི་བྲད་པར་བྱེད་ཆོས་
འཕེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་བཟློད་པའི་སྐྱས་རང་གི་བྲད་པར་བྱེད་ཆོས་དངོས་
པོ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། ཏྲག་ས་མ་གྲུབ་ན། སྐྱེ་ལྡན་བཟློད་པའི་སྐྱས་སྐྱེ་ལྡན་གྱི་
བྲད་པར་བྱེད་ཆོས་སྐྱེ་བ་འཕེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོར་ཡོད་པ་
བཟློད་པའི་སྐྱས་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་བྲད་པར་བྱེད་ཆོས་དངོས་པོ་འཕེན་
པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་ལྷགས་ལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྲད་པར་ལྟོས་པ་བའི་རང་
བཞིན་གྱི་ཏྲག་ས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཏྲག་ས་
ཡང་དག་གང་ཞིག །རང་བཟློད་པའི་སྐྱས་རང་གི་བྲད་པར་བྱེད་ཆོས་འཕེན་
པ། དབྱེ་ན། བྲད་པར་བྱེད་ཆོས་རྩལ་གཞན་འཕེན་པ་དང་། བྲད་པར་བྱེད་
ཆོས་རྩལ་གཞན་མ་ཡིན་པ་འཕེན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། བྲད་པར་བྱེད་ཆོས་
རྩལ་གཞན་དངོས་སུ་འཕེན་པ་དང་། ལྷགས་ལ་འཕེན་པ་གཉིས། དཔེ་རིམ་
བཞིན། དུང་སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་ཏྲག་སྟེ། ཚོལ་བྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དུང་སྐྱ་
ཆོས་ཅན། མི་ཏྲག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྩལ་གཞན་མ་ཡིན་

པ་འཕེན་པ་ནི། དུང་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། མི་ཏྲག་སྟེ། སྐྱེ་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །རང་བཞིན་དག་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་
མཆོན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །རང་བཟློང་
པའི་སྐྱས་རང་གི་བྱད་པར་བྱེད་ཆོས་མི་འཕེན་པ། དཔེར་ན། དུང་སྐྱེ་ཆོས་
ཅན། མི་ཏྲག་སྟེ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི་
བསྟན་བཅོས་འདིར་ལྟ་བ་བཀར་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་ནང་ནས་འདུས་
བྱས་ཐམས་ཅད་མི་ཏྲག་པར་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་འབེབས་ལ། དེ་གཏན་ལ་
ཕབ་པ་ལ་བཏྟན་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་དམ་འཆའ་བ་ཁྲིགས་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བཏྟན་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་ཏྲག་པ་ཁྲིགས་པའི་ཕྱིར། དེས་
ན་འདིར་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་ཏྲག་པར་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བྱས་པའི་
ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། ཏྲགས་དགོད་པ་དང་།
ཚུ་ལ་བསྐྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གང་བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་
བྱམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་ཆོས་བསྐྱབ་པ་དང་། ཁྲབ་པ་བསྐྱབ་པའོ། །
དང་པོ་ནི། འདིའི་ཕྱོགས་ཆོས་པལ་ཆེར་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་ལ། མངོན་
སུམ་གྱིས་མ་བྱུང་ན། སྐྱེ་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་གྱི་ཏྲགས་ལ་བཏྟན་ནས་འབྱུང་ལ།
འདིའི་ཚུ་ལ་གསུམ་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་བོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྗེས་
སུ་འགོ་ལྟོག་གི་ཁྲབ་པ་འབྱུང་པ་ལ་ཚད་མ་དུ་དགོས་དབྱེད་པ་དང་། རྗེས་

སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱུང་བ་དེས་པའི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་འབྲེལ་བ་དེས་དགོས་པ། འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱུང་བ་འབྱུང་བ་ལ་ཆད་མ་གསུམ་དགོས་ཏེ། རྟགས་ཀྱི་མཆན་གཞི་དེས་པའི་ཆད་མ་དང་། དགག་ཆོས་དང་བསྐྱབ་ཆོས་དངོས་འགལ་དུ་དེས་པའི་ཆད་མ་དང་། རྟགས་དགག་བྱའི་ཆོས་ལ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཆད་མ་གསུམ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཆད་མ་དང་པོ་མེད་པར་བྱི་མ་གཉིས་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱུང་བ་འབྱུང་ན། རི་བོང་གི་དྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་མི་རྟག་དངོས་འགལ་གང་ཞིག །རྟག་པ་ལ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་སྟེ། རྟག་མི་རྟག་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་གང་ཟག་གི་བདག་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་རྟག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཆད་མ་བར་བ་མེད་པར་སྤྱི་བཞུགས་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱུང་བ་འབྱུང་ན། དུང་ཆོས་ཅན། སྒྲིན་པོ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། གཞི་བྱུང་བ་གང་ཞིག །མེད་པོ་ལ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། ཆད་མ་བྱི་མ་མེད་པར་དང་པོ་གཉིས་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱུང་བ་འབྱུང་ན། གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། གཞི་བྱུང་བ་གང་ཞིག །རྟག་མི་རྟག་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྤྱི་བཞུགས་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱུང་བ་འབྱུང་བ་ལ། ཆད་

མ་གསུམ་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་རང་གྱུ་ཅ་མ་ནས་འཇིག་
 དེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཇེས་དཔག་གཅིག་གིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཇེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་
 གི་ཁྲབ་པ་གྱུ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། དེ་ལ་ཚད་མ་གསུམ་གྱི་དོད་
 ཐུབ་དེས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཇེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྲབ་པ་
 དེས་པ་ལ་འབྲེལ་པ་དེས་བ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས་འབྲེལ་
 བ་མེད་པར་ནི་ཇེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་དེས་པ་མེད་དེ། ཞེས་དང་། དེ་
 ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་ཤེས་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ལ་
 འབྲེལ་བའི་དོན་ནི། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ལས་ཐ་དད། མི་རྟག་པ་ལོག་སྟོབས་
 གིས་བྱས་པ་ལྡོག་པ་ཡིན་ལ། བྱས་མི་རྟག་ཐ་དད་དུ་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་
 གིས་འབྲུབ་ཅིང་། མི་རྟག་པ་ལོག་སྟོབས་གིས་བྱས་པ་ལྡོག་པར་གཞོན་པ་
 ཅན་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །མི་རྟག་པ་ལོག་སྟོབས་གིས་
 བྱས་པ་ལྡོག་པ་དང་། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲབ་པ་གཉིས། བྱས་པ་མི་རྟག་
 པ་ལ་འབྲེལ་བའི་དོན་ལྡོག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་གྱི། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་
 ཁྲབ་པ་དེ་བྱས་པའི་རྟགས་གིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྡོག་ཁྲབ་མ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟག་ན་མ་བྱས་
 པས་ཁྲབ་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྡོག་ཁྲབ་མ་ཡིན་ན། གང་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་
 ཁྲབ། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྐྱ་ནི་བྱས་སོ་ཞེས་
 པའི་ངག་དེས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྡོག་ཁྲབ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ཇེས་འགྲོ་ཤུགས་ལ་
 བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། སྐྱབ་ངག་དེས་སྐྱ་བྱས་པ་

དང་ཏྲག་ན་མ་བྱས་པའི་བྲབ་པ་གཉིས་ཀ་བརྗོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བྱས་པ་
སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མ་བུ་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཏྲགས་རྒྱས་ལ།
དེའི་ཤུགས་ལ་བྱས་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་བུ་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཏྲགས་
རྒྱས་པས། སྐྱབ་ངག་དེས་ལྟོག་བྲབ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། རྗེས་འགྲོ་ཤུགས་
ལ་བསྟན་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གསུམ་པ་ལ་གཉིས། འབྲེལ་
བའི་རང་ལྟོག་སྐྱབ་བྱེད་སྟོས་མེད་ཀྱི་ཏྲགས་བཤད་པ་དང་། དོན་ལྟོག་སྐྱབ་
བྱེད་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་ཏྲགས་བཤད་པའོ། ། དང་པོ་ལ་གཉིས། ཏྲགས་དགོད་
པ་དང་། ཚུལ་བསྐྱབ་པའོ། ། དང་པོ་ནི། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། རང་བྱབ་ཅམ་
ནས་འཇིག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་པ་གང་ཞིག །རང་སྐྱེ་
བྱེད་ལས་གཞན་པའི་རྒྱས་འཇིག་པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བྲབ་
པ་བསྐྱབ་པ་ལ་ཆོད་མ་གསུམ་དགོས་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་བསྐྱབ་པ་ནི། བྱས་
པ་སྐྱེ་བྱེད་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་ཆོས་ཅན། བྲོད་ཀྱིས་བྱས་པའི་འཇིག་པ་མི་
བསྐྱེད་པར་ཐལ། བྲོད་ཀྱིས་བྱས་པའི་འཇིག་པ་དངོས་མེད་ཀྱང་མ་བསྐྱེད།
བྱས་པའི་འཇིག་པ་དངོས་པོ་ཡང་མ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་དང་པོ་བྱབ་སྟེ།
བྱས་པའི་འཇིག་པ་དངོས་མེད་ལ་བྲོད་ཀྱི་བྱེད་པ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་
མ་བྱབ་ན། བྱས་པའི་འཇིག་པ་དངོས་མེད་ཆོས་ཅན། འདུས་བྱས་ཡིན་པར་
ཐལ། རང་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། ཏྲགས་གཉིས་པ་མ་བྱབ་ན་
བྲོད་ཀྱིས་བྱས་པའི་འཇིག་པ་དངོས་པོ་མ་བསྐྱེད་པར་ཐལ། བྲོད་ཀྱིས་བྱས་
པའི་འཇིག་པ་བྱས་པ་དང་རྗེས་གཅིག་པའང་མ་བསྐྱེད། རྗེས་ཐ་དད་པའང་

མ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འཇིག་པ་
 རང་དང་རྫས་གཅིག་པ་དེ་འཇིག་རྒྱ་དོན་གཞན་གྱིས་བསྐྱེད་མི་དགོས་པར་
 ཐལ། དེ་རང་རྒྱ་ལས་རྫོགས་པར་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་མ་
 གྲུབ་ན། བྱས་པ་སྐྱེ་བྱེད་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་པའི་
 འཇིག་པ་མ་བསྐྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་པའི་འཇིག་པ་བྱས་པ་དང་རྫས་
 ཐ་དད་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྟགས་དགོད། ཚུལ་བསྐྱུབ།
 མཐའ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟག་པ་ཆོས་ཅན། བྱས་པས་སྟོང་སྟེ། རིམ་དང་
 ཅིག་ཅར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་
 མཁའ་བཞིན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། ཁྲབ་པ་བསྐྱུབ་པ་ལ་ཚད་མ་གསུམ་
 དགོས་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་བསྐྱུབ་པ་ནི། རྟག་པ་ཆོས་ཅན། རིམ་དང་ཅིག་ཅར་
 དོན་བྱེད་རྒྱས་པས་སྟོང་སྟེ། རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱི་སྐད་ཅིག་མས་སྟོང་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། སྐད་ཅིག་མས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱི་
 དོན་བྱེད་རྒྱས་པས་སྟོང་སྟེ། རིམ་གྱིས་དོན་བྱེད་རྒྱས་པས་ཀྱང་སྟོང་། ཅིག་
 ཅར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པས་ཀྱང་སྟོང་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། འབྲས་བུ་
 ཅིག་ཅར་སྐྱེད་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་གང་ཞིག །རྟག་པའི་ཕྱིར། རྟག་
 ཀྱང་རྒྱུན་ལ་སྟོས་ནས་འབྲས་བུ་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེད་དོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། རྟག་
 པ་ལ་རྒྱུན་གྱིས་ཁྱད་པར་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཅ་བའི་རྟགས་གཉིས་པ་མ་
 གྲུབ་ན། འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་བར་ཐལ། རྟག་པས་འབྲས་
 བུ་ཅིག་ཅར་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འབྲས་བུ་སྐྱེས་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་

བ་པན་ཆད་དུ་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་རྒྱན་ཆད་པར་ཐལ་ལོ།

དེ་ལྟར་ན། སྐྱབས་པར་ངེས་པའི་ཆད་མ་དང་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་
པའི་ཆད་མ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བྱས་པ་རྟག་པས་སྟོང་བར་
རྟོགས་ཀྱི་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
བྱས་པ་རྟག་པས་སྟོང་བར་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ནི། འོ་ན་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་ཆད་
མ་དེས་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་སམ་མ་
ངེས། ངེས་ན། ཚེ་ལ་བྱུང་ལ་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་ངེས་པའི་ཆད་མ་དེས་ཚེ་ལ་
བྱུང་གི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་རྟག་པས་སྟོང་བར་ངེས་པར་ཐལ།
འདོད་ན། དེས་ཚེ་ལ་སྐྱབས་པས་སྟོང་བར་ངེས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེས་
ཚེ་ལ་སྐྱབས་ཀྱི་སྐྱོ་འདོགས་ཆད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཚེ་ལ་བྱུང་
གི་རྟགས་ལས་ཚེ་ལ་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། བཅད་
ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་ཉེར་ལེན་ཆད་མ་སྐྱེ་མས་སྐྱོ་འདོགས་བཅད་
ཟེན་གྱི་དོན་ལ་བསྒྲུན་ནས་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
ལྟར་ན། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་གང་ཟག་དེས་རྟག་པ་དེ་བྱས་པ་འགའ་
ཞིག་ལ་འཇུག་པར་དྲོགས་སམ་མི་དྲོགས། དྲོགས་ན། དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་
ཆོས་ཅན། བྱས་པ་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པ་མ་
ཞིགས་པར་ཐལ། རྟག་པ་དེ་བྱས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་འཇུག་པ་མ་ཞིགས་པའི་
ཕྱིར། མི་དྲོགས་ན་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་དེས་དེ་ལྟ་བུའི་

རྫོགས་པ་ཁེགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་དེས་རྫོགས་པ་དེ་ཁེགས་པ་
 གང་ཞིག །གང་ཟག་དེའི་རྒྱུ་ལ་ཚད་མ་དེ་ལས་གཞན་རྫོགས་པ་དེ་གཙོད་
 བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་དེ་ལྟ་ན། ཚེས་བྱུང་ལ་མི་རྟག་པས་བྱུང་པ་
 དེས་པའི་ཚད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཚེས་བྱུང་གི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་
 ལ་རྟག་པ་འཇུག་པར་རྫོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཚོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་
 ན་ཚེས་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲ་ལ་རྟག་འཇིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཚོད་པར་འགྱུར་
 རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཚེས་བྱུང་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་བཅད་ཤེས་སུ་
 ཐལ། རང་འཇིན་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་སྒྲ་མས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ཟེན་པའི་དོན་
 ལ་བསྐྱེད་ནས་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྟག་པ་ལ་བྱས་
 པ་འགོག་པའི་བྱེད་གཞིའི་ངོས་ནས་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་
 རྗེས་དཔག་གིས་སྒྲོ་འདོགས་གཙོད་ཚུལ་དེ་དབྱེད་མི་བཟོད་ལ། བསྐྱུབ་བྱའི་
 ཚོས་བྱས་སྟོང་གི་ངོས་ནས་བརྟགས་ན་ཡང་དབྱེད་མི་བཟོད་དེ། རྟག་པ་
 བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དེས་རྟག་པའི་སྟོང་དུ་བྱས་པའི་གསལ་བའི་
 དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་བར་ངེས་སམ་མ་ངེས། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། བྱས་
 པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་རྟག་པ་ལ་འཇུག་པར་རྫོགས་པས་མི་
 རྫོགས། རྫོགས་ན། རྟགས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་འཇུག་པར་རྫོགས་པས་
 རྫོགས་པ་གཙོད་བྱེད་གཞན་ཡང་མེད་པས་སྟོག་བྱུང་མ་བྱུང་པར་འགྱུར་ལ།
 རྫོགས་པ་མེད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཚད་མ་དེས་རྫོགས་པ་མ་ཚོད་ལ་རྫོགས་
 པ་གཙོད་བྱེད་གཞན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལྟར་ན། བྱས་ན་མི་རྟག་

བས་བྱུང་བ་དེས་པའི་ཆད་མ་དེས་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་རྟག་པའི་གསལ་བའི་
དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པའི་བྱུང་བ་དེས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན། སྐྱ་
རྟག་པས་སྟོང་པའི་བྱུང་བ་ཡང་དེས་དགོས་པས་རྗེས་བྱུང་བ་དེས་པ་ན་བྱས་
པའི་རྟག་པ་གྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་
ན། དེ་དག་གི་ལེན་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་དེས་པའི་ཆད་མ་
དེས་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་པ་འདྲུག་པར་འཇིན་
པའི་སྐྱོ་འདོགས་ཆོད་ཀྱང་བྱས་པས་སྟོང་པའི་བྱུང་བ་མ་དེས་ལ། གལ་ཏེ་
དེས་དགོས་ན་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་དེས་པའི་ཆད་མ་དེས་བྱས་པའི་
གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་རྟག་པས་སྟོང་པའི་བྱུང་བ་དེས་དགོས་
པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་བྱས་པའི་རྟག་པ་གྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
རྟག་པ་གྱི་ཚུལ་འཇུག་པའི་ཆད་མ་དེས་བསྐྱབ་བྱ་བྱུང་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱས་
པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་སྐྱའི་བྱས་པ་
དང་ཆོགས་པ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་
དེས་པའི་ཆད་མ་དེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་རྟག་
པའི་བྱུང་བ་དེས་སུ་ཆུག་ཀྱང་། སྐྱ་དང་སྐྱའི་བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་
དེས་མི་དགོས་ཏེ། སྐྱ་དང་སྐྱའི་བྱས་པ་ལ་དངོས་ཤུགས་གང་ལ་ཡང་སྒོ་ཁ་
ཕྱོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་བྱུང་ལ་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་
དེས་པའི་ཆད་མ་དེས་ཚུལ་བྱུང་གི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་རྟག་
པས་སྟོང་པའི་བྱུང་བ་དེས་ཀྱང་། ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱ་ལ་རྟག་པས་སྟོང་

པའི་ཁྱབ་པ་ངེས་མི་དགོས་པས། ཏྲགས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒོ་བཅད་ཤེས་སུ་
 ཐལ་བའི་སྒྲིན་མེད་དེ། རང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྤྲུལ་སྒོ་འདོགས་བཅད་
 ཟེན་གྱི་དོན་ལ་བསྐྱོན་ནས་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་དེ་བཅད་ཤེས་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་སྤར་གྱི་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་ངེས་ཏྲག་པའི་གསལ་
 བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་པ་འཇུག་པར་འཇིན་པའི་སྒོ་འདོགས་མ་
 ཚོད་པར་ཐལ། ཏྲག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་དངོས་ལྷགས་
 གང་ལ་ཡང་སྒོ་ཁ་མ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། ཏྲག་པ་ཅམ་མི་
 སྲིད་པར་ངེས་ན་ཏྲག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡོད་པ་ཁྱེད་གས་
 གྱུང་། དགག་བྱའི་ཚོས་ཏྲག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་སྲིད་
 པས་ཁྱབ་པ་ངེས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡོད་མེད་དངོས་འགའ་དུ་ངེས་པ་ན་
 གཞི་གང་གི་སྟེང་དུ་ཡང་དེ་གཉིས་གཞི་མ་ཐུན་སྲིད་པའི་དྲོགས་པ་མེད་གྱུང་།
 ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་གི་སྟེང་དུ་དེ་གཉིས་འགའ་བར་ངེས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་ཚད་མ་ངེས་བྱས་པའི་སྟེང་
 དུ་སྒྲིའི་ཏྲག་པས་སྟོང་པ་ངེས་སུ་ཆུག་གྱུང་སྒྲིའི་བཞེད་གཞིར་བཟུང་བའི་སྟེང་དུ་
 ཏྲག་པས་སྟོང་པར་མ་ངེས་པས་སྒྲིན་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་བྱས་པའི་གསལ་བའི་
 དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་ཏྲག་པས་ཁྱབ་པ་དང་སྒྲིའི་བྱས་པ་ཚོགས་པ་ངེས་
 པའི་ཚད་མ་ངེས་བསྐྱབ་བྱ་ངེས་དགོས་ན་བྱས་པས་སྤྲུལ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་
 པའི་ཚུལ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ངེས་གྱུང་བསྐྱབ་བྱ་འགྱུར་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
 མི་མཚུངས་ཏེ། བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་ཏྲག་པས་

ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་ཆ་དང་མ་དེས་སྒྲིའི་བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་
ཀྱང་། སྒྲིའི་བྱས་པ་ལ་སྒྲོ་ཁ་ཕྱོགས་ནས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་
དག་ལ་མི་རྟག་པ་དང་ཆོགས་པ་ཆ་དང་མའི་ཡུལ་དུ་སོང་བ་ན་བསྐྱབ་བྱ་བྱབ་
དགོས་པར་སེམས་སོ་ཞེས་གསུང་ངོ་།།

གསུམ་པ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་གསུམ། མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་
བ་ངེས་པར་བསྐྱབ་པ་དང་། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་
ཞེས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་དགག་པ་ཡིན་དགོས་
པ། གཉིས་པ་ནི། ཆ་དང་མས་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡོད་པ་འཛོག་དགོས་པ་
བཞིན་དུ། གཞི་གང་གི་སྟེང་དུ་འང་དགག་བྱ་འགོག་པ་ལ་དགག་བྱ་དམིགས་
པའི་ཆ་དང་མ་བཀག་པའི་སྒྲོ་ནས་དགག་བྱ་འགོག་དགོས་ཏེ། དགག་བྱ་འགོག་
པའི་ཐབས་གཞན་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་འང་། དགག་པ་ཉིད་ནི་ཐམས་
ཅད་དུ། །མི་དམིགས་པ་ལས་འབྱུང་པ་ཡིན། ཆ་དང་མས་བྱབ་པར་སྒྲ་རྣམས་
ཀྱི། །དོན་གྱི་བསྒྲེག་པ་ཉིད་ལས་ཡིན། །ཞེས་དང་། དགག་པ་གང་ཇི་སྟེང་
པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་མི་དམིགས་པ་ལས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གལ་
ཏེ་དགག་བྱ་དམིགས་པའི་ཆ་དང་མ་བཀག་པའི་སྒྲོ་ནས་དགག་བྱ་འགོག་པའི་
དོན། དགག་བྱ་དམིགས་པའི་ཆ་དང་མ་བཀག་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་དགག་
བྱ་འགོག་པ་ཡིན་ནམ། དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆ་དང་མ་བཀག་པ་བསྐྱབ་
བྱའི་ཆོས་སུ་བྱས་ནས་དགག་བྱ་འགོག་པ་ཡིན། དང་པོ་སྟར་ན། དགག་

214

དུ་རུང་བ་དང་མི་རུང་བ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། མི་རུང་ན་མི་སྒྲང་བ་མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ལ། སྒྲང་དུ་རུང་བ་ལ་དགག་གཞིའི་སྟངས་
དུ་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཤོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲང་དུ་རུང་བ་དང་མི་རུང་བ་
གཉིས་སུ་ངེས་ལ། དང་པོ་ལྟར་ན། བལ་ཆེར་མངོན་སུམ་གྱིས་དགག་བ་བྱེད་
ལ། མངོན་སུམ་གྱིས་མ་བྱལ་ན་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་
ནས་སྐྱབ་དགོས་པས་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འཇུག་པའི་དུས་
ཡིན་ནོ། །དེ་ཀྱི་ཤོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲང་དུ་མི་རུང་བ་ལ་དགག་བ་བྱེད་ན།
དགག་གཞིའི་སྟངས་དུ་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་ལྷ་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲང་དུ་
རུང་བ་དང་། འགལ་ལྷ་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲང་དུ་རུང་བ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། དང་
པོ་ལྟར་ན། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་ལྷ་ལ་ངོ་ཐོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་དུ་ངེས་
ལ། ངོ་ཐོ་ལ་བྱལ་ཆུང་བ་དང་། བྱལ་མཉམ་བ་དང་བྱལ་ཆེ་བ་གསུམ་དུ་ངེས་
ཞིང་། བྱལ་ཆུང་བ་བཀག་པས་གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་འགོག་མི་རུས་
ལ། བྱལ་མཉམ་བ་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲང་དུ་རུང་ན་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་
རྟགས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། ། བྱལ་ཆེ་བ་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲང་དུ་རུང་ན།
བྱལ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། ། དགག་
བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་ཤི་ཤོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲང་དུ་རུང་ན། རྒྱ་མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། ། དགག་གཞིའི་སྟངས་དུ་དགག་བྱའི་
ཆོས་ཀྱི་དངོས་འབྲས་སྒྲང་དུ་རུང་ན་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟར་ན་འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་རྒྱ་

ཁྱབ་བྱེད་རང་བཞིན་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་བཞིར་ངེས་པ་
ཡིན་ནོ། །དགག་གཞིའི་སྟེང་དུ་དགག་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་འགལ་ལྷ་སྒྲུང་དུ་རུང་ན་
འགལ་ལྷ་དམིགས་པའི་ཉགས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ལ། དགག་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་
འབྲེལ་ལྷ་ལ་ངོ་ཐོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་དུ་ངེས་པ་བཞིན་དུ་དེའི་འགལ་ལྷ་ལ་ངོ་
ཐོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་དུ་ངེས་པས། དགག་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་འགལ་ལྷའི་ངོ་ཐོ་དང་།
དེའི་འབྲས་བྱ་སྒྲུང་དུ་རུང་ན་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་དང་འགལ་འབྲས་
དམིགས་པའི་ཉགས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །དེའི་འགལ་ལྷའི་རྒྱ་དངོས་
དང་དེའི་འབྲས་བྱ་སྒྲུང་དུ་རུང་ན་རྒྱ་འགལ་དམིགས་དང་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་
འབྲས་བྱ་དམིགས་པའི་ཉགས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །དེའི་བདག་གཅིག་
པའི་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་འགལ་ལྷ་དངོས་སྒྲུང་དུ་རུང་ན། ཁྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་
ཀྱི་ཉགས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །དེའི་འབྲས་བྱ་དངོས་ཀྱི་འགལ་ལྷ་སྒྲུང་
དུ་རུང་ན་འབྲས་བྱ་འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཉགས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །དེ་
སྟར་ན། འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་བཞི་འགལ་ལྷ་དམིགས་པའི་
ཉགས་བྱུག་སྟེ་དགག་ཉགས་བཅུར་འབྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་སྟེ་བ་སོ་སོའི་དོན་ལ་གཉིས། མི་སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པའི་
ཉགས་དང་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་སོ། །དང་པོ་ལ་དགག་བཞག་
སྒྲུང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་མི་སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་མ་
གྲུབ་སྟེ། དགག་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་
ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་སྟེར་ཏེ། རང་བཞིན་དང་ནི་འབྲས་བྱའམ། སྒྲུང་བ་

མཐོང་བ་མེད་ཉིད་རྟགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་རྒྱ་མཆོན་
ཡང་དག་མེད་བཞིན་དུ་གང་ཟག་པ་རོལ་པོ་འདི་སྦྱོར་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་ནོ་
ཞེས་དམ་འཆའ་བ་རིགས་སམ་མི་རིགས། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་འཐད་དེ། མདོ་
ལས། ང་འམ་ང་དང་འབྲ་བས་གང་ཟག་གི་ཆོད་བཟུང་གི། །གང་ཟག་གིས་
གང་ཟག་གི་ཆོད་མི་བཟུང་སྟེ། ཉམས་པར་གྱུར་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་དོ། །མི་རིགས་ན། མི་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཅི་ཡིན། སྦྱེས་བུ་པ་རོལ་
པོ་འདི་ཆོས་ཅན། སྦྱོར་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་དམ་འཆའ་བ་མི་རིགས་
ཏེ། སྦྱོར་འདི་ལྟ་བུ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་མི་སྤང་བ་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གྲུབ་པར་ཐལ། སྦྱོར་འདི་ལྟ་བུ་ཆད་མས་མ་
དམིགས་པ་དེ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །མི་སྤང་
བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་མོད། དེ་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། འབྲུག་པ་སྒོ་སྒོན་ཅན་ཉིད་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། །ལྷ་སྒོ་སྒོས། རྒྱ་མེད་
ན་འབྲས་བུ་མེད་དོ་སྟུམ་དུ་བསམས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།

ཁ་ཅིག །མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོད་ཉིད།
འབྲེལ་སྒྲུབ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །རང་སྤྱོད་ཆོས་ཅན་
དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་དགག་བྱའི་ཆོས་
ཡོད་ཀྱང་བལྟར་མི་རུང་བ་ཞེས་ཟེར། མེ་མེད་ཆོས་ཅན། མེ་མེད་མཆོན་མོའི་

རྒྱ་མཆོ་དུ་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
 པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག
 །རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་མེ་མེད་མཆོན་མོའི་རྒྱ་
 མཆོའི་སྟེང་དུ་དུ་བ་ཡོད་ཀྱང་སྣང་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་མི་སྣང་བ་
 མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་
 མ་ཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡོད་ཀྱང་སྣང་དུ་མི་རུང་བ་ཞེས་ཟེར་
 བ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། ཤ་ཟའི་བྱམ་པ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་
 གང་ཟག་གིས་ཤ་ཟའི་བྱམ་པ་ཡོད་ཅེས་དམ་འཆའ་བ་མི་རིགས་ཏེ། ཤ་ཟའི་
 བྱམ་པ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཤ་ཟའི་བྱམ་པ་ཚད་མས་མ་
 དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གིས་ཤ་ཟའི་
 བྱམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་སྣང་བ་དམིགས་
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་
 གང་ཟག་གི་ཚད་མས་མ་ཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡོད་ན་བལྟར་
 རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་
 མ་ཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་དགག་བྱའི་ཆོས་མེད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད།
 གང་ཞིག རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཚད་མས་དགག་
 བྱའི་ཆོས་ཡོད་ཀྱང་བལྟར་མི་རུང་བ་ཞེས་ཟེར། གང་ཟག་གི་བདག་ཚད་

མས་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 དུ་སྐྱབ་པའི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 སྐྱབ་གྱི་འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག། །རང་སྟོགས་
 ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མས་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་ཀྱང་
 བཟླར་མི་རུང་བའི་སྟེར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་ཆད་མས་
 མ་དམིགས་པ་དེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་
 སྟོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་
 མེད་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་ན་ཁྱོད་གྱིས་དམིགས་སུ་
 རུང་བ་ལས་ཁྱོད་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་སྟེར།
 རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཁྱོད་གྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 པར་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་མདུན་གྱི་གཞིར་འདིར་ཆོས་ཅན། བསྐྱལ་
 དོན་ལ་ཟེའི་བྱམ་པ་ཡོད་ངེས་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱལ་དོན་ལ་ཟེའི་བྱམ་པ་ཆད་
 མས་མ་དམིགས་པའི་སྟེར། ཞེས་པ་འདི་ནི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡིན་ལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་བསྐྱལ་དོན་ལ་ཟེའི་བྱམ་པ་ཡོད་ངེས་
 འགོག་པ་ཡིན་གྱི་མེད་ངེས་སྐྱབ་པ་མེད་ནོ་ཞེ་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་
 ཅན། བསྐྱལ་དོན་ལ་ཟེའི་བྱམ་པ་མེད་ངེས་ཡིན་པར་ཐལ། བསྐྱལ་དོན་ལ་ཟེའི་
 བྱམ་པ་ཡོད་ན་དམིགས་དགོས་པ་གང་ཞིག། བསྐྱལ་དོན་ལ་ཟེའི་བྱམ་པ་ཆད་
 མས་མ་དམིགས་པའི་སྟེར། འབྲེལ་བསལ་དང་རྟགས་སྟེ་མ་ཁས། རྟགས་དང་
 པོ་རྟགས་སྟོར་གྱི་ལྟོག་འབྲེལ་ལ་དངོས། སྐྱབ་པར་ཡང་རུས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན།

བསྐྱལ་དོན་ལ་ཟུམ་པ་ཡོད་ན་ཚད་མས་དམིགས་དགོས་པར་ཐལ། དེ་
 ཡོད་ན་ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དམིགས་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། བསྐྱལ་དོན་
 ལ་ཟུམ་པ་ཡོད་མེད་གང་རུང་གང་ཞིག་ ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀུན་མཁྱེན་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དམིགས་དགོས་པའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། བསྐྱལ་
 དོན་ལ་ཟུམ་པ་མེད་ངེས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ངེས་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
 ཁྱབ་པ་མེད་དེ། བསྐྱལ་དོན་ལ་ཟུམ་པ་ཡོད་ངེས་ཀྱང་མ་ཡིན་མེད་ངེས་
 ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་ཅན། བསྐྱལ་དོན་ལ་ཟུམ་པ་ཡོད་པ་
 ཡང་མ་ཡིན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ངེས་ཀྱང་མ་ཡིན་མེད་
 ངེས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཁོ་ན་རེ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱལ་དོན་ལ་ཟུམ་
 བྱམ་པ་ཡོད་པའང་ཐེ་ཆོས་ཟ་མེད་པའང་ཐེ་ཆོས་ཟ་བའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་
 ཅན། བསྐྱལ་དོན་ལ་ཟུམ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་
 པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟ་བའི་སྤྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དེ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའང་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མེད་པ་ལའང་ཐེ་ཆོས་ཟ་བའི་སྤྱིར། གཞི་དེར་དེ་ཡོད་པ་
 ཡང་ཡིན་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་ན། ཅིས་འགོག་གལ་ཏེ་དངོས་འགལ་
 བར་ན་གཉིས་ཡིན་གྱི་སྤང་གསུམ་ཡོད་པར་ཐལ། གཞི་དེར་དེ་ཡོད་པ་ཡང་
 ཡིན་མེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་དངོས་འགལ་བར་ན་གཉིས་མ་
 ཡིན་གྱི་སྤང་གསུམ་ཡོད་པར་ཐལ། གཞི་དེར་དེ་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་མེད་པ་
 ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཁ་ཅིག་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། བསྐྱལ་དོན་
 ལ་ཟུམ་པ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་སྟེ། དེ་ཚད་མས་མ་

དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་འདི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཆོས་ཅན། དེ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་ཁེགས་པ་ཐལ།
དེ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་
ན། དེ་ཡོད་ངེས་ཁེགས་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་འདོད་ན། དེ་ཡོད་པ་ཁེགས་པར་
ཐལ་ལོ། འདོད་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ་ལོ།།

ཁ་ཅིག་ ཆོས་ཅན། བསྐྱལ་དོན་ལ་ཟེའི་བྱམ་པ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་
གང་ཟག་གི་ངོར་བསྐྱལ་དོན་ལ་ཟེའི་བྱམ་པ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཆད་མས་དངས་
པའི་བཅད་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གིས་བསྐྱལ་
དོན་ལ་ཟེའི་བྱམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འདི་མི་སྣང་བ་
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གཞི་
དེར་གང་ཟག་དེས་བསྐྱལ་དོན་ལ་ཟེའི་བྱམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པར་
ངེས་ནས་གཞི་དེར་གང་ཟག་དེའི་ངོར་བསྐྱལ་དོན་ལ་ཟེའི་བྱམ་པ་ཡོད་ངེས་
ཀྱི་ཆད་མས་དངས་པའི་བཅད་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་ཐེ་ཆོམ་བ་
བའི་གང་ཟག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་རང་
ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མས་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་
ཡུལ་ཡོད་ཀྱང་བཟླར་མི་རུང་བ། དཔེར་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན།
ལ་ཟེའི་བྱམ་པ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ངོར་ལ་ཟེའི་བྱམ་པ་ཡོད་

ངེས་ཀྱི་བཅད་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་སྟེ། འག་ཟེའི་བུམ་པ་བསྐྱལ་དོན་
 དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་འག་ཟེའི་བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། འདི་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ།
 ཚེས་དེ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་བཅད་ཤེས་དོན་མཐུན་འཇུག་པ་ལ། ཚེས་དེ་དམིགས་
 པའི་ཚད་མ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འང་། འཇུག་པ་སྟོ་སྟོན་
 ཅན་ཉིད་ཕྱིར། ཞེས་དང་ཤུ་སྟོས། དེས་ན་རྒྱུ་མེད་ན་འབྲས་བུ་མེད་དོ་སྟུམ་
 དུ་བསམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཚེས་ཅན།
 འག་ཟེའི་བུམ་པ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ངོར་འག་ཟེའི་བུམ་པ་ཡོད་
 ཅེས་དམ་འཆའ་བ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གིས་འག་ཟེའི་བུམ་པ་
 ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་ན་ཁྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཚེད་སྤང་ནི། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཚེས་ཅན། འག་ཟེའི་བུམ་
 པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས། དེ་ཡོད་པར་ཚད་
 མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རྟགས་སྟུང་མ་ཁས། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚེས་ཅན།
 དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཚད་མས་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཅ་བའི་རྟགས་ཕྱི་
 མ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་དོ། །ཚེས་ཅན། བསྐྱལ་དོན་འག་ཟེའི་བུམ་པ་མེད་
 པར་ཐལ། དེ་ཡོད་མེད་གང་རུང་གང་ཞིག །དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
 ན། རྟག་མི་རྟག་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་ཤིང་སྐྱ་རྟག་མི་རྟག་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་གང་
 ཟག་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ངེས་པར་ཐལ། སྐྱ་རྟག་མི་རྟག་གང་

རུང་དུ་ངེས་པ་གང་ཞིག་ བྱོད་ཀྱིས་སྤྱོད་ཀྱིས་པར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཟུང་དང་
པོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྤྱོད་པ་སྤྱོད་ཀྱིས་པ་གང་ཞིག་ །རྟག་མི་རྟག་དངོས་
འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཤ་ཟའི་བྱམ་པ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་
ཟག་གིས་ཤ་ཟའི་བྱམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། མདུན་གྱི་གཞི་
འདིར་ཤ་ཟའི་བྱམ་པ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་དོར་ཤ་ཟའི་བྱམ་
པ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་བཅད་ཤེས་དོན་མ་ཐུན་མི་འཇུག་པར་སྤྱོད་པའི་མི་སྤང་བ་
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤང་རུང་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱ་མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། རྒྱ་
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡིན་ན་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡིན་མི་
དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
མིན་པར་ཐལ། ཤ་ཟའི་བྱམ་པ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཤ་
ཟའི་བྱམ་པ་ཆད་མས་དམིགས་པ་དེ་ཤ་ཟའི་བྱམ་པ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་
གང་ཟག་གིས་ཤ་ཟའི་བྱམ་པ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་བཅད་ཤེས་དོན་མ་ཐུན་དེའི་རྒྱ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། དེ་དེའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཀྱང་སྤྱིར་ཆོས་དེ་
ཆད་མས་དམིགས་པ་དེ་ཆོས་དེ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་བཅད་ཤེས་དོན་མ་ཐུན་དེའི་
རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མིན་ན། གང་ཟག་གི་བདག་སྤང་རུང་མ་དམིགས་
པ་དེ་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་སྤྱོད་པའི་རང་བཞིན་
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་ཆད་

མས་དམིགས་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྱམ་ཏྟགས་ཁས། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། བསྐྱལ་དོན་ལ་
 ཟའི་བྱམ་པ་བསྐྱལ་དོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བསྐྱལ་དོན་ལ་ཟའི་བྱམ་པ་ཡོད་
 བ་བཟླར་རུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། བསྐྱལ་དོན་ལ་ཟའི་བྱམ་པ་ཡོད་
 བ་བཟླར་རུང་ཡིན་ཡང་། ཡོད་ཀྱང་ཚུར་མཐོང་གི་ཆད་མས་བཟླར་མི་རུང་
 བས་བསྐྱལ་དོན་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འོན་སྐྱིན་སོགས་སྐྱུད་པ་ལས་བདེ་
 བ་འབྱུང་བ་ཆོས་ཅན། བསྐྱལ་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོད་ཀྱང་ཚུར་མཐོང་གི་
 ཆད་མས་བཟླར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་གྲུབ་སྟེ། ཚུར་མཐོང་གི་མདོན་
 སྐྱམ་ཆད་མས་བཟླར་མི་རུང་ཡང་རྗེས་དཔག་ཆད་མས་བཟླར་རུང་བའི་
 ཕྱིར། གལ་ཏེ་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཏྟགས་ཡང་དག་འདུག་པའི་སྐབས་
 མེད་པར་ཐལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་བསྐྱལ་དོན་ལ་ཟའི་བྱམ་པ་ཆད་མས་
 མ་དམིགས་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། སྐྱིར་ཆད་མས་མ་
 དམིགས་པར་མ་གྲུབ་ཀྱང་། བསྐྱལ་དོན་ལ་ཟའི་བྱམ་པ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་
 བའི་གང་ཟག་གི་བསྐྱལ་དོན་ལ་ཟའི་བྱམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པར་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་བསྐྱལ་དོན་ལ་ཟའི་བྱམ་པ་ཆད་མས་མ་
 དམིགས་པར་གྲུབ་ན། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཏྟགས་འདུག་པའི་སྐབས་
 མི་སྤྲོད་དགོས་ཏེ། དེར་དེ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པར་གྲུབ་ན། དེར་དེ་ཀྱན་
 མཐུན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མ་དམིགས་པར་གྲུབ་དགོས་ལ། དེ་ཟླར་ན། དེར་
 དེ་མེད་པར་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་

གཟིགས་པ་ལོག་པ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་བཞོད་པའི་དགོས་པ་ནི། རྒྱུ་འཕེན་གྱིས་
ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་སོགས་མེད་དེ། དེ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་ཟེར་བ་ལ། སྒྱིར་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་འགོད་དམ། རྒྱུ་
འཕེན་གྱི་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་འགོད། དང་པོ་ལྟར་ན། རྟགས་
མ་གྲུབ་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་མེད་དེ། དེ་
ཡོད་ན་རྒྱུ་འཕེན་གྱི་ཆད་མས་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས། ཡོད་པར་ཆད་
མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རམ། སྒྱིར་རྒྱུ་འཕེན་གྱི་ཆད་མས་མ་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། དང་པོ་ལྟར་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་ལ། གཉིས་པ་
ལྟར་ན། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་སོགས་ལ་རྒྱུ་འཕེན་གྱིས་ཡོད་
ངེས་ཀྱི་བཅད་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འདུག་སྟེ། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་
པ་རྒྱུ་འཕེན་གྱི་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཅམ་ཞིག་འགོད་
པར་རིགས་ཀྱི། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་མེད་དེ། ཐར་པ་དང་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པ་རྒྱུ་འཕེན་གྱི་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་དུ་
མི་རུང་བར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་གཉིས། མཆོད་ཉིད།
དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོད་
ཉིད། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་

སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཚད་མ་ལ་དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ཡོད་
ན་བཟླས་རུང་བ། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པ་དང་། འགལ་
ལྷ་དམིགས་པའི་ཉགས་སོ། །དང་པོ་འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་
དག་གི་མཆོན་ཉིད། མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །དེ་སྐབས་ཀྱི་
དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་ལྷ་བཀག་པ་ཉགས་སུ་སྐྱར་བ། དབྱེ་ན། རྒྱ། རྒྱབ་
བྱེད། རང་བཞིན། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་བཞི་ལས། དང་པོ་
རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། དེ་སྐབས་ཀྱི་འབྲེལ་ལྷ་མ་
དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་
བཀག་པ་ཉགས་སུ་སྐྱར་བ། དཔེར་ན། མེ་མེད་མཆོན་མོའི་རྒྱ་མཆོ་ན་ཆོས་
ཅན། དུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་སྐབས་ཀྱི་རྒྱབ་
བྱེད་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། གང་ཞིག །དེ་སྐབས་ཀྱི་
དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་གཅིག་པའི་རྒྱབ་བྱེད་བཀག་པ་ཉགས་སུ་སྐྱར་བ།
དཔེར་ན། པོ་རྗེ་སྐུག་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཤིང་གིས་དག་པའི་བྲག་རྫོང་ན་ཆོས་
ཅན། འག་པ་མེད་དེ། ཤིང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁ་ཅིག །དེའི་དཔེར་
བརྗོད་ཤིང་གིས་དག་པའི་བྲག་རྫོང་ན་ཆོས་ཅན། ཤིང་འག་པ་མེད་དེ། ཤིང་
མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་པ་མི་འཐད་དེ། གཞི་དེར་ཤིང་མེད་པར་ངེས་ན།
གཞི་དེར་ཤིང་འག་པ་མེད་པར་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད།
དེ་གང་ཞིག །དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཀག་པ་ཉགས་

ལྷ་ལྷུང་བ། དཔེར་ན། ལུས་པ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ས་སྤྱོད་གས་ན་ཆོས་
 ཅན། ལུས་པ་མེད་དེ། ལུས་པ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་
 ལུང་། །ཁ་ཅིག་ལུས་པས་དག་པའི་ས་སྤྱོད་གས་ཆོས་ཅན། ལུས་པ་མེད་པའི་
 ཐ་སྣང་བྱར་རུང་ཡིན་ཏེ། ལུས་པ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བྱ་
 པ་འདི། མཆོན་ཉིད་ཏྲགས་སུ་བཞུགས་མཆོན་བྱ་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་མ་
 དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ལུས་པ་ཆོས་ཅན། ལུས་པ་སྣང་
 རུང་མ་དམིགས་པར་ཐལ། ལུས་པ་མེད་པའི་ཐ་སྣང་བྱ་རུང་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
 ཏེ། ལུས་པ་མེད་པའི་བརྗོད་པ་སྤྱིར་ཐ་སྣང་བྱར་རུང་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ལུས་
 པ་མེད་ཅེས་པའི་སྤྱིར་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་རུང་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གལ་
 ཏེ། ཆོས་ཅན། ལུས་པ་མེད་པའི་ཐ་སྣང་བྱར་རུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུས་པ་
 མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་ཅན། ལྷ་བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྣང་བྱ་རུང་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷ་བ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ལྷ་བ་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 ལྷ་བའི་སྤྱིར་བརྗོད་རུང་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཁ་ཅིག་ །རྒྱ་ལས་འབྲས་བྱ་སྐྱབ་
 པས་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ལུས་པས་དག་པའི་ས་སྤྱོད་གས་ཆོས་
 ཅན། ལུས་མེད་ཀྱི་ཞེས་བརྗོད་ཐ་སྣང་དོན་མཐུན་འཇུག་རུང་ཡིན་ཏེ། དེའི་
 རྒྱ་ཆོགས་གངས་ཆང་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་
 ཏྲགས་སུ་བྱས་ནས། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཆོས་ཅན།
 སྤྱོད་གས་ཆོས་ཅན་ཀྱི་རབ་དབྱེ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། རང་བཞིན་ཏྲགས་ཀྱི་
 དཔེར་བརྗོད་ལས་ཐ་དད་པར་མ་བསྟན་པ་ལ་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་

རྟགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་ཆོགས་གངས་ཚང་གི་རྟགས་ལས་
 འབྲས་བུ་འབྲུང་རུང་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་
 མི་འཐད་དེ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། དགག་
 རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་གཞི་ཡིན་དགོས་ལ། རྒྱ་ཆོགས་གངས་ཚང་གིས་
 འབྲས་བུ་འབྲུང་རུང་དཔོག་པ་དགག་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་
 ཅིག་ན་རེ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། རང་བཞིན་
 ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་ཏེ། དེ་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ནི་རང་བཞིན་ནང་འདུས་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 ཞེ་ན། འོ་ན་དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་རང་བཞིན་མ་དམིགས་
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིགས་ཐེགས་ལས།
 འབྲས་བུ་མ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོར་བ་བརྩུ་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
 ནི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ནང་དུ་འདུ་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག རང་བཞིན་མ་དམིགས་
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་
 ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། གཤམ་ཏེ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ནི་
 དགག་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ལ་དགག་པའི་རྟགས་ཞེས་

བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་དགག་པའི་གཏན་ཆོག་སྐྱོད་པའི་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲེལ་
ལས། དགག་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་གྱི་གཏན་ཆོག་སྐྱོད་པའི་དཔེ་གཏན་
ཆོག་སྐྱོད་པའི་བཤའ་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་དོན་མ་ཡིན་
ཏེ། སྤྱི་ཚུ་བྱེད་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་གསུམ་ཀ་དགག་པའི་གཏན་
ཆོག་སྐྱོད་པའི་ཡུལ་ཅན་ལ། འོན་དགག་པའི་དོན་དང་ཐ་སྙད་གང་སྐྱོད་པའི་སྐྱོད་པའི་
རང་བཞིན་མ་དམིགས་པས་དགག་པའི་ཐ་སྙད་ཅམ་སྐྱོད་ཀྱི་དོན་སྐྱོད་པའི་མ་
ཡིན་ཏེ། ཆོས་དེ་སྤྱི་ཚུ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་ཉིད་རྟགས་སྐྱོད་པའི་དོན་ཆོས་དེ་
མེད་པ་སྐྱོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་ཚུ་བྱེད་མ་དམིགས་པས་དགག་པའི་
དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་སྐྱོད་པའི་ཕྱིར་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤའ་བར་བྱ་བ་
ཡིན་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། དམིགས་པར་ནི་རིགས་ལྡན་དེ་མི་དམིགས་པར་
ཡང་དག་པའི་གཏན་ཆོག་སྐྱོད་པའི་ཡིན་ནོ། །དགག་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་
གཏན་ཆོག་སྐྱོད་པའི་དཔེ་གཏན་ཆོག་སྐྱོད་པའི་བཤའ་དོ། །དེ་ལྟ་བུ་མ་དམིགས་པ་
ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་འགོག་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །སྤྱི་ཚུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
པ་མ་དམིགས་པ་ནི་གཉིས་ཀའི་ཡང་གཏན་ཆོག་སྐྱོད་པའི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་དོ།

འོན་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པས་ཐ་སྙད་འབྲེལ་ཞིག་སྐྱོད་ན། བྱེད་
ཐེན་གྱི་དོན་དང་བསྐྱོད་པའི་ཐ་སྙད་གང་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་དེ། བུམ་པས་
དག་པའི་སྤྱོད་སྐྱོད་པའི་བུམ་མེད་ནི། བྱེད་ཐེན་གྱི་དོན་དང་། བུམ་པ་མེད་
པའི་ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ནི་བསྐྱོད་པའི་ཐ་སྙད་ཡིན་པས། བུམ་པས་དག་

པའི་ས་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན། བུམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་སྟེ། བུམ་པ་
 སྙད་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་བུམ་པ་མེད་
 དེ། བུམ་པ་སྙད་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་
 ཏེ། ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་པའི་ཆོ་བསྐྱབ་བྱ་བྱལ་བེན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་
 ཟེར། ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་པའི་ཆོ་བསྐྱབ་བྱ་བྱལ་བེན་པའི་ཉེས་པ་ཁྱོད་རང་
 ལའང་མཚུངས་ཏེ། བུམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་བུམ་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱ་
 རུང་དུ་སྐྱབ་དགོས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ཆོས་ཚོས་ཅན། བུམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་
 བུམ་པ་མེད་པའི་ངེས་པ་སྟོའི་ཐ་སྙད་བྱལ་བེན་པར་ཐལ། དེར་བུམ་པ་མེད་པ་
 བྱལ་བེན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། ཆོས་ཅན། དེར་བུམ་པ་མེད་པའི་
 བརྗོད་པ་སྟོའི་ཐ་སྙད་བྱལ་བེན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་ བུམ་པ་མེད་
 ཅེས་སྐྱེལ་ཞེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་ཅན། དེར་བུམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་
 བྱལ་བེན་པར་ཐལ། དེར་བུམ་པ་མེད་པའི་ངེས་པ་སྟོའི་ཐ་སྙད་དང་བརྗོད་པ་
 སྟོའི་ཐ་སྙད་བྱལ་བེན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེར་བུམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་
 བྱར་རུང་སྟེ། བུམ་པ་སྙད་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་རང་བཞིན་མ་
 དམིགས་པའི་ཏྲགས་སུ་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། བུམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་
 མེད་དགག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རྒྱ་མཆོན་ཅན་གྱི་སྐྱེལ་སྐྱབ། །ཅེས་པ་
 དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། རྒྱ་མཆོན་ཅན་གྱི་སྐྱེལ་སྐྱབ། །ཅེས་པ་
 སྟོར་བ་འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་སྟོར་བ་འགོད་པའི་ཆོ། རིགས་
 ཐེགས་ལས། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ནི་དཔེར་ན། འདི་ན་དུ་བ་མེད་དེ།

དམིགས་པའི་རིག་བྱར་བྱར་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་
ལྟ་བུའོ། །ཞེས་དང་། འདིར་ཡང་དཔེར་ན། ཐེག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མེ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་
གྱི་སྒྲིར་བ་འགོད་པའི་ཆེ་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་སྟེ། ཞེས་བཀོད་པ་མེད་དོ། ། རང་
ལུགས་ལ། བུམ་པ་སྒྲང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་
མེད་དེ། བུམ་པ་སྒྲང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ན་གཞི་
དེར་བུམ་པ་སྒྲང་རུང་མ་དམིགས་པ་བྱལ་བེན་གྱི་དོན་དང་། གཞི་དེར་བུམ་
པ་མེད་པ་བསྐྱབ་རྒྱུའི་ཐ་སྙད་ཡིན་ནོ། །རྟགས་འདིའི་བྲལ་པ་མངོན་སུམ་
གྱིས་བྱལ་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་ཆོད་མ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དག་འཇིན་
མངོན་སུམ་གྱིས་བུམ་པ་སྒྲང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་བུམ་པ་
སྒྲང་རུང་མ་དམིགས་པ་བྱལ་བ་ཡིན་གྱི་དེ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་
སྒྲང་རུང་མ་དམིགས་པ་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྲལ་སྟེ། མེད་ལ་དབང་
སྒྲིས་སྒྲོ་མིན་ཏེ། །ཞེས་གསུང་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བེད། འོ་ན་བུམ་པ་སྒྲང་རུང་
མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་བུམ་པ་སྒྲང་རུང་མ་དམིགས་པ་རྟོགས་པའི་
ཆོད་མ་མེད་པར་ཐལ། དེར་དེ་མངོན་སུམ་གྱིས་ཀྱང་མ་རྟོགས། ཟེས་དཔག་
གིས་ཀྱང་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་ཁས། ཕྱི་མ་མ་བྱལ་ན། བུམ་
པ་སྒྲང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་བུམ་པ་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཐུག་
མེད་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ས་ཕྱོགས་དག་པ་བ་འཇིན་པའི་དག་འཇིན་མངོན་
སུམ་གྱིས། ས་ཕྱོགས་དེར་བུམ་པ་སྒྲང་རུང་མ་དམིགས་པ་རྟོགས་པ་ཡིན་

ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་ཕྱོགས་འདི་ནི་དམིགས་སོ་ཞེས་བཤམ། བུམ་པ་འདི་
ནི་མ་དམིགས་སོ་སྐྱམ་པའི་རྟོག་པ་དོན་མཐུན་གཉིས་འབྲེན་པའི་ཕྱིར། དག་
འཛིན་མཛོན་སྐྱམ་དེས་ས་ཕྱོགས་དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤུགས་ལ་བུམ་
པ་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །མེད་ལ་དབང་སྐྱེས་སྒྲོ་མིན་
ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེས་མེད་དགག་དབང་པོའི་མཛོན་
སྐྱམ་གྱི་དངོས་ཡུལ་མིན་པར་བསྟན་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟོགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད།
འབྲེལ་སྒྲུ་མ་དམིགས་པའི་རྟོགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་
དངོས་འབྲས་བཀག་པ་རྟོགས་སུ་སྒྱུར་བ། དཔེར་ན། དུ་བ་མེད་པའི་མཐའ་
བཞི་ཀུན་ནས་བསྐྱོར་བའི་དང་ར་སྒྲ་གཤམ་མེད་པ་ན་ཆོས་ཅན། དུ་རྒྱ་བུས་པ་
ཐོགས་མེད་མེད་དེ། དུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

གཉིས་པ་འགལ་སྒྲ་དམིགས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། འགལ་བ་ངེས་
བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འགལ་སྒྲ་དམིགས་པའི་རྟོགས་ཡང་
དག་གི་མཆོན་ཉིད། མ་དམིགས་པའི་རྟོགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །དགག་
བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འགལ་སྒྲ་དམིགས་པ་རྟོགས་སུ་སྒྱུར་བ། དབྱེ་ན་ལྟ་ནི་ག་མི་
གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་སྒྲ་དམིགས་པའི་རྟོགས་ཡང་དག་དང་།
ཕན་ཚུན་སྒྲུང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་སྒྲ་དམིགས་པའི་རྟོགས་ཡང་དག་
གཉིས། དང་པོའི་མཆོན་ཉིད། འགལ་སྒྲ་དམིགས་པའི་རྟོགས་ཡང་དག་གང་
ཞིག །དགག་བྱའི་ཆོས་དང་ལྟ་ནི་ག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་སྐྱོན་ནས་

མི་མ་ཐུན་པར་གནས་པ། དཔྱེ་ན་རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་འགལ་དམིགས་བྱུང་
བྱེད་འགལ་དམིགས། རང་བཞིན་འགལ་དམིགས། འགལ་འབྲས་དམིགས་
པ། འབྲས་བྱུ་འགལ་དམིགས། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱུ་དམིགས་པ་སྟེ་
དུག་བཤའ། དཔེར་བརྗོད་རིམ་པ་བཞིན། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་པར་ལོན་
པའི་ཤར་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། གང་འབྲས་སྤྱ་ལོང་བྱེད་སྟོབས་ཆེན་རྒྱན་ཆགས་
པ་མེད་དེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་པར་ལོན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། དེ་ཆོས་
ཅན། བ་མོའི་རེག་པ་སྟོབས་ཆེན་རྒྱན་ཆགས་པ་མེད་དེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་
པོས་བྱུང་པར་ལོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། དེ་ཆོས་ཅན། གང་རེག་སྟོབས་
ཆེན་རྒྱན་ཆགས་པ་མེད་དེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་པར་ལོན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པ་དང་། དུ་བ་དྲག་འཕྱར་བས་བྱུང་པར་ལོན་པའི་ཤར་ཕྱོགས་ཆོས་
ཅན། གང་རེག་སྟོབས་ཆེན་རྒྱན་ཆགས་པ་མེད་དེ། དུ་བ་དྲག་འཕྱར་བས་
བྱུང་པར་ལོན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་པར་ལོན་པའི་
ཤར་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། གང་རྒྱ་རུས་པ་ཐོགས་མེད་མེད་དེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་
པོས་བྱུང་པར་ལོན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། དུ་བ་དྲག་འཕྱར་བས་བྱུང་པར་
ལོན་པའི་ཤར་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། གང་འབྲས་སྤྱ་ལོང་བྱེད་སྟོབས་ཆེན་རྒྱན་
ཆགས་པ་མེད་དེ། དུ་བ་དྲག་འཕྱར་བས་བྱུང་པར་ལོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་
སྟེ་བྱུང་། །ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་ལྷ་དམིགས་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། འགལ་ལྷ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་
།དག་ག་བྱའི་ཆོས་དང་ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོན་ས་མི་མ་ཐུན་

པར་གནས་པ་དབྱེ་ན། དེས་པས་སྟོས་པ་འགོག་པ་དང་། སྟོས་པས་དེས་པ་
 འགོག་པའི་འགལ་ལྷན་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས། དཔེར་བརྗོད་
 རིམ་པ་བཞི་ན། དུམ་པ་ཆོས་ཅན། འཇིག་པ་ཕྱིས་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་སྟོས་པ་
 མེད་དེ། རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་འཇིག་དེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། གོས་
 དཀར་པོ་ཆོས་ཅན། རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་ཆོན་ཅན་དུ་མ་དེས་ཏེ། ཆོན་ཅན་
 དུ་འགྱུར་བ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་ལ་སྟོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་
 པ་འགལ་བ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་ནི། ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་
 དང་། བན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་ལྷན་དམིགས་པའི་རྟགས་འདི་
 གཉིས་ཀྱི་བྱུང་འབྱེད་ལ་འགྱུར་པ། ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་། བན་ཚུན་
 སྤང་འགལ་རྟོགས་པ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་པས། འདི་ལ་གསུམ། མཆོན་ཉིད།
 དབྱེ་བ། འགལ་བ་རྟོགས་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་རྣམ་དེས་
 ལས་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པས། ཆོས་དེ་དང་འགལ་ན་འགོག་པས། སྡོ་སེར་ལྟ་བུ་ཐ་དད་པ་
 ཅམ་ཡིན་གྱི་འགལ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་པན་ཚུན་
 འགོག་བྱས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་པན་ཚུན་འགལ་བའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས།
 འདོད་ན། དེ་གཉིས་པན་ཚུན་དངོས་སུ་འགོག་བྱས་པར་ཐལ། བན་ཚུན་
 འགོག་བྱས་པ་གང་ཞིག་དེ་གཉིས་བརྒྱུད་འགལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 རྟག་མི་རྟག་གཉིས་གང་སྟོབས་ཆེ། རྟག་པ་སྟོབས་ཆེ་ན་མི་རྟག་པས་རྟག་པ་
 དངོས་སུ་འགོག་མི་བྱས་པར་ཐལ་ལོ། །མི་རྟག་པ་སྟོབས་ཆེ་ན་རྟག་པས་མི་

རྟག་པ་དངོས་སུ་འགོག་མི་རུས་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་གཞི་གང་
རུང་ལ་མ་བརྟེན་པར་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་མི་རུས་ལ། ཆོས་ཅན་སྐྱེ་ལྟ་བུ་
གཅིག་གི་སྟེང་དུ་མི་རྟག་པས་རྟག་པ་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་པ་དང་། ཆོས་ཅན་
འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྟེང་དུ་རྟག་པས་མི་རྟག་པ་ལ་དངོས་སུ་
གཞོད་པས། །དེ་གཉིས་དངོས་འགལ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྒྲིབ་མེར་འགལ་བར་
ཐལ། སྒྲིབ་པོས་བྱི་རྒྱུ་འི་ཁ་དོག་མེར་པོ་ཡིན་པ་འགོག་རུས། མེར་པོས་
གསེར་གྱི་ཁ་དོག་སྒྲིབ་པོ་ཡིན་པ་འགོག་རུས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
གལ་ཏེ་འགལ་ན་འགོག་མི་དགོས་ན། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་
པ་ཁོ་ན་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ངེ་ལྟར་བྱང་ཞེ་ན། གཞུང་ངེས་
བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཁོ་ན་འགལ་རྟགས་ཡིན་
པར་བསྟན་ཏོ།

རང་ལུགས་ལ། འགལ་བའི་མཆོད་ཉིད། ཐ་དད་གང་ཞིག་གཞི་མ་ཐུན་
མི་སྲིད་པ། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་།
ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག། །རང་
ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲིབ་དཔོན་སྤྱི་པ་ན་རེ། ལྟན་ཅིག་མི་གནས་
འགལ་གྱི་གཞོད་བྱ་ལ་གཞོད་པའི་ཚུལ་ལ། རང་གི་ངོ་བོས་གཞོད་པའི་ཚུལ་
དང་། རྒྱས་གཞོད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཆ་རེག་གིས་གང་རེག་ལ་
གཞོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལ་དངོས་རྒྱས་གཞོད་པའི་ཚུལ་དང་། བརྒྱད་
རྒྱས་གཞོད་པའི་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྒྲིབ་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོས།

མཐོང་སྤང་གི་ས་བོན་ལ་དངོས་སུ་གཞི་དཔ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། སྤང་བའི་བརྒྱུད་རྒྱས་ཟུན་པ་ལ་གཞི་དཔ་ལྟ་བུ་འོ། ། དེ་ཡང་འདས་ལམ་གྱིས་སྤང་བུ་ལ་གཞི་དཔ་འི་ཚུ་ལ་དང་། སྤང་བས་ཟུན་པ་ལ་གཞི་དཔ་ཚུ་ལ་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ན། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་སུ་མཐོང་སྤང་གི་ས་བོན་འགགས་ན། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་སུ་འགོག་པ་ཐོབ་དགོས་ལ་དེ་ལྟར་ན། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་འགོག་བདེན་དུས་མཉམ་དུ་འགྱུར་བས། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་མཐོང་སྤང་གི་ས་བོན་ཡོད་ལ། མཐོང་སྤང་གི་ས་བོན་ལ་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་དངོས་སུ་གཞི་དཔ་ན་རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དེ། གཉིན་པོས་སྤང་བུ་ལ་དངོས་སུ་གཞི་དཔ་འི་དོན་ནི་སྤང་བུ་རིགས་འདྲ་བུ་མ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་མེད་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོས་མཐོང་སྤང་གི་ས་བོན་ལ་དངོས་སུ་གཞི་དཔ་པ་ཡིན་ནོ། །སྤང་བ་སྐྱེས་པའི་ཆེ་ཟུན་པ་འགག་དགོས་ལ། སྤང་བའི་དངོས་རྒྱས་ཟུན་པ་ལ་གཞི་དཔ་ན། རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་དུ་འགྱུར་བས་སྤང་བའི་བརྒྱུད་རྒྱས་ཟུན་པ་ལ་གཞི་དཔ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུང་ རོ། །མཐོང་ལམ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ཀྱིས་མཐོང་སྤང་གི་ས་བོན་དངོས་སུ་སྤོང་མི་རྒྱས་པར་སྐྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོས་དངོས་སུ་སྤོང་རྒྱས་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ཀྱིས་མཐོང་སྤང་རིགས་འདྲ་བུ་མ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་མེད་དུ་དངོས་སུ་སྐྱེད་མི་རྒྱས་པར་སྐྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོས་མཐོང་སྤང་

རིག་ས་འདྲ་བྱི་མ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་མེད་དུ་དངོས་སུ་སྐྱེད་པའི་བྱིར། ཉག་ས་
ཁུལ་ཁས། འདོད་ན། སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་རང་གི་དོ་སྐལ་གྱི་
སྤང་བྱའི་ས་བོན་དངོས་སུ་སྤྲོང་མི་རྒྱས་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་གྱིས་རང་གི་དོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་དངོས་སུ་སྤྲོང་མི་རྒྱས་པའི་
བྱིར། འདོད་ན། ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་རག་གི་དོ་སྐལ་གྱི་སྤང་
བྱའི་ས་བོན་དངོས་སུ་སྤྲོང་མི་རྒྱས་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་ལམ་
དང་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་རང་གི་དོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་
དངོས་སུ་སྤྲོང་མི་རྒྱས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཟག་མེད་གྱི་ལམ་གང་གིས་ཀྱང་
རང་གི་དོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་དངོས་སུ་སྤྲོང་རྒྱས་པ་མེད་པར་ཐལ།
ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་ཟག་མེད་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གང་གིས་ཀྱང་
རང་གི་དོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་དངོས་སུ་སྤྲོང་མི་རྒྱས་པའི་བྱིར། གཞན་
ཡང་། སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་གཉིས་གྱི་ས་བོན་དངོས་སུ་སྤྲོང་བའི་གཉིན་པོ་
ཡོད་པར་ཐལ། སྤྱོད་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོས། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་གྱི་དོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་དངོས་སུ་སྤྲོང་རྒྱས་པའི་བྱིར། །ཉག་ས་
ཁས། འདོད་ན། བདག་མེད་མདོན་སུམ་གྱིས་མ་ཉོག་ས་པར་འགོག་བདེན་
ཐོབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། གཞན་ཡང་། སྤྱོད་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ཆོས་
ཅན། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་དངོས་
སུ་སྐྱེད་པར་ཐལ། དེའི་དོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་རིག་ས་འདྲ་བྱི་མ་སྐྱེད་
པའི་རྒྱས་མེད་དུ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར། ཉག་ས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ལ་

དངོས་སུ་པན་འདོགས་རྒྱས་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། དེ་ལ་དངོས་སུ་གཞི་ད་
བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །རྟགས་བསལ་ཁས་སོ།།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ་གསུམ། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་
དང་། གཞི་ད་བྱ་ལ་གཞི་ད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་
མཆོན་ཉིད། རྒྱན་གཙོད་བྱ་གཙོད་བྱེད་གྱི་སྒྲོན་ས་མི་མཐུན་པར་གནས་པ།
ཁ་ཅིག །ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གཞི་ད་བྱེད་ཁོ་ནར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ།
སྒྲིང་ལྷན་ལྷ་བྱ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི་དབྱེ་
ན། དངོས་སུ་གཞི་ད་པ་དང་། བརྒྱད་ནས་གཞི་ད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལྷན་
པ་ལ་དངོས་སུ་གཞི་ད་བྱེད་གྱི་མར་མེ་དང་ལྷན་པ་ལྷ་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི།
ཡུལ་རིང་བ་ནས་རིམ་གྱིས་འོངས་པའི་མར་མེ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་ལྷན་པ་
ལྷ་བྱའོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། འདས་ལམ་གྱིས་སྒྲིང་བྱ་ལ་གཞི་ད་ཚུལ་དང་། ཚ་
རིག་གིས་གྲང་རིག་ལ་གཞི་ད་ཚུལ་སོགས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
དཔེ་བཤད་པ་དང་། སྐབས་དོན་ལ་སྒྱུར་བ་དང་། ཚོད་པ་སྒྲིང་བའོ། །དང་པོ་
ནི། ཁང་ལུགས་ན་ཡུན་རིང་དུ་ལྷན་པ་གནས་པ་ལ་སྒྲོ་གསེབ་ནས་རིམ་གྱིས་
མར་མར་མེའི་འོད་འོངས་པའི་ཆེ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ལྷན་པ་རྒྱ་མ་ཆང་
བ་མེད་པར་ཡོད་ལ། སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་ལྷན་པའི་རྒྱ་དང་ཡུལ་འདབ་
འབྱར་དུ་ཡོད་པའི་མར་མེས་ལྷན་པ་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་མེད་
དུ་བྱེད་ལ། སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་མར་མེ་སྐྱེས་པ་དང་ལྷན་པ་འགགས་པ་

དུས་མཉམ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་གྱི་ངོ་སྤལ་གྱི་སྤང་བུའི་ས་བོན་ཐ་མ་དེ། སྒྲོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་
པོའི་དུས་ན་ཡོད་ལ། དེའི་ཆེ་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྒྲེ་བ་ལ་མངོན་
དུ་ཕྱོགས་པ་དང་། དེའི་ངོ་སྤལ་གྱི་སྤང་བུའི་ས་བོན་འགོག་པ་ལ་མངོན་དུ་
ཕྱོགས་པ་དུས་མཉམ་ཞིང་། དེ་སྒྲེས་པ་དང་དེའི་སྤང་བུའི་ས་བོན་འགགས་
པ་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་དུས་ན་དེའི་ངོ་སྤལ་གྱི་སྤང་བུའི་ས་བོན་མེད་
པ་དེ་རྒྱུན་མ་ཆང་བའི་དབང་གིས་ཡིན་གྱི་དེ་སྤངས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་
འགོག་ཐོབ་པ་མིན་ཏེ། དེ་སྤངས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་པ་ལ་
ལམ་གྱི་བདེན་པ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མཐོང་ལམ་བར་
ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་དེའི་ངོ་སྤལ་གྱི་སྤང་བུའི་ས་བོན་མེད་ཀྱང་ཟད་པར་
སྤངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་མཆོན་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
གྱི་དུས་ན་གནས་ངན་ལེན་གྱི་ངི་མ་མེད་ཀྱང་། སྒྲོང་བཞིན་པ་ཡིན་གྱི་ཟད་
པར་སྤངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་གནས་ངན་གྱི་ངི་མ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་
འགོག་བདེན་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་པར་
ཐལ་ལོ། །དེས་ན་རྣམ་མཁྲེན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་སྒྲེས་པའི་ཆེ་ངི་མ་དེ་ཟད་པར་
སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག །རྣམ་མཁྲེན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ས་ངི་མ་དེ་སྒྲོང་བ་
ཡིན་ཟེར། འོ་ན་རྣམ་མཁྲེན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། སྒྲོབ་ལམ་ཡིན་པར་
ཐལ། སྤང་བུ་སྒྲོང་བའི་བུ་བ་དང་བཅས་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག
།མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་མཐོང་སྤང་གི་ས་བོན་མེད་པར་

ཁས་སྦངས་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་གནས་ངན་ལེན་
 གྱི་ཐི་མ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྤང་བྱ་སྦྱོར་འགྱུར་གྱིས་སྦྱོང་
 བ་དང་འགག་འགྱུར་གྱིས་སྦྱོང་བའི་གྲུབ་མཐའ་གཞི་མ་ཐུན་དུ་ཁས་སྦངས་
 བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དོ།

གསུམ་པ་ནི། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་མཐོང་སྤང་
 གི་ས་བོན་མེད་ན། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་
 པའི་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་མངོན་གྱུར་འདས་པ་འགགས་པའི་ཕྱིར་མི་སྦྱོང་། མ་
 འོངས་པ་མ་སྦྱོས་པའི་ཕྱིར་མི་སྦྱོང་། ད་ལྟར་བ་ལམ་དང་དུས་མཉམ་དུ་མི་
 འཇུག་པའི་ཕྱིར་མི་སྦྱོང་ཞེས་བསྟན་པའི་ཤུགས་ལ་སྤང་བའི་ས་བོན་ལམ་
 དང་དུས་མཉམ་དུ་འཇུག་པས་སྦྱོང་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྦྱོན་
 མེད་དེ། ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་གཞུང་གི་དོན། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 གྱིས་རང་གི་དོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤང་བའི་ས་བོན་འདས་པ་བྱམ་པ་ཐོ་བས་བཅོམ་པ་
 ལྟར་སྦྱོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འགགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་འོངས་པ་མདུན་ནས་
 འཕུལ་བ་ལྟར་སྦྱོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་སྦྱོས་པའི་ཕྱིར། ད་ལྟར་བ་མཛོ་སྦྱེལ་
 གཡང་ལ་ལྟར་བ་ལྟར་སྦྱོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ལམ་དང་མཉམ་དུ་མི་འཇུག་པའི་
 ཕྱིར། འོན་ཏེ་ལྟར་སྦྱོང་ཞེ་ན། ཡུན་རིང་པོར་གཉེན་པོའི་སྤྱོད་པ་གོམས་པ་
 ལས། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྦྱོར་བ་ལ་མངོན་དུ་སྤྱོད་པ་པ་དང་། དེའི་
 དོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤང་བའི་ས་བོན་འགོག་པ་ལ་མངོན་དུ་སྤྱོད་པ་པ་དུས་མཉམ་
 ཞིང་། དེ་སྦྱོས་པ་དང་། དེའི་དོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤང་བའི་ས་བོན་འགགས་པ་དུས་

མཉམ་པ་ཡིན་ལ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དེའི་ངོ་
སྐལ་གྱི་སྤང་བའི་ས་བོན་སྤར་སྒྲེ་མི་རུང་གི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་ནམ་གྲོལ་
ལམ་སྒྲེས་པའི་ཆེ་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྤང་བ་སྒྲེས་པ་དང་ཐུན་པ་
འགགས་པ་དུས་མཉམ་པ་བཞིན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། ཆ་རེག་གིས་གང་རེག་ལ་གཞོད་པའི་གཞོད་བྱ་ལྡོག་དུས་
ངེ་ལྟ་བུ། ཆ་གང་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། ཆ་རེག་གིས་གང་
རེག་ལ་གཞོད་པའི་གཞོད་བྱ་ལྡོག་དུས་སྒྱུར་ན་སྤང་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་ལྡོག་
སྟེ། སྤང་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཆ་གང་སྤང། སྤང་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་གང་རེག་རྒྱས་
མེད་དུ་བྱས། སྤང་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་གང་རེག་ལྡོག་པའི་ཕྱིར། དེ་སྤང་དུ་འང་
ཆོས་མཆོག་གིས། གང་ཞེག་གང་གིས་ལྡོག་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་སྒྱུར་ན་སྤང་
ཅིག་གསུམ་པ་ལ་ལྡོག་པར་བྱེད་དེ། སྤང་ཅིག་དང་པོ་ལ་རྒྱས་པ་མེད་པའི་
གནས་སྐབས་སུ་རུང་བར་བྱེད་དོ། །སྤང་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་འགགས་པར་རྒྱས་
པ་མེད་དོ། །སྤང་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་རྒྱས་པ་མེད་པ་འགགས་པའི་ཡུལ་དེར་
འོང་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞོད་བྱ་ལྡོག་དུས་ཡུན་རིང་བ་ལ་ནི་
ཆད་ངེས་པ་མེད་དོ། །ཆ་གང་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པའི་དོན་ནི། ཆ་གང་རྒྱན་
གཞོད་མེད་དུ་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།

ཁ་ཅིག །ཆ་གང་རྒྱན་སྟོབས་མཉམ་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཆ་རེག་གིས་གང་རེག་ལ་གཞོད་པའི་གཞོད་བྱ་
ལྡོག་དུས་སྒྱུར་ན་ཡང་སྤང་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་ལྡོག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་

སྟེ། སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ལྟོག་གོ་ཞེན་ཡང་། ཚ་གང་སྤང་པའི་སྐད་ཅིག་དང་
 པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྟོན་དུ་གང་རེག་རྒྱས་མེད་དུ་བྱས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་
 དུས་ན་གང་རེག་ལྟོག་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གང་རེག་རྒྱས་མེད་དུ་བྱས་པའི་
 སྟོན་སྐད་ཅིག་ལྟོག་པར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་སྟོན་
 དུ་ཚ་གང་སྤང་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྟོན་དུ་གང་རེག་རྒྱས་མེད་དུ་བྱས་པའི་
 ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཚ་གང་སྤང་པའི་སྟོན་སྐད་ཅིག་ལྟོག་རྒྱས་མེད་དུ་བྱེད་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་གང་རེག་ལྟོག་གོ་ཞེན། ཚ་གང་སྤང་པ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་གང་རེག་རྒྱས་མེད་དུ་བྱས་པ་དུས་མཉམ་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་གང་རེག་ལྟོག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་
 སྟོན་དུ་ཚ་གང་སྤང་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་གིས། གང་རེག་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་
 བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་མེད་དུ་བསྐྱེད་པ་དེ་ཆ་རེག་གིས་གང་རེག་ལ་གཞོད་པའི་
 དོན་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ན། ཚ་གང་སྤང་དུས་ཀྱི་གང་རེག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་
 གང་རེག་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་གཞོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་གང་རེག་སྐད་
 ཅིག་གཉིས་པ་དེ་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་མེད་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་
 ཉི། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་ཅན་དང་རྒྱས་མེད་གང་
 རུང་དུ་བསྐྱེད་པ་གང་ཞེས། །རྒྱས་ཅན་དུ་མ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྒྱས་
 མེད་དུ་མ་བསྐྱེད་ན། གང་རེག་གཉིས་པ་རྒྱས་མེད་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཉེར་ལེན་
 ཀྱི་རྒྱ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཚ་གང་སྤང་དུས་ཀྱི་གང་རེག་དེའང་དེའི་ཉེར་ལེན་
 མ་ཡིན། དེ་གཉིས་སྤང་དུས་ཀྱི་ཆ་རེག་དེའང་དེའི་ཉེར་ལེན་མ་ཡིན་དེ་ལས་

གཞན་དེའི་ཉེར་ལེན་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཟུགས་འཛིན་དབང་
ཤེས་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
གང་རེག་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་རྒྱས་མེད་དུ་ཆ་གང་སྤང་དུས་ཀྱི་གང་རེག་
གིས་མ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མི་མཚུངས་ཏེ། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་
ལ་ཤར་བའི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་ཤེས་པ་ཡིན་པས་གཟུགས་ཉེར་ལེན་དུ་
མི་རིགས་པས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཉེར་ལེན་དུ་རིགས་སོ་ཞེ་ན། འོན་གང་རེག་
རྒྱས་མེད་དེ་གང་རེག་ཡིན་པས་ཆ་རེག་ཉེར་ལེན་དུ་མི་རིགས་པས་ཆ་
གང་སྤང་དུས་ཀྱི་གང་རེག་དེ་དེའི་ཉེར་ལེན་དུ་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་ཆ་གང་
སྤང་དུས་ཀྱི་ཆ་རེག་ཁོ་ནས་གང་རེག་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་རྒྱས་མེད་དུ་སྐྱེད་
དེ། ཆ་གང་མི་སྤང་ན་གང་རེག་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་རྒྱས་ཅན་དུ་འབྱུང་བ་
ལ། ཆ་གང་སྤང་པའི་དབང་གིས་གང་རེག་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་རྒྱས་མེད་དུ་
སོང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོན་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་
གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་གཟུགས་ཁོ་ནས་བསྐྱེད་པར་ཐལ། གཟུགས་དང་
དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མ་སྤང་ན་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་ལྡན་
དུ་མི་སྐྱེ་བ་ལས། དེ་གཉིས་སྤང་པའི་དབང་གིས་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་
གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེས་ན་ཆ་གང་སྤང་
དུས་ཀྱི་གང་རེག་དེས་གང་རེག་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་རྒྱས་མེད་དུ་སྐྱེད་པ་
ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན། ཆ་གང་སྤང་དུས་ཀྱི་ཆ་རེག་དེས་གང་གང་རེག་
སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་རྒྱས་མེད་དུ་སྐྱེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཆ་གང་སྤང་དུས་

ཀྱི་ཚ་རིག་ཆོས་ཅན། གང་རིག་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་གཞི་དཔེ་དང་པོ་ལ་
 འདོགས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་རིག་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་རྒྱས་མེད་
 དུ་བྱས་པ་གང་ཞིག །དེ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་ཆ་གང་སྤྱད་དུས་ཀྱི་གང་
 རིག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཆ་གང་སྟོབས་མཉམ་གཉིས་
 གཞི་དཔེ་གཞི་དཔེ་བྱེད་ཡིན་ནམ་མིན། མ་ཡིན་པ་མི་འཐད་དེ། ཆ་གང་སྟོབས་
 མཉམ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ལ་སྤྱད། སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀ་རྒྱས་མེད་
 དུ་བྱས། སྐྱད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཀ་ལྗོགས་པ་སྤྱད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་
 གཞི་དཔེ་གཞི་དཔེ་བྱེད་ཡིན་པའང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་སྟོབས་མཉམ་
 པའི་ཕྱིར། ཐུབ་སྟེ། གཞི་དཔེ་མ་ཡིན་གཉིས་པོ་དག །རྒྱས་པ་མཚུངས་ཕྱིར་
 གོགས་བྱེད་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་སྟོབས་མཉམ་
 ཡང་གཞི་དཔེ་གཞི་དཔེ་བྱེད་ཡིན་ལ། གཞུང་དེའི་དོན་ནི་དམ་བཅའ་འགལ་བ་
 རྒྱས་མཚུངས་ཡིན་ན། གོགས་བྱེད་ཅམ་ཡིན་པས་གཞི་དཔེ་མ་ཡིན་ཞེས་
 པའི་དོན་ཡིན་ནོ། གལ་ཏེ་ཆ་གང་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ལ་སྤྱད། གཉིས་པ་ལ་
 རྒྱས་མེད་དུ་བྱས། སྐྱད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་གང་རིག་ལྗོགས་པའི་ཆེ། ཆ་གང་
 སྤྱད་པའི་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ལ་སྤྱད་ཕྱི་བར་གསུམ་གྱི་ཆ་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན་
 གང་རིག་ལྗོགས་དུས་ཚུར་མཐོང་གི་མདོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་མི་རྒྱས་
 པར་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་དེའི་སྐྱད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་གང་རིག་ལྗོགས་གམ་མི་
 ལྗོགས། །ལྗོགས་ན་གཞི་དཔེ་གཞི་དཔེ་བྱེད་དུས་གོང་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལ། མི་ལྗོགས་ན་
 སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་གང་རིག་རྒྱས་མེད་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་

སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་གང་རེག་མི་ལྟོག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། ཆ་
གང་ཕྱད་པའི་སྤྱི་ཕྱི་བར་གསུམ་གྱི་ཆ་གསུམ་ཀའང་། སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་
ཕྱད་ཅེས་པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་བེམ་
པོར་གྱུར་པའི་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་དོན་གཞོན་བྱ་དང་ཕྱད་པའི་དབང་གིས་གཞོན་
བྱ་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་མེད་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤང་ཕྱན་ལྟ་
བུ་བེམ་པོ་ལྟར་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་ན་ཡང་ཕྱད་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། སྤང་བ་སྐྱེས་པ་ན་ཕྱན་པ་འགགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞོན་བྱ་དང་ཕྱད་
ན་གཞོན་བྱ་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་མེད་དུ་བྱེད་པ་དེ་བེམ་པོར་
གྱུར་པའི་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཆ་གང་ཕྱད་པ་མི་སྤྱིད་པར་
ཐལ། ཆ་རེག་ཡོད་པའི་གོ་སར་གང་རེག་ཡོད་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
ཆ་གང་ཕྱད་པ་སྤྱིད་དེ། ཆ་གང་ཡུལ་འདབ་འབྱར་དུ་ཡོད་པ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། འོ་ན་སྤང་ཕྱན་ཕྱད་པ་སྤྱིད་པར་ཐལ། སྤང་ཕྱན་ཡུལ་འདབ་འབྱར་ཡོད་
པ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དཔྱིད་ཀྱི་ཆ་རེག་དེས་དགུན་གྱི་གང་རེག་
ལ་གཞོན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཕྱད་ན་དགུན་གྱི་གང་རེག་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་
སྐྱེད་པའི་རྒྱས་མེད་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེས་སེམས་ཅན་གྱི་
རྒྱུད་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལ་དངོས་སུ་གཞོན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སེམས་
ཅན་འབད་མེད་དུ་གྲོལ་བར་འབྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་

འཛིན་ལ་དངོས་སུ་གཞི་དཔར་ཐལ། བྱིད་དང་དེ་གཉིས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་སྒྲུངས་འགལ་བ་གང་ཞིག བྱིད་རྒྱལ་ཏེན་ཚད་མ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱིད་སྟེ། དེ་ཡི་གཞི་དཔར་བྱེད་ནི། བདག་མེད་མཐོང་བས་འགལ་བ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དེ་དག་གང་ལ་ཚད་མ་ཡོད། །དེ་ནི་གཞན་ལ་གཞི་དཔར་བྱེད་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ནི་རྒྱུད་གཅིག་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག །གཞི་དཔར་བྱ་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་མེད་དུ་སྐྱེད་པ་དེ་བཅུ་པོར་གྱུར་པའི་གཞི་དཔར་བྱེད་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྒྲུང་བ་ཆོས་ཅན། ལུན་པ་ལ་གཞི་དཔར་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིད་ལུན་པ་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་མེད་དུ་སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱིད་སྐྱེས་པ་ན་ལུན་པ་འགགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་པན་ཚུན་སྒྲུང་འགལ་ལ་གསུམ། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། འགལ་བའི་རྣམ་གཞག་དབྱུང་བའོ།

དང་པོ་ནི། པན་ཚུན་སྒྲུང་འགལ་གྱི་མཆོན་ཉིད། རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་སྒྲོན་ས་མི་མཐུན་པར་གནས་པ། སྒྲོབ་དཔོན་སྤྱོད་པ་ན་རེ། ཆོས་མཆོག་གིས། འབྲས་བུ་གཅིག་ལ་སྟོས་ཏེ་རྒྱས་པ་ཡོད་མེད་གཉིས་པན་ཚུན་སྒྲུང་འགལ་གྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་འཛོག་པ་མི་འཐད་དེ། དོན་སྤྱི་དང་ཆེ་གཉིས་སྟེ་བུ་པན་ཚུན་སྒྲུང་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་ནི་ཕྱོགས་སུ་མའི་དགོངས་པ་མ་ལོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་མཆོག་གིས། འབྲས་བུ་གཅིག་ལ་སྟོས་ནས་རྒྱས་པ་ཡོད་མེད་གཉིས་རྟགས་སུ་བཞག་ནས་བསལ་བ་ཐ་དད་པ་རྣམས་

པན་ཚུན་སྤང་འགལ་དུ་སྐྱབ་པ་ཡིན་གྱི། པན་ཚུན་སྤང་འགལ་ཡིན་ན་འགལ་
ཟླ་གང་རུང་ཞིག་དངོས་པོ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ཁས་ལེན་པ་མིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་དངོས་འགལ་དང་།
རྟག་པ་དང་བྱས་པ་ལྟ་བུ་བརྒྱད་འགལ་གཉིས་སོ། །དེ་ཡང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
ཡོངས་གཅོད་ལ་གྲུབ་ན་སྐྱ་རྟག་པ་རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་ཀྱང་། དེ་ཙམ་གྱིས་
རྟག་མི་རྟག་གཉིས་གཞི་མ་ཐུན་ཁེགས་ཀྱང་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་མི་བྱས་ཏེ།
དཔེར་ན་ཟུང་ལའི་ཁ་དོག་སྒྲོན་པོ་ཡིན་པ་ཡོངས་གཅོད་ལ་གྲུབ་པས་སེར་
པོ་ཡིན་པ་རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱིས་སྒྲོ་སེར་དངོས་འགལ་དུ་
ངེས་མི་བྱས་པ་བཞིན་ནོ།

གསུམ་པ་ནི། གཅིག་གི་མཆན་ཉིད་ཞུགས་སར་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་མཆན་
ཉིད་མ་ཞུགས། ཅིག་ཤོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཞུགས་སར་གཅིག་གི་མཆན་ཉིད་
མ་ཞུགས་པ་ནི་པན་ཚུན་སྤང་འགལ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྟག་པའི་མཆན་ཉིད་
ཞུགས་སར་མི་རྟག་པ་མ་ཞུགས། མི་རྟག་པའི་མཆན་ཉིད་ཞུགས་སར་རྟག་
པ་མ་ཞུགས་པས་རྟག་མི་རྟག་པན་ཚུན་སྤང་འགལ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་
ཡང་། དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་བཀག་པའི་སྒྲོ་ནས། རྟག་མི་རྟག་
འགལ་བར་ངེས་དགོས་ཏེ། སྐྱའི་སྤྱིང་དུ་རྟག་པ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་
མ་ཁེགས་ན་སྐྱ་རྟག་པ་མི་ཁེགས་ཤིང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་མི་བྱས་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་འགལ་བ་གཉིས་ཀ་ཡང་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པ་ལས་འགལ་
བར་ངེས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཆ་གང་པན་ཚུན་སྤང་འགལ་ཡིན་པར་

ཐལ། དེ་གཉིས་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཙོད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མི་མཐུན་པར་གནས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་དེ་ཚ་རིག་ཡིན་པར་ཡོངས་གཙོད་ལ་གྲུབ་ན། གང་
 རིག་ཡིན་པར་རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མེ་སྟོབས་ཆེན་
 པོས་བྱུང་པར་ཞོན་པ་དེས་བྱུང་པར་ཞོན་པའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞིར། གང་
 རིག་སྟོབས་ཆེན་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་པན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་
 འགལ་ལྷ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་
 ལྷ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་གང་ཞིག་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོ་དང་
 གང་རིག་སྟོབས་ཆེན་པོ་གཉིས་པན་ཚུན་སྤང་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
 འོ་ན་མེ་མེད་དེ་མེ་མེད་མཆོན་མོའི་རྒྱ་མཆོ་དུ་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་བྱུང་བྱེད་
 མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲེལ་ལྷ་མ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་གང་ཞིག་མེ་དེ་དུ་བའི་བྱུང་བྱེད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། བྱུང་བསལ་ཁས་སོ།།

གསུམ་པ་ནི། ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་པན་ཚུན་སྤང་འགལ་
 རྟགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལྟ་བ་བཀར་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་སྒྲོ་
 རས་གཏན་ལ་པབ་པའི་དོན་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པའི་ཆེ་རྟགས་དགག་བྱའི་
 ཆོས་དང་འགལ་བ་ དང་། ཟླ་ས་དཔག་གིས་སྒྲོ་འདོགས་ལ་གཞོད་ཚུལ་
 དང་། ལམ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་བདག་མེད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟགས་པའི་ཤེས་
 རབ་ཀྱིས་བདག་འཛིན་ཀྱི་ས་བོན་ལ་གཞོད་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་འགལ་བའི་
 རྣམ་གཞག་རྟགས་པ་ལ་རག་ལས་པས་འགལ་བ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་

མཁས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་གངས་ངེས་ལ་དྲོགས་པ་གཅད་པ་ནི། གལ་
ཏེ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་དུ་གངས་
ངེས་པ་མི་འཐད་དེ། སྐབ་རྟགས་ལ་འབྲས་རང་གི་རྟགས་གཉིས་སུ་འབྱེད་ན།
དགག་རྟགས་ལ་ཡང་འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པ་དང་འགལ་ལྷ་དམིགས་པའི་
རྟགས་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བཞིར་གངས་ངེས་པར་འགྱུར་
ལ། འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པ་དང་འགལ་ལྷ་དམིགས་པའི་རྟགས་གཉིས་
དགག་རྟགས་ཞེས་གཅིག་ཏུ་སྦྱད་ན། འབྲས་རང་གི་རྟགས་གཉིས་པོ་འང་སྐབ་
རྟགས་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ནས་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་
པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག་དགག་རྟགས་ཀྱི་དངོས་
ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མེད་དགག་ཡིན་ལ། མེད་དགག་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པས་
རྟགས་ཡང་དག་གི་གངས་ངེས་བྱེད་པའི་ཆེ་དགག་རྟགས་ལ་གཉིས་སུ་མ་
བྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། མེད་དགག་གི་ངོ་བོ་ལ་དབྱེ་བ་མེད་
དུ་ཆུག་ཀྱང་དགག་གཞིའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་བྱར་རུང་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་
སྐབ་རྟགས་ལ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པ་དང་བདག་གཅིག་འབྲེལ་བ་ལ་
བརྟེན་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། དགག་རྟགས་ལ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པ་དང་
བདག་གཅིག་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་
དེ། དགག་རྟགས་ལ་ཡང་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། བདག་གཅིག་
འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པ་
རི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། ཡོད་དེ། མེ་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་མེ་མེད་མཆོན་མའི་རྒྱ་

མཆོ་དུ་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་དེ་བྱང་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དེ་སྐྱབ་གི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་མེད་དུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་ངེས་བྱེད་གི་ཆོད་མ་ལ་
 བརྟེན་ནས་འགྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ལ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བསྐྱེ
 བ་དགག་རྟགས་དང་སྐྱབ་རྟགས་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞལ་
 བྱ་སྒོག་གྱུར་ལ་དགག་པ་དང་སྐྱབ་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། དགག་པ་དངོས་
 སུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་དེ་དགག་རྟགས་དང་སྐྱབ་པ་དངོས་སུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
 དེ་སྐྱབ་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱབ་རྟགས་ལ་རང་གི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་དེ་
 བྱང་དུ་འབྲེལ་བ་དང་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཡོད་པས་རྟགས་ཡང་
 དག་ལ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པ་ཡིན་
 བོ། །འོ་ན་རྟགས་ཡང་དག་གི་གངས་ངེས་བྱེད་པའི་ཆེ་སྐྱབ་རྟགས་ལ་འབྲས་
 རང་གི་རྟགས་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དགོས་པ་ཡོད་དེ།
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་རང་གི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་དེ་བྱང་དུ་འབྲེལ་བ་དང་
 བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་གང་རུང་གི་སྒོ་ནས་རང་གི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་
 མི་བསྐྱབ་ཞེས་དགོས་པར་རྟགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རྟགས་
 པ་ལ་འང་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལྡན་འདུའི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟགས་རྣམས་
 རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་རྟགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། སྐྱབ་
 རྟགས་ཡང་དག་དང་། དགག་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས། མཆོན་ཉིད་རིམ་པ་
 བཞིན། དེ་སྐྱབ་གི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞེས། །དེ་སྐྱབ་གི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་

ཆོས་ཡིན་ན་སྐྱབ་པ་ཡིན་པ་དང་། གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་
བྱེད་ཆོས་ཡིན་ན་དགག་པ་ཡིན་པ། དབྱེ་བ་ནི་སྒར་བཤད་ཟེན་ཏོ། །གསུམ་
པ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བསྐྱབ་བྱེད་སྒྲིབ་སྟེན་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། གང་གི་སྒྲིབ་སྟེན་
དབྱེ་བ་དང་། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །རྟགས་ཡང་དག་ལ་
དངོས་པོ་སྒྲིབ་སྟེན་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག
གྲགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་དུ། བྱེ་བ་འདི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་
ཆོད་མའི་སྒྲིབ་སྟེན་དབྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་དངོས་པོ་སྒྲིབ་སྟེན་ཞུགས་ཀྱི་
ཆོད་མས་བྱུབ་པའི་རྟགས་དེ་དངོས་པོ་སྒྲིབ་སྟེན་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་
དང་། ཚུལ་གསུམ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཆོད་མས་བྱུབ་པའི་རྟགས་དེ་ཡིད་ཆེས་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། ཚུལ་གསུམ་གྲགས་པའི་ཆོད་མས་བྱུབ་པའི་
རྟགས་དེ་གྲགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་
དེ། རྟགས་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་མཐར་དངོས་པོ་སྒྲིབ་སྟེན་
ཞུགས་ཀྱི་ཆོད་མས་བྱུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།

རང་ལུགས་ལ། རྟགས་གསུམ་པོ་འདི་བསྐྱབ་བྱེད་སྒྲིབ་སྟེན་དབྱེ་བ་ཡིན་
ཏེ། དངོས་པོ་སྒྲིབ་སྟེན་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དང་། ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་
དང་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གསུམ་པོ་འདི་ཡུལ་གྱི་སྒྲིབ་སྟེན་བྱེ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འང་། དེས་ན་གཞོན་ཕྱིར་རྗེས་དཔག་ལས། ཁས་སྦངས་ཕྱི་
རོལ་གྱུར་མིན་ ཡང་། །ཡུལ་གྱི་བྱེད་པར་བསྟན་པ་ཡི། །ཕྱིར་ན་ཐ་དད་བྱས་
པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དེས་ན་ཡུལ་གྱི་བྱེད་པར་ནི། །བསྟན་ཕྱིར་གྲགས་པའི་

རྗེས་དཔག་ལས། །ཕྱི་རོལ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཡང་། །ཐ་དད་བྱས་ཡིན་སྐྱེ་མ་
བཞིན། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་
གི་མཆོན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དངོས་
པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པ། དེ་ཡང་སྤར་བ་ཤད་པའི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་རྣམས་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ།
དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་
ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དགག་ ཚད་མར་འདོད་ཀྱང་སྟོགས་གཞན་དུ་
འདོད་པ་དགག་ བདེན་བཞི་ཞིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་
ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་དེ་རང་གི་
བརྗོད་བྱའི་དོན་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱད་དུ་འང་།
རང་འབྲེལ་ལས། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡང་ཉེས་པ་མེད་པ་མིན་ཏེ། སྐྱ་རྣམས་
དོན་དག་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན་
མདོན་མཐོ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་མེད་པར་ཐལ། ད་ལྟ་ཚུལ་བྲིམས་བསྐྱངས་པ་
ལས་མ་འོངས་པ་ན་མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེ་བ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
ཁས། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེས་ལེགས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་
སྐྱད་དུ་འང་། གཙོ་བོའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུའི་ཕྱིར། གཞན་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་
ཉིད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གསུང་རབ་ལས་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་རྟོགས་ལྡན་
འབྲང་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ། །ཞིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་སྟོན་པའི་གསུངས་རབ་ཀྱི་

དོན་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། བྲལ་སྟེ། ཆད་མས་མ་གྲུབ་
དོན་ཅན་གྱི། ། གྲུབ་མཐའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ངམ་ཅི། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྲུར་རྟགས་པའི་ཐབས་མེད་པར་ཐལ། ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྲུར་ལྷང་
རིགས་གང་གིས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
གཞལ་བྱའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་རྟགས་པའི་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར། བྲལ་སྟེ།
འདི་ནི་ཁས་ལེན་ཐབས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། ། ལས་འབྲས་
ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་སྟོན་པའི་གསུངས་རབ་ལ་ཐོས་བསམ་བྱས་པས་ཡིད་ཆེས་
ཀྱི་དད་པ་ཐོབ་པ་མེད་པར་ཐལ། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་དེ་ཆད་མ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། སྒྲིབ་པས་ལོངས་སྟོང་བྲིམས་ཀྱིས་བདེ། ། ཞེས་པའི་ལྷང་རང་གི་
བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱེད་པ་མིན་པར་ཐལ། རྟགས་འདྲ། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
དེ་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལྷང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི།

ཁ་ཅིག ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་དེ་ཆད་མ་ཡིན་ལ་དེའི་རྟོན་གཏམ་
ཆོག་པ་ནི། དཀར་ཆོས་ཆོས་ཅན། སྤྱད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་སྟེ། སྤྱད་པ་
ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ལྷང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ལྷང་ཡིན་ན་
སྤྱི་ཁྱེད་བཞིན་པས་བྲལ་པར་ཐལ། སྤྱད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱི་ལྷང་ལས་གསུངས་ན་སྤྱད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བས་བྲལ་པའི་
ཕྱིར། འོན་ཏེ། སྤྱད་པ་ལས། བདེ་བ་འབྱུང་སྟེ། སྤྱད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ལྷང་རྣམ་དག་ལས་དོན་མ་ཐུན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་

ཞེས་འགོད་དོ་ཞེ་ན། སྐྱེད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་བཅོམ་ལྡན་འདས་གི་
 ལུང་རྣམ་དག་ལས་དོན་མ་ཐུན་དུ་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། དཀར་ཆོས་སྐྱེད་
 པ་ལ་བདེ་བ་འབྱུང་བར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དཀར་
 ཆོས་དེ་བྲོད་ཡིན་པར་ངེས་ནས་དཀར་ཆོས་སྐྱེད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་མི་
 འབྱུང་ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་གང་ཟག་མ་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཀར་ཆོས་དེ་བྲོད་ཡིན་
 པར་ངེས་ན་དཀར་ཆོས་དེ་སྐྱེད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་ངེས་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྐྱེད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་དེ་དཀར་
 ཆོས་སྐྱེད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དཀར་ཆོས་སྐྱེད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་མི་འབྱུང་ཐེ་ཆོམ་
 བ་བའི་གང་ཟག་མ་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཀར་ཆོས་སྐྱེད་པ་ལས་
 བདེ་བ་འབྱུང་བར་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བ་
 དེ་དཀར་ཆོས་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ ལུང་རྣམ་དག་ཡིན་ན་
 དབྱེད་པ་གསུམ་གི་དག་མ་དག་མ་བརྟགས་པར་ཡང་རྟགས་ལྡན་གིས་ཁས་
 སྐྱང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་རྟགས་ལྡན་གིས་ལུང་དབྱེད་པ་གསུམ་
 གིས་དག་མ་དག་བརྟགས་ནས་ལུང་ཁས་སྐྱང་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ་ལོ། ། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡུལ་གཉིས་རྣམ་དག་ནས། །དེ་ནི་བསྟན་
 བཅོས་ཡོངས་འཛིན་པར། །འདོད་པའི་དུས་ཡིན་ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་ལས།
 ཁས་སྐྱངས་ནས་བརྟག་པ་འཇུག་པ་ནི་མིན་གི་འོན་ཀྱང་བརྟགས་ནས་ཁས་
 ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། འཕགས་པའི་བདེན་

བ་བཞི་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་ཡིན་ཏེ། གྲུན་འབྱུང་བདེན་པ་ལས་སྤྱུག་བསྐྱེལ་
བདེན་པ་འབྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲིན་པ་བཏང་བ་ལས་
ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་བ་དང་། སྒྲོག་གཙོད་པ་ལས་སྤྱུག་བསྐྱེལ་འབྱུང་བ་ཤིན་
ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལྷང་
ལ་སྟོས་པ་མེད་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཡུལ་དུ་འདོད་པ་དག་ལ་དེ་བཞིན་དུ་
འབྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དག་ལྟ་བུའོ། ། ཞེས་འཕགས་
པའི་བདེན་པ་བཞི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཁྱུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆད་མའི་ཡུལ་དུ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག །ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་འབྲས་
རང་མ་དམིགས་པ་གསུམ་དུ་བྱས་ནས་དཔེར་བརྗོད་རིམ་པ་བཞིན། བཀའ་
རྒྱུ་འབྲིང་བསྐྱེས་གསུམ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱ་མཁྱེན་པ་རྣམ་དག་སྒྲིན་དུ་
སོང་སྟེ། རྗོད་པ་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་
བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱེལ་བ་ཡིན་ཏེ། དབྱུང་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལྷང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་ཆོས་ཅན། སྒྲིབ་པ་སྤངས་
པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱ་བདག་འཛིན་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེ་ན། དེ་
ཡང་མི་འཐད་དེ། རྟགས་གསུམ་པོ་དེའི་བསྐྱེལ་བྱ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཁྱུགས་
ཀྱི་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་རང་ལྷགས་ལ་གཉིས། མཆན་ཉིད་དང་། མཆན་གཞིའི་དབྱེ་
བའོ། །དང་པོ་ནི། ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། དེ་སྐྱེབ་
ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག །དེ་སྐྱེབ་ཀྱི་བསྐྱེལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་ཡིན་པ།

གཉིས་པ་ནི། ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་དབྱེན་གསུམ་ལས། ཡིད་
ཆེས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ། རྟགས་དགོད་པ་དང་། ཚུལ་
བསྐྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གང་དབྱུད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་
ན། རག་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱབས་ཁྱབ། དཔེར་ན། སྦྱིན་པས་
ལོངས་སྟོང་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ་ཞེས་པའི་ལུང་འདི་ཡང་དབྱུད་པ་གསུམ་གྱིས་
དག་པའི་ལུང་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐོགས་ཆོས་བསྐྱབ་པ་དང་། ཁྱབ་པ་བསྐྱབ་པ་འོ། །
དང་པོ་ནི། སྦྱིན་པས་ལོངས་སྟོང་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ་ཞེས་པའི་ལུང་ཆོས་
ཅན། དབྱུད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཐེང་
བའི་རང་གཞུང་གང་ཞིག་དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཐེང་བ་དེ་དབྱུད་པ་གསུམ་གྱིས་
དག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལས་མཐོང་བ་མངོན་འགྱུར་བསྟན་པ་ལ་མངོན་སུམ་
ཚད་མས་གཞོད་པ་མེད་པར་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ། མཐོང་བ་སྒྲོག་གྱུར་
བསྟན་པ་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཁྱུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་གཞོད་པ་མེད་
པར་དེས་གྲུབ། མ་མཐོང་བ་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་བསྟན་པ་ལ། ཁས་སྦྱངས་སྒྲ་
ཕྱི་འགལ་བ་དང་རང་ཆོག་དངོས་ལྷགས་འགལ་བས་གཞོད་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཁྱབ་པ་བསྐྱབ་པ་ནི། དབྱུད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་
ལུང་ཡིན་ན་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱབས་ཁྱབ་སྟེ། རང་གི་བསྟན་
བྱའི་དོན་ལ་བསྐྱབ་ན་དབྱུད་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གིས་མ་དག་དགོས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཡིད་ཆེས་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ནི། སྦྱིན་པས་ལོངས་སྟོང་

ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ་ཞེས་པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། རང་གི་བརྗོད་བྱ་ཏྲགས་པའི་སྒྲིན་དུ་སོང་སྟེ། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡིད་ཆེས་པའི་མ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་བསྐྱབ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། སྒྲིན་པས་འོངས་སྟེད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ་ཞེས་པའི་ལུང་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱབ་བར་སྐྱབ་པའི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཁྱེད་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྲོད་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཁྱེད་ཀྱི་ཆོད་མས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། ཚུལ་གསུམ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཁྱེད་ཀྱི་ཆོད་མས་བྱབ་ཀྱང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཤིན་དུ་སྒྲིག་གྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །གལ་ཏེ་སྒྲིན་སོགས་དཀར་ཆོས་སྟེད་པ་ལས་མ་འོངས་པ་ན་བདེ་བ་མི་འབྱུང་བ་དེ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གིས་བསལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲིན་སོགས་དཀར་ཆོས་སྟེད་པ་ལས་མ་འོངས་པ་ན་བདེ་བ་འབྱུང་བ་དེ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་མ་འོངས་པ་ན་ཆོས། །བདེ་བ་མི་འབྱུང་ཅེས་བྱ་ཡིན། །ཞེས་སྒྲིན་སོགས་དཀར་ཆོས་སྟེད་པ་ལས་མ་འོངས་པ་ན་བདེ་བ་མི་འབྱུང་བ་དེ་ཡིད་ཆེས་བསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། ཡིད་ཆེས་བསལ་བ་ལ་ཁས་སྤངས་སྟེ་ཕྱི་འགལ་བའི་དོན་དང་མི་འགལ་

བའི་དོན་གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་ཡིད་ཆེས་ཟླེས་དཔག་གིས་བསལ་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཡང་དབྱུད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
 དག་ཡིན་ན། རང་འབྲེལ་ལས། ཟླེས་སུ་དཔག་པ་ཡང་ཉེས་པ་མེད་པ་མིན་ཏེ།
 ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། ལུང་ཙམ་རང་གི་
 བཟོད་བྱའི་དོན་དང་འབྲེལ་མེད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དབྱུད་པ་གསུམ་གྱིས་
 དག་པའི་ལུང་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱབ་བ་དང་འབྲེལ་མེད་དུ་བསྟན་
 པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཡང་དབྱུད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཆོས་
 ཅན། སྦྱིན་པས་ལོངས་སྟོང་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ་ཞེས་པའི་ལུང་རང་གི་བསྟན་
 བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱབ་བར་སྐྱབ་པའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཤིན་ཏུ་སྒོག་གྱུར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་
 བྱའི་ལུང་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱབ་བར་གྲུབ་པས། སྦྱིན་པ་བཏང་བ་
 ལས་ལོངས་སྟོང་འབྱུང་བར་ཚད་མས་གྲུབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་
 གྲུབ་ན། ས་མ་བསད་པ་ལས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་ཐལ། ས་དང་
 མ་ནི་བསད་བྱ་ཞིང་། །ཞེས་པའི་ལུང་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱབ་བའི་
 ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། སྦྱིན་པ་བཏང་བ་ལས་ལོངས་སྟོང་འབྱུང་བ་དེ།
 སྦྱིན་པས་ལོངས་སྟོང་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ། །ཞེས་པའི་བཟོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་
 ལ། ས་མ་བསད་པ་ལས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་དེ། ས་དང་མ་ནི་བསད་བྱ་
 ཞིང་། །ཞེས་པའི་ལུང་གི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་གྲགས་རྟགས་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག་རང་ལུགས་

བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་གྲགས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། དེ་
སྐབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གྲགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱབ་པ་ཞེས་བེར་བ་མི་འཐད་
དེ། རྟགས་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་མཐར་དངོས་པོ་སྟོབས་
ཞུགས་ཀྱིས་བྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟགས་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚུལ་
གསུམ་མཐར་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་
གྲགས་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཚུལ་གསུམ་གྲགས་པ་ཅམ་གྱིས་བྱབ་དགོས་
ན་ཚུལ་གསུམ་པོ་དེ་སྐབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱང་གྲགས་པས་བྱབ་དགོས་པས་
ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་ངོ། །ཁ་ཅིག་གྲགས་རྟགས་ཡང་དག་ལ་འདོད་རྒྱལ་གྱི་
གྲགས་རྟགས་དང་། རྒྱ་མཆན་ཅན་གྱི་གྲགས་རྟགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
རི་བོང་ཅན་ཆོས་ཅན། ལྷ་བ་ཞེས་པའི་སྐས་བརྗོད་དུ་རུང་སྟེ། རྟག་ཡུལ་ན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། ད་ཀྱི་ཆོས་ཅན། ཤིང་སྐས་
བརྗོད་དུ་རུང་སྟེ། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་སུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་འདོད་རྒྱལ་
གྱི་གྲགས་པ་དང་། རྒྱ་མཆན་ཅན་གྱི་གྲགས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ངོ། །གཉིས་པོ་ཡང་། དེས་ནི་རྒྱ་མཆན་ཅན་སྐྱ་ཡི། རོན་དམ་སྐྱ་རྣམས་
ཀྱི་ནི་དོན། རོན་དམ་པ་ཉིད་འགོག་པ་ལ། གཞོད་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་
ཡིན། །ཞེས་པས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། འདོད་རྒྱལ་བའི་གྲགས་པ་ནི་དོན་ཐམས་
ཅད་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་སྟེ། འདོད་པས་འཇུག་ཅིང་འདོད་པ་དོན་ཐམས་ཅད་
ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཆན་ཅན་གྱི་གྲགས་པ་ནི། རྒྱ་མཆན་ཡོད་

པར་འཇུག་གི་རྒྱ་མཚན་མེད་པར་མི་འཇུག་སྟེ། དཔེར་ན། ཤིང་ཞེས་པའི་
 སྐྱེ་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྷན་པ་ལ་བརྟེན་སྐྱར་རྗེས་སུ་ཤིང་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་
 གི་གཞན་ལ་འཇུག་ཏུ་མི་རུང་བ་བཞིན་ནོ། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བྱས་
 དང་མ་བྱས་པ་རྣམས་སུ། སྐྱ་ཚོགས་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་རུང་། ཞེས་
 པའི་རིགས་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྷན་
 པ་དེ་ད་ཉིག་ཤིང་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་གྲགས་ཏྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ད་ཉིག་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལ་གྲགས་
 པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བཞིན་ད་ཉིག་ཤིང་མིན་ཞེས། རྫོང་པ་ལ་ཡང་
 གཞོད་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ད་ཉིག་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལ་
 གྲགས་པས་གཞོད་ན། སྐྱ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་གྲགས་པས་གཞོད་
 པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་མངོན་སུམ་དང་གྲགས་པའི་གཞོད་ཡུལ་ཐ་དད་ཏུ་
 བསྟན་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེ་བཞིན་ད་ཉིག་ཤིང་མིན་ཞེས། ། ཞེས་སོགས་
 ཀྱི་དོན་ནི། ད་ཉིག་ཤིང་སྐྱས་བརྫོང་རུང་མ་ཡིན་པ་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་
 པའི་དོན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཏྟག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་དེ་རི་བོང་ཅན་ལྷ་བའི་སྐྱས་
 བརྫོང་རུང་ཏུ་སྐྱབ་པའི་ཏྟགས་ཡང་དག་ཡིན་གྲང་། རང་བཞིན་གྱི་ཏྟགས་
 ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་དངོས་མེད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་ཏྟག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་སྐྱབ་ཏྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཏྟགས་ཡང་དག་
 གྲང་མ་ཡིན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཏྟགས་ཡང་དག་གྲང་མ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་
རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་
བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་དགག་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཟླ་
བའི་སྐས་བརྗོད་རུང་ཆོས་ཅན། དགག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་དངོས་
ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་
པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟགས་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དགག་བྱ་གང་དངོས་
སུ་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟགས་པར་བྱ་བ་ཡིན། ཟླ་བའི་སྐས་བརྗོད་མི་རུང་
དངོས་སུ་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟགས་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་བྱམ་པ་དེ་ཡང་
བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟགས་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཟླ་བའི་སྐས་བརྗོད་རུང་དེ་ཟླ་བའི་སྐས་བརྗོད་མི་རུང་དངོས་སུ་བཅད་པའི་
ཚུལ་གྱིས་རྟགས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། དགག་
པ་ཡིན་པར་ཐལ། དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟགས་བྱ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་དངོས་སུ་འཇལ་བའི་རྟག་པ་དེ་དགག་རྟག་ཡིན་
པར་ཐལ་ལོ། །འོ་ན་ཏེ་ཟླ་བའི་སྐས་བརྗོད་རུང་ཆོས་ཅན། དགག་པ་ཡིན་ཏེ།
དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐབ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་
གཞིའོ། །དང་པོ་ནི་གྲགས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཚུལ་
གསུམ་གང་ཞིག་དེ་སྐབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་བརྗོད་དབང་གིས་བཞག་པ། གཉིས་པ་
ལ་གསུམ། རྟགས་དགོད། ཚུལ་བསྐྱབ། བསྐྱབ་བྱ་བརྗོད་དབང་གིས་བཞག་

པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་ན་ཟླ་བའི་སྐྱེས་བཟོད་རུང་ཡིན་
 པས་ཁྲབ། དཔེར་ན། ག་བྱར་དང་དཔུལ་ཚུ་བཞིན་རི་བོང་ཅན་འདི་ཡང་རྟོག་
 ཡུལ་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་
 གཉིས། བྱོགས་ཆོས་བསྐྱབ་པ་ དང་། ཁྲབ་པ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རི་
 བོང་ཅན་རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་དེ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་སྟེ། རི་བོང་
 ཅན་འདི་ན་པའི་རྟོག་པ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་རི་བོང་ཅན་འདི་ན་པའི་རྟོག་པ་དེ་རི་བོང་ཅན་འདི་ན་བྱེད་
 དུ་དངོས་སུ་གཞུང་སྟོབས་གྱིས། རི་བོང་ཅན་དེ་རྟོག་པ་དེའི་གཟུང་བྱར་
 བྱགས་ལ་གཞུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཡུལ་ལ་འདོད་པའི་དབང་གིས་
 འཇུག་ན་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་རུང་ཡིན་པས་ཁྲབ། དཔེར་ན་ནམ་རྟོག་
 རང་དགའ་བ་བཞིན། ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱེས་འདི་ཡང་ཡུལ་ལ་འདོད་པའི་དབང་
 གིས་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་ན་
 ཟླ་བའི་སྐྱེས་བཟོད་རུང་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་འབྱུང་ལ། དེའི་ཚུལ་གསུམ་ཡང་
 རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། གྲགས་རྟགས་
 ཡང་དག་དང་དངོས་པོ་སྟོབས་ཁྱེད་གྱིས་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཚུལ་གསུམ་
 དངོས་པོ་སྟོབས་ཁྱེད་གྱིས་བྱུང་བར་མཚུངས་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཅི་
 ཞེ་ན། བསྐྱབ་བྱ་དངོས་པོའི་སྟོབས་གྱིས་བྱུང་བའི་རྟགས་ནི་དངོས་སྟོབས་
 ཀྱི་རྟགས་དང་། བསྐྱབ་བྱ་བཟོད་དབང་གིས་བཞག་པའི་རྟགས་ནི་གྲགས་
 པའི་རྟགས་ཡིན་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས། གྲགས་པའི་ཡུལ་ནི་བརྟ་

ལས་བྱུང་བའི་དོན་ཡིན་ལ། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཡུལ་ནི་དངོས་པོ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བའོ། །ཞེས་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་དངོས་པོ་ལ་
འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། གྲགས་པའི་རྟགས་ནི་སྒྲོ་བ་རྟགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་
དོན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ལ་མི་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གཞི་གྲུབ་པ་ལ། དངོས་པོར་ཡོད་པ་དང་། རྟོག་པས་
བཟགས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ལ་
དངོས་པོའི་སྒྲོ་བས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་། བརྟེན་དབང་གིས་བཞག་པ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། བྱས་མི་རྟག་གི་ཐ་དད་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་རྟོག་པས་བཟགས་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་སྒྲོ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་ཞིང་། ཡུལ་རང་དོས་ནས་ཐ་དད་དུ་མ་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། དེ་གཉིས་རྗེས་ཐ་དད་དུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་
ན། དེ་གཉིས་འབྲེལ་མེད་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་ཐ་དད་གང་ཞིག་ །དེ་
བྱུང་དུ་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་བྱས་མི་རྟག་གི་ཐ་དད་ཆོས་ཅན། མ་གྲུབ་
པར་ཐལ། རྟོག་པས་བཟགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཐག་པ་ལ་སྒྲུལ་དུ་
བཟགས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། རྟོག་པས་བཟགས་པ་ཡིན་ཡང་གཞི་
གྲུབ་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། བྱས་མི་
རྟག་ཆོས་ཅན། ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེས་
གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོན་རྗེས་གཅིག་དང་གཅིག་ལ་འབྲེལ་བ་གྲུབ་
བམ་མ་གྲུབ། མ་གྲུབ་ན། རྗེས་གཅིག་དེ་བྱས་མི་རྟག་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་བྱེད་
མིན་པར་འགྱུར་ལ། གྲུབ་ན་བྱས་མི་རྟག་གྲུང་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པར་མཚུངས་

པས། བྱས་མི་རྟག་ཐ་དད་ཡིན་པ་ལ་གཞི་དབྱེད་མེད་པར་གྲུབ་པོ། །གཉིས་
པ་བརྟེན་དབང་གིས་བཞག་པ་ནི། རི་བོང་ཅན་ལྷ་བའི་སྐྱས་བརྟེན་རུང་ལྟ་བུ་
སྟེ། དེ་འདོད་པ་ཅམ་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་མ་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རི་བོང་ཅན་དངོས་དབང་གིས་ལྷ་བའི་སྐྱས་བརྟེན་རུང་དུ་
མཛོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གང་གིས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱ་དོན་ལ་
དབང་འཇུག་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡོད་པ་དེ་རི་བོང་ཅན་དངོས་དབང་གིས་ལྷ་བའི་
སྐྱས་བརྟེན་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བའི་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱད་དུ་འང་། ཡང་ན་འཇིག་རྟེན་
བརྟེན་པ་ལ། །རྗེས་དཔག་མེད་པར་བརྟེན་པ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་དང་། ཞི་
བ་འཆོས། ལྷ་བ་ཉིད་སྐྱབ་གཏན་ཆིགས་ལ། །ཐུན་མོང་མིན་པ་ཉིད་འགྱུར་
ཏེ། །གྲགས་པ་ལས་ནི་ཐ་དད་པའི། །དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ལ་བརྟེན་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ།།

བཞི་པ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་སྐྱབ་ཚུལ་གྱི་སྟོན་སྲོལ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས།
དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གོ། །དང་
པོའི་མཆོན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་
དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཚད་མས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟང་
དུ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་མ་ཟིན་པ། གཉིས་པའི་མཆོན་
ཉིད། གང་ཞིག རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཚད་མས་དེ་

སྐྱབ་གྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གྱི་ཐ་སྙད་བྱུང་མ་
ཟིན་པ། དེ་གཉིས་ཀའི་དཔེར་བརྗོད་ནི། མེ་མེད་མཆོན་མོའི་རྒྱ་མཆོ་ན་ཆོས་
ཅན། ཏུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་སྐྱབ་གྱི་ཐ་སྙད་
འབའ་ཞིག་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། གང་ཞིག་ །རང་སྟོན་སྐུ་
ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མས་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་
གྱི་སྟེང་དུ་དེ་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གྱི་དོན་བྱུང་ཟིན་པ། དཔེར་ན་བུམ་པ་
སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ས་སྟོན་ན་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་མེད་དེ། བུམ་པ་
སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་བྲུབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གཉིས་ནི་དོན་སྐྱབ་གྱི་
རྟགས་དང་ཐ་སྙད་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་ནི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་
ལས། རྒྱ་དང་བྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་དམིགས་པ་ནི་གཉིས་ཀའི་ཡང་གཏན་
ཆོག་ཡིན་ཅོ་ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་ཤུ་ཀྱ་ལྟོས། གཉིས་ཀའི་ཡང་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགག་པ་དང་དགག་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་འོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
དགག་པའི་ཡང་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་ཤུ་ཀྱ་ལྟོས། ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
དགག་པའི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་པའི་ཡང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་བྲུབ་བྱེད་
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གཉིས་དོན་སྐྱབ་དང་ཐ་སྙད་སྐྱབ་གཉིས་ཀ་ཡིན་གྱི།
དེ་གཉིས་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། ཐ་སྙད་
འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ན། ཏུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་རྟགས་

བཀོད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ནམ་ངེས་ལས། འབྲས་བུ་དང་
 ཁྲུ་བྱ་བལྟར་མི་རུང་བ་ལ་ནི་རྒྱ་དང་ཁྲུ་བར་བྱེད་པ་མ་དམིགས་པས་
 དངོས་པོ་མེད་པ་དང་མེད་པའི་ཐ་སྙད་གོ་བར་བྱེད་ལ། འབྲས་བུ་དང་ཁྲུ་བྱ་
 བལྟར་རུང་བ་ལ་ནི་མེད་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་ཏུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
 དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། མེ་མེད་མཆོན་མོའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་བ་ཡོད་
 ན་སྤང་དུ་མི་རུང་ན། རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་གཞི་དེར་དུ་མེད་ཀྱི་
 དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་ལ། དུ་བ་ཡོད་ན་སྤང་དུ་རུང་ན་རང་བཞིན་མ་
 དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་གཞི་དེར་དུ་བ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་
 པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་རྒྱ་དང་ཁྲུ་བར་བྱེད་པ་མ་དམིགས་
 པ་ནི། གཉིས་ཀའི་ཡང་གཏན་ཆོགས་ཡིན་ཅོ་ཞེས་པའི་དོན། མེ་མེད་མཆོན་
 མོའི་རྒྱ་མཆོར་ན་ཆོས་ཅན། དུ་བ་མེད་དེ་ཞེས་སྐྱབ་ན་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་དང་།
 དུ་བ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་སྟེ། ཞེས་སྐྱབ་ན་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་སུ་
 ལྟོན་པ་ཡིན་ཀྱི། མེ་མེད་དེ། མེ་མེད་མཆོན་མོའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་མེད་དུ་གྲུབ་པའི་
 དོན་སྐྱབ་དང་ཐ་སྙད་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ལྟོན་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། མེ་མེད་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡིན་ན་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་
 ཡིན་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། མེ་མེད་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡིན་
 ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་ཏྲགས་ཡིན་དགོས། མེ་མེད་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་
 ཀྱི་ཏྲགས་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཏྲགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་
 མི་འཐད་དེ། མེ་མེད་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡིན་ན་ཡང་དེ་སྐྱབ་

གྱི་དགག་ཉགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་དོན་སྐྱབ་གྱི་ཉགས་དང་ཐ་
སྙད་སྐྱབ་གྱི་ཉགས་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་འགལ་
བའི་ཕྱིར་ཏེ། མཆོད་ཉིད་དང་མཆོན་བྱ་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཅ་བར་མ་ཁྲབ་
ན། དགག་པ་དང་སྐྱབ་པ་འགལ་བའི་སྒྲོ་ནས་དགག་ཉགས་དང་སྐྱབ་ཉགས་
གཉིས་འགལ་བར་འཇོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ཁོ་ན་ཏེ་དོན་སྐྱབ་གྱི་
ཉགས་དང་ཐ་སྙད་སྐྱབ་གྱི་ཉགས་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། མེ་མེད་དེས་མེ་མེད་
མཆོན་མོའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་བ་མེད་པའི་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་པའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། དགག་ཉགས་དང་སྐྱབ་ཉགས་གཉིས་མི་འགལ་བར་ཐལ། བྱས་
པས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་ཡང་སྐྱབ་སྐྱ་ཉག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡང་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
ཟེར་རོ། འདྲི་མི་མཚུངས་ཏེ། དགག་ཉགས་དང་སྐྱབ་ཉགས་གཉིས་དངོས་
གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དགག་པ་དང་སྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་སྒྲོ་ནས་འབྱེད་ལ། དོན་
སྐྱབ་དང་ཐ་སྙད་སྐྱབ་གྱི་ཉགས་གཉིས་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དོན་དང་ཐ་
སྙད་ཡིན་པའི་སྒྲོ་ནས་འབྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁོ་ན་བྱམ་པ་སྒྲུང་རུང་
མ་དམིགས་པ་དེ། བྱམ་པ་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ས་སྟོགས་བྱམ་མེད་
དུ་སྐྱབ་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། བྱབ་ཟེན་
གྱི་དོན་དང་བསྐྱབ་རྒྱའི་ཐ་སྙད་གང་ཞེ་ན། སྒར་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་
ཉགས་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟེན་ཏོ།

སྒྲ་པ་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས།
མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ཉགས་ཡང་དག་དང་། མ་ཐུན་

ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གོ། དང་པོའི་མཆོན་ཉིད།
 དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་
 འཇུག་པ། དཔེར་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་
 ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པའི་མཆོན་ཉིད། གང་ཞིག །དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་འགའ་
 ཞིག་ལ་མི་འཇུག་པ། དཔེར་ན་དུང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པ་ལ་ཚོལ་བྱང་
 རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁ་ཅིག །འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་མཐུན་
 ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པས་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ཕྱིར་འབྲས་རྣམས་གཉིས་སུ་
 འཇུག །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རེས་འགའ་སྟེ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཉིད་
 ལེན་ཀྱི་ཕྱང་པོ་རང་རྒྱ་དང་བཅས་པར་སྐབས་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་
 སུ་འཇུག་པར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རོད་
 མི་རྣམས་ཏེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
 སྐབས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞིག དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་
 བ་ཁྱོད་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དུག་པ་ཆོལ་བའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། རང་དོན་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
 དག་དང་། གཞན་དོན་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས། དང་པོའི་མཆོན་ཉིད། དེ་
 སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག ཕྱི་ཆོལ་ཀྱི་དོར་མ་བཀོད་པ། དཔེར་ན། སྐྱ་
 བྱར་དུ་དུ་བ་མཐོང་བའི་རྟགས་ལས་དུ་ལྡན་ཀྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐབས་པ་
 ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པའི་མཆོན་ཉིད། གང་ཞིག །ཕྱིར་ཆོལ་ཀྱི་དོར་བཀོད་པ།
 དཔེར་ན། ཕྱི་ཆོལ་སྐྱ་རྟག་མི་རྟག་ཐེ་ཆོལ་བ་ནས་དྲིས་པའི་ལན་དུ། གང་བྱས་

ན་མི་ཏྲག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་བྱུམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་བཀོད་
པའི་ཆོ་ན་བྱས་པ་ལྟ་བུར།

གསུམ་པ་ཏྲགས་དཔེ་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་སྒྲིན་ཡོན་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ།
གཞན་ལྷགས་དགག་རང་ལྷགས་བཞག་ཅོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་
ཅིག་ན་རེ། སྒྲོར་བ་སྒྲོར་གཅིག་གི་ཏྲགས་སྒྲིན་ཅན་ཡིན་ན། སྒྲོར་བ་སྒྲོར་
གཅིག་གི་ཏྲགས་སྒྲིན་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། སྒྲིན་དང་སྒྲིན་ཅན་ངོ་བོ་གཅིག་
པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཆང་དང་སྒྲོས་པའི་རྒྱས་པ་བཞིན། ཏྲགས་སྒྲིན་ཡིན་
ན་ཕྱོགས་སྒྲིན་མ་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། འདི་དེ་དག་གི་སྒྲིན་མིན་ནམ། ཡན་
ལག་ཕྱི་མ་ལ་སྟོས་པ། ཕྱོགས་སྒྲིན་འདོད་མིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མཉན་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
བཀོད་པའི་ཆོ་ན། སྐྱ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་
པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་སྒྲིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་སྒྲིན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས་སྤངས་ཤིང་ཏྲགས་བསལ་གཉིས་ཀ་ཁས་སྤངས་ཏེ།
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་སྒྲིན་ཅན་ཡིན་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་སྒྲིན་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
ཕྱོགས་སྒྲིན་ཅན་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སྒྲིན་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཁས་
སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཞན་ཡང་། གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་
སྒྲིན་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་སྒྲིན་ཅན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་སྒྲོད་མ་ཡིན་པས་བྱུང་

བར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ ཡང་། སྤྱི་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པར་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱི་མཉན་
 བྱ་མ་ཡིན་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆེ་ན། སྤྱི་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པར་སྤྱོད་པའི་
 རྟགས་དང་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་བཟུང་ནས་ཕྱི་ཕྱོད་ཀྱི་ཚད་མས་བསལ་བ་
 རྟགས་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པར་སྤྱོད་པའི་ཕྱོགས་སྟོན་མ་ཡིན་
 བར་ཐལ། དེ་སྤྱོད་ཀྱི་རྟགས་སྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། སྤྱི་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་དེ་
 སྤྱི་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པར་སྤྱོད་པའི་རྟགས་སྟོན་ཅན་དུ་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་གསུམ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་བྱས་རྟེ། སྤྱི་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་དེ་སྤྱི་མཉན་
 བྱ་མ་ཡིན་པར་སྤྱོད་པའི་ཕྱོགས་སྟོན་ཅན་དུ་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱོད་པ་ལ་མིག་གིས་གཟུང་བྱ་རྟགས་སུ་
 བཀོད་པའི་ཆེ་ན། མིག་གིས་གཟུང་བྱས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱོད་པའི་ཕྱོགས་
 ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དེ། སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱོད་པའི་རྟགས་སྟོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར།
 མིག་གིས་གཟུང་བྱས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱོད་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་ཡིན་ན་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱོད་པའི་རྟགས་སྟོན་ཅན་ཡིན་པས་བྱུང་
 བར་ཐལ། ཁྱོད་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱོད་པའི་རྟགས་སྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱོད་པའི་རྟགས་སྟོན་ཅན་ཡིན་པར་
 ཐལ། མིག་གིས་གཟུང་བྱས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱོད་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱོད་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དེ། སྤྱི་མི་
 རྟག་པར་སྤྱོད་པའི་རྟགས་སྟོན་ཡིན་རྟེ། སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱོད་པའི་རྟགས་ཡང་
 དག་ཡིན་ན་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱོད་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་

བ། སྒྲ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་བ་དེ་སྒྲ་མི་ཏྲག་པར་
 སྐྱབ་པའི་དཔེ་སྟོན་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་སྟོགས་ཆོས་མ་
 གུབ་པ་དེ་སྒྲ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་སྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དཔེའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་དཔེའི་
 ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བསལ་ཁས། གཞན་ཡང་། གཞི་མ་གུབ་པ་
 དེ་སྒྲ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་སྟོན་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་
 པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་གཞི་གུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་འགལ་
 མ་ངེས་མ་གུབ་པ་ནམས་ཏྲགས་ལྟར་སྒྲུང་གི་སྟོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཡོན་ཏན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གསུམ་པོ་ཏྲགས་
 ཡང་དག་གི་སྟོན་ཡིན་ལ། ཏྲགས་ལྟར་སྒྲུང་ལ་ལྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཚུལ་
 གསུམ་པོ་ཏྲགས་ལྟར་སྒྲུང་གི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་ཐལ། འགལ་མ་ངེས་མ་
 གུབ་པ་ནམས་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་སྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཏྲགས་ཡང་
 དག་ལྟར་སྒྲུང་དང་ཏྲགས་ལྟར་སྒྲུང་ཡང་དག་དུ་ཐལ། འགལ་མ་ངེས་མ་གུབ་
 པ་ནམས་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་སྟོན་དང་། ཚུལ་གསུམ་པོ་ཏྲགས་ལྟར་སྒྲུང་གི་
 ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཏྲགས་སྟོན་ཅན་ཡིན་ན་རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་
 སྐྱབ་མི་བྱས་དང་། ཏྲགས་ཡོན་ཏན་ཅན་ཡིན་ན་རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱས་
 པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འདུང་། ཏྲགས་ཀྱན་རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལ། །སྟོན་
 དང་ཡོན་ཏན་དབྱེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། མེས་མ་ཅན་
 ཀྱི་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོན་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་

ཏན་སྟོབས་སོགས་སེམས་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་ཐལ། འགལ་མ་ངེས་
མ་གྲུབ་པ་རྣམས་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་སྟོན་དང་། ཚུལ་གསུམ་པོ་ཏྲགས་ལྟར་
སྒྲུང་གི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན།
ཏྲགས་ཡང་དག་ལ་ལྡན་པར་ཐལ། ཏྲགས་ཡང་དག་གི་སྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ་གསུམ། ཏྲགས་སྟོན་དང་། དཔེ་སྟོན་
དང་། ཕྱོགས་སྟོན་ནི། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་
པོ་ནི། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཏྲགས་སྟོན་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཏྲགས་སུ་གཟུང་བྱ་
དེ་ཏྲགས་སྟོན་ཅན་དུ་སྐབས་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ཏྲགས་སྟོན་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་
ཡོད་དེ། ཏྲགས་སྟོན་ཅན་ལ་འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པའི་ཏྲགས་སྟོན་ཅན་དུ་
དབྱེར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགལ་བའི་ཏྲགས་སྟོན་ནི། སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐབས་པ་ལ་
བྱས་པ་ཏྲགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆེ་ན། སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐབས་པའི་ཏྲགས་སུ་བཟུང་
ནས་དེ་སྐབས་ཀྱི་བྲུབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ངེས་པ་ལྟ་བུའོ། །མ་ངེས་པའི་ཏྲགས་
སྟོན་ནི་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐབས་པ་ལ་བཞག་བྱ་ཏྲགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆེ་ན། སྐྱ་
མི་ཏྲག་པར་སྐབས་པའི་ཏྲགས་སུ་བཟུང་ནས་བྲུབ་པ་རྣལ་མར་མ་ངེས་པ་ལྟ་
བུའོ། །མ་གྲུབ་པའི་ཏྲགས་སྟོན་ནི། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐབས་པ་ལ་མིག་གིས་
གཟུང་བྱ་ཏྲགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆེ་ན། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐབས་པའི་ཏྲགས་སུ་
བཟུང་ནས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་
གྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་ཏྲགས་ལྟར་སྒྲུང་གི་སྟོར་བ་སྟོར་གཅིག་ལ་ཏྲགས་
སྟོན་དང་ཏྲགས་སྟོན་ཅན་དང་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བསལ་བྱ་

གསུམ་བཅི་བར་བྱ་སྟེ། ཏྲགས་སྒྲིན་ཡོན་ན་གཞི་བྱལ་དགོས་ཏེ། ཏྲགས་སྐྱ་
བཟུང་བ་དེ་ཏྲགས་སྒྲིན་ཅན་དུ་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཡོན་དགོས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཏྲགས་སྒྲིན་ཅན་ཡོན་ན་གཞི་བྱལ་པས་མ་བྱལ་སྟེ། རི་བོང་གི་རྩས་
ཕུག་པ་དེ་སྒྲིས་བྱ་སྐུག་བསྐྱལ་བར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་སྒྲིན་ཅན་ཡོན་པའི་ཕྱིར།
ཏྲགས་སྒྲིན་ཅན་ཡོན་ན་གཞི་མ་བྱལ་པས་མ་བྱལ་སྟེ། གཞལ་བྱ་དེ་སྐྱ་མི་ཏྲག་
པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་སྒྲིན་ཅན་ཡོན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཡང་དག་གི་མཆོད་
ཉིད་ཀྱི་བསལ་བྱ་གཞི་མ་བྱལ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ལྟར་སྒྲུང་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
ཏྲགས་ཡང་དག་ཡོན་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མིག་གིས་གཟུང་བྱས་སྐྱ་
མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོད་ན། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་སྐྱ་
བཟུང་ནས་ཕྱོགས་ཆོས་མ་བྱལ་བ་དེ་ཏྲགས་སྒྲིན་དང་། མིག་གིས་གཟུང་
བྱ་ཏྲགས་སྒྲིན་ཅན་དང་། མིག་གིས་གཟུང་བྱའི་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་
སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་བྱལ་བ་ནི་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱི་བསལ་
བྱ་ཡོན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དཔེ་དང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིན་དང་སྒྲིན་ཅན་རྣམས་ལ་
ཡང་ཅི་རིགས་པར་སྐྱར་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཆོད་ཉིད་དང་།
དཔྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དཔེ་སྒྲིན་ཀྱི་མཆོད་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དཔེར་
གཟུང་བ་དེ་དཔེ་སྒྲིན་ཅན་དུ་སྐྱབ་བྱེད། གཉིས་པ་ལ་དཔྱེ་ན་གཉིས། མཐུན་
དཔེའི་སྒྲིན་དང་། མི་མཐུན་པའི་སྒྲིན་ནོ། །དང་པོའི་མཆོད་ཉིད། མཐུན་
དཔེར་བཟུང་བ་དེ་མཐུན་དཔེ་སྒྲིན་ཅན་དུ་སྐྱབ་བྱེད། གཉིས་པའི་མཆོད་
ཉིད། མི་མཐུན་དཔེར་བཟུང་བ་དེ་མི་མཐུན་དཔེ་སྒྲིན་ཅན་དུ་སྐྱབ་བྱེད་

དོ། །གསུམ་པ་ཕྱོགས་སྟོན་ལ་གཉིས། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་
 བོ། ཕྱོགས་སྟོན་གྱི་མཆོན་ཉིད། ཕྱོགས་སུ་བཟུང་བ་དེ་ཕྱོགས་སྟོན་ཅན་དུ་
 སྐབ་བྱེད་དོ། །དབྱེ་བ་ལྔ་ལོད་དེ། ཕྱོགས་སྟོན་ཅན་དེ་ལ་ལྔ་ལྔ་དབྱེ་བ་ལོད་
 པའི་ཕྱིར་དོ། །གསུམ་པ་ཚུད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་རྟགས་སྟོན་དང་ཕྱོགས་
 སྟོན་མི་འགལ་ན། འདི་དེ་དག་གི་སྟོན་མིན་ནམ། །ཡན་ལག་ཕྱི་མ་ལ་ལྟོས་
 པ། ཕྱོགས་སྟོན་འདོད་མིན། ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། དེ་
 བོ་རྟགས་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དང་ཆོས་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པ་ཆོས་
 ཅན། ཕྱོགས་སྟོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་དཔེ་ཁོ་ནའི་སྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཚུལ་གང་རུང་རེ་མ་ཆང་བའི་སྟོན་ས་
 རྟགས་སྟོན་ཅན་དུ་འགྱུར་ན། ཚུལ་གང་རུང་རེ་ཆང་བའི་སྟོན་ས་རྟགས་ཡོན་
 རྟན་ཅན་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་གཞལ་བྱ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་རྟགས་
 ཡོན་རྟན་ཅན་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་རྟགས་སྟོན་ཅན་དང་རྟགས་ཡོན་རྟན་
 ཅན་མི་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། ཚུལ་གང་རུང་རེ་མ་ཆང་
 བས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་མི་རྒྱས་སུ་འགྱུར་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་ལྟ་བུ་གང་རུང་རེ་
 ཆང་བས་རྟགས་ཡོན་རྟན་ཅན་དུ་འཛོག་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟགས་ཀྱན་
 རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་མི་རྒྱས་ཀྱི་ཆ་ནས་སྟོན་ཅན་དང་། རང་གི་བསྐྱབ་
 བྱ་སྐྱབ་རྒྱས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཡོན་རྟན་ཅན་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འང་།
 རྟགས་ཀྱན་རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལ། །སྟོན་དང་ཡོན་རྟན་དབྱེད་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་མ་ཐུན་དཔེའི་སྟོན་ཡིན་ན་དཔེ་སྟོན་ཡིན་དགོས་སམ་

མི་དགོས། དང་པོ་སྟར་ན། གང་ཉག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་དཔེར་ན། འདུས་
མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྐྱ་མི་བྱས་སོ་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོ། སྐྱ་མི་ཉག་
པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་
པའི་དཔེ་སྒྲིན་ཡོན་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་དཔེའི་སྒྲིན་
ཡོན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དཔེའི་ཡོན་ཉན་ཡོན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་མི་མ་ཐུན་དཔེའི་ཡོན་ཉན་ཡོན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྟར་ན། མ་ཐུན་དཔེ་
ཡང་དག་ཡོན་ན་དཔེ་ཡང་དག་ཡང་ཡོན་མི་དགོས་པར་ཐལ། མ་ཐུན་དཔེའི་
སྒྲིན་ཡོན་ན་དཔེ་སྒྲིན་ཡོན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དཔེ་
ཡང་དག་ཡོན་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཐུན་དཔེ་ཡང་དག་དང་མི་
མ་ཐུན་དཔེ་ཡང་དག་གཉིས་ཀ་ཡོན་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། དེ་གང་རུང་ཞིག་ཡོན་
པས་དཔེ་ཡང་དག་ཡོན་པའི་གོ་མི་ཆོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཕྱོགས་གཉིས་པ་
ཁས་མི་ལེན་ལ། ཕྱོགས་དང་པོ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱང་སྒྲིན་མེད་དེ། སྐྱ་མི་ཉག་
པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཅན་མ་ཐུན་དཔེའི་སྒྲིན་དང་མི་
མ་ཐུན་དཔེའི་སྒྲིན་གང་དུ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་དོ། །གལ་ཏེ་སྐྱ་མི་
ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་བྱབ་པ་ཆོས་ཅན། མིག་གིས་གཟུང་བྱའི་
ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་སྒྲིན་ཡོན་པར་ཐལ། མིག་གིས་
གཟུང་བྱ་དེ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་སྒྲིན་ཅན་དུ་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་
ཡོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མིག་གིས་གཟུང་བྱ་དེ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་
སྟར་སྟངས་དུ་སྐྱབ་བྱེད་ཡོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མིག་གིས་གཟུང་བྱ་དེ་སྐྱ་མི་ཉག་

པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། ། ཕྱི་མ་ལ་བྱུང་བ་ཡོད་དེ། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་མ་ཡིན་ན་ཚུལ་
 གསུམ་མ་ཚང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་ཚང་མ་ཚང་གཉིས་
 བན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བེད། །འོ་
 ན་མངོན་སུམ་ཡང་དག་མ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་ཡིན་པས་བྱུང་བར་
 ཐལ། རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ན་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བའི་
 ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་
 ཡིན་མ་ཡིན་གཉིས་པན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར།

གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྤང་གི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ལོག་ཕྱོགས་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྤང་བ་འད་པ་ལ་གཉིས།
 མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ལྟར་སྤང་གི་མཆོན་
 ཉིད། དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་
 བ། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འགལ་བའི་རྟགས་དང་། མ་དེས་པའི་རྟགས་དང་།
 མ་གྱུབ་པའི་རྟགས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །
 དང་པོ་ནི། དེ་སྐྱབ་གྱི་འགལ་རྟགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཕྱོགས་
 ཆོས་གང་ཞིག་། རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་

རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་བྱུང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ། དེ་ཡང་སྦྱིར་རྟགས་སུ་
བཀོད་པ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་དང་ལྷ་རྒྱུ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། རྗེས་སུ་འགྲོ་
ལྡོག་གི་བྱུང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ། ཞེས་པས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་
བཅད་དེ། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་བྱུང་བ་རྣལ་མ་ངེས་
དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ལྷ་རྒྱུ་ལ་ཡང་འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་
གསུམ་དུ་ངེས་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་བཅད་
དེ། མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཡིན་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རང་
ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་བྱུང་བ་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ། ཞེས་པས་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་སེལ་རྟེ། མ་
ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་ན། རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་
བྱུང་བ་རྣལ་མ་དང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གང་དུ་ཡང་མ་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག་ རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །
དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ འགལ་རྟགས་ལ་དབྱེ་ན། ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་
འགལ་རྟགས་དང་། ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་འགོག་པའི་འགལ་རྟགས་དང་། ཆོས་
ཅན་ཀྱི་བྱུང་པར་འགོག་པའི་འགལ་རྟགས་དང་། ཆོས་ཅན་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་
པའི་འགལ་རྟགས་དང་བཞི། དཔེར་བརྗོད་རིམ་པ་བཞི་ན། སྤྱི་ཆོས་ཅན། རྟག་
སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། བྱི་སོགས་ཆོས་ཅན། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་
གཞན་ཀྱི་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་བསགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱི་སོགས་འདུས་
པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་བསགས་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་གྲུར་གྱི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། ཏྲག་སྟེ། འདུས་མ་བྱས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྟེ་བུའོ། །ཞེས་ཟེར། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྐྱབ་བྱེད་
 མེད་ཅིང་གཞོན་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྐྱབ་བྱེད་ཡོད་དེ། བྱས་པ་
 ཆོས་ཅན། སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་འགལ་ཏྲགས་
 ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་སྟོན་སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་
 འགལ་ཏྲགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་ཅན། སྐྱའི་སྟེང་དུ་ཏྲག་པ་འགོག་པའི་
 འགལ་ཏྲགས་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱའི་སྟེང་དུ་ཏྲག་པ་འགོག་པའི་སྟོན་སྐྱ་ཏྲག་
 པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཏྲགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སྐྱའི་སྟེང་དུ་
 ཏྲག་པ་འགོག་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱའི་སྟེང་དུ་མི་ཏྲག་པ་
 སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞོན་བྱེད་ཡོད་དེ། ཆོས་ཅན། སྐྱ་
 ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་འགལ་ཏྲགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཏྲགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཏྲགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་གཞན་གསུམ་
 ལ་འང་གཞོན་བྱེད་རིགས་འགྲེལ། །ཁ་ཅིག་ ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་འགལ་
 ཏྲགས་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་མི་འཐད་དེ། རི་སྐད་བཤད་པའི་རིགས་པས་
 གཞོན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཏྲགས་དང་། ཆོས་
 ཀྱི་བྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཏྲགས་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་
 འགལ་ཏྲགས་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཏྲགས་བཞི་ཡོད་ལ།
 དཔེར་བཟོན་ནི་སྤར་བཤད་པ་སྤར་རོ་ཞེ་ན། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། འདུས་

བ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་བསགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོ་ན། འདུས་བསགས་ཆོས་ཅན། འདུས་བ་མ་ཡིན་པའི་
 ཡུལ་ཅན་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་དུ་བཟུང་བར་ཐལ། བྱུང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཏྲགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞན་
 དོན་བྱེད་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོར་བཟུང་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན།
 བློ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པ་གཞན་དོན་བྱེད་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱུང་བཟུང་བར་ཐལ་
 ལོ། །འདོད་ན། བྱུང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་ཏྲགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བློ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་
 གཞན་དོན་བྱེད་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱུང་བ་གང་ཞིག་ བློ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་
 གཞན་དོན་བྱེད་པ་ལ་མི་གཞོད་ཅིང་། གཞན་དོན་བྱེད་པ་དང་བྱུང་བ་ཕྱིན་
 ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། བློ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་
 གཞན་དོན་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདུས་བསགས་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་བློ་སྒྲུབ་
 བློ་སྒྲུབ་གཞན་དོན་བྱེད་པ་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པར་མི་རུས་ཏེ།
 བློ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཀྱིས་རང་འབྲས་རྣམས་ཞེས་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བློ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་
 གཞན་དོན་བྱེད་པ་ཅུ་མ་སངས་རྒྱས་པའི་ངོར་སྐྱབ་ན་གྲུབ་ཅིན་བསྐྱབས་པར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ལྷ་རྒྱུ་བཀོད་པའི་ཆོ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཏྲགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཏྲགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུས་བ་མ་ཡིན་
 པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱུང་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོར་བཟུང་བ་གང་ཞིག་
 །བློ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྐྱེད་དུ་འདུས་བ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་སྐྱབ་པའི་འགལ་

རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་གང་ཞིག །དེ་སྐབས་ཀྱི་ཁྲབ་
པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་དེ་སྐབས་
ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་ངོ་བོར་བརྩུང་བར་ཐལ། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་
ཅན་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་ངོ་བོར་བརྩུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མིག་
སོགས་བདག་དོན་བྱེད་པ་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱར་བརྩུང་བའི་
ཕྱིར་རོ།

གཞན་ཡང་། མིག་སོགས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཚོས་ཅན།
གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་བསགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ན།
དེ་ཚོས་ཅན། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚོས་ཅན་ཀྱི་ཁྲད་
པར་དུ་བརྩུང་བར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚོས་ཅན་ཀྱི་ཁྲད་པར་སྐབས་པའི་འགལ་
རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་
ངོ་བོར་བརྩུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་ངོ་
བོར་བརྩུང་བའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །འདུས་བསགས་དེ་མིག་སོགས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་
ཅན་དེ་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྐབས་པའི་འགལ་རྟགས་མ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ཞིང་།
ཁ་ཅིག །སྐྱས་ཟེན་ལ་ཡང་འགལ་རྟགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་གཉིས་ཀ་
མི་འཐད་དེ། ཚོས་ཅན། དེ་སྐབས་ཀྱི་འགལ་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་
ཕྱོགས་ཚོས་གང་ཞིག །དེ་སྐབས་ཀྱི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དང་ཁྲབ་
པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མིག་སོགས་དེ་དེ་

སྐྱབ་ཀྱི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ མིག་སྟགས་ཀྱི་
 ཉིང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བའི་
 ཏྲགས་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། བདག་དོན་བྱེད་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་
 བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བ་གང་ཞིག་ །དེ་དང་བྲལ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ངེས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱས་ཟེན་ཀྱི་འགལ་ཏྲགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱས་ཟེན་ལ་
 སྟོགས་ཆོས་ཀྱང་མ་ཡིན། བྲལ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ངེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཏྲགས་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། སྐྱས་ཟེན་ལ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ཉིང་དུ་
 འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱས་ཟེན་ལ་མིག་སྟགས་
 འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་
 གང་ཞིག་ །དེའི་ཉིང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་འགོད་ཚུལ་ཡིན་འགོད་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ །དེ་བྱོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། བྱོང་ཡིན་ན་གཞི་བྱུང་དགོས་ལ། དེ་གཞི་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱས་ཟེན་
 ལ་བྲལ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་མ་ངེས་པར་ཐལ། སྐྱས་ཟེན་ལ་གཞན་དོན་བྱེད་
 པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བ་གང་ཞིག་ ། གཞན་དོན་བྱེད་པ་དང་བྲལ་བ་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱོང་ཀྱང་ཡིན་གཞན་དོན་བྱེད་པ་ཡང་
 ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྤྱད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདུས་བསགས་དེ་དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་འགལ་ཏྲགས་ཡིན་ལ་སྐྱས་ཟེན་ལ་འགལ་ཏྲགས་མ་ཡིན་ ཞིང་། དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཀྱི་བྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཏྲགས་མ་ཡིན། མིག་སྟགས་ཀྱི་
 ཉིང་དུ་སྐྱས་ཟེན་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཀྱི་བྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཏྲགས་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་གསུམ། དབྱེ་བ་དངོས་དང་། འདུས་བསགས་
 གྱི་རྟགས་ཀྱིས་མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཆོས་དོན་
 གསུམ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། འགལ་རྟགས་ལ་
 དབྱེ་ན། ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་དང་། སྐྱས་ཟེན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་
 ཁྱད་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་དང་། སྐྱས་ཟེན་གྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་
 སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་དང་། སྐྱས་ཟེན་གྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་སྐྱབ་པའི་འགལ་
 རྟགས་དང་བཞིའོ། །དཔེར་བརྗོད་ནི་སྤར་བ་འད་ཟེན་ཏོ། །མིག་སོགས་ཆོས་
 ཅན། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་བསགས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ན། སྐྱས་ཟེན་ལ་གཞན་དོན་བྱེད་པ་དེ་
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་
 དེ་གཞན་དོན་བྱེད་པ་དང་། ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྗོད་པས་སྐྱས་ཟེན་
 ལ་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། དེ་མིག་སོགས་ཀྱི་སྤང་དུ་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་
 ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་ན་སྐྱས་ཟེན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་
 ཡིན་ནོ། །མིག་སོགས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཆོས་ཅན། གཞན་
 དོན་བྱེད་དེ། འདུས་བསགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ན་མིག་
 སོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་། སྐྱས་ཟེན་ལ་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་
 དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་དུ་བརྗོད་པས་སྐྱས་ཟེན་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་
 དང་། དེ་མིག་སོགས་ཀྱི་སྤང་དུ་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་ཡིན་པས་ན། སྐྱས་
 ཟེན་གྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་ཡིན་ནོ། །དངོས་གྱུར་

གྱི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། ཏྲག་སྟེ། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བཤེད་
 པའི་ཆོ་ན་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་། དངོས་གྱུར་གྱི་ནམ་མཁའ་
 ཞེས་པའི་སྐྱས་དངོས་པོ་དེ་ནམ་མཁའ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 བརྗོད་པས་དངོས་པོ་དེ་སྐྱས་ཟིན་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་། དེ་ནམ་མཁའི་
 སྟེང་དུ་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཏྲགས་ཡིན་པས་ན་སྐྱས་ཟིན་གྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་
 སྐྱབ་པའི་འགལ་ཏྲགས་ཡིན་ནོ། ། གྲེ་བྲག་པ་དང་སངས་རྒྱས་པ་གཉིས་ནམ་
 མཁའ་མ་ཐུན་སྒྲུབ་དུ་བྱུང་ནས་བྱུང་ཆོས་ལ་ཚུད་པ་མ་ཡིན་གྱི་ནམ་མཁའི་ངོ་
 བོ་ལ་མི་མ་ཐུན་ཏེ། གྲེ་བྲག་པས་ནམ་མཁའ་སྐྱབ་པ་རང་དབང་བའི་དངོས་
 པོ་སྟོ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་པས་ནམ་མཁའི་ངོ་བོ་དངོས་པོར་
 འདོད་ལ། སངས་རྒྱས་པ་ཐོགས་པའི་རེག་བྱ་བཀག་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་སྟོ་
 ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་ལ། དེའི་ངོ་བོ་ཡང་དངོས་མེད་དུ་འདོད་
 པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཆོས་ཅན་གྱི་དོན་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གྱི་
 དོན་ དང་། ཏྲགས་གྱི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །མིག་གི་སོགས་ཁོངས་
 ནས་དམིགས་རྒྱུན་དང་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བརྟོན་ནས་རྒྱུན་གསུམ་ཆོས་ཅན་
 དུ་འཛིན་ལ། དེས་བདག་གི་དོན་བྱེད་པའི་དོན་ཡང་རྣམ་ཤེས་སྦྱེད་པ་ཡིན་
 ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གངས་ཅན་གྱི་ལུགས་ལ། རྣམ་ཤེས་དེ་རྒྱུན་
 གསུམ་གྱི་འབྲས་བྱ་དང་རྒྱུན་གསུམ་པོ་དེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུར་འདོད་པར་ཐལ་
 ལོ། །འདོད་མི་བྱས་ཏེ། གངས་ཅན་གྱི་ལུགས་ལ་རྣམ་ཤེས་དེ་རྒྱུ་ཡང་མ་

ཡིན་འབྲས་བྱ་ཡང་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེས་བྱ་རང་བཞིན་མ་
 ཡིན་ནམ་འབྱུར་མིན། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཁ་ཅིག་མིག་གི་སོགས་
 ཁོངས་ནས་དབང་པོ་ལྷག་མ་བཞི་འདོད་པས། དབང་པོ་ལྷ་ཅམ་ཆོས་ཅན་
 དུ་འཇིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བེད། འོན་ཀྱངས་ཅན་གྱི་ལུགས་ལ་མིག་སོགས་
 གཞན་དོན་བྱེད་པར་བསྐྱབ་པས་མིག་སོགས་བདག་དོན་བྱེད་པར་འབྱུབ་
 པ་ལ་མི་པན་པར་ཐལ། དབང་པོ་ལྷ་ཅམ་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཞེ་འདོད་གྱི་ཆོས་
 ཅན་ཡིན་པ་གང་ཞིག་གྲངས་ཅན་གྱི་ལུགས་ལ་དབང་པོ་ལྷས་གཞན་དོན་
 བྱེད་པར་བསྐྱབ་པས་བདག་དོན་བྱེད་པར་མི་འབྱུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་གི་
 ལུགས་ལ། བདག་ས་གཞི་དང་བཅས་ན་མིག་གི་སོགས་ཁོངས་ནས་ཤེས་
 བྱ་ཉེར་གསུམ་བཏོན་ནས་ཉེར་བཞི་ཆོས་ཅན་དུ་འཇིན་པ་ཡིན་ནོ། །བསྐྱབ་
 བྱའི་ཆོས་གྱི་དོན་ནི། ཉེར་བཞི་ལས་གཞན་བདག་ཡིན་པས་དེའི་དོན་བྱེད་
 ཚུལ་ཡང་བདག་སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི་བདག་གི་འདོད་པའི་དོན་སྐྱབ་པ་ཡིན་
 ཏེ། མལ་ཆ་དང་སྟན་བཞིན་ཞེས་དཔེར་བཞོད་པས་སོ། ། ཏྲགས་གྱི་དོན་ནི།
 རྒྱལ་དུ་མ་འདུས་ཤིང་བསགས་པ་འབའ་ཞིག་གི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་དབང་
 སོགས་གྱི་སྤྲེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་
 སྐད་ཅིག་གམ་རྒྱལ་དུ་མ་འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཏྲགས་གྱི་དོན་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི། འདུས་བསགས་ཆོས་ཅན། མིག་སོགས་
 གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲོའམ་ཆེན་
 པོ་དང་གཙོ་བོའི་སྤྲེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

སྒྲིལ་མེད་དེ། སྒྲོལ་མ་ཆེན་པོ་དང་གཙུག་པོའི་སྤྲོད་པའི་མཆོད་ཉིད་དང་མཐུན་
 བར་མ་གྲུབ་ཀྱང་། སྒྲོལ་མ་ཆེན་པོ་དང་གཙུག་པོའི་གདགས་གཞིའི་སྤྲོད་པའི་
 མཆོད་ཉིད་དང་མཐུན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཤམ་ཏེ་འདུས་བསགས་
 དེ་མིག་སོགས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྐྱབ་
 པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཏྱགས་མ་ཡིན་ན། སྒྲོལ་པོའི་ཕྱིས་
 འདི་ནི་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པས་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན།
 འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་བསགས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ན་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་སྐྱས་བྱེད་
 ལ་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡིན་ལ། དེ་མིག་སོགས་ཀྱི་སྤྲོད་པའི་སྐྱབ་པའི་འགལ་
 ཏྱགས་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་མ་ངེས་པའི་ཏྱགས་ལ་
 གཉིས། མཆོད་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་མ་ངེས་པའི་ཏྱགས་
 ཀྱི་མཆོད་ཉིད། ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག་སྐྱབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ཕྱིས་བྱེད་པའི་འགལ་
 མ་ངེས་པའི་ཏྱགས་ཞེ་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་ཏྱག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ངེས་
 པའི་ཏྱགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་
 རྒྱུ་ཕྱིས་བྱེད་པའི་འགལ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་མི་ཏྱག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་བྱས་པ་
 དང་དོན་སྐྱབས་ཀྱི་ཏྱགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཆེ་ན་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་
 མི་ཏྱག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ངེས་པའི་ཏྱགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་
 ཆོས་གང་ཞིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ཕྱིས་བྱེད་པའི་འགལ་མ་ངེས་པའི་

ཕྱིར་དོ། །རང་ལུགས་ལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག །རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་
 གིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱུང་བ་རྣམས་མར་ཡང་མ་ངེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཡང་མ་ངེས་པ།
 གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཟུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་དང་། ཟུན་
 མོང་གི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་
 དང་།

ཟུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དོན་དབྱུང་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 ཟུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་
 ཆོས་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཟུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་མ་མཐོང་མི་མ་ཟུན་ཕྱོགས་
 ལ་ཡང་མ་མཐོང་བ་ཟེར་བ་དང་། ཁ་ཅིག །གང་ཞིག །མ་ཟུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་
 ཚད་མས་མ་མཐོང་མི་མ་ཟུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཚད་མས་མ་མཐོང་བ་ཞེས་
 དང་། ཁ་ཅིག །གང་ཞིག །རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཟུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་མ་མཐོང་མི་མ་ཟུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་མ་མཐོང་
 བ་ཞེས་ཟེར་ན། མཉམ་བུ་ཆོས་ཅན། རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་
 གང་ཟག་གིས་བྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ཟུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བར་
 ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཟུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་མངོན་
 སུམ་ཚད་མས་བྱོད་མི་རྟག་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྐྱ་འཛིན་མངོན་
 སུམ་ཚད་མས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་མཐོང་བ་གང་ཞིག །སྐྱ་མི་རྟག་པ་དང་བྱོད་མི་

རྟག་པ་གཉིས་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་པའི་རྣམ་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟག་ས་དང་
 བོ་བྱུབ་སྟེ། དེ་བྱིར་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཡིས། །ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐོང་
 བ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རང་ལུགས་ལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟག་ས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་རྟག་ས་
 གང་ཞིག །རང་སྟོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡང་ཡོད་པར་མ་གྱུབ་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡང་ཡོད་པར་
 མ་གྱུབ་པ། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་ནས་མ་མཐོང་ཞིང་
 མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྷ་རྒྱུ་མ་གྱུབ་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟག་ས་
 དང་། མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་ནས་མ་མཐོང་ཞིང་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་
 ཀྱང་ཡོད་པ་ལྷ་རྒྱུ་མ་གྱུབ་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟག་ས་དང་། མཐུན་སྟོགས་མི་
 མཐུན་སྟོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྷ་རྒྱུ་མ་གྱུབ་པའི་མ་ངེས་པའི་
 རྟག་ས་སོ། །དཔེར་བཞིན་རིམ་བཞིན། སྐྱ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། མཉན་བྱ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། མི་རྟག་སྟེ། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྐྱེས་བྱ་པ་རོལ་པོ་ཆོས་ཅན།
 ལྷ་ལས་ཆེ་འཕོས་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་དང་ལྷན་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྷ་བྱའོ། །ཁ་
 ཅིག །མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡང་མེད་ནས་མ་མཐོང་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡང་
 མེད་ནས་མ་མཐོང་བ་དང་བཞིར་བྱས་ནས། དཔེར་བཞིན་ན། སྐྱ་ཆོས་ཅན།
 རྟག་སྟེ། ཉན་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལྷ་བྱ་ཡིན་ཏེ། སྟོགས་ཆོས་མཐུན་
 སྟོགས་ཡོད་མེད་དང་། རྣམ་གཉིས་རེ་རེ་དག་ལ་ཡང་། །རྣམ་གསུམ་མི་
 མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡང་། །ཡོད་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་བྱིར་རོ། །ཞེས་མཉན་བྱ་

དེ་སྐྱེ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་ཡང་མེད་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་ཡང་
 མེད་པར་བཤད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་
 མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱེ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་སྟོགས་
 ལ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱོད་ཀྱང་ཡིན་སྐྱེ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་སྟོགས་
 ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་གྲུབ་པའི་བྱིར། སྐྱེ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མ་ཐུན་
 སྟོགས་ལ་མེད་པར་བཤད་པ་ནི། རང་སྟོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་
 ཟག་གིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་པར་མ་གྲུབ་ཅམ་ལ་དགོངས་
 པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དོན་དབྱེད་པ་ནི། ཅིའི་བྱིར་ཏྲགས་འདི་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཏྲགས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ཆོས་ཅན་ལས་གཞན་
 ལ་མི་འཇུག་པའི་བྱིར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ཆོས་
 ཅན་ལས་ལྡོག་པ་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པ་ཡིན་ནམ། ཆོས་ཅན་ལས་ངོ་མོ་
 གཞན་ལ་མི་འཇུག་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་ཏྲག་
 པར་སྐྱབ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་ཏྲགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 སྐྱེ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཞེས་བྱ་སོགས་ལའང་འཇུག་
 པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། འཇིག་པ་བྱིས་བྱུང་གི་རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་
 ཀྱི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་འཇིག་ངེས་སུ་སྐྱབ་པའི་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་ཏྲགས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་ལས་ངོ་
 མོ་གཞན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་ཞིང་སྐྱེ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱེད་

པ་དེ་མཉན་བྱ་སྤྱོད་ལས་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འཇིག་པ་
 གྱིས་བྱུང་གི་རྒྱ་གཞན་ལ་སྤྱོད་མེད་ཀྱིས་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་ལས་
 གཞན་ལ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། བྱོད་མ་ཡིན་ཞིང་བྱས་པ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་
 གྱིར། བསལ་བ་ཁས། ཡང་མཉན་བྱ་ཆོས་དེ་ཡིན་པར་ངེས་ནས་སྤྱོད་ཆོས་དེ་
 ཡིན་པར་མ་ངེས་པ་མི་སྲིད་པ་དེ་མཉན་བྱ་སྤྱོད་ལས་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པའི་
 དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་མཉན་བྱ་མཆོད་ཉིད་ཡིན་པར་ངེས་ན་སྤྱོད་མཆོད་ཉིད་
 ཡིན་པར་ངེས་དགོས་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་ཆོས་དེ་ཡིན་པར་ངེས་ནས། སྤྱོད་
 ཆོས་དེ་ཡིན་པར་མ་ངེས་པ་མི་སྲིད་པའི་གྱིར།

རྟགས་ཁས། ཡང་ཆོས་དེ་མཉན་བྱ་ཡིན་པར་ངེས་ནས་ཆོས་དེ་སྤྱོད་ཡིན་
 པར་མ་ངེས་པ་མི་སྲིད་པ་དེ་མཉན་བྱ་སྤྱོད་ལས་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པའི་དོན་
 ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཆོས་དེ་སྤྱོད་ལྡིང་བ་ཡིན་པར་ངེས་ན། ཆོས་དེ་བྱམ་པ་
 ཡིན་པར་ངེས་དགོས་པར་ཐལ། ཆོས་དེ་མཉན་བྱ་ཡིན་པར་ངེས་ན་ཆོས་
 དེ་སྤྱོད་ཡིན་པར་ངེས་དགོས་པའི་གྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཐ་སྙད་འབའ་
 ཞིག་སྤྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་མཉན་བྱ་སྤྱོད་ཁོ་ནའི་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱོད་མི་རྟག་པར་མ་ངེས་པ་དེ་
 སྲིད་དུ་མཉན་བྱ་ཡང་མི་རྟག་པར་མ་ངེས་པ་དེ་མཉན་བྱ་སྤྱོད་མི་རྟག་པར་སྤྱོད་
 པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མཉན་བྱ་
 ཆོས་ཅན། དུང་སྤྱོད་མི་རྟག་པར་སྤྱོད་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་
 རྟགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་དུང་སྤྱོད་ཁོ་ནའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་མ་

ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ར་སྐྱ་ལ་སོགས་པའི་ཡང་བྱད་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར། རང་
ལུགས་ནི། རང་སྟོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚོད་
གཞི་དང་མ་ཐུན་སྟོགས་དང་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཚོད་གཞི་
ལ་ཡོད་པར་ངེས་ཀྱི། མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་ཡང་ཡོད་པར་མ་ངེས་མི་མ་ཐུན་
སྟོགས་ལ་ཡང་ཡོད་པར་མ་ངེས་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་སོང་
མ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཐུན་སོང་གི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ལ་གཉིས། མཆོན་ཉིད་དང་།
དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐུན་སོང་གི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཆོན་
ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་གང་ཞིག་ རང་སྟོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་
བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པའམ་མི་
མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་གང་རུང་ཡིན་པ། གཉིས་པ་ལ་གཉིས།
དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ དང་། ལྷག་ལྷན་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་
སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་
གང་ཞིག་ རང་སྟོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཐུན་
སྟོགས་ལ་ཡང་ཡོད་པར་ངེས་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་ཡང་ཡོད་པར་ངེས་པ།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། མ་ཐུན་སྟོགས་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་གཉིས་ཀ་ལ་བྱེད་དུ་
འཇུག་པ་དང་། མ་ཐུན་སྟོགས་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་
འཇུག་པ་དང་། མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་བྱེད་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་

འཇུག་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱུང་བྱེད་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་
འཇུག་པ་ལོ།

དང་པོ་ནི། དཔེར་ན། སྤྱི་ཆོས་ཅན། ཏྲག་སྟེ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་ཆོས་ཅན། ཏྲག་སྟེ། རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་དོན་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་
འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཏྲག་པ་ཡིན་ན་རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
འོ་ན་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པར་
བཞག་ཅེ་ན། བྱེ་བྲག་པའི་སློང་དང་བསྐྱུན་ནས་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བྲག་པས་
ཏྲག་པ་ཡིན་ལ་རེག་བྱ་ཅན་ཡིན་པ་དང་། ཏྲག་པ་ཡིན་ལ་རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་
པའང་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲག་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། བྱེ་བྲག་པས་འབྱུང་བཞིའི་རྒྱལ་
སྐྱོད་ཏེ་ཏྲག་པ་དང་། རེག་བྱ་ཅན་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ །དེའི་དཔེར་
བརྗོད་སྤྱི་ཆོས་ཅན། ཏྲག་སྟེ། ལྷས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་
ལ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་དོན། བྱེ་བྲག་པས་ཏྲག་པ་
ཡིན་ལ་ལྷས་ཅན་ཡིན་པའང་འདོད། ཏྲག་པ་ཡིན་ལ་ལྷས་ཅན་མ་ཡིན་པའང་
འདོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །བྱེ་བྲག་པས་ཏྲག་པ་ཡིན་ལ་ལྷས་ཅན་
ཡིན་པའང་འདོད་དེ། བྱེ་བྲག་པས་འབྱུང་བཞིའི་རྒྱལ་སྐྱོད་ཏེ་ཏྲག་པར་ཡང་
འདོད་ལྷས་ཅན་དུ་འང་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། དེ་ནི་མི་འཐུང་དེ། བྱེ་བྲག་
པའི་ལྷགས་ལ། འབྱུང་བཞིའི་རྒྱལ་སྐྱོད་རྗེས་དང་། ལྷས་ཅན་ཡོན་ཏན་དུ་
འདོད་ཅིང་། རྗེས་ཡིན་ན་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། དཔེར་ན། དུང་སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་སྟེ། མི་
 ཏྲག་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་ནི། དཔེར་ན། དུང་སྐྱ་ཆོས་ཅན།
 ཚུལ་བ་ལས་མ་བྱུང་སྟེ། མི་ཏྲག་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལྟག་
 ལྡན་གྱི་མ་ངེས་པའི་ཏྲགས་ལ་གཉིས། ཡང་དག་ལྟག་ལྡན་དང་། འགལ་
 བ་ལྟག་ལྡན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཡང་དག་ལྟག་ལྡན་གྱི་མ་ངེས་པའི་
 ཏྲགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་གྱི་མ་ངེས་པའི་ཏྲགས་གང་ཞིག །རང་སྤྱོད་གས་
 ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་མ་ཐུན་སྤྱོད་གས་ལ་ཡོད་པར་
 ངེས་ཤིང་། མི་མ་ཐུན་སྤྱོད་གས་ལ་མ་མཐོང་ཡང་མི་མ་ཐུན་སྤྱོད་གས་ལས་ལྡོག་
 པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་བཅས་པ། དཔེར་ན། དག་སྐྱ་བའི་སྐྱེས་བུ་པ་རོལ་པོ་འདི་
 ཆོས་ཅན། འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། དག་སྐྱ་བའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་
 བུའོ། །གཉིས་པའི་མཆོན་ཉིད། གང་ཞིག །རང་སྤྱོད་གས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་
 གང་ཟག་གིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་མ་ཐུན་སྤྱོད་གས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་ཤིང་། མ་ཐུན་
 སྤྱོད་གས་ལ་མ་མཐོང་ཡང་མ་ཐུན་སྤྱོད་གས་ལས་ལྡོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་བཅས་
 པ། དཔེར་ན་དག་སྐྱ་བའི་སྐྱེས་བུ་པ་རོལ་པོ་འདི་ཆོས་ཅན། འདོད་ཆགས་
 དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། དག་སྐྱ་བའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁ་ཅིག །ལྟག་ལྡན་
 གྱི་མ་ངེས་པའི་ཏྲགས་མ་ངེས་པའི་ཏྲགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྟག་ལྡན་
 ནི་བྱུང་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ལྟག་མ་དང་བཅས་ཤིང་མ་ཐུན་སྤྱོད་གས་ཁོ་ན་ལ་
 ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་མི་མ་ཐུན་སྤྱོད་གས་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་གང་དུ་ཡང་མ་
 ངེས་པ་ལ་བརྗོད་པས། ལྟག་ལྡན་གྱི་ཏྲགས་དང་མ་ངེས་པའི་ཏྲགས་མིང་གི་

རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ། །དེའི་མཆོན་ཉིད། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག
 །རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ལ་དེ་སྐབས་ཀྱི་བྱེད་འབྲེལ་ལ་ཐེ་
 ཆོམ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ། དེ་སྐད་དུ་འང་། གང་ཞིག་མ་མཐོང་བ་ཙམ་
 གྱིས། །ཕྱོག་པ་རབ་ཏུ་སྟོན་བྱེད་པ། །དེ་ནི་ཐེ་ཆོམ་རྒྱ་ཡིན་ཕྱིར། །དེ་ལ་ལྷག་
 མ་ལྷན་ཞེས་བརྗོད། །ཅེས་དང་། དེའི་འབྲེལ་བ་འད་དུ་འགྲུ་སྒྲོལ། ཡང་ལྷག་
 མ་དང་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཡིན་ཞེས་འདི་བར་བྱེད་དོ། ། མཆོན་ཉིད་
 བསྟན་པའི་ཕྱིར་གང་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་ཏེ། ལྷག་མ་དང་ལྷན་
 པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་འདི་ནི་མ་ངེས་པའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་
 ཟག་གིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་བྱེད་འབྲེལ་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ།
 དེ་སྐབས་ཀྱི་ལྷག་ལྷན་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱེད་ཁས།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྐབས་
 ཀྱི་བྱེད་འབྲེལ་མེད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་
 བའི་གང་ཟག་གིས་བྱོད་ཀྱང་ཡིན། དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱང་ཡིན་
 པའི་གཞི་མཐུན་ཆོད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡིན་ན་རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྐབས་
 ཀྱི་བྱེད་འབྲེལ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་ངེས་
 པའི་རྟགས་ཡིན་ན་རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྐབས་
 ཀྱི་བྱེད་འབྲེལ་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག་

།ལྷག་ལྷན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ན། རང་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་
 ཟག་གིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་བྱུང་འབྱེལ་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པས་བྱུང་
 ཟེར་ན། དག་སྐྱབ་བ་ཚོས་ཅན། རང་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་
 གིས་དག་སྐྱབ་བའི་སྐྱེས་བུ་པ་རོལ་པོ་ཆགས་བྲལ་དུ་སྐྱབ་བའི་བྱུང་འབྱེལ་
 ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་ལྷག་ལྷན་གྱི་གཏན་
 ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྐབ་
 ཀྱི་བྱུང་པ་མེད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གིས་ཁྱོད་ཀྱང་
 ཡིན་དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་ཚད་མས་
 ངེས་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་ཡིན་ན་རང་ཕྱོགས་ཚོས་
 ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་
 ཀྱི་ལྷག་མ་བཅས་པ་དང་། འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་ཡིན་ན་གང་ཟག་དེས་མ་ཐུན་
 ཕྱོགས་ལས་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ལ་གཉིས། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །
 དང་པོ་ནི། དེ་སྐབ་ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་
 བཀོད་པ་གང་ཞིག །དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པ། གཉིས་པ་ལ་གསུམ།
 དོན་ལ་ལྷོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། ལྷོ་ལ་ལྷོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྒྱུ་ལ་བ་
 ལ་ལྷོས་ནས་མ་གྲུབ། དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞི་མ་གྲུབ་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་།
 ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ། ཚོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་ནས་
 མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཞི་རྟགས་

གཉིས་ཀ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་རྟགས་
 མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟགས་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོས་ཅན་ལ་མེད་ནས་མ་
 གྲུབ་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དཔེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ།
 བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན། སྐྱེས་བྱ་འདི་ཆོས་
 ཅན། སྐྱུག་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་བོང་གི་རྩས་སྐྱུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།
 གསུམ་པ་ནི། དཔེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་
 ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་གི་བདེ་སྐྱུག་ཀྱན་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་
 ལྟ་བུའོ། །འོ་ན་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་འདི་
 རྣམས། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཡིན་ན་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་པ་འད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག་། བསྐྱེད་
 བྱའི་ཆོས་སྐྱབ་པ་ལ་གཞི་མ་གྲུབ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་རྟགས་སྐྱོན་ཅན་དུ་
 འགྱུར་གྱི། བསྐྱེད་བྱའི་ཆོས་མེད་དག་གསུབ་པ་ལ་གཞི་མ་གྲུབ་རྟགས་སུ་
 བཀོད་ན་རྟགས་སྐྱོན་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་མིན་ལོ། །གཏན་ཆོག་སྒྲུབ་པ་རྟགས་
 སུ་བཀོད་ནས་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་གྱི།
 གཏན་ཆོག་སྒྲུབ་རྣམ་བཅད་ཅེས་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་
 གང་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གཞི་
 དེར་ཆོས་དེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་གཞི་དེར་ཆོས་དེ་
 མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞི་མ་གྲུབ་
 རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པར་ཐལ། གཞི་མ་གྲུབ་རྟགས་སུ་

བཀོད་ན་རྟགས་ཚོས་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རང་ལན་ནི། གཞི་མ་གྲུབ་
 ཚོས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ་དང་ཚོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མ་
 གྲུབ་ནས་ཕྱོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་བཤད་པ་མི་འགལ་ཏེ། གཞི་མ་
 གྲུབ་ཚོས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་སྒར་བཤད་ཟིན་ལ།
 གཞི་མ་གྲུབ་ཚོས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་ཆེ་རྟགས་སུ་བཟུང་བ་དེ་ཡིན་ན་གཞི་
 གྲུབ་དགོས་ན། ཚོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་ནས། ཕྱོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།

བཞི་པ་ནི། དཔེར་ན་ཤིང་ཚོས་ཅན། སེམས་ལྡན་ཡིན་ཏེ། མཚན་མོ་ལོ་
 མ་ཁུམས་ཏེ་ཉལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གལ་ཏེ་བྱས་པ་ཚོས་ཅན། སྐྱ་
 མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚོས་
 ཅན། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་
 ཚོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་བྱས་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
 བ། སྐྱོན་མེད་དེ། ཚོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་
 ཁས་སྒྲངས་པ་ཡིན་གྱི། ཚོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མེད་ན་ཕྱོགས་ཚོས་
 མ་གྲུབ་པས་བྱབ་པ་ཁས་སྒྲངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཅམ་སྐྱ་མི་
 རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སྐྱབ་རུས་ལ། ཤིང་ཅམ་མཚན་མོ་ལོ་
 མ་ཁུམས་ནས་ཉལ་བར་སྐྱབ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟ་བུ་ནི། དཔེར་ན། ལྷ་
 བ་གཉིས་སྒྲིང་གི་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། རྟག་བྲལ་མ་

འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

གཉིས་པ་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ལ་གསུམ། རྟགས་ཆོས་
 ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཞི་རྟགས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་།
 གཞི་ཆོས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའོ། །དཔེར་བརྗོད་རིམ་བཞིན། སྤྱི་ཆོས་
 ཅན། མི་རྟག་སྟེ། མི་རྟག་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་དང་། སྤྱི་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། སྤྱི་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་དང་། མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པོ་འདི་སྤྱོད་ས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟངས་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་གྲུབ་
 པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། སྤྱོད་ས་ཆོས་ཡིན་ན་རྟགས་ངེས་ནས་བསྐྱབ་
 བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དང་། རྟགས་དང་ཆོས་ཅན་བྱང་གཞི་བྱང་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་
 སྟོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་དང་། ཆོས་ཅན་དེའི་སྟངས་དུ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་ཐེ་ཆོམ་
 དང་ཐུན་པ་དགོས་ལ། གསུམ་པོ་འདི་ལ་དེ་དག་རིམ་བཞིན་མ་ཆར་བའི་
 སྤྱིར། ཁ་ཅིག །གསུམ་པོ་འདི་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བར་བྱེད་པ་
 མི་འཐད་དེ། འདི་དག་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟངས་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་གྲུབ་
 པའི་སྤྱིར། དེས་ན་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཤེས་འདོད་ལ་སྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་
 རྟགས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤྱི་སྤྱི་ཡིན་པར་ངེས་ནས་སྤྱི་
 རྟག་མི་རྟག་ཤེས་འདོད་དང་ཐུན་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་སྤྱིར། འཁོར་གསུམ་
 མོ། གཉིས་པ་སྟོ་ལ་སྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་ལ་བཞི། ཤེས་འདོད་མེད་ནས་མ་
 གྲུབ་པ་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟགས་ཀྱི་

ངོ་མོ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཞི་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་
བ་ནས་མ་གྲུབ་པའོ། །དཔེར་བརྗོད་རིམ་བཞིན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་གྲུབ་བྱེད་མ་
བརྗོད་པའི་ངོར། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་།
བསྐྱལ་དོན་ལ་བའི་བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་།
དུ་བ་དང་སྐྱེས་པ་གང་དུ་ཡང་མ་ངེས་བཞིན་དུ་སྐྱ་རྗེས་དང་ལྡན་པའི་ལ་ལ་
ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། མ་བྱའི་སྐྱ་གང་ན་གྲག་
མ་ངེས་བཞིན་དུ་རི་སྐལ་གསུམ་གྱི་དབྱས་མ་ན་ཆོས་ཅན། མ་བྱ་ཡོད་དེ། མ་
བྱའི་སྐྱ་གྲག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ཆོལ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་
གྲུབ་པ་ལ་གསུམ། སྐྱ་ཆོལ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཕྱི་ཆོལ་ལ་ལྟོས་
ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཔེར་
ན། གངས་ཆན་གྱིས་སངས་རྒྱས་པའི་ངོར། སྟོ་བདེ་ཆོས་ཅན། སེམས་མེད་
ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་འཇིག་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་སྐྱ་ཆོལ་
ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གངས་ཅན་གྱིས་སྐྱར་ཡོད་གསལ་བ་ལས་
སྐྱེ་བ་དང་མི་གསལ་བ་ལ་འཇིག་པར་འདོད་པ་མ་གཏོགས།

སྐྱར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེ་ཅིག་གིས་འཇིག་པ་སྟོ་བདེའི་སྟེང་དུ་
ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན། གཅེར་བྱ་བས་སངས་
རྒྱས་པའི་ངོར། འཁོར་ཆོས་ཅན། སེམས་ལྡན་ཡིན་ཏེ། ལྷན་པ་བལྟས་ན་
འཆི་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ཕྱི་ཆོལ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་
ཏེ། སྟོག་འགག་པ་འཆི་བའི་དོན་ཡིན་པ་གང་ཞིག །སངས་རྒྱས་པས་འཁོར་

ལ་སྟོན་དང་རྣམ་ཤེས་འགག་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པོ་འདི་ཡང་
 སོ་སོར་བཞུགས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། རྟོན་ཕྱིར་རྟོན་གཉིས་ཀ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་
 གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲིག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟོན་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རྟོན་གྱི་
 རོར་སྟོན་ཆོས་ཡིན་ན་ཕྱི་རྟོན་བསྐྱུབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོས་དང་ལྟན་པ་དགོས་ལ།
 སངས་རྒྱས་པས་སྟོ་བདེ་སེམས་ཡོད་དུ་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་འདི་སྒྲིག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟོན་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གཅེར་བྱ་
 པས་ཤིང་གི་སྟངས་དུ་འཆི་བ་དང་འཆི་བའི་དོན་གང་ཡང་ཆད་མས་མ་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར། གཤམ་ཏེ་འདི་སྒྲིག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟོན་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཅེར་བྱ་
 པ་དེ་ལྟན་པ་བཟུངས་ན་འཆི་བའི་དོན་ལྟན་པ་བཟུངས་ན་སྐྱམ་པ་ཅམ་ལ་འདོད་
 པ་གང་ཞིག་གཅེར་བྱ་པས་ཤིང་གི་སྟངས་དུ་ལྟན་པ་བཟུངས་ན་སྐྱམ་པར་འདོད་
 པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རོན་རྟགས་དང་པོ་དེ་ཡང་སྒྲིག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟོན་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། གངས་ཅན་དེ་སྒྲིག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟོན་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་ལ་སྟོ་བ་དང་མི་གསལ་
 བ་ལ་འཇིག་པའི་དོན་དུ་འདོད་པ་གང་ཞིག་གངས་ཅན་གྱིས་སྟོ་བདེའི་སྟངས་
 དུ་དེ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། དཔེར་ན། སྒྲིག་སྒྲུབ་ཅན། མི་རྟག་སྟེ།
 མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་སྟེ་བུའོ། །དེ་སྟེར་ན་རྟགས་
 སྟེ་བུ་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་རྟགས་ཡང་དག་དང་འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པའི་
 རྟགས་བཞིར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟེར་རྟགས་སྟེ་བུ་འདོད་པ་ལ་སྟོན་ཆོས་ཀྱིས་གྲུབ་
 པ་དང་མ་གྲུབ་གཉིས་སྟེ་ངེས་ལ། གྲུབ་པ་ལ་བྱུང་བ་རྣམས་མར་ངེས་མ་ངེས་
 གཉིས་སྟེ་ངེས་ལ། གཉིས་པ་ལ་བྱུང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་

པ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་བྱིར་རོ།

སྐྱེ་བྱེད་དང་། སུམ་འབྲིན་དང་། རྒྱལ་མཆོག་གི་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

༥ གཉིས་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྗེད་བྱེད་
 ངག་བཤད་པ་དང་། བརྗེད་བྱེད་དོན་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་
 གསུམ། སྐྱེ་བྱེད་པ་དང་། སུམ་འབྲིན་བཤད་པ་དང་། རྒྱལ་མཆོག་གི་
 འདུན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞན་
 ལུགས་དགག་ རང་ལུགས་བཞག་ཅོད་པ་སྤང་བའོ། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག
 །གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཆོན་ཉིད། རྒྱལ་བ་རང་གིས་མཐོང་བའི་རྟགས་
 ཀྱི་ཚུལ་བྱི་རྒྱལ་ལ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་ལྟ་ཡང་དག་ཡིན་པ། དེས་ན་སྐྱེ་
 ངག་ཡན་ལག་གཅིག་ལྟོན་ཡང་ཡོད་དེ། བྱེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱེ་མི་རྟག་
 བར་སྐྱེ་བའི་བྱེད་པ་ཤེས་ཅིན་མ་བཟེད། ལྷོགས་ཆོས་མི་ཤེས་ཤེས་རྒྱུ་
 ཏུ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར། སྐྱེ་ཡང་བྱེད་ཞེས་པའི་ལྟ་དེ་སྐྱེ་ལྟ་ཡང་
 དག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་ལྟ་རྒྱལ་བ་རང་གིས་མཐོང་བའི་རྟགས་ཀྱི་
 ཚུལ་བྱི་རྒྱལ་ལ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་ལྟ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དེ་
 ཅུམ་ཀྱིས་བྱི་རྒྱལ་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རྟགས་པ་སྐྱེད་བྱེད་པའི་བྱིར། དེ་སྐྱེད་བྱེད་
 མཁས་པ་རྣམས་ལ་ནི། །གཏན་ཆོགས་འབའ་ཞིག་བརྗེད་པར་བཟད། །ཅེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ལས་ཚུལ་གང་རུང་བཞིན། །མ་བསྟན་མ་ཆང་
ཡིན་པར་བརྗོད། ཅེས་གསུང་བ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་ཚུལ་གསུམ་ག་མི་
ཤེས་ཤེས་རུང་དུ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར་ཚུལ་གསུམ་གང་རུང་ཞིག་
མ་བརྗོད་ན་སྐྱབ་ངག་མ་ཆང་བའི་སྟོན་ཅན་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
ཟེར། དེ་འགོག་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ དེ་ལྟ་བུའི་ངག་དེ་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་མ་ཡིན་
ཏེ། སྐྱབ་ངག་མ་ཆང་བའི་སྟོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱེད་པ་མ་བསྟན་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། རྟོགས་ཆོས་རྒྱང་བ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་
དག་ཡོད་པར་ཐལ། རྟོགས་ཆོས་རྒྱང་བ་རྗོད་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྤངས་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། རྒྱལ་བ་དེ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་
ལ་ཡང་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་མི་ཤེས་
ཤེས་རུང་ཡོད་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར། གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་། དཔེར་
ན་བྱམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་ངག་དེ་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། འདོད་པ་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་བའི་ངོར་
རྟོགས་ཆོག་སྐྱབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་ངོར་
སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་ངག་དེ་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་ཏེ།
དེའི་ངོར་སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་ངག་དེ་རྟོགས་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་
ངོར་སྐྱ་བྱས་པ་དེ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེའི་ངོར་བྱས་པ་
དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ངོར་སྐྱ་ཡང་
བྱས་ཞེས་པའི་ངག་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་

ཡང་། སྐྱ་མི་རྟག་པར་མི་ཤེས་ཤེས་རུང་དུ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར་སྐྱ་
 མི་རྟག་ཅེས་པའི་ངག་དེ་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་བྱས་པར་མི་
 ཤེས་ཤེས་རུང་དུ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར་སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་ངག་དེ།
 སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རྟོགས་ཆོག་ཡིན་
 བ་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ་ལོ། ། གཞན་ཡང་། དེའི་ངོར་
 སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་ངག་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཆོལ་བ་རང་གིས་མཐོང་བའི་
 རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་བྱི་ཆོལ་ལ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་ངག་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། བྱོད་རྟོགས་ཆོས་གསལ་བར་སྟོན་པའི་ངག་ཡང་དག་གྲང་མ་ཡིན།
 རེས་སུ་འགོ་ལྟོག་གི་བྱབ་པ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་ངག་ཡང་དག་གྲང་མ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྱུབ་སྟེ། དེའི་ངོར་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་རྟོགས་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེས་བྱས་པ་སྐྱའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་
 དང་མཐུན་པར་མ་གྱུབ་པའི་བྱིར། དེས་ན་དེའི་ངོར་སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་
 ངག་དེ་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པར་འདོད་པ་དང་། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་
 སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ། རྟོགས་ཆོས་ཀྱི་
 མཆོན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པ་བྱི་མ་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ།
 དེའི་ངོར་སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་ངག་ཆོས་ཅན། སྐྱབ་ངག་སྟོན་ཅན་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། ངག་སྟོན་ཅན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་མ་གྱུབ་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 མི་ཤེས་ཤེས་རུང་དུ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར། སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ངག་དེ་
 ངག་སྟོན་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། རྟོགས་ཆོག་ཡིན་ན་ངག་སྟོན་

ཅན་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། དམ་བཅའ་ཡང་དག་མི་སྲིད་པར་
ཐལ་ལོ། །དེས་ན་སྐྱབ་ངག་ལྟེན་པར་མི་ཤེས་ཤེས་རུང་དུ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་གི་
དོར་སྐྱབ་ཡང་བྱུང་ཞེས་པའི་ངག་དེ་གང་ཟག་དེའི་དོར་སྐྱབ་ས་ཆོག་ཅམ་ཡིན་
གྱི། སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་དང་སྐྱོན་ཅན་གང་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །བྱུང་བའི་རྟགས་
ཀྱིས་སྐྱབ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་མི་ཤེས་ཤེས་རུང་དུ་ཡོད་པའི་
གང་ཟག་གི་དོར། གང་བྱུང་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་བྱུང་བ་བཞིན།
སྐྱབ་ཡང་བྱུང་ཞེས་པའི་ངག་དེ་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པར་འདོད་པའང་མི་
འཐད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་སྐྱབ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་དོར་དེ་ལྟ་བུའི་ངག་དེ་དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། བྱུང་བ་ཡོད་དེ། སྐྱོབ་
དཔོན་གྱིས། རྫོད་པ་གང་ཞིག་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པ་དེ་ཁོ་ན་སྐྱབ་པའམ། ལུན་
འབྲེན་པ་ཡིན་གྱི་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་མ་གྱུབ་པ་དང་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་ནི་མ་ཡིན་
ཏེ། ཡང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ལ་སྟོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ།

ཁ་ཅིག་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ལ་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་
དང་། ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གཉིས། ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་
གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་མཐུན་དཔེ་
གཉིས་རྟགས་དང་བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་སུ་ཆོས་མཐུན་པར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་
ངག་ ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། ཤེས་འདོད་
ཆོས་ཅན་དང་། མི་མཐུན་དཔེ་གཉིས། རྟགས་དང་བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་སུ་ཆོས་

མི་མ་ཐུན་པར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་ངག་ ཚོས་མ་ཐུན་པའི་དོན་ཡང་སྐྱབ་ཚུལ་
 ཡོད་སྐྱབ་རྣམས་ཡོད་པར་ཚོས་མ་ཐུན་པ་དང་། ཡིན་སྐྱབ་རྣམས་ཡིན་པར་
 ཚོས་མ་ཐུན་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ན་གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་
 བུམ་པ་བཞིན་སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་ངག་ཚོས་ཅན། སྐྱ་དང་བུམ་པ་གཉིས་
 མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཚོས་མ་ཐུན་པར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་ངག་ཡིན་པར་ཐལ་།
 ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚོས་མ་ཐུན་སྟོར་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པ་གང་ཞིག་སྐྱ་
 མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས་སྦྱངས། འདོད་
 བ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་ངག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སྐྱ་
 མི་རྟ་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་
 དངོས་སུ་སྟོན་པའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བརྗོད་པ་
 ཡིས། །བརྒྱུད་པ་ཡིས་ཀྱང་རྣམས་པ་མེད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ་བཞི། མདོའི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་བཤད་པ་
 དང་། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཆོད་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། མཆོན་བྱའི་
 སྐྱ་བཤད་པའོ།

དང་པོ་ནི། ཚད་མ་མདོར། གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི། །རང་གིས་
 མཐོང་དོན་རབ་གསལ་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་རྟེན་པ་དང་པོས་མཆོན་
 བྱ་དང་། རྟེན་པ་གཉིས་པས་མཆོད་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་
 གིས་མཐོང་བ་དང་དོན་དང་རབ་གསལ་བྱེད་གསུམ་གྱིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ།
 གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ཡིན་ན། རྟོ་སྟོན་དང་དོན་སྟོན་དང་སྐྱ་སྟོན་གསུམ་

དང་བྲལ་བ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་ཏེ། །དེ་ལྟར་བསྟན་ན། རང་གིས་མཐོང་བ་
ཞེས་པའི་ཆིག་གིས་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་སློ་སློན་དང་བྲལ་བ་ཞིག་
དགོས་པར་བསྟན་ཏེ། སློ་དེ་སློ་འདིག་ཅན་ལྟ་བུ་དོན་ལ་གྲུབ་ཀྱང་རྒྱལ་བས་
མཐོང་བར་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ལུང་ཅམ་ལས་བཤད་པའི་གཏན་ཆིགས་དེ་གཏན་
ཆིག་ཡང་དག་དང་། དེ་སྟོན་པའི་ངག་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་པའི་
ཕྱིར་དུ་རང་གིས་མཐོང་བ་ཞེས་པའི་ཆིག་སློས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་གིས་
མཐོང་བ་ཞེས་པའི་དོན་ལ། རྒྱན་མཁན་པོ་ན་རེ། རང་གིས་མཐོང་བ་ཞེས་
པའི་ཆིག་གིས་གཞན་དོན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཚུལ་གསུམ་རྒྱལ་
ཕྱི་རྒྱལ་གཉིས་ཀ་དང་དཔང་པོ་ཡོད་ན་དེས་ཀྱང་མཐོང་བ་ཞིག་དགོས་པར་
བསྟན། ཞེས་གསུང་། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་འོ་ན། གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི།
ཞེས་པའི་གཞན་དེ་རྒྱལ་ཕྱི་རྒྱལ་གཉིས་ཀ་ལས་གཞན་ལ་བྱེད་རིགས་པར་
ཐལ། རང་གིས་མཐོང་བ་ཞེས་པ་རྒྱལ་ཕྱི་རྒྱལ་གཉིས་ཀས་མཐོང་བ་ལ་བྱེད་
རིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ལྟ་བུའི་གཞན་དེ་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་
བྱེད་མི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

དོན་ཞེས་པའི་ཆིག་གིས་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་དོན་སློན་དང་
བྲལ་བ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པར་རྟོག་
པས་སློ་བཏགས་ཅམ་དེ་རྟགས་ཡང་དག་དང་། དེ་བརྗོད་པའི་ཆིག་སྐྱབ་
ངག་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་དོན་ཞེས་པའི་ཆིག་སློས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དོན་ཞེས་པས་གཞན་དོན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཚུལ་གསུམ་

ཚད་མས་བྱུང་བ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་གྱི་དངོས་པོར་བྱུང་བ་ཞིག་དགོས་
 པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོར་མེད་པའི་གཞན་དོན་གྱི་ཏྲགས་ཡང་
 དག་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རབ་གསལ་བྱེད་ཅེས་པའི་ཆོག་གིས་གཞན་དོན་
 རྗེས་དཔག་ཡིན་ན། སྐྱོན་དང་བྲལ་བ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་ཏེ། ཚུལ་
 གསུམ་དོན་ལ་བྱུང་ཅིང་བྱུང་བ་ལྟར་ཚད་མས་ངེས་ཀྱང་། གཞན་ལ་སྟོན་པ་
 བྱ་ལྟར་ཆད་གྱི་སྟོན་དང་བཅས་པའི་ངག་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་
 པའི་ཕྱིར་དུ་རབ་གསལ་བྱེད་ཅེས་སྟོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། གཞན་དོན་རྗེས་
 སྐྱེད་པག་པ་ནི། རང་གིས་མཐོང་དོན་རབ་སྟོན་བྱེད། །ཅེས་མི་སྟོས་པར་ཅིའི་
 ཕྱིར་རབ་གསལ་བྱེད་ཅེས་སྟོས་ཤེ་ན། རྒྱུ་མཁན་པོ་ན་རེ། ངག་གཅིག་
 གིས་རྗེས་སྐྱེད་པ་ལྟོག་གི་བྱུང་བ་གཉིས་ཀ་དངོས་སྐྱེད་པ་ལྟོག་གི་བྱུང་བ་
 གང་རུང་ཞིག་དངོས་སྐྱེད་པས་ཅིག་ཤོས་དོན་གྱིས་གསལ་བར་འགྱུར་
 བས་རབ་གསལ་བྱེད་ཅེས་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་དོ། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་
 རེ། འོ་ན་ངག་གཅིག་གིས་རྗེས་སྐྱེད་པ་ལྟོག་གི་བྱུང་བ་གཉིས་ཀ་དངོས་སྐྱེད་
 གསལ་བར་བྱེད་པ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་པས། རབ་གསལ་བྱེད་ཅེས་མི་སྟོས་
 པར་དེ་གཉིས་གང་རུང་ཞིག་དངོས་སྐྱེད་པས་ཅིག་ཤོས་དོན་གྱིས་སྟོན་
 པར་འགྱུར་བས་རབ་སྟོན་བྱེད་ཅེས་སྟོས་རིགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་
 རོ། །འོ་ན་ལྟར་ཆད་གྱི་སྟོན་དང་བཅས་པའི་ངག་རིམ་བྱུ་བཞེད་ན། རང་གཞན་
 གྱི་སྟེ་པ་འགའ་ཞིག་ཚུལ་གསུམ་དོན་ལ་བྱུང་ཅིང་བྱུང་བ་ལྟར་ཚད་མས་
 ངེས་ཀྱང་དེ་གཞན་ལ་སྟོན་པ་ན། སྐྱེ་མི་ཏྲག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་

བུམ་པ་བཞིན། བུམ་པ་བུས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་ཡང་བུས་དེའི་ཕྱིར་ན་སྐྱེ་མི་
རྟག་ཅེས་སྟོན་པའི་ངག་ལྟ་བུའོ། །འོ་ན། དེ་དག་ཆད་པ་དང་ལྟག་པའི་སྟོན་
ཅན་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ངག་ཆོས་ཅན། སྐྱབ་ངག་ཆད་པའི་སྟོན་
ཅན་ཡིན་ཏེ། སྐྱབ་ངག་ཏུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག དཔེ་དངོས་སུ་བསྟན་ཀྱང་ཁྱབ་
པ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཆོས་ཅན། སྐྱབ་ངག་ལྟག་པའི་སྟོན་
ཅན་ཡིན་ཏེ་གང་ཞིག དམ་བཅའ་དང་ཉེར་གཏོད་དང་མཁུག་སྤྱད་གསུམ་པོ་
བརྗོད་པ་ལྟག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྐྱེ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ཆིག་གིས་ཕྱི་
རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་མི་རྟག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཅམ་སྐྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་
པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྐྱབ་སྟེ། ཕྱོགས་
ཆོས་བརྗོད་པ་དང་སྒྲོས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དམ་བཅའ་དང་སྒྲོས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན། ཚུལ་གསུམ་དོན་ལ་གྲུབ་ཅིང་གྲུབ་པ་ལྟར་ཆད་མས་
ངེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་སྟོན་པའི་ཆིག་ཇི་ལྟར་སྟོན་ཅན་ཡིན་ཞེ་ན། ཡིན་ཏེ།
རྣམ་ངེས་ལས། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་ཆིག་གིས་སྟོན་ཡོན་
གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། དོན་གྱི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་དོན་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་མ་ཡིན་
པར་བརྗོད་པས་སྐྱབ་པ་པོ་ལ་སྐྱེན་ཀར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་ལྟག་ཆད་ཅན་གྱི་སྐྱབ་ངག་བརྗོད་ན། དོན་སྟོན་བརྗོད་པའི་ཐོག་མར་
ཆིག་སྟོན་གྱི་སྟོན་སྐྱབ་པ་པོ་སུན་འབྲེན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆིག་གི་
སྟོན་ཡོན་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་དོན་ཡང་ཆིག་དང་བྲལ་བ་དགོས་པ་ཡིན་གྱི།
དོན་སྟོན་དང་བྲལ་བ་མི་དགོས་པར་བསྟན་པ་མིན་ནོ། །ཁ་ཅིག ཐོགས་མེད་

སྐུ་མཆོད་སྐུ་བ་དག་ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ་བཞེད་ལ། ཕྱོགས་སྒང་ཡབ་སྐུ་གིས་
 དེ་བཀག་ནས་སྐུ་བ་དག་ཡན་ལག་གཉིས་ལྔ་བཞེད་དོ་ཞེས་སྐུ་བ་མི་འཐད་
 དེ། སྐུ་བ་དག་ལ་འཆད་པ་དང་འགོད་པའི་སྐུ་བས་གཉིས་ལས། འཆད་པའི་
 ཆོ་ཕྱོགས་སྒང་ཡབ་སྐུ་གིས་ཀྱང་སྐུ་བ་དག་ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ་བཞེད་ལ།
 ཕྱི་ཆོལ་ལ་འགོད་པའི་ཆོ་ནི་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆོད་ཀྱིས་ཀྱང་སྐུ་བ་དག་ཡན་
 ལག་གཉིས་ལྔ་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཆོན་ཉིད། ཆོལ་བ་རང་གི་ཆོད་
 མས་མཐོང་བའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཕྱི་ཆོལ་ལ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་
 སྐུ་བ་དག་ཡན་ལག་གཉིས་ལྔ་ལོ། །གསུམ་པ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། ཆོས་
 མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐུ་བ་དག་ཡང་དག་དང་། ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐུ་བ་དག་
 ཡང་དག་གོ། །དང་པོའི་མཆོན་ཉིད། རྟགས་དེ་དེ་སྐུ་གི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་
 ར་ལ་ཡོད་པར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་ལྔ་གྱི་དག དཔེར་ན།
 གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་བྱུམ་པ་བཞིན། སྐུ་ཡང་བྱས་ཞེས་
 པའི་དག་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པའི་མཆོན་ཉིད། རྟགས་དེ་དེ་སྐུ་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་
 པ་ཁོ་རར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་ལྔ་གྱི་དག དཔེར་ན་གང་
 རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྐུ་
 བྱི་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་དག་ལྟ་བུའོ། །དེ་སྐད་དུ་རིགས་སྒྲོལ། དེ་ལ་ཆོས་མཐུན་
 པ་ནི་གང་ལ་རྟགས་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ།

གང་བྱས་པ་དེ་མི་རྟག་པར་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་
ཞེས་པའོ། །ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཡང་གང་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མེད་པ་ལ་རྟགས་
མེད་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་སྟེ། གང་རྟག་པ་དེ་བྱས་པ་མིན་པར་མཐོང་སྟེ། དཔེར་
ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོས་མཐུན་པར་
སྟོན་པའི་དོན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་དང་མཐུན་དཔེ་གཉིས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་
ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་དངོས་སུ་སྟོན་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཀྱི་ཚུངས་ཀྱི་དང་
མཐུན་དཔེ་གཉིས་རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་ཆོས་མཐུན་པར་དངོས་
སུ་སྟོན་པའི་དོན་མིན་ལོ།

དེ་ལྟར་ན་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་གིས་རྗེས་འགྲོའི་བྱབ་པ་
དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ཕྱོག་བྱབ་ལྷགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ཆོས་མི་མཐུན་
སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་གིས་ཕྱོག་བྱབ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་རྗེས་འགྲོའི་བྱབ་པ་
ལྷགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ། གལ་ཏེ་གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་དཔེར་ན་
བྱམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་ངག་གིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
རྗེས་བྱབ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དང་། གང་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ། དཔེར་ན་
འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྐྱ་ནི་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་ངག་གིས་སྐྱ་
མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་བྱབ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་
ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱབ་མ་ཡིན། རྟག་
ན་མ་བྱས་པའི་བྱབ་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་བྱབ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་

སྐྱབ་ངག་གིས་སྐྱ་བྱས་པ་དང་བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱུང་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་
པར་ཏྲོགས་བྱས་ལ། དེའི་ཤྱགས་ལ་བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་
མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཏྲོགས་བྱས་པས། སྐྱབ་ངག་དེས་རྗེས་འགྲོ་
དངོས་སུ་བསྟན་ཕྱོག་བྱུང་ཤྱགས་ལ་བསྟན་པར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དོ། འོ་ན་
ཆོས་མ་ཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་དང་ཆོས་མི་མ་ཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་གཉིས་
ཀ་དངོས་སུ་བསྟན་དགོས་པའི་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་དགོས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་
དམ་མེད་ཅེ་ན། མེད་ཀྱི་གང་རུང་རེ་དངོས་སུ་བསྟན་པས་ཆོག་སྟེ། རྗེས་སུ་
འགྲོ་ཕྱོག་གི་བྱུང་པ་གཉིས་གང་རུང་ཞིག་དངོས་སུ་བསྟན་པས་ཅིག་ཤོས་
དོན་གྱི་གོ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་ཤེས་
ན། །གཉིས་ལས་གང་ཡང་རུང་སྐྱས་པ། དོན་གྱིས་གོ་བས་ཅིག་ཤོས་ལ། །
བླན་པ་ཡང་དག་སྦྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ།།

ཁ་ཅིག །རྒྱུ་ལ་བ་དབང་ནོན་གྱི་དོར་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བསྟན་མི་
དགོས་ཀྱང་། དབང་རྒྱལ་གྱི་དོར་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བསྟན་དགོས་སོ་ཞེས་
ཟེར་ན། འོ་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་བྱུང་པ་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
སྐྱབ་ངག་ཡོད་པར་ཐལ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་བྱུང་པ་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་
བསྟན་དགོས་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱབ་ངག་ཡན་ལག་
གསུམ་ལྟན་ཡོད་པར་ཐལ་སོ། །འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་
ན་སྐྱབ་ངག་ཡན་ལག་གཉིས་ལྟན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དོ། །སྐྱབ་ངག་ཡན་

ལག་གསུམ་ལྟན་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་མེད་དེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་
བྱུང་བ་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བརྗོད་ཀྱང་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་ཞེས་པའི་ཡན་ལག་
གཅིག་ཏུ་བགྱང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་
བྱུང་བ་གཉིས་པོ་བྱུང་བའི་ཚུལ་ཞེས་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གཅིག་ཏུ་བགྱང་བར་
རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་། ཕྱི་རྒྱལ་དབང་ཏུལ་གྱི་དོར་ཆོས་
མ་ཐུན་སྒྲོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་དང་། ཆོས་མི་མ་ཐུན་སྒྲོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་གཉིས་
དངོས་སུ་བསྟན་མི་དགོས་པར་ཐལ། གང་ཟག་དེས་རྟགས་མ་ཐུན་སྒྲོགས་
ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དངོས་སུ་རྟགས་པའི་ཤུགས་ལ་རྟགས་མི་མ་ཐུན་སྒྲོགས་ལ་
མེད་པར་ཁོ་ནར་རྟགས་བྱས། རྟགས་མི་མ་ཐུན་སྒྲོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་
དངོས་སུ་རྟགས་པའི་ཤུགས་ལ། རྟགས་མ་ཐུན་སྒྲོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་
རྟགས་བྱས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། ཕྱི་རྒྱལ་དབང་ཏུལ་ལ་སྒྲོགས་ཆོས་
དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱུང་བ་གང་རུང་གཅིག་དངོས་སུ་བརྗོད་པས་དེའི་
རྒྱུད་ལ་དོན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ།
འདོད་ན། བྱུང་སྒྲིན་ཅན་ལ་དེ་མེད་ཀྱང་། །སྐྱ་ནི་བྱས་ཡིན་འདི་འདྲ་ཀུན། །མི་
རྟག་ཅེས་ནི་བརྗོད་པས་ཀྱང་། །དོན་གྱིས་དེ་ནི་འཇིག་སྒྲོར་འགྱུར། །ཞེས་
པ་རྒྱལ་བ་དབང་རྣམས་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། །ཕྱི་རྒྱལ་དབང་ཏུལ་གྱི་
རྒྱུད་ལ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་རྟགས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དངོས་སུ་
བསྟན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། གཞན་ཡང་། རྒྱལ་བ་དེས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་དངོས་
སུ་རྟགས་པའི་ཤུགས་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་རྟགས་མི་བྱས་པར་ཐལ།

དེས་རྟགས་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་དངོས་སུ་རྟགས་པའི་ཤུགས་
ལ། རྟགས་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་རྟགས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས་སྤངས་སོ། །

བཞི་པ་མཆོན་བྱའི་སྐབས་ལྟར་པ་ནི། སྤྱོད་ལ་ལས་གཞན་ཕྱི་ཕྱོད་ཀྱི་
དོན་ཡིན་པས་གཞན་དོན་དང་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱ་ཡིན་པས་ན་རྗེས་དཔག་
ཏུ་བརྟགས་པ་ཡིན་གྱི་རྗེས་དཔག་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། ཚིག་གི་རང་བཞིན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་དཔག་ཏུ་བརྟགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དག་དེ་
ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་
པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ཚུད་པ་སྤང་བ་ནི། ཚིག་གི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་
སྐྱེ་བས་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་འཛོག་ན། རི་དྲགས་རྒྱག་པ་ལ་སྟོས་ཞེས་
པའི་ཚིག་གི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རི་དྲགས་རྒྱག་པ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་
སྐྱེ་བས་གཞན་དོན་གྱི་མངོན་སུམ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་མཆུངས་ཏེ།
རྗེས་དཔག་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཚིག་གི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བར་རིགས་
ལ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གཟུང་དོན་ལས་སྐྱེ་བས་ཚིག་གི་བྱེད་པ་ལས་སྐྱེ་
བར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་སྐད་དུ་འང་རྒྱན་ལས། རི་ལྟར་ཚིག་ལས་མཐོང་བ་ཡི། འབྲེལ་བ་དྲན་
པར་གྱུར་པ་ན། །རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ། །འགར་ཡང་མངོན་སུམ་སྐྱེ་
མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་ཕྱོགས་ཚིག་སྐྱབ་དག་གི་ཡན་ལག་

མ་ཡིན་ན། སྐྱོབ་དཔོན་གྱིས། རང་ཉིད་ངེས་བཞིན་གཞན་དག་ལ། །ངེས་
པ་སྐྱེད་པར་འདོད་པ་ཡིས། ཕྱོགས་ཚོས་འབྲེལ་བ་བསྐྱབ་བྱ་དག། །བརྗོད་
པ་ལས་གཞན་སྤང་བར་བྱ། །ཞེས་ཕྱོགས་ཚོས་དང་འབྲེལ་བ་དང་བསྐྱབ་བྱ་
བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལ་དེ་ལས་གཞན་བརྗོད་པ་སྤང་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་
དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། ཕྱོགས་ཚོས་དང་འབྲེལ་བ་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །གང་དང་འབྲེལ་བ་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དང་འབྲེལ་
བ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྐྱབ་ངག་ཡན་
ལག་གཅིག་ལྟན་མེད་ན། མཁས་པ་རྣམས་ལ་ནི། གཏན་ཆོགས་འབའ་ཞིག་
བརྗོད་པར་བྱ། །ཅེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། དེ་
ནི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱ་བ་འབྲེལ་ཤེས་ཟེན་མ་བརྗོད། ཕྱོགས་ཚོས་
མི་ཤེས་ཤེས་རུང་དུ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་གི་དོར། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
བྱ་བ་འབྲེལ་མ་ཤེས་པ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་བརྗོད་མི་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་
ཡིན་གྱི། །རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟག་གི་བྱ་བ་པ་བསྟན་མི་དགོས་པའི་དོན་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དོ། །ཁ་ཅིག ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱ་བ་པ་ཤེས་ཟེན་མ་བརྗོད་
ཕྱོགས་ཚོས་མི་ཤེས་ཤེས་རུང་དུ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་གི་དོར་སྐྱ་ཡང་བྱས་
ཞེས་པའི་ངག་ཚོས་ཅན། སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱབ་ངག་ཏུ་
བཀོད་པ་གང་ཞིག །སྐྱབ་ངག་ལྟག་པ་དང་ཆད་པའི་སྐྱོན་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། ཚོས་ཅན། བྱ་བ་པ་དངོས་སུ་སྐྱ་མ་བསྟན་པའི་ཆ་
ནས་སྐྱབ་ངག་ཆད་པའི་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱབ་ངག་ཆད་པའི་སྐྱོན་

ཅན་དུ་འཛོག་བྱེད་ཅིག་ཡོད། དེ་ལས་གཞན་སྐྱུ་བ་དག་ཆད་པའི་སྐྱོན་ཅན་
 དུ་འཛོག་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་འགོད་
 དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་དེའི་དོར་བྱུ་བ་དངོས་སུ་བསྟན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེས་བྱུ་བ་པ་ཤེས་ཟིན་མ་བརྗེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གི་དོར་
 བྱུ་བ་དངོས་སུ་བསྟན་ཀྱང་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུ་ལ་བསྐྱུ་བ་བྱ་ལ་ཏྲོགས་པ་སྐྱེ་
 བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱ་མི་ཏྲག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། བྱམ་
 པ་བྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱ་ཡང་བྱས། དེའི་ཕྱིར་ན་སྐྱ་མི་ཏྲག་ཅེས་པའི་དག་
 ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱུ་བ་ཀྱི་བྱུ་བ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་ཆ་ནས་སྐྱུ་བ་དག་ཆད་
 པའི་སྐྱོན་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འགོད་འགོས་ཀྱི་གང་ཟག་དེའི་དོར་
 དེ་སྐྱུ་བ་ཀྱི་བྱུ་བ་དངོས་སུ་བསྟན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་དེས་དེ་
 སྐྱུ་བ་ཀྱི་བྱུ་བ་པ་ཤེས་ཟིན་མ་བརྗེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་ཟག་དེ་ལ་དེ་སྐྱུ་བ་ཀྱི་
 བྱུ་བ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཀྱང་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུ་ལ་བསྐྱུ་བ་བྱ་ལ་ཏྲོགས་པ་
 སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། སྐྱ་ཕྱིའི་བྱུ་བ་ཏྲགས་ཁས་སྒྲངས་སོ། གལ་ཏེ་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་
 དང་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱུ་བ་དག་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བསྟན་དགོས་ཀྱི་
 སྐྱོལ་བ་མེད་ན། རིགས་སྟོར། དེ་ཞིག་འགལ་བ་དང་མ་དེས་པའི་གཉིན་པོར་
 གཉིས་ཀ་བརྗེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
 དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། འགལ་བ་དང་མ་དེས་པའི་གཉིན་པོར་
 རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱུ་བ་དག་དང་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་
 སྐྱུ་བ་དག་བརྗེད་རིགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་གཅིག་ལ་གཉིས་ཀ་

དངོས་སུ་བརྗོད་དགོས་པར་མ་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་སུན་འབྱེན་བཤའ་བ་ལ། སུན་འབྱེན་དང་ཐལ་འགྱུར་
དོན་གཅིག་པས་འདི་ལ་གཉིས། །ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། འབྲས་
མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཆོད་བཤའ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཆོན་ཉིད་དང་།
དབྱེ་བ་དང་། རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་དང་མ་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ཀྱི་
བྱེད་ལས་བཤའ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཐལ་འགྱུར་གྱི་མཆོན་ཉིད། ཉགས་དང་
ཁྲབ་པ་པ་རོལ་པོའི་སློང་རྒྱབ་ ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་འབབ་པའི་
ཉགས་སྟོན་པའི་དག །དེ་ཡང་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་མེད་ན་ཐལ་འགྱུར་
དུ་མི་རུང་ལ། ཡོད་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྱུབ་པས། ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁྲབ་
པ་སློང་རྒྱབ་པ་ཞེས་མ་སྟོས་པར་ཉགས་དང་ཁྲབ་པ་སློང་རྒྱབ་པ་ཞེས་
སྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྒྱལ་བ་གཉིས་ཀས་གྲུབ་པ་མི་དགོས་ཀྱི་འགོད་
པར་བྱ་བའི་ཡུལ་གྱི་གྲུབ་པས་མཆོག་པས་པ་རོལ་པོའི་སློང་རྒྱབ་པ་ཞེས་
སྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཆོད་མས་གྲུབ་པ་དང་། ཡོད་དཔྱོད་ཀྱི་གྲུབ་པ་དང་།
ལོག་ཤེས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་གསུམ་ཡོད་པས་སློང་རྒྱབ་པ་ཞེས་སྟོས་པ་ཡིན་
ནོ། །དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་མེད་ན་ཐལ་འགྱུར་དུ་མི་རུང་བས་དམ་བཅའ་
ལ་བསལ་བ་འབབ་པ་ཞེས་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །དག་མ་ཡིན་ན་ཐལ་འགྱུར་དུ་མི་
རུང་བས་ཉགས་སྟོན་པའི་དག་ཅེས་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བཀོད་ཆོད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། དེ་ལ་ཡང་དག་དང་
ལྟར་སྒྲུབ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། ཡང་དག་བདུན་ལ་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་དང་

མི་འཕེན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། བྱུང་ཉག་པ་གཉིས་ཀ་མ་
 བྱུང་པ་དང་། ཉག་པ་ཁོ་ན་མ་བྱུང་པ་དང་། བྱུང་པ་ཁོ་ན་མ་བྱུང་པ་དང་། བྱུང་
 ཉག་པ་གཉིས་ཀ་བྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱ་ཆོས་ཅན། གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཉག་པ་འི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་
 པར་ཐལ། ཉག་པ་འི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཉག་
 པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་འི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་ལ་བཞི། བྱུང་
 ཉག་པ་གཉིས་ཀ་ཚད་མས་བྱུང་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ཁས་སྦྱངས་ཀྱི་ཀྱང་བྱུང་
 པ་དང་། ཉག་པ་ཚད་མས་བྱུང་ཅིང་བྱུང་པ་ཁས་སྦྱངས་ཀྱིས་བྱུང་པ་དང་།
 བྱུང་པ་ཚད་མས་བྱུང་ཅིང་ཉག་པ་ཁས་སྦྱངས་ཀྱིས་བྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི།
 སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་ཉག་པར་ཐལ། བྱས་པ་འི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ཡང་
 སྐྱར་སྐྱ་ཉག་པར་ཁས་སྦྱངས་ན་བྱུང་ཉག་པ་ཚད་མས་བྱུང་ཅིང་། དམ་བཅའ་
 ལ་ཁས་སྦྱངས་ཀྱིས་བསལ་བ་འབབ་པ་འི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་། སྐྱ་ཉག་
 པར་ཁས་མ་སྦྱངས་ན་བྱུང་ཉག་པ་ཚད་མས་བྱུང་ཀྱང་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་
 བ་མེད་པ་འི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྐྱར་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་མིག་
 གིས་གཟུང་བྱ་དང་མིག་གིས་གཟུང་བྱ་ལ་ཉག་པ་འི་བྱུང་པ་ཁས་ལེན་པ་འི་
 གང་ཟག་གི་དོར། སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཉག་པར་ཐལ། མིག་གིས་གཟུང་བྱ་ཡིན་པ་འི་
 ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྐྱ་མི་ཉག་པར་ཚད་མས་བྱུང་ན་བྱུང་ཉག་པ་ཁས་
 སྦྱངས་ཀྱིས་བྱུང་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་འབབ་པ་འི་ཐལ་
 འགྱུར་ཡང་དག་དང་། སྐྱ་མི་ཉག་པར་ཁས་སྦྱངས་ན་བྱུང་ཉག་པ་ཁས་སྦྱངས་

ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་ཁས་སྦྲངས་ཀྱིས་བསལ་བ་འབབ་པའི་ཐལ་
འགྱུར་ཡང་དག་དང་། སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ཀྱང་མ་གྲུབ། ཁས་སྦྲངས་
པའང་མིན་ན། བྱུང་རྟགས་ཁས་སྦྲངས་ཀྱིས་གྲུབ་ཀྱང་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་
བ་གཏན་ནས་མེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྲུང་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་
ནི། བྱས་ན་རྟག་པས་བྱུང་བ་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་གི་དོར། སྐྱ་ཆོས་ཅན།
རྟག་པར་ཐལ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་
གྲུབ་ན་རྟགས་ཆད་མ་དང་བྱུང་བ་ཁས་སྦྲངས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་དམ་བཅའ་ལ་
ཆད་མས་བསལ་བ་འབབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
ཁས་སྦྲངས་ན་རྟགས་ཆད་མ་དང་བྱུང་བ་ཁས་སྦྲངས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་དམ་
བཅའ་ལ་ཁས་སྦྲངས་ཀྱིས་བསལ་བ་འབབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་།
སྐྱ་མི་རྟག་ཆད་མས་ཀྱང་མ་གྲུབ་ཁས་སྦྲངས་པའང་མིན་ན། རྟགས་ཆད་མ་
དང་བྱུང་བ་ཁས་སྦྲངས་ཀྱིས་གྲུབ་ཀྱང་དམ་བཅའ་བསལ་བ་མེད་པའི་ཐལ་
འགྱུར་ལྟར་སྒྲུང་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། སྐྱ་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པའི་
གང་ཟག་གི་དོར། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་
བུ་སྟེ། སྐྱ་བྱས་པར་ཆད་མས་གྲུབ་ན་བྱུང་བ་ཆད་མ་དང་། རྟགས་ཁས་སྦྲངས་
ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མས་བསལ་བ་འབབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་
དག་དང་། སྐྱ་བྱས་པར་ཁས་སྦྲངས་ན་བྱུང་བ་ཆད་མ་དང་རྟགས་ཁས་སྦྲངས་
ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་ཁས་སྦྲངས་ཀྱིས་བསལ་བ་འབབ་པའི་ཐལ་
འགྱུར་ཡང་དག་དང་། སྐྱ་བྱས་པར་ཆད་མས་ཀྱང་མ་གྲུབ་ཁས་སྦྲངས་པའང་

མིན་ན། བྱེད་པ་ཚད་མ་དང་རྟགས་ཁས་སྒྲུངས་ཀྱིས་གྱུ་ཀྱང་དམ་བཅའ་
ལ་བསལ་བ་མེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྲུང་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་
ཐལ་འགྱུར་དུ་བཀོད་ཚེད་ལ་དབྱེ་ན་བཅུ་བཞི་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དེ་ལ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྒྲུང་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ནི། བྱེད་
རྟགས་གཉིས་ཀ་མ་གྱུ་པ་དང་། རྟགས་ཁོ་ན་མ་གྱུ་པ་དང་། བྱེད་པ་ཁོ་
ན་མ་གྱུ་པ་དང་། བྱེད་རྟགས་གཉིས་ཀ་ཚད་མས་གྱུ་ལ། དམ་བཅའ་ལ་
བསལ་བ་མེད་པ་དང་། བྱེད་རྟགས་གཉིས་ཀ་ཁས་སྒྲུངས་ཀྱིས་གྱུ་ལ་དམ་
བཅའ་ལ་བསལ་བ་མེད་པ་དང་། རྟགས་ཚད་མ་དང་བྱེད་པ་ཁས་སྒྲུངས་ཀྱིས་
གྱུ་ལ་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་མེད་པ་དང་། བྱེད་པ་ཚད་མ་དང་རྟགས་
ཁས་སྒྲུངས་ཀྱིས་གྱུ་ལ་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་མེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ནི་
ལྟར་སྒྲུང་དང་། དེ་ལས་གཞན་ལ་བདུན་ནི་ཡང་དག་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ཡང་དག་བདུན་ལ་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་དང་མི་འཕེན་པ་
གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ནི། རྟགས་པ་རོལ་པོས་ཁས་སྒྲུངས་བྱེད་པ་ཚད་མས་
གྱུ་ལ། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་འབབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ནི་རང་རྒྱུད་
འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པ་བྱུག་ནི་རང་རྒྱུད་
མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ནོ། དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་
ཡང་དག་ཡིན་ན། རྟགས་པ་རོལ་པོས་ཁས་སྒྲུངས་པ་དགོས་ཀྱི་ཚད་མས་
མ་གྱུ་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། རྟགས་ཚད་མས་གྱུ་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་བཅའ་

ལ་ཆད་མས་བསལ་བ་འབབ་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཁྱབ་པ་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ཞིག་
དགོས་ཏེ། ཁྱབ་པ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྱབ་མི་འགྲུབ་པའི་
ཕྱིར། དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་
ཡིན་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེས་ན་རང་རྒྱུད་
འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གང་
ཞིག་དོན་རྒྱུག་ན་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བ། དབྱེ་ན། ཕྱོག་པ་རང་རིགས་འཕེན་
པ་དང་། ཕྱོག་པ་གཞན་རིགས་འཕེན་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་
གཉིས། ཕྱོག་པ་རང་རིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད།
ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གང་ཞིག་ ཕྱོག་པ་རང་རྒྱུད་རང་དང་རིགས་གཅིག་པ་
འཕེན་པ། དབྱེ་ན་བཞི། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་
ཐལ་འགྱུར་གྱིས་དེའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་ནི། མི་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་
ནོན་པའི་གཞིར། གང་རེག་སྟོབས་ཆེན་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་
གི་དོར། གཞི་དེར་ཆོས་ཅན། མི་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ནོན་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། གང་རེག་སྟོབས་ཆེན་པས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་
བུའོ། ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་དེའི་
རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་ནི། ཅན་དན་གྱི་མི་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་
གཞིར། བ་མོའི་རེག་པ་སྟོབས་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་དོར་གཞི་
དེར་ཆོས་ཅན། ཅན་དན་གྱི་མི་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ནོན་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། བ་མོའི་རེག་པ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་

པ་ལྟ་བུའོ། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་དེའི་
 རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་ནི། དུ་བ་དག་འཕྱུར་བས་ཁྲབ་པར་ནོན་པའི་གཞིར། གྲང་
 འབྲས་སྐུ་ཡོང་བྱེད་སྟོབས་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ངོར། གཞི་དེར་
 ཆོས་ཅན། དུ་བ་དག་འཕྱུར་བས་ཁྲབ་པར་ནོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གྲང་
 འབྲས་སྐུ་ཡོང་བྱེད་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྲབ་པར་ནོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་
 བུའོ། །ཁྲབ་བྱ་འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་དེའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་
 ནི། བྱམ་པ་འཇིག་པ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་སྟོས་པར་ཁས་ལེན་
 པའི་ངོར། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་འཇིག་ངེས་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། འཇིག་པ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་སྟོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། རྟོག་པ་གཞན་རིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་
 དག་གི་མཆོན་ཉིད། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གང་ཞིག་ རྟོག་པ་རང་རྒྱུད་རང་
 དང་རིགས་མི་མཐུན་འཕེན་པ། དབྱེ་ན་བཅུ་དྲུག་ལས། ཆ་རེག་གིས་ཁྲབ་
 པར་ནོན་པའི་གཞིར། གྲང་འབྲས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། རང་བཞིན་
 དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་
 རང་བཞིན་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་ཡིན་ནོ། གཞི་དེར་བ་རེག་ཡོད་
 པར་ཁས་ལེན་པའི་ངོར། ཆ་རེག་མེད་པར་ཐལ། བ་རེག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 པ་ལྟ་བུ། རང་གཞན་དང་འགལ་བའི་ཁྲབ་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་
 ཁྲབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་ཡིན་
 ནོ། །ཅན་དན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྲབ་པར་ནོན་པའི་གཞིར། གྲང་འབྲས་

ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ངོར། དེས་ཁྱབ་པར་ནོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གྲང་
འབྲས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་
དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པའི་རང་
རྒྱུད་འཕེན་པ་ཡིན་ནོ། །གཞིར་དེར་གྲང་རེག་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ངོར།
དེས་ཁྱབ་པར་ནོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གྲང་རེག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་
བུ་ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རང་
བཞིན་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་ཡིན་ནོ། །དུ་
བ་དྲག་འབྱུར་བས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་གཞིར། གྲང་རེག་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་
པའི་ངོར། དེས་ཁྱབ་པར་ནོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གྲང་རེག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་
རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་ཡིན་
ནོ། །གཞི་དེར་བ་རེག་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ངོར། དེས་ཁྱབ་པར་ནོན་པ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། བ་རེག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་
ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་
དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་ཡིན་ནོ། མེ་མེད་མཆན་མོའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་
བ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ངོར། མེ་ཡོད་པར་ཐལ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
ལྟ་བུ། འབྲས་བུའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་
པ་ཡིན་ནོ། །ཤིང་གིས་དག་པའི་བྲག་རྫོང་ན་ལ་པ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་
ངོར། ཤིང་ཡོད་པར་ཐལ། ལ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་གྱི་

ཐལ་འགྱུར་གྱིས་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
དག་ལས་ལྷག་པ་བརྒྱུད་དང་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་རང་
རྒྱུད་འཕེན་པ་དང་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་ལས་
ནི། དང་པོས་དངོས་སུ་གཞན་སྤྱོད་གས་ཚར་གཅོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་པ་རོལ་
པོས་ཁས་སྐྱེས་བྱེད་པ་ཚད་མས་བྱུག། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་
འབབ་པའི་གནམ་ལྷགས་འབར་བའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྒྱུད་ནས་
གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་དག་པའི་རྟོགས་པ་སྐྱེད་
པའི་གནམ་ལྷགས་འབར་བའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མས་གཞན་
སྤྱོད་གས་ཚར་གཅོད་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་གསུམ་ཚང་བའི་གནམ་ལྷགས་འབར་
བའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཚོད་བཤད་པ་ལ། ལྷག་ཚོད་ནི་སུན་
འབྱེན་ལྷར་སྒྲུང་ཡིན་ལ། དེའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་གཞན་ནས་བཤད་མོད།
འདིར་གཞུང་གི་དོན་གོ་བ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་རྟག་ཚོད་
བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལ་གསུམ། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། མཆོན་
བྱའི་སྐྱབ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་རུས་ཀྱི་སྤྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་
པ་ལ། བྱེད་པར་ལ་རྟགས་ནས་སུན་འབྱེན་པའི་སུན་འབྱེན་ལྷར་སྒྲུང་། གཉིས་
པ་ལ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་ལས། འབྲས་ཉིད་གཞན་གྱི་ཆ་ཡིས་ནི། ། བསྐྱབ་བྱ་
མ་གྲུབ་པར་སྟོན་གང་། །དེ་ནི་འབྲས་མཚུངས་སྐྱབ་པ་པོའི། །བསམ་པ་ལས་
དེ་གསུམ་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་གསུམ་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་དཔེར་

ན། སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆེ་ན། ལུམ་པའི་བྱས་
པ་རྟགས་སུ་འགོད་ན། དེ་སྐྱའི་སྟངས་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་མ་གྲུབ་
པས། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་
སུན་འབྲེན་པ་ནི་མ་གྲུབ་པའི་སུན་འབྲེན་ལྟར་སྟངས་ཤོ་། །སྐྱའི་བྱས་པ་རྟགས་
སུ་འགོད་ན་དེ་ལུམ་པའི་མི་རྟག་པ་ལ་གྲུབ་པར་འགལ་བས་བྱས་པ་སྐྱ་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་སུན་འབྲེན་པ་ནི་འགལ་
བའི་སུན་འབྲེན་ལྟར་སྟངས་ཤོ་། སྐྱའི་བྱས་པ་ལུམ་པའི་མི་རྟག་པ་ལ་མེད་པར་
མ་བཟང་རྟག་པ་ལ་ཡང་མེད་པས་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་སུན་འབྲེན་པ་ནི་མ་ངེས་པའི་
སུན་འབྲེན་ལྟར་སྟངས་ཤོ་། གསུམ་པ་ནི་འབྲས་བུ་དང་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཆོད་
ཡིན་པས་ན་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཆོད་དམ། འབྲས་བུ་མཚུངས་པའི་ལྷག་
ཆོད་ཡིན་པས་ན་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཆོད་ཅེས་བྱའོ། ། དང་པོའི་དབང་
དུ་བྱས་ན་རྟེན་མིག་པས། རིགས་པ་ཅན་པའི་ངོར། དུང་སྐྱ་ཆོས་ཅན། འབྲས་
བུ་ཡིན་ཏེ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ལ། རིགས་པ་ཅན་པ་
ན་རེ། སྒར་ཡོད་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བ་རྟགས་སུ་འགོད་དམ། སྒར་མེད་རྩོལ་
བ་ལས་བྱུང་བ་རྟགས་སུ་འགོད། དང་པོ་ལྟར་ན། བྱབ་པ་མ་ངེས་ལ། གཉིས་
པ་ལྟར་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་སུན་འབྲེན་པ་ལ། རྟེན་མིག་པ་ན་རེ།
འབྲས་བུ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བྱས་ནས་རྩོལ་བྱུང་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ།
རྩོལ་བྱུང་གི་བྱུང་པར་ལ་བརྟགས་ནས་སུན་འབྲེན་པ་དེ། སུན་འབྲེན་པ་པོ་

ཁྱེད་རང་གི་སྐྱུ་བ་བྱེད་ཡང་དག་གང་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་མཚུངས་
པས་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཚོད་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་ལ། དེ་ནི་རྒྱུ་མིག་གི་
པས་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཚོད་ཡིན་པར་འདོད་པར་མ་ཟད་སྒྲོ་བ་དཔོན་
ཕྱོགས་སྤང་ཡང་དེ་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཚོད་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། སྐྱེ་
བ་ཤད་གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། བསྐྱུ་བ་བྱ་སྐྱུ་བ་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཏྱགས་སུ་
བཀོད་པ་ལ་བྱུང་པར་ལ་བཏྱགས་ནས་སུན་འབྱེན་པའི་འབྲས་བྱ་ཉིས་པ་དེ།
སུན་འབྱེན་པ་པོ་ཁྱེད་རང་གིས་སྐྱུ་བ་བྱེད་ཡང་དག་གང་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་
ལ་ཡང་མཚུངས་པས་འབྲས་བྱ་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཚོད་ཅེས་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ཚོ་ལ་སྐྱེ་ཚོ་ལ་དཔང་པོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས།
དངོས་དང་། ཚོད་པ་བྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་གོ། དང་པོ་ནི། སྐྱེ་ཚོ་ལ་གྱི་མཆོན་
ཉིད། སྐྱུ་བ་བྱེད་འགོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཡང་དག་
དང་། ལྷར་སྤང་གཉིས། སྐྱེ་ཚོ་ལ་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། སྐྱེ་ཚོ་ལ་གང་ཞིག་
རང་གིས་སྐྱུ་བ་བྱེད་འགོད་པར་ཁས་སྤངས་པའི་དོན་དེ་གཞན་གྱིས་སུན་
འབྱེན་མ་རྒྱས་པ། སྐྱེ་ཚོ་ལ་ལྷར་སྤང་གི་མཆོན་ཉིད། སྐྱེ་ཚོ་ལ་གང་ཞིག་རང་
གིས་སྐྱུ་བ་བྱེད་འགོད་པར་ཁས་སྤངས་པའི་དོན་དེ་གཞན་གྱིས་སུན་འབྱེན་
རྒྱས་པ། སྐྱེ་ཚོ་ལ་གྱི་མཆོན་ཉིད། སུན་འབྱེན་བཟོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་
ཟག་ དབྱེ་ན། ཡང་དག་དང་། ལྷར་སྤང་གཉིས་སོ། །དཔང་པོའི་མཆོན་ཉིད།
ཚོ་ལ་སྐྱེ་ཚོ་ལ་རྒྱལ་པམ་ཤན་འབྱེད་པའི་གྲར་ཏྱགས་པའི་གང་ཟག་ དེ་ལ་དབྱེ་
ན། ཤན་འབྱེན་པའི་དཔང་པོ། ཐེས་སུ་བཟོད་པའི་དཔང་པོ། ཚར་གཅོད་པའི་

དཔང་པོ་ལོ། དང་པོ་ནི། སྐྱུ་འགྲུ་བོར་གནས་པའི་སྐྱུ་འགྲུ་ལེགས་ཉེས་སོ་
སོར་འབྱེད་པའི་གང་ཟག་ལ་ཟེར། གཉིས་པ་ནི། སྐྱུ་འགྲུ་བོར་གནས་པའི་སྐྱུ་
འགྲུ་ལེགས་ཉེས་ཤུ་མི་འབྱེད་པར་དེ་དག་མ་འཁྲུགས་པར་སོ་སོར་བརྗོད་
པ་ལ་ཟེར། གསུམ་པ་ནི་དེ་དག་གི་ནང་ནས་ལེགས་པ་ལ་གཟེངས་བསྟོད་པ་
དང་ཉེས་པ་ལ་སྦྱད་པའི་གོ་ནས་བྱུང་མཐའ་འདོར་དུ་འཇུག་ཅིང་། ཞེན་པས་
མི་འདོར་ན་ཡུལ་ནས་སྦྱོད་པ་ལ་སོགས་པས་ཆར་གཅོད་པའི་གང་ཟག་ལ་
ཟེར་རོ།

གཉིས་པ་ཚོད་པ་བྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་ལྟ། ཚོད་པའི་གང་ཟག་དང་།
གང་དུ་ཚོད་པའི་དུས་དང་། གང་ལ་ཚོད་པའི་གནས་དང་། ཇི་ལྟར་ཚོད་པའི་
ཚུལ་དང་། ཚོད་པ་བྱས་པའི་འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ལ། རོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ་
དང་། ཆར་གཅོད་ཀྱི་གནས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚོད་པའི་དུས་ཀྱི་གང་
ཟག་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། དམ་བཅའ་སྦྱོང་བར་ཁས་ལེན་པའི་སྐྱུ་འགྲུ་དང་།
དམ་བཅའ་སྦྱོང་བར་ཁས་ལེན་པའི་སྐྱུ་འགྲུ་དང་། ཚོད་པའི་ཤུ་
འབྱེད་པར་ཁས་ལེན་པའི་དཔང་པོ་གསུམ་ཡོད་པའི་སྐྱུ་འགྲུ་དང་། གཉིས་པ་ཆར་
གཅོད་ཀྱི་གནས་ལ་གསུམ་ལས། སྐྱུ་འགྲུ་ཆར་གཅོད་པའི་གནས་ནི། བྱུང་
བསལ་ཞུགས་པ་དམ་འཆའ་བ་དང་། གཞན་གྱིས་དྲིས་ཀྱང་ལམ་མི་འདེབས་
པ་དང་། དམ་བཅའ་བར་མི་འོས་པ་སྐྱུ་འགྲུ་དང་། སྐྱུ་འགྲུ་སྐྱུ་འགྲུ་བཟུང་བ་བསྐྱུ་
བྱུང་བྱེད་པ་དང་། ཁས་སྦྱངས་པའི་དོན་རྟགས་མི་འགོད་པ་དང་། མ་བྱུང་བ་
དང་མ་ངེས་པ་དང་བསལ་བརྗོད་པ་དང་། ཞེས་འདོད་མེད་པའི་སྐྱུ་འགྲུ་དང་།

འགོད་པའོ། །སྤྱི་ཚོལ་ཚར་གཅད་པའི་གནས་ལ་དང་པོར་འདྲི་བའི་ཆེ་ཚར་གཅད་པའི་གནས་གསུམ་སྟེ། འདྲི་བར་ཁས་སྒྲངས་ནས་བཏང་སྟོམས་ལ་འཛོགས་པ་དང་། གྲུབ་བསལ་ཞུགས་པ་འདྲི་བ་དང་། སྐབས་སུ་མ་བབ་པ་འདྲི་བའོ། །སྐྱོན་བརྗོད་པའི་ཆེ་ན་ཚར་གཅད་པའི་གནས་གསུམ་སྟེ། རོན་སྐྱོན་དང་སྐྱོན་དང་སྐྱོན་བརྗོད་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་མི་བརྗོད་པ་དང་། སྐྱོན་མིན་པ་སྐྱོན་དུ་བརྗོད་པ་དང་། སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་པའོ། དཔང་པོ་ཚར་གཅད་པའི་གནས་གསུམ་སྟེ། ཚྱོད་པའི་མཐུག་ཏུ་བདེན་རྒྱུ་ཤིན་མེད་འབྱེད་པ་དང་། རྒྱལ་པམ་སྤྱོད་ཅི་ལོག་ཏུ་ཤིན་འབྱེད་པ་དང་། ཚྱོད་པ་མཐར་མ་སྤྱོད་པར་ཤིན་འབྱེད་པའོ། གཉིས་པ་གང་དུ་ཚྱོད་པའི་དུས་ནི། རང་གཞན་སྟོ་ལེགས་པར་མ་སྒྲངས་པ་དང་། དཔང་པོ་མཁས་པའི་སྐྱེ་བོས་དབེན་པ་དང་། བ་རོལ་པོ་ཆོས་མིན་སྒྲང་བས་ཡིད་དཀྱགས་པའི་ཆེ་ན་བཅད་དུ་མི་རུང་ལ། དེ་ལས་སྟོག་པ་ནི་ཚྱོད་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། གསུམ་པ་གང་ལ་ཚྱོད་པའི་གནས་ནི། སྤྱིང་བས་རྟགས་པར་བྱ་བའི་མངོན་གྱུར་དང་། རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟགས་པར་བྱ་བའི་སྟོག་གྱུར་དང་། ཡིད་ཆེས་པའི་ལྷང་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟེན་པར་བྱ་བའི་ཤིན་ཏུ་སྟོག་གྱུར་ནི་བཅད་པར་བྱ་བའི་གནས་སམ་ཡུལ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཚྱོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཡང་གསུམ་སྟེ། ཡོད་པ་ལ་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྐྱུར་འདེབས་དང་། མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྐྱོ་འདོགས་དང་། ཡོད་མེད་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཛིན་པའི་དབུ་མའོ། །སྟོག་གྱུར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ། སྐྱབ་བྱེད་དང་སུན་འབྱེན་དགོས་ལ། སྐྱབ་བྱེད་ལ་

བསྐྱབ་བྱ་གོ་བར་བྱེད་པའི་གཏན་ཆིགས་དང་། དེ་གཞན་ལ་འདོམས་པར་
བྱེད་པའི་སྐྱབ་ངག་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྫོག་འགྱུར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་
ཆོས་ཅན་གསུམ་ཡོད་དེ། བསྐྱབ་བྱ་བྱབ་བསལ་མེད་པའི་ཚུད་གཞི་དང་།
བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཆད་མས་བྱབ་པའི་མཐུན་དཔེ་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཆད་
མས་བསལ་བའི་མི་མཐུན་དཔེའོ། །ཚུད་གཞིའི་སྟེང་དུ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
གོ་བར་བྱེད་པ་ལ་ཚུད་གཞི་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་མཐུན་ཕྱོགས་
ལ་ཡོད་པའི་རྗེས་འགྲོ་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པའི་ལྷོག་བྲབ་སྟེ་ཚུལ་
གསུམ་ཆང་བའི་རྟགས་ནི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་གཏན་ཆིགས་
དེ་ལ་ཡང་ངོ་བོ་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་རྒྱ་སྐྱབ་པའི་འབྲས་བུའི་
རྟགས་དང་དགག་པ་སྐྱབ་པའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་དུ་ཡོད་ཅིང་།
དེ་ལས་གཞན་པའི་རྟགས་ནི་རྟགས་ལྟར་སྒྲུང་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་
ཕྱོགས་ཆོས་མེད་པ་མ་བྱབ་པའི་རྟགས་དང་། རྗེས་བྲབ་མེད་པ་འགལ་བའི་
རྟགས་དང་། ལྷོག་བྲབ་མེད་པ་མ་ངེས་པའི་རྟགས་གསུམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་
འོ། །སྐྱབ་ངག་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་བརྗོད་པ་དང་དཔེའི་སྟེང་དུ་སྦྱི་བྲབ་བརྗོད་
པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྗེས་འགྲོ་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་ཆོས་
མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་དང་ལྷོག་བྲབ་དངོས་སུ་བརྗོད་
པ་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་གཉིས་ཡོད་ལ། དེ་ལས་གཞན་དུ་ལྷག་
ཆད་ཅན་གྱི་ངག་ནི་སྐྱབ་ངག་ལྟར་སྒྲུང་ཡིན་འོ། །སྐྱམ་འབྱེན་ལ་ཡང་ཡང་
དག་དང་ལྟར་སྒྲུང་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཞན་གྱི་སྒོ་ངོར་རྟགས་བརྗོད་པ་དང་

རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གང་རུང་བཟོད་ཅིང་འདོད་པའི་དོན་ལ་བསལ་བ་འབབ་
པའི་ངག་ཡིན་ཞིང་། འདོད་པའི་དོན་ལ་བསལ་བ་འབབ་པ་ལ་ཡང་། ཚད་
མས་བསལ་བ་དང་། ལུང་གིས་བསལ་བ་དང་། རང་ཆོག་གིས་བསལ་བ་
འབབ་པ་དང་གསུམ། ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།།

སུན་འབྲེན་ལྟར་སྒྲུང་ལ་གསུམ་སྟེ། ཏྲགས་མེད་པ་མཆོན་ཆ་ཁྲི་
སྟོགས་ དང་། རྒྱབ་པ་མེད་དཔའ་བོ་ལག་རྩམ་དང་། བསལ་བ་མེད་པ་མ་བྱ་
དུག་འཛོམས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་རོ། །བཞི་པ་རི་ལྟར་རྩོད་པའི་ཚུལ་ལ། དངོས་
དང་། དེའི་ཡན་ལག་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། རྩོད་པའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་
བྱ་བ་དང་། བརྟམ་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཆོག་གི་ལམ་སྦྱོང་བར་བྱེད་པ་དང་།
ངེས་བྱུང་པའི་སྐབས་དོན་སེམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཡན་ལག་ལ་
བཞི། རི་བ་དང་ལན་འདེབས་ཚུལ། རྩོད་པ་ལ་མཁས་པའི་རྒྱ་དང་མཛེས་
པའི་རྒྱན། རྩོད་པའི་བསམ་པ། རྩོད་པའི་དཔེའོ། དང་པོ་ལ་གཉིས། རི་བའི་
ཚུལ་དང་། ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་ནི། རྩོད་པའི་ཆེ་རི་བའི་རིགས་
གསུམ་ཡོད་དེ། རྒྱད་པར་གྱི་གཞི་འདི་བ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་འབྱུང་པར་གྱི་
ཆོས་འདི་བ་དང་། དེའི་སྐབས་བྱེད་འདི་བའོ། གཉིས་པ་ལན་འདེབས་ཚུལ་ལ་
གསུམ་སྟེ། མགོ་གཅིག་པ་དང་། རྣམ་པ་སྟེ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་
པར་བྱ་བའོ། གཉིས་པ་ནི། སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཆེ་བ་དང་། སྐྱ་ཚད་ལ་སྟོ་
སྦྱངས་པ་དང་། རང་དང་གཞན་གྱི་གཞུང་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་པ་ནི་རྩོད་
པ་ལ་མཁས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། བཞིན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་འཇུག་པ་དང་། དོན་

དང་ལྷན་ཞིང་གསལ་ལ་འཇམ་པའི་དག་དང་ལྷན་པ་དང་། སྐྱིད་ལྷག་པ་དང་
ང་རྒྱལ་མེད་པ་རྣམས་ནི་ཚྱོད་པ་མངེས་པའི་རྒྱན་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ཚྱོད་
པའི་བསམ་པ་ནི། བ་རོལ་པོ་དམའ་བར་འདོད་པའི་ཞེ་སྤང་དང་། རང་ཉིད་
མཐོ་བར་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། རིགས་ལམ་འདོར་བར་འདོད་པའི་
གཡོ་སྒྱུ་རྣམས་ནི་ཚྱོད་པའི་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ལ། རང་གིས་རྟོགས་པར་
འདོད་པའི་གྲུས་པ་དང་། གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་བསལ་བར་འདོད་པའི་སྦྱིང་རྩེ་
དང་། བ་རོལ་པོ་ལ་ཟབ་མོའི་ཆོས་བསྟན་པར་འདོད་པའི་བྱམས་པ་རྣམས་ནི་
ཚྱོད་པའི་བསམ་པ་ལྷུ་ལྷ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ཚྱོད་པའི་དཔེ་ནི། རྟའ་
པའི་ཆིག་དབྱ་བོས་ཉེ་བར་གཏུགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། བཞིན་འགྱུར་བའི་མདོག་
མཆོན་ཆ་ཁ་ཕྱེ་བ་ལྟ་བུ་དང་། ང་རོ་མི་སྟན་པ་ལ་ཟས་ཐེབས་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཚྱོད་
པ་དན་པའི་དཔེ་ཡིན་ལ། རང་དང་གཞན་གྱི་གཉི་ལྷག་གཅོད་པ་འཁོར་ལོ་ལྟ་
བུ་དང་། སྟན་འབྲིན་པའི་རྒྱུད་གིས་མི་གཡོ་བ་ལྟན་པོ་ལྟ་བུ་དང་། ཆིག་དང་
དོན་ལ་མ་ཚོངས་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྤྲས་ལྟ་བུ་ནི་རྣམ་པར་དག་པའི་
ཚྱོད་པའི་དཔེ་ཡིན་ནོ། །ལྷ་པ་ཚྱོད་པའི་འབྲས་བུ་ནི། རང་ཉིད་ཉོན་མོངས་
པས་ཡིད་དགྲགས་པ་དང་། སྐྱེ་བོ་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོས་སྦོད་པར་བྱེད་པ་དང་།
ཆེ་རབས་གཞན་དུ་རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བ་ནི་མ་དག་
པའི་ཚྱོད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། རྟོགས་པ་འཕེལ་བས་རང་རྒྱུད་ཆིམ་པ་
དང་། སྟན་པའི་གྲགས་པས་སྤྱོགས་ཀྱན་དུ་བྱུང་བ་དང་། བསྟན་པ་བསྐྱངས་
པས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ནི། རྣམ་པར་དག་པའི་ཚྱོད་པའི་

འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ན་ངེ་སྐད་བཤད་པའི་ཚུད་པའི་སྐྱོན་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་
པར་བྱས་ཏེ། ཚུད་པའི་སྐྱོན་རྣམས་སྤངས་ནས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་
གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་དགག་སྐྱབ་བྱས་ནས་སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་འཛིན་
པར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། ཀུན་སྒྲིང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ལྡན་པས་དགག་སྐྱབ་བྱེད་
པ་ནི་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་རྒྱ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས། བདག་ལེགས་
སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གནས་འདི་དག་ལ་གཟབ་པར་བྱའོ། །

བསྐྱབ་བྱ་དངོས་དང་། ཚད་མ་བསལ་བ་དང་། དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་ལ་གཞོད་ཚུལ་བཅས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དོན་གྱི་གོ་བྱ་
བསྐྱབ་བྱ་བཤད་པ་དང་། དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་གཏན་ཆིགས་གྱི་རབ་དབྱེ་
བཤད་པའོ། དང་པོ་གཉིས། རང་ལུགས་བཞག་པ། རིགས་པ་ཅན་པའི་བསྐྱབ་
བྱ་དགག་པའོ། དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། ཚད་མས་བསལ་བ་བཤད་
པ་དང་། དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་ལ་གཞོད་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་ལ་གསུམ། མཆོན་
ཉིད་དང་། དབྱེ་བ། མཆོན་བྱའི་སྐྱ་དོན་ནོ། དང་པོ་ནི། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་
གྱི་ཆོགས་དོན་གང་ཞིག ཏྲགས་ལས་དཔག་པར་བྱ་བ། གཉིས་པ་ལ་གཉིས།
རང་དོན་བསྐྱབ་བྱ་དང་། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱའོ།

དང་པོའི་མཆོན་ཉིད། གང་ཞིག །རང་དོན་གྱི་ཏྲགས་ལས་དཔག་པར་བྱ་

བཞུགས་པ་ལ་གཉིས། གུན་ལས་བརྟུས་ལས་བཤད་པའི་ཚུལ་དང་། རིགས་
སྒོ་ནས་བཤད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མ་མདོར། རོ་བོ་ཁོ་ན་བསྟན་
བྱ་བ། རང་ཉིད་འདོད་དང་མ་བསལ་བ། ཞེས་རོ་བོའི་དོན་སོགས་ཆོས་ལྔ་
ཚད་བ་དེ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་དུ་བསྟན་ལ། འདི་ལ་རིགས་མི་
མཐུན་སེལ་བ་དང་། ལོག་ཉོག་སེལ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཆོག་གང་གིས་
གང་སེལ་ཞེ་ན། རོ་བོ་དང་འདོད་པ་དང་མ་བསལ་བའི་ཆོག་གསུམ་གྱིས་
རིགས་མི་མཐུན་སེལ་ལ། ཁོ་ན་དང་རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆོག་གིས་ལོག་ཉོག་
སེལ་ལོ། སེལ་ཚུལ་ནི། རོ་བོ་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་
ན། བྱབ་ཟེན་བསལ་ནས་མ་བྱབ་པ་ཞིག་དགོས་སོ་ཞེས་བསྟན། རྒྱལ་ཕྱི་
རྒྱལ་གང་གིས་མ་བྱབ་ཅེ་ན། སྤྱིར་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན་རང་གང་ལ་བསྐྱབ་བྱར་
སོང་བ་དེས་མ་བྱབ་པ་ཞིག་དགོས་ལ། བྱད་པར་དུ་གཞན་དོན་སྐྱབ་བྱ་ཡིན་
ན་ཕྱི་རྒྱལ་གྱིས་མ་བྱབ་པ་ཞིག་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཡིད་དཔྱོད་ཅུམ་གྱིས་
བྱབ་ཀྱང་ཚད་མས་མ་བྱབ་པ་དགོས་སོ། འདོད་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་
རྒྱལ་བས་དཔག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་
པར་བསྟན། མ་བསལ་བ་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་ཚད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་
པ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་ནོ། །ཁ་ཅིག་གཞན་དོན་བསྐྱབ་
བྱ་ཡིན་ན་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཚད་མས་མ་བསལ་བ་དགོས་ཀྱི་སྤྱི་རྒྱལ་གྱི་ཚད་མས་
མ་བསལ་བ་མི་དགོས་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། སྤྱི་རྒྱལ་གྱི་ཚད་མས་
བསལ་བ་ཞུགས་ན་སྤྱི་རྒྱལ་དེ་བསྐྱབ་པའི་སྤྱིར་དུ་གཏན་ཆོག་འགོད་པ་ལ་

མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བ་ལ་གསུམ་པོ་དེ་དགོས་པའི་
རྒྱ་མཆོན་ཅི་ཞེ་ན། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་རིགས་མི་མཐུན་ལ་སྤྲོ་ཞོལ་ལ་
ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན། ཕྱི་ཞོལ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན། ཞོལ་ཕྱི་
ཞོལ་གཉིས་ཀ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་གསུམ་ལས། ཞོལ་བས་དཔག་
འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པ་ནི་སྤྲོ་ཞོལ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་ཡིན་
ཏེ། ཞོལ་བས་དཔག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་ན་དེ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་སྤྲོ་
ཞོལ་གཏན་ཆིགས་འགོད་པ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་ཞོལ་གྱི་ཚད་མས་
བྱབ་པ་ནི་ཕྱི་ཞོལ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་ཞོལ་གྱི་ཚད་
མས་བྱབ་ན། ཕྱི་ཞོལ་དེ་ལས་ཤེས་འདོད་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཚད་མས་
བསལ་བ་ཞུགས་པ་ནི་ཞོལ་ཕྱི་ཞོལ་གཉིས་ཀ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་
ཡིན་ཏེ། སྤྲོ་ཞོལ་གྱི་ཚད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་ན་དེ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་སྤྲོ་
ཞོལ་གཏན་ཆིགས་འགོད་པ་ལ་མི་འཇུག་ཕྱི་ཞོལ་གྱི་ཚད་མས་བསལ་བ་
ཞུགས་ན་དེ་ལ་ཕྱི་ཞོལ་ཤེས་འདོད་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལོག་ཏྟག་ནི་ཁོ་ན་དང་རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆིག་གིས་སེལ་ལ།
སེལ་ཚུལ་ནི། ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཆིག་གིས་མ་འོངས་པ་ན་བསྐྱབ་བྱར་འབྱུར་
རུང་གི་དཔེ་ཏྟགས་མ་བྱབ་པ་ད་ལྟ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ནམ་སྟམ་
པའི་ལོག་ཏྟག་སེལ་ལོ། །དེ་འབྲེལ་ལོག་ཏྟག་རི་ལྟར་འབྱུང་ཞེ་ན། ཀུན་ལས་
བརྟུས་ལས། རང་ཉིད་འདོད་པ་བསྟན་བྱ་བ། ཞེས་རང་ཉིད་འདོད་པ་ཞེས་
པའི་ཆིག་དེ་བསྟན་བྱ་བ་དང་བྱུང་གཞི་བྱུང་ཆོས་སུ་འབྲེལ་ལ། བསྟན་བྱ་བ་

ཡང་དུས་གསུམ་ག་ལ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་
ཡང་མ་འོངས་པ་ན་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་བས། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ནམ་
སྟམ་པའི་ལོག་རྟོག་འབྱུང་ངོ་། །འོན་རང་ཉིད་དང་འདོད་པ་ཞེས་པའི་ཆིག་
གིས་མ་འོངས་པ་ན་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་རུང་གི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་
བྱ་ཡིན་པ་གཅོད་མི་རུས་ན། ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཆིག་གིས་ཀྱང་གཅོད་མི་རུས་
པར་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། བསྐྱབ་བྱར་གྲོལ་བ་རང་ཉིད་འདོད་
པ་ཞེས་པའི་ཆིག་གིས་གཞི་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་
པའི་དྲོགས་པ་མི་ཁེགས་ལ། བསྐྱབ་བྱ་ཁོ་ན་གྲོལ་བ་རང་ཉིད་འདོད་པ་ཞེས་
པའི་ཆིག་གིས་གཞི་གཅིག་དུས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་གཉིས་ཀ་
ཡིན་པའི་དྲོགས་པ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་ནང་
ནས་བསྐྱབ་བྱ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་ངེས་ན། སྐྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ངེས་རུས་པའི་
ཕྱིར། གལ་ཏེ་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཅོད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཁོ་
ན་ཞེས་པའི་ཆིག་སྟོས་ན། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དཔྱེད་པ་པ་
དང་གྲངས་ཅན་པའི་ངོར། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་དཔེར་
ན་བྱམ་པ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ན། སྒྲ་བྱས་པ་དཔྱེད་པ་པ་ལ་མ་གྲུབ།
བྱམ་པ་མི་རྟག་པ་གྲངས་ཅན་པ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ལོ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཅོད་པའི་ཕྱིར་
དུ་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཆིག་སྟོས་པ་མི་འབྲད་དེ། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་མ་འོངས་པ་ན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་བྱས་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་
 བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་
 ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཆིག་སྟོས་སོ་ཞེས་བེད་རོ། འོ་ན་དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མ་འོངས་པ་ན་
 བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་
 སྐྱ་བྱས་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཚུངས་སོ།
 འོ་ན་ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་མཆོན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆིག་
 ཟུར་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཆིག་གཉིས་ལ་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་
 སོ་སོ་བ་ཡོད་ན། ཀུན་བརྟུས་ལས། ངོ་བོ་ཁོ་ན་བསྟན་བྱ་བ། ཞེས་དེ་གཉིས་
 ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྒྱུར་ནས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཅི་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་གཉིས་
 ལ་རྣམ་བཅད་ཀྱིས་དགོས་པ་སོ་སོ་བ་མེད་ལ། ངོ་བོ་ཞེས་པའི་ཆིག་དེ་ཕྱི་
 སྐོལ་གྱིས་གྲུབ་ཟིན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་སྟོས་པ་མིན་ཏེ། དེ་
 མ་སྟོས་ཀྱང་སྐྱབ་བྱེད་གཏན་ཆིགས་འགོད་པའི་ཤུགས་ལས་ཕྱི་སྐོལ་གྱིས་
 གྲུབ་ཟིན་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འང་། སྐྱབ་
 བྱེད་བསྟན་པའི་ཤུགས་ཉིད་ལས། དོན་དེ་བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་དུ་རྟོགས། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ནི་ངོ་བོ་དང་། ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཆིག་གཉིས་ཀྱིས་
 སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཅོད་པར་
 བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ངོ་བོ་ཁོ་ན་ཞེས་དེ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་བསྟན་པ་
 དོན་མེད་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འང་རྒྱན་གྱིས། རང་གི་ངོ་བོ་སྟོས་པ་

ནི་གྲུབ་པ་ལྟོག་པའི་དོན་དུ་མིན་ཏེ། སྐྱབ་བྱེད་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ལྟོག་པའི་དོན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རང་གི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་ཞེས་ངེས་པར་བརྩུང་བ་
འབྲས་བུ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མིན་ན་གཉིས་ཀ་སོ་སོར་བསྟན་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
ངོ་བོ་ཆིག་སྤང་བདག་ཉིད་འདོད། ཅེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཅད་
ཀྱི་དགོས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཆིག་དེ་གཉིས་ལ་
རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་སོ་སོ་བ་ཡོད་ཀྱང་ལྟན་ཅིག་དུ་བསྟན་པ་ལ་འགལ་
བ་མེད་དེ། ཁོ་ན་ཞེས་པ་ཆིག་སྤང་ཡིན་པས་ཆིག་གཞན་དང་སྐྱར་ནས་མ་
བསྟན་ན་དོན་སྟོན་མི་བྱས་ལ། སྐྱར་ནས་བསྟན་ན་དོན་སྟོན་བྱས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆིག་གིས་བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་ཐམས་
ཅད་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་དྲོགས་པ་སེལ་ལ། སེལ་བར་
བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པ་དང་
ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྒྲངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་རིགས་སྟོན་ནས་བཤད་པའི་ཚུལ་ནི། ཀྱན་ལས་བརྟུས་དང་
རིགས་སྟོན་ནས་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་མཆན་ཉིད་རེ་རེ་བསྟན་ན། གཉིས་
པོ་དོན་མཐུན་ནམ་མི་མཐུན། དང་པོ་ལྟར་ན། རྫོས་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་ལ།
གཉིས་པ་ལྟར་ན། གང་རུང་ཞིག་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་མཆན་ཉིད་མ་ཡིན་
པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ ཀྱན་ལས་བརྟུས་ལས་བསྟན་པ་དེས་ལོག་ཏོག་
སེལ་ལ་རིགས་སྟོན་ནས་བཤད་པ་དེས་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བས་རྫོས་པའི་

སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེའི་བྱང་པར་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ལོག་ཏེ་ག་
 དང་རིགས་མི་མ་ཐུན་གཉིས་ཀ་སེལ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ ཀྱན་ལས་
 བརྟམ་ནས་བསྟན་པའི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་མཆོན་ཉིད་དེ་རིགས་པ་ཅན་
 ལ་ཁ་བྱང་བའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པས་རང་ལུགས་མིན་ལ། རིགས་
 སྐྱོན་ས་བཤད་པ་དེ་རང་ལུགས་ཡིན་པས་སྒྲོས་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། མི་
 འཐད་དེ། རིགས་སྐྱོན་ས་བཤད་པའི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་མཆོན་ཉིད་ལ་
 ཡང་ཀྱན་ལས་བརྟམ་ནས་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ངོ་བོའི་དོན་སོགས་ཆོས་ལྷ་
 ཆོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། རང་ལུགས་ནི། ཀྱན་ལས་བརྟམ་ནས་གཙོ་བོར་
 ལོག་ཏེ་ག་རྒྱས་པར་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆོག་རྒྱས་པར་བསྟན་ལ།
 རིགས་སྐྱོར་ཆོག་བསྐྱས་ནས་བསྟན་པས་སྒྲོས་པའི་སྐྱོན་མེད་ལ། གཉིས་
 ཀས་ཀྱང་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་མཆོན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བསྟན་
 པས་འགལ་བའི་སྐྱོན་ཡང་མེད་དོ། འོ་ན་ཀྱན་ལས་བརྟམ་ནས་གཙོ་བོར་
 ལོག་ཏེ་ག་རྒྱས་པར་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆོག་རྒྱས་པར་སྐྱོན་པའི་
 རྒྱ་མཆོན་ཅི་ཞེ་ན། ཀྱན་ལས་བརྟམ་གྱི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་མཆོན་ཉིད་
 འཆད་པའི་ཆོག་བྱུང་གྱི་རང་ཉིད་དང་འདོད་ཆོག་གཉིས་མ་འོངས་པ་འབྲིད་
 བྱེད་བསྟན་བྱ་བ་དང་བྱང་གཞི་བྱང་ཆོས་སུ་འབྲེལ་བས། མ་འོངས་པ་ན་
 བསྐྱབ་བྱུང་འགྱུར་རུང་གི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་
 ནམ་སྟམ་པའི་རྫོགས་པ་ཡོད་པས་དེ་སེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཆོག་
 སྒྲོས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། འོ་ན་བསྟན་བྱ་བ་སྒྲོས་པ་མི་རིགས་པར་

འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། རིགས་པ་ཅན་པས་ཕྱོགས་ཆིག་སྐྱབ་ངག་གི་
ཡན་ལག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། མ་གྲུབ་པ་བསྟན་པར་བྱ་བ་བསྐྱབ་བྱའི་མཆན་
ཉིད་དུ་འདོད་པས་དེ་ལ་ཕྱོགས་ཆིག་སྐྱབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྟན་པར་
བྱ་བ་མ་ཡིན་མོད། ཡིན་དུ་ཚུགས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་ལ་མཆན་ཉིད་འདི་ལྟ་བུ་དང་
ལྟན་པ་ཞིག་དགོས་སོ་ཞེས་རིགས་པ་ཅན་པ་ཁ་དང་བའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། འོ་ན་རིགས་སྒྲིན་ས་བཤད་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་མཆན་ཉིད་གང་
ཞེ་ན། ཚད་མས་མ་བསལ་ཞིང་གྲོལ་བ་ཉོགས་ལྟན་གྱིས་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་
སྐྱངས་པ་ཞེས་པ་ཡིན་ལ་འདི་ལ་ངོ་བོའི་དོན་སོགས་ཆོས་ལྡན་ཆང་བར་ལྟ་
དབང་སྒྲོས་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་སྐྱ་དོན་ནི། ཉོགས་གྱིས་བསྐྱབ་བྱར་བྱ་བས་
ན་བསྐྱབ་བྱ། ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བས་ན་རྗེས་སུ་
དཔག་བྱ། གྲོལ་བས་ཕྱོགས་སུ་བྱས་པས་ན་ཕྱོགས། གྲོལ་བས་དམ་བཅས་
པས་ན་དམ་བཅའ་ཞེས་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མངོན་སུམ་དང་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་
བསལ་བ། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གིས་བསལ་བ། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་
གིས་བསལ་བའོ། དང་པོ་ནི། ཚད་མས་བསལ་བ་ནི། ཚད་མས་གྲུབ་པའི་
དོན་གྱི་ལོག་ཕྱོགས་དངོས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་
བ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་བསལ་བ་དང་། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་
གིས་བསལ་བ། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་བསལ་བ་དང་བཞི་སྟེ། སེལ་
བྱེད་ཚད་མ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་དང་། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ལ་སོགས་

པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སེལ་བྱེད་ཚད་མ་ལ་བཞིར་དབྱེ་བ་མི་འཐད་
 དེ། རྒྱས་པར་བྱེན་མངོན་སྲུང་ལ་བཞིར་བྱེད་པས་བདུན་དུ་འགྱུར་ལ་བསྐྱུ་ན་
 མངོན་སྲུང་དང་རྗེས་དཔག་གཉིས་སྲུང་སྲུང་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་
 ཁ་ཅིག་ཚད་མ་ལ་མངོན་གྱུར་འཇལ་བ་དང་། རྫོགས་གྱུར་འཇལ་བ་གཉིས་སྲུང་
 རྒྱས་ལ། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མངོན་སྲུང་ཚད་མ་བཞག་ རྫོགས་གྱུར་
 འཇལ་བ་ལ་བྱུང་བ་ཁས་སྦྱངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འགྱུར་བ་དང་། ཚད་མས་
 བྱུང་བ་གཉིས། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་དང་།
 གཉིས་པ་ལ་བྱུང་བ་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་བ་དང་། བཟའི་དབང་གིས་བྱུང་
 བ་གཉིས་ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དང་།
 གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཤམ་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་བཞག་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ལ་ཡང་བྱུང་བ་
 ཚད་མས་བྱུང་བ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།

རང་ལུགས་ལ། མངོན་སྲུང་ལ་བཞི་ཡོད་ཀྱང་གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་
 དང་ལོག་སྟོགས་ལ་གཞོན་ཚུལ་ཡང་མཚུངས་པས་འདིར་མངོན་སྲུང་ལ་
 བཞིར་མ་བྱེ་ལ། རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་རྫོགས་གྱུར་དུ་མཚུངས་ཀྱང་། ལོག་
 སྟོགས་ལ་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་གཞོན་པ་དང་། ལུང་ཁས་སྦྱངས་པའི་སྟོབས་
 ཀྱིས་གཞོན་པ་དང་། གཤམ་པ་ཅམ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པས།
 རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ལ་སེལ་བྱེད་ཚད་མ་གསུམ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །མངོན་
 སྲུང་ཚད་མའི་བསལ་བ་ནི་མངོན་སྲུང་ཚད་མས་བྱུང་བའི་དོན་གྱི་ལོག་

ཕྱོགས་དངོས། དཔེར་ན་སྤྱི་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། ཁ་ཅིག་སྤྱི་མཉན་བྱ་
ཡིན་པས་སྤྱི་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་གཞིན་པ་ལ་སྤྱི་འཇིན་མངོན་སུམ་གྱིས་
སྤྱི་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་གཞིན་ཅེས་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱི་འཇིན་མངོན་
སུམ་གྱིས་སྤྱི་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་གཞིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་འཇིན་མངོན་
སུམ་དེ་སྤྱི་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱི་མཉན་བྱ་མ་
ཡིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤྱི་འཇིན་
མངོན་སུམ་གྱིས་སྤྱི་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་གཞིན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་མཉན་བྱ་
ཡིན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལྟར་སྤྱི་འཇིན་མངོན་སུམ་དེ་སྤྱི་མཉན་བྱ་མ་
ཡིན་པ་ལ་གཞིན་བྱེད་མཆོན་ཉིད་པ་དང་དངོས་སུ་གཞིན་བྱེད་བཏགས་པ་
བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སྤྱི་མཉན་བྱ་ཡིན་པར་ཆད་མས་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ། དང་པོ་
ལྟར་ན། སྤྱི་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པར་དམ་བཅའ་བ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་
ལྟར་ན་སྤྱི་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པའི་དོན་ལ་ཆད་མས་གཞིན་པ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ།

གཉིས་པ་ལྟར་ན་འང་། སྤྱི་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པའི་དོན་
ལ་ཆད་མས་མི་གཞིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། སྤྱི་མཉན་བྱ་ཡིན་
པར་ཆད་མས་མ་ངེས་པའི་དུས་སུ་སྤྱི་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པ་
ཡིན་པས་དམ་བཅའ་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱི་མཉན་བྱ་ཡིན་པར་
ཆད་མས་གྲུབ་པས་གཞིན་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པའི་སྤྱི་ཡང་མེད་དོ། །འོ་
ན་སྤྱི་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པའི་དུས་སུ་སྤྱི་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པར་

དམ་འཆའ་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་སྒྲོན་མེས་ཐུན་པ་མི་སེལ་བར་ཐལ།
 སེལ་བྱེད་སྒྲོན་མེ་ཡོད་པའི་དུས་སུ་བསལ་བྱ་ཐུན་པ་མེད། བསལ་བྱ་ཐུན་
 པ་ཡོད་པའི་དུས་སུ་སེལ་བྱེད་སྒྲོན་མེ་མེད་པའི་སྤྱིར། དངོས་སྟོབས་རྗེས་
 དཔག་གིས་བསལ་བ་ནི། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་
 གྱི་ལོག་ཕྱོགས་དངོས། དཔེར་ན། སྐྱ་རྟག་པ་ལྟ་བུའོ། སེལ་ཚུལ་ནི། སྐྱ་མི་
 རྟག་པས་སྐྱ་རྟག་པ་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་ལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་
 དཔག་གིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་གཞུགས་སྟོབས་ཀྱི་སྐྱ་རྟག་པ་ལ་གཞོད་པ་ཡིན་ནོ།
 གཉིས་པ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གིས་བསལ་བ་ལ་གཉིས། ལུང་གཞོད་
 བྱེད་དང་གོགས་བྱེད་གང་ཡིན་དཔྱོད་པ་དང་། བསལ་བྱ་སེལ་བའི་ཚུལ་
 ལོ། །དང་པ་ལ་གཉིས། ཐུན་མོང་གི་འདོད་པ་དང་། སོ་སོའི་འདོད་པའོ། དང་
 པོ་ནི། ལུང་གཞོད་བྱེད་དང་གོགས་བྱེད་དུ་འདོད་པ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ།
 སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་རང་ཆོག་དེའི་དོན་རིམ་ལྟར་བཞེན་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་སྐྱས་
 པ་ཡིན་པས་ཆོག་ཚད་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞེན་དུ་ཞིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་
 དུ་ཁས་སྒྲངས་པའི་ལུང་དེ་ཡང་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མིན་ན་ཞིན་ཏུ་སྒྲོག་
 གྱུར་ལ་དབྱེད་པ་མི་འཇུག་པའི་སྤྱིར། སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ཆོག་དེ་ཚད་མ་
 ཡིན་ན། ཕྱོགས་ཆོག་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ།
 ཆོག་དེ་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱབས་པས་ཚད་མར་བཞག་གི། རང་གི་བརྗོད་
 བྱའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཁས་མ་སྒྲངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་རིམ་ལྟར་མི་
 བསྐྱབ་ཞེ་ན། ཆོག་དེ་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་དེ། ཆོག་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་

རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་། རྗེས་དཔག་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་
ལ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལུང་གཞི་དུ་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་
ལུགས་དང་། ལུང་གོགས་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི། སློབ་
དཔོན་སྟོགས་སྤང་གིས། ལུང་རྣམ་དག་རང་ལུགས་ལ་བརྗོད་བྱ་སྐྱབ་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་བཞེད་ཀྱང་། རེ་ཞིག་གཞན་དོན་བརྗོད་བྱ་སྐྱབ་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་ལ་འབྲུལ་ནས། སློབ་དཔོན་
ཀྱི་སློབ་མ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལུང་རྣམ་དག་དེ་རང་གི་བརྗོད་བྱ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་དང་ལོག་སྟོགས་ལ་གཞི་དུ་བྱེད་ཡིན་ཏེ། གཞལ་བུའི་གནས་དང་
པོ་གཉིས་ལ་དབྱེད་པ་དག་ནས། སྦྱིན་སོགས་དཀར་པོའི་ཆོས་ནི་ཆེ་འཕོས་
ནས། བདེ་བ་སྟེར་བ་དང་སྤྱད་བསྐྱེད་སྟེར་བ་ལ་འཇུག་སྟོག་བྱ་དགོས་ལ།
འཇུག་སྟོག་བྱེད་པ་ལ་དེའི་གཞི་ཚད་མས་བྱབ་དགོས་ཤིང་། ལུང་ལས་
གཞན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ལུང་གཞི་དུ་བྱེད་མིན་
ན་གོགས་བྱེད་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། གོགས་བྱས་པའི་གཞི་ཚད་མས་མ་བྱབ་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ཡང་ལུང་གཞི་དུ་བྱེད་དུ་འདོད་པ་དག་གིས་
ལུང་གང་ཡང་རུང་བ་གཞི་དུ་སྐྱབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ཡང་མ་ཡིན། གཞན་བུའི་
གནས་དང་པོ་གཉིས་ལ་ལུང་གཞི་དུ་སྐྱབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ཡང་མ་ཡིན་གྱི།
ཤིན་ཏུ་སྟོག་གྱུར་སྟོན་པའི་ལུང་རྣམ་དག་རང་གི་བརྗོད་བྱ་བསྐྱབ་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། ལུང་གོགས་བྱེད་དུ་འདོད་པ་རྣམས་ན་རེ། ལུང་རྣམ་

དག་དེ་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་ལོག་སྤྱོད་ལ་གོགས་བྱེད་དང་། རང་གི་བརྗོད་
བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི། བརྗོད་བྱ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་
ལོག་སྤྱོད་ལ་གཞོན་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་བརྗོད་བྱ་དང་འབྲེལ་
བ་མ་གྲུབ་ན་དེ་སྐྱབ་མི་རུས་ཤིང་། འབྲེལ་བ་གྲུབ་ན་རང་གི་བརྗོད་བྱ་གྲུབ་
ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ལུང་རྣམ་དག་དེ་ཁས་སྦངས་པ་ཅམ་གྱིས་རང་
གི་བརྗོད་བྱ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་བརྗོད་བྱ་སྐྱབ་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །དོ་བོ་ཉིད་གྱིས་བརྗོད་བྱ་བསྐྱབ་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཁས་སྦངས་པ་ཅམ་
གྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ལུང་དང་རང་ཆོག་གཉིས་
ལ་གཞོན་བྱེད་དང་གོགས་བྱེད་ཀྱི་བྱུང་པར་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་ལུང་
གོགས་བྱེད་དུ་འདོད་པར་རིགས་སོ། །འོ་ན་གོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་དོན་རི་
ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྐྱིན་སོགས་དཀར་ཆོས་སྤྱད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་དམ་
བཅས་པ་དང་། བདེ་བ་མི་འབྱུང་བ་དམ་བཅས་པ་གཉིས་གོགས་བྱེད་དུ་སྟོན་
པ་མ་ཡིན་ཏེ་སྤྱི་མ་རྒྱུ་རྟོན་ཚད་མ་ཅན་དང་ཕྱི་མ་རྒྱུ་རྟོན་ཚད་མ་མེད་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱིན་སོགས་དཀར་ཆོས་སྤྱད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བ་དང་།
མི་འབྱུང་བ་གཉིས་གོགས་བྱེད་དུ་སྟོན་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་མ་ཚད་མས་
གྲུབ་ལ་ཕྱི་མ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྐྱིན་སོགས་དཀར་ཆོས་སྤྱད་པ་
ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བ་དང་མི་འབྱུང་བ་གང་དུ་ཡང་མ་དེས་པའི་གང་ཟག་གི་
དོར། སྐྱིན་སོགས་དཀར་ཆོས་སྤྱད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་དམ་བཅས་

བ་དང་། བདེ་བ་མི་འབྱུང་བར་དམ་བཅས་བ་གཉིས་གོགས་བྱེད་དུ་སྟོན་པ་
ཅམ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སྦྱིར་ཡང་གོགས་བྱེད་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་སྦྱིར་དོ།
དེས་ན་སྦྱིན་སོགས་དཀར་ཚོས་སྦྱུད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་སྟོན་པའི་
ལུང་དེ་རང་གི་བརྗོད་བྱ་སྦྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་དམ་བཅས་བ་
དང་། སྦྱིན་སོགས་དཀར་ཚོས་སྦྱུད་པ་ལས། བདེ་བ་མི་འབྱུང་བར་སྟོན་པའི་
ལུང་དེ་རང་གི་བརྗོད་བྱ་སྦྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་དམ་བཅས་བ་
གཉིས་པོ་དེ་གོགས་བྱེད་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། སྦྱིན་སོགས་དཀར་ཚོས་སྦྱུད་པ་
ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་སྟོན་པའི་ལུང་དེ། རང་གི་བརྗོད་བྱ་སྦྱབ་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་ན། སྦྱིན་སོགས་དཀར་ཚོས་སྦྱུད་པ་ལས་བདེ་བ་མི་འབྱུང་
བར་སྟོན་པའི་ལུང་དེ་ཡང་རང་གི་བརྗོད་བྱ་སྦྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
པར་སྟོབས་མཚུངས་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་སྤྱི་མི་རྟག་པར་དམ་བཅས་བ་དང་
སྤྱི་རྟག་པར་དམ་བཅས་བ་ཡང་སྟོབས་མི་མཚུངས། སྤྱི་མི་རྟག་བ་དང་སྤྱི་རྟག་
བ་ཡང་སྟོབས་མི་མཚུངས་ཀྱང་སྤྱི་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ཆིག་དེ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་
སྦྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་དང་། སྤྱི་རྟག་ཅེས་པའི་ཆིག་དེ་སྤྱི་རྟག་པར་
སྦྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་གཉིས་སྟོབས་མཚུངས་བ་བཞིན་ནོ། དེ་
གཉིས་སྟོབས་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་རྟག་བ་དང་སྤྱི་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ཆིག་
འབྱུག་པར་མཚུངས་ཤིང་། མི་རྟག་པར་བཤད་པས་མི་རྟག་པ་ཡིན་དགོས་
ན། རྟག་པར་བཤད་པའི་རྟག་པ་ཡིན་དགོས་པའང་མཚུངས་པའི་བྱིར།

འོ་ན་ལུང་རྣམ་དག་དེ་རང་ལུགས་ལ་བརྗོད་བྱ་སྦྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་

དག་མ་ཡིན་ན། གཞན་དོར་རང་གི་བརྗོད་བྱ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་
 བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ལུང་དོན་ལ་དབྱུད་པ་རྗོགས་མ་རྗོགས་
 གྱི་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་ནི་རྟལ་གཉིས་ཀས་སྐྱད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བའི་
 སྦྱིན་སོགས་དཀར་ཆོས་ དང་། སྐྱད་པ་ལས་སྐྱབ་བསྐྱེད་འབྱུང་བའི་སྟོག་
 གཅོད་པ་སོགས་ལ་སྦྱང་དོར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་སྟེ་མིན་ན་དོན་ཆེན་པོ་ལས་
 ཉམས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དོ། །སྦྱང་དོར་བྱེད་པ་ལ་ངེས་དགོས་ཤིང་ལུང་
 མ་གཏོགས་ངེས་པའི་ཐབས་མེད་ལ། ལུང་དོན་ལ་དབྱུད་པ་མ་རྗོགས་པའི་
 གདུལ་བྱ་དབང་རྟལ་གྱིས་རེ་ཞིག་ལུང་དབྱུད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པར་ངེས་
 མི་རུས་པས། སྦྱིན་སོགས་ཆོས་ཅན། སྐྱད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་སྟེ། སྐྱད་
 པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་ལུང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་
 ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱིན་སོགས་སྐྱད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་ཡིད་དཔྱོད་ཅམ་
 གྱིས་ངེས་ནས་འཇུག་པས། གདུལ་བྱ་དབང་རྟལ་རྗེས་སུ་གཟུང་བར་བྱ་
 བའི་ཕྱིར་དོ། །ཕྱི་ཕྱོད་དབང་རྣམས་ཀྱི་དོར། སྦྱིན་པས་ལོངས་སྟོང་ཁྲིམས་
 གྱིས་བདེ། ། ཞེས་པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱབ་
 ཡིན་ཏེ་དབྱུད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་ལ།
 རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱིན་སོགས་དཀར་ཆོས་སྐྱད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་
 བར་ཚད་མའི་སྟོབས་གྱིས་ངེས་ནས་འཇུག་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། དེས་ན་
 ལུང་གོགས་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་དོན་ལུང་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་ལོགས་སྟོགས་
 ལ་གོགས་བྱེད་ཅམ་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་གྱི། ཤིན་ཏུ་སྟོག་གྱུར་ལ་གཞོད་སྐྱབ་

མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པར་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་ཚད་
མས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་བསལ་བྱ་སེལ་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། ཡིད་ཆེས་བསལ་བའི་
མཐའ་དབྱེད་པ་དང་། སེལ་བྱེད་གང་གིས་བསལ་བྱ་སེལ་བའི་ཚུལ་ལོ། དང་
པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ ཡིད་ཆེས་བསལ་བ་ཡིན་ན། ཁས་སྤངས་སྤྱི་འགལ་བའི་
དོན་དང་རང་ཆིག་འགལ་བའི་དོན་གང་རུང་ཡིན་དགོས་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས།
ངག་སྤྱི་མས་བཞག་པ་ཕྱི་མས་ཉམས་པར་བྱས་པ་ནི། ཁས་སྤངས་དང་
འགལ་བ་ཡིན་ལ། ཆིག་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་རྒྱས་པ་ཉམས་པར་བྱས་པ་ནི།
རང་ཆིག་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ་
སེལ་བྱེད་ཡིད་ཆེས་པའི་ཆིག་དེ་ལ་ལུང་ཆིག་དང་རང་ཆིག་གཉིས་ཡོད་ལ།
ཕྱི་མ་ལ་ཡང་རང་འགལ་གྱི་དམ་བཅའ་ལ་གཞི་དུ་བྱེད་དང་གོགས་བྱེད་གྱི་
ཆིག་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། བདག་གཞན་ཡིད་ཆེས་མཚུངས་
པ་ཡི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་གང་ལ་ཚད་མ་
ཡོད། དེ་ནི་གཞན་ལ་གཞི་དུ་བྱེད་འགྱུར། ཞེས་དང་། ཆིག་གམ་བརྗོད་ལ་
གོགས་བྱེད་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ ལུང་དང་འགལ་བའི་
རྣམ་པ་གསལ་བའི་དཔེར་བརྗོད་ཡིན་ན། ཁས་སྤངས་འགལ་བའི་བྲུབ་སྟེ། དེ་
ལ་མ་འོངས་པ་ན་ཆོས། བདེ་བ་མི་འགྲུབ་ཅེས་བྱ་ཡིན། །ཞེས་སྦྱིན་སོགས་
དཀར་ཆོས་སྦྱུད་པ་ལས་བདེ་བ་མི་འགྲུང་བར་སྟོན་པའི་ཆིག་དེ། ལུང་དང་
འགལ་བའི་རྣམ་པ་སེལ་བའི་དཔེ་བརྗོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་བྲུབ་སྟེ།

སྦྱིན་སོགས་དཀར་ཆོས་སྤྱད་པ་ལས་མ་འོངས་པ་ན་བདེ་བ་མི་འབྱུང་བར་
སྦྱོན་པའི་ཆོག་དེ་ལུང་དང་འགལ་བའི་རྣམ་པ་གསལ་བའི་དཔེར་བསྟན་གྱི།
ལུང་དང་འགལ་བའི་རྣམ་པ་གསལ་བའི་དཔེ་ཡིན་ན་ཁས་སྦྱངས་འགལ་བས་
ཁྱབ་པར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྦྱིན་པ་བཏང་བ་ལས་མ་འོངས་པ་ན་བདེ་
བ་མ་བྱུང་བར་དམ་བཅས་པའི་ཆོག་དེ། ལུང་དང་འགལ་བའི་རྣམ་པ་གསལ་
བའི་དཔེ་ཡིན་ཡང་ཁས་སྦྱངས་སྤྱི་ཕྱི་འགལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག ལུང་དང་འགལ་བའི་རྣམ་པ་གསལ་བའི་དཔེར་བརྗོད་ཡིན་ན་
དེའི་གཞི་ཆོས་ཅན་ལུང་ཁོ་ནས་གྲུབ་དགོས་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། ཆོས་ཅན་
རྣམ་པར་བཞག་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་གཞོད་ན། གཞི་མེད་པས་
ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ལ་དབྱུད་པ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་དོན་
ལ་གཞོན་མི་བ་བར་བསྟན་ཆོས་ཆོད་མར་འབྱུང་བར་བྱ་དགོས་སོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྦྱོན་མེད་དེ། དེ་ནི་སྦྱོབ་དཔོན་སྟོགས་སྦྱང་གི་
སྦྱོབ་མ་ལུང་ཁས་སྦྱངས་པ་ཅམ་གྱིས་གཞོད་བྱེད་དུ་འདོད་པ་དག་གི་ལུགས་
བཀོད་པ་ཡིན་གྱི་རང་ལུགས་མ་ཡིན་ནོ། །རང་ལུགས་ལ། རང་གི་བསྟན་
བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བ་ཁས་སྦྱངས་པའི་ཆོག་གི་དོན་གྱི་འགལ་སྦྱང་དངོས་ནི་
ཡིད་ཆེས་པའི་བསལ་བ་ཡིན་ལ། རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བར་
ཁས་སྦྱངས་པའི་ཆོག་དེ་ཡིད་ཆེས་སེལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་ཆེས་བསལ་བ་ལ་
དབྱེ་ན། རང་ཆོག་དང་འགལ་བའི་དོན་དང་། ཁས་སྦྱངས་སྤྱི་ཕྱི་འགལ་བའི་
དོན་གཉིས་སམ། རང་ཆོག་གིས་བསལ་བ་དང་། ལུང་ཆོག་གིས་བསལ་བ་

གཉིས་སོ། དང་པོར་རང་ཚིག་དང་འགལ་བའི་དོན་ནི། ཚིག་རང་ཉིད་ཀྱིས་
རང་གི་རྒྱས་པ་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་ངག །དཔེར་ན་གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་
ཚད་མ་མེད་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་སྤྲས་པའི་ངག་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཚིག་
དེ་ཚིག་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་རྒྱས་པ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཚིག་དེའི་
དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་མེད་པར་དམ་བཅས་པ་
དེ་དེའི་ཤྱགས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཚིག་རང་ཉིད་མི་བསྐྱབ་བར་དམ་བཅས་པ་དེས་
ཉམས་པར་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་སྤྲ་མས་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚིག་རང་
ཉིད་མི་བསྐྱབ་ན་གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་མེད་པར་འགལ་ལ། གཞན་
བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་མེད་ན་ཚིག་རང་ཉིད་མི་བསྐྱབ་བར་འགལ་བའི་ཕྱིར་
རོ། དེས་ན་ཚིག་དེའི་ཤྱགས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དེ་རང་ཚིག་དང་འགལ་བའི་
བསལ་བ་དང་ཡིད་ཆེས་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཁས་སྒྲངས་སྤྲ་བྱི་འགལ་བའི་
དོན་ནི། ངག་སྤྲ་མས་བཞག་པ་བྱི་མས་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་ངག །དཔེར་
ན་སྤྱིན་སོགས་དཀར་ཚོས་སྤྲད་པ་ལས། མ་འོངས་པ་ན་བདེ་བ་མི་འབྱུང་
བར་བདེན་ཞེན་གྱིས་སྤྲས་པའི་ངག་ལྟ་བུའོ། །ངག་དེ་དག་སྤྲ་མས་བཞག་
པ་བྱི་མས་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིན་སོགས་དཀར་ཚོས་ཞེས་ཁས་
སྒྲངས་པས་དེ་སྤྲད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་ཁས་སྒྲངས་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་
སྤྲད་པ་ལས་བདེ་བ་མི་འབྱུང་བར་དངོས་སུ་སྤྲས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཚིག་དེའི་
བརྗོད་བྱའི་དོན་དེ་ཁས་སྒྲངས་སྤྲ་བྱི་འགལ་བའི་བསལ་བ་དང་ཡིད་ཆེས་
པའི་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །སེལ་བྱེད་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚིག་དེ་ལ་དབྱེ་ན། རང་

ཚིག་དང་ལུང་ཚིག་གཉིས། གཞན་གྱི་བཅམས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་གི་
 བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་སྤངས་པའི་ཚིག་ནི་རང་
 ཚིག་ཡིན་ནོ། འདིར་སྟོས་རང་ཚིག་ཡིན་ན་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བར་
 རང་ཉིད་ཀྱི་བདེན་ཞེན་གྱིས་སྒྲིམ་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་
 བསྐྱུ་བར་རང་ཉིད་ཁས་མི་ལེན་ན། དོན་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཚིག་སྟོན་པ་
 ལ་མི་འབྲུག་པའི་ཕྱིར། གཞལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་རྟོགས་པའི་ཡིད་ཆེས་
 པའི་བསྟན་བཅོས་མཁན་པོས་གསུངས་པའི་ལུང་རྣམ་དག་ནི་འདིར་སྟོས་
 ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་ཚིག་ཡིན་ནོ། །གཞལ་བྱའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་ཙམ་
 སྟོན་པའི་ལུང་ནི་འདིར་སྟོས་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་ཚིག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་
 ན་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་སྟོན་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །འོ་ན་རང་ཚིག་དང་
 ལུང་ཚིག་གཉིས་འགལ་ལམ་མི་འགལ་ཞེ་ན། གང་ཟག་གཅིག་ལ་ལྟོས་ཏེ་
 འགལ་ལ་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མི་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན་བཀའ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་
 གསུམ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ལྟོས་ནས་རང་ཚིག་དང་གདུལ་བྱ་ལ་ལྟོས་ནས་
 ལུང་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་དེས་
 སྦྱིན་སོགས་དཀར་ཆོས་སྤྱད་པ་ལས་བདེ་བ་མི་འབྱུང་བ་སེལ་བར་བྱེད་ལ།
 སེལ་ཚུལ་ནི་དེ་ལ་གཞོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །སྦྱིན་སོགས་
 དཀར་ཆོས་སྤྱད་པ་ལས་མ་འོངས་པ་ན་བདེ་བ་མི་འབྱུང་ཞེས་བདེན་ཞེན་
 ཀྱིས་སྒྲིམ་པའི་དམ་བཅའ་གཉིས་པོ་སེལ་བྱེད་དང་། དམ་བཅའ་གཉིས་པོའི་
 དོན་དེ་བསལ་བྱ་དང་། སེལ་ཚུལ་ནི་གོགས་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སེལ་གྱི་

གཞིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཚིག་དེའི་དམ་བཅའ་སྤྲ་བྱི་གཉིས་པོ་དེ་གང་ཟག་གཅིག་གིས་གཞི་གཅིག་གི་སྟངས་དུ་ཚོས་འགལ་བ་གཉིས་དམ་བཅས་པ་གང་ཞིག །གང་ཟག་དེས་དམ་བཅའ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་གང་རུང་ཚད་མས་མ་བྱལ་བའི་བྱིར་རོ། །སྤྱིན་སོགས་དཀར་ཚོས་སྤྲ་དེས་ན་དམ་བཅའ་སྤྲ་མས་བྱི་མ་ལ་གཞིན་པ་ཡིན་ནོ། །གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་མེད་དོ། ཞེས་བདེན་ཞེན་གྱིས་སྤྲས་པའི་ཆེ་ཚིག་དེའི་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་གཉིས་པོ་སེལ་བྱེད་དང་དམ་བཅའ་གཉིས་པོའི་དོན་བསལ་བྱ་དང་། སེལ་ཚུལ་གོགས་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སེལ་བ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟ་བུའི་དམ་བཅའ་དེ་ལུང་དང་འགལ་བའི་ཕྱོགས་ཅམ་མཚོན་པའི་དཔེར་བརྗོད་ཡིན་གྱི། རྣམ་པ་བསལ་བའི་དཔེར་བརྗོད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚྭ་གྲུགས་ཀྱི་དོན་འབྱུང་པ་ལུང་ལ་མི་ལྟོས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེའི་ཚྭ་གྲུགས་ཀྱི་དོན་དངོས་སྟོབས་ཚད་མས་བྱལ་བའི་བྱིར་རོ། །ལུང་དང་འགལ་བའི་རྣམ་པ་གསལ་བའི་དཔེར་བརྗོད་ནི། སྤྱིན་སོགས་དཀར་ཚོས་སྤྲ་བ་ལས་མ་འོངས་པ་ན་བདེ་བ་མི་འབྱུང་ཞེས་དམ་བཅས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་ཅན་ལུང་ཁོ་ནས་བྱལ་བའི་སྟངས་དུ་ལུང་དང་འགལ་བའི་དམ་བཅའ་གང་ཞིག དེའི་ཚྭ་གྲུགས་ཀྱི་དོན་འབྱུང་པ་ལུང་ལ་ལྟོས་པའི་བྱིར་རོ། །གསུམ་པ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་བསལ་བ་ལ་གསུམ་ལས། མདོ་དགོད་པ་དང་། མདོའི་དོན་བཤད་པ་དང་། གྲགས་པས་གཞིན་ཚུལ་དངོས་སོ། །

དང་པོ་ནི། ཀུན་ལས་བརྟམ་ལས། གང་ལ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་

རྒྱུ་ལྟར་དཔག་པ་མེད་ལ། སྐྱེས་པས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་དོན་
 གྱིས་ན་བསལ་བ་དེ་ཡང་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ནོ། །རི་བོང་ཅན་ནི་ལྷ་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག །བརྟམས་སྐྱོད་པས་རི་
 བོང་ཅན་ལ་བསལ་བེད་ཅན་དང་། འོད་དཀར་ཅན་ཞེས་པའི་སྐྱེས་བཟང་པོས་
 བརྟམས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་ལྷ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱེས་བརྟམས་པར་འདོད་
 ལ། དེ་གྲགས་པ་དང་འགལ་བར་བསྟན་པའི་དོན་དུ་མདོ་འདི་བཀོད་པ་ཡིན་
 ནོ་ཞེས་བེད་པ་མི་འཐད་དེ། བརྟམས་སྐྱོད་པ་ཡང་རི་བོང་ཅན་གྲགས་པའི་དབང་
 གིས་ལྷ་བའི་སྐྱེས་བརྟམས་པའི་རྒྱུ་དུ་འདོད་གྱི། རི་བོང་ཅན་ལྷ་བའི་སྐྱེས་བརྟམས་
 རྒྱུ་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་དབང་སྒྲོས། དེ་རི་བོང་ཅན་ལྷ་བ་ཉིད་དུ་མི་འདོད་
 པ་ནི་མིན་གྱི། འོན་ཀྱང་དེ་གྲགས་པ་ཉིད་ཐམས་ཅད་ལ་ཚད་མར་མི་བྱེད་
 དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལྟ་དབང་སྒྲོས། མདོ་དང་པོས་རི་བོང་ཅན་ལྷ་བའི་སྐྱེས་
 བརྟམས་རྒྱུ་ལ་གཞོན་བྱེད་མེད་པར་བསྟན་ལ། མདོ་གཉིས་པས་སྐྱེས་བྱེད་
 ཡོད་པར་བསྟན་ཞིང་། དངོས་སྟོབས་རྒྱུ་ལྟར་དཔག་ལ་འགྲན་སྒྲུབ་ཚད་མ་མེད་
 པར་ཡང་མདོ་གཉིས་པས་བསྟན་པར་འདོད། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་
 དེ་བཀག་ནས། མདོ་དང་པོས་རི་བོང་ཅན་ལྷ་བའི་སྐྱེས་བརྟམས་རྒྱུ་ལ་སྐྱེས་
 བྱེད་གྱི་ཚད་མ་ཡོད་པར་བསྟན་ཞིང་། དེའི་སྟོན་དངོས་སྟོབས་རྒྱུ་ལྟར་དཔག་
 དང་མདོན་སྐྱེས་ཚད་མ་ལ་འགྲན་སྒྲུབ་ཚད་མ་མེད་པར་བསྟན་པར་བཞེད་
 དོ། །

རྒྱུ་མཁན་པོ་ནི། ལུང་གཉིས་ཀས་རི་བོང་ཅན་ལྷ་བའི་སྤྲུལ་བརྗོད་
རུང་ལ་གཞིན་བྱེད་གི་ཚད་མ་མེད་པར་ཡང་བསྟན། སྐྱུབ་བྱེད་གི་ཚད་མ་
ཡོད་པར་ཡང་བསྟན། ལུང་དང་པོ་གཙོ་བོ་དང་གཉིས་པ་པལ་པར་བྱས་
པའི་ཆོ། དེ་ལ་གཞིན་བྱེད་གི་ཚད་མ་མེད་པར་བསྟན་ལ་ལུང་གཉིས་པ་གཙོ་
བོ་དང་དང་པོ་པལ་པར་བྱས་པའི་ཆོ། དེ་ལ་སྐྱུབ་བྱེད་གི་ཚད་མ་ཡོད་པར་
བསྟན་ལ། དེའི་སྒྲིའི་ནས་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དང་མངོན་སུམ་ཚད་མ་
ལ་ཡང་འགྲན་ལྷའི་ཚད་མ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་ལུང་གཉིས་པ་བསྟན་
པར་བཞེད་དོ། །འོ་ན་འབྲས་བྱ་དང་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་དོན་གྱིས་
བསལ་བ་དེ་ནི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མི་སྒྲིའི་པར། ཅིའི་ཕྱིར་སྤྲུལ་སྤྲོད་
བའི་གྲགས་པ་དང་ཞེས་སྒྲིའི་ཤེ་ན། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དང་མངོན་
སུམ་ཚད་མ་སོགས་ལ་འགྲན་ལྷའི་ཚད་མ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་སྤྲུལ་
སྤྲོད་བའི་གྲགས་པ་དང་ཞེས་སྒྲིའི་པར་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གྲགས་པའི་
རྗེས་དཔག་ལ་འགྲན་ལྷའི་ཚད་མ་མེད་པར་བསྟན་པས། དངོས་སྟོབས་རྗེས་
དཔག་དང་མངོན་སུམ་ལ་འགྲན་ལྷའི་ཚད་མ་མེད་པར་བདེ་ལྷག་ཏུ་རྟོགས་
ཀྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུལ་ལ་འདོད་པ་ཅི་མ་གྱིས་འཇུག་པའི་ཚད་མ་ལ་ཡང་
འགྲན་ལྷའི་ཚད་མ་མེད་ན། དུལ་ལ་དངོས་སྟོབས་གྱིས་འཇུག་པའི་ཚད་མ་
ལ་འགྲན་ལྷའི་ཚད་མ་མེད་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲིའི་སྤྲུལ་དུ་རྟོགས་ཀྱས་པའི་ཕྱིར།

དེ་སྐད་དུ་འང་རྒྱུ་གྱིས། གང་དུ་བསྟན་མིན་རྗེས་དཔག་ལ། །བསྒྲིག་
པའི་རྗེས་དཔག་ཡོད་མིན་པ། །དེར་ནི་བསྟན་པའི་རྗེས་དཔག་ལ། །ཤིན་ཏུ་

རིང་བར་ངེས་བྱས་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་
 དང་མངོན་སྲུང་སོགས་ལ་འགྲན་ཆེའི་ཚད་མ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་
 འབྲས་བུ་དང་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་དོན་གྱིས་གསལ་བ་དེ་ནི་སྟོགས་
 མིན་ལོ་ཞེས་མི་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དང་
 མངོན་སྲུང་ལ་འགྲན་ཆེའི་ཚད་མ་མེད་པར་བསྟན་པས་གྲགས་པའི་རྗེས་
 དཔག་ལ་འགྲན་ཆེའི་ཚད་མ་མེད་པར་བེད་ཆེག་ཏུ་རྟོགས་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར་
 ཉེ། ཡུལ་ལ་དངོས་སྟོབས་གྱིས་འཇུག་པའི་ཚད་མ་ལ་འགྲན་ཆེའི་ཚད་མ་
 མེད་མོད། ཡུལ་ལ་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་འཇུག་པའི་ཚད་མ་ལ་འགྲན་ཆེའི་
 ཚད་མ་ཡོད་དམ་སྟུམ་དུ་རྟོགས་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། འོན་ཏེ་བོང་ཅན་སྐྱ་
 བའི་སྐྱས་བརྗོད་རུང་ལ་གཞོད་བྱེད་མེད་པར་བསྟན་པས་སྐྱབ་བྱེད་ཡོད་
 པར་རྟོགས་བྱས། སྐྱབ་བྱེད་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་མེད་པར་
 རྟོགས་བྱས་པའི་ཕྱིར། ལུང་སྐུ་ཕྱི་སྒྲོས་པའི་སྐྱོན་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་
 འགྱུར་ཉེ། དཔེར་ན་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་བསྐྱལ་དོན་ལ་བཟའི་བུམ་པ་ཡོད་པ་
 ལ་གཞོད་བྱེད་མ་མཐོང་ཡང་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱང་མེད་པ་བཞིན་དུ། རི་
 བོང་ཅན་སྐྱ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་རུང་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཅམ་ཡོད་མོད། སྐྱབ་བྱེད་ཀྱང་
 མེད་དམ་སྟུམ་པའི་ལོག་རྟོག་འབྱུང་བས་དེ་དག་གསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ལུང་གཉིས་
 པ་དང་། རི་བོང་ཅན་སྐྱ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་རུང་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཅམ་ཡོད་མོད།
 གཞོད་བྱེད་ཀྱང་ཡོད་དམ་པའི་ལོག་རྟོག་འབྱུང་བས་དེ་དག་དག་གསལ་བའི་ཕྱིར་
 དུ་ལུང་དང་པོ་སྟོས་པའི་ཕྱིར། ལུང་དང་པོས་གཞོད་བྱེད་མེད་པར་བསྟན་ན་

གཞིན་བྱེད་མེད་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྐྱུས་བཟོད་
རུང་ལ་གཞིན་བྱེད་མེད་དེ་རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྐྱུས་བཟོད་མི་རུང་དུ་འཇལ་
བའི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་མདོན་སྒྲུབ་ཚད་མ་དང་ཇི་དཔག་
ཚད་མ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱོན་ལ་དབང་འཇུག་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྐྱུས་བཟོད་མི་རུང་དུ་སྐྱུབ་པའི་
ཏྲགས་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡོད་པ་དེ་རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྐྱུས་བཟོད་
མི་རུང་དུ་སྐྱུབ་པའི་མ་ཐུན་སྤྱོད་གསལ་ལ་ཇི་སྒྲུབ་མི་འགྲོ་བའི་གཏན་ཆིགས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཇི་སྒྲུབ་འགྲོ་བའི་ཡོད་པ་ཡང་རི་
བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྐྱུས་བཟོད་མི་རུང་དུ་སྐྱུབ་པའི་མ་ཐུན་སྤྱོད་གསལ་ལ་ཇི་སྒྲུབ་
མི་འགྲོ་ན། ཡོད་པའི་བྱེད་པར་འགའ་ཞིག་དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་མ་ཐུན་སྤྱོད་གསལ་ལ་ཇི་སྒྲུབ་
སྒྲུབ་འགྲོ་བ་ག་ལ་སྤིང་སྒྲུབ་དུ་ཏྲིགས་པའི་ཕྱིར་དུ། སྐྱོབ་དཔོན་གྱིས་རི་བོང་
ཅན་ནི་ཟླ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གཏན་ཆིགས་ཡོད་པ་དཔེར་
སྒྲོས་པ་ཡིན་ནོ། ཡོད་པ་མ་ཐུན་སྤྱོད་གསལ་ལ་ཇི་སྒྲུབ་མི་འགྲོ་བ་མ་གྲུབ་སྟེ།
བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཟླ་བའི་སྐྱུས་བཟོད་མི་རུང་ལ་ཇི་སྒྲུབ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། དེ་ཡང་མ་གྲུབ་སྟེ། བུམ་སོགས་ཟླ་བའི་སྐྱུས་བཟོད་མི་རུང་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཟླ་བའི་སྐྱུས་བཟོད་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱུ་དེ་
དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡུལ་ལ་འདོད་པ་ཅི་མ་
གྱིས་འཇུག་པའི་སྐྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། འོན་ཡོད་པ་དེ་དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་གཏན་ཆིགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་མ་ཐུན་སྤྱོད་གསལ་ལ་

གཏན་ནས་མེད་པའི་འགལ་བའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལ་
 ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡོད་པ་དེ་སྐྱབ་གྱི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་གཏན་ནས་མེད། གྲགས་
 པ་མཐའ་དག་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་གི་དོར་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་
 ལ་ཡང་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཡོད་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་
 དེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ནི་ཞེ་ན་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་ཏྱག་པར་སྐྱབ་
 པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་
 གྱི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་གཏན་ནས་མེད། རྒྱལ་བ་འགའ་ཞིག་གི་དོར་མི་མ་ཐུན་
 ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། རང་ལན་ནི། ཡོད་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་འགལ་
 ཏྱགས་ཡིན་ཡང་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཏན་ཆིགས་སུ་བཤད་
 པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཡོད་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་མི་
 འགོ་བའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཏན་ཆིགས་
 སུ་བཤད་པ་ཅུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱད་དུ་འང་ཆོས་མཆོག་གིས། །དེས་
 ན་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་
 གྱི་མ་དེས་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་
 ནི་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ལྷ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་གསལ་
 བ་ནི། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་གྲུབ་པའི་དོན་གྱི་ལོག་ཕྱོགས་དངོས་ཡིན་
 ལ། དེ་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་པ་ཡིན་པས། གྲགས་པ་ལ་ཡུལ་གྱི་གྲགས་པ་
 དང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་གྲགས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གྲགས་ཟིན་གྱི་གྲགས་

པ་དང་། གྲགས་རུང་གི་གྲགས་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ནི། བད་སྤྱར་རྗེས་སུ་
རི་བོང་ཅན་ལ་ཟླ་བའི་སྤྱས་བརྗོད་རུང་དུ་གྲགས་ཟིན་པ་ལྟ་བུའོ།

གཉིས་པ་ནི། བུམ་པ་ཟླ་བའི་སྤྱས་བརྗོད་རུང་ལྟ་བུའོ། །ཡུལ་ཅན་གྱི་
གྲགས་པ་ལ་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྱ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྤྱས་བརྗོད་རུང་དུ་སྟོན་པའི་དག་ལྟ་བུ་སྟེ། གྲགས་པ་དག་
ཀྱང་མི་རྣམས་ཚིག་ །ཅེས་དང་། བཀག་མེད་ཕྱིར་ན་གཞོད་མེད་དག་ །ཅེས་
གསུངས་སོ། གཉིས་པ་ནི། རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྤྱས་བརྗོད་རུང་དུ་སྟོན་པའི་
རྗེས་དཔག་ལྟ་བུའོ། གྲགས་པ་དངོས་ནི་དེ་ཡིན་ལ། དེའི་ཡུལ་རི་བོང་ཅན་
ཟླ་བའི་སྤྱས་བརྗོད་རུང་ལའང་། གྲགས་པ་ཞེས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་
ནས་དེས་རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྤྱས་བརྗོད་མི་རུང་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་པ་ལ་
རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྤྱས་བརྗོད་མི་རུང་ལ་གྲགས་པས་དངོས་སུ་གཞོད་ཅེས་
བཏགས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་རི་བོང་ཅན་ཟླ་
བའི་སྤྱས་བརྗོད་མི་རུང་ལ་དངོས་སུ་མི་གཞོད་ཀྱང་དེ་ལ་གཞོད་པ་ཡིན་ཏེ།
དེས་རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྤྱས་བརྗོད་རུང་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་ལ་གཞི་དུ་ཚུལ་ལ་གཉིས། གཞན་
ལྷགས་དགག་པ་དང་རང་ལྷགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ །བྱེ་བྲག་
པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་པར་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་དེ། ཡན་ལག་ཅན་རྩ་ས་
གཞན་ཡོད་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་
དེ། དེ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་གཞོད་པར་སོང་གི་

ཁྱད་པར་ལ་གཞོན་པར་མ་སོང་བའི་ཕྱིར། ཉུག་ས་མ་གྱུ་སྟེ། ཡན་ལག་ཅན་
 རྩ་ས་གཞན་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། ཡན་ལག་ཅན་གཞན་ཅམ་ཆོས་ཀྱི་ངོ་
 བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡན་ལག་ཅན་གཞན་ཅམ་དེ་གྱེ་
 བྲག་པས་སངས་རྒྱས་པའི་ངོར་ཡན་ལག་རྣམས་ལས་ཡན་ལག་ཅན་གཞན་
 ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡན་ལག་རྣམས་ལ་
 ཡོད་པར་སངས་རྒྱས་པས་གྱུ་བཟུང་མ་བཟུང་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཅམ་ཞིག་
 གྱེ་བྲག་པས་སངས་རྒྱས་པའི་ངོར་སྐྱབ་འདོད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ཡན་ལག་
 ཅན་གཞན་ཅམ་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའང་ཁེགས་སོ། ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་
 ཁས་སྐྱངས་ཀྱིས་གཞོན་པའི་ཚུལ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་ལག་ཅན་ལ་ཡན་
 ལག་ལ་མེད་པའི་སྤྱད་ལ་སོགས་པ་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ། སྤང་ནི་དམའ་བ་དག་
 ཏུ་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་རིགས་པས་གཞོན་པ་མ་བཟོད་ནས། འཕེལ་ལྡན་
 འབྲས་བུའི་སྤང་བ་ཡི། །སྤྱི་བ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ན། །ཞེས་སྤྱད་ལ་སོགས་
 པ་མེད་པར་ཁས་སྐྱངས་པས་ཁས་སྐྱངས་འགལ་བ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ཟེར། འོ་
 ན་ཁས་སྐྱངས་སྤྲ་མ་བོར་ནས་ཕྱི་མ་ཁས་སྐྱངས་པ་ཡིན་ནམ། སྤྲ་མ་མ་བོར་
 བཞིན་དུ་ཕྱི་མ་ཁས་སྐྱངས་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཁས་སྐྱངས་འགལ་བའི་
 དོན་མ་ཆོང་བར་ཐལ། ཁས་སྐྱངས་སྤྲ་མ་མ་བོར་གྱི་བར་དུ་ཕྱི་མ་ཁས་སྤྲ་
 སྐྱངས་ཕྱི་མ་ཁས་སྐྱངས་པའི་ཆེ་སྤྲ་མ་བོར་བའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། གྲངས་ཅན་
 ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྤྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྤྱེས་པའི་ཆེ་སྤྲ་མི་རྟག་
 པར་ཁས་སྐྱངས་པས་གྲང་ཁས་སྐྱངས་འགལ་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཁས་

སྒྲུངས་འགལ་བ་མེད་པའི་གང་ཟག་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ།

གཉིས་པ་ལྟར་ནའང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ཁས་སྒྲུངས་དངོས་སུ་
འགལ་བའི་སྒྲོ་ནས་གཞི་དུ་བྱེད་སྟོན་རིགས་པ་ལ་མ་བསྟན་པར་རིགས་པའི་
གཞི་དུ་བྱེད་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་ལག་ཅན་དེ་ཡན་ལག་
ལས་རྩས་གཞན་དུ་དམ་བཅས་པ་ལ་རང་ཆོག་གིས་གཞི་དུ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡན་
ལག་ཅན་ཞེས་སྒྲུས་དུས་ཉིད་ནས་ཡན་ལག་ཆོགས་ཅམ་གྱི་ཀུན་རྫོབ་པ་
ཞིག་ཏུ་བྱུགས་ལ་དམ་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། བུམ་པ་ཆོས་ཅན།
ཡན་ལག་ཆོགས་ཅམ་གྱི་ཀུན་རྫོབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡན་ལག་ཅན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་བྲབ་ན། ཡན་ལག་ཅན་དུ་ཁས་སྒྲུངས་པའི་བྱུགས་ལ་ཡན་ལག་
ཆོགས་ཅམ་གྱི་ཀུན་རྫོབ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་འབྱུང་། འདོད་ན། བདེན་
པར་མ་བྱུབ་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། བདེན་པར་བྱུབ་ན་ཆ་མེད་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རིགས་པ་ཡིན་ན་རྩས་སུ་མ་སྐྱབ་པར་ཐལ་ལོ།

གྲགས་པས་གཞི་དུ་ཚུལ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་ལག་ཅན་ཡན་ལག་
ལས་རྩས་གཞན་དུ་དམ་བཅས་པ་ལ་གྲགས་པས་གཞི་དུ་བ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་
རྟེན་ན་ཡན་ལག་ཅན་ནི་ཡན་ལག་ཆོགས་ཅམ་ལ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
ཟེར། འོ་ན་གྲགས་པས་གཞི་དུ་བ་དམ་བཅའི་སྒྲོན་ཡིན་ནམ་མིན། མ་ཡིན་
པ་མི་འཐད་དེ། དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཡིན་ན་གྲགས་པས་མ་བསལ་བ་ཞིག་
དགོས་པའི་ཕྱིར། སྒྲོན་ཡིན་ན། དངོས་པོ་རྣམས་དུས་མ་འདྲེས་པར་ཁས་
སྒྲུངས་པ་ལ་གྲགས་པས་གཞི་དུ་བར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་ན་སྤྱོད་ལྟས་བྱིན་

ཕྱི་དོན་དུས་ན་ཡོད་པར་གྲགས་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་པར་ཁས་སྦངས། འདོད་
 བ། དངོས་པོ་རྣམས་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་དམ་འཆའ་བ་མི་
 རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །རྟགས་གྲུབ་ཁས། ཁ་ཅིག་ །མདོན་སྐྱམ་དང་དངོས་
 ལྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་ན་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པས་
 གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གྲགས་པས་གཞོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་
 གྲགས་པ་དེ་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཐ་སྙད་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ལ་ཟེར་རམ། བརྗོད་
 རུང་གི་གྲགས་པ་ལ་ཟེར་རམ། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་ཟེར། དང་པོ་ལྟར་
 ན་འཇིག་རྟེན་པ་ཡིན་ན་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྟུ་ལ་བྱང་བས་གྲུབ་པར་ཐལ།
 མདོན་རྗེས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་ན་འཇིག་རྟེན་ན་ཐ་སྙད་དེ་ལྟར་བྱེད་
 པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གཉིས་ལྟར་ན། གཞི་གྲུབ་ན་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་
 བཞག་པས་གྲུབ་པར་ཐལ། མདོན་རྗེས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་ན་གྲགས་
 པའི་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་ལ་མདོན་སྐྱམ་
 གྱིས་གཞོད་ཚུལ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་ལག་ཅན་ནི་ཡན་ལག་ལས་གཞན་
 མ་ཡིན་ཏེ། མདོན་སྐྱམ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཡན་ལག་
 ཅན་ཆོས་ཅན་དུ་བརྒྱུང་བའི་ཆོ། ཡན་ལག་ཅན་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་།
 མདོན་སྐྱམ་གྱིས་མཐོང་དུ་རུང་བ་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་ཡིན་ལ། ཡན་ལག་
 ནི་ཡན་ལག་ཅན་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། མདོན་སྐྱམ་མིན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཡན་ལག་ཆོས་ཅན་དུ་བརྒྱུང་བའི་ཆོ་ཡན་ལག་ཆོས་ཅན་གྱི་
 ངོ་བོ་དང་། མདོན་སྐྱམ་གྱིས་མཐོང་དུ་མི་རུང་བ་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་ཡིན་

ནོ་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་དུ་རུང་བ་ལ་མངོན་
སུམ་གྱིས་གཞི་དུ་བར་ཐལ། གྱེ་བྲག་པས་ཡན་ལག་ཅན་ནི་ཡན་ལག་ལས་
གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེས་དམ་བཅས་པའི་ཆོ། ཡན་ལག་ཅན་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་མོ་
དང་། མངོན་སུམ་གྱི་མཐོང་རུང་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱང་པར་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་
མངོན་སུམ་གྱིས་གཞི་དུ་བ་གང་ཞིག །ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རང་ལྡོག་ཡན་ལག་
ལས་རྗེས་གཞན་ཡིན་མིན་ཅོད་པ་མིན་གྱི། གཞི་ལྡོག་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་རང་གི་
ཡན་ལག་ལས་རྗེས་གཞན་དུ་ཡོད་མེད་ཅོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་
གྱི་བྱང་པར་ལ་ཁས་སྐྱངས་གྱིས་གཞི་དུ་ཚུལ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་ལག་
ཅན་རྗེས་གཞན་ཡོད་ན་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པས། གྱེ་བྲག་པས་ཡན་
ལག་ཅན་རྗེས་གཞན་མེད་པར་ཁས་སྐྱངས་དགོས་པས་ཁས་སྐྱངས་འགལ་
བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། ཁས་སྐྱངས་དགོས་པས་ཁས་སྐྱངས་འགལ་ན། བྱངས་
ཅན་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཁས་སྐྱངས་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཁས་སྐྱངས་
དགོས་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་བ་རྣམས་གྱིས་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་ཁས་སྐྱངས་པར་ཐལ། དེ་ཁས་སྐྱང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡང་
དག་པའི་ལྟ་བ་ཁས་མ་སྐྱངས་པའི་གང་ཟག་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་
པ་ནི་ཚད་མ་མདོར། མངོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་དཔག་ དང་། །ཡིད་ཆེས་
གྲགས་པས་མ་བསལ་བ། །ཞེས་དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཚད་མ་བཞི་
པོ་གང་གིས་བྱང་མི་གཞི་དུ་བ་ཞིག་དགོས་ཞེས་བསྟན། དེའི་ལྡོག་ཕྱོགས་

དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་དེ་ལ་ཚོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དང་ཚོས་ཅན་ཀྱི་ངོ་བོ་
 དང་ཁྱད་པར་ལ་གཞི་དཔེ་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་བཞི་གསུངས་ལ། ཚོས་ཀྱི་
 ངོ་བོ་ལ་གཞི་དཔེ་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་ལ་གཞི་དཔེ་ཚུ་ལ་ནི་སྒྲར་བ་འད་ཟིན་
 ལ། དམ་བཅའ་ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་མངོན་སུམ་སོགས་ཀྱིས་གཞི་དཔེ་ཚུ་ལ་གསུམ་
 ལས། དང་པོ་ཚོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་གཞི་དཔེ་དམ་བཅའ་ལ་གཞི་དཔེ་ཚུ་ལ་ལ་
 གཉིས། དམ་བཅའ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། གཞི་དཔེ་ཚུ་ལ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི།
 སློབ་དཔོན་གྱིས། ཡན་ལག་ཅན་ནི་ཡན་ལག་རྣམས་ལས་གཞན་མིན་ཏེ།
 སྒང་དམའ་བའི་ཁྱད་པར་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གཞི་དཔེ་བྱེད་དངོས་
 སུ་བསྟན་ནས་གཞི་དཔེ་བྱ་བྱུགས་ལ་འཕངས་ནས་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་ཡན་
 ལག་ཅན་ཡན་ལག་རྣམས་ལས་གཞན་ཅམ་ཡིན་པ་ནི། ཚོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
 ལ་གཞི་དཔེ་དམ་བཅའ་མིན་ཏེ། དེ་ཅམ་ཞིག་སངས་རྒྱས་པའི་ངོར་སྐྱབ་ན་
 གྲུབ་ཟིན་བསྐྱབས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་པས་ཡན་ལག་ཅན་
 བྱམ་པ་དང་། དེའི་ཡན་ལག་གཟུགས་སོགས་གཞན་ཅམ་དུ་གྲུབ་ཟིན་པའི་
 ཕྱིར། འོ་ན་བྱམ་པ་དང་བྱམ་པའི་གཟུགས་སོགས་ཚོས་ཅན། རྩས་གཞན་
 ཡིན་པར་ཐལ། གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་ཚོས་ཅན། རྩས་ཐ་དད་ཡིན་
 པར་ཐལ། ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་གཉིས་གཞན་ཡིན་ཡང་གཞན་དེ་
 རྟོག་པས་སློབ་པ་གསུམ་པ་ཡིན་པས་རྩས་གཞན་དུ་ཐལ་བའི་སློན་མེད་དོ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་གཉིས་རྩས་གཞན་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་པར་ཅན་མིན་གཞན་
 ཡོད་ནི། །སྐྱབ་ན་གྲུབ་པ་བསྐྱབས་པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་

ཟེར་རོ། དེ་གཉིས་རྩལ་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་སྤང་ཚུལ་ཐ་དད་
ཡིན་ཡང་གནས་ཚུལ་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཆ་དང་ཆ་
ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་བྱམ་པ་ཚོས་བྱེད་གྱི་རྩལ་ཐོན་དང་བྱམ་པ་གཉིས་
ལ་བསམས་ན་ནི་དེ་གཉིས་རྩལ་ཐ་དད་ཡིན་ནོ། འོ་ན་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་
པར་གང་ཞེ་ན། ཡན་ལག་ལས་རྩལ་གཞན་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་སྤྱད་སོགས་
ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་ཏེ། གྲེ་བྲག་པས་སྤྱད་སོགས་ཡོན་
ཏན་གསུམ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས། ཡན་ལག་ཅན་ཡན་ལག་རྣམས་
ལས་རྩལ་གཞན་དུ་དམ་བཅས་པའི་ཕྱིར། གྲེ་བྲག་པའི་ལྷགས་ལ་ཡན་ལག་
ཅན་དང་ཡན་ལག་རྩལ་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་
དུ་རུང་མི་རུང་དང་སྤྱི་བ་ཐོགས་སོགས་བྱེད་མི་བྱེད་རྩལ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར།
ཡན་ལག་རྣམས་དང་སྤྱད་སོགས་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱང་རྩལ་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ།
སྤྱི་ཏོག་ཐ་དད་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་དོ།

གཉིས་པ་ནི། གྲེ་བྲག་པས་ཡན་ལག་ཅན་ཡན་ལག་རྣམས་ལས་རྩལ་
གཞན་དུ་དམ་བཅས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་རྩེས་དཔག་གིས་གཞིན་དེ།
གྲེ་བྲག་པས་སྤྱད་སོགས་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས། ཡན་
ལག་ཅན་ཡན་ལག་རྣམས་ལས་རྩལ་གཞན་དུ་དམ་བཅས་པ་གང་ཞེ་ག སྤྱད་
སོགས་ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་ལ་རྩེས་དཔག་གིས་གཞིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་
གཞིན་ན། ཡན་ལག་ཅན་ཆོས་ཅན། ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་སྤྱད་
ལྷག་པོ་མེད་དེ། དེ་ཡོད་ན་སྤང་དམའ་བའི་ཁྱད་པར་འཇིན་དགོས་པ་གང་

ཞིག་སྤང་དམའ་བའི་བྱུང་བར་མི་འཇིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་
 བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་ཡོན་ཏན་སྦྱིད་ལྷག་པོ་མེད་པར་གྲུབ་ལ། དེ་ལྟར་
 བ། ཆོས་ཅན། ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་སྦྱིད་དེས་བྱངས་པའི་འོག་ཏུ་
 འགྲོ་བའི་བྱ་བ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཡོན་ཏན་སྦྱིད་དང་དེས་བྱངས་
 པའི་འོག་ཏུ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་གཉིས་འབྲོད་པ་འདུ་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 གཉིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཞོད་དོ། །ཡང་། དེ་ལྟར་དམ་
 བཅས་པས་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་བར་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་དེ། གྲེ་བྲག་པས་
 དེ་ལྟར་དམ་བཅས་པ་གང་ཞིག་ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་སྦྱིད་སོགས་
 ཡོད་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་
 གྱིས་དམིགས་སུ་བྱང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ལྟར་དམ་
 བཅས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་བར་ལ་ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་དུ་ཁས་སྦྱངས་པས་
 གཞོད་དེ། གྲེ་བྲག་པས་དེ་ལྟར་དམ་བཅས་པ་གང་ཞིག་སྦྱིད་སོགས་རྗེས་
 གཞན་བྱུང་ཆོས་སུ་ཡོད་ན། ཆ་མེད་ཡིན་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་
 ལྟར་དམ་བཅས་པ་ལ་རང་ཆོག་འགལ་བས་གཞོད་དེ། གང་ཞིག་ཡན་ལག་
 ཅན་དུ་སྦྱས་པའི་འབྲུགས་ལ་ཡན་ལག་རྣམས་ལས་རྗེས་གཞན་མ་ཡིན་པར་
 དམ་བཅས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དམ་བཅས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་བར་ལ་གྲགས་
 པས་གཞོད་དེ། སྐྱོད་ཀྱི་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཡན་
 ལག་ཅན་ལ་སྦྱིད་སོགས་རྗེས་གཞན་ཡོད་པར་དམ་བཅས་པ་གང་ཞིག་ དེ་
 ལ་སྐྱོད་ཀྱི་འདོད་པའི་དབང་གིས་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་བྱང་དུ་གྲུབ་

བསལ་གཞི་དུ་བཤེས་ཏེ། དེས་ན་གྲགས་བསལ་གཞི་དུ་བ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་གྱི།
འདི་ག་ཉིན་ན་ཐ་སྙད་དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་གྲགས་བ་ཅམ་གྱི་གཞི་དུ་བ་མ་ཡིན་
ནོ། །ཆོས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་ལ་གཞི་དུ་བཤེས་དམ་བཅའ་ལ་གཞི་དུ་ཚུལ་ནི། ཡན་
ལག་ཅན་ནི་ཡན་ལག་རྣམས་ལས་གཞན་མིན་ཏེ། མདོན་སྤྲུལ་མིན་པ་ཉིད་དུ་
ཐལ་བའི་བྱེད་པར་། ཞེས་ཡན་ལག་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བ་དང་། ཡན་ལག་ནི་
ཡན་ལག་ཅན་ལས་གཞན་མིན་ཏེ། མདོན་སྤྲུལ་མིན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་བྱེད་
པར་། ཞེས་ཡན་ལག་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བ་གཉིས་གསུངས་ལ། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་
ན་རེ། ཡན་ལག་ཅན་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་ཆོ། ཡན་ལག་ཅན་ཆོས་ཅན་
གྱི་ངོ་བོ་དང་མདོན་སྤྲུལ་གྱིས་མཐོང་རུང་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་དང་། ཡན་
ལག་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་ཆོ། ཡན་ལག་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་མདོན་
སྤྲུལ་གྱིས་མཐོང་མི་རུང་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་ཡིན་ལ། བྱེད་པར་དེ་ཉིད་
ལ་མདོན་སྤྲུལ་གྱིས་གཞི་དུ་ཅེས་ཟེར། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། གྱེ་བྲག་བསལ་ཡན་
ལག་ཅན་དང་ཡན་ལག་གི་རང་ལྡོག་ཅམ་ཞིག་རྣམས་གཞན་དུ་སྐྱབ་པ་མིན་
གྱི། གཞི་ལྡོག་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་རང་གི་ཡན་ལག་གཟུགས་སོགས་ལས་རྣམས་
གཞན་དུ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་ཡན་ལག་ཅན་བྱམ་པ་མདོན་སྤྲུལ་གྱིས་
མཐོང་རུང་བ་ལ་ཚད་མས་མི་གཞི་དུ་བཤེས་། འོ་ན་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།
ཡན་ལག་ཅན་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་ཆེ་ན། ཡན་ལག་ཅན་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་
བོ་དང་ཆ་མེད་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་ཡིན་ལ། དེ་ལ་མདོན་སྤྲུལ་མིན་པ་ཉིད་
དུ་ཐལ་བའི་བྱེད་པར་། ཞེས་གཞི་དུ་བྱེད་གསུངས་ཤིང་། དེའི་དོན་ཡང་། ཡན་

ལག་ཅན་བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་ཤེས་འདྲེན་ནུས་ཀྱི་ཚུལ་
 གྱིས་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མངོན་
 སུམ་གྱིས་རྟོགས་པས་བསལ། དེ་ལྟར་ཐལ་བ་ལས། ཆོས་ཅན། ཆ་མེད་མ་
 ཡིན་ཏེ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་སྟེ། ཐལ་རང་
 དེས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཁས་སྦྱངས་དང་རྗེས་དཔག་གིས་གཞོད་ཚུལ་བསྟན་
 ཏོ།།

བྱམ་པ་ཆ་མེད་ཡིན་པའི་དོན་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་ཀྱང་གཞོད་དེ། བྱམ་
 པ་ཆ་བཅས་ཡིན་པའི་དོན་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་ཅན་
 བྱམ་པ་ཆ་མེད་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་རང་ཆོག་གིས་ཀྱང་གཞོད་དེ།
 ཡན་ལག་ཅན་ཞེས་ཡན་ལག་ཡོད་པར་དམ་བཅས་པའི་ཤུགས་ལ་བཅས་སུ་
 ཁས་སྦྱངས་ཤིང་། དངོས་སུ་ཆ་མེད་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཡན་
 ལག་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་ཆེ་ཡན་ལག་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་མངོན་སུམ་
 གྱིས་མཐོང་མི་རུང་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱུང་བར་ཡིན་ལ། དེ་ལ་མངོན་སུམ་མིན་
 པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ངོ་ཞེས་གཞོད་བྱེད་གསུངས་ཤིང་། དེའི་དོན་ནི་ཡན་
 ལག་ཅན་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་དེ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་རུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ།
 ཡན་ལག་བྱམ་པའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོག་སུམ་གྱིས་མཐོང་རུང་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །འོ་ན་སྤྱོད་རང་ལྟར་ན་ཡང་བྱམ་པ་མངོན་སུམ་
 གྱིས་མཐོང་རུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པའི་གཟུགས་རྒྱལ་མངོན་སུམ་
 གྱིས་མཐོང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱམ་པའི་གཟུགས་རྒྱལ་

ཚོས་ཅན། མདོན་སྐྱམ་གྱིས་མཐོང་རུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རུལ་སྐྱམ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བྱལ་བ་ཁས་སྤངས་ཏེ། དབང་ཡུལ་དེ་ཕྱིར་རུལ་སྐྱམ་མིན། ཞེས་
བཞད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། རུལ་སྐྱམ་ཡིན་ན་དབང་ཤེས་གྱིས་ངེས་
ཤེས་འདྲེན་རུས་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་བསྐྱམ་གྱི། དབང་ཤེས་གྱི་ཡུལ་མ་
ཡིན་པར་མ་བསྐྱམ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མིན་ན། རྟོན་མཐོང་མེད་པར་གང་ལས་
རྟོགས། ཞེས་པའི་དོན་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ངོ། ། ཚོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་
གཞི་དུ་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་ལ་གཞི་དུ་ཚུལ་ནི། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས། རྩ་ས་
ནི་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་དང་རྩ་ས་དག་རྩ་ས་མིན་པར་ཐལ་
བའི་ཕྱིར་ངོ། ཞེས་རྩ་ས་མིན་པ་དང་། ཡོན་ཏན་རྩ་ས་སྐྱེ་ཐལ་བའི་སྒྲོན་ས་
གཞི་དུ་བྱེད་བཟོད་ལ། དེ་ཡང་རྩ་ས་གྱི་ལྗོན་ཅམ་འགོག་པ་མིན་གྱི་དོན་ལྗོན་
འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། གྱེ་བྲག་པས་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་གྱི་རྟོན་བྱེད་པ་དེ་རྩ་ས་
གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་ཁས་སྤངས་པ་ལ། འོ་ན་རྩ་ས་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་ཚོས་ཅན། རང་
གི་ཡོན་ཏན་དང་འབྲེལ་མེད་དུ་ཐལ། དེ་དང་བདག་གཅིག་ཏུ་ཡང་མ་འབྲེལ།
དེ་བྱུང་དུ་ཡང་མ་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་ཁས་སྤངས་ཏེ། དེ་དང་
རྩ་ས་གཞན་དུ་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཁས་སྤངས་ཏེ། དེ་དང་དུས་
མཉམ་དུ་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དང་རྟོན་དང་བརྟོན་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་དང་འབྲེལ་མེད་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚོས་ཅན།
རྩ་ས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་གྱི་རྟོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པས་ཁས་སྤངས་གྱིས་གཞི་དུ་ཚུལ་བསྐྱམ་ཏོ། །དེ་ལྟར་ཐལ་བ་ལས། ཚོས་

ཅན། རང་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་དུས་མཉམ་པའི་ཉེན་དོན་གཞན་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་
འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འདིས་རྗེས་དཔག་གིས་གཞོད་པར་བསྟན་
ཏོ། ཚེས་ཅན། རང་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་དུས་མཉམ་པའི་ཉེན་དོན་གཞན་ཡིན་པ་
ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་དེ། དེ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་དགོས་པ་
ལས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། རང་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཉེན་དོན་གཞན་ཡིན་པ་ལ་རང་
ཆོག་གིས་ཀྱང་གཞོད་དེ། དེ་དང་ཉེན་བཟེན་པས་ཁས་སྦྱངས་པས་འབྲེལ་བ་
གྲུབ་པར་ཁས་སྦྱངས། དུས་མཉམ་རྗེས་གཞན་དུ་ཁས་སྦྱངས་པས་འབྲེལ་
མེད་དུ་ཁས་སྦྱངས་པའི་ཕྱིར། རང་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཉེན་དོན་གཞན་དུ་ཁས་
སྦྱངས་པ་ལ་གྲགས་པས་ཀྱང་གཞོད་དེ། གྲེ་བྲག་པས་སྐྱོའི་གདོང་དབང་
གིས་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས། རང་གི་ཡོན་ཏན་དང་དུས་མཉམ་རྗེས་
གཞན་དུ་ཁས་སྦྱངས་ལ། དེ་ལ་སྐྱོའི་གདོང་པའི་དབང་གིས་དོན་ཐམས་
ཅད་ལ་འཇུག་རུང་དུ་གྲུབ་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་ཐལ་
བ་ནི། རྗེས་བྱམ་པ་དེ་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་གྱི་ཉེན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཅི།
བྱམ་པ་འདི་ནི་སྟོན་པོའི་སྙམ་པའི་སྟོ་སྟེ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་སྟོན་པོ་དེ་ཡོན་
ཏན་དོན་གཞན་གྱི་ཉེན་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོན་པོ་འདི་ནི་མཛེས་སོ་སྙམ་པའི་
སྟོ་སྟེ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རྗེས་སུ་ཐལ་ལོ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཡོན་ཏན་
དང་རྗེས་འགལ་བར་ཁས་སྦྱངས་པའི་ཕྱིར། ཚེས་གྱི་ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་དང་
ཚེས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་བཞི་ག་ལ་གཞོད་པའི་དམ་བཅའ་སྟར་སྟང་
ནི། དག་ཐམས་ཅད་རྩུན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་སྟ་བུ་ཡིན་

ཏེ། ངག་ཐམས་ཅད་རྩྱ་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ན། ངག་གང་གིས་ཀྱང་དོན་སྟོན་
མི་རྒྱས་ལ། དེ་ལྟར་ན་དོན་བདེན་པ་སྟོན་པ་དང་། རྩྱ་པ་སྟོན་པ་མི་སྤྱིད་
ཅིང་། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ་དང་རྟག་པར་སྤྱོད་པའི་ཆོག་ལ་སོགས་པ་མི་སྤྱིད་
དགོས་པའི་སྤྱིར་རོ།

རིགས་པ་ཅན་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་མཆན་ཉིད་དགག་པ། མཆན་གཞི་ལ་བརྟགས་ནས་དགག་པ། དེས་བཟུང་གི་སྒྱར་ས་ལ་བརྟགས་ནས་དགག་པ།

གཉིས་པ་རིགས་པ་ཅན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དགག་པ་ལ་གསུམ། མཆན་
ཉིད་དགག་པ་དང་། མཆན་གཞི་ལ་བརྟགས་ནས་དགག་པ་དང་། དེས་བཟུང་
གི་སྒྱར་ས་ལ་བརྟགས་ནས་དགག་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། ཆད་མ་མདོར། བསྐྱབ་
བྱ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་འདིར། །བྱ་བ་པ་མེད་ལ་དོན་བཅས་ཉིད། །དེ་ལྟར་ནི་
རྟགས་དང་དཔེ། །མ་གྱུ་བ་བརྗོད་པ་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་
དོན། རིགས་པ་ཅན་པ་ན་རེ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བསྟན་པར་བྱ་བ་དེ་བསྐྱབ་
བྱའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དཔེ་རྟགས་མ་གྱུ་བ་པ་ཆོས་ཅན། བསྐྱབ་
བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། མ་
འོངས་པ་ན་བསྐྱབ་བྱར་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བྱ་བ་སྟེ། བསྟན་
བྱ་བ་དེ་དུས་གསུམ་ག་ལ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འོ་ན་དཔེ་
རྟགས་མ་གྱུ་བ་པ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དཔྱོད་པ་པ་དང་གངས་ཅན་གྱི་དོར། ལྷ་
ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞེན་ཞེས་བཀོད་

པའི་ཆེ་ན། སྐུ་བྱས་པ་དཔྱོད་པ་པ་ལ་མ་གྱུ་བ། དཔེ་བྱམ་པ་མི་རྟག་པ་གྲངས་
 ཅན་ལ་མ་གྱུ་བ་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་སྐུ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། མིག་གིས་གཟུང་
 བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྟོ་བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། དེ་ལྟར་འཕངས་པ་ལ་
 ཁོ་ན་རེ། དཔེ་རྟགས་མ་གྱུ་བ་པ་བསྐྱབ་བྱར་ཐལ་བའི་སྟོན་མེད་དེ། ལས་ལ་
 བྱེད་པ་པོའི་རྒྱན་ཡོད་པས་ལས་དེ་བྱེད་པ་པོའི་འདོད་ལུགས་དམ་པ་ཡིན་
 ལ། དཔེ་རྟགས་མ་གྱུ་བ་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བས་བྱུང་གྲོལ་བའི་འདོད་
 ལུགས་དམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འོ་མས་འབྲས་ཆན་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་
 པའི་ཆོ། འོ་མ་ལ་བ་བའི་བྱ་བས་བྱུང་གྲོལ་འོ་མ་དེ་བྱེད་པ་པོར་བརྗོད་པས།
 འོ་མ་དེ་བྱེད་པ་པོའི་འདོད་ལུགས་དམ་པ་མ་ཡིན་གྱི། འབྲས་ཆན་བྱེད་པ་
 པོའི་འདོད་ལུགས་དམ་པ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། དེས་ན་དཔེ་རྟགས་མ་གྱུ་བ་པ་
 བསྐྱབ་བྱར་ཐལ་བའི་སྟོན་མེད་དེ། དེ་གྲོལ་བའི་འདོད་ལུགས་དམ་པ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པ་ཅུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་། དཔེ་རྟགས་མ་གྱུ་བ་པ་བསྐྱབ་བྱར་ཐལ་བའི་སྟོན་མེད་དེ། དེ་བསྐྱབ་
 པར་བྱ་བ་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྗོད་པ་སྐྱབ་ངག་ཡན་
 ལག་ལཱའི་ནང་ནས་དམ་བཅའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་
 བཀོད་བཞིན་པ་ཅུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐུ་མ་ལ་བྱུང་པ་ཡོད་དེ། བསྐྱབ་པར་བྱ་
 བ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན། དེ་རྗོད་པ་སྐྱབ་ངག་ཡན་ལག་ལཱའི་ནང་ནས་དམ་
 བཅའི་ཡན་ལག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དཔེ་རྟགས་མ་གྱུ་བ་པ་
 དམ་བཅར་ཐལ་བའི་སྟོན་མེད་དེ། དེ་གྱུ་བ་མཐའ་བཞིའི་ནང་ནས་ཁས་སྐྱངས་

པའི་གྲུབ་མཐའ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པ་ཅ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། སྐྱ་མ་ལ་ཁྲབ་པ་ཡོད་དེ། ཚུད་གཞིའི་སྟེང་དུ་ཁྲད་པར་གྱི་ཆོས་
ཁས་སྦངས་ནས་དབྱེད་པ་བྱེད་པ་དེ་ཁས་སྦངས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་མཆོན་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་མཐའ་བཞི་པོ་གང་ཞེ་ན། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་པའི་གྲུབ་
མཐའ། རྒྱུད་སོ་སོའི་གྲུབ་མཐའ། སྐབས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ། ཁས་སྦངས་པའི་
གྲུབ་མཐའ། དང་པོ་ནི། གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཆད་མ་དག་ཡོད་དོ་ཅེས་
དམ་བཅས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཆད་མ་ཡོད་པར་གྲུབ་མཐའ་
སྐྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་ཅེས་པའམ་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། གྲུབ་མཐའ་སྐྱ་བ་སོ་སོའི་འདོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་བདག་ནི་ཤི་ནས་འབྲས་བུ་ལ་ལོངས་
སྟོང་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། བདག་ཁས་སྦངས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འདོད་པ་
ཁྲད་པར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། བཞི་པ་ནི། མ་བརྟགས་པར་ཁྲད་གཞི་སྐྱ་ལྟ་
བུའི་སྟེང་དུ་ཁྲད་ཆོས་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་ཁས་སྦངས་ནས་དཔྱོད་པ་ལྟ་བུ་དོ།
ཚུད་པ་གསུམ་པོ་དེའི་ལན་རིམ་པ་བཞིན། ཐམས་ཅད་རྣམ་འགས་མ་གྲུབ་
ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་དང་། སྐར་མ་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་
དང་། གང་གིས་ཁས་སྦངས་མཆོན་ཉིད་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་
ཏོ། །གཉིས་པ་ནི། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བསྟན་པར་བྱ་བ་བསྐྱབ་བྱའི་མཆོན་ཉིད་
ཡིན་ན། བསྐྱབ་བྱའི་མཆོན་གཞི་རིམ་ལྟ་བུ་ཡིན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་

370

ཡང་། རིགས་པ་ཅན་པའི་དཔེ་རྟགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་ཁས་སྦངས་ནང་
 འགལ་བས་ཁས་སྦངས་འགལ་བ་སྟོན་དུ་འགྱུར་བ་རྟགས་སྒྲ་བ་ལ་དགོངས་
 པའི་ཕྱིར་དོ། །འོ་ན་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོགས་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་ལ་
 སྟོན་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། ཆོས་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་དང་ཆོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་
 ལ་སྟོན་ཡོད་པར་མ་ཟད། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོགས་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་
 པ་ལ་ཡང་ཁས་སྦངས་འགལ་བའི་སྟོན་ཡོད་དོ། །རི་ལྟར་ཡོད་ན་སྒྲ་དང་མི་
 རྟག་པ་པན་ཚུན་བྱུང་པར་ཅན་དུ་བྱས་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཐལ། སྒྲ་དང་མི་རྟག་པའི་
 ཆོགས་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དཔེ་དང་ཆོས་མ་ཐུན་པས་
 བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དེ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། མི་རྟག་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒྲ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 ཁས་སྦངས་དེའི་བྱུང་འབྱེལ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། སྟེ་ལྟན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ན། སྟེ་ལྟན་ཆོས་ཅན། མི་
 རྟག་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒྲ་དེ་ཕྱི་ཆོལ་གྱིས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། དེ་
 བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་རྟག་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒྲ་
 དང་བྱམ་པ་གཉིས་བྲོད་དུ་ཆོས་མ་ཐུན་པར་ཕྱི་ཆོལ་གྱིས་མ་བྱུང་པར་ཐལ་
 ལོ། འདོད་ན། དེ་དང་བྱམ་པ་གཉིས་བྲོད་དུ་ཆོས་མ་ཐུན་པའི་སྟོན་སྒྲ་མི་
 རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། བྲོད་སྒྲ་མི་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། མ་བྱུང་ན། དཔེ་དང་
 ཆོས་མ་ཐུན་པས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དེ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་

ཉིད་ཡིན་པར་འགལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པས་དེའི་ཆོས་ཡོད་པ་
 ཅན་དེ་མཐུན་དཔེའི་མཆོན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་པས་བྱུང་པར་དུ་
 བྱས་པའི་སྐྱབ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་བྱུང་འབྱེལ་ནི། དེ་ལྟར་བཞོད་
 པའི་ཆེ་ན་བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱབ་དེ་ཕྱི་
 སྐོལ་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱུང་
 དང་མི་རྟག་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱབ་གཉིས་སྐྱེ་ལྟར་དུ་ཆོས་མཐུན་
 པར་ཕྱི་སྐོལ་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བྱུང་དང་དེ་སྐྱེ་ལྟར་དུ་
 ཆོས་མཐུན་པའི་སྐོལ་ནས་སྐྱེ་ལྟར་ཡོད་པ་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་པས་
 བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱབ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གང་ཞིག། འདོད་པ་
 དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་
 ལོ། །མ་བྱུང་ན། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པས་དེའི་ཆོས་ཡོད་པ་
 ཅན་དེ་དཔེའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པར་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་རིགས་པ་ཅན་པའི་
 དཔེ་རྟགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་གྱི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་སྐྱབ་དེ་ཆོག་ས་དོན་
 ལ་འཇུག་ན་བདེན་ཡང་ཆོག་ས་དོན་ལ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ན། ཆོས་
 ཅན་ལ་འཇུག་པར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པས་
 དེའི་ཆོས་ཡོད་པ་ཅན་དེ། དཔེའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པ་སོགས་དཔེ་རྟགས་ཀྱི་
 མཆོན་ཉིད་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་བསྟན་བཅས་ཀྱིས་ཅི་བྱ་སྟེ་དོན་མེད་པར་ཐལ། དཔེ་
 རྟགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ལ་སྐོལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཅི་རིགས་པར་དབྱུང་ནས་

འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཞུང་འདིའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སློབ་དཔོན་
ལྟ་དབང་སློམ། རིགས་པ་ཅན་པའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བསྟན་པར་བྱ་བ་སྟོགས་
ཡིན་ཞེས་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་གྱི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་སྐྱ་དེ་
ཆོས་ཅན་ལ་འཇུག་པར་འདོད་དོ། །ཞེས་དྲོགས་པ་བསུས་ནས་འགོག་པ་མི་
རིགས་ཏེ། ཆོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལ། སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་
ཀྱིས། ཆོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་ཏྲགས་དོན་མེད། ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བཀག་ཅིན་
པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་གཞོད་བྱེད་གཞན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་འདིར་འགོག་ན།
བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་དྲོགས་པ་བསུས་ནས་ཀྱང་ཅིའི་ཕྱིར་
མི་འགོག། །དེ་ཉིད་དྲོགས་པ་ཆོད་པས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ་བསྐྱབ་
བྱའི་སྐྱ་དེ་ཆོས་ཅན་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པར་
མཆུངས་ཤིང་། དངོས་མིང་དུ་མི་འཇུག་པར་མཆུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བེད་
རོ།

དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། སློབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སློམ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བསྟན་
པར་བྱ་བ་སྟོགས་ཡིན་ཞེས་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་སྐྱ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་
འཇུག་པའི་དྲོགས་པ་མ་བཞོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། རང་ལྷགས་ལ། རིགས་
པ་ཅན་པ་ན་རེ། དཔེ་ཏྲགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་གྱི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་
སྐྱ་དེ་ཆོགས་དོན་ལ་འཇུག་ན་བདེན་ཡང་། ཆོགས་དོན་ལ་འཇུག་པ་མི་
སྲིད་པའི་ཕྱིར་ན། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་སྐྱ་བཏགས་མིང་དུ་
འཇུག་ཏེ། དཔེར་ན་བྱེད་རང་གི་ལྷགས་ལ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་སྟོགས་

ཀྱི་སྤྱི་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཡིན་ནའང་བསྐྱབ་
 པར་བྱ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པས་དེའི་ཆོས་ཡོད་པ་ཅན་དེ་དཔེའི་མཆོན་ཉིད་
 ཡིན། ཞེས་སོགས་རིགས་པ་ཅན་པའི་དཔེ་རྟགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་སྟོན་གྱིད་
 ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དོན་མེད་པར་ཐལ། རིགས་པ་ཅན་པའི་དཔེ་རྟགས་ཀྱི་
 མཆོན་ཉིད་ལ་མ་བྱུང་བ་དང་བྱུང་ཆེས་པ་གཙོ་བོ་མི་རྣམས་པར་དཔེ་རྟགས་ཀྱི་
 མཆོན་ཉིད་ལ་གློ་ལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཅི་རིགས་པར་དབྱེད་ནས་འཇུག་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མ་བྱུང་བ་དང་བྱུང་ཆེས་པའི་སྟོན་གཙོ་བོ་མི་རྣམས་པའི་རྒྱ་
 མཆོན་ཅི་ཞེ་ན། སྟོན་ལྡན་ཆོས་ཅན་གསོན་ལུས་དང་མཐུན་དཔེ་གཉིས་
 བྱིད་དུ་ཆོས་མཐུན་པའི་སྟོན་སྤྱི། གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྐྱབ་གྱིད་
 ཡིན་པར་ཐལ། བྱིད་གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་ཁས་འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་སྟོན་ལ་རྗེས་
 སུ་མི་འགོ་བའི་སྟོན་པ་རྒྱུད་པ་ཅན་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར། འགལ་
 ལོ། གཞན་ཡང་། སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་སྤྱི་ལྡན་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་
 བུམ་པ་མཐུན་དཔེར་བཟུང་བའི་ཆེ་ན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་
 དཔེ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིད་སྤྱི་དང་སྤྱི་ལྡན་དུ་ཆོས་མཐུན་པའི་སྟོན་སྤྱི་ལྡན་
 ཡོད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་རྟགས་ཁས་སྤངས། འདོད་ན། བྱིད་སྤྱི་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིད་སྤྱི་དང་སྤྱི་ལྡན་དུ་ཆོས་མཐུན་
 པའི་སྟོན་སྤྱི་ལྡན་ཡོད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་མཐུན་དཔེ་ཡིན་ན་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡིན་དགོས་

པར་འགལ་ལོ། གལ་ཏེ་མ་ཐུན་དཔེ་ཡིན་ན་ཏྲགས་ཆོས་གཉིས་ཀ་རུ་ཆོས་
མ་ཐུན་པ་ཞིག་དགོས་པས་སྒྲོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་སྒྲོ་
དང་མི་ཏྲག་པར་ཆོས་མ་ཐུན་པར་ཕྱི་རྒྱུ་གྱིས་གྲུབ་པར་ཐལ། བྱོད་སྒྲོ་ཕྱན་
གྱི་ཏྲགས་གྱིས་སྒྲོ་མི་ཏྲག་པར་སྒྲུབ་པའི་མ་ཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ཕྱི་རྒྱུ་གྱིས་སྒྲོ་མི་ཏྲག་པར་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། སྒྲོ་མི་
ཏྲག་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཏྲགས་བཀོད་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་ལོ། གསུམ་
པ་ནི། ཆོད་མ་མདོར། སྒར་ངེས་གཟུང་ན་དོན་མེད་འགྱུར། ཅིག་ཤོས་ལྟར་
ན་མི་འདོད་འགྱུར། ཞེས་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། རིགས་པ་ཅན་པ་ན་རེ།
དཔེ་ཏྲགས་མ་གྲུབ་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་ངེས་གཟུང་གི་
ཆོག་སྒྲོས་པས། དཔེ་ཏྲགས་མ་གྲུབ་པ་བསྒྲུབ་བྱར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་མེད་དོ་
ཞེས་པའི་དོགས་པ་བཀོད་ནས། དེའི་ལན་ལ་དཔེ་ཏྲགས་མ་གྲུབ་པ་བསྒྲུབ་
བྱ་ཡིན་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་ངེས་གཟུང་གི་ཆོག་སྒྲོས་ན། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་
བསྟན་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་སྟོགས་ཡིན་ཞེས་སྒྲོས་སམ། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་བསྟན་
པར་བྱ་བ་སྟོགས་ཡིན་པ་ཁོ་ན་ཞེས་ངེས་གཟུང་གི་ཆོག་སྒྲོས། དང་པོ་ལྟར་
ན། གྲུབ་ཅིན་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲོས་སམ། དཔེ་ཏྲགས་མ་
གྲུབ་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲོས། དང་པོ་ལྟར་ན། སྒྲུབ་བྱེད་
བསྟན་པའི་འུགས་ཉིད་ལས། དོན་དེ་བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད་དུ་རྟོགས། ཞེས་པས་
འགོག་གཉིས་པ་ལྟར་ན། གཏན་ཆོགས་སོགས་མཆོད་གྱིས་བྱུང་ཕྱིར། སྒྲུབ་
པར་བྱེད་ལ་དོགས་པ་འདྲ་མེད། ཅེས་པས་འགོག་པ་ཡིན་ཞེས་བེད་བ་མི་

འཐད་དེ། རིགས་པ་ཅན་པས་དཔེ་ཏྲགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཅད་
 པའི་ཕྱིར་དུ་དེས་གཟུང་སྟོས་པས། དཔེ་ཏྲགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱར་ཐལ་
 པའི་སྟོན་མེད་ཅེས་སྒྲ་བ་ལ། འོན་དེ་ལྟར་སྟོས་ན་བསྐྱབ་བྱའི་མཆོན་ཉིད་
 ཀྱི་ཟུར་དུ་སྟོས་སམ། མཆོན་བྱའི་ཟུར་དུ་སྟོས་ཞེས་པའི་ངེ་བ་ལ། རིགས་
 པ་ཅན་པས་དཔེ་ཏྲགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་དེས་
 གཟུང་གི་ཆོག་སྟོས་པས། དེས་ཏྲགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱར་ཐལ་པའི་སྟོན་
 མེད་ཅེས་པ་ལ། དཔེ་ཏྲགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཅད་ཕྱིར་དུ་དེས་
 གཟུང་སྟོས་ན། གྲུབ་ཟེན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་དེས་གཟུང་
 སྟོས་སམ། དཔེ་ཏྲགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་དེས་
 གཟུང་སྟོས་ཞེས་འདི་བ་སྟུན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ།

དེས་ན་རང་ལུགས་ལ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བསྟན་པར་བྱ་བ་དེ། བསྐྱབ་
 བྱའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ན་ཆོག་རྣམས་ནི་དེས་གཟུང་གི་སྟོང་པོ་ཅན་ཡིན་པས་
 དེས་གཟུང་སྟོས་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་བསྟན་བྱ་བའི་སྒར་སྟོས་སམ། བསྟན་
 བྱ་བའི་མཐུག་ཏུ་སྟོས། དང་པོ་ལྟར་ན་གྲུབ་ཟེན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཅད་པའི་
 ཕྱིར་དུ་དེས་གཟུང་སྟོས་སམ། སྐྱབ་བྱེད་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་
 དུ་སྟོས། དང་པོ་ལྟར་ན། གྲུབ་ཟེན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྐྱབ་
 བྱའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་དེས་གཟུང་སྟོས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། སྐྱབ་བྱེད་
 དཔེ་ཏྲགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པའི་ལུགས་ཉིད་ལས་གྲུབ་ཟེན་བསྐྱབ་བྱ་
 མ་ཡིན་པར་ཏྲགས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་མ་གྲུབ་ན། དཔེ་དང་ཆོས་མཐུན་

པས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དེ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པ་
འབྱུང། གཉིས་པ་ཉྱར་ན། སྐྱབ་བྱེད་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་དེས་གཟུང་གི་ཆིག་
གིས་གཅད་དགོས་པ་མེད་པ་ཐལ། སྐྱབ་བྱེད་བསྐྱབ་བྱ་མིན་པར་རིགས་པ་
ཅན་པའི་དཔེ་རྟགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་འཕངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྒྲར་
ཁས་སྒྲངས་སོ། འོ་ན་བྱེད་རང་གི་ལྷགས་ལ་ཡང་བྱུབ་ཟིན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་
གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་ངོ་བོ་ཞེས་སྟོས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། སྐྱབ་བྱེད་གཏན་
ཆིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བསྟན་པའི་ལྷགས་ཉིད་ལས་བྱུབ་ཟིན་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡི་
པར་རྟགས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག་ངོ་བོ་ཞེས་པའི་ཆིག་དེ་བྱུབ་
ཟིན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་སྟོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱབ་བྱེད་དཔེ་
རྟགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བསྟན་པའི་ལྷགས་ལས་བྱུབ་ཟིན་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་
པར་རྟགས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་གང་གོ་ཆེད་དུ་ངོ་བོ་ཞེས་པའི་ཆིག་སྟོས་
ཞེ་ན། དཔེ་རྟགས་མ་བྱུབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་ངོ་བོ་ཁོ་ན་
ཞེས་སྟོས་པ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། དཔེ་རྟགས་མ་བྱུབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཅད་
པའི་ཕྱིར་དུ་ངོ་བོ་ཁོ་ན་ཞེས་སྟོས་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དཔེ་རྟགས་ཀྱི་
མཆན་ཉིད་བསྟན་པའི་ལྷགས་ལས་དཔེ་རྟགས་མ་བྱུབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་
པར་རྟགས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རང་ལྷགས་ལ། ཁོའི་ཐལ་འབྱུར་
དེའི་རྟགས་ལ་ལན་འདེབས་པ་ཡིན་ལོ།

ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོག་སྐྱེས་དང་པོ་ཐེངས་ལྷན་གྱི་གསུང་།

༥ གཉིས་པ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱ་གཏན་ཆོག་སྐྱེས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བ་ཤད་པ་
 ལ་གཉིས། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དགྲ་དོས་བཟུང་བ་དང་། དེའི་དགོས་པ་དངོས་
 གྱི། །དང་པོ་ནི། ཏྲག་དང་མི་ཏྲག་ཚོལ་བྱུང་དང་། བར་དུ་ཏྲག་པ་གསུམ་དག་
 དང་། ཚོལ་བྱུང་མིན་དང་མི་ཏྲག་ཏྲག་ །ཅེས་དང་། གཞལ་བྱ་བྱས་དང་མི་
 ཏྲག་དང་། །བྱས་དང་མཉན་བྱ་ཚོལ་ལས་བྱུང་། །མི་ཏྲག་ཚོལ་བྱུང་རིག་མིན་
 ལ། །དགྲ་པོ་འདི་ནི་ཏྲགས་སོགས་ལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྐྱེས་ཆོས་ཅན།
 ཏྲག་སྟེ། གཞན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་ཏྲག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚོལ་
 བྱུང་ཡིན་ཏེ། མི་ཏྲག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་གསུམ་ནི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱུང་
 བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང་། དུང་སྐྱེས་ཆོས་ཅན། ཏྲག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཏྲག་
 སྟེ། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ དང་། ཏྲག་སྟེ། ཚོལ་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 པ་གསུམ་ནི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱུང་བྱེད་དུ་མེད་པ་དང་། དུང་སྐྱེས་ཆོས་ཅན།
 ཚོལ་བྱུང་མ་ཡིན་ཏེ། མི་ཏྲག་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་ཏྲག་སྟེ། ཚོལ་བྱུང་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཏྲག་སྟེ། རིག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་གསུམ་ནི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གསུམ་ཆོན་གསུམ་
 གྱི་དང་པོ་གསུམ་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱུང་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང་། བར་པ་
 གསུམ་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱུང་བྱེད་དུ་མེད་པ་དང་། ཐ་མ་གསུམ་ནི་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་སྟེ། དེ་སྐད་དུ་འདྲ་། ཕྱོགས་ཆོས་
 མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་མེད་དང་། །རྣམ་གཉིས་རེ་རེ་དག་ལ་ཡང་། །རྣམ་གསུམ་

མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་། །ཡོད་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །མཉན་བྱ་སྤྱོད་པར་སྦྱབ་པའི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་
ཀ་ལ་མེད་པར་བསྟན་པ་ནི། རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་
མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལའང་མ་གྲུབ། མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ཅམ་ལ་
དགོངས་གྱི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་གཏན་ནས་མེད་པ་མིན་ཏེ། མཉན་བྱ་ཡིན་ན་
མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཆོད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུའང་། མ་མཐོང་བ་
ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས། རྟོག་པའང་འབའ་ཞིག་ཅན་དུ་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པ་
ལྟ་བུའོ། །འདིར་རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པ་སྤྱོད་པར་སྦྱབ་པའི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་
མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པར་བསྟན་པ་ནི། རྩེ་བྲག་
པའི་སྒོ་ངོ་ལ་སྟོས་ནས་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། རྩེ་བྲག་པས་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་རྟག་
ཅིང་རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། འབྲུང་བཞིའི་རྩལ་སྤྲན་རྟག་པ་དང་རེག་
བྱ་ཅན་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་ལ་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་
འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པ་ཡིན་ན་རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པས་བྲབ་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྟག་སུ་བྲས་ནས་རྩེ་བྲག་པའི་ངོར་སྤྱོད་པར་
སྦྱབ་པའི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། རྩེ་
བྲག་པའི་ལུགས་ལའང་འབྲུང་བཞིའི་རྩལ་སྤྲན་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྩེ་བྲག་པའི་ལུགས་ལ་འབྲུང་བཞིའི་རྩལ་སྤྲན་རྣམས་ཡིན་ཞིང་ལུས་ཅན་ཡོན་
ཏན་ཡིན་ལ་ཡོན་ཏན་ཡིན་ན་རྣམས་ཡིན་པར་འགལ་བ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གལ་ཏེ་དུང་སྒྲིའི་སྒྲིའི་དུ་མི་རྟག་པ་ངེས་སྒྲུ་ལ་རྩོལ་བྱུང་ངེས་དཀའ་བར་

ཐལ། མི་རྟག་པ་དེ་དུང་སྐྱ་ཚོལ་བྱང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དུང་སྐྱའི་སྟེང་དུ་ཚོལ་བྱང་ངེས་སྤྲུལ་མི་རྟག་པ་ངེས་
 དགའ་བར་ཐལ། ཚོལ་བྱང་དེ་དུང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བསལ་ཁས། གྲུབ་པ་ཡོད་དེ། སྐྱབ་བྱེད་ངེས་པའི་
 འོག་ཏུ་བསྐྱབ་བྱེད་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཕྱི་སྐོལ་གཅིག་
 གི་ངོར་རྟགས་དེ་གཉིས་ཀར་བཀོད་པ་ཡིན་ན་བདེན་ཡང་ཕྱི་སྐོལ་སོ་སོའི་
 ངོར་འཁོད་པ་ཡིན་ལ། ཕྱི་སྐོལ་ཁ་ཅིག་གིས་དུང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ངེས་ནས་
 ཚོལ་བྱང་དུ་མ་ངེས་པ་དང་། ལ་ལས་དུང་སྐྱ་ཚོལ་བྱང་དུ་ངེས་ནས་མི་རྟག་
 པར་མ་ངེས་པ་སྤྱད་པའི་ཕྱིར་དོ།

གཉིས་པ་ནི་འབྲས་རང་གི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་དབང་
 གིས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟགས་པའི་ཕྱིར་དུ་འབྲས་རང་གི་སྐྱོར་བ་གཉིས་
 གསུངས་ཤིང་། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་འདོད་པ་ཅུམ་གྱིས་
 གྲུབ་ན་འགལ་རྟགས་འདི་དག་གྱང་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་ན་
 ཡང་། འདི་དག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གྲུབ་པ་འབྲེལ་བ་ཡིན་པས། རྗེས་སུ་
 འགྲོ་ལྟོག་གི་གྲུབ་པ་ངེས་པ་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 རྟགས་པའི་ཕྱིར་དུ་འགལ་རྟགས་གཉིས་སྒྲིམ་ལ། འབྲས་རང་གཉིས་ཀྱི་ལྟོག་
 གྲུབ་དངོས་པོའི་དབང་གིས་གྲུབ་པར་བསྟན་པའི་ཤུགས་ལ་རྒྱ་གྲུབ་བྱེད་མ་
 དམིགས་པ་གཉིས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་བདེ་སྟག་ཏུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་
 བས། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་གཞི་ལ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པ་གསུམ་

དུ་གངས་ངེས་པར་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཕྱོགས་ཚེས་ཅན་བཞི་པོ་དེ་གསུངས་
 ལོ། ལྷོག་པ་རྒྱང་པ་ཅན་དང་རྗེས་འགོ་རྒྱང་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་
 པ་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་པན་ཚུན་མི་འབྲུལ་བར་བསྐྱབས་
 ཞིང་། དེ་ཡང་ཕྱོགས་ཚེས་ཅན་གཞིར་བྱས་ནས་བསྐྱབས་པས་རྟགས་ཡང་
 དག་ཏུ་མཆོན་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་དེ་ལ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པར་
 བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཚེས་ཅན་གཉིས་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་ལྷོག་པ་རྒྱང་
 པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་ན། མཉན་བྱང་ཡང་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལས། ལྷོག་པ་རྒྱང་པ་ཅན་དུ་འདོད་པའི་རྟགས་
 ཐམས་ཅད་མཉན་བྱ་དང་ལྷོག་བྱ་འབྲུལ་བར་མཆུངས་སོ་ཞེས་རྟགས་པའི་
 ཕྱིར་དུ་མཉན་བྱ་སྟོས་ལ། རྗེས་འགོ་རྒྱང་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་
 ན། གཞན་བྱ་ཡང་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་པ་
 ལས། རྗེས་འགོ་རྒྱང་པ་ཅན་དུ་འདོད་པའི་རྟགས་ཐམས་ཅད་གཞལ་བྱ་དང་
 རྗེས་འགོ་འབྲུལ་བར་མཆུངས་སོ་ཞེས་རྟགས་པའི་ཕྱིར་དུ་གཞལ་བྱ་སྟོས་
 པ་ཡིན་ནོ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་ཅམ་དང་རྗེས་འགོ་གཙོ་བོར་
 གྲུབ་པ་ཅམ་དང་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་ཆ་མཉམ་པ་ཅམ་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་གོ་བར་
 བྱེད་པ་མིན་གྱི། གོ་བྱེད་ཡང་དག་ཡིན་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལས་
 ལྷོག་པ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་པའི་སྟོན་སྟེ། ཚོད་གཞིའི་སྟེང་དུ་སྐབས་ཀྱི་
 མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་བཅད་པ་ཞིག་བསྐྱབ་བྱར་བྱེད་དགོས་སོ་ཞེས་
 རྟགས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཕྱོགས་ཚེས་ལྷག་མ་གསུམ་སྟོས་ལ། དེ་ཡང་མཐུན་

ཕྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅམ་གྱིས་གོ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་ན། མི་རྟག་
 པ་དེ་དྲུང་སྐྱ་ཚོལ་བྱུང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་རྟོགས་
 པའི་ཕྱིར་དུ། དྲུང་སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཚོལ་བྱུང་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་སྒྲོས་ལ། རྗེས་སུ་འགྲོ་གཙུག་ཆེ་བ་ཅམ་གྱིས་གོ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་ན།
 མི་རྟག་པ་དེ་དྲུང་སྐྱ་ཚོལ་མ་བྱུང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ་
 ཞེས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ། དྲུང་སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཚོལ་བྱུང་མིན་ཏེ། མི་རྟག་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་སྒྲོས་སོ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་ཆ་མཉམ་པ་ཅམ་གྱིས་གོ་བྱེད་ཡང་
 དག་ཏུ་འགྱུར་ན། རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དེ་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་
 དག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། རེག་བྱ་
 ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྲོས་པ་ཡིན་ནོ། མདོར་ན་ཚུད་གཞིའི་སྟེང་དུ་
 སྐབས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་བཅད་པ་བསྐྱབ་བྱ་དང་། དེ་སྐྱབ་པར་
 བྱེད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་དུ་ངེས་པ་དང་། མཆོན་
 ཉིད་དེ་དང་ལྟན་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་གཞི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་
 པ་གསུམ་དུ་ངེས་པར་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས། རྟགས་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྦྱང་
 གི་སྦྱོར་བ་འགོད་པའི་ངག་གི་དབྱེ་བ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་
 དགའི་རབ་དབྱེ་བསྟན་ལ། དགོས་པ་དེ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། རང་བཞིན་
 འབྲས་བུ་གྲུབ་དོན་དུ། ཞེས་སོགས་རྒྱུ་པ་བཞིས་བསྟན། གཞུང་ལྟག་མ་
 རྣམས་ཀྱིས་དགོས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྐབས་
 ལ། ཡང་དག་གཉིས་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་དང་མཉམ་བྱ་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་

བསྟན་ནས། ལྷག་མ་དུག་སྟོས་པའི་དགོས་པ་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པའི་
རྒྱ་མཆན་ནི། ཡང་དག་གཉིས་སྟོས་པའི་དགོས་པ་དངོས་སུ་བཤད་པས་
འགལ་ཉགས་གཉིས་སྟོས་པའི་དགོས་པ་ཤུགས་ལ་ཉྱགས་པའི་ཕྱིར་དང་།
ལྷོག་པ་རྒྱུ་པ་ཅན་གྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་འདོད་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་
དུ་མཉན་བྱ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་
གི་བྱུང་པ་པན་ཚུན་མི་འབྲུལ་བར་སྐྱབ་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་རྗེས་འགྲོ་རྒྱུ་པ་
ཅན་གྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་འདོད་པ་སོགས་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་སྟོས་
པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་ལྷག་མ་བཞིའི་དགོས་པ་ཡང་བདེ་སྟོན་ཉྱགས་པར་
འགྱུར་བས་དེ་དག་ལ་རྒྱས་བཤད་དངོས་སུ་མ་གསུངས་སོ།།

གཞལ་བྱའི་མཆན་ཉིད་དང་། རབ་དབྱེ་ལས་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། དུལ་བཞིར་དབྱེ་བ། མངོན་སྟོན་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་བཅས་བཤད་པ།

༥ གཉིས་པ་ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མཆན་ཉིད་དང་།
དབྱེ་བའོ། དང་པོ་ནི། དུལ་དང་། ཤེས་བྱ་དང་། གཞལ་བྱ་དང་ཡོད་ངེས་
དང་། གཞི་བྱུང་རྣམས་དོན་གཅིག་པས། དུལ་གྱི་མཆན་ཉིད། སྟོས་རིག་
པར་བྱ་བ། ཤེས་བྱའི་མཆན་ཉིད། སྟོའི་དུལ་དུ་བྱར་རུང་བ། གཞལ་བྱའི་
མཆན་ཉིད། ཆད་མས་ཉྱགས་པར་བྱ་བ། ཡོད་ངེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཆད་
མས་དམིགས་པ། གཞི་བྱུང་གྱི་མཆན་ཉིད། ཆད་མས་བྱུང་པ། ཁ་ཅིག་ན་རེ།
སྟོབ་གཉིས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་ལ་སྤང་བའི་སྟོབ་གཉིས། ཆོས་ཅན། དུལ་ཡིན་

པར་ཐལ། སྒོ་ས་རིག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟླ་བ་གཉིས་སྤང་གི་སྒོ་ས་རིག་བྱ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་ཅན། སྒོ་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཟླ་བ་གཉིས་སྤང་གི་
 སྒོ་འེ་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གལ་ཏེ་ཡུལ་དང་གཞལ་བྱ་དོན་མི་
 གཅིག་སྟེ། ཡུལ་ཅན་ཡིན་ན་ཆད་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཡུལ་དང་
 ཞེས་བྱ་དོན་མི་གཅིག་པར་ཐལ། ཡུལ་ཅན་ཡིན་ན་ཞེས་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་
 པའི་ཕྱིར་དོ། སྐྱ་ཏྲག་པའི་དོན་སྟེ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་ཏྲག་འཛིན་ཏྲིག་པའི་གཞལ་
 བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་ཏྲག་འཛིན་ཏྲིག་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས།
 འདོད་ན། སྐྱ་ཏྲག་འཛིན་ཏྲིག་པ་དེ་བྱེད་ལ་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྲབ་
 སྟེ། ཆད་མས་ཏྲིགས་པར་བྱ་བ་དེ་གཞལ་བྱའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
 ན། སྐྱ་མི་ཏྲག་པའི་དོན་སྟེ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་ཏྲག་ཏྲིགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དེ་
 བྱེད་ལ་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱེད་དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་དེའི་
 སྤང་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་བརྒྱད། རང་སྟེ་
 གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། ཡུལ་བཞིར་དབྱེ་བ་དང་། མངོན་སྟོག་གཉིས་སུ་དབྱེ་
 བ་དང་། འདུས་བྱས་འདུས་མ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། དགག་སྐྱབ་གཉིས་
 སུ་དབྱེ་བ་དང་། སྤང་སེལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། སྟེ་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་སུ་
 དབྱེ་བ་དང་། བདེན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའོ། དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞན་ལྷགས་
 དགག་པ་དང་། རང་ལྷགས་བཞག་པ་དང་། ཚུད་པ་སྤང་བའོ། དང་པོ་ནི། ཁ་
 ཅིག་ན་རེ། རང་མཆོན་གྱི་མཆོན་ཉིད། ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་
 གནས་པའི་དངོས་པོ། སྟེ་མཆོན་གྱི་མཆོན་ཉིད། ཡུལ་དུས་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་

འགྲོ་བྱེད་པའི་ཆོས། ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་དོན་ནི། ཡུལ་ཤར་
ན་ཡོད་ན་རྒྱབ་ན་མེད་པས་ཁྲབ་པ་དེ་ཡུལ་མ་འདྲེས་པའི་དོན། སྤྱོད་ཀྱི་དུས་
ན་ཡོད་ན་སྤྱོད་ཀྱི་དུས་ན་མེད་པས་ཁྲབ་པ་དེ་དུས་མ་འདྲེས་པའི་དོན་དང་།
ཁྲ་བོ་དང་རྩལ་གཅིག་ཡིན་ན་སེར་སྐྱ་དང་རྩལ་གཅིག་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་
དེ་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། བྱམ་པ་ལྟ་བུ་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་
འདྲེས་པ་ཡིན་པས་དངོས་པོ་ཡིན་ཡང་རང་མཆན་མིན་ནོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་
ཆོས་ཅན། ཡུལ་འདྲེས་པར་འཇིན་པའི་སྟོས་ཤར་ན་ཡོད་ན་རྒྱབ་ན་ཡོད་པས་
ཁྲབ་པར་བཟུང་བར་ཐལ། ཡུལ་ཤར་ན་ཡོད་ན་རྒྱབ་ན་མེད་པས་ཁྲབ་པ་དེ་
ཡུལ་མ་འདྲེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་པར་མི་རྒྱས་ཏེ། ཡུལ་འདྲེས་
པར་འཇིན་པའི་སྟོས་བྱམ་པ་ལྟ་བུའི་ཤར་དང་རྒྱབ་སྟོགས་ལ་རེག་པ་ན་ཤར་
ལ་རེག་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་རྒྱབ་ལ་ཡང་རེག་པར་འཇིན་པ་ཡིན་གྱི། ཤར་ན་ཡོད་
ན་རྒྱབ་ན་ཡོད་པས་ཁྲབ་པར་འཇིན་ཚུལ་ཡུལ་འདྲེས་པར་འཇིན་པའི་སྟོས་ལ་
མེད་པའི་སྤྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དུས་འདྲེས་པར་འཇིན་པའི་སྟོས་སྤྱོད་ཀྱི་དུས་ན་
ཡོད་ན་སྤྱོད་ཀྱི་དུས་ན་ཡོད་པས་ཁྲབ་པར་བཟུང་བར་ཐལ། སྤྱོད་ཀྱི་དུས་ན་
ཡོད་ན་སྤྱོད་ཀྱི་དུས་ན་མེད་པས་ཁྲབ་པ་དེ་དུས་མ་འདྲེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་
སྤྱིར། རང་བཞིན་འདྲེས་པར་འཇིན་པའི་སྟོས་ཁྲ་བོ་དང་རྩལ་གཅིག་ཡིན་ན་
སེར་སྐྱ་དང་རྩལ་གཅིག་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་བཟུང་བར་ཐལ། ཁྲ་བོ་དང་རྩལ་
གཅིག་ཡིན་ན་སེར་སྐྱ་དང་རྩལ་གཅིག་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་དེ་རང་བཞིན་
མ་འདྲེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་པར་སྤར་བཞིན་ཤེས་པར་

བྱའོ། གཞན་ཡང་། བྱམ་པས་དོན་བྱེད་རྒྱས་སམ་མི་རྒྱས་མི་རྒྱས་ན་དངོས་
 པོ་ཡིན་པར་འགའ་ལ། རྒྱས་ན་སྒྲོ་མ་བཏགས་པའི་དོན་བྱེད་རྒྱས་སམ།
 རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་དོན་བྱེད་རྒྱས། དང་པོ་ལྟར་ན། དོན་དམ་
 པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། རང་མཆོན་མ་ཡིན་པར་འགའ་
 ལོ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། བྱམ་པ་ཆོས་ཙན། དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པར་ཐལ། ཁྱོད་
 གྱིས་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །རྟགས་
 ཁས། ཁྱབ་པ་མེད་ན། ས་བོན་སོགས་ནི་སྒྲུག་སོགས་ལ། །རྒྱས་མཐོང་གལ་
 ཏེ་དེ་ཀྱན་རྗེ་བ། །འདོད་ན་ཅི་སྟེ་དེ་ལྟར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་རྩོད་ལན་འབྲེལ་
 མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ། དོན་དམ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་གང་། །ཞེས་དོན་དམ་
 འབྱར་དོད་དུ་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། དོན་བྱེད་རྒྱས་ན་དོན་དམ་
 པར་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཡང་ཡིན་
 དོན་དམ་པར་མེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཁས་ལེན་པ་མིན་གྱི། དབྱ་
 མ་པས་ས་བོན་ལས་སྐྱ་གྱ་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི།
 དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་མེད་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་
 ཕྱིར་དུ་དོན་དམ་ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་སྒྲོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁྱོད་ལྟར་ན། དོན་
 བྱེད་རྒྱས་པ་གང་ཡིན་པ། དེ་འདིར་དོན་དམ་ཡོད་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་
 པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། དོན་བྱེད་རྒྱས་ན་དོན་དམ་པར་ཡོད་པས་མ་ཁྱབ་པའི་
 ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཁ་ཅིག །དངོས་པོ་ཡིན་ན་རང་མཆོན་ཡིན་པས་ཁྱབ་
 པས་བྱམ་པ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་དངོས་པོ་དེ་སྐྱ་མི་རྟོག་པར་

སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་དེ་སྐྱ་དང་མཐུན་དཔེ་
བུམ་པའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྐྱོན་མེད་
དེ། དོན་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་སེལ་ངོར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་སེལ་ངོར་གྲུབ་
ན་གྲུབ་པའི་གོ་ཆོད་དམ་མི་ཆོད། མ་ཆོད་ན་སྐྱོན་སོ་ན་གནས་ལ། ཆོད་ན།
བུམ་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། སེལ་ངོར་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁ་ཅིག །བུམ་པ་སྤྱི་མཆོན་ཡིན་ཞིང་སྤྱི་མཆོན་གཞལ་བྱ་མིན་ཏེ། རང་
གི་མཆོན་ཉིད་གཅིག་གཞལ་བྱ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་
ཆོས་ཅན། གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་མེད་པར་ཐལ། བུམ་པ་སྤྱི་མཆོན་ཡིན་པ་གང་
ཞིག །སྤྱི་མཆོན་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་མཆོན་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་
པར་ཆོད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ། སྤྱི་མཆོན་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་
པའི་དམ་བཅའ་དེ་དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱི་མཆོན་
གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཆོས་ཅན། རང་མཆོན་ཡིན་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་སྤྱི་མཆོན་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཆོད་
མས་གྲུབ་ན། མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་བམ་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ། དང་པོ་
མི་འཐད་དེ། མེད་ལ་དབང་སྤྱེས་སྟོ་མིན་ཏེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་རིགས་པས་
གཞོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་སྤྱི་མཆོན་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། བུམ་པ་རང་རྒྱུའི་དུས་
ན་མེད་པ་ཆོས་ཅན། རང་མཆོན་ཡིན་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་རོ། །གཞན་

ཡང་། རང་མཆོན་པན་ཚུན་འདྲེས་པ་མེད་པ་ཆོས་ཅན། རང་མཆོན་ཡིན་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་མ་གྲུབ་ན། རང་མཆོན་པན་ཚུན་འདྲེས་པར་ཐལ་ལོ།།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ་གཉིས། མཆོན་ཉིད་དང་། གངས་ངེས་སོ། དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པ་ཡིན་ཡང་། ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པ་ཅམ་རང་མཆོན་གྱི་མཆོན་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཡང་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ནམ་མཁའ་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་ཁྲབ་པའི་ཆ་དེ་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་མ་ཁྲབ། ཁ་སང་གི་དུས་ཀྱི་བུམ་ནང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་ཁྲབ་པའི་ཆ་དེ་དེ་རིང་གི་དུས་ཀྱི་བུམ་ནང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་མ་ཁྲབ། གསེར་བུམ་གྱི་ནང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་ཁྲབ་པའི་ཆ་དེ་དདུལ་བུམ་གྱི་ནང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཡང་རང་མཆོན་གྱི་མཆོན་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་སྐྱབས་རང་མཆོན་གྱི་དོན་ལྡོག་ཏུ་གང་ཁས་སྦངས་ཏེ། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཐ་སྙད་དུའང་གཞི་མ་གྲུབ་པ་གང་ཞིག །དབུ་མ་པས་ཀྱང་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་དངོས་པོ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་དོ། །འོ་ན་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་བུམ་པ་རྒྱབ་ཕྱོགས་ན་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡུལ་མ་འདྲེས་པའི་དོན་དང་། སྤྱོད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་བུམ་པ་ཕྱི་དྲོད་དུས་ན་མེད་པ་ལྟ་བུ་དུས་མ་འདྲེས་པའི་དོན་དང་། ཁ་བོད་འོ་བོ་དེ་སེར་སྐྱའི་

ངོ་བོ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། བྱ་བའི་ངོ་བོ་
ཡིན་ན་སེར་སྐྱའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པས་བྱ་བ་པ་དེ་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་དོན་
མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན། བྱ་བའི་ཡིན་ནི་ངོ་བོ་གང་། །དེ་ནི་སེར་སྐྱ་ལ་ཡོད་
མིན། །ཞེས་དང་། དེ་འབྲས་ཅན་མིན་ལས་ལྡོག་པ། །གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཡོད་
པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་གཞུང་སྤྱི་ཕྱི་དོན་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། དེས་
ན་ཡུལ་འདྲེས་པར་འཇིན་པའི་སྒྲོས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱ་བ་པ་རྒྱབ་ཕྱོགས་ན་
ཡོད་པར་འཇིན་པ་དང་དུས་འདྲེས་པར་འཇིན་པའི་སྒྲོས་སྤྱི་དུས་ཀྱི་བྱ་བ་
པ་རྒྱབ་ཕྱོགས་ན་ཡོད་པར་འཇིན་པ་དང་། རང་བཞིན་འདྲེས་པར་འཇིན་པའི་
སྒྲོས་བྱ་བའི་ངོ་བོ་དེ་སེར་སྐྱའི་ངོ་བོར་འཇིན་པ་ཡིན་གྱི། བྱ་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་
ན་སེར་སྐྱའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་བྱ་བ་པར་འཇིན་པ་མིན་ནོ། །རྟོག་པས་སྒྲོ་མ་
བཏགས་པར་དོན་རང་ངོས་ནས་བྱ་བ་པ་དེ་འང་རང་མཆན་གྱི་མཆན་ཉིད་མ་
ཡིན་ཏེ། དེ་གཞི་གཅིག་གི་སྟངས་དུ་ཆད་མས་ཁེགས་ན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞི་
གཞན་གྱི་སྟངས་དུ་ཡང་ཆད་མས་ཁེགས་དགོས་ལ། མདོ་སྤྱི་པས་ཀྱང་། རང་
མཆན་གྱི་མཆན་ཉིད་དོན་སྤྱི་དེ་སྟངས་དུ་ཆད་མས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་
ན་རང་མཆན་གྱི་མཆན་ཉིད། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ། སྤྱི་མཆན་
གྱི་མཆན་ཉིད། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པའི་ཆོས། དུལ་དུས་བྱན་
མོང་དུ་རྗེས་འགོ་བྱེད་པ་ཅ་མ་སྤྱི་མཆན་གྱི་མཆན་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། བྱ་བ་པ་
ལ་སོགས་པའི་རང་མཆན་རྣམས་ཀྱང་དུལ་དུས་བྱན་མོང་དུ་རྗེས་འགོ་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་གངས་ངེས་ནི། རོན་བྱེད་རྒྱས་དང་མི་རྒྱས་ཕྱིར། །ཞེས་
 སོགས་གྱིས་གཏན་ཚིགས་བཞི་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་སྤར་ཚད་མའི་
 གངས་ངེས་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་བྱིན་ལ། འདིར། སྐྱ་ཡི་ཡུལ་དང་ཡུལ་མིན་
 ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་རྒྱས་བཤད། བརྗོད་བྱ་ཉིད་ཕྱིར་དེ་དངོས་
 མིན། །ཞེས་པའི་རོན་ཅུང་བད་བཤད་པ་ན། རྟོག་པ་ལ་གཟུགས་སུ་སྤང་བ་
 ཚོས་ཅན། དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སློ་ལ་རི་ལྟར་
 སྤང་བ་ལྟར་སྐྱས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་གཟུགས་ཚོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་གསལ་བར་སྤང་བ་
 ལ་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་རོན་མེད་པར་ཐལ། གཟུགས་དེ་རང་སྤང་
 ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སློ་ལ་རི་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་སྐྱས་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེའི་བྱུང་འབྱེད་ནི། གཟུགས་ཚོས་ཅན། རང་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སློ་ལ་
 རི་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་རྟོག་པས་ཡུལ་དུ་བྱེད་རྒྱས་པར་ཐལ། རང་སྤང་ཡུལ་དུ་
 བྱེད་པའི་སློ་ལ་རི་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་སྐྱས་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ།
 སྐྱ་རྟོག་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟོག་པ་ལ་གསལ་
 བར་སྤང་བར་ཐལ། རང་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སློ་ལ་གསལ་བ་སྤང་བ་གང་
 ཞེག །འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་ཁས་སྤངས་ཏེ། གཟུགས་འཛིན་དབང་
 ཤེས་ལ་གསལ་བར་སྤང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལོང་བའི་རྟོག་པ་ལ་གསལ་
 བར་སྤང་བར་ཐལ། ལོང་བའི་རྟོག་པས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་གང་ཞེག རྟོག་པ་ལ་
 གསལ་བར་སྤང་བའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ལོང་བ་དང་མ་ལོང་བའི་རྟོག་པ་གཉིས་

ལ་རང་ཡུལ་གསལ་བར་སྒྲུང་མི་སྒྲུང་གི་བྱེད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
གཟུགས་གསལ་བར་སྒྲུང་བ་ལ་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་དོན་མེད་པར་
ཐལ་ལོ། །གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྒྲུང་བ་ནི། གལ་ཏེ་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་
འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་གསལ་བ་རྣམས་ལ་བུན་མོང་དུ་ཇེས་འགྲོ་
བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཇེས་འགྲོ་དེ་ལས་འབྲས་མི་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། གཞུང་དེས་ཇེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་གཙོ་བོ་ལས་
འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་གསལ་བ་ཇེས་འགྲོ་བྱེད་ན། འབྲས་
བུ་མི་འབྱུང་བར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན། གཅིག་དང་བྲལ་ནའང་
འབྲས་མེད་ཕྱིར། གྲེ་བྲག་རྣམས་ལས་དེ་དག་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་
དང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག །རང་མཆོན་རྫོང་བྱེད་གྱི་སྤྱི་
བརྫོང་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྫོང་བྱ་ཉིད་ཕྱིར་དེ་དངོས་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་དང་། བུམ་པ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྤྱི་ནི་
དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཟུགས་རང་མཆོན་
པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་
སྒྲུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ལ་གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དོན་མེད་པར་
ཐལ་ལོ། །གཞན་ ཡང་། རང་མཆོན་ཆོས་ཅན། སྤྱི་མཆོན་ཡིན་པར་ཐལ།
གཞི་བྱུག་ རང་མཆོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྫོང་བྱེད་གྱི་སྤྱི་བརྫོང་
བྱ་མ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །

གཉིས་པ་ཡུལ་བཞིར་དབྱེ་བ་ལ་དགག་བཞག་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁ་

ཅིག་ན་རེ། རྟོག་པའི་སྒྲུང་ཡུལ་མེད་དེ། ཡོད་ན། རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། རང་
ཡུལ་ལ་སྒྲུང་བའི་སྒྲོ་ནས་འཇུག་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་སྒྲུང་ཡུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། རང་ཡུལ་ལ་སེལ་འཇུག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། དེས་ན་དོན་སྦྱི་དེ་
རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་གྱི་སྒྲུང་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཆོས་ཅན། རང་
ཡུལ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
འཁོར་གསུམ། ཁ་ཅིག་དངོས་ཡུལ་དང་སྒྲུང་ཡུལ་དོན་གཅིག་ཅིང་། དངོས་
ཡུལ་གྱི་དོན་ནི། ཡུལ་དང་ཤེས་པའི་བར་དུ་རྣམ་པས་མ་ཆོད་པར་སྒྲུང་བ་
ཡིན་ལ། དེ་ནི་དོན་སྦྱི་དང་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་། དེ་གཉིས་དངོས་ཡུལ་
དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ནི་རྟོག་པ་དང་རང་རིག་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། གཟུགས་འཛིན་
དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུགས་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པས་བར་དུ་
ཆོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྦྱེས་བྲུ་གཅིག་གི་གཟུགས་དེ་ཡིད་དུ་འོང་མི་
འོང་དུ་མར་ཐལ། དག་གཉེན་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་མི་འོང་བར་
སྒྲུང་བ་གང་ཞིག །མིག་ཤེས་གཉིས་དང་དེའི་བར་དུ་རྣམ་པས་མ་ཆོད་པའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། སྦྱེས་བྲུ་གཅིག་གི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་དུ་
མར་ཐལ། དག་གཉེན་གྱི་མིག་ཤེས་འཛིན་རྣམ་ལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་མི་འོང་
བར་སྒྲུང་བ་གང་ཞིག །འཛིན་རྣམ་གཉིས་དང་དེའི་བར་དུ་རྣམ་པས་མ་ཆོད་
པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

ཁ་ཅིག རྟོག་པ་ཡིན་ན་རང་མཆོན་ཞེན་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པས་བྱུང་སྟེ།
རྟོག་པས་གཟུགས་སྐྱོ་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་

ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། འོ་ན་རྟོག་པ་ལ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྱུང་མ་འབྱུང་གི་བྱུང་བར་
མེད་པར་ཐལ། རྟོག་པ་ཡིན་ན་ཞེན་ཡུལ་ཡོད་པས་བྱལ། རྟོག་པ་ཡིན་ན་རང་
མཆོན་ཞེན་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པས་བྱལ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁ་ཅིག་ཆོད་
མའི་ཡུལ་ལ་གཟུང་ཡུལ་དང་ཞེན་ཡུལ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་
བ་རྣམས་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་དང་ཞེན་ཡུལ་གཉིས་འབྲུག་ཡུལ་མ་
ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་བུས་ཐོབ་པར་མི་རུས་བའི་ཕྱིར། རོན་སྤྱི་རྣམས་རྟོག་པའི་
གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ཡང་ཞེན་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོད་མ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོའི་
ཡུལ་ཅན་དུ་གསུངས་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐད་ཅིག་དུ་མ་མཐུད་བའི་རྒྱན་དང་
རྟུལ་དུ་མ་བསགས་བའི་རགས་བ་ཆོད་མའི་ཞེན་ཡུལ་མ་ཡིན་ལ། རགས་
རྒྱན་ཡིན་ན་རྟུལ་དུ་མ་བསགས་བའི་རགས་བ་ཆོད་མའི་ཞེན་ཡུལ་མ་ཡིན་
ལ། རགས་རྒྱན་ཡིན་ན་དངོས་མེད་ཡིན་པས་བྱལ་བོ་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་རྟུལ་
དུ་མ་བསགས་བའི་སྟོན་པོ་དེ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་བ་ཡིན་ནམ་རགས་རྒྱན་ཡིན།
དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཆོད་མའི་ཞེན་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐད་
ཅིག་རེ་རེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཉིས་བ་ལྟར་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
ཆོད་མའི་ཞེན་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རགས་
རྒྱན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་ཕྱི་གཉིས་ཀའི་འཁོར་གསུམ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྟོ་སྤང་
དབང་ཤེས་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་སྟོན་པོ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་གྱི་ཞེན་ཡུལ་
དེ་ཉིད་སྟོ་སྤང་དབང་ཤེས་གྱི་ཞེན་ཡུལ་ཡང་ཡིན་ཏེ། སྟོ་སྤང་དབང་ཤེས་གྱི་
སྟོབས་གྱིས་ཞེན་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེར་ཟེར། འོ་ན་སྟོ་སྤང་དབང་

ཤེས་ངེས་ཤེས་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན། མངོན་སུམ་ནི་གང་གི་ཡང་ངེས་པར་
 བྱེད་པ་མིན། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལ། མིན་ན། སྡོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་
 ཀྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་སྡོ་པོ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་སྡོ་སྒྲུང་དབང་
 ཤེས་ཀྱི་ངེས་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། སྡོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་
 པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་
 ལ་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་མེད་དེ། གལ་ཏེ་ཡོད་ན། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཅི། ཁོས་རང་
 གི་བརྗོད་བྱ་ལ་ཞེན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རམ། ཁོ་ཀུན་ནས་སྦྲོང་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་
 པའི་ཞེན་ཡུལ་དེ་ཁོས་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། དང་པོ་མི་འཐད་
 དེ། ཁོ་བཅས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ཆོས་
 ཅན། བྱོད་ལ་སྒྲུང་བའི་བརྗོད་བྱ་ཡོད་པར་ཐལ། རང་ཀུན་ནས་སྦྲོང་བྱེད་ཀྱི་
 རྟོག་པ་དེའི་སྒྲུང་ཡུལ་དེ་བྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་
 རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ལ་དོན་དང་མ་ཐུན་མི་མ་ཐུན་ཀྱི་བྱེད་པར་མེད་པར་ཐལ། རྗོད་
 བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་ན་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་མེད་པས་བྱུང་ཅིང་། ཁོའི་བརྗོད་བྱ་
 ཡོད་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་རྟོག་པ་ལ་གཟུང་ཡུལ་མེད་དེ། རང་འབྲའི་
 རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། རྒྱ་ཡི་དངོས་
 པོ་མ་གཏོགས་པ། གཟུང་བ་ཞེས་བྱ་གཞན་ཅིའང་མེད། ཅེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་དེའི་ཡུལ་ཡིན་ན་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་མིན་ཡུལ་ཡང་རྗེ་
 ལྟར་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་ཁས། ཁ་ཅིག་གཟུང་ཡུལ་དང་སྒྲུང་
 ཡུལ་དོན་གཅིག་ཅིང་། སྒྲུང་ཡུལ་ལ་རྟོག་མེད་ཤེས་པའི་སྒྲུང་ཡུལ་དང་རྟོག་

པའི་སྒྲུང་ཡུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྟོག་མེད་ཤེས་པ་ལ་གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་
སྟོན་སྒྲུང་པར་ཤར་བའི་ཡུལ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཤེས་པ་དང་སྤྱི་རོལ་གྱི་
དོན་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ནི་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་
པལ་ཆེ་བ་དང་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ། འོ་ན་རྟོག་མེད་འབྲུལ་ཤེས་ལ་
གཟུང་ཡུལ་ཡོད་དམ་ཅེ་ན། སྤྱི་དོན་ལ་སྟོས་པའི་སྐྱེ་ཤང་འཇག་སྒྲུང་གི་དབང་
ཤེས་སྟེ་བྱ་ལ་གཟུང་ཡུལ་མེད་དེ། སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་མི་སྟོས་པའི་བདག་
རྒྱུན་དབང་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཉེ་བར་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་ཡུལ་
གྱི་རྒྱུ་པར་ཤར་བའི་སྤྱིར། ལྷ་བ་གཉིས་སྒྲུང་གི་དབང་ཤེས་སྟེ་བྱ་ལ་གཟུང་
ཡུལ་ཡོད་དེ། བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཉེ་བར་ཡོད་
པ་ལས་སྤྱི་བར་མ་ཟད་སྤྱི་དོན་ཉེ་བར་ཡོད་པ་ལས་ཀྱང་ཡུལ་གྱི་རྒྱུ་ལྟན་དུ་
སྤྱི་བའི་སྤྱིར། དེས་ན་དབང་ཤེས་ལ་ལྷ་གཉིས་གྱི་རྒྱུ་པར་ཤར་བའི་ཆེ་ལྷ་བ་
གཅིག་གི་རྒྱུ་པ་རི་ལྟར་སྒྲུང་བ་བཞིན་མ་ཤར་ཡང་ལྷ་བ་གཅིག་གི་རྒྱུ་པ་
ཤར་བ་ཡིན་པས། ལྷ་གཅིག་དབང་ཤེས་དེའི་གཟུང་དོན་ཡིན་ལ། སྐྱེ་བཤད་
འཇག་སྒྲུང་གི་དབང་ཤེས་ལ་གཟུང་དོན་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས། སྐྱར་སྒྲུང་
དོན་མེད་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ལྷ་བ་གཉིས་སྒྲུང་གི་དབང་ཤེས་
དང་མར་མའི་རྩེ་མོ་ཁ་སྟོར་བ་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་སྟེ་བྱ་ལ་གཟུང་དོན་
ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས། མར་མེ་ཅམ་གྱིས་ཡོད་པའི་སྤྱིར། །ཞེས་གསུངས་
པའི་སྤྱིར་ཞེས་ཟེར། ལྷ་བ་གཉིས་སྒྲུང་གི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། མ་འབྲུལ་
བའི་ཤེས་པར་ཐལ། གཟུང་དོན་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྟོགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། སྐྱེ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་པོ་ལས་ཆོས་ཅན། བྱིས་ལ་གཞུང་
ཡུལ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱིས་ལ་སྤྱོད་ཡུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱིས་གསལ་ཁས།
རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཁ་ཕྱིར་བལྟས་ཀྱི་ལོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཕྱིར་རྟགས་མེད་ལོངས་པའི་གཞུང་ཡུལ་ཡིན་ན། རྟགས་མེད་ལོངས་པའི་
གཞུང་དོན་ཡིན་པས་བྱིས་པ་མི་འཐད་དེ། རྟགས་མེད་ལོངས་པ་ཐམས་ཅད་
ལ་གཞུང་ཡུལ་ཡོད་ཅིང་། གཞུང་དོན་ཅན་གྱི་ལོངས་པ་ཡིན་ན། གཞུང་དོན་
གྱི་མཐུ་ལས་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཕྱིར་ ཆོས་དེའི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་མཆོན་
ཉིད། ཆོས་དེ་སྤྱོད་པའི་སློན་སྒྲིག་རིག་པར་བྱ་བ་ཞེས་བེད། གཞུགས་ཆོས་
ཅན། རྟགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་པས་སྤྱོད་པའི་སློན་སྒྲིག་
རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉིད། རྟགས་པས་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སློན་སྒྲིག་རིག་པར་བྱ་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། རྟགས་པ་ཆོས་ཅན། མ་འཁྲུལ་བའི་ལོངས་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱི་དོན་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ལོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཕྱིར་
།སྤྱོད་ཡུལ་རང་མཆོན་ཡོད་པའི་ལོངས་པ་ཡིན་ན་མ་འཁྲུལ་བའི་ལོངས་པ་ཡིན་
པས་བྱིས་པ་མི་འཐད་དེ། ལྷ་བ་གཉིས་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་པོ་ལས་དེ་ཡང་སྤྱོད་
ཡུལ་རང་མཆོན་ཡོད་པའི་ལོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉིད། ལྷ་བ་གཉིས་སྤྱོད་ཀྱི་
དབང་པོ་ལས་ལ་ལྷ་གཉིས་སྤྱོད་པ་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་
རང་ལྷགས་ལ། ཆོས་དེའི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་མཆོན་ཉིད། ཆོས་དེས་སྤྱོད་ཅུ་བ་གྱི་
སློན་སྒྲིག་རིག་པར་བྱ་བ། སྤྱོད་ཡུལ་དང་གཞུང་ཡུལ་དོན་གཅིག་གོ། ཆོས་དེའི་
འཇུག་ཡུལ་གྱི་མཆོན་ཉིད། ཆོས་དེས་སྤྱོད་དོན་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་ན།

མི་བསྐྱུ་བ། དབྱེ་ན་གནས་སྐབས་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་དང་། མཐར་ཐུག་གི་འཇུག་
ཡུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཙུ་མེད་ཀྱི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་མེ་ལྷ་བྱ། གཉིས་
པ་ནི་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་འགོག་བདེན་ལྷ་བྱའོ། །ཁ་ཅིག །ཆོད་
མ་ཡིན་ན་འཇུག་ཡུལ་རང་མཆན་འཇུག་བས་བྱེད་ཅིང་། ཆོད་མའི་འཇུག་
ཡུལ་ཡིན་ན་རང་མཆན་ཡིན་པས་བྱེད་སྟེ། སྒྲུང་དོར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་
ན་མི་བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོ་དེ། འཇུག་ཡུལ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
སྐད་དུ་འཇུག་སྒྲུང་དང་དོར་བྱའི་འབྲས་ཅན་པས། སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་འཇུག་
པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོད་མ་ཡིན་ན་འཇུག་ཡུལ་རང་
མཆན་འཇུག་བས་བྱེད་པ་སྒྲུང་བཀའ་གཟིན་ལ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་
དངོས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྒྲུང་དོར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་
ན་མི་བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེས་སྒྲུང་དོར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་ན་མི་བསྐྱུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་
འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་དུ་གཞལ་བ་གང་ཞིག འདུས་མ་
བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དེ་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་དེའི་ཞེན་ཡུལ་གྱི་
མཆན་ཉིད། ཆོས་དེས་ཞེན་པའི་སྟོན་སྟེན་རིག་པར་བྱ་བ། དབྱེ་ན། སྐྱེས་བུའི་
ཞེན་ཡུལ་དང་། རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་གཉིས། དེ་ཡང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཡིན་
ལོ། །ཆོས་དེའི་གཟུང་དོན་གྱི་མཆན་ཉིད། ཆོས་དེ་ལ་རང་འབྲའི་རྣམ་པ་གཙུ་
བོར་དངོས་སུ་གཏོང་བྱེད། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟོག་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་སྟོས་
པའི་གཟུང་དོན་མེད་ཀྱང་ནང་ཤེས་པ་ལ་སྟོས་པའི་གཟུང་དོན་ཡོད་དེ། ཁོ་

རང་གི་སྒྲ་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་དེ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པའི་
 ཕྱིར་ཉེ། དེ་ཁོའི་ཉེར་ལེན་གང་ཞིག་ དེ་ཁོས་བཟུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཕ་
 སྟེ། འཛིན་པ་ཡི་ནི་ཉེར་ལེན་དང་། །སྟོང་བ་སེམས་ཀྱི་གཟུང་མཆོན་ཉིད། །
 ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྟོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་སྟོན་
 པོ་དོན་མཐུན་དུ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྟོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་གཟུང་
 དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པར་ཐལ། དེ་སྟོང་གི་ཉེར་ལེན་གང་ཞིག་ དེ་སྟོང་
 ཀྱིས་བཟུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་འཕོ་བར་མི་འགྱུར་
 བར་ཐལ་ལོ། འོ་ན། འཛིན་པ་ཡི་ནི་ཉེར་ལེན་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་གང་
 ཞེ་ན། འདི་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞུང་འདིས་སེམས་ཀྱི་གཟུང་དོན་གྱི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་
 པར་བསམས་ནས་བསྟན་ཚུལ་ལ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་ཀྱི་གཟུང་དོན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཁས་ལེན་ན། འདི་
 ལྟ་བུ་ཞིག་ཁས་ལེན་དགོས་ཞེས་བརྟགས་པ་མཐའ་བཟུང་གི་སྟོན་སྟེན་བསྟན་
 པ་ཡིན་གྱི་རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་ཉེ། རང་ལུགས་ལ་སེམས་
 ཀྱི་གཟུང་དོན་མི་སྲིད་ན། དེའི་མཆོན་ཉིད་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་
 དེ། སེམས་ཀྱི་གཟུང་དོན་མེད་ན་ཤེས་པ་ཡུལ་ལ་འཕོ་བ་མེད་པའི་ཉེས་པ་
 རང་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་ལུགས་
 ལ་སེམས་ཀྱི་གཟུང་དོན་གྱི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་བརྟགས་པ་མཐའ་
 བཟུང་ནི་མིན་ཉེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། འཛིན་པ་ཡི་ནི་ཉེར་ལེན་དང་། །སྟོང་བ་

སེམས་ཀྱི་གཟུང་མཆན་ཉིད། ཅེས་སྒྲུས་པ་ལ། གཞན་གྱི་སེམས་ཆོས་ཅན།
རྣལ་འབྱོར་མདོན་སུམ་གྱི་ཉིད་ལེན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་བརྗོད་པའི་
ལན་དུ། གཟུགས་སོགས་དང་ནི་སེམས་དེ་ལྟར། །གཟུང་བའི་མཆན་ཉིད་
དཔྱོད་པ་འདི། །མ་དག་སྒྲོ་ཅན་ལ་ཡིན་གྱི། །རྣལ་འབྱོར་རྟོགས་པ་བསམ་མི་
བྱུང་། །ཅེས་པའི་སྒྲིན་སྒྲོང་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་བྱིར། །ཞེས་ཟེར་རོ།
དེ་གཉིས་ཀའང་མི་འཐད་དེ། སེམས་ཀྱི་གཟུང་མཆན་ཉིད་ཅེས་པ། གཟུང་
བའི་ངོ་བོ་ལ་གཟུང་བའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུས་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། རང་ལྷགས་
དང་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གང་ལ་ཡང་སེམས་ཀྱི་གཟུང་དོན་མཆོན་པར་
བྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདི་གང་ལས་ཤེས་ཤེ་ན།
གཟུང་བའི་མཆན་ཉིད་ལས་འདི་ཡི། །དེ་དངོས་ངེས་པ་གཞན་ཅི་ཡོད། །ཅེས་
སོགས་དང་། ལྟ་དབང་སྒྲོས། གཟུང་བའི་མཆན་གཞི་ལ་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུས་
ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་དོན་ལ་འཕོ་ཁ་མའི་སྒྲོ་དེ་
ཤེས་པ་བྱི་མའི་ཉིད་ལེན་ཡིན་ ཡང་། གཟུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པའི་
གང་ཟག་གི་ངོར། དོན་ལ་འཕོ་ཁ་མའི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན་ཤེས་པ་བྱི་མའི་གཟུང་
དོན་ཡིན་པར་ཐལ། རང་འཇིན་པའི་ཤེས་པ་བྱི་མའི་ཉིད་ལེན་དང་དེས་སྒྲོང་
བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་སྒྲུ་བའང་མི་འཐད་དེ། ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་ཆད་
མས་མ་གྲུབ་ཅིང་པ་རོལ་པོས་ཁས་སྒྲངས་བའང་མེད་པའི་བྱིར་ཉི། དོན་ལ་
འཕོ་ཁ་མའི་སྒྲོ་དེ་ཤེས་པ་བྱི་མས་མ་བཟུང་བར་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ། དོན་ལ་
འཕོ་ཁ་མའི་སྒྲོ་དེ་ཤེས་པ་བྱི་མའི་ཉིད་ལེན་དང་དེས་སྒྲོང་བར་འདོད་པ་ག་ལ་

སྲིད། གཉིས་པ་ནི། སྡོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ཚེས་ཅན། སྡོང་བྱེད་ཡོད་དེ། དན་པ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་ལ། དེ་ནི་གྲུབ་བྱེད་བསྐྱབས་
 པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིས་འབྱུང་གི་ཤེས་པས་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་སྡོང་བའི་ཕྱིར་
 ཞེ་ན། འོ་ན་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་ཚེས་ཅན། ཕྱི་རོལ་ལ་འཕོ་བ་མེད་པར་ཐལ། རང་
 གི་ཉིང་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྐྱོན་
 མེད་དེ། ཤེས་པ་སྐྱ་མས་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་རིམ་གྱིས་བྱང་ནས་
 ཤེས་པ་ཕྱི་མ་ཡུལ་ལ་འཕོ་བ་ཡིན་ནོ་བེད་ན། འོ་ན་དོན་ལ་འཕོ་ཁ་མའི་སྒོ་ལ་
 རྒྱ་མེད་པར་ཐལ། ཤེས་པ་སྐྱ་མས་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་བྱང་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་པ་ཕྱི་མ་དོན་ལ་འཕོ་བ་མེད་པར་འབྱུར་རོ། །སྐྱོན་དེ་
 སྒྲུང་བར་འདོད་ན། ཤེས་པ་སྐྱ་མའི་སྡོང་ན་ཤེས་པ་ཕྱི་མའི་གཟུང་དོན་བྱེད་
 པའི་རྒྱས་པ་དང་། ཤེས་པ་སྐྱ་མའི་སྡོང་ན་ཤེས་པ་ཕྱི་མའི་གཟུང་དོན་བྱེད་
 པའི་རྒྱས་པ་དང་། ཤེས་པ་ཕྱི་མའི་ཉིང་ལེན་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་གཉིས་ལས།
 གཟུང་དོན་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་བྱང་ནས་ཉིང་ལེན་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མ་བྱང་
 པས་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་ཡུལ་ལ་འཕོ་འོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གཟུང་དོན་ལ་
 གཟུང་དོན་གྱི་རྒྱས་པ་ལས་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱས་པ་རྫས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན་གཟུགས་སོགས་བཞིན། གཞན་ཡང་། སྡོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་དེ་ཤེས་
 པ་ཕྱི་མའི་གཟུང་དོན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཅི་ཡིན། ཤེས་པ་ཕྱི་མའི་གཟུང་
 དོན་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཉིང་ལེན་གང་ཞིག །སྡོང་བ་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོན་
 ལ་འཕོ་ཁ་མའི་སྒོ་ཚེས་ཅན། ཤེས་པ་ཕྱི་མའི་གཟུང་དོན་གྱི་མཆོན་ཉིང་ཅན་

ཡིན་པར་ཐལ། དོན་འཇིག་པའི་ཤེས་པ་བྱི་མའི་ཉེར་ལེན་ དང་། ཟློང་བ་
སྟོ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། བ་རོལ་པོས་གཟུང་དོན་གྱི་སྤྱབ་བྱེད་དུ་ཉེར་ལེན་དང་
ཟློང་བ་གཉིས་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཞེ་ན། ཟློང་བ་སྟོ་ཡིན་པ་ཅམ་གཟུང་
དོན་དུ་མི་འགྲུབ་སྟེ། གཞན་གྱི་ཤེས་པ་གཟུང་དོན་དུ་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། ཉེར་
ལེན་ཡིན་པ་ཅམ་གྱི་ཀྱང་གཟུང་དོན་དུ་མི་འགྲུབ་སྟེ། དབང་པོ་འང་གཟུང་
དོན་དུ་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་གཞན་གྱི་ཤེས་པ་གཅད་པའི་བྱིར་དུ་ཉེར་
ལེན་སྟོས་ལ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་གཅད་པའི་བྱིར་དུ་ཟློང་བ་སྟོ་སྟོས་
སོ། །དེ་སྐད་དུ་འང་ལྟ་དབང་སྟོས། དེ་ལྟར་ན་སྟོ་ཤེས་པའི་གཟུང་བ་མིན་
ཏེ། གཞན་གྱི་ཤེས་པ་གཟུང་བ་མཆན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །ཉེ་བར་
ལེན་པའི་རྒྱའི་ངོ་བོ་འབའ་ཞིག་ཀྱང་མིན་ཏེ། དབང་པོ་འང་གཟུང་བའི་མཆན་
ཉིད་གྱི་དངོས་པོར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་དེ་གཉིས་ཀ་འབྲུལ་བ་
མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་གཟུགས་སོགས་སྤར་རགས་པ་བྱིས་ཆ་
སྤྱ་བར་སོང་བས་གཟུང་དོན་མ་ཡིན་པ་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་ཉེར་ལེན་
མ་ཡིན་པས་གཟུང་དོན་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་
གྱིས་མ་ངེས་སོ་ཞེས་སྟོན་བརྗོད་པ་རིགས་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་
གཟུགས་སོགས་ཆ་སྤྱ་བ་དང་གཞན་གྱི་སེམས་གཉིས་ཀ་གཟུང་དོན་དུ་
བྱེད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་ངེས་པ་མི་བརྗོད་
པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། གཟུགས་སོགས་ཆ་སྤྱ་བས་གཟུང་དོན་མ་ཡིན་
པ་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་ཉེར་ལེན་མ་ཡིན་པས་གཟུང་དོན་མ་ཡིན་ཞེས་

གཟུང་བའི་མཆོན་ཉིད་དཔྱོད་པ་འདི་མ་དག་པའི་སྒོ་ཅན་ཚུར་མཐོང་གིས་
 ཡུལ་མཐོང་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །འོ་ན་ཤེས་པ་ཡུལ་
 ལ་འཕོ་བ་མེད་པའི་ཉེས་པ་སྤྱོད་རང་ལ་མཚུངས་ཏེ། སྒོ་སྤང་དབང་ཤེས་གྱི་
 རྗེས་དུ་སྐྱེད་པའི་བླན་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་འཕོ་བ་མེད་པར་ཐལ།
 རང་གི་ཉིར་ལེན་སྒོ་སྤང་དབང་ཤེས་བཟུང་བའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ།
 བ་རོལ་པོས་ཤེས་པ་སྤྱི་མས་ཤེས་པ་སྤྱི་མ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་མངོན་
 སུམ་དུ་སྤྱོད་བར་ཁས་སྤངས་པས་དེ་ལྟ་ན་ནང་གི་ཡན་ལག་ཉེ་བ་གཟུང་དོན་
 དུ་བྱེད་པ་ཐོར་ནས་རིང་བའི་སྤྱི་རོལ་ལ་འཕོ་བ་མི་སྤིང་ལ། ཁོ་བོ་ཅག་བླན་
 ཤེས་གྱིས་སྒོ་སྤང་དབང་ཤེས་བཟུང་ཡང་། གཟུང་དོན་གྱི་སྟོབས་གྱིས་མི་
 སྐྱེ་བར་རང་གི་བག་ཆགས་སད་པ་ལས་ཡུལ་ལ་འདོད་པ་ཅ་མ་གྱིས་འཇུག་
 བར་ཁས་ལེན་པའི་སྤྱིར་རོ།

གསུམ་པ་མངོན་སྟོག་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ། མཆོན་ཉིད་དང་།
 དབྱེ་བ་དང་། མངོན་སྟོག་འགལ་མི་འགལ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
 དགག་བཞག་གོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་མངོན་གྱུར་གྱི་མཆོན་ཉིད། མངོན་
 སུམ་ཚད་མས་རང་གི་ངོ་བོ་སྤྱོད་བའི་རྣམ་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། སྟོག་གྱུར་
 གྱི་མཆོན་ཉིད། རྗེས་དཔག་ཚད་མས་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་ལྟ་ཚུལ་གྱི་
 རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཞེས་ཟེར། སྤྱོད་པོ་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་མངོན་གྱུར་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། སྤྱོད་མངོན་སུམ་ཚད་མས་རང་གི་ངོ་བོ་སྤྱོད་བའི་རྣམ་པས་རྟོགས་པར་
 བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། སྤྱོད་ཤེས་པ་གང་དང་ཡང་སྤྱོད་བྱེད་དུ་མི་འཐད་

པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱོད་ཕྱི་རོལ་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ མངོན་གྱུར་གྱི་
མཆན་ཉིད། རང་གི་ངོ་བོ་མངོན་སུམ་ཆད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། རྟོག་གྱུར་
གྱི་མཆན་ཉིད། རྗེས་དཔག་ཆད་མས་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱི་རྟོགས་པར་བྱ་བ།
ལ་རྒྱབ་གྱི་མི་ལྟ་བུ་རེས་འགའ་མངོན་སུམ་ཆད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་
ཞིང་། རེས་འགའ་རྗེས་དཔག་ཆད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། མངོན་
རྟོག་གཉིས་འགལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་མངོན་སུམ་ཆད་མས་རྟོགས་པར་
བྱ་བ་དང་། རྗེས་དཔག་ཆད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ།
མངོན་གྱུར་དང་རྟོག་གྱུར་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར། རྟོགས་བྱུང་ཁས། འདོད་
ན། ལ་རྒྱབ་གྱི་མི་རེས་འགའ་མངོན་སུམ་ཆད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་།
རེས་འགའ་རྗེས་དཔག་ཆད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་འགལ་ལོ། ཁ་
ཅིག་ མངོན་གྱུར་གྱི་མཆན་ཉིད། རང་གི་ངོ་བོ་མངོན་སུམ་ཆད་མས་རྟོགས་
པར་བྱ་བ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཞེས་པ་དང་དོན་གཉིས། དོན་རང་གི་ངོ་བོ་མངོན་
སུམ་ཆད་མ་ལ་སྤང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དོན་གཅིག་འདོད་མི་འདོད་
དུ་མའི་བདག་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་དོན་གྱི་རྣམ་པ་
སྤང་བ་ཙམ་གྱི་སྒྲིན་ས་དོན་སྤང་བར་འཇོག་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་དོན་རང་
གི་ངོ་བོ་མངོན་སུམ་ཆད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་
ན་དོན་གཅིག་འདོད་མི་འདོད་དུ་མའི་བདག་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཙམ་གྱི་སྒྲིན་ས་དོན་རྟོགས་པར་འཇོག་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མཚུངས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། མངོན་གྱུར་གྱི་མཆོན་ཉིད། མངོན་
 སུམ་ཚད་མས་དངོས་སུ་ཉོགས་པར་བྱ་བ། རྫོགས་གྱུར་གྱི་མཆོན་ཉིད། རྗེས་
 དཔག་ཚད་མས་དངོས་སུ་ཉོགས་པར་བྱ་བ་ཞེས་འདོགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་
 པ་དབྱེ་བ་ནི། ཁ་ཅིག །མངོན་གྱུར་ལ་དབྱེ་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་
 གྱུར་ཡིན་པ་དང་། རེས་འགའ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པ་གཉིས་དཔེ་རིམ་བཞིན།
 ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུའོ། །རྫོགས་གྱུར་ལ་དབྱེ་ན། རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་དུ་རྫོགས་གྱུར་ཡིན་པ་ དང་། རེས་འགའ་རྫོགས་གྱུར་ཡིན་པ་གཉིས།
 དཔེ་རིམ་བཞིན། མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་ལྟ་བུ་དང་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལྟ་
 བུའོ་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་ཞེས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པའི་རྒྱ་
 མཆོན་ཅི་ཡིན། གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་མངོན་གྱུར་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་ཟེར་རམ། གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་སུམ་
 ལ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་ཟེར་རམ། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་
 རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་ཟེར། དང་པོ་ལྟར་ན་
 མི་འཐད་དེ། གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་ཐུན་
 མོང་གི་ཆོས་མི་སྤྱིད་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གི་
 རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འཁོར་གསུམ། གསུམ་པ་
 ལྟར་ན། གནས་སྐབས་ལྟ་བུའི་གྱུ་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་སྐྱ་བའི་སྐྱེས་བུའི་
 རྒྱུད་ཀྱི་རྫོགས་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པར་ཐལ།

རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། མིག་གི་དབང་པོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྟོན་གྱུར་ཡིན་པའང་མི་འཐད་དེ། དེས་འགའ་མངོན་སུམ་ཆད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་བྱི་མ་མ་བྱལ་སྟེ། མངོན་སྟོན་གི་དབྱེ་བ་འདི་དག་སོ་སྟེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་སོ་སྟེའི་མིག་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། སོ་སྟེའི་མངོན་སུམ་གྱིས་མིག་གི་དབང་པོ་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས།

རང་ལུགས་ལ། མངོན་གྱུར་ལ་དབྱེ་ན། རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་གཉིས། སྟོན་གྱུར་ལ་དབྱེ་ན། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དང་། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་དང་། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་གསུམ་སོ། །གསུམ་པ་དེ་གཉིས་འགལ་མི་འགལ་དབྱུད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །གང་ཟག་གང་ལ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པ་དེ་དེ་ལ་སྟོན་གྱུར་མ་ཡིན། གང་ཟག་གང་ལ་སྟོན་གྱུར་ཡིན་པ་དེ་དེ་ལ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པས། རྟོགས་པ་པོ་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མངོན་སྟོན་གཉིས་སོ་སོར་ངེས་པས་འགལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་གང་ཟག་སོ་སོ་ལ་སྟོས་ནས་མི་འགལ་བས་མི་འགལ་བའི་གོ་ཆད་ན། ཆད་མ་དང་ཆད་མིན་གྱི་སྟོ་གཉིས་ཀྱང་མི་འགལ་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཡུལ་སོ་སོ་ལ་སྟོས་ནས་མི་འགལ་བའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། བུམ་པ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀྱང་མི་འགལ་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་གཞི་སོ་སོ་ལ་སྟོས་ནས་མི་འགལ་བའི་

ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་ཟག་གཅིག་ལ་མངོན་གྱུར་ཡིན་ན་མངོན་གྱུར་ཡིན་དགོས་
 བར་ཐལ། གང་ཟག་གཅིག་ལ་སྟོས་ནས་མི་འགལ་ན་མི་འགལ་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། ཉགས་བྱུང་ཁས། འདོད་ན། མངོན་སྟོག་གཉིས་འགལ་བ་ཉམས་སོ། །
 གཞན་ཡང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དེ་དེའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 སྟོ་དེ་ལ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པ་དེ་དེ་ལ་སྟོག་གྱུར་མ་ཡིན། སྟོ་དེ་ལ་སྟོག་གྱུར་
 ཡིན་པ་དེ་དེ་ལ་མངོན་གྱུར་མ་ཡིན་པས། ཉགས་པ་པོ་གཅིག་ལ་སྟོས་ནས་
 འགལ་ཡང་སྐྱིར་མི་འགལ་ཏེ། མངོན་སུམ་ཚད་མས་དངོས་སུ་ཉགས་པ་
 དང་ཟེས་དཔག་ཚད་མས་དངོས་སུ་ཉགས་པ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར།
 ཉགས་པ་པོ་གཅིག་ལ་སྟོས་ནས་གྲང་ད་ལྟ་མངོན་གྱུར་ཡིན་ན། ད་ལྟ་སྟོག་
 གྱུར་ཡིན་པར་འགལ་བ་ཡིན་གྱི་དུས་སོ་སོ་ལ་སྟོས་ནས་མི་འགལ་ཏེ། ལ་
 རྒྱུ་གྱི་མི་ལྟ་བུ་སྤྱོད་མངོན་གྱུར་ཡིན་པ་ཕྱི་ངོ་སྟོག་གྱུར་བ་དང་། སྤྱོད་སྟོག་
 གྱུར་ཡིན་པ་ཕྱི་ངོ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འང་ལྟ་དབང་
 སྟོས། མངོན་སུམ་དང་སྟོག་ཏུ་གྱུར་པའི་མཆན་ཉིད་དེ་ཡང་ཉགས་པ་པོའི་ད་
 ལྟར་གྱི་གནས་སྐབས་ལ་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ལྷ་ཀྱ་སྟོས། འཆོལ་
 བར་ཡང་སྒྲུང་བ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་ཡང་དུས་གཞན་དུ་སྟོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཉིད་
 གྱི་ཕྱིར་དང་། སྟོག་གྱུར་ཡང་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 བཤད་དོ། །གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་དང་ཟེས་དཔག་གཉིས་མི་འགལ་བར་ཐལ།
 གཞལ་བུ་མངོན་སྟོག་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། གཞལ་བུ་ལ་
 མངོན་སྟོག་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་ཉགས་ཀྱིས་ཚད་མ་ལ་མངོན་ཟེས་

གཉིས་སུ་གངས་ངེས་བར་སྐྱབ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་སུམ་སྟོན་ཏུ་གྱུར་
བ་ལས། །གཞལ་བྱ་གཞན་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་གཉིས་ཉིད་
ཀྱིས། །ཆད་མ་གཉིས་སུ་བཞེད་བ་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་
ན་འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པ་གསུམ་མི་འགལ་བར་ཐལ། ཏྲགས་ཡང་དག་
གི་མཆན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་པོ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། བྲབ་བར་ཐལ། ཏྲགས་
ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ལ། ཚུལ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་
ཏྲགས་ལྟར་སྒྲུང་དེ་ལ་འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་བར་
སྐྱབ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གལ་ཏེ་རྗེས་དཔག་ཆད་མས་དངོས་སུ་
ཏྲགས་བར་བྱ་བ་དེ་སྟོན་གྱུར་གྱི་མཆན་ཉིད་མ་ཡིན་བར་ཐལ། རྗེས་དཔག་
ཆད་མས་རང་གི་གཞལ་བྱ་དོན་སྤྱི་འཁོར་ཚུལ་གྱིས་ཏྲགས་པ་གང་ཞིག་ རང་གི་
གཞལ་བྱ་དངོས་སུ་ཏྲགས་ན། རང་གི་གཞལ་བྱ་དོན་སྤྱི་འཁོར་ཚུལ་གྱི་ཏྲགས་
བར་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་གཞལ་བྱ་མངོན་སུམ་དུ་ཏྲགས་ན། རང་
གི་གཞལ་བྱ་དོན་སྤྱི་འཁོར་ཚུལ་གྱིས་ཏྲགས་བར་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྗེས་
དཔག་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གཞལ་བྱ་འབྲུགས་ལ་ཏྲགས་བར་ཐལ། རང་
གི་གཞལ་བྱ་ཏྲགས་པ་གང་ཞིག་ རང་གི་གཞལ་བྱ་དངོས་སུ་མ་ཏྲགས་པའི་
ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། རང་གི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་དངོས་སུ་
ཏྲགས་པའི་འབྲུགས་ལ་རང་གི་གཞལ་བྱ་ཏྲགས་བར་ཐལ། རང་གི་གཞལ་
བྱ་འབྲུགས་ལ་ཏྲགས་པ་གང་ཞིག་ དེ་དངོས་སུ་ཏྲགས་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར།
ཏྲགས་ཁས་སོ། །འོ་ན་ཆད་མས་གཞལ་བྱ་དངོས་སུ་ཏྲགས་པ་དང་འབྲུགས་

ལ་རྟོགས་པའི་དོན་གང་ཡིན། གྲེ་བྲག་ཏུ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་རྗེས་དཔག་
 ཚད་མས་གཞལ་བྱ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་དང་ཤྱགས་ལ་རྟོགས་པའི་དོན་གང་
 ཡིན་ཞེ་ན། ཚད་མ་ལ་ཡུལ་དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་དེ་ལ་ངེས་པ་
 འདྲན་རྒྱས་པ་དེ་ཚད་མས་ཡུལ་དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་དང་ཚད་མ་ལ་ཡུལ་
 དེའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་ཡང་། ཡུལ་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་དེ་
 ལ་ངེས་པ་འདྲན་རྒྱས་པ་དེ་ཚད་མས་ཡུལ་དེ་ཤྱགས་ལ་རྟོགས་པའི་དོན་
 ཡིན་ནོ། །མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་ཡུལ་དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་དེ་
 ལ་ངེས་པ་འདྲན་རྒྱས་པ་དེ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་ཡུལ་དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་
 པ་དང་། མངོན་སུམ་ཚད་མ་དེ་ལ་ཡུལ་དེའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་ཡང་ཡུལ་གཞན་
 གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་དེ་ལ་ངེས་པ་འདྲན་རྒྱས་པ་དེ་མངོན་སུམ་
 ཚད་མ་དེ་ཤྱགས་ལ་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་དག་འཛིན་དབང་
 པོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་བྱམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་
 དང་དེའི་སྟངས་ཏུ་བྱམ་མེད་ཤྱགས་ལ་རྟོགས་པ་སྟ་བུ་ལོ། །དག་འཛིན་མངོན་
 སུམ་དེ་དེའི་སྟངས་གི་བྱམ་མེད་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ཡང་མངོན་སུམ་
 མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
 དོན་སྒྲིམ་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་
 གྲངས་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དག་འཛིན་མངོན་སུམ་དེ་དེའི་སྟངས་གི་བྱམ་
 མེད་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཡང་མངོན་སུམ་ཡང་མ་ཡིན། རྗེས་དཔག་གྲངས་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་བྲུབ་སྟེ། སྒྲིར་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་

ཡིན་པས་ཁྲབ་ཀྱང་། དེའི་སྟེང་གི་བྱམ་མེད་ལ་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡིན་ན་དེ་
ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱམ་པས་དག་པའི་ས་སྟོགས་
ཀྱི་སྟེང་གི་བྱམ་མེད་ཆོས་ཅན། བྱོད་མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ།
མངོན་སུམ་དེ་བྱོད་ལ་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་མཆན་ཡིན་
པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྟོགས་ཆོས་མངོན་
སུམ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་རང་
མཆན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མ་ཁྲབ་སྟེ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་
སྟོགས་ཆོས་མངོན་སུམ་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། མངོན་སུམ་ཆད་མས་
གཞལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་ཆད་མས་གྲུབ་ན་ཆད་མས་གཞལ་
མི་དགོས་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་ཆད་མ་ལ་ཡུལ་དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྟོ་
ནས་ཡུལ་དེ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་རྒྱས་པ་དེ། རྗེས་དཔག་ཆད་མ་དེས་ཡུལ་དེ་
དངོས་སུ་རྟོགས་པ་དང་། རྗེས་དཔག་ཆད་མ་དེ་ལ་ཡུལ་དེའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་
ཡང་། ཡུལ་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྟོ་ནས་ཡུལ་དེ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་རྒྱས་
པ་དེ། རྗེས་དཔག་ཆད་མ་དེས་ཡུལ་དེ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན་སྤྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆད་མས་སྤྲ་མི་སྤྲག་
པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་དང་སྤྲ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་ལྟ་བུའོ།

འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ།

བཞི་པ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས།
 འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཆོན་ཉིད་དང་།
 དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་
 སྐྱེས་པ། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ། བེམ་རིག་གཉིས། རྒྱ་འབྲས་གཉིས།
 ཞར་ལ་དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། བེམ་པོའི་
 མཆོན་ཉིད། རྒྱལ་དུ་གྲུབ་པ། དབྱེ་ན་སྤྱིའི་བེམ་པོ་དང་། རང་གི་བེམ་པོ་
 གཉིས་སྤྱིའི་བེམ་པོའི་མཆོན་ཉིད། སྤྱིའི་རྒྱལ་དུ་གྲུབ་པ། དབྱེ་ན། གཟུགས་
 སྐྱེ་བའི་རོ་རིག་བྱ་དང་ལྔ། རང་གི་བེམ་པོའི་མཆོན་ཉིད། རང་གི་རྒྱལ་དུ་གྲུབ་
 པ། དབྱེ་ན། མིག་རྣ་བ། སྒྲ། ལྷོ། ལུལ་གྱི་དབང་པོ་སྟེ་ལྔ། ཡང་བེམ་པོ་ལ་
 དབྱེ་ན། རགས་པ་དང་། རྒྱལ་སྤྱ་རབ་གཉིས། རགས་པའི་མཆོན་ཉིད། རང་
 གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆ་དང་བཅས་པའི་རྒྱལ། རགས་པ་རྒྱས་
 སུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་རགས་པ་ཡིན་ན་རྒྱས་སུ་གྲུབ་དགོས་ཏེ། རགས་པ་ཡིན་ན་
 རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆ་དང་བཅས་པའི་རྒྱལ་ཡིན་དགོས་
 པའི་བྱིར། རགས་པ་རྒྱས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། སྟོན་པོ་
 རགས་པ་རྒྱས་སུ་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་རྒྱས་སུ་གྲུབ་ན་དེ་སྟོན་སྤྱང་དབང་ཤེས་ལ་
 སྤྱང་དགོས་པ་གང་ཞིག །དེ་སྟོན་སྤྱང་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྤྱང་བའི་བྱིར། རྒྱགས་
 མ་གྲུབ་ན། སྟོན་སྤྱང་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྟོན་པོ་ཆ་བཅས་དུ་སྤྱང་བར་ཐལ།
 སྟོན་པོ་རགས་པ་ཡིན་པ་སྤྱང་བའི་བྱིར། འདོད་ན། སྟོན་པོའི་ཆ་དང་ཆ་ཅན་

ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སྟོན་པོའི་ཆ་དང་ཆ་ཅན་རྩལ་ཐ་དད་
 ཡིན་པར་ཐལ། སྟོན་པོའི་ཆ་དང་ཆ་ཅན་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བ་གང་ཞིག། །ཁྱོད་
 སྒྲུང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་ཆོས་ཅན། སྟོན་
 པོས་རང་འབྲའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་མ་གཏང་བར་ཐལ། སྟོན་པོ་རགས་པ་ཡིན་
 པ་གང་ཞིག། །ཁྱོད་ལ་སྟོན་པོ་རགས་པར་མི་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་
 དེ། སྟོན་པོ་རགས་པ་ཡིན་པའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་མ་གཏང་གྲང་། སྟོན་པོས་
 སྟོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ལ་སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་གཏང་བའི་ཕྱིར།
 ཁ་ཅིག་ན་རེ། རགས་པ་ཡིན་ན་རྩལ་སུ་མ་གྲུབ་དགོས་ཏེ། རགས་པ་རྩལ་
 སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཁས་ལེན་ཞིང་། རྩལ་སྒྲན་ཡིན་ན་དབང་ཤེས་ཀྱི་
 ཡུལ་མ་ཡིན་དགོས་ཏེ། དབང་ཡུལ་དེ་ཕྱིར་རྩལ་སྒྲན་མིན། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་རོ། འོ་ན་སྟོན་པོ་ཆོས་ཅན། རྩལ་སུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། རགས་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དབང་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའི་དངོས་ཡུལ་མིན་པར་
 ཐལ་ལོ། །རྩ་བའི་རྟགས་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བེམ་པོ་གང་ཞིག་རྩལ་སྒྲན་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྩལ་སྒྲན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྩལ་སྒྲ་རབ་ཀྱི་མཆན་
 ཉིད། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྟོགས་ཆ་མེད་པའི་རྩལ། གཉིས་པ་
 རིག་པ་ལ་གཉིས། མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རིག་པའི་མཆན་
 ཉིད། རང་ཡུལ་སྒྲུང་བའི་སྟོ། ཁ་ཅིག་ རིག་པའི་མཆན་ཉིད། ཡུལ་གྱི་རྣམ་
 པར་ཤར་བའི་སྟོ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། རང་རིག་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མི་འཆར་བར་

འདོད་པ་ནི་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་གཉིས། གཙུ་བོ་སེམས་
དང་འཁོར་སེམས་བྱུང་གཉིས། ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་སྒྲོ་གཉིས་སོ། དང་
པོ་ལ་བཞི། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། གཅིག་དང་ཐ་དད་དབྱུང་བ་དང་།
སྐྱ་དོན་ནོ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག་པ། རང་ལུགས་བཞག་པའོ།
དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དོན་གྱི་ངོ་བོ་རིག་པ།
སེམས་བྱུང་གི་མཆོན་ཉིད། དོན་གྱི་བྱུང་པར་རིག་པ། དེ་སྐད་དུ་འང་དབྱས་
མཐའ་ལས། དེ་ལ་དོན་མཐོང་རྣམ་པར་ཤེས། །དེ་ཡི་བྱུང་པར་སེམས་ལས་
བྱུང་། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། དོན་ཅམ་མཐོང་བ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་
པའོ། །དེའི་བྱུང་པར་འཛིན་པ་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བའོ། །ཞེས་དང་། དེའི་
འགྲེལ་བ་ཤད་དུ། ཅམ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱས་ནི་བྱེ་བྲག་སེལ་བའི་སྤྱིར་ཏེ། ངོ་
བོ་ཅམ་དམིགས་ཀྱི་བྱུང་པར་མ་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་ནི། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་
གཙུ་འཁོར་གྱིས་གཟུགས་དམིགས་པ་ལྟ་བུ་དཔེར་མཆོན་ན། གཟུགས་
ཅམ་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ཞིང་། གཟུགས་རིང་བྱུང་དང་མཛེས་མི་མཛེས་དང་
སྒྲོ་སེར་དཀར་དམར་སོགས་བྱུང་པར་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་དོན་གྱི་
ངོ་བོ་བྱུང་པར་རིག་མི་རིག་གི་དོན་ཅི་ལ་བྱེད། ལྷང་མི་ལྷང་གི་བྱུང་པར་རོ་
ཞེ་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་གཙུ་འཁོར་ཆོས་ཅན། བྱེད་གཉིས་ཀ་
ལ་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་གཉིས་ཀ་སྤང་བར་ཐལ། བྱེད་གཉིས་ཀ་

གཟུགས་ལ་སྐྱབ་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། ཆོས་ཅན། བྱེད་གཉིས་
 དམིགས་རྣམ་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། སྐྱབ་འཇུག་ཡིན་ཡང་གཅིག་ལ་སྒྲུབ་
 བ་ཅིག་ཤོས་ལ་མི་སྒྲུབ་བའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་སྒྲུབ་མི་སྒྲུབ་གི་བྱེད་པར་མིན་གྱི་
 དེས་མ་དེས་གྱི་བྱེད་པར་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེའི་དོན་རང་ཉིད་གྱིས་དེས་མ་དེས་
 ལ་བྱེད་དམ། དེས་ཤེས་འདྲན་རྒྱས་མི་རྒྱས་ལ་བྱེད། དང་པོ་སྟར་ན། ཉིག་
 མེད་ཤེས་པ་གཙོ་འཁོར་བཞག་ཏུ་མེད་པར་ཐལ། དེས་རང་ཡུལ་མ་དེས་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྟར་ན་ཡང་། མི་འཐད་དེ། གཟུགས་འདྲིན་དབང་ཤེས་
 གྱི་གཟུགས་མངོས་པ་མཐོང་བའི་ཆོ། གཟུགས་སོ་སྟམ་པའི་དེས་ཤེས་
 སེམས་གྱིས་བསྐྱེད་ལ་སེམས་བྱུང་གིས་མ་བསྐྱེད་པ་དང་གཟུགས་མངོས་
 སོ་སྟམ་པའི་དེས་ཤེས་སེམས་བྱུང་གིས་བསྐྱེད་ལ་སེམས་གྱིས་མ་བསྐྱེད་
 པའི་བྱེད་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྒྲུབ་ལ་མ་དེས་པའི་ཤེས་
 པ་ལ་གཙོ་འཁོར་བཞག་ཏུ་མེད་པར་ཐལ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཡིན་ན་
 དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་བྱེད་པར་ལ་དེས་ཤེས་བསྐྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་
 ན་རེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཉིས་ཀ་དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་བྱེད་པར་རིག་
 གྲང་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་ནི། སེམས་གྱིས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་རང་སྟོབས་
 གྱིས་དེས་ཤེས་བསྐྱེད་ཅིང་། དོན་གྱི་བྱེད་པར་ལ་གྲོགས་སེམས་བྱུང་དང་
 འགྲོགས་པའི་སྟོབས་གྱིས་དེས་ཤེས་བསྐྱེད། སེམས་བྱུང་གིས་དོན་གྱི་བྱེད་
 པར་ལ་རང་སྟོབས་གྱིས་དེས་ཤེས་བསྐྱེད་ཅིང་། དོན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་སེམས་
 དང་འགྲོགས་པའི་སྟོབས་གྱིས་དེས་ཤེས་བསྐྱེད་ལ། སེམས་དང་སེམས་

བྱུང་ཇུས་ཐ་དད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེད། འོ་ན་སེམས་ཀྱིས་སེམས་བྱུང་ལ་པན་
 བཏགས་སམ་མ་བཏགས། མ་བཏགས་ན་སེམས་བྱུང་ཆོས་ཅན། དོན་
 གཞན་སེམས་དང་འགྲོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ངེས་ཤེས་
 བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཀྱིས་པན་མ་བཏགས་པའི་ཕྱིར། པན་
 བཏགས་ན་དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་མམ་མི་མཉམ། མཉམ་ན་རྟག་དངོས་ཡོད་
 པར་ཐལ། སེམས་སེམས་བྱུང་གཉིས་དུས་མཉམ་ཇུས་གཞན་གང་ཞིག་དེ་
 གཉིས་པན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་བསྐྱེད་པའི་
 ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་མི་རྒྱས་
 ཏེ། མེད་པ་སྤར་རྒྱས་མེད་ཕྱིར་དང་། ཕྱིས་ཀྱང་ཉེ་བར་མི་སྦྱོར་ཕྱིར། རྒྱ་
 རྣམས་ཐམས་ཅད་སྤར་ཡོད་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་འབྲས་དུས་
 མཉམ་ཡོད་པ་འདོད་དེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་
 དང་། ལྡན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་
 འཐད་དེ། དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། གཉིས་པ་ནི།
 གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། རང་གི་འཁོར་སེམས་བྱུང་དང་མཚུངས་ལྡན་
 རྣམ་པ་ལྡས་མཚུངས་པར་ལྡན་པ། སེམས་བྱུང་གི་མཆོན་ཉིད། རང་གི་གཙོ་
 བོ་སེམས་དང་མཚུངས་ལྡན་ལྡས་མཚུངས་པར་ལྡན་པ། དེ་སྐད་དུ་འང་ཕྱང་
 བོ་ལྡ་པར། སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཅི་ཞེ་ན། གང་སེམས་དང་
 མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཆོས་རྣམས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། མཚུངས་ལྡན་ནི།
 ཉིན་དང་། དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་དང་། དུས་དང་། ཇུས་མཚུངས་པའོ། དེ་

ཡང་སེམས་གང་ལ་བརྟེན་པའི་དབང་པོ་དེ་ལ། སེམས་བྱུང་ཡང་བརྟེན་པས་
 རྟེན་མཚུངས། སེམས་གྲིས་གང་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་དེ་ལ་སེམས་བྱུང་
 གིས་ཀྱང་དམིགས་པས་དམིགས་པ་མཚུངས་སེམས་སྟོན་པོ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་
 ཅན་དུ་སྐྱེས་ན། སེམས་བྱུང་ཡང་སྟོན་པོ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པས་
 རྣམ་པ་མཚུངས། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སྐྱེ་གནས་འགག་གསུམ་དུས་
 གཅིག་པས་དུས་མཚུངས། སེམས་རིགས་མཐུན་རྫས་རེ་རེ་བ་ཡིན་པ་ལྟར།
 སེམས་བྱུང་ཚོར་བ་ལྟ་བུའང་རྫས་རིགས་མཐུན་རེ་རེ་བ་ཡིན་པས་རྫས་
 མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམ་པ་མཚུངས་ན།
 སྟོབ་དཔོན་སྟོ་བརྟན་གྱིས། སེམས་དེ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འདི་དག་གནས་
 དང་དམིགས་པ་དང་དུས་དང་རྫས་མཚུངས་པ་ཉིད་གྱིས་མཚུངས་པར་ལྟན་
 པ་ཡིན་གྱི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བྱུང་མེད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
 རྣམ་པ་མཚུངས་པས་ནི་མིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འདིའི་
 ལན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཉིས་ཀ་ལ་གཉིས་ཀ་སྒྲུང་ཡང་ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་དུ་
 སོ་སོར་ཞེན་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཅམ་པ་ལྟར་ན། ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་དུ་
 སྟོ་འདོགས་ཐ་དད་པས་སྟོན་མེད་ངོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྟོག་མེད་གྱི་
 སེམས་སེམས་བྱུང་ལ་སྟོ་འདོགས་མེད་པས་ངི་སྐད་བཤད་པའི་སྟོན་སྟོང་
 མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཉིས་ཀས་གཉིས་ཀ་འཛིན་མེད་གྱི་སེམས་གྲིས་
 དོན་གྱི་ངོ་བོར་རང་སྟོབས་གྱིས་འཛིན་ལ། དོན་གྱི་བྱུང་པར་གཞན་སེམས་

བྱུང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་འཇིན་ཅིང། སེམས་བྱུང་གིས་དོན་གྱི་བྱུང་པར་རང་
 སྟོབས་ཀྱིས་འཇིན་ལ། དོན་གྱི་ངོ་བོ་གཞན་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཇིན་
 པས། རང་སྟོབས་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་མཆུངས་པས་རྣམ་པ་མི་མཆུངས་པར་བསྟན་
 པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རང་སྟོབས་དང་གཞན་སྟོབས་
 ཀྱི་བྱུང་པར་དེ་བཞག་ཟེན་པའི་ཕྱིར། བཅོམ་ལྡན་རིགས་པའི་རལ་གྱི་ན་
 རེ། གཉིས་ཀ་ལ་གཉིས་ཀ་སྤང་ཡང་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་མི་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ།
 སེམས་ཀྱིས་བྱུང་པར་མཐོང་ཡང་མ་རྟོགས། སེམས་བྱུང་གིས་ངོ་བོ་མཐོང་
 ཡང་མ་རྟོགས་ལ། སེམས་ཀྱིས་ངོ་བོ་རྟོགས་ལ་སེམས་བྱུང་གིས་བྱུང་པར་
 རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུང་ངོ་། །དེའང་མི་འཐད་དེ། སེམས་བྱུང་གིས་
 དོན་གྱི་ངོ་བོ་མ་རྟོགས་པ་ལ་ཤེས་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་ལན་ནི། གཙུ་བོ་
 གཟུགས་འཇིན་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་བདག་སྐྱེན་མིག་གི་དབང་པོ་ལས་དངོས་
 སུ་སྐྱེས་ཤིང་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་གཟུགས་དམིགས་པ་
 ཅམ་གྱིས་མཆོད་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ལ། སེམས་བྱུང་ལ་དེ་ཅམ་གྱིས་
 མཆོད་ཉིད་མི་རྫོགས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་གསུང་ངོ་། གལ་ཏེ་སེམས་
 དང་སེམས་བྱུང་གཉིས་ཀ་པན་ཚུན་མཆུངས་ལྡན་ཡིན་ན་གཙུ་བོ་འཁོར་དུ་
 རི་ལྟར་འཇོག་ཅེ་ན། སེམས་ལ་རྟོན་ལ་སོགས་པ་རང་དབང་དུ་ཡོད་ཅིང།
 སེམས་བྱུང་ལ་རང་དབང་གི་རྟོན་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་སེམས་ཀྱི་རྟོན་
 ལ་སོགས་པ་ལ་རག་ལས་པས་སེམས་གཙུ་བོ་དང་སེམས་བྱུང་འཁོར་དུ་
 བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། སེམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ དང་།

སེམས་བྱུང་གི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གྲུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་པ་ལྟར་ན་རྣམ་
ཤེས་ཚོགས་ཏུག་གོ། །དེ་ལ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། རང་གི་བདག་
ཤེན་མིག་དབང་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་གཙོ་བོ་རྣམ་རིག་ །དེས་རིགས་
འགྲེལ། །གྲུན་གཞི་ཁས་ལེན་ན། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་ལས། གྲུན་གཞིའི་
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། མ་བསྐྱེད་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་གཙོ་བོ་རྣམ་
རིག་གང་ཞིག །རྣམ་སྤྲིན་དང་ལས་ཀྱི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཏེན་བྱེད་པའི་
རིགས་སུ་གྱུར་བ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། བསྐྱེད་ས་
ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་རིག་གང་ཞིག །གྲུན་གཞི་ལ་དམིགས་
ནས་ངར་འཛིན་བ། ཡང་ན་སེམས་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་
དགེ་བའི་སེམས་གསུམ་འདོད་པའི་མི་དགེ་བའི་སེམས། ཁམས་གསུམ་
ཀྱི་བསྐྱེད་ས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་གསུམ། མ་བསྐྱེད་ས་ལ་ལུང་མ་
བསྟན་གྱི་སེམས་གསུམ། ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་སྟོབ་མི་སྟོབ་གཉིས་སོ། །འོ་
ན་སྡེ་བདུན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཚོགས་ཏུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་གྲུན་གཞིའི་
རྣམ་ཤེས་ཁས་ལེན་ན་མ་མི་ལེན་ཞེ་ན། སྦྱིར་སེམས་ཅམ་པ་ལ་ཚོགས་ཏུག་
ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་གྲུན་གཞི་ཁས་ལེན་པ་དང་མི་ལེན་པ་གཉིས་ཡོད་པ་
ལས། འདིར་ནི་ཚོགས་ཏུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་གྲུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་
ཏེ། ཅིག་ཅར་རིགས་མི་མཐུན་སྦྱེ་ཡང་། ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་སེམས་གཅིག་
གིས། །རྒྱས་པ་ཉམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། །གྲུན་གཞི་ལས་གཞན་འབྱུང་བ་
མིན། །ཞེས་པ་མ་གཏོགས་སྡེ་བདུན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཚོགས་ཏུག་ལས་ངོ་

བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་ཟུར་ཅམ་ཡང་མ་གསུངས་ཤིང་། གཞུང་དེའི་དོན་
ཡང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལས་ཅིག་ཅར་རྣམ་ཤེས་རིགས་མི་མ་ཐུན་པ་སྐྱེ་
བར་ཁས་ལེན་དུ་ཚུགས་པ་ཡང་ཞེས་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་ཚུལ་དུ་བཤད་
པའི་ཕྱིར་དོ། །གཉིས་པ་སེམས་བྱུང་ལ་གཉིས། ཀུན་ལས་བརྟུས་ནས་བཤད་
པ་དང་། མངོན་ནས་བཤད་པའི་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་ནི།

སེམས་བྱུང་ལྟ་བུ་རྩ་གཅིག་ཡོད་དེ། ཀུན་འགོ་ལྟ། ཡུལ་ངེས་ལྟ།
དགོ་བ་བརྩ་གཅིག་རྩ་ཉོན་བྱུག་ཉོན་ཉི་ཤུ། གཞན་འགྱུར་བཞི་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། སེམས་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་།
རེག་པ་ལྟ་ནི་ཀུན་འགོ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་པོ་འདི་དག་གང་རུང་གཅིག་འཁོར་དུ་མ་
ཆང་ན། ཡུལ་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་མི་རྫོགས་པས་སེམས་ཀུན་གྱི་འཁོར་དུ་འགོ་
བའི་ཕྱིར། སེམས་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གཉིས་སེམས་ཀུན་གྱི་འཁོར་དུ་
འགོ་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་པ་མེད་ན་སེམས་ཡུལ་ལ་སྤྱོགས་པ་མེད་ཅིང་། ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་མེད་ན་དམིགས་པ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སེམས་གཏོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། མདོ་ལས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་སེམས་པས་མངོན་པར་མ་བསྐྱབས་ཤིང་།
མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐེ་ལྟར་འབྱུང་བར་འགྱུར་
ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་གཉིས་སེམས་ཀུན་གྱི་འཁོར་
དུ་འགོ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོར་བ་མེད་ན་སྤྱོད་པ་མེད་ཅིང་འདུ་ཤེས་མེད་ན་ཡུལ་
གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཆོན་མ་འཛིན་པ་མེད་ལ་ དེ་གཉིས་མེད་ན་རྣམ་
ཤེས་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རེག་པ་སེམས་ཀུན་གྱི་འཁོར་དུ་འགོ་བ་

ཡིན་ཏེ། རེག་པ་མེད་ན་རྟེན་མེད་པས་ཆོར་བ་སོགས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།
 འདུན་པ་དང་། མོས་པ་དང་། བན་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཇིན་དང་། ཤེས་རབ་ལྷ་ནི་
 ཡུལ་ངེས་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་གྱི་བྲག་ཁོན་ལ་འཇུག་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་
 རང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ལ་དཔྱེད་པས་ཤེས་སོ། དད་པ་དང་། རོ་ཆ་ཤེས་པ་
 དང་། ཁྲིལ་ཡོད་པ་དང་། མ་ཆགས་པ་དང་། ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང་། གཉི་ཟུག་
 མེད་པ་དང་། བཙོན་འགྱུས་དང་། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་། བག་ཡོད་དང་།
 བཏང་སྟོམས་དང་། རྣམ་པར་མི་འཆེ་བ་སྟེ། བཏུ་གཅིག་ནི་དགོ་བ་ཡིན་ཏེ།
 མ་དད་པ་སོགས་ཀྱི་གཉིན་པོ་དང་ངོ་བོ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཅི་རིགས་པའི་སྒོ་
 རས་དགོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཆགས་དང་། ཁོང་ཁོ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་།
 མ་རིག་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་དང་། ལྷ་བ་སྟེ་དུག་ནི་རྩ་ཉོན་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཉོན་
 མོངས་པར་བྱེད་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་བ་དང་། འཁོན་དུ་འཇིན་པ་
 དང་། འཆབ་པ་དང་། འཆིག་པ་དང་། ཐུག་དོག་དང་། སེར་སྒྲ་དང་། སྦྱ་དང་།
 གཡོ་དང་། རྒྱགས་པ་དང་། རྣམ་འཆེ་དང་། རོ་ཆ་མེད་པ་དང་། ཁྲིལ་མེད་པ་
 དང་། ཟུགས་པ་དང་། རྒྱུད་པ་དང་། མ་དད་པ་དང་། ལེ་ལོ་དང་། བག་མེད་
 དང་། བརྗོད་ངེས་དང་། ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་གཡེང་སྟེ། ཉི་ཤུ་
 བེ་ཉི་ཉོན་ཡིན་ཏེ། རྩ་ཉོན་གྱི་ཆར་གཏོགས་ཡིན་ཞིང་སེམས་ཉི་བར་ཉོན་
 མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིད་དང་། འགྱོད་པ་དང་། རྟོག་པ་དང་། དཔྱེད་
 པ་བཞི་ནི་གཞན་འགྱུར་ཡིན་ཏེ། གྱུན་སྒྲོང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དབང་གིས་
 དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། གཉིས་

པ་མཛོད་ནས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྒྲེ་ཆོན་དུ་ངེས་པ་དང་། མ་ངེས་པའི་
 སེམས་བྱུང་ངོ་། དང་པོ་ལ་ལྷ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་པ་དང་། དགོ་བའི་ས་
 མང་པོ་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་པ་དང་། མི་དགོ་བའི་ས་མང་པོ་པ་
 དང་། ཉོན་མོངས་ཆུང་དུ་འེ་ས་མང་པོ་པའོ། །དེ་ལ་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱ་
 བེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་
 བའི་ཕྱིར། དད་པ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱ་བེ། དགོ་བའི་ས་མང་པོ་པ་ཡིན་ཏེ། དགོ་
 བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་ཞིང་། སེམས་གཞན་ཀྱི་འཁོར་
 དུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། མོངས་པ་ལ་སོགས་པ་བྱུག་བེ། ཉོན་མོངས་བའི་ས་
 མང་པོ་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཀྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་
 འབྱུང་ཞིང་། སེམས་གཞན་ཀྱི་འཁོར་དུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ངོ་། ཁྲེལ་མེད་
 དང་ངོ་ཆ་མེད་པ་ཆོས་ཅན། མི་དགོ་བའི་ས་མང་པོ་པ་ཡིན་ཏེ། མི་དགོ་བའི་
 སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་ཞིང་སེམས་གཞན་ཀྱི་འཁོར་དུ་མི་
 འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཁྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱ་བེ་ཉོན་མོངས་ཆུང་དུ་འེ་ས་པ་ཡིན་
 ཏེ། མཆུངས་ལྡན་གྲོགས་ཀྱི་ས་ཆུང་། སྤང་བྱ་རིགས་ཀྱིས་ཆུང་། འབྱུང་ས་
 ཉོན་ཀྱི་ས་ཆུང་བའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འང་། མཛོད་ལས། ཆོར་དང་སེམས་པ་
 འདུ་ཤེས་ དང་། འདུན་དང་རིག་དང་སྒྲོ་གྲོས་བྲན། ཡིད་ལ་བྱེད་དང་མོས་པ་
 དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ། དད་དང་བག་ཡོད་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས།
 བཏང་སྒྲོམས་ངོ་ཆ་ཤེས་ཁྲེལ་ཡོད། ཅ་བ་གཉིས་རྣམ་མི་འཆེ་དང་། བཙོན་
 འབྱུས་ཏྲག་ཏུ་དགོ་ལ་འབྱུང་། མོངས་དང་བག་མེད་ལེ་ལོ་དང་། མ་དད་པ་

དང་ཐུགས་དང་གློད། ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་། མི་དགེ་ལ་ནི་ཁྲིལ་
 མེད་དང་། རོ་ཆ་མེད་པའོ་ཁྲོ་བ་དང་། འཁོན་དུ་འཛིན་དང་གཡོ་དང་ནི། ཐུག་
 རོག་འཆིག་འཆབ་སེར་སྣ་དང་། སྣ་དང་རྒྱགས་དང་རྣམ་འཆེ་ནི། ཉོན་མོངས་
 རྩུང་དུ་འེ་ས་པ་རྣམས། ཞེས་བཤད་དོ། སྡེ་ཆོན་དུ་མ་ངེས་པ་ནི། དབྱིག་
 བཤེས་ཀྱིས། རྟག་དང་དཔྱོད་དང་འགྱོད་པ་དང་། གཉིད་དང་ཁོང་ཁྲོ་ཆགས་
 རྣམས་དང་། ང་རྒྱལ་ཐེ་ཆོ་མ་ཞེས་བྱ་བ། བརྒྱད་ནི་ངེས་པ་མིན་པར་བཤད།
 ཅེས་བཤད་པ་ལྟར། བརྒྱད་པོ་འདི་སྡེ་ཆོན་དུ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྡེ་ཆོན་ལྔ་
 པོ་གང་རུང་དུ་མ་ངེས་པའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སེམས་བྱུང་
 འདི་དག་ལས་རྩ་ལོད་ནི་དུ་བཏགས་ཡོད་ནི་དུ་ཞེ་ན། སྦྱིར་རྩ་ལོད་ལ་
 རང་རྒྱ་ཐུབ་པ་དང་། རོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དང་། རིགས་པའི་བྱུབ་པ་དང་། བརྟན་
 པ་བཞི་ལས་འདིར་ནི་དང་པོ་ཡིན་གྱི་བར་པ་གཉིས་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་བྱུང་
 ཐམས་ཅད་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དང་རིགས་པས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། བཞི་པའང་མ་
 ཡིན་ཏེ། གུན་གཞི་ཁས་ལེན་པ་ལྟར་ན། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བའི་
 འཛིག་ལྟའང་བརྟན་པ་ཡིན་པས་རྩ་ལོད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དོ། བཏགས་
 ཡོད་ལའང་ཆ་ལ་བཏགས་པ་དང་། གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་དང་། མེད་
 བཞིན་དུ་བཏགས་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་བཏགས་ཡོད་བཞི་ལས། དང་
 པོ་ཡིན་གྱི་གཞན་རྣམས་མ་ཡིན་ཏེ། གནས་སྐབས་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ལ་
 བཏགས་པ་དང་། མེད་བཞིན་དུ་སྒྲོས་བཏགས་པ་དང་། རྣམ་འཛོག་གཞན་ལ་
 བརྟན་ནས་རྟགས་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གུན་འགྲོ་ལྔ་དང་། དུལ་ངེས་

ལྷ་དང་། གཉི་ལྷག་མེད་པ་དང་། བག་ཡོད་དང་། བཏང་བསྟོམས་དང་། རྣམ་
 པར་མི་འཆོ་བ་མ་གཏོགས་པའི་དགོ་བ་བདུན་དང་། ལྷ་བ་མ་གཏོགས་པའི་
 ཅ་ཉོན་ལྷ་སྟེ། ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་ནི་རྣམ་ཡོད་དང་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་བཏགས་
 ཡོད་ཡིན་ནོ། གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་འདི་དག་རྣམས་
 གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཅེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་རྣམས་
 གཅིག་ཡིན་ན། སྤང་པོ་ལྷ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་
 མཚུངས་ལྡན་གྱི་འདུ་བྱེད་རྣམས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་རྣམས་ཐ་དད་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འང་། རྣམ་པར་གཏན་ལ་འབབ་པ་བསྐྱུ་བ་ལས། ལྷ་ཉིད་
 འཐད་པ་མེད་ཕྱིར་དང་། འདི་ཡི་གནས་སྐབས་སྟོན་ཕྱིར་དང་། འབྱེད་རྒྱ་བྱེ་
 བྲག་མེད་ཕྱིར་དང་། སྤང་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་སེམས་ཅམ་པ་ལྟར་ན། སྤང་པོ་ལྷ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 གཟུགས་དང་རྣམ་ཤེས་རྣམས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བྱུང་བ་ཁས། ཏྲགས་
 མ་གྲུབ་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྲུབ་པར་ཐལ། གཟུགས་དང་རྣམ་ཤེས་རྣམས་ཐ་
 དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་སེམས་གཉིས་ཀའི་ལྷགས་ལ། སྤང་པོ་ལྷ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ་ལོ། སྤང་པོ་གཞན་རྣམས་དང་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཐ་དད་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་བསྐྱུ་བའི་སྤང་དེའི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། སེམས་དང་སེམས་
 བྱུང་རྣམས་གཅིག་པ་ལ་སྟོན་བརྗོད་པ་མིན་གྱི། སེམས་བྱུང་མེད་པར་སེམས་
 ཅམ་ཞིག་རྣམས་སྐྱུ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་གཏན་ལ་
 དབབ་པར་བསྐྱུ་བ་ལས། དགོ་སྟོང་ངམ་བྲམ་བྲེ་ལ་ལ་མིང་ལས་སེམས་ཅམ་

དུ་ཞིག་རྫས་སུ་འདོད་ལ། སེམས་ལས་བྱང་བའི་ཚོས་རྣམས་ནི་མི་འདོད་པ་
གང་དག་ཡོད་པ་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེའི་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལྷ་ཉིད་འཐད་པ་
མེད་ཕྱིར་ དང་། དེ་ཡི་གནས་སྐབས་སྟོན་ཕྱིར་དང་། བྱེད་རྒྱ་བྱེ་བྲག་མེད་
ཕྱིར་དང་། །ལུང་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་
དོན་ལུང་པོ་ལྷ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྷན་
གྱི་འདུ་བྱེད་གྱི་ལུང་པོ་རྣམས་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྟོན་མེད་
དེ། སེམས་གྱི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་དོན་བྱེད་
རྒྱས་པ་ཡིན་ན། སེམས་བྱང་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་
ན་ལུང་པོ་ལྷ་མི་འཐད་པའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དོ། གཞན་ཡང་། སེམས་
གྱི་གནས་སྐབས་ལ་ལུང་པོ་ལྷ་འཛོག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་འཛོག་
པའི་བྱེད་རྒྱའི་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ལུང་ལས་སེམས་འདོད་
ཆགས་དང་བཅས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སེམས་བྱང་རྫས་
སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ།།

ཁ་ཅིག་ན་དེ། སེམས་དང་སེམས་བྱང་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། གཅིག་ཆེ་
གསལ་བས་བསྐྱེབས་ན་ཡང་། །སེམས་གྱི་བྱེད་པར་རྒྱན་དག་ལ། །ཐ་དད་
པར་ནི་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །ཐ་དད་རྣམ་གཞག་གྲུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེས་སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་བྱང་བའི་
སེམས་བྱང་ཀུན་འགོ་ལྷ་པོ་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། སེམས་དང་སེམས་
བྱང་རྫས་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་འགྲེལ་པར། ཉི་མ་སྤྲས་པས།

སེམས་ལས་བྱུང་བ་ནི་སེམས་ལས་ཐ་དད་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་
 ལས་སེམས་བྱུང་གཞན་མ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྒྱུ་གི་
 འབྲེལ་པར་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། སེམས་
 གཅིག་གི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་པོ་དེ་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ།
 སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་པ་གང་ཞིག །རྒྱུ་མཆོན་མཚུངས་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱི་ཐོབ་ཀུན་གཅིག་གི་རྒྱུ་ལ་རྟོག་པ་རྣམས་ཐ་དད་པ་དུག་
 ཅིག་ཅར་དུ་སྤྱི་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་པའི་གཙོ་བོ་རྣམས་པར་
 རྟོག་པ་དང་། དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་ཡང་རྣམས་ཐ་དད། དེའི་
 འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་པོ་ཡང་རྣམས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་
 ཏེ། སྤང་རུང་མ་དམིགས་པས་ཞིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོག་གཉིས་ཅིག་ཅར་
 མཐོང་བ་མེད་པའི་རིགས་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་དོ། །གལ་ཏེ་རྟོག་གཉིས་ཅིག་
 ཅར་མཐོང་བ་མེད་པའི་རིགས་པས་རིགས་མཐུན་གྱི་རྟོག་པ་རྣམས་ཐ་དད་པ་
 གཉིས་ཅིག་ཅར་མི་སྤྱི་བར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། རིགས་མི་མཐུན་གྱི་རྟོགས་
 པ་རྣམས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་མི་སྤྱི་བར་མ་བསྟན་ཏོ་ཞེ་ན། འོ་ན་རིགས་
 མཐུན་རིགས་མི་མཐུན་གྱི་དོན་དེ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དུག་ཏུ་གངས་ངེས་པའི་
 ཡ་གྲུལ་དུ་མཚུངས་པ་དང་མི་མཚུངས་པ་ལ་བྱེད་དམ། ཡུལ་འབྲུག་པ་དང་མི་
 འབྲུག་པ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། རྟོག་པ་རྣམས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་མི་
 སྤྱི་བར་ཐལ། ཡིད་ཤེས་རྣམས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་མི་སྤྱི་བ་གང་ཞིག
 རྟོག་པ་ཡིན་ན་ཡིད་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྟོགས་བསལ་ཁས་

གཉིས་པ་ལྟར་ན། རིགས་པ་ཅན་པས་འདི་ནི་གཟུགས་འཛིན་པའི་སྣམ་པའི་
 རྟོག་པ་དང་འདི་ནི་གཟུགས་སོ་སྣམ་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་
 ཁས་སྐྱངས་པ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་རྟོག་གཉིས་ཅིག་ཅར་
 མཐོང་བ་མེད་པའི་རིགས་པས་གཞོད་བྱེད་བསྟན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་
 ལྟ་བུའི་རྟོག་པ་གཉིས་པོ་དེ་ཡུལ་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། གཞན་ཡང་།
 སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་རྟོག་པ་རྩལ་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་ན། དེ་
 རྣམས་རིགས་མཐུན་པ་ཉིད་ལ། །རྒྱས་པ་ངས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །འདི་
 ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས། །རིམ་གྱིས་འབྱུང་བར་ཡང་དག་རྟོགས། ཞེས་
 གསུངས་པ་ངེ་ལྟར་གྲང་གལ་ཏེ་རྟོག་པ་རྩལ་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་
 བའི་དོན་མིན་གྱི། གཙོ་བོ་རིགས་མཐུན་གྱི་རྟོག་པ་སྣ་མ་རེ་རེ་ཁོ་ན་ལས་ཕྱི་
 མ་རེ་རེ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བར་ངས་པས་གཙོ་བོ་རིགས་མཐུན་གྱི་རྟོག་པ་རྣམས་རིམ་
 གྱིས་འབྱུང་བར་རྟོགས་གྱི་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བེད་ན།
 འོ་ན་རིགས་མཐུན་རྟོག་པ་རྩལ་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ།
 རིགས་མཐུན་རྟོག་པ་རྩལ་ཐ་དད་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་གི་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་
 བ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས། འདོད་ན། སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་རྒྱུད་
 ལ་གཙོ་བོ་རྟོག་པ་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱང་ཀུན་འགྲོ་རྩལ་ཐ་དད་པ་
 ལྟ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་འགལ་ལོ། གཞན་ཡང་། གཙོ་འཁོར་གྱི་རྟོག་པ་རྩལ་ཐ་
 དད་པ་ལྟ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་མཐོན་སྣམ་གྱིས་དམིགས་བྱང་ཡིན་ནམ་མིན། མ་
 ཡིན་ན། དེ་འདྲ་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། ཡིན་ན། དེ་འདྲ་ཅིག་ཅར་མི་

སྐུ་བར་ཐལ། དེ་མཛོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེས་
ན་རང་ལུགས་ལ། སྐུས་བྱ་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་གཙོ་བོ་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་དང་དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་པ་
ཡིན་ལ། དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་ཀྱན་འགོ་ལྔ་ཡང་ངོ་བོ་གཅིག་
ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་སྐྱོདོན་ནི། སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་དོན་
གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཅི་ཏྲ་གསོག་པ་ལ་འོ་ཞེས་འབྱུང་
བས། དགེ་མི་དགའི་བག་ཆགས་གསོག་པའི་དོན་གྱིས་ན་སེམས་དང་། ཡུལ་
ཤེས་པས་ན་ཡིད་དང་། ཡུལ་སོ་སོར་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་
པའོ། སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲལ་ལ་འབྱུང་བས་ན་སེམས་བྱུང་ངོ་། འོ་ན་
སེམས་བྱུང་དེ་སེམས་དང་དུས་མཉམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ལ་བརྟེན་
ནས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་སེམས་
ལས་བྱུང་བ་མིན་གྱི། སེམས་སྒྲ་མ་ལས་བྱུང་བས་སེམས་བྱུང་ཞེས་བརྗོད་
པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཚོར་བ་དང་རེག་པ་དུས་མཉམ་ཡིན་ཡང་། ཚོར་བ་དེ་
རེག་པ་སྒྲ་མ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རེག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་ཚོར་བ་ཞེས་བརྗོད་
པ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་སྒོ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ལ། ཚད་མ་
ནི་སྒྲར་བཤད་ཟེན་ལ། ཚད་མིན་གྱི་སྒོའི་མཆོན་ཉིད། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་
གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པ། དབྱེ་ན་ལྔ། མ་རྟོགས་པའི་སྒོ་དང་།

ལོག་ཤེས་དང་། ཐེ་ཆོམ་དང་། བཅད་ཤེས་དང་། ཡིད་དཔྱོད་དོ། མ་རྟོགས་
 པའི་སྒྲོའི་མཆན་ཉིད། རང་ཡུང་སྒྲུང་ཡང་དེ་ལ་ངེས་ཤེས་དོན་མཐུན་འདྲེན་
 མི་རྒྱས་པའི་ཤེས་པ། དཔེར་ན་ཟླ་བ་གཉིས་སྒྲུང་གི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་དང་།
 སྒྲ་རྟག་འཇིན་གྱི་རྟོག་པ་ལྟ་བུའོ། །སྒྲ་འཇིན་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་
 སྒྲུང་ལ་མ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ཡིན་ལ། སྒྲིར་སྒྲུང་ལ་མ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཆད་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིར་རོ། ལོག་ཤེས་གྱི་མཆན་ཉིད། རང་ཡུལ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་
 ཏུ་འཇིན་པའི་སྒྲོ། དབྱེ་ན་གཉིས། རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་དང་། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་
 སོ། །དང་པོའི་མཆན་ཉིད། རང་ཡུལ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པའི་སྒྲོ། དཔེར་ན་
 སྒྲ་རྟག་འཇིན་གྱི་རྟོག་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད། རང་ཡུལ་སྤྱིན་ཅི་
 ལོག་ཏུ་གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་སྒྲོ། དཔེར་ན་ཟླ་བ་གཉིས་སྒྲུང་གི་དབང་ཤེས་
 ལྟ་བུའོ། །ཐེ་ཆོམ་གྱི་མཆན་ཉིད། རང་ཡུལ་ལ་མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་
 སྒྲོ་དབྱེ་ན་གཉིས། ཤེས་ཆེར་འཇིན་པ་དང་། ཆ་མཉམ་དུ་འཇིན་པའི་ཐེ་ཆོམ་
 མོ། དང་པོ་ལ་ཡང་། བལ་ཆེར་སྒྲ་མི་རྟག་ལས་ཆེ་སྒྲུམ་དུ་འཇིན་པའི་སྒྲོ་ལྟ་བུ་
 དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་དང་། བལ་ཆེར་སྒྲ་རྟག་ལས་ཆེ་སྒྲུམ་དུ་འཇིན་པའི་སྒྲོ་
 ལྟ་བུ་དོན་མི་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་གཉིས་སོ། །ཆ་མཉམ་དུ་འཇིན་པའི་ཐེ་ཆོམ་
 བོ། སྒྲ་རྟག་གམ་མི་རྟག་སྒྲུམ་དུ་འཇིན་པའི་སྒྲོ་ལྟ་བུའོ། །བཅད་ཤེས་གྱི་མཆན་
 ཉིད། རང་གི་ཉེར་ལེན་ཆད་མ་སྒྲ་མས་རྟོགས་ཟེན་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་དོན་
 ལ་བསྒྲུན་ནས་འཇིན་པའི་སྒྲོ། དཔེར་ན་སྒྲོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་གྱི་རྗེས་སུ་སྒྲེས་
 པའི་སྒྲོན་པོ་བྱན་པའི་ཤེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡིད་དཔྱོད་གྱི་མཆན་ཉིད། རྟོགས་

ཡང་དག་ལ་མ་བཏེན་པར་སྒར་མ་ཉོགས་པའི་སྒོ་ག་གྲུབ་འཛིན་པའི་སྒོ་དཔེར་
ན་ཁྱོན་པ་ཉིད་པ་ན་ཅུ་ཡོད་དམ་སྒྲུལ་དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་ལྟ་བུའོ།

གཉིས་པ་རྒྱ་འབྲས་ལ་གཉིས། དང་པོ་རྒྱའི་མཆོན་ཉིད། རང་འབྲས་
སྐྱེ་བྱེད། དབྱེན་དངོས་རྒྱ་དང་བརྒྱད་རྒྱ་གཉིས། ཆོས་དེའི་དངོས་རྒྱའི་
མཆོན་ཉིད། ཆོས་དེ་དངོས་སུ་སྐྱེ་བྱེད། ཆོས་དེའི་བརྒྱད་འཛིན་ཉིད།
ཆོས་དེ་བརྒྱད་ནས་སྐྱེ་བྱེད། ཡང་རྒྱ་ལ་དབྱེན། ཉེར་ལེན་དང་། ལྟན་ཅིག་
བྱེད་རྒྱེན་གཉིས། ཆོས་དེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་མཆོན་ཉིད། ཆོས་དེའི་རང་བཞིན་
དང་གནས་སྐབས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་རང་བཞིན་གྱི་རྗེས་ལ་གཙོ་བོར་པན་
འདོགས་བྱེད། དཔེར་ན། མིག་དབང་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་མིག་དབང་སྐད་
ཅིག་གཉིས་པའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། འོ་ན་ཆེ་ཕྱི་མའི་མིག་དབང་སྐད་
ཅིག་དང་པོ་དེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་གང་ཡིན་ཞེ་ན་ ཆེ་འདིའི་མིག་དབང་སྐད་
ཅིག་ཐ་མ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཆེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ། །ལུས་གཞན་སྐྱེད་
པའི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ད་ནི་འདི་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ།
འདོད་ཁམས་ནས་གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་སྐྱེས་དེ་ནས་འདོད་ཁམས་སུ་
སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་དེ་ལ་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡོད་
དམ་མེད། མེད་ན། དེ་ལ་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱེན་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཉེར་ལེན་
མེད་པའི་ཕྱིར་བྱུང་པ་ཡོད་དེ། ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱས་འབྲས་བྱ་སྐྱེད་པའི་གྲོགས་
དེ་ཉིད་ལ་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱེན་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་རྒྱ་
མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཉེར་ལེན་ཡང་མེད། ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱེན་ཡང་མེད་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རྟག་ཏུ་ཡོད་པའམ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྒྱ་མེད་
 དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན། དེ་ལ་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡོད་དེ། དེ་དངོས་པོ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞུགས་མེད་ཁམས་ནས་འཆི་ཁ་མའི་སེམས་དེ་དེའི་དངོས་
 ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། བེམ་རིག་པན་ཚུན་ཉེར་ལེན་བྱེད་པ་
 མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། །མི་ཤེས་པ་ཡི་ཉེར་ལེན་
 རྒྱ། །ཞེས་དང་། རྣམ་ཤེས་མིན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི། ཉེར་ལེན་མིན་པའི་ཕྱིར་
 ཡང་གྲུབ། ཅེས་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དོ། གཞུགས་མེད་ཁམས་ནས་འཆི་ཁ་མའི་
 དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་པ་དེས་དེའི་ཉེར་ལེན་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་
 དེ། གཞུགས་མེད་ཁམས་ན་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 གཞུགས་མེད་ཁམས་ན་གཞུགས་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། གལ་ཏེ་འདོད་ཁམས་
 རྣམ་འཆི་ཁའི་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་པ་དེས་དེའི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་
 ལོ་ཞེ་ན། འདོད་ཁམས་ནས་གཞུགས་མེད་དང་དེ་ནས་འདོད་ཁམས་སུ་
 སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུ་འཆི་ཁ་མ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཤི་མ་ཐག་
 འདོད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་པ་དེས་སྤྱི་
 མའི་འདོད་པའི་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་པ་དེའི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཤི་མ་ཐག་འདོད་ཁམས་དང་གཞུགས་མེད་ཁམས་
 སུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། རྟགས་དེ་གང་ཞིག་ ཁྱོད་ཤི་མ་ཐག་གཞུགས་
 མེད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཤི་མ་ཐག་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བའི་
 སྐྱོན་མེད་དེ། སྤར་གྱི་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་ཐ་མ་དེས། ཕྱིས་ཀྱི་འདོད་པའི་

དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དང་པོ་དེ་སྤྱི་དཔེ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་གཟུགས་མེད་
ནས་འཆི་ཁ་མའི་སེམས་དེ་སྤྱི་ཐོབ་དང་པོ་དེ་བྱིར་ཞེ་ན། འོན་ཀྱང་གྱི་དབང་པོ་
གཟུགས་ཅན་ཐ་མ་དེ་གཟུགས་མེད་ནས་འཆི་ཁ་མའི་སེམས་སྤྱི་ཐོབ་ཀྱི་བར་
དུ་གནས་སམ་དེའི་སྤྱི་ཐོབ་འགགས། དང་པོ་ལྷན་ན། སྤྱི་ཐོབ་ཀྱི་འདོད་པའི་དབང་
པོ་གཟུགས་ཅན་ཐ་མ་དེ་རྟག་དངོས་སུ་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྷན་ན། བྱིས་ཀྱི་
འདོད་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དང་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་ཐོབ་ཀྱི་འདོད་པའི་
དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཐ་མ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་མིན་པར་ཐལ།
དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་སྤྱི་ཐོབ་ཀྱི་ཆེ་འགགས་པའི་བྱིར།
དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་སྤྱི་ཐོབ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རིགས་མི་མཐུན་ཀྱི་ཆོད་
ཀྱང་རིགས་མཐུན་ཀྱིས་མ་ཆོད་པས་དངོས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་མི་
འཐད་དེ། དེ་ལ་སྤྱི་ཐོབ་བཤད་པའི་གཞོན་བྱེད་སྤྱི་ཐོབ་བར་མི་རྒྱས་པའི་བྱིར།

རང་གི་ལུགས་ནི། སྤྱི་ཐོབ་ཀྱི་ཐ་ནས་འཆི་འཕོ་བའི་ཆེ་སེམས་ཀྱི་
སྤྱི་ཐོབ་དུ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པའི་བག་ཆགས་བཞག་པའི་སྤྱི་ཐོབ་ཀྱིས་
གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྱི་ཐོབ་ན་ཡོད་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པའི་
བག་ཆགས་དེ་ཉིད། བྱིས་ཀྱི་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྤྱི་ཐོབ་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་
ཅན་དང་པོ་དེའི་ཉིར་ལེན་ཡིན་ནོ། འོན་ཀྱང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྱི་ཐོབ་
ཡོད་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པའི་བག་ཆགས་དེ་བེམ་པོ་ཡིན་ནམ། རིག་
པ་ཡིན་ནམ། །དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན། དང་པོ་ལྷན་ན། གཟུགས་མེད་ཁམས་
ན་གཟུགས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྷན་ན། གང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་

ནི། །མི་ཤེས་པ་ཡི་ཉིར་ལེན་རྒྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གསུམ་
པ་ལྟར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བེམ་པོ་ཡང་མ་ཡིན།
རིག་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བསལ་ཁས། བྱབ་སྟེ། དངོས་པོ་ལ་
བེམ་པོ་དང་རིག་པ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྩེས་བྱ་ཆོས་
ཅན། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བེམ་པོ་ཡང་མ་ཡིན། རིག་པ་ཡང་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པའི་བག་ཆགས་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་
ཡང་བེམ་རིག་གང་དུ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་གྱི་ལྟ་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་
པ་ཡིན་ནོ། འོ་ན་གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གཟུགས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ན་
གཟུགས་ཀྱི་ས་བོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་མི་
དགོ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ན་མི་དགོ་བའི་ས་བོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་དེའི་
ལྟ་མིན་ཅིག་བྱེད་རྩེན་གྱི་མཆོན་ཉིད། ཆོས་དེའི་རང་བཞིན་དང་གནས་སྐབས་
གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྫས་ལ་གཙུག་པོར་པན་འདོགས་བྱེད།
དཔེར་ན་མིག་གི་དབང་པོ་དེ་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་ལྟ་མིན་ཅིག་བྱེད་
རྩེན་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ།

གཉིས་པ་འབྲས་བུའི་མཆོན་ཉིད། རང་རྒྱས་པན་གདགས་པར་བྱ་
བ། དབྱེ་ན་དངོས་འབྲས་དང་བརྒྱད་འབྲས་གཉིས། ཆོས་དེའི་དངོས་འབྲས་
ཀྱི་མཆོན་ཉིད། ཆོས་དེས་དངོས་སུ་པན་གདགས་པར་བྱ་བ། དཔེར་ན། དུ་
བ་མེའི་དངོས་འབྲས་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོས་དེའི་བརྒྱད་འབྲས་ཀྱི་མཆོན་
ཉིད། ཆོས་དེས་བརྒྱད་ནས་པན་གདགས་པར་བྱ་བ། དཔེར་ན། དུ་བ་དེ་

བུད་ཤིང་གི་བརྒྱུད་འབྲས་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། གསུམ་པ་ཞར་ལ་དུས་གསུམ་
 གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས། གྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བའི་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་
 ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་
 པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དུས་གསུམ་རྩིས་སུ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པ། དུས་
 གསུམ་གྱི་འཛོག་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། འདས་མ་འོངས་ད་ལྟ་རྩིས་སུ་ཡོད་
 དམ་མེད། མེད་ན། ད་ལྟ་ལྡན་པར་འགལ་ལ། ཡོད་ན། ཏྲག་པར་འགྱུར་རོ་
 ཞེ་ན། ད་ལྟ་རྩིས་སུ་ཡོད་ཀྱང་ཏྲག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འདུས་བྲས་གྱི་མཆོན་
 ཉིད་སྐྱེ་གནས་འཛིག་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟ་རྩིས་
 སུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཅི་ཞེ་ན། འདས་མ་འོངས་ད་ལྟ་རྩིས་སུ་ཡོད་དེ། མདོ་
 ལས་གལ་ཏེ་འདས་པའི་གཟུགས་ཤིག་ཡོད་པར་མ་གྱུར་ན་འཕགས་པ་ཉན་
 རྩོས་རྩོས་པ་དང་ལྡན་པ་འདས་པའི་གཟུགས་ལ་མི་ལྟ་བར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་
 ན། གང་གི་ཕྱིར་འདས་པའི་གཟུགས་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་ཉན་
 རྩོས་རྩོས་པ་དང་ལྡན་པ་འདས་པའི་གཟུགས་ལ་མི་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་མ་
 འོངས་པའི་གཟུགས་ཤིག་ཡོད་པར་མ་གྱུར་ན་འཕགས་པ་ཉན་རྩོས་རྩོས་པ་
 དང་ལྡན་པ་མ་འོངས་པའི་གཟུགས་ལ་མདོན་པར་མི་དགའ་བར་མི་འགྱུར་བ་
 ཞིག་ན། གང་གི་ཕྱིར་མ་འོངས་པའི་གཟུགས་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་
 ཉན་རྩོས་རྩོས་པ་དང་ལྡན་པ་མ་འོངས་པའི་གཟུགས་ལ་མདོན་པར་མི་དགའ་
 བ་ཡིན་གྱི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་གཉིས་ད་ལྟ་རྩིས་སུ་ཡོད་
 དེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཡུལ་དང་དབང་པོ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བར་

གསུངས་ཤིང་། འདས་མ་འོངས་ད་ལྟ་རྒྱས་སུ་མེད་ན་དེ་ལ་དམིགས་པའི་
 རྣམ་ཤེས་དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་མི་འབྲད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ལ་བརྟེན་
 རྣམ་སྐྱེ་བར་ངི་ལྟར་གསུངས་ཞེ་ན། མདོ་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་ལ་
 བརྟེན་ནས་སྐྱེ་འོ། །གཉིས་གང་ཞེ་ན། མིག་དང་གཟུགས་ནས་ཡིད་དང་ཆོས་
 གྱི་བར་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་དེ་ཡོད་དེ། འདས་མ་འོངས་པ་དམིགས་
 པའི་རྣམ་ཤེས་ད་ལྟར་བ་ལ་ཡུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། འདས་མ་
 འོངས་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་དེ་རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཤེས་
 བྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་འདས་པ་རྒྱས་སུ་ཡོད་དེ། དག་མི་དགའི་ལས་འདས་
 རྣམ་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་པ་ལས་ད་ལྟ་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་
 རྟེན་དུས་གསུམ་ཐམས་ཅད་རྒྱས་སུ་ཡོད་པར་སྐྱ་བ་ནི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྐྱ་
 བ་ཡིན་གྱི། ད་ལྟར་བ་དང་འདས་པ་འབྲས་བུ་ལྷུང་མ་ཟེན་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་
 རྒྱས་སུ་ཡོད་ལ། འདས་པ་འབྲས་བུ་ལྷུང་ཟེན་པ་དང་མ་འོངས་པ་རྒྱས་སུ་
 མེད་པར་སྐྱ་བ་དེ་དག་ནི་རྣམ་པར་སྐྱེ་སྟེ་སྐྱ་བ་ཡིན་གྱི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་
 སྐྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྐྱ་བ་དུ་ཞིག་ཡོད་
 ཅེ་ན། རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། དངོས་པོ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། མཆོན་ཉིད་གཞན་
 དུ་འགྱུར་བ་དང་། གནས་སྐབས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་དང་གཞན་
 དུ་འགྱུར་བར་སྐྱ་བ་འོ། །དང་པོ་ནི་བཙུན་པ་ཆོས་སྐྱོབ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ལྷན་གས་
 ལ་སྐྱ་གྱུ་ལྟ་བུ་ཞིག་མ་འོངས་པ་ནས་ད་ལྟར་བ་དང་། ད་ལྟར་བ་ནས་འདས་
 པར་འཇུག་པའི་ཆེ། དངོས་པོ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་རྒྱས་གཞན་དུ་

འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། གསེར་གྱི་སྒོ་ད་བཅོམ་ནས་རྒྱན་ལྟ་བུ་བྱེད་
 པ་ན། དབྱིབས་གཞན་དུ་འགྱུར་ཡང་ཁ་དོག་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། འོ་
 མ་ཞོར་འགྱུར་བ་ན་རོ་དང་རྒྱས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་གྱི་ཁ་དོག་གཞན་དུ་མི་
 འགྱུར་བ་བཞིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། བཙུན་པ་དབྱངས་སྒྲིགས་ཡིན་
 ཏེ། དེའི་ལུགས་ལ། སྐུ་གྲུ་ལྟ་བུ་ཞིག་མ་འོངས་པ་ནས་ད་ལྟར་བ་དང་ད་ལྟར་
 བ་ནས་འདས་པར་འཇུག་པའི་ཆེ། དུས་གསུམ་གའི་མཆོན་ཉིད་དང་ལྟན་
 ཡང་མཆོན་ཉིད་གང་ཤས་ཆེ་བ་དེའི་སྒོ་ནས་དུས་གསུམ་འཛོགས་སྟེ། དཔེར་
 ན་སྒྲིམ་པ་གཅིག་བྱད་མེད་གཅིག་ལ་ལྟག་པར་ཆགས་པས་དེ་ལ་ཆགས་
 ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་དེའི་ཆེ་གཞན་ལའང་ཆགས་བྲལ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
 ཟེར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། བཙུན་པ་དབྱིག་བཤེས་ཡིན་ཏེ། དེའི་ལུགས་ལ།
 སྐུ་གྲུ་ལྟ་བུ་ཞིག་མ་འོངས་པ་ནས། ད་ལྟར་བ་དང་ད་ལྟར་བ་ནས་འདས་པར་
 འཇུག་པའི་ཆེ་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དེ་དང་དེར་བྱིན་པས་དུས་
 གསུམ་འཛོགས་གི་རྫས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཕྱིས་པའི་རིལ་
 བུ་གཅིག་གཅིག་དང་བརྒྱ་དང་སྟོང་གི་ཤོལ་མིག་ཏུ་བཞག་པ་ན། རིམ་པ་
 བཞིན་གཅིག་དང་བརྒྱ་དང་སྟོང་དུ་འཛོགས་པ་བཞིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། བཙུན་
 པ་སངས་རྒྱས་ལྟ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ལུགས་ལ་སྐུ་གྲུ་ལྟ་བུ་ཞིག་མ་འོངས་པ་ནས་
 ད་ལྟར་བ་དང་ད་ལྟར་བ་ནས་འདས་པར་འཇུག་པའི་ཆེ། སྐུ་ཕྱི་བར་གསུམ་
 ཀྱི་ཆ་ནས་དུས་གསུམ་དུ་འཛོགས་སྟེ། དཔེར་ན། བྱད་མེད་གཅིག་རང་གི་མ་
 ལ་སྟོས་ནས་བྱ་མོ་དང་བྱ་མོ་ལ་སྟོས་ནས་མར་འཛོགས་པ་བཞིན་ཞེས་ཟེར་

རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་ལས་དང་པོ་ནི་གངས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱལ་
པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་གཞན་དུ་འགྱུར་གྱི་རྩམ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་
བར་འདོད་ལ། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྒངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་
པ་ལ་དུས་གསུམ་པོ་མཆན་ཉིད་འཆོལ་བར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་དེ། དངོས་
པོ་གཅིག་དུས་གསུམ་གའི་མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་པར་ཁས་སྒངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །བཞི་པ་ལ་ཡང་། འདས་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཀྱང་དུས་གསུམ་གར་དུ་འགྱུར་
བའི་སྒྲིན་ཡོད་དེ། སྤྱི་བར་གསུམ་གྱི་ཆ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་
གི་ནང་ནས་གསུམ་པ་རུང་བཅད་བཅད་སྟེ། བྱ་བ་འགགས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་
དང་སྐྱེས་པ་མ་འགགས་པའི་སྒྲིན་ས་དུས་རྣམས་འདྲིག་པའི་ཕྱིར། དེ་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། འདས་མ་འོངས་ཆོས་ཅན། བྱ་བ་བྱེད་པ་ལ་གོགས་
མེད་པར་ཐལ། ད་ལྟ་རྩམ་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱ་བ་དེ་དུས་ལས་
གཞན་ཡིན་ནམ་མིན། དང་པོ་ལྟར་ན། བྱ་བ་ཆོས་ཅན། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་
པར་ཐལ། དུས་ལས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཏྲག་པར་ཐལ། གཞི་
གྲུབ། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཉིས་པ་ལྟར་ན་འདས་མ་འོངས་ཆོས་
ཅན། འདས་མ་འོངས་ཀྱི་དུས་སུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བྱ་བའི་བདག་ཉིད་གང་
ཞིག་ད་ལྟ་རྩམ་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་ཞིག་པ་དང་མ་སྐྱེས་པས། འདས་མ་
འོངས་སུ་བཞག་གོ་ཞེ་ན། ཆོས་ཅན། བྱ་བ་ཞིག་པ་དང་མ་སྐྱེས་པར་མི་རུང་
བར་ཐལ། ད་ལྟ་རྩམ་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆན་
ཉིད་དང་ལྡན་པས་ཏྲག་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་མེད་ཅེས་སྤྱོད་བ་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ།

རྟག་པར་ཡོད་ན་མི་རྟག་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་སྐྱེ་བའང་མི་འཐད་དེ། ལུང་དེས་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་གཟུགས་ཡོད་པར་
 བསྟན་གྱི། ད་ལྟ་རྒྱས་སུ་ཡོད་པར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁོ་ཐོ་ཅག་གྲང་
 འདས་མ་འོངས་ཀྱི་གཟུགས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་དང་ཆོས་
 ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་སྐྱེའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཡང་འདས་
 མ་འོངས་རྒྱས་སུ་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་སྟེ། གལ་ཏེ་རུང་ན། ཡིད་
 དང་ཆོས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
 རོན། ཡིད་དེ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བྱེད་ཡིན་པར་བཞིན་དུ། ཆོས་གྲང་ཡིད་
 ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བྱེད་ཡིན་ཞེས་པ་ཡིན་ནམ། ཆོས་དེ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
 དམིགས་པ་ཡིན་པའི་རོན་ཡིན། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། མ་འོངས་པ་བསྐྱལ་
 པ་སྟོང་ནས་འབྱུང་བ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་ལྷ་ཅན་ལས་འདས་པ་
 འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་རྣམས་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་
 ད་ལྟར་བ་སྐྱེ་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་མ་འོངས་པ་རྒྱས་
 སུ་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱས་སུ་མེད་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
 ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འདས་པའི་
 ལས་ལས་རྣམ་སྟེན་འབྱུང་བ་དེ། འདས་པ་རྒྱས་སུ་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་མ་
 ཡིན་ཏེ། འདས་པ་ལས་འབྲས་བྱ་འབྱུང་བ་མིན་གྱི། རྒྱུད་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་
 རྒྱུད་པར་ལས་འབྲས་བྱ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་དུས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་
 རྒྱས་སུ་ཡོད་པར་སྐྱེ་བས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྐྱེ་བའི་སྡེ་བ་ཞེས་འདོད་པ་

ནི་བསྟན་པ་ལ་ལེགས་པ་མིན་གྱི། མདོ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་དོ་ཞེས་
གསུངས་པ་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་པ་ནི་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ།།

འོན་ཆོས་ཐམས་ཅད་གང་ཞེ་ན། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། མདོ་
ལས་བྲམ་བེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྲ་བ་ནི། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཆོག་
སྒྲ་དགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི།
ཆོས་དེ་སྐྱེས་ཟིན་སྒྲར་ཡང་འགགས་པའི་ཆ་ནི་འདས་པ་དང་། ཆོས་དེའི་
རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་ད་ལྟ་མ་སྐྱེས་པའི་ཆ་ནི་མ་འོངས་པ་དང་། ཆོས་དེ་སྐྱེས་ལ་མ་
འགགས་པ་ནི་ད་ལྟར་བ་ཡིན་ནོ།། འོན་འདས་མ་འོངས་ཇི་ལྟར་རྒྱས་སུ་མེད་
ཅེ་ན། མེད་དེ། ལྷ་གུ་ལྷ་བྱ་ཞིག་པའི་ཆེ་ལྷ་གུའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་
ཅད་ནི་བཏང་། དེ་ལས་གཞན་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ནི་མ་ཐོབ་པའི་
ཕྱིར་དང་། ལྷ་གུ་འདས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་ལ་དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་
མ་གཏོགས་པ་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བར་འཆར་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། འདས་
པའི་མཆན་ཉིད། དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་རང་བྱབ་དུས་ཀྱི་སྐྱེད་ཅིག་གཉིས་
པར་ཞིག་པའི་ཆ། མ་འོངས་པའི་མཆན་ཉིད། དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་སྐྱེ་བྱེད་
ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱུ་མ་ཆང་བའི་དབང་གི་ཡུལ་དུས་འགའ་ཞིག་ཏུ་མ་སྐྱེས་
པའི་ཆ། ད་ལྟར་བའི་མཆན་ཉིད། སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ། དེ་ཡང་རི་བོང་གི་
རྩ་དང་དངོས་མེད་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཡང་མ་འོངས་པ་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་
དུ་ཆོས་མདོན་པའི་མདོ་ལས་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་ཞེས་སྒྲོས་པ་ཡིན་ནོ།། །དེས་ན་ཁ་
ཅིག །འདས་པའི་མཆན་ཉིད། ཐལ་ཟིན་པ། མ་འོངས་པའི་མཆན་ཉིད། མ་

སྐྱེ་བ་པ། ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་ཞེས་པའི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་མ་
 ཉོགས་པ་ཡིན་ནོ། །མཆོག་གཞི་ནི། ལྷ་གྲ་རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐྱེད་ཅིག་གཞིས་
 པར་ཞིག་པ་ནི་འདས་པ་དང་། ལྷ་གྲ་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུ་མ་ཆང་
 བའི་དབང་གིས་ཡུལ་དུས་འགའ་ཞིག་ཏུ་མ་སྐྱེས་པ་ནི་མ་འོངས་པ་དང་། ལྷ་
 གྲ་ནི་ད་ལྟར་བ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ཁ་སང་དང་དེ་རིང་དང་སང་གསུམ་རིམ་པ་
 བཞིན་དུ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་དང་། མ་འོངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་ཟེར་བ་
 མི་འཐད་དེ། ཁ་སང་ཆོས་ཅན། འགགས་པར་ཐལ། འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། ཞིག་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་
 ན། དེ་རིང་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ། ཁ་སང་དེ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། སང་ཆོས་ཅན། མ་སྐྱེས་པར་ཐལ། མ་འོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉུགས་
 ཁས། འདོད་ན། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཁྱོད་སྐྱེ་བྱེད་
 ཀྱི་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་རིང་དེ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། སང་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཁ་སང་ཆོས་ཅན། འདས་
 པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རིང་ལ་ལྟོས་ནས་འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རིང་གི་དུས་
 ན་འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་རིང་ཆོས་ཅན། འདས་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
 སང་ལ་ལྟོས་ནས་འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། ས་
 བོན་ཆོས་ཅན། ལྷ་གྲ་ལ་ལྟོས་ནས་འདས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷ་གྲ་འདི་དུས་
 ན་འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉུགས་ཁྲུབ་ཁས། འདོད་ན། ལྷ་གྲ་ལ་ལྟོས་ནས་
 ཞིག་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་ལྷ་གྲ་ལ་ལྟོས་ནས་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །འདས་པ་སྲིད་དེ། ཞིག་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇིག་པ་སྲིད་
 པའི་ཕྱིར། འདས་པ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་དེ། ཞིག་པ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 མེད་པ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཆོས་དེ་ཞིག་པ་ཡིན་ན་ཆོས་དེ་
 མེད་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་ཞིག་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། མེད་པ་
 མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། བྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཆོས་དེ་ཞིག་པ་
 སྲིད་ན། ཆོས་དེ་མེད་པ་སྲིད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཁ་ཅིག །བྱམ་
 པ་ཐོ་བས་བཅོམ་པའི་ཆེ་ན། བྱམ་པ་ཞིག་པ་ཞིག་པ་མིན་ཏེ། གལ་ཏེ་དེའི་
 ཆེ་ན་བྱམ་པ་ཞིག་པ་ཞིག་ན་དེའི་ཆེ་བྱམ་པ་མ་ཞིག་པར་འགྱུར་རོ། །བྱབ་
 སྟེ། དགག་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྣལ་མ་གོ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་བྱམ་པ་མ་འོངས་
 པའི་ཆེ་ན་བྱམ་པ་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེས་སམ་མ་སྐྱེས། དང་པོ་ལྟར་ན། བྱམ་པ་མ་
 སྐྱེས་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོར་ཐལ། སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་འོངས་
 པ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེའི་ཆེ་བྱམ་པ་སྐྱེས་
 པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་བྱམ་པ་མ་སྐྱེས་པ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། བྱབ་
 པ་ཡོད་པར་ཐལ། དགག་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྣལ་མ་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། འཁོར་
 གསུམ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདས་པའི་བྱམ་པ་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པ་འདས་
 པ་དེ་འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདས་པའི་བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། འདས་པ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། ད་ལྟར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྲོད་ལས་ད་ལྟར་བའི་བྱམ་པ་སྐྱེས་
 པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བྱབ་སྟེ། ཁ་སང་གི་བྱམ་པ་ལས་དེ་རིང་གི་བྱམ་པ་སྐྱེས་

བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འདས་པའི་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། འདས་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
 འདས་པའི་བུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱམ་པ་མེད་དེ། བུམ་པ་སྐྱེས་ཟིན་
 ཞིག་པ་དེ་འདས་པ་མཆོན་ཉིད་པ་དང་། དེ་བུམ་པའི་ཕྱིས་གྲུབ་པ་དང་། བུམ་
 པའི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་མ་སྐྱེས་པ་དེ་མ་འོངས་པ་མཆོན་ཉིད་པ་དང་། དེ་བུམ་པའི་
 སྐར་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། བུམ་པ་ལ་དགག་སྐྱབ་བྱེད་པའི་དེ་རིང་གི་སྐྱེས་བུའི་
 སྐར་ལོ་ཀྱི་བུམ་པ་དེ་འདས་པ་བཏགས་པ་བ་ དང་། དེའི་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་
 བུམ་པ་དེ་མ་འོངས་པ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་བསྐྱལ་པ་དང་པོའི་མི་
 དེ་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཞིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཞི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེ་ཞི་བའི་འོག་ཏུ་སྟོགས་དུས་ཀྱི་མི་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་ཆོས་གཅིག་
 གི་དུས་ཀྱི་མི་དེ་ཞིག་པར་ཐལ། དེ་ཞིག་པའི་འོག་ཏུ་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་
 མི་དེ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མེ་དེ་ཞིག་པར་ཐལ། མེ་དེ་ཞིག་པའི་འོག་ཏུ་དུ་
 བ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བྱམ་ཁས། འདོད་ན། མེ་དེ་འདས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་
 ལོ། །ཏྲགས་བྱམ་ཁས། དེས་ན་བསྐྱལ་པ་དང་པོའི་མི་དེ་སྟོགས་མའི་དུས་
 ཟུ་ཞི་བ་ཡིན་ཡང་བསྐྱལ་པ་དང་པོའི་མི་དེ་ཞི་བ་མ་ཡིན་ལ། དེ་སྟོགས་མའི་
 དུས་ཟུ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཡང་མི་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་ཏེ། དཔེར་
 ན། མེ་དེ་དུ་བའི་དུས་ཟུ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཡང་མེ་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་བཞིན་
 ནོ། །

གཉིས་པ་འདུས་མ་བྱས་ལ་གཉིས། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་
 པོ་ནི། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་མ་སྐྱེས་པ། གཉིས་

པ་ནི། འདུས་མ་བྱས་ལ་དབྱེ་ན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ། སོ་སོར་
བརྟགས་འགོག་ སོ་སོར་བརྟགས་མིན་ཀྱི་འགོག་པ་དང་གསུམ། མཆོན་ཉིད་
རིམ་པ་བཞིན། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་རིག་བྱ་བཀག་ཙམ་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གཟུགས་
ཅན་སྐྱེ་བའི་གོ་འབྱེད་པ། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་
སྤངས་པའི་བྲལ་བ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་མ་ཐོབ་པར་
རྒྱུན་མ་ཆང་བའི་དབང་གིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཆ།

དགག་སྐྱབ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། སྤང་སེལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ།

ལྷ་པ་དགག་སྐྱབ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། དགག་པ་དང་། སྐྱབ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། དགག་པའི་མཆོན་ཉིད། དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་ཚུལ་
ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། དབྱེ་ན། མེད་དགག་དང་། མ་ཡིན་དགག་གཉིས།
མེད་དགག་གི་མཆོན་ཉིད། དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་རྟོགས་
བྱ་གང་ཞིག དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་མི་འཕེན་པ། དཔེར་ན། ས་
སྤྱོགས་བུམ་མེད་ལྟ་བུའོ། །ཁ་ཅིག །བུམ་མེད་མེད་དགག་ཡིན་ཡང་གཞི་ས་
སྤྱོགས་དང་འབྲེལ་བས་ས་སྤྱོགས་བུམ་མེད་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་ཏེ། དགག་
བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་རྟོགས་བྱ་གང་ཞིག དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་
དུ་ཆོས་གཞན་འཕེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་ས་
སྤྱོགས་འཕེན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྟགས་མ་བྱབ་སྟེ། ས་སྤྱོགས་ན་བུམ་པ་མེད་

ཅེས་བརྗོད་པའི་ཆོ། ས་སྤྱོད་པ་དེ་ཆོས་གཞན་འཕེན་མི་འཕེན་བཅི་བའི་གཞི་
 ཡིན་གྱི་འཕངས་པའི་ཆོས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱམ་པས་
 དག་པའི་ས་སྤྱོད་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆོ་ན་ས་སྤྱོད་པ་དེ་འཕངས་པའི་ཆོས་
 གཞན་ཡིན་ལ། ས་སྤྱོད་པ་ན་བྱམ་པ་མེད་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཆོ་ས་སྤྱོད་པ་དེ་
 ཆོས་གཞན་འཕེན་མི་འཕེན་བཅི་བའི་གཞི་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་བྱམ་པས་དག་
 པའི་ས་སྤྱོད་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆོ་ན་ཡང་ས་སྤྱོད་པ་དེ་འཕངས་པའི་ཆོས་
 གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་གཞན་འཕེན་མི་འཕེན་བཅི་བའི་གཞི་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་མ་གྱུ་བ་ན། དེའི་ཆོ་ཆོས་གཞན་འཕེན་མི་འཕེན་བཅི་བའི་
 གཞི་མ་གྱུ་བ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། ཤེས་བྱ་དེ་དེ་ལྟ་བུའི་གཞིར་
 ཁས་སྐྱེད་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར། །མ་ཡིན་དགག་གི་མཆོན་ཉིད། དགག་བྱ་
 དངོས་སུ་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཏྲགས་བྱ་གང་ཞིག ། དགག་བྱ་བཀག་ལྷལ་
 དུ་ཆོས་གཞན་འཕེན་པ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཆོས་གཞན་དངོས་སུ་འཕེན་པ་དང་།
 ལྷགས་ལ་འཕེན་པ་དང་། སྐབས་སྟོབས་གྱིས་འཕེན་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་
 བློ། དཔེར་ན། རི་མེད་པའི་ཐང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཆོག་གཅིག་པོ་དེས་དགག་
 བྱ་བཅད་པ་དང་ཆོས་གཞན་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་འཕངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན་ལྷས་བྱིན་ཆོན་པོ་ཉིན་པར་ཟས་མི་ཟ་བ་ཞེས་
 པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཆོག་དེས་ཆོས་གཞན་དོན་གྱིས་འཕེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོག་དེས་
 ལྷས་བྱིན་ཆོན་པོས་མཆོན་མོ་ཟས་ཟ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོན་པོ་ཞེས་
 པས་ཟས་ཟ་བར་བསྟན་ལ། ཉིན་པར་ཟས་ཟ་བ་དངོས་སུ་བཀག་ཅིང་ཟས་ཟ་

བའི་དུས་ཉིན་མཆོན་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་གཞན་དོན་གྱིས་
 འཕངས་པ་དང་དངོས་སུ་འཕངས་པ་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པ་ནི་ལྟས་བྱིན་ཆོན་
 པོ་ཉིན་པར་བས་མི་བ་རེད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་
 བློ། དཔེར་ན་གང་ཟག་གཅིག་ཉིད་རྒྱལ་རིགས་དང་བྲམ་བེའི་རིགས་གང་
 རུང་དུ་ངེས་ཤིང་རྒྱལ་རིགས་སུ་འང་མ་ངེས་བྲམ་བེའི་རིགས་སུ་འང་མ་ངེས་
 པར་ངེས་པའི་ཆེ་ན། རྒྱལ་རིགས་ཡིན་ཞེས་པའི་རང་ཆོག་གིས་མི་སྟོན་པར་
 བྲམ་བེ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་སྐད་དུ་འང་། དགག་པ་དོན་གྱིས་བསྟན་
 པ་དང་། །ཆོག་གཅིག་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་། །དེ་ལྡན་རང་ཆོག་མི་སྟོན་པ།
 མ་ཡིན་གཞན་པ་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁ་ཅིག་དགག་པའི་
 མཆོན་ཉིད། སྒྲོས་རྣམ་བཅད་དུ་རྟོགས་པ་བྱ་བ། ཞེས་བེར་ཞིང་། བྲམ་པས་
 དག་པའི་ས་ཕྱོགས་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་དགག་རྣམས་དགག་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་བེར།
 བྲམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། དགག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲོས་རྣམ་
 བཅད་དུ་རྟོགས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་སྒྲོས་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་
 ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱབ་པའི་མཆོན་ཉིད། གཞི་
 བྱལ་པ་གང་ཞིག དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་
 བྱ་བ་མ་ཡིན་པ། དཔེར་ན། མི་རྟག་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁ་ཅིག་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་
 དགག་ཡིན་ཏེ། སྐྱབ་བྱེད་སྒྲ་མ་དག་གིས་ནི། །མ་ཡིན་སྐྱབ་པར་བྱེད་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་འབྲས་རང་གི་རྟགས་གཉིས་ཀྱིས་མ་ཡིན་དགག་སྐྱབ་པར་བཤད་
 པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། གཞུང་དེས་འབྲས་རང་གི་རྟགས་གཉིས་ཀྱིས་

དངོས་སུ་སྐྱབ་པ་སྐྱབ་ཅིང་། རྒྱགས་ལ་མ་ཡིན་དགག་སྐྱབ་པར་བྱེད་ཅེས་པ་
 ཅུམ་ཞིག་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྟ་མིན་ན། འབྲས་རང་གི་རྟགས་གཉིས་པོ་དེ་
 དགག་རྟགས་སུ་ཐལ། དགག་པ་དངོས་སུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྟགས་ཁས། འོ་ན་བྱེད་རང་གི་ལྷགས་ལ་ཡང་དེ་གཉིས་དགག་རྟགས་སུ་
 ཐལ། དགག་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དགག་པ་སྐྱབ་
 པར་བྱེད་ཀྱང་དགག་པ་དངོས་སུ་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྟེ། བསྐྱབ་
 བྱའི་ཆོས་དགག་པ་དངོས་སུ་སྐྱབ་པའི་ཆ་ནས་དགག་རྟགས་དང་། སྐྱབ་པ་
 དངོས་སུ་སྐྱབ་པའི་ཆ་ནས་སྐྱབ་རྟགས་སུ་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 སྐྱབ་པའི་མཆོན་ཉིད། སྒོས་ཡོངས་གཙུག་དུ་རྟགས་པར་བྱ་བ། ཞེས་བེར་བ་
 མི་འཐད་དེ། ཡོངས་སུ་གཙུག་དང་པོ་བྱེད་དང་། ཞེས་ཡོངས་སུ་གཙུག་བྱེད་
 དང་པོ་བྱེད་རྣམས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་
 སྒྲུང་སེལ་ལ། སྒྲུང་བ་ནི་སྐྱབ་པ་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་ལ། སེལ་བ་ལ་གཉིས།
 རྟགས་པ་དགོད་པ་དང་། དེའི་ལན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་སྐྱི་དང་
 གཞི་མ་ཐུན་བསྐྱབ་བྱ་དང་སྐྱབ་བྱེད་གཅིག་དང་ཐ་དད་དགག་སྐྱབ་སོགས་
 རྟག་པས་སྒྲོ་བཏགས་སུ་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་སོགས་
 ཡིན་ན། རྟག་པས་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་དགོས་ན། སྐྱེས་བྱ་ལ་ཉེ་བར་མ་ཁོ་བའི་
 དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་པལ་ཆེ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་
 པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཉམས་པར་འགྱུར་བས་སྐྱི་དང་གཞི་མ་ཐུན་
 སོགས་རྟག་པས་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་གཞག་དེ་དག་ཕྱིན་ཅི་མ་

ལོག་པར་ཁས་སྒྲུབ་ས་བས་ཆོག་པའི་གཉིས་ཆོག་ས་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་སྟེ་ཕ་
 དང་། རྟོག་པའི་ངེས་ཡུལ་རང་མཆོན་ཡིན་ན་རྟོག་པ་སྒྲུབ་ཡུལ་ལ་མ་འབྲུལ་
 པར་འགྱུར་ལ། རྟོག་པའི་ངེས་ཡུལ་རང་མཆོན་ཡིན་ན་རྟོག་པ་སྒྲུབ་ཡུལ་ལ་
 མ་འབྲུལ་པར་འགྱུར་ལ། རྟོག་པའི་ངེས་ཡུལ་རང་མཆོན་མིན་ན་རང་མཆོན་
 ཡང་རྟོག་པའི་ངེས་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན། རང་མཆོན་ཡོད་
 ངེས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས། རྟོག་པའི་ངེས་ཡུལ་རང་མཆོན་མ་ཡིན་པ་
 དང་རང་མཆོན་རྟོག་པའི་ངེས་ཡུལ་ཡིན་པའི་གཉིས་ཆོག་ས་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་
 སྟེ་ཕ་དང་། རྟོག་པས་སྒྲུབ་བཏགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་ནས་ཡུལ་ལ་འཇུག་
 པར་བཤད་པས་དེའི་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ། རྟོག་པ་དེ་རང་གི་སྒྲུབ་བ་དོན་མ་ཡིན་ལ་
 དོན་ཏུ་མཛོན་པར་ཞེན་ནས་འཇུག་པར་བཤད་པས་རང་གི་གཟུང་རྣམ་དང་།
 རང་གི་སྒྲུབ་བ་དོན་ཡིན་པ་ལ་དོན་ཏུ་ཞེན་ནས་འཇུག་ན་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་
 བའི་ལོག་ཤེས་སུ་འགྱུར་བས་དེའི་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་སྟེ་ཕ་དུ་སེམས་པར་བྱེད་
 ལ། ཁ་ཅིག་སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་དང་རྟོག་པའི་ངེས་ཡུལ་རྣམས་སྒྲོ་བཏགས་
 སུ་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོག་པས་རང་མཆོན་ལ་སྒྲོ་མ་ནས་འཇུག་པ་མ་
 གཏོགས་དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་ལ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། ཡུལ་ལ་འཇུག་
 པའི་ཆེ་ན་ཡང་རང་གི་སྒྲུབ་བ་དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་དོན་ཏུ་མཛོན་པར་ཞེན་ནས་
 འཇུག་པས། ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་པའི་ལོག་ཤེས་ཡིན་ལ། རང་མཆོན་ལ་ཐ་
 སྙད་བྱེད་པའི་ཆེ་ན་སེལ་ངོར་རང་མཆོན་ཡོད་ཅེས་དངོས་སུ་མ་སྒྱུར་བར་
 རང་མཆོན་གྱི་ཐ་སྙད་ཁས་ལེན་མི་རུས་པར་འདོད་ཅིང་། རང་མཆོན་གཅིག་

ཉིད་ཤར་ན་ཡོད་ན་རྒྱབ་ན་ཡོད་པར་འགལ་བ་དང་། སྤྱོད་ཡོད་ན་སྤྱོད་ཡོད་
 པར་འགལ་བ་དང་། བླ་བོའི་ངོ་བོ་ཡིན་ན་སེར་སྐུའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པ་དེ། རང་
 མཆོན་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་གནས་པའི་དོན་ཡིན་པས། རང་
 མཆོན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཁས་སྤངས་ན་སྤྱར་གྱི་རྣམ་གཞག་དེ་དང་འགལ་བས།
 སེལ་ངོར་རང་མཆོན་ཡིན་ཞེས་པ་མ་གཏོགས་པར་རང་མཆོན་གྱི་རྣམ་
 གཞག་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་། གཏན་ཆིགས་སྒྲོ་བཏགས་དང་། བྱས་པ་གཏན་
 ཆིགས་སུ་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱས་པ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་
 དང་། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཉིད་བྱིར། རྩོམ་ཐ་དད་སྒྲོ་གང་ལས། ཞེས་
 པ་དང་། ཐ་དད་པ། མེད་ན་གཅིག་ཅར་སྐུ་འཇིག་འགྱུར། ཞེས་པ་དོན་ཁོང་
 དུ་མ་ཆུད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་དེ་བྱམ་སྐྱམ་དང་རྫས་གཅིག་ན། བྱམ་
 སྐྱང་ཡང་རྫས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་སྐུ་འཇིག་གཅིག་ཅར་བྱེད་པར་འགྱུར་
 བས། དངོས་པོ་དང་བྱམ་སྐྱང་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་
 འདོད་པ་དང་། ཞེས་ལ་ཡོད་པའི་དོན་དེ་རྣམས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཁོང་
 དུ་མ་ཆུད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་མཆོན་ཡིན་ན་སྤྱི་དང་གཞི་མ་ཐུན་མ་ཡིན་
 པས་བྱབ་པར་འདོད་པ་དང་། སྤྱི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བརྟེན་བཏགས་སྟོན། ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་དོན་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བརྟེན་དུས་ཀྱི་རང་མཆོན་ཐ་
 སྟོན་གྱི་དུས་སུ་རྫས་འགྲོ་མི་བྱེད། ཐ་སྟོན་དུས་ཀྱི་རང་མཆོན་བརྟེན་དུས་སུ་
 རྫས་འགྲོ་མི་བྱེད་ཅིང་། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྫས་འགྲོ་བྱེད་པའི་རང་
 མཆོན་མི་སྤིང་བས། དངོས་མེད་ལ་བརྟེན་སྒྲོར་བ་མ་གཏོགས་རང་མཆོན་

ལ་བད་སྒྲུབ་བ་མི་སྲིད་པར་འདོད་པ་དང་། དེ་བྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི། །འབྲེལ་བ་ཡང་དག་ཉིད་དུ་མེད། །ཅེས་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མེ་དུ་
ལ་འབྲེལ་བ་མཆོད་ཉིད་པ་མེད་པ་དང་། བྱས་མི་རྟག་གི་ཐ་དད་རྟོག་པས་སྒྲོ་
བཏགས་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ལ་ཐ་དད་མཆོད་ཉིད་པ་མེད་པར་འདོད་དོ།

གཉིས་པ་ལན་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། དབྱ་ཆད་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ཀྱི་
འཁྲུལ་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་དང་། ལན་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། དབྱ་མ་བའི་
ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་སུ་ས་བོན་ལས་སྒྱ་གུ་སྒྲེ་བ་རང་གི་
མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ན་ས་བོན་ལས་སྒྱ་གུ་མི་སྒྲེ་བ་དང་། ས་བོན་ལས་
སྒྱ་གུ་སྒྲེ་ན་ས་བོན་ལས་སྒྱ་གུ་སྒྲེ་བ་རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་སྟུང་དུ་
བསམས་ནས་ས་བོན་ལས་སྒྱ་གུ་སྒྲེ་བར་ཁས་སྦྱངས་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་
འདྲིལ་ཅིང་། ས་བོན་ལས་སྒྱ་གུ་སྒྲེ་བ་རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ན།
ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་འདྲིལ་པས་བདེན་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་ཁས་སྦྱངས་
ན། ཅིག་ཤོས་སུན་འབྲེན་པར་བྱེད་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པའི་འཁྲུལ་གཞི་ནི།
རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅམ་ལ་བྱ་བྱེད་མི་འཐད་པར་འདྲིན་པ་དེ་ཡིན་པས།
རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་རྟུལ་ཅམ་ཡང་མེད་པ་ལ་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་
འཐད་ཀྱི། གཞན་ལ་མི་འཐད་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པར་
བྱ་དགོས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་འདིར་ཡང་རྟོག་པའི་
ཡུལ་རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཁེགས་ན། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་མ་
གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡང་བཞག་ཏུ་མེད་པར་

འགྱུར་ཏེ། རོན་དམ་བདེན་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་འི་རྣམ་གཞག་ལ་བརྟེན་
ནས་རྟོགས་དགོས་པ་འི་ཕྱིར་རོ།།

གཞན་ཡང་རྟོག་པ་འི་ཡུལ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཁེགས་
ན། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་མ་འབྲུལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་
ན། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། རྟོག་པ་འི་ཡུལ་
རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པ་ན། རང་མཆོན་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་
པ་མ་བདེ་བར་རྟོག་ངོར་རང་མཆོན་ཡིན་ཞེས་སྒྲུབ་པ་གཏོགས། རང་མཆོན་
གྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་མི་རྒྱས་པ་འི་འབྲུལ་གཞི་ནི། རྟོག་པ་འི་ཡུལ་རང་མཆོན་
མ་ཡིན་ན། རང་མཆོན་རྟོག་པ་འི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་འཛིན་པ་འདི་ཡིན་པས།
དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅམ་གྱིས་ཚད་མས་གྲུབ་
པ་དང་། དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་
རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ལན་དངོས་ལ་བཞི། རྟོག་པ་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་དང་། རྟོག་
པ་འི་ཡུལ་རོན་དམ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་དགག་པ། སྤྱི་དང་གཞི་མ་ཐུན་
སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པ་འི་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་དག་ལ་བརྟེན་
ནས་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། གསེར་བྱམ་འཛིན་
པ་འི་རྟོག་པ་ལ་གསེར་བྱམ་ཡང་བྱམ་པར་སྒྲུང་ཞིང་། རང་ལ་གསེར་བྱམ་དུ་
སྒྲུང་བ་དེ་ཡང་བྱམ་པར་སྒྲུང་བ་ཡིན་ལ། རྟོག་པ་དེའི་ངོར་སྒྲུང་བ་དེ་གཉིས་
གཅིག་ཏུ་འདྲེས་ནས་སོ་སོར་མ་བྱེད་པ་ཡིན་པས། སྒྲུང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་

བསྐྱེས་ནས་འཛིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །འོ་ན་སྒྲུབ་བ་གང་། བཏགས་པ་གང་ཞེ་ན།
 གསེར་བྱམ་རང་མཆོན་པ་སྒྲུབ་བ་དང་། གསེར་བྱམ་གྱི་སྐྱ་དོན་ནི་བཏགས་
 བ་ཡིན་ནོ། །གསེར་བྱམ་གྱི་སྐྱ་དོན་གང་ཞེ་ན། གསེར་བྱམ་འཛིན་པའི་རྟོག་
 བ་ལ་མདུན་ན་འདུག་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུབ་བའི་གསེར་བྱམ་དུ་སྒྲུབ་བ་དང་། གསེར་
 བྱམ་དུ་སྒྲུབ་བ་དེ་ཡང་གསེར་བྱམ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྒྲུབ་བ་གཉིས་
 ཀ་གསེར་བྱམ་གྱི་སྐྱ་དོན་ཡིན་ལ། རྟོག་པའི་དོན་སྒྲུབ་བ་གཉིས་ཀ་ཡང་
 གཅིག་ཏུ་འབྲེས་ནས་སོ་སོར་མ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲུབ་བ་འདི་གཉིས་གཅིག་
 ཡིན་ནོ་སྟམ་དུ་འཛིན་པ་མིན་ནོ། །རྟོག་པའི་སྒྲུབ་བ་དེ་རང་རིག་མཛོན་སྟམ་
 གྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་ཡང་། རྟོག་པ་དེ་དེ་ལ་རང་རིག་མཛོན་སྟམ་མིན་ཏེ། ཡིན་
 རྟོག་པའི་སྒྲུབ་བ་རང་མཆོན་ཡིན་པ་དང་། རྟོག་པ་སྒྲུབ་ཡུལ་ལ་མ་འབྲུལ་
 བའི་ཤེས་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་རྟོག་པ་ལ་རང་
 གི་གཟུང་རྣམ་བྱེ་རོལ་དུ་སྒྲུབ་བར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། རྟོག་པའི་གཟུང་
 རྣམ་རྟོག་པ་ཡིན་པས་རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་ལ་ཡང་རང་གི་གཟུང་རྣམ་བྱེ་
 རོལ་དོན་དུ་སྒྲུབ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་སོགས་སྟག་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་
 བྱིར་དང་། རྟོག་པ་ཡང་རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་ཡིན་པས་རང་ཉིད་རང་ལ་བྱེ་
 རོལ་དོན་དུ་སྒྲུབ་བ་མི་འཐད་པའི་བྱིར་རོ། །གསེར་བྱམ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་
 ལ་གསེར་བྱམ་དུ་སྒྲུབ་བ་སྐྱ་དོན་ཡིན་ཡང་གསེར་བྱམ་དེའི་མཆོན་གཞིར་
 འོང་བ་དང་། གསེར་བྱམ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་རང་གི་སྒྲུབ་བ་ལ་འབྲུལ་ནས་
 གསེར་བྱམ་འདི་ནི་བྱམ་པའོ་སྟམ་དུ་ཞེན་པ་ལྟར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས།

ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དགོངས་ནས་རྟོག་པས་
 རང་གི་མཆོན་ཉིད་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་ཁོ་ན་རྟོགས་པར་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་
 ཡང་རྟོག་པའི་སྒྲུང་བ་དངོས་པོར་མེད་པས་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་
 རོ། །གལ་ཏེ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་སྒྲུང་བ་དོན་མ་
 ཡིན་པ་ལ་དོན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འང་།
 དེ་ཡི་ངོ་བོས་སྒྲོང་དེ་དག །དེ་ཡི་ངོ་བོར་ཞེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་དོ་ཞེ་ན།
 འདིའི་ལན་སྒྲར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གལ་ཏེ་རྟོག་པའི་སྒྲུང་བ་དངོས་པོར་མེད་
 ན་རྟོག་པས་རང་མཆོན་ངེ་ལྟར་ཐོབ་ཅེ་ན། དང་པོར་རང་མཆོན་འཛིན་པའི་
 མངོན་སུམ་གྱིས་བག་ཆགས་བཞག་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྟོག་པས་རང་མཆོན་
 ལ་ཞེན་ནས་ཞུགས་པས་རང་མཆོན་ཐོབ་པ་ཡིན་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྐྱེ་དང་གཞི་མ་ཐུན་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཡུལ་
 དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་སོགས་འཛིན་པའི་
 རྟོག་པའི་ཡུལ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། མེ་རྟོག་འདི་
 བྱི་ལྷུང་ལ་སྒྲོན་པོའོ་སྐྱམ་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཡུལ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་ན།
 དེ་ལྟ་བུའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲུང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་
 ཐལ། བྱིད་ཀྱི་ཡུལ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷུང་ལ་དང་སྒྲོན་
 པོ་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག བྱིད་ལ་དེ་གཉིས་རྣམས་
 ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་མ་གྲུབ་པར་
 ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་བྱིད་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་ཤེས་སུ་ཐལ། བྱིད་མེ་རྟོག་འདི་

ཟུངས་སྒྲོན་པོའི་སྒྲུབ་དུ་ཞེན་པའི་ཤེས་པ་གང་ཞིག ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར་
འདོད་ན། སྒྲུབ་ཡུལ་ལ་མ་འཁྱུལ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་འགལ་ལོ། །དེ་བཞིན་
དུ་ཤིང་འཇིན་རྟོག་པའི་ཡུལ་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྒྲུབ་བ་
དོན་དམ་པར་གྱུབ་ན། རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲུབ་ཡུལ་ལ་མ་འཁྱུལ་པའི་ཤེས་
པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྒྲུབ་བ་དོན་དམ་པར་
གྱུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཅན་དན་དང་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་
པར་སྒྲུབ་བ་གཉིས་རྟོག་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་ངམ་མི་སྒྲུབ། སྒྲུབ་ན། ཅན་དན་
ཆོས་ཅན། རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྒྲུབ་བ་དང་རྣམ་ཐ་དད་
ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པ་དེ་སྒྲུབ་ཡུལ་ལ་མ་འཁྱུལ་པའི་ཤེས་པ་གང་ཞིག དེ་
ལ་བྱོད་དང་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྒྲུབ་བ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་
སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། རྟོག་པ་ལ་དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་ཕྱིན་ཆད་རྣམ་ཐ་
དད་ལྟ་བུར་སྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་
ལོག་པར་སྒྲུབ་བ་དང་བདག་གཅིག་ཏུ་མ་འབྲེལ་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་
ལ་མ་འབྲེལ་བར་ཐལ། དེ་ལ་བདག་གཅིག་ཏུ་ཡང་མ་འབྲེལ། དེ་བྱུང་དུ་ཡང་
མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱ་ཡང་མ་ཡིན། འབྲས་བུ་
ཡང་མ་ཡིན། དེ་དང་དངོས་རྒྱ་ཆོགས་པ་གཅིག་ལས་སྦྱེས་པའང་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། བྱོད་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྒྲུབ་བ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྒྲུབ་བ་དང་
འབྲེལ་མེད་རྣམ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱོད་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་

ལོག་པར་སྒྲུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཁྱོད་ཤིང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་ན། ཤིང་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་སྟར་ན། ཅན་
དན་དང་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྒྲུང་བ་ཆོས་ཅན། ཐ་དད་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་མི་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན།
གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ། ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཅན་
དན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལྷག་པའི་སྐྱེ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་
ལས་ལོག་པར་སྒྲུང་བ་དེ་ལྷག་པའི་སྐྱེ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་དང་གཅིག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷག་པ་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་རྟོག་པ་ལ་
ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྒྲུང་བ་ཆོས་ཅན། ལྷག་པ་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ལྷག་པའི་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྟོག་
པའི་སྒྲུང་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟོག་པ་ལ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ།
རྟོག་པ་ལ་སྒྲུང་ཡང་རྟོག་པ་ལ་གསལ་བར་མི་སྒྲུང་བ་གང་ཞིག །རང་མཆོན་
སྒྲུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་ན་རང་མཆོན་གསལ་བར་སྒྲུང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་
ན། རང་མཆོན་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཡིན་ཡང་། རོན་དམ་པར་རྟོག་པའི་ཡུལ་མ་
ཡིན་ལ། རང་མཆོན་སྐྱ་དང་བཟླའི་ཡུལ་ཡིན་ཡང་རོན་དམ་པར་སྐྱ་དང་བཟླའི་
ཡུལ་མ་ཡིན་པ་མི་འགལ་ཏེ། རང་མཆོན་སྐྱའི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན། ཞེས་པའི་
ཆིག་དེ་རང་ཆིག་འགལ་བ་ཡིན་པ་དང་། རང་མཆོན་རོན་དམ་པ་སྐྱའི་བརྗོད་
བྱ་མ་ཡིན་པར་སྟོབ་དཔོན་ཀུམ་ལ་ཤྱི་ལས་བཞད་པ་སྟར་ཁས་སྒྲུང་དགོས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ཕྱིར་དངོས་དངོས་མེད་རྟོན་ཅན། །ཞེས་

པའི་གཞུང་གིས་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཉིན་རང་མཆོན་མ་ཡིན་པར་བསྟན་
 གྱི། །རང་མཆོན་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཉིན་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཆོད་མས་རང་མཆོན་གྱི་སྟེང་དུ་དངོས་སུ་དགག་སྐྱབ་དུ་མ་བྱེད་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་དོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་རང་མཆོན་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་གཞིར་མི་རུང་ན་རང་
 མཆོན་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་གཞིར་མི་རུང་ཞེས་པའི་ཆོག་དེ་རང་ཆོག་འགལ་བ་
 ཡིན་ཏེ། ཆོག་དེས་རང་མཆོན་དེ་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་གཞིར་རུང་བ་འགོག་པའི་
 གཞིར་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མེད་ཅེས་ལྟོག་པ་དེ་ཉིད་ནི། །རི་ལྟར་མེད་
 ལས་ལྟོག་པར་འདོད། །ཅེས་པའི་རིགས་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རང་
 མཆོན་རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་ཡང་། རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་རང་མཆོན་མ་
 ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་དང་པོར་སྐྱ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་སྐྱ་
 དེ་སྐྱར་མེད་གསར་དུ་བྱལ་བ་ལྟ་བུར་སྒྲང་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱ་བྲས་པ་འཛིན་
 པའི་རྟོག་པ་ལ་སྐྱ་བྲལ་བེན་པའི་འོག་ཏུ་བྲས་པ་སྐྱ་མེད་གསར་དུ་བྱལ་བ་ལྟ་
 བུར་སྒྲང་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་སྐྱ་དང་བྲས་
 པ་བྲལ་བེན་པའི་འོག་ཏུ་མི་རྟག་པ་སྐྱར་མེད་གསར་དུ་བྱལ་བ་ལྟ་བུར་སྒྲང་
 ལ། རྟོག་པ་དེ་དག་གི་ངེས་ཡུལ་དོན་དམ་པར་བྱལ་ན། རྟོག་པ་དེ་དག་རང་
 གི་ངེས་ཡུལ་ལ་སྐྱབ་འཇུག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྐྱ་འཛིན་རྟོག་པས་སྐྱའི་
 སྟེང་དུ་བྲས་མི་རྟག་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་ངེས་པར་ཐལ་བ་དང་། སྐྱ་ལ་
 དམིགས་པའི་སྐྱོ་འདོགས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་ཆོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
 སྟོན་པ་ལ། དེ་ལྟ་མིན་ན་དོན་རྣམས་ཀྱི། །ཆོས་གཅིག་བསྐྱབས་སམ་བཀག་

བ་ན། །བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་བསྐྱབས་པ་དང་། །བཀག་འགྱུར་བདག་སྟ་ཐད་
 མེད་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། རྟོག་པའི་ངེས་ཡུལ་
 དོན་དམ་པར་གྱུ་བ་ན། སྐྱེས་པའི་རྟོག་པ་གསུམ་སྟ་ཕྱི་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲུབ་བ་
 སྟར་གྱུ་བ་དགོས་ལ། དེ་སྟར་ན་སྐྱེས་པ་གྲས་པ་དང་རྟོག་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་
 ཡང་། སྐྱེས་འཛིན་རྟོག་པས་སྐྱའི་ངོ་བོ་སྟར་མེད་གསར་དུ་གྱུ་བ་པར་ཐལ། སྐྱེས་
 འཛིན་རྟོག་པའི་སྒྲུབ་བ་དོན་དམ་པར་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་ཁས། འདོད་
 བ། སྐྱེས་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱེས་ཕྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱེས་
 སྟར་མེད་གསར་དུ་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་ཁས། འདོད་བ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱེས་སྟར་
 དུ་གྲས་པའི་རྟོག་སོགས་གྲུབ་གྱུ་བ་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱེས་ཕྱེད་ཡིན་པའི་སྟོན་ས་
 ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱེས་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དགག་གྱུ་བ་ཀྱི་དངོས་བསྟན་རང་མཆོན་
 མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱའི་སྟར་དུ་བྱད་ཆོས་སྟེ་ཕྱི་རིམ་པ་དེ་འབྲེལ་མེད་ནའང་སྐྱེས་པའི་སྟེ་
 ཕྱི་རིམ་པ་དེ་དག་དང་འབྲེལ་བར་དགག་སྐྱེས་ཕྱེད་པའི་རྟོག་པ་ལ་སྒྲུབ་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་དང་། དེ་འབྲེལ་མེད་ནའང་ཆོས་ཅན་དེ། །དེ་དག་དང་ནི་འབྲེལ་བར་
 སྒྲུབ་། །ཞེས་པས་བསྟན་ཏོ། །གལ་ཏེ་སྐྱའི་སྟར་དུ་སྐྱེས་པའི་རྟོག་པ་གསུམ་
 ཅིག་ཅར་དུ་གྱུ་བ་བཅ། དེས་ཅན་དུ་གྱུ་བ། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། དེས་ཅན་དུ་
 གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གྲས་པ་དེ་སྐྱེས་པའི་རྟོག་པར་སྐྱེས་པའི་རྟོགས་ཡང་དག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པའང་མི་འཐད་དེ། དེ་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་གྱུ་བ་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དོན་རང་ངོས་ནས་ཅིག་ཅར་དུ་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱའི་སྟར་དུ་སྐྱེས་
 གྲས་པའི་རྟོག་པ་གསུམ་གྱུ་བ་པ་དེ་རྣམས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་

དེ། སྐྱའི་སྤྱིང་དུ་དེ་གསུམ་རིམ་གྱིས་བྱུང་བ་དང་། རོན་དམ་ངོས་ནས་ཅིག་
 ཅར་དུ་བྱུང་བ་ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན། སྐྱ་བྱས་མི་རྟག་པ་
 གསུམ་རང་མཆོན་ཡིན་ཡང་། སྐྱ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་དང་། མི་རྟག་
 པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པ་དང་། བྱས་པ་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པ་རྣམས་རྟོག་
 པས་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་རོན་དམ་པར་བྱུང་ན་སྐྱ་ཤེས་
 འདོད་ཆོས་ཅན་དུ་འཇོག་པའི་རྟོག་པ་ལ་སྐྱ་དེ་མི་རྟག་པའི་རྟོན་དོན་གཞན་
 ལྟ་བུར་སྒྲུང་བ་དེ་སྒྲུང་བ་ལྟར་བྱུང་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན། སྐྱ་དང་མི་རྟག་པ་
 གཉིས་རྗེས་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ རོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས། ཆོས་དང་
 ཆོས་ཅན་རྣམ་གཞག་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། དཔག་བྱ་དཔོག་པར་བྱེད་
 པ་ཡི། །རོན་གྱི་ཐ་སྙད་གནས་པ་འདི། །ཤེས་པ་ལ་བྱུང་ཐ་དད་ལ། །བརྟེན་
 རྣམ་རྣམ་པར་བཏགས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གལ་དེ་སྐྱ་བྱས་མི་རྟག་
 པ་རྣམས་རང་མཆོན་མ་ཡིན་ཏེ། གསལ་བ་དུ་མ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་ཕྱིར་
 ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། རང་ཉིད་གྱིས་རང་མཆོན་གྱི་མཆོན་གཞི་ཁས་ལེན་པ་
 ལའང་སྒྲོན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མི་མཚུངས་ཏེ། རང་ལྷགས་ལ་
 རང་མཆོན་ཁས་མི་ལེན་པར་རྟོག་ངོར་རང་མཆོན་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
 དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རང་མཆོན་གང་གི་ངོར་འཇོག་པའི་རྟོག་པ་ཁས་ལེན་
 དགོས་པས་དེ་ལ་ཡང་སྒྲོན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསལ་བ་དུ་མ་ལ་རྗེས་
 སུ་འགོ་བས་རང་མཆོན་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་འདི་ནི། རང་མཆོན་ཡུལ་དུས་
 རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་གནས་པའི་དོན་ཁོང་དུ་མ་ཟུང་པའི་སྒྲོན་ཡིན་ཏེ།

དེ་ནི་སྤར་བ་ཤད་ཟིན་ཏོ། །

གསུམ་པ་སྐྱེ་དང་གཞི་མ་ཐུན་གྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་ཡུལ་ངོས་གཟུང་
 བ་ལ་གཉིས། སྐྱེ་དང་གཞི་མ་ཐུན་གྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་གཞི་ངོས་གཟུང་
 བ་དང་། བརྟ་སྐྱོར་བའི་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། འདི་ནི་བ་ལང་
 རོ་སྒྲུལ་པའི་རྟོག་པ་དང་། བ་ལང་འདི་ནི་དཀར་པོའོ་སྒྲུལ་པའི་རྟོག་པ་དང་།
 དེ་ལྟར་བརྟོད་པའི་སྐྱེ་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་གཞི་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་སྐྱེ་
 རོན་ཡིན་གྱི་རང་མཆོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་གོང་དུ་བསྐྱབས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཤེས་ལ་ཡོད་པའི་རོན་དེ་རྣམས། །ཞེས་སོགས་དང་། རྩེ་བྲག་འདི་ནི་
 སྐྱོ་རོན་ལ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་སྐྱེ་དང་གཞི་མ་ཐུན་གྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་
 གཞི་རང་མཆོན་མ་ཡིན་པར་བསྟན་གྱི། རང་མཆོན་ཡིན་ན་སྐྱེ་དང་གཞི་
 མ་ཐུན་གྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་གཞི་མ་ཡིན་པས་བྲུབ་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། གསལ་བ་རང་མཆོན་རྣམས་ལ་ཐེས་སུ་འགྲོ་བའི་དངོས་པོར་གྱུར་བའི་
 སྐྱེ་དང་། དངོས་མེད་དུ་གྱུར་བའི་སྐྱེ་གཉིས་ཁས་སྦངས་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། རོན་གྱི་གཞན་སེལ་གྱི་མཆོན་གཞི་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དེ་
 ཡང་བྱམ་གསལ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན། སྐྱོའི་གཞན་སེལ་གྱི་མཆོན་གཞི་རྟོག་
 བ་ལ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་དེ་ཡང་བྱམ་གསལ་རྣམས་
 ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དངོས་པོར་གྱུར་བའི་སྐྱེ་ཡོད་ན་སྐྱེ་དངོས་
 པོ་བ་ཁས་ལེན་པའི་གཞན་སྟེ་ལ་བརྟོད་པའི་སྐྱོན་མི་འཇུག་གས་ཞེ་ན། མི་
 འཇུག་སྟེ། ངས་ཅན་གྱིས་སྐྱོན་པོ་ལ་ཐེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྐྱེ་གཙོ་བོ་དེ་སེར་

པོའི་རང་བཞིན་དང་གནས་ཚུལ་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་སེར་པོའི་སྒྲི་
 དང་། སྒྲོན་པོའི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་སེར་པོའི་ངོ་བོ་ཡིན་པར་ཁས་སྒྲུངས་པས་དེ་
 ལ། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཉིད་ཕྱིར། །ངོ་བོ་ཐ་དད་སྒྲོ་གང་ལས། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར། སྒྲོ་སེར་གཉིས་སྒྲོ་ལ་ཐ་དད་དུ་མི་སྒྲུང་བར་ཐལ། སྒྲོན་པོའི་
 ངོ་བོ་དང་སེར་པོའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
 སྒྲོ་སེར་གཉིས་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་སྒྲི་གཉིས་པོ་ཆ་མེད་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལ།
 སྒྲི་འཇིག་ཅིག་ཅར་བྱེད་པར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་དང་
 བུམ་པ་ལྟ་བུ་རྗེས་གཅིག་པ་ཅམ་ལ་སྒྲོན་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །བྱེ་
 བྲག་པས་ཀྱང་སྒྲོ་སེར་གཉིས་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་སྒྲི་ཆ་མེད་དུ་ཁས་སྒྲུངས་
 པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། ཕྱིས་ཡོད་ཆ་དང་ལྡན་པའང་མིན། །ཞེས་པའི་
 སྒྲོན་བརྗོད་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་དོ།

གཉིས་པ་ནི། བརྟ་དུས་ཀྱི་བ་ལང་དཀར་ཟལ་ལྟ་བུ་བརྟ་སྒྲོར་བའི་
 གཞིར་བཟུང་ནས་བརྟ་སྒྲོར་བས། བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་རེ་རེ་
 རྣམ་བརྟ་སྒྲོར་མི་དགོས་པར་དེ་རྣམས་བ་ལང་དུ་གོ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཐ་
 སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་དོན་གོ་བ་དེ་བརྟ་སྒྲོར་བའི་དགོས་པ་ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་
 པ་དང་ཕྱི་རོལ་པ་གཉིས་ཀ་མཐུན་ལ། གོ་བར་རྒྱས་པའི་རྒྱ་མཆན་ལ་མི་
 མཐུན་ཏེ། སངས་རྒྱས་པའི་ལྷགས་ལ་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་
 གཞན་སེལ་བརྟ་སྒྲོར་བའི་ཡུལ་ཡིན་ལ། དེ་བ་ལང་གི་གསལ་བ་ཐམས་ཅད་
 ལ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་བ་ལང་དུ་གོ་བ་ཡིན་ནོ། །ཕྱི་རོལ་པའི་ལྷགས་

ལ་བ་ལང་གི་སྤྱི་ཏྲག་དངོས་བདེ་སྤྱོད་བའི་ཡུལ་དང་། དེ་བ་ལང་གི་གསལ་
 བ་ཀུན་ལ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆོག་གིས་བ་ལང་དུ་གོ་བ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བེད་རོ། །
 འོ་ན་བདེ་དུས་ཀྱི་བ་ལང་དཀར་ཟམ་ཆོས་ཅན། བ་ལང་ཞེས་པའི་བདེ་སྤྱོད་
 བའི་གཞི་མ་ཡིན་པར་ཐམ། བ་ལང་ཞེས་པའི་བདེ་འཇུག་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤྱོད་མེད་དེ། སྤྱི་ཏྲག་པར་སྤྱོད་པའི་ཆེ་སྤྱི་ཏྲག་པར་
 སྤྱོད་པའི་གཞི་ཡིན་ཡང་། སྤྱི་ཏྲག་པར་ཏྲོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་འཇུག་
 ཡུལ་མིན་པ་བཞིན་དུ། བདེ་དུས་ཀྱི་བ་ལང་དཀར་ཟམ་དེ་ཡང་བ་ལང་ཞེས་
 པའི་བདེ་སྤྱོད་བའི་གཞི་ཡིན་ཀྱི་བ་ལང་ཞེས་པའི་བདེ་འཇུག་ཡུལ་མ་ཡིན་
 ཅོ། །འོ་ན་སྤྱི་དང་མི་ཏྲག་པའི་ཆོགས་དོན་དེ་སྤྱི་ཏྲག་པ་ཏྲོགས་པའི་རྗེས་
 དཔག་གི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། བདེ་དུས་ཀྱི་བ་ལང་དཀར་ཟམ་
 དང་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་ཆོགས་དོན་དེ་བ་ལང་ཞེས་པའི་བདེ་འཇུག་
 ཡུལ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། སྤྱི་ཏྲག་པར་བསྤྱོད་པའི་
 དགོས་པ་ནི་སྤྱི་ཏྲག་དུ་མི་ཏྲག་པ་གོ་བ་ཅུ་མ་ཡིན་ལ། བདེ་དུས་ཀྱི་བ་ལང་
 དཀར་ཟམ་གཞིར་བཟུང་ནས་བ་ལང་ཞེས་པའི་བདེ་སྤྱོད་བའི་དགོས་པ་ནི།
 ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་བ་ལང་དུ་གོ་བའི་ཆེད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་བ་ལང་ནག་སྤྱོད་ལ་བ་ལང་ཞེས་པའི་
 བདེ་དངོས་སུ་སྤྱོད་རུ་མ་སྤྱོད་དེ། དེ་བདེ་དུས་ཀྱི་བ་ལང་
 རང་མཆོག་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྱོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་བ་ལང་
 དུ་མི་གོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་བདེ་སྤྱོད་བའི་དུས་སུ་བ་ལང་ཞེས་པའི་

བརྟུ་དངོས་སུ་མ་སྒྱུར་ཡང་དེ་བ་ལང་དུ་མི་གོ་བའི་སྒྲིན་མེད་དེ། དངོས་སུ་
 བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ལ་བརྟུ་སྒྱུར་བ་ཡིན་ལ། ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་
 བ་ལང་ནག་སྒྱུར་སོགས་ཀྱང་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེས་ན་བརྟུ་དུས་ཀྱི་བ་ལང་དཀར་ཟལ་སྟ་བུ་བ་ལང་ཞེས་པའི་བརྟུ་སྒྱུར་
 བའི་གཞི་དང་། རྟོག་པ་ལ་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྒྲུང་བ་སྒྲུང་ཡུལ་
 དང་། བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་འཇུག་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་བ་ལང་ཞེས་
 པའི་བརྟུ་སྒྱུར་བ་ཡིན་ལ། བརྟུ་དུས་ཀྱི་བ་ལང་དཀར་ཟལ་བ་ལང་ཞེས་པའི་
 བརྟུ་འཇུག་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་རྗེས་འགྲོ་མི་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། སྒྲ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གང་ལ་བརྟུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་སྟོན་ལ།
 དེ་ཡང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་དོན་དེ་གོ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུའང་།
 སྒྲ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བརྟུ་བཏགས་སྟོན། དེ་ནི་ཐ་སྙད་ཆེད་དུ་བྱས། །དེ་ཆེ་རང་
 གི་མཆོན་ཉིད་མེད། །དེས་ན་དེ་ལ་བརྟུ་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྟོག་པ་ལ་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྒྲུང་བ་དེ་བ་ལང་ཞེས་པའི་
 བརྟུ་ཡུལ་ཡིན་ཡང་། དེ་བ་ལང་ཞེས་པའི་བརྟུ་འཇུག་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ།
 དེས་ཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུའང་།
 ཅི་ནས་སྒྲེས་བུ་དོན་བྱེད་པར། །རུས་པ་ཤེས་ན་དེ་བསྒྱུབ་ཕྱིར། །འཇུག་པར་
 འགྱུར་ནས་དོན་རྣམས་ལ། །རྗོད་པར་བྱེད་པ་སྒྱུར་བར་བྱེད། །དེ་ལ་རིགས་
 དོན་བྱེད་རུང་མེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་
 ལོག་པ་དེ་བ་ལང་ཞེས་པའི་བརྟུ་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། དེ་བརྟུ་དང་ཐ་སྙད་

གྱི་དུས་གྱི་བ་ལང་གི་གསལ་བ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་གང་ཞིག །དེས་ཞོ་བཀལ་
ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་ཀྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ་ལ་
གསུམ། སྐྱོད་གྱི་འཇུག་ཚུལ་དང་། གཞན་སེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད་དབྱེ་བ་དང་
བཅས་པ་དང་། སེལ་འཇུག་གི་མཆོན་ཉིད་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པའོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། སྐྱོད་སྐྱབ་པས་འཇུག་པ་དང་སེལ་བས་འཇུག་པར་སྐྱབ་པའི་
ལུགས་སོ་སོར་བརྗོད་པ་དང་། སེལ་བས་འཇུག་པར་བསྐྱབ་པའོ། །དང་
པོ་ནི། གཞན་སྤེ་རྣམས་ན་རེ། འདི་བྱམ་པའོ་སྟམ་པའི་རྟོག་པ་ལ་དགག་བྱ་
བཅད་ལྟོག་མི་སྤང་བར་སྐྱབ་པ་རང་དབང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤང་བ་རྒྱ་མཆོན་
དུ་བྱས་ནས། སྐྱོད་ཐམས་ཅད་དངོས་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་པས་སྐྱབ་
པས་འཇུག་གི་སེལ་བས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ཡང་སྐྱབ་
པའི་སྐྱོད་སྐྱབ་པས་འཇུག་པའི་དྲོགས་པ་ཆེ་བས་དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་
རྒྱས་པར་གསུངས་ནས། དགག་པའི་སྐྱོད་སྐྱབ་པས་འཇུག་པའི་དྲོགས་
པ་རྒྱང་བས། དེ་ལ། དངོས་མེད་ངོ་མོ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ངོ་མོ་རྗོད་པ་དབྱེད་
བྱ་ཉིད། །མ་ཡིན། །ཞེས་པ་ཅམ་ལས་མ་གསུངས་སོ། །སེལ་བ་སྐྱབ་པ་རྣམས་
བྱམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱོད་རྣམས་སེལ་བས་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དང་
པོར་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་གྱི་སྟོབས་ལས་འོངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ད་ལྟ་རིགས་
མི་མཐུན་ལས་ལོག་པར་སྤང་ལ། ཕྱིས་ཀྱང་རིགས་མི་མཐུན་ལས་ལོག་
པའི་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་ཐོབ་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་འདོད་

དོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐྱོད་མེལ་འཇུག་ཏུ་རིགས་ཀྱི་སྐྱབ་པས་འཇུག་པ་མི་
 རིགས་ཏེ། སྐྱོད་མེལ་འཇུག་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་སྐྱོད་མེལ་པའི་རྒྱུ་པ་
 དེས་སྐྱོད་མེལ་པ་ལས་ལོག་པར་གོ་འཕྲུལ་མ་གོ། །མ་གོ་ན། སྐྱོད་མེལ་པར་ཐལ།
 སྐྱོད་མེལ་པ་ལས་ལོག་པར་མ་གོ་བའི་ཕྱིར། གོ་ན་སྐྱོད་མེལ་པ་ལས་ལོག་
 པར་གོ་འཕྲུལ་མ་གོ། །མ་གོ་ན། སྐྱོད་མེལ་པའི་རྒྱུ་པ་ཆོས་ཅན། མེལ་འཇུག་
 ཡིན་པར་ཐལ། རང་ལུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་སྐྱེ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་པ་
 བསལ་ཁས། སྐྱོད་མེལ་པ་ལས་ལོག་པར་གོ་ན། སྐྱོད་མེལ་པའི་རྒྱུ་པ་ཆོས་གཅིག་
 བསྐྱབས་པས་ཀུན་བསྐྱབས་པ་དང་། གཅིག་བཀག་པས་ཀུན་བཀག་པར་
 འགྱུར་བར་ཐལ། སྐྱོད་མེལ་པའི་རྒྱུ་པ་དེས་སྐྱོད་མེལ་པ་ལས་ལོག་པར་གོ་བའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱོད་མེལ་པའི་རྒྱུ་པ་མཐུན་ཏུ་ཐལ། སྐྱོད་མེལ་པ་ལོག་པར་
 ལ་སྤྱོད་ཆད་ཀྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་སྐྱོད་མེལ་པ་ཡོད་ལ། དེ་སྐྱོད་མེལ་པའི་རྒྱུ་
 པ་གཅིག་པོ་དེ་སྐྱོད་མེལ་པའི་རྒྱུ་པ་དེས་སྐྱོད་མེལ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྐྱོད་མེལ་པའི་
 རྒྱུ་པ་སྐྱོད་མེལ་པའི་རྒྱུ་པ་དེས་སྐྱོད་མེལ་པའི་རྒྱུ་པ་དེས་སྐྱོད་མེལ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 སྐྱོད་མེལ་པའི་རྒྱུ་པ་ཆོས་ཅན། མེལ་འཇུག་ཡིན་ཏེ། རང་ལུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་
 སྐྱེ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱོད་མེལ་པའི་རྒྱུ་པ་ཆོས་ཅན་ལུལ་དུས་རང་བཞིན་
 གང་ལ་སྤྱོད་ནས་གང་གྱུར་བའི་རྒྱུ་པ་གཅིག་གང་ཞིག ། སྐྱོད་མེལ་པའི་རྒྱུ་པ་
 ཀྱི་སྐྱོད་མེལ་པའི་རྒྱུ་པ་ཆོས་ཅན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྐྱོད་མེལ་པའི་རྒྱུ་པ་ཆོས་ཅན་
 སྐྱོད་མེལ་པའི་རྒྱུ་པ་དེས་སྐྱོད་མེལ་པའི་རྒྱུ་པ་དེས་སྐྱོད་མེལ་པའི་ཕྱིར། སྐྱོད་མེལ་
 སྐྱོད་མེལ་པའི་རྒྱུ་པ་དེས་སྐྱོད་མེལ་པའི་རྒྱུ་པ་དེས་སྐྱོད་མེལ་པའི་ཕྱིར། སྐྱོད་མེལ་

མའོན་སྐུམ་གྱིས་སྐྱེས་བྱས་མི་རྟག་ཀྱན་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ།
སྐྱེས་བྱས་མི་རྟག་མཐོང་ཡང་སྐྱེས་རྟག་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱས་སྐྱེས་མི་རྟག་པར་མ་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་གཞན་སེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པ་ནི། ཚད་
མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱུས་པར། འདིར་ནི་སེལ་བ་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །མ་ཡིན་པ་
དང་མེད་པའོ། །མ་ཡིན་པ་ཡང་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །སློང་དང་དོན་གྱི་དབྱེ་བས་
སོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་འབྲེལ་པར། ཀ་མ་ལ་ཞེ་ལས། མ་ཡིན་པ་དང་མེད་
པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་དང་མེད་པ་སྟེ་མེད་པར་དགག་
པའི་མཆོན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དགག་པ་
དང་གཞན་སེལ་དོན་གཅིག་ཡིན་པས། འདི་ལ་གཞན་སེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད།
དགག་བྱ་དངོས་སྐྱེས་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། དེ་ལ་དབྱེ་
ན། དོན་གྱི་གཞན་སེལ། སློང་གཞན་སེལ། མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དང་
གསུམ་མོ། །དོན་གྱི་གཞན་སེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད། མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་
སེལ་གང་ཞིག། །སློང་མ་བཏགས་པར་དོན་རང་དོས་ནས་བྱུང་བ། དཔེར་ན་
བྱུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར། གཞན་སེལ་ཞེས་
བྱ་ཞེ་ན། འདི་ལ་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པའི་གཞི་ཡིན་པས་གཞན་སེལ་ཞེས་
བྱ་སྟེ། ལྷན་སྐྱེས། རེ་ཞིག་གཅིག་ནི་འདི་ལ་གཞན་དང་གཞན་སེལ་བར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་སྟོན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་
སྐྱེས་བཞད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པའི་གཞི་ཡིན་

ན་གཞན་སེལ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

ཁ་ཅིག | བྱམ་པ་རང་མཆོན་པ་ལྟ་བུ་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་པར་
འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་དགག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་གཞན་སེལ་
ཡིན་ཏེ། བསལ་བྱ་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་དེ་དགག་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། དགག་བྱ་རིགས་མི་མཐུན་འགོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དགག་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། དགག་པ་ཡིན་ན་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་
རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་གཞན་སེལ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། གཞན་སེལ་ཡིན་ན་བསལ་བྱ་དངོས་སུ་བསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་
པར་བྱ་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་གྱི་མཆོན་
ཉིད། དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་གང་ཞིག
| དགག་བྱ་བཀག་ལྷུང་དུ་ཆོས་གཞན་མི་འཕྲེན་པ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་ལ་བྱམ་
མ་ཡིན་མེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་གཞན་སེལ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། གཞན་
བསལ་བའི་ཆ་ཡིན་པས་གཞན་སེལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྷན་སྒྲོལ། གཉིས་པ་
ནི་གཞན་གཅོད་པའི་ཕྱིར་གཞན་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཅམ་ཡིན་ཞིང་། གང་
སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་དག་གིས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱད་པར་མེད་པར་རྣམ་པར་
བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ལ་དགག་པ་ཅམ་ལ་བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། ། ཁ་ཅིག ལྟོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་
པས། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དེ་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་ཟེར། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཆོས་ཅན། མེད་དགག་གི་གཞན་

སེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེད་དགག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱམ་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་མ་གྲུབ་
 བ། བྱམ་པ་དེ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དེ་
 བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། མེད་དགག་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགག་བྱ་བཀག་ལྷུ་འདྲ་ཆོས་གཞན་འཕེན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དགག་བྱ་བཀག་ལྷུ་འདྲ་ཆོས་གཞན་བྱམ་པ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་
 གྲུབ་སྟེ། བྱམ་མིན་ལས་ལོག་པ་ཞེས་པའི་སྐྱེས་བྱམ་པ་ལྷགས་ལ་བརྗོད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱམ་པ་དང་བྱམ་མིན་གཉིས་པན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་
 དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁོ་ན། ལྡོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། དེས་ལྡོག་པ་མེད་དགག་
 གི་གཞན་སེལ་དེ་དངོས་མེད་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྡོའི་
 གཞན་སེལ་གྱི་མཆོད་ཉིད། མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་གང་ཞིག ཁྱོག་
 པས་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་པ། དཔེར་ན་རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་
 ལོག་པར་སྤང་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་གཞན་སེལ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འདིས་
 གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་གཞན་སེལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྷན་སྒྲོས། གསུམ་
 པ་ནི་འདིས་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲོ་ལ་སྤང་བ་
 ཡིན་ཏེ། གང་བསྟན་བཅོས་མཛད་པས་སྐྱའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཏུ་བཞེད་
 པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁ་ཅིག རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པར་
 སྤང་བ་ལྟ་བུ་སྒྲོའི་གཞན་སེལ་ཡིན་ཞེས་སྐྱ་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་དགག་པ་མ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་འདི་དགག་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོ་ལ་འཆར་བ་ན་དགག་
བྱ་བཅད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་བའི་ཕྱིར་རོ། དེ་དངོས་སུ་འཇལ་བའི་སྒྲོ་
ཡིན་ན་རྟོག་པ་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག་རྟོག་པ་ལ་དགག་བྱ་བཅད་པའི་རྣམ་
པ་ཅན་དུ་འཆར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་དངོས་མེད་ཡིན་ན་དགག་པ་ཡིན་དགོས་
ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། རྟོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པར་
སྒྲ་བ་དངོས་སུ་འཇལ་བའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་བོང་དུ་ཆོས་ཅན། དགག་
པ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་གཞན་སེལ་ཡིན་
པར་ཐལ་ལོ། །འོ་ན་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་གཞན་སེལ་གསུམ་རི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན།
གཞན་བསལ་བའི་གཞི་དང་། གཞན་བསལ་བའི་ཆ་དང་། གཞན་སེལ་བར་
བྱེད་པ་གསུམ་ཡོད་པས་སོ། །གསུམ་པོ་དེ་ལ་ལས་དང་བྱ་བ་དང་བྱེད་པའི་
བྱེད་པར་ཡོད་ཀྱང་། བྱམ་གསལ་གྱི་སྒྲི་ཡིན་པ་ལ་བྱེད་པར་མེད་དེ། གསུམ་
གའང་བྱམ་གསལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་
ན་གཞན་སེལ་ལ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། གཞན་སེལ་ལ་
གསུམ་དུ་གངས་ངེས་ཏེ། གཞན་སེལ་ལ་མེད་དགག་དང་མ་ཡིན་དགག་
གཉིས་སུ་འདུས་ཤིང་། མ་ཡིན་དགག་ལ་ཡང་རྟོག་པས་སྒྲོ་མ་བཏགས་པར་
དོན་རང་དངོས་ནས་བྱུང་བ་དང་། རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་
ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་སེལ་འཇུག་གི་མཆན་ཉིད་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པ་ལ་གཉིས།
མཆན་ཉིད་དང་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སེལ་འཇུག་གི་མཆན་ཉིད། རང་ཡུལ་

ལ་ཆ་ཤས་སུ་བྱེན་ས་འདུག་པ། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྟོག་པ་དང་། རྫོང་བྱེད་
 གྱི་སྐྱེའོ། །དང་པོ་ནི། རྟོག་པའི་མཆོན་ཉིད། སྐྱ་དོན་འདེས་རུང་འཛིན་པའི་སྒོ།
 སྐྱ་དོན་འདེས་རུང་བ་དང་། འདེས་པའི་ཚད་དང་། རུང་བ་སྒྲོས་པའི་དགོས་
 པ་རྣམས་སྐར་བ་ཤད་ཅིན་ཏོ། །དབྱེ་ན། དོན་སྐྱོར་རྟོག་པ་དང་། མིང་སྐྱོར་
 རྟོག་པ་གཉིས། དོན་སྐྱོར་རྟོག་པའི་མཆོན་ཉིད། བྱད་གཞི་ལ་བྱད་ཆོས་སྐར་
 རྣམས་འཛིན་པའི་སྒོ། །དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་དབྱུག་པ་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་ལྟ་
 བུའོ། །མིང་སྐྱོར་རྟོག་པའི་མཆོན་ཉིད། བར་དུས་ཀྱི་མིང་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་
 ཀྱི་དོན་སྐར་རྣམས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ། དཔེར་ན་ལྟོ་སྒྲིབ་པ་ལ་བུམ་པར་འཛིན་
 པའི་སྒོ་ལྟ་བུ། དེ་གཉིས་འགལ་བ་ནི་མིན་ནོ། །ཡང་རྟོག་པ་ལ་དབྱེ་ན། བར་
 རྟོན་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་དང་། དོན་གཞན་ལ་སྐྱོ་འདོགས་པའི་རྟོག་པ་དང་། སྐྱོག་
 ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། བུམ་འཛིན་རྟོག་
 པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐྱིག་རྒྱ་ལ་ཆུར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་
 པ་ནི་སྐྱ་མི་རྟོག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་རྫོང་བྱེད་གྱི་སྐྱ་ལ་གཉིས། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་
 པོ་ནི། རྫོང་བྱེད་གྱི་སྐྱའི་མཆོན་ཉིད། བར་འི་དབང་གིས་རང་གི་བརྫོང་བྱ་གོ་
 བྱེད། གཉིས་པ་ལ་བཞི། རོ་བོའི་སྐྱོན་ས་དབྱེ་བ། བརྫོང་བྱའི་སྐྱོན་ས་དབྱེ་
 བ། རྫོང་ཚུལ་གྱི་སྐྱོན་ས་དབྱེ་བ། རྣམ་གཅོད་གྱི་སྐྱོན་ས་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་
 ལ་མིང་ཆོག་ཡི་གོ་གསུམ་ལས། མིང་གི་མཆོན་ཉིད། དོན་གྱི་རོ་བོ་ཅམ་རྫོང་།

པའི་སྒྲ། དབྱེ་ན་དངོས་མིང་ དང་། བཏགས་མིང་གཉིས། དངོས་མིང་གི་
 མཚན་ཉིད། དོན་དེ་ལ་ཐོག་མར་བརྟུར་བའི་མིང་གང་ཞིག་ བྱོད་ལས་དོན་
 དེ་འབྲུལ་མེད་དུ་གོ་བར་རྒྱས་པ། དཔེར་ན་རི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་སེམྱེ་
 ཞེས་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུའོ། །བཏགས་མིང་གི་མཚན་ཉིད། དངོས་མིང་དུ་འཇུག་
 པའི་དོན་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་འབྲེལ་བ་གང་རུང་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་གཞི་
 དེ་ལ་ཕྱིས་བརྟུར་བའི་མིང་། དབྱེ་ན། འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པའི་
 བཏགས་མིང་དང་། འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པའི་བཏགས་མིང་གཉིས། དང་
 པོ་ལ་དེ་རྒྱུད་འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་དང་། བདག་གཅིག་འབྲེལ་བ་
 རྒྱ་མཚན་བྱས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་རྒྱ་མིང་འབྲས་བུ་ལ་བཏགས་པ་དང་།
 འབྲས་མིང་རྒྱ་ལ་བཏགས་པ་གཉིས། དཔེ་རིམ་བཞིན། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལ་
 ཉི་མ་ཞེས་པ་དང་། སྐྱབ་ངག་ལ་རྗེས་དཔག་ཅེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །བདག་
 གཅིག་འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་ནི། ཚོགས་པའི་མིང་གིས་ཡ་གྲུལ་ལ་
 བཏགས་པ་སྒྲ་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་མིང་གིས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཚན་
 དུ་བྱས་པ་ནི། མི་དཔའ་པོ་ལ་སེང་གེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འོ་ན་ཡུལ་
 མིའི་འདོད་དོན་སྐྱབ་རྒྱས་ཀྱི་མི་ཀན་ལ་གཙོ་བོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་བཏགས་མིང་
 དུ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། དེ་གཙོ་བོ་དང་འབྲེལ་བ་དང་འབྲེལ་བ་གང་རུང་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཙོ་བོ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། གངས་
 ཅན་གྱིས་གཙོ་བོས་རྣམ་འགྱུར་ཐམས་ཅད་བྱེད་པར་འདོད་པ་དང་འབྲེལ་བར་
 འདིས་གྲུང་ཡུལ་མིའི་འདོད་དོན་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་པར་བྱེད་པས་གཙོ་བོ་

ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཆོག་གི་མཆོན་ཉིད། རོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་
 བྱེད་ཆོས་སྐྱུར་ནས་སྟོན་པའི་སྒྲ། དཔེར་ན། གྱེ་མ་འདུས་བྱས་རྣམས་མི་རྟག་
 སྐྱེ་ཞིང་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན། །སྐྱེས་ནས་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། །དེ་
 བས་སྐྱུར་དུ་ཞི་ན་བདེ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡི་གེའི་མཆོན་ཉིད། མིང་ཆོག་
 གི་གཞིར་གྱུར་པའི་སྐྱེད་གྱི་གདངས། དབྱེ་ན། དབྱངས་དང་། གསལ་བྱེད་
 གཉིས། དབྱངས་ནི་ཨ་ཨླ་ལ་སོགས་པའོ། །གསལ་བྱེད་ནི། ཀ་ཁ་ལ་སོགས་
 པའོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡི་གེ་ཡིན་ན་རོན་མི་སྟོན་པས་བྱབ་སྟེ། ཡི་གེ་རོན་
 མེད་ཅན་འགྱུར་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། མཛོད་
 འགྲེལ་ལས། མིང་གི་མཐར་ཐུག་པ་ཡི་གེ་དང་དེ་ཡང་བ་ལང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་
 ལ་དཔེར་མཛོད་པས་སོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། མིང་ཆོག་ཡི་གེ་འདི་དག་རྩ་སྐྱེ་
 མ་གྱུབ་སྟེ། རྒྱན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། རྒྱན་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཅ་བའི་རྟགས་གྱུབ་སྟེ། ཡི་གེའི་བདག་ཉིད་ཀྱན་མཐའ་ཡང་། མིག་འཇུ་མ་
 ཚད་དུ་གནས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་མིང་ཆོག་
 ཡི་གེ་ཆོས་ཅན། བྱང་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྩ་སྐྱེ་མ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར། གལ་
 ཉེ་མིང་ཆོག་ཡི་གེ་གང་རུང་ཡིན་ན་རྩ་སྐྱེ་མ་གྱུབ་པས་བྱབ་སྟེ། དེ་དག་
 ཡིན་ན། རྩོད་བྱེད་གྱི་སྐྱེ་ཡིན་པས་བྱབ་ཅིང་། སྐྱེ་རང་མཆོན་གྱིས་རོན་སྟོན་
 མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཐ་སྙད་གྱི་དུས་སུ་རྩེས་འགོ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེས་
 བ་རོན་སྐྱེ་ཁོ་ན་བཛོད་བྱ་དང་སྐྱེ་ཁོ་ན་རྩོད་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། ཡི་གེ་
 ཆོས་ཅན། ཀྱན་སྟོང་གི་ཤེས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྩ་སྐྱེ་མ་

གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། །ཡི་གེ་ཀུན་སྒྲོང་ཤེས་པ་ལས། །སྒྲེ་ལ་ཤེས་པས་
 སྒྲ་སྒྲེའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྩོན་ཆོག་
 གིས་འབྲས་བྱ་མི་སྦྱེད་པར་ཐལ། ཆོག་ཡིན་ན་རྩོན་སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་བྱས་ཏེ། རྩོན་ཆོག་གིས་རྩོན་དང་རྩོན་མཐུན་དང་བདག་པོའི་
 འབྲས་བྱ་གསུམ་འབྱེན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །གཞན་ཡང་། སྒྲ་མི་རྟག་
 ཅེས་པའི་ཆོག་དེ་རང་སྒྲ་བ་པོའི་རྩོད་ལ་ཀུན་སྒྲོང་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་
 རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྩོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་ན་རྩོན་སུ་མ་གྲུབ་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོག་དེ་སྒྲ་བ་པོའི། །བསམ་
 པ་སྟོན་པ་བྱེད་པ་ལ། །ཆོད་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན། དུ་
 བ་ཡང་དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་མ་
 ཡིན་ཞེས་མཆོངས་སོ། །གཞན་ཡང་། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་དེ་
 རང་རྩོད་ཀྱི་གསུམ་ལས་མ་སྦྱེས་པར་ཐལ། རྩོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་ན་རྩོན་སུ་
 མ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མིང་ཆོག་རྩོན་སུ་གྲུབ་ན། ཆོག་སོགས་
 ཀུན་བཟགས་དངོས་མེད་ལ། །དངོས་པོ་ཡི་ནི་འབྲེལ་བ་འདི། །རྩི་ལྟ་བུར་ནི་
 འཇུག་པར་གྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན། དེའི་དོན་ཆོག་
 སོགས་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་རྩོད་བྱེད་ཡིན་པ་རྟོགས་པས་ཀུན་བཟགས་པའི་
 དངོས་མེད་ཡིན་པས་ཆོག་སོགས་དང་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་འབྲེལ་བ་དངོས་
 པོར་རྩི་ལྟ་བུར་ཅེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །འོ་ན་ཆོག་ཆོས་ཅན། རང་གི་
 བརྗོད་བྱའི་རྩོད་བྱེད་ཡིན་པ་དངོས་པོར་ཐལ། རང་གི་བརྗོད་བྱའི་རྩོད་བྱེད་

ཡིན་པ་གང་ཞིག དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། བྱམ་པ་ཞེས་
 པའི་སྐྱ་ལྟ་ལྟེན་པའི་རྫོང་བྱེད་ཡིན་ཞིང་། དངོས་པོ་ཡིན་ཡང་བྱམ་པ་ཞེས་
 པའི་སྐྱ་ལྟ་ལྟེན་པའི་རྫོང་བྱེད་ཡིན་པ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
 དངོས་པོ་ཡིན་ན་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ལྟ་ལྟེན་པའི་རྫོང་བྱེད་ཡིན་པ་དེ་བྱམ་
 པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ལ་སྒྲུང་བར་ཐལ། བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ལྟ་
 ལྟེན་པའི་རྫོང་བྱེད་ཡིན་པ་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྐྱ་མི་རྟག་
 པ་དངོས་པོ་ཡིན་པས་དེ་སྐྱ་འཛིན་ཉན་ཤེས་ལ་སྒྲུང་བ་བཞིན། འདོད་ན། བྱམ་
 པ་ཞེས་པའི་སྐྱའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་རྟག་པས་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ལྟ་ལྟེན་
 པའི་རྫོང་བྱེད་ཡིན་པ་དེ་ངེས་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེ་གང་ཞིག བྱམ་པ་ཞེས་
 པའི་སྐྱ་ལྟ་ལྟེན་པའི་རྫོང་བྱེད་ཡིན་པ་དེ་མཐོང་ཡང་ཡིད་གཏད་པས་ངེས་མི་
 རུས་པའི་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྟ་ལྟེན་པའི་སྟངས་ཏུ་
 བྱམ་པའི་ཐ་སྙད་ལ་མྱོངས་པའི་གང་ཟག་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ལྟ་
 ལྟེན་པ་ལ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་བརྟུ་སྟུར་བ་དོན་མེད་ཏུ་ཐལ་ལོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་
 ལྟ་ལྟེན་པ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱའི་བརྟུ་བྱ་ཡིན་ཞིང་དངོས་པོ་ཡིན་ཡང་ལྟ་
 ལྟེན་པ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱའི་བརྟུ་བྱ་ཡིན་པའང་དངོས་པོ་མིན་ནོ། །གལ་
 ཏེ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་ལྟ་ལྟེན་པ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱའི་བརྟུ་བྱ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་
 ལྟེན་པ་འཛིན་པའི་མཛོན་སྐྱམ་ལ་སྒྲུང་བར་ཐལ། ལྟ་ལྟེན་པ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་
 སྐྱའི་བརྟུ་བྱ་ཡིན་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྟ་ལྟེན་པ་འཛིན་
 པའི་མཛོན་སྐྱམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་རྟག་པས་ལྟ་ལྟེན་པ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་

སྒྲིའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དེ་ངེས་པར་ཐལ། དེ་དེ་ལ་སྒྲུབ་བ་གང་ཞིག་ ལྟོ་ལྟོར་བ་
བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲིའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དེ་མཐོང་ཡང་ཡིད་གཏད་པས་ངེས་
མི་རྒྱས་པའི་སྒྲིའི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྟོ་ལྟོར་བ་དང་
བྱམ་པ་ཞེས་པའི་བརྟུང་འབྲེལ་མི་ཤེས་པའི་གང་ཟག་གིས་ལྟོ་ལྟོར་བ་མཐོང་བ་
ན་འདི་བྱམ་པའོ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོ་སྒྲེ་བར་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་བརྗོད་བྱའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ། རིགས་རྗོད་ཀྱི་སྒྲ་དང་།
ཆོགས་རྗོད་ཀྱི་སྒྲ་གཉིས། རིགས་རྗོད་ཀྱི་སྒྲའི་མཆན་ཉིད། ཆོག་རང་གིས་
དངོས་སུ་ཟིན་པར་བསྟན་པའི་བརྗོད་བྱ་དེའི་བྱེ་བྲག་བྱམ་བྱུབ་པ། དཔེར་
ན། ཤེས་བྱ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོགས་རྗོད་ཀྱི་སྒྲའི་མཆན་ཉིད། ཆོག་རང་
གིས་དངོས་སུ་ཟིན་པར་བསྟན་པའི་བརྗོད་བྱ་དེ་རགས་པ་ཡིན་པ། དཔེར་
ན་བྱམ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འོ་ན་སྒྲ་དེ་གཉིས་འགལ་ལམ་མི་འགལ་ཞེ་ན།
གཞི་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེ་གསེར་
བྱམ་ལ་ལྟོས་ནས་རིགས་རྗོད་ཡིན་ལ་ཆོགས་རྗོད་ཡིན་པ་མི་སྲིད་དེ། བྱམ་
གཟུགས་ལ་ལྟོས་ནས་ཆོགས་རྗོད་ཡིན་ལ་རིགས་རྗོད་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་
ཕྱིར། གཞི་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ནས་མི་འགལ་ཏེ། བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེ་གསེར་
བྱམ་ལ་ལྟོས་ནས་རིགས་རྗོད་དང་བྱམ་གཟུགས་ལ་ལྟོས་ནས་ཆོགས་རྗོད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་བྱམ་དེ་བྱམ་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ལ་བྱམ་པ་དེ་བྱམ་
པའི་གཟུགས་སོགས་རྗེས་བརྟུང་ཆོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྟོར་རིགས་
རྗོད་དང་ཆོགས་རྗོད་ལ་ལྟ་བུ་བཞི་སྟེ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་

སྐྱུ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པའི་བྱེ་བྲག་དུ་མ་གྱུ་བ་ཅིང་བུམ་པ་དེ་རགས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་ཀ་མིན་པ་ནི་རི་བོང་གི་རྩ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །རིགས་
 རྫོང་ཡིན་ལ་ཚོགས་རྫོང་མིན་པ་ནི་བདེ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། བདེ་བའི་བྱེ་
 བྲག་དུ་མ་གྱུ་བ་ཅིང་བདེ་བ་དེ་རགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚོགས་རྫོང་ཡིན་
 ལ་རིགས་རྫོང་མ་ཡིན་པ་ནི་རི་བོ་གངས་ཅན་དང་འབྲེགས་བྱེད་ཅེས་པ་ལྟ་
 བུ་སྟེ། དེ་གཉིས་རགས་པ་ཡིན་ཞིང་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་མ་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་རྫོང་གི་སྐྱུ་རིགས་དོན་གཞན་དང་
 ཚོགས་རྫོང་གི་སྐྱུ་ཚོགས་པ་དོན་གཞན་བརྫོང་པར་འདོད་པ་བཀག་ནས།
 རིགས་རྫོང་གི་སྐྱུ་རིགས་ཅན་བརྫོང་བྱར་མི་སྤོང་ལ་ཚོགས་རྫོང་གི་སྐྱུ་
 ཚོགས་པ་ཅན་བརྫོང་བྱར་སྤོང་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །འོ་ན་རིགས་རྫོང་
 གི་སྐྱུ་རིགས་ཅན་བརྫོང་བྱར་མི་སྤོང་ལ་ཚོགས་བརྫོང་གི་སྐྱུ་ཚོགས་པ་
 ཅན་བརྫོང་བྱར་སྤོང་བའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རིགས་
 རྫོང་གི་སྐྱུ་རིགས་ཅན་ཐམས་ཅད་བརྫོང་བྱར་བྱས་པས་བྱུང་། ཚོགས་
 རྫོང་གི་སྐྱུ་ཚོགས་པ་ཅན་བརྫོང་བྱར་མ་བྱས་པས་བྱུང་བའི་དོན་ཡིན་ལོ་
 ཞེ་ན། ཞེས་བྱ་ཞེས་པའི་སྐྱུ་གསེར་བུམ་བརྫོང་པར་ཐལ། རིགས་རྫོང་གི་
 སྐྱུ་རིགས་ཅན་ཐམས་ཅད་བརྫོང་བྱར་བྱས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 སྐྱོག་སེལ་འཇུག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། བུམ་པ་ཞེས་པའི་
 སྐྱུ་རི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་རྟོག་པས་བུམ་གསལ་ཐམས་ཅད་ཡུལ་དུ་བྱས་
 པར་ཐལ། བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱུ་བུམ་གསལ་ཐམས་ཅད་བརྫོང་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི་བྱམ་གསལ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱོད་ཅན་མཐུན་དུ་
འབྱུག་པས། བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱས་བྱམ་གསལ་ཐམས་ཅད་བརྗོད་བྱར་མི་
སྤྲོད་བ་དང་། བྱམ་གཟུགས་སོགས་ལ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱོད་ཅན་མཐུན་དུ་མི་
འབྱུག་པས། བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱས་བྱམ་གཟུགས་སོགས་བརྗོད་བྱར་སྤྲོད་
ཞེས་བརྗོད་པ་མིན་ནོ།

གསུམ་པ་རྗོད་ཚུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་བ་ལ། ཆོས་རྗོད་ཀྱི་སྐྱོད་ཅན་ཆོས་
ཅན་རྗོད་པའི་སྐྱ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་སྤྱི་མི་རྟག་པ་ཙམ་
ཞེས་པར་འདོད་ནས་དྲིས་པའི་ཆོ། སྤྱི་མི་རྟག་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ཆོས་ཅན།
ཆོས་རྗོད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་ཏེ། བྱད་པར་གཞན་སྤྲོད་གི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟག་
པ་ལ་སྐྱ་དེ་མི་རྟག་པ་ལས་བྱད་ཆོས་གཞན་བྱས་སོགས་ཀྱི་རྟེན་དུ་མི་རུང་
བར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོན་ས་སྐྱ་ལ་མི་རྟག་པ་གོ་བྱེད་ཀྱི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་
སྐྱ་རྟག་མི་རྟག་ཐེ་ཆོས་བྱ་ནས་དྲིས་པའི་ཆོ་སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ངག་ཆོས་
ཅན། ཆོས་ཅན་རྗོད་པའི་སྐྱ་ཡིན་ཏེ། བྱད་པར་གཞན་མི་སྤྲོད་པའི་སྐྱ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟག་པ་ལ་སྐྱ་དེ་མི་རྟག་པ་ལས་བྱད་ཆོས་གཞན་བྱས་སོགས་
ཀྱི་རྟེན་དུ་རུང་བ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོན་ས་སྐྱ་ལ་མི་རྟག་པ་གོ་བྱེད་ཀྱི་ངག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱས་བྱམ་པའི་བྱད་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་སྤྲོད་
བར་བརྗོད་བྱར་བྱེད་ལ། བྱམ་པའི་གཟུགས་ཞེས་པའི་སྐྱས་བྱམ་པའི་དྲི་རོ་
སོགས་བྱད་ཆོས་གཞན་རྣམས་སྤྲོད་ཞིང་བརྗོད་བྱར་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་ཟེ།
འོན་ཀྱང་བྱམ་པའི་བྱད་ཆོས་ཡིན་ན། བྱམ་འཛིན་རྟག་པས་རྟགས་དགོས་པར་

ཐལ། བྱམ་པའི་བྱེད་ཆོས་ཡིན་ན་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱེས་བཟོད་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་དོ། །བྱམ་སྟེ། སྐྱེས་ཏྲུག་འཇུག་པ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེས་ཏྲུག་དང་ཆུ་ལ་
 ཅན་སྐྱེས་དང་། ཏྲུག་པའང་དེ་དང་དོན་གཅིག་ན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་
 ན། བྱམ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་བྱམ་པ་མི་ཏྲུག་པ་དང་བདག་མེད་ལ་
 སོགས་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲུགས་དང་རྗེས་དཔག་འཇུག་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་
 ལོ། །གཞན་ཡང་། བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱེས་ཆོས་ཅན། བྱེད་ཀྱི་བྱམ་གཟུགས་
 བཟོད་བྱར་བྱེད་པ་མིན་པར་ཐལ། བྱེད་བྱམ་གཟུགས་ལ་སྟོས་དེ་ཆོགས་
 ཟོད་ཀྱི་སྐྱེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། རིགས་ཟོད་ཀྱི་སྐྱེས་རིགས་ཅན་བཟོད་
 བྱར་མི་སྟོང་ལ། ཆོགས་ཟོད་ཀྱི་སྐྱེས་ཆོགས་པ་ཅན་བཟོད་བྱར་སྟོང་བ་དེ་
 རིགས་ཟོད་ཀྱི་སྐྱེས་དང་ཆོགས་བཟོད་ཀྱི་སྐྱེས་བྱེད་པར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་
 ཁ་ཅིག ཆོས་ཟོད་ཀྱི་སྐྱེས་དང་ཆོས་ཅན་ཟོད་པའི་སྐྱེས་བྱེད་པར་གཞི་དེ་བྱེད་
 ཆོས་གཞན་གྱི་ཏྲེན་དུ་མི་རུང་བར་བཟོད་པ་དང་རུང་བར་བཟོད་པ་ལ་འདོད་
 པའང་མི་འཐད་དེ། ཆོས་ཟོད་ཀྱི་སྐྱེས་ཡིན་ན་སྐྱེས་དོན་མི་མཐུན་པ་ཡིན་པས་
 བྱམ་པར་ཐལ། ཆོས་ཟོད་ཀྱི་སྐྱེས་ཡིན་ན་གཞི་དེ་བྱེད་ཆོས་གཞན་གྱི་ཏྲེན་དུ་
 མི་རུང་བར་བཟོད་པ་གང་ཞིག དངོས་སུ་བཟོད་པའི་བྱེད་ཆོས་གཅིག་པོ་
 དེ་ལས་གཞན་པའི་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་ཏྲེན་དུ་མི་རུང་བའི་ཆོས་མི་སྟོད་པའི་ཕྱིར།
 རང་ལྷགས་ནི་ཆོས་ཟོད་ཀྱི་སྐྱེས་མཆོན་ཉིད། སྐྱེས་བ་པོ་དང་ཉན་པ་པོའི་འདོད་
 པས་དམིགས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་བྱེད་ཆོས་ལྟ་བུར་སྟོན་པའི་སྐྱེས། དཔེར་ན་བ་
 ལང་གི་དཀར་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་བ་ལང་གི་དཀར་པོ་ཞེས་པའི་སྐྱེས་

ཆོས་ཅན། བྱད་པར་གཞན་སྤྱོད་བའི་སྒྲ་ཡིན་ཏེ། རོན་དེ་བྱད་ཆོས་གཞན་གྱི་
 རོན་བྱེད་པའི་བྱད་གཞི་ལྟ་བུར་སྒྲེ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་སྤངས་ནས་བྱད་ཆོས་
 ལྟ་བུར་སྒྲོན་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་ཉན་པ་པོས་དཀར་པོ་ཞེས་པ་ཙམ་ཞིག་ཐོས་
 པའི་ཆེ་དཀར་པོ་དེ་དུང་དང་བ་ལང་སོགས་གང་གི་དཀར་པོ་ཡིན་སྟུང་དུ་
 ཞེས་པར་འདོད་ནས་བྲིས་པ་ན། འཆད་པ་པོས་བ་ལང་གི་དཀར་པོ་ཞེས་
 བརྗོད་པའི་ཆེ་དཀར་པོ་བྱད་གཞི་དང་བ་ལང་བྱད་ཆོས་སུ་སྒྲོན་པ་ཡིན་ཏེ།
 བ་ལང་དེ་དཀར་པོ་དུང་གི་དཀར་པོ་སོགས་ལས་བྱད་པར་དུ་བྱེད་པའི་བྱེད་
 ཆོས་སུ་སྒྲོན་པའི་བྱིར། ཆོས་ཅན་རྗོད་པའི་སྒྲུའི་མཆན་ཉིད། སྒྲ་བ་པོ་དང་
 ཉན་པ་པོའི་འདོད་པས་དམིགས་པའི་རོན་དེ་ཉིད་བྱད་གཞི་ལྟ་བུར་སྒྲོན་པའི་
 སྒྲ།

དཔེར་ན། བ་ལང་དཀར་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །བ་ལང་དཀར་པོ་ཞེས་
 པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། བྱད་པར་གཞན་མི་སྤྱོད་བའི་སྒྲ་ཡིན་ཏེ། རོན་དེ་བྱད་ཆོས་
 གཞན་གྱི་རོན་བྱེད་པའི་བྱད་གཞི་ལྟ་བུར་སྒྲེ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་མི་སྤྱོད་བར་
 བྱད་གཞི་ལྟ་བུར་སྒྲེ་ཡུལ་དུ་སྒྲོན་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་ཉན་པ་པོས་བ་ལང་
 ཞེས་ཐོས་པའི་ཆེ་བ་ལང་སྒྲོན་པོ་དང་དཀར་པོ་གང་ཡིན་སྟུང་དུ་ཞེས་པར་
 འདོད་ནས་བྲིས་པ་ན། འཆད་པ་པོས་བ་ལང་དཀར་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆེ་
 བ་ལང་བྱད་གཞི་དང་དཀར་པོ་བྱད་ཆོས་སུ་སྒྲོན་པ་ཡིན་ཏེ། དཀར་པོ་དེ་བ་
 ལང་སྒྲོན་པོ་སོགས་ལས་བྱད་པར་དུ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་སུ་སྒྲོན་པའི་བྱིར།
 དེས་ན་བ་ལང་གི་དཀར་པོ་དང་བ་ལང་དཀར་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆེ། བ་

ལང་ཞེས་པའི་ཚིག་གཉིས་ཀས་བ་ལང་གི་ལྷོག་པ་གཅིག་བརྗོད་པར་བྱང་
 བར་མེད་ཀྱང་། བ་ལང་གི་དཀར་པོ་ཞེས་པའི་ཚིག་བྱར་གྱི་བ་ལང་ཞེས་
 པའི་སྐྱས་བ་ལང་བྱང་ཚོས་སྐྱ་བརྗོད་པས་བ་ལང་ལ་ལྷོས་ནས་ཚོས་རྗོད་གྱི་
 སྐྱ་དང་། བ་ལང་དཀར་པོ་ཞེས་པའི་ཚིག་བྱར་གྱི་བ་ལང་ཞེས་པའི་སྐྱས་བ་
 ལང་བྱང་གཞིར་བརྗོད་པས་བ་ལང་ལ་ལྷོས་ནས་ཚོས་ཅན་རྗོད་པའི་སྐྱ་ཡིན་
 རོ། །དེ་ལྟར་ན། གཉིས་ཀས་གཅིག་ཅིག་བརྗོད་མོད་གྱི། ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་
 ཡང་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་རོ། །འདི་མ་གོ་བར་བ་ལང་གི་དཀར་པོ་ཞེས་
 པའི་སྐྱས་བ་ལང་བྱང་གཞི་དང་དཀར་པོ་བྱང་ཚོས་སྐྱ་བརྗོད་པར་འདོད་པ་
 འདི་ཉིད་ནི་མི་འཐད་པ་ཡིན་རོ། །

བཞི་པ་རྣམ་གཅོད་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ། མི་ལྟན་རྣམ་གཅོད། གཞན་
 ལྟན་རྣམ་གཅོད། མི་སྤྱི་རྣམ་གཅོད་གྱི་སྐྱ་དང་གསུམ་མོ། །འདི་ལ་གཉིས།
 གཞན་ལུགས་དགག་རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་མི་ལྟན་
 རྣམ་གཅོད་གྱི་མཆོད་ཉིད། བྱང་ཚོས་གྱི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ངེས་གཟུང་སྐྱར་
 རས་བྱང་གཞི་ལ་བྱང་ཚོས་ལྟན་པར་སྟོན་པའི་ངག་དཔེར་ན། སྐྱ་མི་རྟག་
 པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་པའི་ངག་ལྟ་བུའོ། །གཞན་ལྟན་རྣམ་གཅོད་གྱི་མཆོད་ཉིད།
 བྱང་གཞིའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ངེས་གཟུང་སྐྱར་ནས་བྱང་གཞི་ལ་བྱང་ཚོས་ལྟན་
 པར་སྟོན་པའི་ངག་དཔེར་ན་སྐྱ་ཁོ་ན་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ངག་ལྟ་བུའོ། །མི་
 སྤྱི་རྣམ་གཅོད་གྱི་མཆོད་ཉིད། བྱ་བ་སྤྱི་པའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ངེས་གཟུང་
 སྐྱར་ནས་བྱང་གཞི་ལ་བྱང་ཚོས་ལྟན་པར་སྟོན་པའི་ངག་དཔེར་ན། བ་ལས་

བེ་ཏུ་སྒྲུ་བ་སྲིད་པ་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ངག་ལྟ་བུ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་མི་ལྡན་རྣམ་
 གཅོད་དང་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་གཉིས་འགལ་ལོ་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་སྒྲ་ཁོ་ན་
 མཉན་བྱ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་པའི་ངག་ཆོས་ཅན། མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཡིན་པར་
 ཐལ། བྱད་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ངེས་གཟུང་སྒྱུར་ནས་བྱད་གཞི་ལ་བྱད་
 ཆོས་ལྡན་པར་སྟོན་པའི་ངག་ཡིན་པའི་བྱེར་ཏེ། མཉན་བྱའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་
 ངེས་གཟུང་སྒྱུར་ནས་བྱད་གཞི་སྒྲ་ལ་བྱད་ཆོས་མཉན་བྱ་ལྡན་པར་སྟོན་པའི་
 ངག་ཡིན་པའི་བྱེར། འདོད་ན། གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཡིན་པར་ཐལ། བྱད་
 གཞིའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ངེས་གཟུང་སྒྱུར་ནས་བྱད་གཞི་ལ་བྱད་ཆོས་ལྡན་
 པར་སྟོན་པའི་ངག་ཡིན་པའི་བྱེར་ཏེ། སྒྲའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ངེས་གཟུང་སྒྱུར་
 ནས་བྱད་གཞི་སྒྲ་ལ་བྱད་ཆོས་མཉན་བྱ་ལྡན་པར་སྟོན་པའི་ངག་ཡིན་པའི་
 བྱེར། འདོད་ན། འཁོར་གསུམ་མོ། །གཞན་ཡང་། འོ་ན་གྱི་རྣམ་གཅོད་ཀྱིས་
 རྣམ་གཅོད་ཀྱི་གོ་མི་ཆོད་པར་ཐལ། རྣམ་གཅོད་ཡིན་ན་ངག་ཡིན་དགོས་པའི་
 བྱེར། འདོད་ན། བྱས་པ་དེ་སྒྲ་ལ་མི་ལྡན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་མིན་པར་ཐལ་
 ལོ། །འདོད་ན། བྱས་པ་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། སྒྲ་ཁོ་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་ངག་དེ་གཞན་ལྡན་
 རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ངག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ངག་ཡིན་ན་
 སྒྲ་བ་པོའི་འདོད་པས་དམིགས་པའི་དོན་གྱི་འགལ་ལྷན་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་
 ངག་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག་སྒྲ་ཁོ་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་ངག་དེས་མི་
 རྟག་པ་དེ་སྒྲ་ལས་གཞན་ལ་ལྡན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་མི་རུས་པའི་བྱེར་ཏེ། སྒྲ་

ལས་གཞན་བུམ་སོགས་ཀྱང་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་
པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆོན་ཉིད། ཆོས་
དེ་གཞི་དེ་ལས་གཞན་ལ་ལྡན་པ་མི་གཅོད་པར་ཆོས་དེ་གཞི་དེ་ལ་མི་ལྡན་པ་
རྣམ་པར་བཅད་ནས་ལྡན་པ་ཁོ་ནར་སྟོན་པའི་ངག། དཔེར་ན་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཁོ་
ན་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆོན་ཉིད། ཆོས་དེ་
གཞི་དེ་ལས་གཞན་ལ་ལྡན་པ་རྣམ་པར་བཅད་ནས། གཞི་དེ་ལ་ལྡན་པར་སྟོན་
པའི་ངག། དཔེར་ན་སྐྱ་ཁོ་ན་མཉན་བྱ་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

མི་སྲིད་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆོན་ཉིད། ཆོས་དེ་གཞི་དེ་ལྡན་མི་སྲིད་
པ་རྣམ་པར་བཅད་ནས་ལྡན་སྲིད་པ་ཁོ་ནར་སྟོན་པའི་ངག། དཔེར་ན། བ་ལས་
བེའུ་འབྱུང་བ་སྲིད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་
ཀྱི་སྐྱ་དང་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྐྱ་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་དེ་གཞི་
དེ་ལས་གཞན་ལ་ལྡན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་དང་། མི་གཅོད་པ་འགལ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དང་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་དོན་གཉིས་མི་
འགལ་ཏེ། མཉན་བྱ་དེ་སྐྱ་ལས་གཞན་ལ་ལྡན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཡང་
ཡིན་སྐྱ་ལ་མི་ལྡན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
སྟེ། མཉན་བྱ་སྐྱེ་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་གྲུབ་སྟེ། མཉན་བྱ་དེ་
སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་ན་ངེས་གཟུང་
གི་ཆོག་དངོས་སུ་མ་སྐྱར་ཡང་རྣམ་གཅོད་གསུམ་ཀྱི་དོན་གོ་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་
ན། ཡོད་དེ། དཔེར་ན། འཇིག་རྟེན་ན་ནག་པ་ལས་སྲིད་སྐྱབ་འཕོང་སྐྱེན་པར་

གྲགས་ཤིང་། རྒྱལ་པ་འཕྲོང་སྐྱོན་མི་སྐྱོན་ཤེས་པར་འདོད་ནས་ངེས་པའི་ཆེ་
 རྒྱལ་པ་འཕྲོང་སྐྱོན་ཞེས་པའི་ངག་དེ་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཡིན་གྱི་གཞན་ལྡན་
 རྣམ་གཅོད་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་པ་ལས་གཞན་ལ་འཕྲོང་སྐྱོན་པ་གཅོད་མི་རྣམས་
 པའི་ཕྱིར། མི་སྤྱི་རྣམ་གཅོད་མ་ཡིན་ཏེ། མི་སྤྱི་པ་གཅོད་མི་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་དོ། །འདི་ག་ཏེན་ན་རྒྱལ་པོ་སྤྱི་སྐྱོན་འཕྲོང་སྐྱོན་པར་ནི་གྲགས་ཤིང་།
 དེ་བས་ཀྱང་འཕྲོང་སྐྱོན་པ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོ་མ་བཟན་ས་ངེས་པའི་ཆེ་སྤྱི་སྐྱོན་
 འཕྲོང་སྐྱོན་ཞེས་པའི་ངག་དེ་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཡིན་གྱི་མི་ལྡན་རྣམ་
 གཅོད་དང་མི་སྤྱི་རྣམ་གཅོད་མིན་ཏེ། མི་ལྡན་པ་དང་མི་སྤྱི་པ་གཅོད་མི་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། མཆོ་སྐྱེས་ལ་སྤྱོན་པོ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་ཅིང་མཆོ་སྐྱེ་ལས་
 གཞན་ལ་སྤྱོན་པོ་མཐོང་བའི་གང་ཟག་གིས་མཆོ་སྐྱེས་ལ་སྤྱོན་པོ་སྤྱི་དམ་
 མི་སྤྱི་ཐེ་ཆོ་མ་བཟན་ས་ངེས་པའི་ཆེ། མཆོ་སྐྱེས་སྤྱོན་པོ་སྤྱི་ཅེས་པའི་ངག་
 དེ་མི་སྤྱི་རྣམ་གཅོད་ཡིན་གྱི་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དང་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་
 མིན་ཏེ། དེ་གཉིས་རྣམ་པར་གཅོད་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར།

སྤྱི་བྱེ་བྲག་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། བདེན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

བདུན་པ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། སྤྱི་དང་བྱེ་
 བྲག་གོ། །དང་པོ་སྤྱི་འི་མཆོན་ཉིད། རང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་རྗེས་འགོ་བྱེད་
 པ། སྤྱི་དངོས་པོར་མེད་ཀྱང་སྤྱི་ཡིན་ན་དངོས་པོར་མེད་པས་མི་བྱུང་ཅིང་།

སྐྱེ་དེ་སྐྱེ་མཆོན་ཡིན་ཡང་སྐྱེ་ཡིན་ན་སྐྱེ་མཆོན་ཡིན་པས་མ་བྲལ་སྟེ། རྒྱུ་
 མཆོན་སྐྱུ་རབ་འད་ཟེན་པའི་ཕྱིར་དོ། །སྐྱེ་ལ་དབྱེ་ན། རིགས་སྐྱེ། ཆོགས་སྐྱེ།
 རོན་སྐྱེ་དང་གསུམ། རིགས་སྐྱེ་འི་མཆོན་ཉིད། རང་གི་བྱེད་བྲག་དུ་མ་གྲུབ་པ།
 དཔེར་ན། ཤེས་བྱ་ལྟ་བུ། ཆོགས་སྐྱེ་འི་མཆོན་ཉིད། ཡ་གྲུལ་དུ་མ་འདུས་པ།
 དཔེར་ན། བྱམ་པ་ལྟ་བུའོ། །རོན་སྐྱེ་འི་མཆོན་ཉིད། རང་འཇིན་རྟོག་པས་ཞེན་
 སྒྲངས་གང་ལ་ཞུགས་པའི་རོན་དེ་དང་གཅིག་མ་ཡིན་ཡང་གཅིག་ལྟ་བུར་
 སྒྲང་བའི་སྒྲོ་བཏགས། དཔེར་ན། བྱམ་འཇིན་རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པར་སྒྲང་བ་ལྟ་
 བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆོས་དེའི་བྱེད་བྲག་གི་མཆོན་ཉིད། ཆོས་དེ་ཡིན། ཆོས་
 དེ་ལ་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ། བྱེད་མ་ཡིན་ཞིང་ཆོས་དེ་ཡིན་པ་དུ་མ་གྲུབ་པ་
 ཞེས་བུའོ། །

བརྒྱད་པ་བདེན་པ་གཉིས་བའད་པ་ལ་གཉིས། སོ་སོའི་འདོད་པ་དང་།
 ཉམས་སྲུ་ལེན་པའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བྱེད་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ལྷགས་
 དང་། མདོ་སྡེ་བའི་ལྷགས་དང་། སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཀྱན་
 རྩེ་བ་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད། བཅོམ་པའམ་སྒྲོས་གཞིག་པས་དེར་འཇིན་གྱི་
 སྒྲོ་འདོར་བའི་ཆོས། དེ་ཡང་བཅོམ་པས་དེར་འཇིན་གྱི་སྒྲོ་འདོར་བ་ནི་བྱམ་པ་
 ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པ་ཐོ་བས་བཅོམ་པ་ན་བྱམ་པར་འཇིན་པའི་སྒྲོ་འདོར་བའི་
 ཕྱིར། སྒྲོས་གཞིག་པས་དེར་འཇིན་གྱི་སྒྲོ་འདོར་བ་ནི་ཚུ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཚུ་ལ་
 གཟུགས་ཐེ་སོགས་སྒྲོས་སོ་སོར་བསལ་ནས། ཞིག་པ་ན་ཚུར་འཇིན་པའི་སྒྲོ་
 འདོར་བའི་ཕྱིར། རོན་དམ་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད། བཅོམ་པའམ་སྒྲོས་གཞིག་

པས་དེར་འདྲིན་གྱི་སྒྲོ་མི་འདོར་བའི་ཆོས། དཔེར་ན། སྒྲོན་པོའི་རྩལ་ཕྱ་རབ་
དང་འདྲུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་འང་མཛོད་ལས། གང་
ལ་བཅོམ་དང་སྒྲོ་ཡིས་གཞན། །བསལ་ན་དེ་སྒྲོ་མི་འཇུག་པ། །བྱམ་ཆུ་བཞིན་
དུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །ཡོད་དེ་དོན་དམ་ཡོད་གཞན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཁ་ཅིག བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་བས་རགས་པ་དང་རྒྱན་ཡིན་ན་བདེན་མེད་
དུ་རྟོགས་པ་ལ་དབྱུ་མ་པ་དང་བྱུང་པར་མེད་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་བས་རྩལ་
ཕྱན་ཆ་མེད་དང་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་བདེན་པར་འདོད་ཅིང་། དབྱུ་མ་
པས་དེ་ཡང་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། འཇུག་པར། བྱམ་
སོགས་འདི་དག་དེ་ཉིད་དུ་མེད་ཅིང་། །འདྲིན་རྟོན་རབ་ཏུ་གྲགས་པར་ཡོད་
ངེ་བཞིན། །དེ་བཞིན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འགྱུར་བས་ན། །ཞེས་དངོས་སྤྱོད་
བ་རང་ལ་གྲགས་པ་དཔེར་བཞོད་ནས། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་
བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཆོས་གཅིག་དབྱུ་མ་པ་འདོད་
པ་ལྟར་གྱི་བདེན་མེད་དུ་ཆོད་མས་གྲུབ་ན། དེགས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་
གཞན་གྱི་སྤྱིང་དུ་ཡང་བདེན་པར་ཡོད་མེད་སྒྲོ་ཁ་སྤྱོད་པ་ཅམ་གྱིས་བདེན་
མེད་དུ་རྟོགས་ནས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་བའི་ལྷགས་ལ། བྱམ་པ་
དང་ཆུ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་རྒྱས་བརྒྱད་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་པའི་བཏགས་
ཡོད་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ཡང་བྱམ་པ་དངོས་པོ་དང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་
མི་འདོད་པ་མིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། བདེན་གྲུབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཆོས་ཅན། རྩམ་སྐྱུ་གྲུབ་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། རྩམ་སྐྱུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩམ་ཡོད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཏྲགས་མ་གྲུབ་ན། བཏྲགས་ཡོད་ཡིན་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ།
 དེ་དག་ནི་རྩམ་སྐྱུ་ཡོད་པ་དང་རྩམ་ཡོད་དང་། བཏྲགས་ཡོད་དང་རྟོག་པས་
 བཏྲགས་པ་ཅམ་དུ་ཡོད་པའི་བྱད་པར་མ་བྱེད་པའི་སྒྲིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་
 མིན་ན་ཡང་ན་བྱམ་པ་རྩམ་ཡོད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་ལ་ཡང་ན་དོན་བྱེད་མི་
 རུས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། །གལ་ཏེ་དོན་བྱེད་མི་རུས་པར་ཁས་སྐྱོངས་
 ན་སྒྲིན་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། ལུ་སྒྲིར་བའི་དོན་བྱེད་མི་རུས་པར་
 ཐལ། དོན་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། བྱམ་པ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ཡང་འདོད་ན། ཆོས་གང་ལ་ཡང་རང་ཉིད་ཡིན་པ་མི་སྲིད་
 པར་ཁས་སྐྱོངས་དགོས་པས་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཁས་སྐྱོངས་
 དུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག་གང་ལ་བཅོམ་དང་སྒོ་ཡིས་གཞན། །ཞེས་
 པའི་རང་འགྲེལ་དུ། སེམས་ཅམ་པའི་བདེན་གཉིས་འཛོག་ཚུལ་ལོགས་སྐྱུ་
 བསྟན་ནས། མདོ་སྡེ་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་ལོགས་སྐྱུ་མ་བསྟན་
 པས། གང་ལ་བཅོམ་དང་སྒོ་ཡིས་གཞན། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་ཉན་ཐོས་
 སྡེ་པ་གཉིས་ཅར་གྱི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 ཟེར་རོ། །

མདོ་སྡེ་པ་ལ་ཆོས་མདོན་པའི་མདོ་སྡེ་པ་དང་རིགས་པ་སྐྱུ་བའི་མདོ་སྡེ་
 པ་གཉིས་སྐྱུ་འབྱེད་ན་མ་གཏོགས། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱུ་བ་དང་སྡེ་བདུན་ནས་བཤའ་

པའི་མདོ་སྡེ་པ་གཉིས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཆན་གཞི་དང་མཆན་ཉིད་གང་ཡང་
མི་མཐུན་ཏེ། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བས་བྱམ་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། འདུས་མ་
བྱས་དོན་དམ་པར་འདོད་ལ། སྡེ་བདུན་ནས་བཤད་པའི་མདོ་སྡེ་པས་བྱམ་
པ་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འདོད་པའི་
ཕྱིར་དང་། སྡེ་བདུན་ནས་བཤད་པའི་མདོ་སྡེ་པའི་ལྷགས་ལ། བཙམ་པའམ་
སྒྲོས་གཞིག་པས་དེར་འཇིན་གྱི་སྒྲོ་འདོར་བའི་ཆོས་ཡིན་ན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་
པ་ཡིན་པས་མ་བྱལ་ཅིང་། བཙམ་པའམ་གཞིག་པས་དེར་འཇིན་གྱི་སྒྲོ་མི་
འདོར་བའི་ཆོས་ཡིན་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པས་མ་བྱལ་པར་ཁས་ལེན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་མདོ་སྡེ་པའི་ལྷགས་ནི། དོན་དམ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་
གང་། །ཞེས་པའི་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་བཤད་དུ་ཡང་མ་རིས། ཞར་ལ་ཐེག་པ་ཐ་
ཤལ་གྱི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་
པའི་ཐེག་པ་ཐ་ཤལ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་འདིར་
ཉན་ཐོས་མདོ་སྡེ་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྐབས་སུ་བབ་པས། འདི་
ལ་གཉིས། མཆན་ཉིད་དང་། བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྐྱ་དོན་ནོ། དང་པོ་ནི། དོན་དམ་
བདེན་པའི་མཆན་ཉིད། རྟོག་པས་སྒྲོ་མ་བཏགས་པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ། ཀུན་
རྫོབ་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད། རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཆོས། གཉིས་པ་ནི།
ཅིའི་ཕྱིར་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྒྲོ་དོན་དམ་པ་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་མ་
འཇུག་པའི་དོར་བདེན་པས་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཀུན་

རྫོག་བདེན་པ་ཞེས་བྲ་ཞེ་ན། སློ་ཀུན་རྫོག་པ་རྟོག་པའི་ངོར་བདེན་པ་ས་ན་
 ཀུན་རྫོག་བདེན་པ་ཞེས་བྲ་ལོ། །འདི་ཡང་སྐྱ་བུ་འད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་
 གྱིས་སློ་ཀུན་རྫོག་པ་རྟོག་པའི་ངོར་བདེན་པ་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོག་བདེན་པ་ཡིན་
 པས་བྲུབ་པ་ནི་མེད་དེ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡང་སློ་ཀུན་རྫོག་པ་རྟོག་པའི་ངོར་
 བདེན་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་དང་སྐྱ་རྟག་པ་ལྟ་བུ་ཡང་སློ་ཀུན་
 རྫོག་པ་རྟོག་པའི་ངོར་བདེན་པ་ཡིན་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འོ་
 རྟོག་པ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་སློ་ཀུན་རྫོག་པ་ཞེས་བྲ་ཞེ་ན། རང་མཆོན་མངོན་སུམ་
 དུ་མཐོང་བ་ལ་སྐྱེ་བའི་དོན་གྱིས་ན་ཀུན་རྫོག་པ་ཞེས་བྲ་སྟེ། གང་གིས་
 རང་གི་ངོ་བོ་ཡི། །གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྐྱེ་བ་བྱེད་པ། །ཀུན་རྫོག་དེ་དག་ཐ་དང་
 གྲང་། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ནི་གཏི་མུག་རང་བཞིན་སྐྱེ་བ་ཕྱིར་ཀུན་
 རྫོག་སྟེ། །ཞེས་དང་། གང་ཞིག་གིས་སུམ་གང་ཞིག་ལ། །ཡང་དག་སྐྱེ་བ་བྱེད་
 ཀུན་རྫོག་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་དང་ཚུལ་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་
 རྟོག་པ་དེ་དོན་སྐྱེ་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱས་པས་རང་མཆོན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་
 ལ་སྐྱེ་བ་པས་སྐྱེ་བ་བྱེད་དང་ཀུན་རྫོག་པ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། རྟོག་པ་དེ་
 ཀུན་རྫོག་ཅེས་དང་ཀུན་རྫོག་བདེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན། མདོ་
 སྟེ་པའི་ལུགས་ལ་རང་མཆོན་ཡིན་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། སྐྱེ་མཆོན་
 ཡིན་ན་ཀུན་རྫོག་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། མདོ་སྟེ་པའི་ལུགས་ལ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་དོན་དམ་

བདེན་པ་ཡིན་པས་མ་བྱེད་ཀྱི། དངོས་པོ་ལ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་དང་
 གུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་དམ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་
 གང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་བསྟན། གུན་རྫོབ་པ་ཡི་དངོས་
 རྣམས་ལ། །ཞེས་པས་གུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གུན་རྫོབ་
 པའི་དངོས་པོའི་དོན་ཡང་རྟོག་ངོར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ལ་བྱེད་དོ། །ཞེས་ཟེར།
 འོ་ན་རྟོག་པ་གང་ཡང་རྒྱང་བའི་ངོར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པས་རྟོག་ངོར་དོན་བྱེད་
 རྒྱས་པར་འཇོག་གམ། རྟོག་པ་དོན་མ་ཐུན་ཞིག་གི་ངོར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པས་
 རྟོག་ངོར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་འཇོག་དང་པོ་ལྟར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་ཆོས་
 ཅན། གུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་ངོར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་
 ཕྱིར། རྟོགས་བྱེད་པས། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་ལྟར་ན། རྟོག་པ་དོན་མ་ཐུན་ཞིག་གི་ངོར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་དོན། རྟོག་པ་
 དོན་མ་ཐུན་ལ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་སྤང་བ་ལ་བྱེད་དམ། རྟོག་པ་དོན་མ་ཐུན་
 གྱིས་དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་ཞེན་པ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། རྩམ་པའི་དོན་
 སྤྱི་ཆོས་ཅན། གུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པ་དོན་མ་ཐུན་
 ལ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩམ་འཇིན་རྟོག་པ་ལ་དོན་བྱེད་
 རྒྱས་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩམ་འཇིན་རྟོག་པ་ལ་རྩམ་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། གུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན་དོན་དམ་པའི་དངོས་
 པོ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན་རྟོག་པ་དོན་མ་ཐུན་
 གྱིས་དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་ཞེན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཞན་ཡང་།

གཤམ་ཏེ་ཐམས་ཅད་རྒྱས་མེད་ན། །ས་བོན་སོགས་ནི་སྤྲུག་སོགས་ལ། །རྒྱས་
 མཐོང་། །ཞེས་པའི་ཚུད་ལན་འབྲེལ་མེད་དུ་ཐལ། །སྤྲུག་སྐྱེད་ན་དོན་དམ་པར་
 དོན་བྱེད་རྒྱས་པས་མ་ཁྲབ་པའི་བྱིར། །ཁ་ཅིག་དོན་བྱེད་རྒྱས་ན་དོན་དམ་
 པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། །ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པའི་བྱིར་
 ཏེ། །སྤྲུ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། །དེ་ཡང་མི་འཐད་
 དེ། །སྤྲུ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་
 ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །གཤམ་ཏེ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་
 རྒྱས་པ་ཡིན་དགོས་ན། །ཀུན་རྫོབ་པ་ཡི་དངོས་རྣམས་ལ། །ཞེས་གསུངས་པ་
 དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། །མི་འགལ་ཏེ། །དེ་ནི་བྱས་མི་རྟག་གི་ཐ་དད་ལྟ་བུ་སྟོན་ཀུན་
 རྫོབ་པ་རྟག་པའི་རོང་དངོས་པོར་སྤང་བ་ལ་ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོ་ཞེས་
 བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། །དངོས་པོ་ལ་ཀུན་རྫོབ་པ་དང་དོན་དམ་པ་གཉིས་སུ་
 ཡོད་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གསུམ་པ་སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་
 ལ་གསུམ། །བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དང་། །རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་
 དང་། །དེ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་སྤྱད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། །དོན་དམ་བདེན་
 པའི་མཆོན་ཉིད། །ཁྱོད་ལ་དམིགས་ནས་བསྟོམས་པས་སྤྲིབ་པ་དག་པར་
 འགྱུར་བའི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད། །ལྷག་
 པར་དམིགས་ན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་འཕེལ་པར་འགྱུར་བའི་དམིགས་པའི་
 རིགས་སུ་གནས་པ།

གཉིས་པ་ནི། །དགོངས་འབྲེལ་ལས། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ལ་

ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རྣམས་པ་གསུམ་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། མཆོན་ཉིད་
 ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་
 མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའོ་ཞེས་བསྟན་
 ཏོ། །ཞེས་དང་། དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ། སུམ་ཅུ་པ་ལས། ངོ་བོ་ཉིད་ནི་
 རྣམ་གསུམ་གྱི། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་རྣམ་གསུམ་ལ། དགོངས་ནས་ཆོས་རྣམས་
 ཐམས་ཅད་གྱི། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་བསྟན་པ་ཡིན། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱན་བརྟགས་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་གསུམ་དུ་འདུས་པ་ལས།
 ཀྱན་བརྟགས་མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། གཞན་དབང་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་
 ཉིད་མེད་པ་དང་། ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས།
 ཞེས་སྐྱེན་གྱི་མདོ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་
 བོ། །འོ་ན་ཅིའི་སྐྱེར་ཀྱན་བརྟགས་མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན།
 མིང་དང་བཅས་བཞག་པ་ཅུ་མ་ཡིན་གྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་
 སྐྱེར་ལོ། །ཅིའི་སྐྱེར་གཞན་དབང་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རང་གི་
 རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་དགོས་ཀྱི་རང་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་སྐྱེར་ལོ། །
 ཅིའི་སྐྱེར་ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེ་ན། དོན་དམ་པ་ཡང་
 ཡིན་ལ་བདག་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་སྐྱེར་ལོ། །དེ་སྐད་དུ་
 ཡང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
 པ་གང་ཞེ་ན། ཀྱན་རྫོབ་བརྟགས་པའི་མཆོན་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ཅིའི་
 སྐྱེར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་ནི་མིང་དང་བཅས་བཞག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་གྱི།

རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་གནས་པ་ནི་མ་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་
མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་
བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གང་ཞེ་ན། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གཞན་ཀྱི་དབང་གི་མཆོན་
ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་ནི་རྒྱུ་གཞན་ཀྱི་སྟོབས་
ཀྱིས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མ་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་སྐྱེ་བ་ངོ་
བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་
སྤྱུ་གྲུབ་པའི་མཆོན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་། དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། ཆོས་རྣམས་
ཀྱི་ཆོས་བདག་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་
ཅེས་བྱའོ། །དེ་ནི་དོན་དམ་པ་ཡང་ཡིན་ལ་དོན་དམ་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་ངོ་
བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོ་ན་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། གྲུན་བརྟགས་ཀྱི་
མཆོན་ཉིད། རྣམ་སྤྱུ་མེད་བཞིན་དུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པས་གྲུན་བརྟགས་
པ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། མཆོན་ཉིད་ཡོངས་སྤྱུ་ཆད་པའི་གྲུན་བརྟགས་ དང་། རྣམ་
གྲངས་པའི་གྲུན་བརྟགས་གཉིས། དཔེར་བརྗོད་རིམ་པ་བཞིན་གང་ཟག་གི་
བདག་ལྟ་བུ་དང་། བྱས་མི་རྟག་གི་ཐ་དད་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་གྲུན་བརྟགས་
མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་ཡིན་
ཀྱི་མཆོན་ཉིད་གཏད་ནས་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་མཆོན་ཐམས་ཅད་གྲུན་

བརྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དབང་གི་མཆོན་ཉིད། རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་
 གྱི་དབང་ལས་སྦྱེས་པ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། མ་དག་གཞན་དབང་དང་། དག་པ་
 གཞན་དབང་གཉིས། དཔེར་བརྗོད་རིམ་པ་བཞིན། མ་དག་པའི་སྣོད་བཅུད་
 ལྟ་བུ་དང་། འཕགས་པའི་རྗེས་སྐྱོད་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ་ལོ། །གཞན་དབང་ཡིན་ན་
 ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་དགོས་པར་འདོད་པ་མི་
 འཐད་དེ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་གཞན་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོངས་
 གྲུབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཉིད།
 དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡོངས་གྲུབ་དང་། འགྱུར་མེད་ཡོངས་
 གྲུབ་གཉིས། དཔེར་བརྗོད་རིམ་པ་བཞིན། གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་གྱིས་
 སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ་
 དང་། གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུ་ལོ། །གསུམ་
 པ་ནི། རྣམ་གྲངས་པའི་ཀྱན་བརྟགས་དང་གཞན་དབང་གཉིས་ནི་ཀྱན་རྫོབ་
 བདེན་པ་ཡིན་ལ། འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་
 ན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ནམ་
 མིན། ཡིན་ན། དེ་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱོམས་པས་སྐྱིབ་པ་དག་པར་འགྱུར་
 བའི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིན་ན། ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་
 བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། སྟོང་དོན་དམ་པར་སྤང་ཡུལ་ལ་མ་
 འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་བསྟན་པ་

ཡིན་གྱི་ཡོངས་གྲུབ་མཆོན་ཉིད་པར་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་
ན་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་དངོས་པོ་ཡིན་
ན་རང་མཆོན་ཡིན་པས་བྱུང་། རང་མཆོན་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཡིན་པས་
མ་བྱུང་སྟེ། གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཡང་རང་
མཆོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཕྱིར་གཉིས་སྟོང་གང་ཡིན་
པ། །དེ་ནི་དེའི་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་རྟོག་
པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་ཀྱང་དོན་དམ་བདེན་
པ་མིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་དོན་དམ་བདེན་པ་སྐྱེ་འཛིན་དང་བྲལ་བར་
གསུངས་ཤིང་། བསྐྱུ་བ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་བརྗོད་
པར་བྱའོ། །དོན་དམ་ཏུ་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྐྱེས་པ་ཀྱན་རྫོབ་
ཏུ་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་རྣམ་རྟོག་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་དེས་རྣམ་རྟོག་དོན་དམ་པར་མེད་པར་ཀྱན་རྫོབ་
ཅམ་ཏུ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། དབུས་མཐའ་ལས་ཡང་
དག་མ་ཡིན་ཀྱན་རྟོག་ཡོད། །ཅེས་པའི་འགྲེལ་པར། རང་བཞིན་གྱིས་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་ཆོག་གི་སྟག་མའོ་ཞེས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀྱན་ཏུ་རྟོག་པ་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་། ཀྱན་ལས་བརྒྱས་ལས། གང་ལ་གང་
མེད་པ་དེ་ནི་དེས་སྟོང་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་སྟེ། འདི་ལ་སྟག་

མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདིར་ཡོད་པའི་ཞེས་གཟུང་འཛིན་རྩམ་གཞན་མེད་
ཅིང་། དེའི་ལྷག་མ་གཞན་དབང་དང་གཟུང་འཛིན་རྩམ་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་
བདེན་པར་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །འོ་ན་གཟུང་འཛིན་རྩམ་གཞན་
གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ན། དེའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཤེས་
པ་ཅམ་ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་རྩམ་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་
བྱེད་དམ། རྟོག་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་རྩམ་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་
ཉིད་ལ་བྱེད་དམ། དབང་ཤེས་ཅམ་ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་རྩམ་གཞན་
གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་བྱེད་དམ། དབང་ཤེས་མ་འབྲུལ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་
གཟུང་འཛིན་རྩམ་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་བྱེད། དང་པོ་མི་འཐད་
དེ་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་རྩམ་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་ཐ་སྙད་པའི་
ཆད་མས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཤེས་པ་ཅམ་ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་བ་རྩམ་སུ་མ་
བྱུབ་པར་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར་དོ། །གཉིས་པའང་མི་འཐད་
དེ། རྟོག་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་རྩམ་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་ཐ་སྙད་པའི་
ཆད་མས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར་དོ། རྟོག་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་བ་རྩམ་སུ་མ་བྱུབ་པ་
ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར་དོ། །གསུམ་པའང་མི་འཐད་དེ། དབང་
ཤེས་ཅམ་ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་རྩམ་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་ཐ་སྙད་པའི་
ཆད་མས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར་དོ། ལྷ་བ་གཉིས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་དང་དེའི་གཟུང་
བ་རྩམ་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར་དོ། །བཞི་
པའང་མི་འཐད་དེ། དབང་ཤེས་མ་འབྲུལ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་རྩམ་

གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་ཤེས་མ་
འབྲུལ་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་ཤེས་རྣམས་འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དབང་ཤེས་རྣམས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་བཞིན་དུ་དེར་སྒྲུང་བའི་ཤེས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྟོང་བའི་འབྲུལ་རྒྱས་མ་བསྐྱད་པའི་དབང་ཤེས་
དང་དེའི་གཟུང་བ་རྗེས་གཞན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་སྟོན་ཤེས་སྐྱེ་བ་དང་།
དེའི་ཞེན་ཡུལ་གྲུབ་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་ དང་། སྟོན་ཤེས་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པའི་
སྟོང་ཉིད་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དང་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་ལ།
སྟོང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ནི་སྒྲར་སྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱི་
སྐབས་སུ་བཤད་ཅིན་ཏོ།།

གཉིས་པ་བདེན་གཉིས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་ནི། ཉམས་སུ་ལེན་
པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་སྒྱུར་ནས་བདག་གིས་
གཞན་དུ་བཤད་པར་བྱ་ལ། འདིར་ནི་མདོར་བསྡུས་པ་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པར་
བྱ་སྟེ། དལ་འབྱོར་གྱི་ཉིན་ལ་སྟོང་པོ་སྒྲུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་དང་པོར་རྣམ་
པར་མི་གཡེང་བའི་རྒྱར་སོ་སོར་ཐར་པ་རིགས་བདུན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་གང་
ཡང་རུང་བ་ཡང་དག་པར་སྒྲུངས་ནས་དེ་ལ་གནས་ཤིང་། དེ་ནས་མི་སྟོངས་
པའི་རྒྱར་བདེན་པར་མངོན་པར་ཏྲགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་སྟན་པའི་ཆོས་
ཉན་ནས་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པར་བྱ་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་ཐོས་པའི་དོན་
གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རྒྱར་ཐོས་པའི་དོན་རྣམས་རིགས་པས་ཡང་དང་ཡང་
དུ་བསམས་ནས་བསམ་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེད། དེའི་རྗེས་སུ་ཉོན་མོངས་པ་

དང་འབྲལ་བའི་རྒྱ་ར་བསམས་པའི་དོན་ལེགས་པར་བསྒྲོམས་ནས་བདེན་པ་
མངོན་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་དེ་ཉོན་མོངས་པ་དང་
བྲལ་བའི་བྱུང་ཚུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གནས་ཐོས་དང་བསམ་
ལྡན་པས།། སྒྲོམ་པ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་སྒྲུབ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་
རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་ཞི་བདེ་དོན་གཉིར་གྱི་བསམ་པ་དང་ལྡན་པས་གོམས་
པར་བྱས་ན། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱུང་ཚུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ལ།
སྤྱབ་བྱེད་ཐུགས་རྗེ་གོམས་ལས་དེ། །ཞེས་དང་། རྣམ་པར་དུ་མར་ཐབས་
མང་པོ། །ཡུན་རིང་དུས་སུ་གོམས་པ་ལས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བརྩེ་
བ་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྱུང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སོགས་པ་ཐབས་མཁས་ཁྱད་
པར་ཅན་གྱི་གྲོགས་དང་བཅས་ཏེ། བསྐྱལ་བ་བྱངས་མེད་གསུམ་དུ་གོམས་
པར་བྱས་པ་ལས་སྒྲིན་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཤིང་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་
པའི་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་བདེ་སྒྲག་
ཏུ་ཐོབ་ནས། གང་དག་བརྩེ་བ་ཆེན་པོ་བ། །གཞན་གྱི་དོར་ནི་བཞུགས་པ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞན་དོན་དུ་འཁོར་བ་རྗེ་སྤྱིང་མ་སྤྱིངས་ཀྱི་
བར་དུ་བཞུགས་ཏེ། འཕྲིན་ལས་ལྟན་གྱིས་བྱུབ་པ་དང་། །རྒྱན་མི་ཆད་པའི་
སྒྲོ་ནས་གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་འགོད་པར་
མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

གང་གི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་བྱ་བོ་ཆེར།

།རྣམ་དཀར་སྤྱོདས་པའི་

བ་དན་ལེགས་བཅུགས་ནས། །འདོད་དགུ་འབྱུང་བའི་བཙོན་པའི་སྤང་དང་
 བཅས། །འགྲོ་ཞུམས་སྤིང་པའི་རྒྱ་མཆོ་ལས་སྒྲོལ་ཞིང་། །མཐུན་རབ་ཞོར་
 བུའི་སྤིང་ལ་དབང་བསྐྱུར་བའི། །དེད་དཔོན་སྤྲ་མ་མཆོག་དེའི་བཀའ་འདྲིན་
 ལས། །ལེགས་པར་ཐོབ་པའི་ལེགས་བཤའ་ཞོར་བུའི་ཆོགས། །གཅིག་ཏུ་
 བསྐྱུས་ནས་རིགས་པའི་རྒྱན་འདི་བསྐྱུབས། །ལེགས་བཤའ་འཇུ་མ་དཀར་
 སྟོན་པའི་བཞིན་རས་ཀྱི། །རྒྱུ་དཔྱོད་ཟུར་མིག་གཡོ་བའི་དཔལ་ཡོན་
 ཅན། །མཁས་པའི་དོར་འགྲིམ་པའི་མཛེས་མ་དག། བསྟན་བཅོས་རིགས་པའི་
 རྒྱན་འདིར་སྤང་བར་མཛོད། །མང་དུ་ཐོས་པའི་སྟོན་མེ་མ་བསྟེན་ན། །མོངས་
 པའི་ཐུན་པ་སེལ་བར་མི་རུས་ཤིང་། །ཡང་ཡང་བསམ་པའི་བྲན་པས་མ་
 བསྐྱངས་ན། །ཐོས་པའི་ཞོར་མཆོག་བསྐྱུང་བར་རུས་མ་ཡིན། །བསམ་པའི་
 དོན་ལ་ཅེ་གཅིག་མ་བསྒྲོམས་ན། །སྤིང་པའི་ས་བོན་སྤོང་བ་ག་ལ་རུས། །དེ་
 བྱིར་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པས་རྒྱུད་སྐྱུངས་ནས། །དལ་བའི་རྟོན་ལ་སྤྲོང་པོ་
 ལེན་པ་གཅིས། །གཞན་དང་ཚོད་པ་ཅུ་ལ་མི་ཆགས་ཤིང་། །ཆོག་གི་སྐྱུ་
 བས་ནམ་ཡང་མི་དོམས་པར། །ཐོས་པའི་དོན་རྒྱུས་ཉམས་སྐྱུངས་པ་
 ལས། །རྒྱལ་བ་དགྲེས་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར། །དགོ་བ་འདི་ཡིས་
 ཆོགས་གཉིས་ར་བར་རྒྱུ་དག་རིགས་ཀྱི་ས་བོན་སྤྲོང་རྗེའི་ཆུ་ཡིས་ལན་
 ཅིག་མིན་པར་སེམ་བྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རྩ་བ་རབ་བརྟན་མཐུན་རབ་
 ཡལ་གའི་ཁྲོན་ཡངས་ཤིང་། །ཕྱོགས་ཀུན་སྟོན་པའི་བྲི་བཟང་གིས་འགོངས་
 ཡོན་ཏན་སྤང་ཅིའི་འབྱུང་གནས་ལེགས་བཤའ་མེ་རྟོག་དཀར་པོར་རབ་

རྒྱས་མཁས་པའི་བྱང་བས་ནམ་ཡང་གཏོང་བར་མི་ཤོད་འཕྱར་ལྗོང་རོལ་
པས་ནམ་པར་མཛེས། གསུང་སྤྱིས་རང་རྒྱལ་རྒྱལ་སྤྱིས་འབྲི་ཤིང་གཞོན་
ཀྱའི་ཆོགས་ཀྱིས་རབ་འབྱུང་སྤིང་པའི་ཅེ་ལ་ཅེ་མོར་སོན་གྱུར་མཆོན་དཔའི་
རིན་ཆེན་རྒྱན་འཆང་སྤྱི་གསུམ་འབྲས་བྱ་མཆོག་གི་གོ་འཕང་མངོན་པར་
མཐོ། །སྤྱིགས་བཅུར་སྤིན་ལས་ནམ་བཞིའི་གྲིབ་བསིལ་བབ་པས་ལུས་ཅན་
ཀྱན་གྱི་སྤིང་ཞིའི་གདུང་བ་ཀྱན་སེལ་འདོད་དགུ་འབྱུང་བའི་ཀྱན་མཁྱེན་
དཔག་བསམ་དབང་པོ་ཀྱན་གྱིས་བདེ་སྤྱི་ཐོབ་གྱུར་ཅིག །གནས་སྤྱི་བས་སྤྱི་
ཡང་དལ་དང་འབྱོར་བའི་རྟེན། །མཐོ་རིགས་ཡོན་ཏན་ཀྱན་གྱིས་རབ་བརྒྱན་
ཅིང་། །མི་རྒྱུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱལ་མཆོན་འཛིན་པའི་མཆོག །རིག་གོལ་ཕྱན་
ཆོགས་དགོ་འདུན་གྲུབ་པར་ཤོག །

ཆད་མའི་བསྐྱེད་བཅས་རིགས་པའི་རྒྱན་ཅས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཆོས་ཀྱི་
རྒྱལ་པོ་ཤར་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་དང་། དེའི་རྒྱལ་ཆབ་དམ་པ་དར་མ་རིན་ཆེན་
དང་། །སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཀྱན་དགའ་བཟང་པོ་དང་། །ཡོངས་སྤྱི་འཛིན་པ་
ཆེན་པོ་ཨ་ལྷ་ཡ་གྱི་རྟེན་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྗེ་ཤེས་རབ་སེངྒེ་ལ་སོགས་པ་མཁས་
གྲུབ་དཔལ་ལྷན་སྤྱི་མ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་བརྒྱུ་རྗེ་མ་མེད་པ་ལ་སྤྱི་
བོས་གཏུགས་པའི་བཀའ་བློན་ལ་བརྟེན་ནས། རང་གི་སྤྱོད་མ་སྤྱོད་གསལ་ཞིང་
དོན་དུ་གཉེར་བ་དུ་མས་ཡང་ཡང་དུ་ནན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་དོར་རིགས་པ་
སྤྱི་བའི་དགོ་སྤྱོད་དགོ་འདུན་གྲུབ་པ་དཔལ་བཟང་པོས། རྗེ་བཅུན་སྤྱི་རས་

གཟིགས་ཀྱིས་དངོས་སུ་བྱིན་ཀྱིས་བསྐྱབས་པའི་གནས་མཆོག་རི་བོ་པོ་ཏ་
ལ་དང་བྱང་པར་མ་མཆིས་ཤིང་། གྲུབ་པ་བརྟེས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་མང་པོ་
རྒྱུན་དུ་བཞུགས་པ་དཔལ་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོའི་དབེན་གནས་ཐེག་ཆེན་པོ་
བྱང་དུ་དམར་སེར་ཅན་གྱི་ལོ་སྟོན་དུག་གི་ལྷ་བའི་ཡར་ངོའི་ཆེས་བཟང་པོ་
ལ་སྐུར་བ་ཐོགས་སོ།། །།

འདིས་གྲང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོ་ཐམས་ཅད་ནས་ཕྱོགས་
ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག །།

ཨོ་སྤྲེལ། སྟོན་པ་ཚད་མ་རྣམ་འདྲན་ཉི་མའི་གཉེན། །དམ་ཆོས་ཚད་
མ་འགོག་ལམ་བདེན་པ་དང་། །སྐྱེས་བུ་ཚད་མ་འཕགས་ཆོགས་དགེ་འདུན་
ཏེ། །སྐྱབས་ཡུལ་ཚད་མ་མཆོག་གསུམ་གཙུག་ན་རྒྱལ། །ཚད་མིན་སྟོན་དང་
བསྟན་པ་དེར་བཞུགས་བཅས། །ལོག་སྤྱི་སྤྱེ་སོགས་འཛེམས་མཛད་དཔལ་
ཡོན་ཅན། །རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་
པ་འཛེམ་སྤྱིང་མཛེས་པའི་རྒྱན། །ལམ་དང་ལམ་མིན་འབྲེད་པའི་རིགས་
པའི་མཛོད། །ཚད་མ་སྤྱེ་བདུན་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པའི། །གནད་
ཀྱན་བསྐྱུས་ནས་སྟོན་མཛད་དགེ་འདུན་གྲུབ། །དེས་གསུངས་རིགས་
པའི་རྒྱན་བཅས་བསྐྱགས་འོས་མཆོག །སྤང་དང་དོར་བྱའི་གནད་ཀྱན་མ་
འདྲེས་པར། །ལེགས་སྤྱེ་ཞི་སྟོར་འཇུག་དང་བཟོད་བྱེད་པའི། །སྟོགས་ལ་
སྐྱེས་བུའི་ཆོགས་ལ་སྟོན་སྤྱད་དུ། །རིགས་པའི་རྒྱན་འདི་སྤར་ཡང་པར་དུ་

དཔར་བྱང་སྟོན་ཆོག

༥ རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཆོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་སྤང་།
ཆོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།
དྲི་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི།
དཔར་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་དཀར་སྤང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྟོ་མོ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ།
གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ།
རེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག

ཅེས་ནང་བསྟན་གྱུ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་བསྐྱེད་དང་བསྐྱེད་
འགྱུར་གང་ལའང་སྤྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྟེན་སྟོན་ཆོག་ཏུ་ཤུགས་དགེ་སྟོང་ཆོས་སྤྱོད་བཤག་དབང་སྟོ་
བཟང་བསྐྱེད་འདི་རྒྱ་མཆོས་སྤྱར་བའོ།

ཡིག་ནོར་དང་ཆད་ལྷག་ཡོད་ཆེ་འབྲེལ་བ་གནང་ན་དགའ་སྟོའི་ངང་ནས་བཟོ་བཅས་ཞུ་ཆོག

སྒྲ་ཁ་བྱང་། marjamson618@gmail.com